سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال :

ادریس ازاد

تاريخي داستان

Ketabton.com

ژباړن :

قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلمانانو پر خلاف د صليبي سازش دزنځيري کړيوبربندونکې په زړه پورې ناول

سلطان محمد خانِ فاتح

لیکوال:
ادریس ازاد

ژباړن:
قریب الرحمن سعید

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه

د کتاب نوم:	سلطان محمد خان فاتح
ليکوال:	ادريس ازاد
ژباړن:	قريب الرحمن سعيد
کمپوز:	ژباړن
د پښتې طرحه او انلاين چاري:	مختار احمد احسان - د لراوبر برېښنايي کتابتون

www.Larawbar.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب لړلیک

ددې تاریخی پیښو په اړه ۵

-دلیکوال د زړه خواله ۷

-۱. سکندربیګ ۱۰

-۲. د پنځه زره کیسز فوځ سالار ۲۷

-۳. شاهي ځارګر ۵۷

-۴. د قیصر جاسوس ۹۴

-۵. د زیجیدېن ترون ۱۳۲

-۶. د بوسنیا شهزادګۍ ۱۷۴

سلطان محمد فاتح : دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې» ۲۱۳

سلطان محمد خان ۲۲۷

طلایي ښکر ۲۵۵

ایا صوفیاء ۲۹۱

د ډوډۍ په سر اختلاف ۳۳۳

د روم قیصر ۳۶۹

مقدسه نقشه ۳۹۹

د فاتح یلغار ۴۲۴

د پای ځو ټکي ۴۴۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

ددې تاريخي پيښو په اړه

که څه هم دا کتاب په څرګنده توګه د يوه داستان په شکل ليکل شوی ، اوليکوال يې هڅه کړې چي تاريخي پيښې په کې داسی را ونغاړي چي لوستونکی يې هم د لوست څخه او هم د تايخي پيښو څخه پوره پوره ګټه پورته کړای شي ، خو په حقيقت کی دا همغه تاريخ دی چي اوس هم د شکل او بڼې په بدلون سره په اسلامی هيوادونو کی تکراريږی.

سلطان محمدخان فاتح دهغو مسلمانو ، وياړلو حکمرانانو څخه دی چي عيسويانو ته يې په خپل مرکز قسطنطنيه کی ماتی ورکړه او قسطنطنيه يې په استنبول (اسلام بول) باندی بدله او د اسلامی خلافت برخه يې وګرځوله.

دسلطان محمدخان سوبه ټول اسلامی امت ته يو درس دی. دعزم ،ميړانی ، استقلال او هوډ درس. دزرګونو کالو تاريخ لرونکی قسطنطنيه په استنبو له باندی بدلول دا ډاګيزه کوی چي که چيری په اسلامی امت کی يووالی ، عزم او استقلال وی نوکولی شي صليبيان که هرڅومره په وسلو سنبال هم وی دماتی سره مخ کړی .

دسلطان محمد خان فاتح عزم د اسلامی ډلو ټپلو مشرانو ته هم يو درس دی ، او هغه داچي دصليبيانو دمترکو لاندی د راتلو په ځای که دعزم او هوډ خاوندان شئ نو صليبيان به په خپله ستاسو ترمتروکی لاندی راځي.

دا بايد په ډاګه وی چي سلطان محمدخان فاتح د عثماني امپراطورۍ اتم ځوان سلطان دی ، اودغه کورنۍ په اصل کی افغان ترکان وو چي هغه وخت يې دافغانستان(خراسان) څخه د چنګيزيانو د وحشت له ويری د خپلو کورنيو سره يو ځای سوريې ته اوبيا ترکيې ته ليږد کړی و او هلته يې دخپل اتحاد او يووالی په واسطه ستره امپراطوري جوړه کړه چي نژدی شپږسوه کاله يې د نړۍ په يوی ستری برخی حکومت وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اروپا ته اسلام دهمدی عثمانی حکمرانانو (افغانی ترکانو) له خوا راوړل شوی خو نن افغانانا د خپلمنځی اختلافاتو په لومه کی داسی را نغښتی چی هر غلام پری حکمرانی کوی.

دا داستان د افغان ولس له پاره ځانګړی درس لری. ځکه زمونږ دولس تاریخ دا ډاګیزه کوی چی افغانانو هم د هند په سترو وچه او هم په اورپایی هیوادونو په مختلفو شکلونو سره حکمرانی کړی ده ، او شونی ده چی دخپل اتحاد او یووالی په اساس به که خدای کول یو ځل بیا د نړی د یوه غښتلی اسلامی هیواد په څیر راڅرګندیږی.

دهغی ورځی په هیله،

قریب الرحمن سعید

۲۰۱۱کال داګست میاشت ، ناروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

دليکوال د زړه خواله

بالاخره د قسطنطنيې د سوبې وياړ اووم عثماني سلطان « سلطان محمد فاتح » ته ور په برخه شوه.

دا په حقيقت کې د اسلام د ستر پيغمبر رسول الله صلی الله عليه وسلم له اړخه بشارت او زيرې و چې ويلي يې وو: تاسې به هرومرو قسطنطنيه فتحه کوئ ،... نو بيا به ډير ښه امير دهغې امير وي او ډير ښه لښکر به همغه لښکر وي .« (مسند امام احمد ، څلرم ټوک ، ۳۳۵ م مخ).

د رسالت همدغه فرمان وو..... چې د هر دور او وخت مسلمان فاتحين يې د قسطنطنيې د نيولو له پاره هڅول. خو د پرلپسې حملو او بيا بيا هلو ځلو سره سره بياهم ددې پخواني ښار دروازې دمسلمانو فاتحينو تر مخه نه پرانستل کيدې.

هغه وخت چې سيدنا معاويه رضی الله عنه خليفه شو نو هغه د لمړي ځل له پاره د خپل زوي يزيد په مشرۍ د قسطنطنيې د سوبې له پاره دمسلمانانو لښکر ور وليږه. په دې حمله کې ډيره ستر ستر جليل القدره صحابه رضی الله عنهم اجمعين په شهادت ورسيدل. چې په دې ډله کې سيدنا ابوايوب انصاري رضی الله عنه هم شامل و. ددې ښار دکلابندۍ په وخت کې سيدنا ايوب انصاري رضی الله عنه سخت ناروغه او بيا شهيد کړل شو او هملته د قسطنطنيې د ديوال لاندې خاورو ته وسپارل شو.

د سيدنا عمر بن عبدالعزيز رحمة الله عليه ، هشام بن عبدالملک ، مهدي عباسي او هارون الرشيد په څير ستر ستر خلفاؤ هم ددې ښار د نيولو له پاره زبردستې حملې وکړې خو د قسطنطنيې په نيولو بريالي نه شول

قسطنطنيه يو نه تسخيريدونکې ښار و ، ددې ښار درې واړو خواو ته سمندر بهيږې ، يوائې يو اړخ يې د وچې سره نښلې ، دښار چارچاپير نژدې ۱۴ ميله دايروی شکله ستر ديوال و ، په دې ديوال يوسل اويا فتهه لړې ستر او مستحکم برجونه جوړ کړل شوي وو ، ددې ديوال په داخل کې يو بل ديوال جوړ کړل شوې و اوبيا ددې دواړو ديوالونو ترمنځ يو ستر خندق کيندل شوې و چې شپيته فتهه پراخوالې يې درلود او سل فتهه يې ژوروالې و. دهغې اخوا يو بل ديوال هم موجود و چې ددې ښار سل زره خلک يې په خپله لمن کې خوندي ساتلي وو. په دې توګه د دې ښار سوبه کول نژدې بلکل ناشوني ګرزيدلې وو.

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطنیه د عیسایي روحاني نړۍ ستر مرکز و . همدا علت و چې د مسلمانانو ستري ستري لښکرې به د خپلو ټولو شتو وسایلو سره يو ځاې ددې ښار د سوبې کولو له پاره را تللې..... خو هر ځل به ناکامه بيرته ستنيدلې. خو بلاخره د رسول الله صلی الله علیه وسلم د بشارت وړ د عثماني دولت اووم حاکم « سلطان محمد فاتح » و ګرزید.

«عثماني ترکان » .... چې مونږ يې د «عثماني خلافت » په نامه پيژنو ،.... د خراساني کوچيانو (طغرال) د زوې « عثمان» د زوزاک څخه وو. کله چې دوي کوچنۍ اسيا ته را ننوتل نو د خپلو ځانو له پاره يې د يوه سلطنت بنسټ کيښود. خو د درې سوه کالو په جريان کې ددوي څخه د نړۍ ډير ستر ځواک جوړ شو، په شرق کې ددوې عروج په «سلطان سليم» او په غرب کې يې په « سلطان اعظم» باندې پاې ته ورسيد. خو دعثماني دولت تر ټولو مشهور حاکم « سلطان محمد فاتح » وو ، چې په لاسو يې د عالميانو دسردار (صلی الله علیه وسلم) بشارت تکميل ته ورسيد.

ددولسم « قسطنطين» او د «سلطان محمد فاتح» تر منځ دا جنګ په ډيرو حيرانونکو پيښو او تاريخ باندې مشتمل دې. په ځانګړې توګه هغه وخت چې عثماني سلطان خپلې بحريې ته په وچې باندې د بيړيو د چلولو حکم وکړ اوبحري لښکرو يې نژدې لس ميله غرنۍ تيرلوړه واټن د کشتيو په راښکودو سره وواهه.

دا ستره او نه زوال موندونکې معرکه په حقيقت کې د تاريخ يوه ډيره ستره نه هيريدونکې پيښه ده چې ما د يوه مکمل ناول په بڼه کې بيان کړې ده. غربي تاريخپوهان د قسطنطنيې فتحه ، د منځنيو پيړيو او اوسنی عصر تر منځ يو حد ګڼي ،.... او دا هم يو حقيقت دې چې د پخوانۍ بازنطينی سلطنت پايتخت او د ټولې عيسايي نړۍ روحاني مرکز تسخيرول ... د جهالت په تيارو کې د را نغښتو غربي نسلونو اخري ماتې او د مسلمانانو اخري فتحه وه.

هغه وخت چې رومي پادشاه « قسطنطين» په دريمې عيسوي پيړۍ کې عيسوي مذهب قبول کړ نو همدا ښاريې خپل پايتخت و ګرځاوه ، نو د همغه وخته يې نوم قسطنطنيه پاته شو.

رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې ښار باندې جهاد کونکو ته د مغفرت زيرې ورکړې دې. د قسطنطنيې پادشاه ته يې د روم قيصر وايه ، د سلطان محمد فاتح په وخت کې هلته د قسطنطين په نوم دولسم قيصر حکمراني کوله. په دې جنګ کې اخري قيصر هلاک شو او قسطنطنيه د تل له پاره ...« اسلامبول ، يا استنبول» و ګرزيده ، او په دې توګه د رسول الله صلی الله علیه وسلم يوه بله وړاند وينه ، لکه د نورو په څير ، ريښتونې ثابته شوه . لکه چې ويلي يې وو: (اذا هلک قيصرا فلاقيصر بعده) « کله چې قيصر هلاک کړل شي نوبيا به بل کوم قيصر را پيدا نه شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما هڅه کړې چې ددې ناول تاریخ د افسانې په بڼه وړاندې نه کړم او نه ددې افسانې څخه د تاریخ د جوړولو هڅه وکړم. ما هڅه کړې چې د دې ناول ټول تاریخې کرچار په حقیقت باندې ولاړ وي. اوزه په دې کار کې تر ډېره پورې بریالې شوې هم یم. خو ما ددې کار له پاره خپل ډېروخت مصرف کړې دې او په دې وختو کې مې د (ایډورډ ګین ، کریسي ، عثماني دولت ، د اسلام تاریخ، او جهان دیده ،) څخه علاوه دجغرافیی او صلیبي جنګونو دتاریخ زیات کتابونه تر سترګو تیر کړي دی.

ددې ناول له مخې د پنځلسمې پیړۍ منځنې وخت و، دا پیړۍ په دې اساس ډېره مهمه ده چې دهمدې پیړۍ په منځنۍ برخه کې دعیسایانو مقدس ښار قسطنطنیه فتحه شوه .... او دهمدې پیړۍ په اخري لسو کلونو کې د اندلس مسلمانان د تل له پاره له منځه ولاړل.... ما غوښتل چې...که نور نه وي نو لږ تر لږه د ال عثمان تاریخ خو په لنډه توګه په دې ناول کې را ونغاړم. خو د ناول په ډېره په زړه پورې برخه کې دې لیکنې ته ځاې پیدا نه شو. همدا علت و چې ما د بلې برخې پیل «د تیروشو پاڼو» تر عنوان لاندې یو لنډ فصل ولیکه ، په دې کې د طغرال څخه ان تر سلطان محمد فاتح پورې دعثماني حکمرانانو تاریخ په لنډه توګه وړاندې کړل شوې دې ، په دې اساس دا ناول یوازې ناول نه بلکه یو مکمل تاریخی سند ګرزیدلې دې. لنډه دا چې زه دخوښۍ احساس کوم چې دا تاریخې ناول د خپلو لوستونکو تر مخ وړاندې کوم او په دې ویاړم چې ما په خپله خوښه عثماني تاریخ په ډېره ښه بڼه بیان کړې دې ، خو دا پریکړه به ددې ناول لوستونکې کوي.

په اخر کې زه .... د منیرایاز، ریاض امین ، عبدالرحمن طاهر ، محمدسلیم سني ، او د قاسم یادڅخه ممنون یم ، ځکه چې ددې دوستانو د علمي همکاریو نه پرته ددې ستر ناول سرته رسول اسانه کار نه و.

ستاسې د آندونو منتظر

ادریس آزاد

P.O.Box No:1064

اسلام اباد

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱

سکندر بیګ

دعربي نسل یو ځواکمن آسپ ، په داسې حال کې چې یو نقاب پوښه پرې سپور و ، په ډېر طمطراق سره میدان ته را ننوت. دا میدان «اورنه» یا (اینډریانوپل) نومیده. دمیدان په څلورو خواو کې ګڼ شمیر تماشاچیان ناست و. ددې آسپ سپور نقاب پوښه درا ننوتلو سره سم په ټولو خلکو کې چپه چپتیا خپره شوه. نن د ترکانو کلنۍ میله وه .او په دې لوبغالي کې د توري وهلو ، نیزې ویشتلو او نورو لوبو مقابلې رواني وې. دغه نقاب پوښه اس سپور په داسې حال کې چې خپله الباني دوه سرې توره یې په هوا کې خوځوله دمیدان منځته را غي ، او دلږ څه ځنډ وروسته یې خپل نقاب لرې واچاوه. دا آس سپور پخپله « سکندربیګ » وو. سکندر بیګ د سلطان مراد خان منل شوي زوې و. دهغه د آس تر شا په یوه نرۍ شانته لښته د « سلطان بایزید یلدرم» بیرغ رپیده ، په دې وخت کې سکندر بیګ په میدان کې ولاړو، او د (ینې چري) سالارانو ته یې ور غږ کړ. دا سالاران په دې لوبغالي کې د مقابلو منصفین وو. سکندر بیګ ورته وویل چې:

« د ال عثمان په جاه و جلال مې سوګند: چې په ټول عثماني سلطنت کې داسې ځوان نه میندل کیږي چې په لاسو یې سکندر بیګ مات شي .... که چیرې داسې کوم ځوان دلته په دې میدان کې شتون ولري نوزه ورته د زور د ازمیښت له پاره بلنه ورکوم.»

د عثماني سلطنت د ستر پادشاه « سلطان مراد خان ثاني» ناست ځاې بلکل د سکندر بیګ مخامخ وو. کله چې سلطان د سکندربیګ دا چلنج واورید نو په ډېر ویاړ سره یې و خندل ، خو د سلطان څخه څو ناست ځایه لرې دناستې «مارسې» په وچ تندي باندې دا خبره ښه و نه لیګیده ، مارسي د سکندر بیګ په دې چلنج باندې ډیره تاوه راتاوه شوه. دغه البانوي حسینه ، مارسي ، د سکندر بیګ ښه نه راتله. دسکندر د چلنج په اوریدو سره د یني چري د فوځ یو ځوان سالار « اغاحسن» را مخته شو ، د اغاحسن دکتلو سره سم د سکندربیګ په مخ ډیره تحقیرونکې خندا خپره شوه. اغا حسن په یوه ستر قوې ذاته ایراني نسله آس باندې سپور و ، او په لاس کې یې دیمن جوړه شوې درنه توره وه. کله چې د مقابلې دواړه ګډونکونکې یو دبل مخې ته راغلل نو په ټول میدان کې حیرانونکې چپتیا خپره شوه. د تماشاچیانو تر منځ جوش و جذبه راپیدا شوه ، مارسي هم په خپل ناست ځاې کې پورته پورته غورزیده. یوه منصف د تکبیر د غږ په پورته کولو سره دمقابلې د پیلیدو اعلان وکړ. په دې وخت کې دواړه سپاره په داسې حال کې چې خپلې تورې یې بربنډې نیولې دې یو بل ته را نژدې شول. سکندر بیګ ورته په هیبت ناکه توګه وویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیر ښه ځوانه.... ! زه ستا د جرءت په کتلو باندې ډیره زیات حیران شوې یم. زه تا ته د لمړۍ حملې اجازه درکوم.»

اغا حسن د سکندربیګ شخه د څه ویرې پرته ورمخته شو او په پوره ځواک سره یې په هغه وار وکړ. سکندر د برق په څیر خپل ځان تاو راتاو کړ او د اغا حسن د ګذار شخه یې ځان خوندي وساته. بیا یې وخندل ، خو اغا حسن یو ځل بیا په ډیره بیړه مخته راغې اویو ځل بیا یې په سکندر باندې په پوره ځواک سره حمله وکړه ، خو د سکندر اس د خپل مالک د مزاج شخه پوره پوره خبر و ، آسپ په یوه درنګ سره خپل ځاې بدل کړ او په دې توګه د اغاحسن دویم وار هم خطا ولاړ. اغا حسن دریم ځل بیا خپل آس پونده کړ ، خو اوس نو سکندر هم خپله اراده بدله کړې وه. هغه د ځان دتاوولو په ځاې د اغاحسن د تورې ګذار په خپله توره تم کړ اوبیا یې په ډیره حیرانونکې توګه دبرق په څیر په اغا حسن باندې دخپلې تورې وارونه پیل کړل. په میدان کې د تورو شرنګار تر ډیره لرې پورې اوریدل کیده. د اغاحسن په شاته تلو باندې د مراسي ګلرنګه څیره تکه سپینه شوه. ځکه هغې چې کومه هیله درلوده هغه له منځه ولاړه. هغې غوښتل سکندر له ماتې سره مخ شی ، په داسې حال کې چې سلطان مراد خان د فخر او ویاړ نه خپله غړۍ تاووله او خندونی و. هغه به دسکندر په هر وار باندې عش عش کاوه او پورته پورته به لګیده.

د لږ ځنډ وروسته د مقابلې پریکړه وشوه ، د اغاحسن توره د سکندر د درنې تورې په یوه ګذار دوه ټوټې شوه. په ټول لوبغالي کې دخوشحالۍ شخه لاسونه و پړکیدل ، سکندر دپخوا په څیر مقابله وګټله ، دسلطان مراد خان تر څنګ ناست دهغه نوې ځوان زوې ، دخوشحالۍ شخه دخپله ځایه را پورته شو او په دواړو لاسو یې لوښې ډبول. خو مارسي په ډیر خراب حالت کې ناسته وه. هغې نه غوښتل چې سکندر بیګ یو ځل بیا ووینې. ځکه سکندر پر هغې باندې خپل رعب حاکمول غوښتل خو مارسي ته د سکندر ټول کړچار ناخوښه و ..... او د خپلې مور یې هم.

دپوخ عمر «مارتها» د مارسي مور وه. دا ښځه د البانوي شهزادګانو سره یوځاې د «اورنه» شار ته ته راغلې وه. سکندربیګ هم البانوي شهزاده و ، دهغه البانوي نوم « جارج کسټریاټ» و ، سلطان مرادثاني ډیره موده مخته دالبانیا فرمانروا « جان کسټریاټ» د تورې په زور دخپل ځان تابع ګرځولې و. جان کسټریاټ بیا سلطان ته عذر و زاري وکړې او خپل ریاست یې ترې بیرته وغوښت ، سلطان هم دهغه غوښتنه و منله خو دهغه د څلورو زامنو په ضمانت کې داخستو وروسته یې هغه ته خپل ریاست بیرته ورکړ. ددې شهزادګانو سره یو ځاې البانوي کنیزه « مارتها» هم د سلطان قصر ته روغله. کله چې مارتها د عثماني سلطنت دارالخلافې ، اورنه ، ته ورغله نو ډیر ژر یې هلته په اشرافي طبقې کې اثر و رسوخ پیدا کړ. مارسي دهمدې مارتها لور وه او جارج کسټریاټ یعنې سکندربیګ هم دهمدې مارتها په کور کې خاپوړې کړې وې او را ځوان شوې و. سکندربیګ د ینې چرې د طبیعت په مطابق عیسایی مذهب پریښود او اسلام یې قبول کړ. خو مارتها تر اوسه هم په خپل عیسایی مذهب باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلکه ولاړه وه. که څه هم دمارسي په زړه کې د اسلام له پاره ډېره مينه وه خو د مور له وېرې هغه تر اوسه پورې همغسې عيسايي پاته شوې وه. مارتها ډېره کلکه مذهبي ښځه وه او د اسلام پر خلاف يې ډېره سخته کينه او حسد درلود. خو مارسي هغه وخت ډېره حيرانه شوه چې دهغې مور مارتها د سکندر په مسلمانيدو باندې هيڅ هم و نه ويل. مارسي خپلې مورته د شک په سترګو کتل. هغې دا شک کاوه چې دهغې مور به پخپله سکندر بيګ د اسلام په منلو باندې مجبور کړې وي. هغې دخپلې مور او په خپل کور کې د رالوې کړل شوې ځوان جارج کستړيټ په کړچار باندې شک کاوه او داسې يې انګيرله چې ددوې دواړو دکړچار څخه د عثماني سلطنت پر خلاف د سازش بوې رازي.

مارسي ته ددې شک په پيدا کولو کې «ابوجعفر» ډير رول درلود، ابوجعفر يو عمر رسيدلی وګړی و. چې هملته په «اورنه» کې د يوه مذهبي مشر او د جومات د امام په څير اوسيده ،خو په حقيقت کې د (قسطنطنيې د قيصر) جاسوس و. هغه دلته «اورنه» ته د يوه مذهبي مشر په څير رانغوتې و او دمارتها د راتلو تر مخه يې د سازش جال خپور کړې و. هغه وخت چې مذهب پاله وينځه مارتها د سلطان محل ته را ننوته نو د ابوجعفر سازش نور هم په زياتيدو شو، هغه تر هر څه لمړی مارتها ته د صليب اعظم سوګند ورکړ او په خپل سازش يې کې را ګډه کړه. پخپله ابوجعفر په قسطنطنيه کې د « اياصوفياء» د چرچ سره تړلې و او ښه پوخ راهب و. کله چې قيصر سلطان مراد ثاني د عثمانيه سلطنت په تخت باندې کيناستې وکوت نو ديوه نوې چال په لوبيدو يې پيل وکړ. ابوجعفر چې اصل نوم يې « ډيمونان» و دستر عيسايي سلطنت د پادشاه يعنې د قسطنطنيې د قيصر جاسوس و. هغه د قسطنطنيې قيصر (مينوميل) ته دعثماني سلطنت د دارالخلافی « اورنه» څخه هره مياشت د هر کوچنې او غټ خبر په اړه معلومات ور کاوه. ځکه په اورنه کې د قيصر د ټولو جالونو د غوړولو مشري پخپله همدې ابوجعفر په غاړه درلوده. لمړی ابوجعفر دمارسي دمور کور ته په پرلپسې توګه دولس کاله تګ راتګ کاوه. مارسي دهغه څخه ان د کوچنيوالي په وخت کې هم سخته کرکه کوله. هغې به دهغه دمکار شکل دليدلو څخه بد راتلل خو د ابوجعفر د دې سازشونو په اړه يې هيڅ ډول معلومات نه درلود خو دهغه دعاداتو او کړچار څخه يې دا انګيرله چې دا مکار شخص هغسې نه دې لکه څنګه يې چې د شکل اوصورت څخه معلوميږي. کله به چې ابوجعفر دمارتها کورته را ته ، نو دواړه به بيا په يوې بندې خونې کې کيناستل او تر ډيره به يې خبرې کولې. دوې به کله کله سکندربيګ هم راباله. خو مارسي ته د خپلې مور سره د مسلمانانو ددې مذهبي مشر ځانته ناسته ښه نه ښکاريده او په دې اړه ډيره شکمنه وه.

سکندر بيګ چې دکومه وخته مسلمان شوې و نو دهغې وروسته يې کړچار نور هم کرکجن او دبداخلاقيو نه ډک ګرزيدلی و. هغه به چې څومره ډيره دلته د مارتها په کور کې تم کيده نو همغومره وخت به يې مارسي ته په ډيرو بداخلاقه سترګو کتل. مارسي دکوچني والي څخه د سکندر بيګ دغه کړچارنه خوښاوه. ځکه سکندربيګ لا د همغه وړکتوب څخه بداخلاقه او بدمزاجه انسان و. کيدې شي چې دهغه ددې بدمزاجی لامل دا وي چې دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر مخه دهغه پلار ... جان کسترپاټ ته سلطان مرادخان ثاني ډیره د ذلت نه ډکه ماتې ورکړې وه. اوبیا یې هغه د خپلو نورو درې کوچنیو ورونو سره یو ځاې پرغمل کړ او تر «اورنه» پورې یې راوست. اوبیا دا چې دهغه دغه درې واړه ورونه د همدې لیږد په وخت کې ناروغه اوبیا ددې د سترګو تر مخه ددې دنیاګۍ څخه ولاړل. نو دا ټول هر څه د سکندربیګ د سترګو تر مخه وو. ددې ترڅنګ د مارتها غوره ژبه او سازشي کړچار هم و چې سکندربیګ یې دومره بدله اخستونکې او مغرور کړځولې و.

نن یو ځل بیا مارسي و کتل چې سکندر بیګ د مقابلې میدان وګاټه. دسکندربیګ په سوبه د مارسي په وجود کې د قهر او غصې څپې راپیدا شوې وې. او نن خو دهغې د غم او غصې یو علت دا هم و چې سکندر بیګ سهار وختې دکوره د وتلو سره سم مارسي ته ویلي وو چې:

« نن د تورې د وهلو د مقابلو ورځ ده. او زه به نن یوځل بیا د «اورنه» د جنګجویانو اتل و ګرځم .... دا سپک ترکان زما دمقابلې توان نه لري ، نو نن که چیرې زه بریالی شم او د بریالیتوب مډال و ګټم نو د مارتها کاني څخه به ستا د لاس غوښتنه کوم.»

سکندر بیګ ، مارتها ته د کاني په نامه غږ کاوه. کله چې مارسي دهغه دا خبره واوریده نو دغصې څخه تکه سره شوه او ورته یې وویل :« دومره کبر مه کوه .... په حقیقت کې سلطان په تا باندې ډیر باوري دې. به دې خاطر د شاهي درنښت په اساس ستا مخې ته هیڅوک نه راځي. زه ډاډمنه یم چې د «ینی چري» کوم سالار به په ډیره اسانۍ سره تاته ماتې درکړي.»

سکندر بیګ دمارسي ددغې د زهرو نه ډکې جملې باندې ډیر و قهرید او په غصه دکوره ووت. او اوس مارسي کتل چې د یني چري یو سالار د سنکدر بیګ په لاسو په ډیره بده توګه ماتې وخوره. دمارسي سترګې د میدان څخه را واوښتې او په خپلو پښو باندې و ننښتې. هغې د نن سهار خبرې را یادولې ، هغه وخت چې سکندر بیګ ورته ویلي و چې: «زه به نن ستا دمور څخه ستا لاس غواړم»

مارسي ډیره نا ارامه وه ، او د راتلونکې وخت څخه په ویره کې. د مارسي سترګې ښکته وې ، په همدې وخت کې په لوبغاړي کې شور و غوغا شوه ..... د لاسونو د پړکار شور ،کله چې مارسی میدان ته وکتل نو دحیرانتیا څخه یې خوله خلاصه پاته شوه. یو اجنبي ځوان چې په عربي کالیو کې پټ و د لوبغاړی په یوې غاړې کې په یوه سپین آس سپور را ښکاره شو ، ددې ځوان خدوخال هم حجازی و ، هغه په ترکې نسله بهترین آس باندې سپور و او په ښې لاس کې یې درنه ځلیدونکې توره نیولې وه. د هغه په وجود باندې نه زره وه اونه بل څه. دهغه په سر هم د اوسپنیزې خولۍ په ځاې خالصه حجازی پګړۍ ترلې وه. ددې ځوان ټول عمر د اولس کالو په شاوخوا کې و. تماشا چیانو ورته په پوره زور سره لاسونه و پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اجنبي ځوان په کتلو او راتللو سره سم د سکندر بیګ په تندي باندې لیکې را پیدا شوې. هغه ته ددې عرب ځوان را تلل ډېر حیرانونکې وو . په همدې وخت کې د لوبغالي اعلان کونکي په لوړ اواز اعلان وکړ او خلکو ته یې ډاګیزه کړه چې دا اجنبي ځوان « قاسم بن هشام» نومیږي ، او د حجاز د مکې دښار اوسیدونکې دې ، د مکې ددې ښاره د اسلام دلمر وړانګې را خپرې شوې دي. ډنډورچي اعلان وکړ چې قاسم د عثماني روزن ځاې د تورې وهونکو د استاد (طاهر بن هشام) کوچنې وروردې. خو په دې وخت کې د مارسي حالت هم د کتلو وړو. هغې بیا بیا په خپل ناست ځاې کې ځنګ بدلاوه او خپلې لاسونه به یې موټې کول اودخپلو احساساتو څرګندونه به یې کوله.

کله چې دغه عرب آس سپور د سکندر بیګ مخې ته راغې نو سکندر د خندا کولو هڅه وکړه ، هغه د پخوا په څیر دغه عرب آس سپور ته په کرکجنه توګه وکتل او ورته یې وویل: «ځوانه ! زه ستا په مخ کې د جرءت او میړانې نښې وینم. خو په افسوس سره باید ووایم چې ستا دا ټولې هیلې به د سکندر د لمړي وار سره سمې له منځه ولاړې شي. دا مکه نه ده ، بلکه د عثماني خلافت مرکز «اورنه» ده او زه د سلطان مرادخان ثاني تر ټولو تکړه او غښتلې توره وهونکې یم.»

قاسم ، دسکندر بیګ فرعونیت په پوره توګه احساس کړ او په عارفانه توګه یې وخندل اوبیا یې په ډېره سوکه توګه هغه ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« زه د وخته مخته لویې لویې دعوی نه کوم ، خو زه همدومره درته وایم چې زما په وجود کې د خالد بن ولید وینه بهیږي ، زما ډېره کلکه هیله داده چې زه یوه ترک شهزاده ته د حجازي تورې اوسپنه وروښایم.»

قاسم همدومره وویل اوخپل آس ته یې پونده ورکړه . سکندر هم په پوره توګه دهغه دحملې له پاره تیار و. قاسم خپله توره په هوا کې پورته کړه او په خالصه عربي ژبه یې دالله اکبر غږ پورته کړ اوپه سکندر بیګ یې ورحمله کړه. په دې وخت د لمر وړانګې د قاسم په عربي توره باندې ولګیدې اوبیرته یې د تماشاچیانو سترګو ته ور منعکس کړې. دا یوائې د تورې شعلې نه وې بلکه د اسماني تندر په څیر شعاعې وې.... د قاسم دغه درنه حمله د سکندر له پاره د هزیمت او ناکامی پیغام و . ځکه دهغه ټول چالونه خوشې ولاړل ، هغه به پرلپسې توګه هڅه کوله چې د قاسم هر ګذار په خپله توره باندې تم کړي ، داسې څرګندیده چې قاسم به ډېر ژر ستومانه شي ، مارسي به د قاسم په هر وار باندې د ځایه پورته پورته کیده ، خو په اخر کې دخپل ناست ځاې څخه پورته شوه او ودریده . ټولو تماشاچیانو قاسم ته لاسونه پړکول، سلطان هم د مرحبا ، مرحبا چغې وهلې ، ترڅنګ یې شهزاده «محمد» خپله شاهي مرتبه تر پښو لاندې کړه او دکوچنیانو په څیر یې لاسونه پړکول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم د يوې نوې حربې څخه کار واخست. هغه يې وکړه چې خپل ځان ستومانه وښيي ، سکندر هم د قاسم په وارونو کې کمزورتيا احساس کړه ، سمدستی يې خپل ډوب شوي زړه ته تکيه ورکړه او په قاسم باندې يې حمله راوسته. اوس نو قاسم د سکندر د هر وار څخه خپل ځآن ځنګ کاوه. دهغه آس به لږ لږ شاته ته. اودهغه توره به هر ځل د سکندر د تورې سره په ټکر کې وه او د هغه د تورې وارونه به يې تمبول. سکندر هم نور ډير ستومانه شوي و ، غوښتل يې په يوه ډول نه يوه ډول دا مقابله پای ته ورسوي. په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم د خپل آس د زين څخه خپله پښه شاته کړه او دزين د پاسه کيناست. په دې بلې لمحې کې ، هغه وخت چې تماشاچيانو د قاسم چال وکوت نو ټول حيران پاته شول ، ځکه قاسم دخپل وجود بار په خپلو پښو باندې واچاوه اوپه يوه ټکان سره و دريد ، په دې وخت کې د لوبغالي ټولو ناستوخلکو د لاسو د پړکولو تر ځنګ د قاسم ددې چال په وړاندې و دريدل. اوس نو د اوږود قد خاوند قاسم د سکندر نه په لوړه وه ، هغه ته په سکندر باندې دحملې کولو له پاره هم لاره پرانستې وه. هغه د آس په زين ددريدو سره په سکندر باندې داسې سخت ګذار وکړ چې د سکندر وار پار يې وارخطا کړ. مارسي هم د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سکندر بيګ د اوږود قاسم دغه ګذار و نه شو زغملې ځکه د قاسم توره د سکندر په اوسپنيز خول باند ې لګه د اوسپنې د ګرز په څير راپريوتې وه ، سکندر هڅه وکړه چې په خپله توره د قاسم ګذار تم کړي خو قاسم دومره سخت ګذار کړې و چې سکندر د آس په زين باندې ټينګ نه شو او لاندې را پريوت. قاسم هم د يوه لوبغاړي په څير د آس د زين څخه ښکته را ټوپ کړ او د سکندر د راپورته کيدو د مخه يې دهغه په سر پښه کيښوده. د سکندر په تندي باندې د خولو د څاڅکو په کتلو سره مارسي د خوشحالۍ نه چغې کړې ، سلطان هم د خوشحالۍ په جذبو کې ډوب و او لاسونه يې پړکول.

په زمکې باندې دپښو د اېښودو سره سم قاسم سکندربيګ تر خپلو لاسو لاندې کړ. که څه هم سکندر بيګ هڅه کوله چې خپل ځان کنټرول کړي خو قاسم پرې ناڅاپې سخته حمله وکړه او بيرته يې څملاوه. اوس نو سکندر ته خپله ماتې تر سترګو شوه. قاسم په يوه ټکان سره خپل اړخ بدل کړ او د سکندر په اړخ يې ځواکمن ګذار وکړ سکندر هڅه وکړه چې د خپلې تورې په واسطه د قاسم دغه ګذار تم کړي خو هغه د قاسم په چال و نه پوهيده ، قاسم د بنې اړخ په ځاې خپله اراده بدله کړه او دسکندر په چپ اړخ يې قوي حمله وکړه ، دسکندر په اړخونو او بازو ګانو باندې اوسپنيز خولونه تړلي وو. خو د قاسم تورې د هغه دغه اوسپنيز بندونه له منځه يوړل بلکه د سکندر بازو يې هم زخمي کړ، اودهغه د ويني څاڅکې په زمکه را پريوتل. په دې وخت کې په لوبغالي کې ناست تماشاچيان غلي شول، قاسم د حالاتو نزاکت احساساوه نو په دې خاطر يې دخپلو حملو لړۍ بنده کړه او سکندر يې په خپلو زخمونو کې تاورا تاو پريښود او په شا ترې ولاړ. دلته د مقابلې منصفين په يوه ليکه کې ولاړ وو. د ټولو خلکو په مخونو کې يو ډول حيرانتيا ، يو ډول احساس او يو ډول جذبه ډاګيزه کيده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په پوره بې خبرۍ سره د لوبغالي د تماشاچیانو په لور کتل چې په دې وخت کې سکندر د پوره بې اصولۍ څرګندونه وکړه او په ډیره بیړه د قاسم په لور و ور وخوزید. که چیرې په همدې وخت کې ماسی د خپله ځایه په قاسم باندې غږ نه وې کړې نو په ډاډمنه توګه به سکندر د قاسم ورمیږ ور پرې کړې و. قاسم د مارسي غږ وا ورید او سمدستي د حالاتو په لور متوجه شو ، هغه نه یوائې د سکندر د ګذار څخه ځان خوندي وساته بلکه پر هغه یې یو ځل بیا ځان وړونکې حمله وکړه. په دې وخت کې د تورو د شرنګار اواز تر لرې لرې پورې اوریدل کیده. اوبیا تماشاچیانو وکتل چې د قاسم په ګذارونو سره د سکندر توره ټوټې ټوټې شوه او په هوا کې د نڅا وروسته لاندې زمکې ته را پریوته. اوس نود سکندر لاس خالي شوې و ، قاسم هم خپله توره خطا کړه او د سلطان مراد ثاني په لور د کتلو پرته یې د عراقي پهلوانۍ په خیر داسې یو داو وکړ چې سکندر یې د زمکې څخه څو فټه پورته کړ او بیرته یې زمکې ته راخلاص کړ ، سلطان د قاسم په دې میړانې باندې د خپله ځایه پورته شو او حکم یې وکړ چې مقابله پای ته ورسوئ.

مقابله خو هسې هم پای ته رسیدلې وه. ځکه سکندر د قاسم په لاسو مات شوې و او په زمکه باندې پړمخ پروت و او د زمکې خاورې یې ښکلې.مارسي چې سکندر په داسې حال کې وکوت نو د خوشحالۍ څخه دلیونتوب مرحلې ته رسیدلې وه. دلوبو په پای ته رسیدلو سره سلطان مراد ثاني د لوبو د ګډونکو تر منځ انعامونه وویشل. او ټولو ته یې په خپل خپل وار شاباسې ووایه. خو کله چې د قاسم نوبت راغې نو سلطان ، قاسم د اوږو څخه و نیوه ، په ډیر غور سره یې ورته وکتل او بیا یې ورته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا د تورې د وهلو فن د ستاینې وړ دې. عثماني سلطنت ستا په خیر ځوانانو ته سخته اړتیا لري.د عیسایانو تر ټولو ستر جرنیل « هونیاډې» دخپل یونیم لک فوځ سره همدا اوس زمونږ په پولو باندې پروت دې ، د « هونیاډی» د تورې مقابله ، یوائې ستا توره کولې شي. زه غواړم چې ته زمونږ په روزل شوي فوځ یني چرې کې شامل شې ، زه به تا د یني چرې د «زرکسیزې ډلې سالار» و ټاکم.»

د سلطان دا پریکړه د قاسم له پاره د هیلو نه پورته وه.هغه ولړزید ځکه هغه خو یوائې د یو څو ورځو د تیرولو له پاره دلته «اورنه» ته دخپل ورور طاهر بن هشام کور ته راغلې و . او که نه هغه د مکې په ښار کې پوره مصروفیات درلودل ، دخپل مور او پلار د خدمت ، دکښت او زراعت ، مال او حیواناتو ساتنه ....ددې هر څه ښه سبنالول او ساتل د هغه په دندو اومسؤلیتونو کې شامل وو. دهغه مشر ورور طاهر لا دمخه د سلطان مراد ثاني ملازم و. طاهر په عثماني روز ځای کې د تورې وهلو د فن استاد و. توره وهل او پهلواني د قاسم میراثی کورنۍ لوبه وه. دهغه پلار هشام د حجاز یو نوموړې او ستر پهلوان تیر شوې و ، اوس قاسم یوائې دخپل ورور دکتلو له پاره راغلې و . هغه یوائې یوه ورځ مخته « اورنه » ته را غلې و ، دلته د راتلو وروسته ورته دکلنۍ میلې په اړه معلومات ور په برخه شول ، هغه ډیر خوشحاله شو او سهار وختي دخپل ورور طاهر هشام سره یو ځاې لوبغالي ته ورغلې و. اوس نو دا یو ناڅاپې کار و چې دهغه په سر راپریوتې و. هغه د سکندر کبر اوغرور و نه شو زغملې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخپل مشر وورسره د سلا کولو وروسته یې دې مقابلې ته را و دنګل.تر څو سکندر ته دهغه ددې لویې کولو سزا ورکړي. څو دمقابلې وروسته هغه ته د سلطان له اړخه همدلته په « اورنه » کې داوسیدو حکم شوې و ، دسلطان دحکم په اوریدو سره قاسم په سکته کې راغې او چپ چاپ و درید. سلطان د قاسم ددغه چوپیا په کتلو سره وویل چې:

« اې ځوانه ! ته زما په دې خبره خوشحاله نه شوې ؟ تر اوسه ستا عمر کم دې نو په دې خاطر مې د زرو کسو سالار و ټاکلې. څو که ته په دې دنده خوشحاله نه اوسې نو زه به تا د پنځه زرو غوره او ښه عسکرو سالار و ټاکم.»

داسې بریښیده چې قاسم اوس د کوم ژور خوب څخه را ویښ شوي وي ، هغه یو ناڅاپه دسلطان په لور وکتل اوبیا یې لږ څه په ټیټ اواز سره وویل چې:« نه ! درونده سلطانه ! زه دکوم لالچ په خاطر خاموشه شوې نه وم. بلکه زما د چوپتیا علت زما مور او پلار دي ، څکه زما مور اوپلار هلته په کور کې دخپل کرکیلې او مالدارۍ په خاطر یوازې دی. په داسې حال کې چې زما مشر وورور طاهر بن هشام دلته ستا په عسکر ځاې کې دتورې وهلو د فن استاد دی.»

سلطان په ډیره ښه توګه د قاسم خبرې واوریدې. اوبیا یې په ډیره نرمه لهجه قاسم ته وویل چې:« مال او مالدارې یا کور ددنیاوي ژوندانه له پاره تکیه ده. د یوه ریښتوني مسلمان او مومن عسکر له پاره د دنیاوي ژوند څخه راتلونکې اخروي ژوند ارزښت ډیر وي.... ته په داسې حال کې چې یو ډیره ښه عسکر او د تورې د وهلو دفن ماهر یې ولې خپل وخت په مال او مالدارۍ باندې ضایع کوې ؟... تر هغو چې ستا د مور اوپلار پورې اړه لري نو زه به هغوې همدلته را وبلم...زه به په دې اړه ستا د وړور طاهر هشام سره خبرې وکړم.»

اوس نو دقاسم سره بله کومه لاره نه وه. په پټه خوله یې د تسلیمۍ سره ټیټ کړ ، سلطان دهغه دخوښې څخه خوشحاله شو او سمدستي یې د خپل «یني چري» فوځ سپه سالار را و باله اوهغه ته یې حکم وکړ چې د قاسم بن هشام په مشرۍ دې هغه ته پنځه زره فوځونه ورکړي. په دې توګه یې قاسم هشام د پنځه زریز فوځ ستر سالار و ټاکه. پخپله قاسم حیران و چې سلطان یواځې د یوې تورې د وهلو د مقابلې په کتلو هغه ته دومره ستر فوځ ورحواله کړ څو تر څنګ یې هغه د سلطان د پریکړې څخه ډیر خوشحاله هم و څکه هغه کولې شو چې په دې توګه د خپلې خوښې جنګجویانه ژوند څخه خوند واخلي.

مارسي هلته د ښځو په ناست ځاې کې ناسته وه او دسلطان او قاسم تر منځ خبرو ته یې غوږ ایښې و. اوس نو د هغې په زړه کې د قاسم په نوم غوټه پرانستل شوې وه. څکه دا دښه قد و قامت خاوند عربې ځوان د سکندر د تکبر او غرور بت ورمات کړې و اودهغه د فرعونیت له پاره د اجل پیغام ګرزیدلې و. په دې اساس دا اړینه وه چې مارسی پرې ځان قربان کړي..... هغې په خوږو خوږو سترګو سره د قاسم بن هشام غنمرنګه مخ ته کتل. ترهغو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د سلطان تر څنګ ولاړ و نومارسي دهمغې لورې ته متوجه وه. خو کله چې قاسم د سلطان څخه جدا شو نو دمارسي سترګو د هغه قدمونه څارل. هغه هلته لرې د معزيزنو په ليکو کې دخپل ورور طاهر هشام څنګ ته ولاړ او کيناست. اوس نو دمارسی له پاره په لوبغالي کې بل کوم کار نه و پاته. دخپله ځايه پورته شوه او بيرون ولاړه .

کور ته په رسيدو سره مارتها په مارسي باندې خوله و لګوله. او ورته يې وويل چې: «نجلۍ ! ستا کړچار ډير خرابيږي ، نن سهار يو ځل بيا تا دسکندر سره د بداخلاقۍ څرګندونه کړې ده !»

د خپلې مور مارتها په دې خبره مارسي سر ټيټ کړ ، بيا يې په لړه ترخه ژبه وويل چې:« درنې مورې ! ته دې دا زړه څخه و کاږه چې زه به دسکندر بيګ ناوې کيږم....زه ستا دغه نازولې يوه لحظه هم نه شم زغملې»

مارتها ورته په قهر سره وويل:

خبردار !چې کومه غلطه خبره د خولې نه و نه کاږې.بدبختې نجلۍ ! ته ولې خپل ځانه هيروې ؟ سکندر بيګ د البانيه شهزاده دې. او ډير ژر به د سيمې پادشاه شی . په داسې حال کې چې مونږ دهغې غلامان يو .دسکندربيګ نه علاوه به بل هيڅوک هم تا دومره خوشحاله و نه شي ساتلای.»

« واه !دا څه خبره دې وکړه ؟ شهزاده صاحب خو پخپله د سلطان مراد ثاني په لاسو کې يرغمالی دی. او د هغه پلار « جان کسټرياټ» د سلطان مراد خان ثانی باج ورکونکې ..... ته د يوه يرغمالي په اړه څنګه وايې چې هغه به په راتلونکې کې د البانيه پادشاه وي ؟» مارسي په طنزيه توګه خپلې مور مارتها ته ځواب ورکړ. خو مارتها يو ناڅاپه خاموشه شوه. ځکه هغې نه غوښتل يو ځل بيا ووايې چې سکندر بيګ د البانيه راتلونکې پادشاه دې. هغه په دې پوهيده چې دهغې او جعفر ترمنځ د دولس کلنې جوړکړل شوي سازش پوره کيدو ته لا څو ورځې پاته دي. او هغې دداسې نازکې خبرې دکولو په اړه د ډيره احتياطه کار اخست. کله چې مارسی خپله مور مارتها خاموشه و کتله نو د موقع نه يې په ګټه اخستو سره په ډيره بيړه د انګړ په لور ور منډه کړه . او دلته يې مارتها دخپل سازش په فکرونو کې ډوبه پريښوده.

مارتها او ابوجعفر دواړه سکندر په مکمله توګه په خپل جال کې را نغاړلې و . سکندر دمارتها تر سترګو لاندې وړکتوب تير کړې و . هغې ته هغه وخت ډير ښه په ياد و کله چې دالبانيه پادشاه « جان کسټرياټ » د عثماني سلطنت دسلطان مراد خان ثاني په لاسو ډيره بده او ذلت ناکه ماتې خوړلې وه .... په هغه وخت کې مارتها په البانوي محل کې د يوې وينځې په توګه شپې تيرولې. مارتها د ځوانۍ اوښايست تر څنګ يو ذهينه او چالاکه پيغله وه. په محل کې د وينځيتوب نه مخته هغې د يوه البانوي امير څخه د محبت دوکه هم خوړلې وه. دهغې په غيږه کې دخپل همغې محبوب يوکلنه نجلۍ هم پرته وه. البانوي امير په لمړيو کې د مارتها سره ډيره مينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوله. خو کله چي د مارتها غیږه ډکه شوه ، نو هغې مارتها په ډیره بې عزتۍ سره دکوره وویسته. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله لاره نه وه چي تر پادشاه پورې خپله شکایت و رسوي. هماغه و چي هغه د البانیا دپادشاه جان کسټریاټ دربار ته ورسیده اوپادشاه ته یې خپله ټوله قصه واوروله. خو کله چي پادشاه د البانوي امیر نوم واورید نو په هغه ولایت کې یې د بغاوت دخپریدونه د مخنوي په خاطر هغه امیر ته هیڅ هم و نه ویل. خو مارتها ته یې په خپل محل کې ځاې ورکړ. او همدلته یې دخپل ځان سره د وینځې په توګه و ساتله.

مارتها ډیره ذهینه او چالاکه ښځه وه ، همدا علت و چي ډیره ژر د پادشاه تر سترګو شوه. هغه ټول څلور شهزادګان چي سلطان مراد خان ثاني له ځانه سره یرغمل راوستي وو، د پخوا څخه د مارتها سره اشنا وو. همدا علت و چي جان کسټریت سلطان مراد خان ثاني ته دخپل زوي سکندر بیګ د ورسپارلو په وخت کې مارتها هم دهغوې سره یو ځاې ور کړه. مارتها اودغه څلور واړه شهزادګان همدلته د سلطان په محل کې اوسیدل. مارتها د خپلې لور اودهغو څلور شهزادګانو سره یوځاې د محل په اخري شاتنۍ برخه کې په ازادۍ سره زیست کاوه. سلطان هغه څلور واړه شهزادګان په مکتب کې داخل کړل او د پادشاه په مصارفو باندې تر روزنې لاندې و نیول شول.

« اورنه » ته د مارتها د راتلو ډیر کمې ورځې شوې وې ، خو هغې ډیر ژر دمحل دننه خپل اړیکې و غځول. هغه ډیره مذهبي ښځه وه. د بله اړخه ابوجعفر هم همدلته په اورنه کې موجود و. ابو جعفر یو روزل شوې هوښیار جاسوس و. هغه هلته په « اورنه » کې د سلطان په خلاف د جاسوسۍ جال خپور کړې و ، د کوټوال نه نیولې د ینې جرې فوځ د یو شمیر سالارانو پورې یې د خپل پټ کار تارونه غځولي و. ان تر دې چي دسلطان په دربار کې یې هم کارندې موجودې وې. داسې بریښیده چي په اورنه کې ابوجعفر بې تخته پادشاه و. هغه به په څرګنده توګه د یوه مذهبي لاربښود په څیر را ښکاره کیده ، خلکو به ورته د غرب خطیب وایه. خو په حقیقت کې هغه د قسطنطنیې د ارتوډکس دچرچ «ایا صوفیا» یو روزل شوې پادری و. هغه هلته په اورنه کې دځو کالو څخه اوسیده او جاسوسانو به یې ورته د عثماني سلطنت د ټولو کړو وړو په اړه خبرونه ور رسول

د البانیه دماتې وروسته مارتها او البانوي شهزاده «اورنه»ته راغلل ، دهغوې راتګ ابوجعفر ته د هغه د سازش د جال د خپرولو له پاره نورې اسانتیاوې هم راپیدا کړې. هغه د ټولو دمخه د مارتها کمزورتیاوې راپیدا کړې اوبیا یې دغه ښایسته ښځه په خپل جال کې د راښکیلولو له پاره منډې ترړې پیل کړې. دیوه مذهبي مشر اولاربښود په څیر ،خلکو ته د سلطان د محل شاتنۍ برخې ته د هغه تګ راتګ دومره عیبجن نه ښکاریده. لمړۍ ځل چي هغه دمارتها کورته راغې نو مارتها هغه د مسلمانانو مذهبي لاربښود وګڼه او څه ځانګړې پاملرنه یې ورته و نه کړه. خو دغه مکار ابوجعفر په خپلې همغې لمړنۍ کتنه کې مارتها په خپل بوتل کې بنده کړه. په لمړیو کې مارتها د عیسویانو د دې سازش څخه په ویره کې وه. خو د ابوجعفر غوږه مالۍ هغه ډیره ژر په خپله ولکه کې

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوسته ، اوس هغه د يوې البانوی وينځې په ځاې د «قيصر» يوه ډيره مهمه جاسوسه وه. مارتها به د ابوجعفر له پاره سلطانی محل ته ورتله اودهغه ځايه به يې مکمل را پور ابوجعفر ته ورکاوه او په دې توګه يې د يسوع مسيح د دين له پاره خپل ځان وقف کړې و.

په دې وخت کې يوه ډيره مهمه پيښه رامنځته شوه. د سربيه پادشاه (لارډ ستيفن) خپله شهزاګۍ لور «سروين» د سلطان مرادخان ثاني په نکاح کې ورکړه. دسربيه پادشاه لارډ ستيفن که څه هم په مذهبی توګه عيسايي و خو د مرادخان ثاني د نيکه (سلطان بايزيد يلدرم) د وخته راهيسې دعثماني سلطنت خيرغوښتونکې او وفاداره پاته شوې و. دبايزيد يلدرم د وخته راهيسې ستيفن دمسلمانانو سره يو ځاې په ډيرو جنګونو کې ګډون کړې او په هر محاذ به د سلطان تر څنګ ولاړ و. د انګورې په جنګ کې هغه وخت چې د تاتاريانو حاکم (امير تيمور) سلطان بايزيلدرم ته سخته ماته ورکړه ، نو ستيفن هم د سلطان سره يو ځاې ولاړ و. په هغو وختو کې ستيفن نوې ځوان شوې و ، ستيفن سلطان بايزيد يلدرم ته د وفادارۍ د نښې په توګه خپله خور هغه ته په نکاح ورکړه. او اوس يې سلطان مرادخان ثاني ته ، چې دبايزيد يلدرم لمسې او د سلطان محمد خان اول زوې و ، د وفادارۍ د نښې په توګه خپله لور شهزادګۍ «سروين» واده کړه. کله چې شهزادګۍ سروين د سلطان محل ته را غله نو د مارتها او ابوجعفر غوږونه را پورته شول. په دې وخت کې ابوجعفر مارتها ته وويل چې:

« مارتها ! دا شهزادګۍ ستا دمنګلو څخه لرې نه د ه. هغې ته د ستر صليب سوګند ورکړه او د خپل ځان سره يې په جهاد کې شريکه کړه.»

مارتها هم شهزادګۍ سروين سره خپل اړيکې و غځول اودهغې محل ته يې تګ را تګ پيل کړ. خو هغې ته ډيره ژر څرګنده شوه چې د لارډ ستيفن لور د خپل پلار په څير په پاک زړه د عثماني سلطنت ملاتړې ده. مارتها ډيره ژر ناهيلې شوه او ابوجعفر ته يې وويل چې شهزادګۍ سروين دومره غوړه مرۍ نه ده چې په اسانه د ستونې تيره شي. خو ابوجعفر نا هيلې شوې نه و. په دې خاطر يې په خپل جال کې د شهزادګۍ سروين د راښکيلولو له پاره هلې ځلې جاري و ساتلې.

په حقيقت کې ابو حعفر يو ډير سفاک او ظالم انسان و. هغه د البانيې پادشاه جان کستړيات ، دسلطان پر خلاف بدګمانه کاوه او هغه يې د بغاوت په لور را کشاوه ، ددې کار له پاره هغه يو ستر پلان جوړ کړې و. خو کله يې چې دخپل دغه پلان څخه مارتها خبروله نو هغه ډيره په ويره کې شوه ، ځکه چې د ابوجعفر سازش ډير ظالمانه اوسفاکانه و. دسلطان پر خلاف د البانيې د پادشاه جان کستړيات دبدګمانه کولو له پاره ابوجعفر ، دسلطان په محل کې د اوسيدونکو البانوي معصومو شهزادګانو د وژلو پلان جوړ کړ. مارتها چې په يوه ډول ددې کوچنيانو مور ګڼل کيده ، نه غوښتل چې د ابوجعفر په دې سفاکانه سازش کې راګډه شي ، خو ابوجعفر څو ورځې په پرلپسې توګه مارتها ته ددې کوچنيانو د وژلو له پاره حکم کاوه. خو کله چې مارتها دهغه خبره و نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منله نو ابوجعفر پیغله مارسي د مارتها څخه په زوره جدا کړه ، مارتها ډیره سخته په جال کې را ګیره شوې وه . اوس نو هغه د ابوجعفر سره دهغه د زمکې لاندې جاسوسي پروګرامونو کې داسې ورننوتې وه چې د بیرته راتګ ټولې لارې یې په خپل مخ تړلې وې.

بلاخره مارتها په لړزان توګه د ابوجعفر حکم منلو ته غاړه کیښوده او د البانوي پادشاه جان کیستریاټ درې واړو معصومو کوچنیانو ته یې په ډوډۍ کې زهر ورکړل. سکندر په خپلو ورونو کې تر ټولو مشر ، او تر یوه ځایه چالاکه او هوښیار هم و . مارتها د ابوجعفر په سلا سکندر ژوندې پریښود خو پاته درې واړه شهزادګان یې د سفاکې ښځې په ځیر په زهرو ووژل. په حقیقت کې دغه کوچنیان د خپل مور او پلار نه لرې په یو ډیر لرې هیواد کې دهمدې مارتها درحم او کرم پورې تړلې وو. نو کله چې دغه درې واړه کوچنیان د لوبو نه وروسته دسترخوان ته را غلل نو د غذا خوړلو په لوبو کې هغوې ته مرګ انتظار کاوه. دا زهر ابوجعفر راوستې و چې کرار کرار یې اغیز شینده.

کوچنیان د غذا د خوړلو وروسته بیرته په لوبو کې مشغول شول. خو یو ساعت وروسته تر ټولو کوچنې شهزاده ته د قې کولو تکلیف پیدا شو اوبیا د لږ ځنډ وروسته د هغه روح دهغه دتنې څخه ووت، هغه نور کوچنیان تر یوه وخته پورې پاته شول او دڅو ورځو سختې ناروغتیا وروسته یو په بل پسې له دې نړۍ و کوچیدل.

د دې درې واړو شهزادګانو په مړینې سلطانې مانۍ په لړزیدو راغله. سلطان مراد خان ثاني سمدستې دربار را وغوښت او ددربار حاضرینو ته یې دغه ټول حالات تر مخ کیښودل. سلطان پخپله هم ډیرزیات غمژن او پریشانه و. ځکه چې دهغه تر پالنې لاندې د البانیه درې کسه معصوم شهزاداګان په ډیره پټه توګه یو په بل پسې وفات شوي وو ، دهغوې د ډلې څخه یوازې یو شهزاده «جارج کستریاټ» ژوندې پاته شوې و . په حقیقت کې دا دیوه مسلمان پادشاه له پاره د ډیر شرم او خجالت ځاې و . دسلطان خپل زوې «شهزاده محمد» ددې البانوي شهزادګانو همصنفې او همځولې و. دسلطان له پاره د ډیرې زیاتې اندیښنې خبره دا وه چې د البانیې پادشاه به اوس دهغه پر خلاف راپاځیږي او د عثماني سلطنت په شمالي ولایتونو کې به په بغاوت لاس پورې کړي. ددربار حاضرین ټول په فکرونو کې ډوب ناست وو . ځکه د دې شهزاداګانو دغسې پټه مړینه د ټولو له پاره معمه وه ، او د مجرم په اړه هیڅ ډول معلومات نه ترلاسه کیدل. په اخر کې سلطان د خپلې ځارګرۍ د محکمې مشر ددې مړینو د پټو رازونو درا برسیره کولو له پاره مامؤر کړ. تر څنګ یې د البانیه د پادشاه په لور یې د تعزیت له پاره یو دروند هیئت و استاوه. خو هغه ته یې دا پیغام و لیږه چې دا معصوم شهزادګان د کومې نه پیژندل شوې ناروغتیا له امله وفات شوي دي. ددې ترڅنګ سلطان مراد خان ثاني دا یو قدم بل هم واخست چې جارج کستریاټ یې نیغ په نیغه د خپلې ځارنې لاندې واخست اودهغه د روزنې له پاره یې پوه او وفاداره وګړي و ټاکل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو ابوجعفر او مارتها ته د البانیا د پادشاه له لوري د بغاوت هیله پیدا شوې وه اودهمدې له پاره په انتظار کې ناست وو. ابوجعفر د دې معصومو شهزادګانو د مړینې په اړه د قسطنطنیې قیصر ته په خپل راپور کې و لیکل چې:

«معظم شهینشهاه او د مسیحیت ستر محافظ ، د قسطنطنیې درونډ قیصر !

ما ددرې کسو معصومو عیسایي کوچنیانو په پاکو وینو باندې د سلطان مراد خان له پاره پرلپسې عذاب ولیکه. او د عثماني سلطنت البانوي پولې مې د بغاوت دبارودو څخه ډکې کړې دي. سلطان زمونږ د هیلو سره سم څلورم شهزاده نیغ په نیغه دخپلې څارنې لاندې نیولې دي او اوس زه دمسیح ددین په مطابق ددې څلورم شهزاده فکري اوذهني روزنه کوم ، زه به ډیر ژر هغه دسلطان په کور کې دننه د یوه ستر دښمن په څیر تیار کړم.»

دقیصر خیر غوښتونکې

ډیمونان.

اوس نو ابوجعفر مارتها ته دا دنده ورکړې وه تر څو شهزاده چارج د سلطان پر خلاف ښه و پړسوي. ددرې ګونې قتل وروسته ، اوس مارتها په مکمله توګه د ابوجعفر په لاسو کې نښیده. دهغې له پاره د ابوجعفر دخبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. په دې اساس مارتها همغه څه کول چې ورته به د قیصر د جاسوس ابوجعفر «ډیمونان» له اړخه ویل کیده. مارتها شهزاده جارج ته د انتقام اوبدلې د اخستلو په خاطر دا ویل چې دهغه درې واړه ورونه د سلطان مرادخان ثاني له خوا په زهرو وژل شوي دي. جارج لا تراوسه پورې د لس یولس کالو هلک و. هغه دخپلو بې اسرې ورونو په مړینه باندې سخت غمژن شوې و . هغه به د مارتها له خوا دسلطان پر خلاف را پړسول کیده ، په دې خاطر دهغه د وجود دهر رګ په وینه کې د انتقام اوبدلې اخستلو وینې ګرمیدې. هغه ته به د سلطان هر قدم او هر کار دظلم یوه نمونه څرګندیده. دهغه ترمخه به د خپل مفتوح هیواد او خپل مغلوب پلار مخ تر سترګو کیده ، هغه ته د خپلې بدحالۍ هغه وخت هم را په یادیده چې پلار او مور یې ورڅخه بیلیدل ، او پخپله د کوچنیوالې په عمر د خپلو درې نورو ورونو سره یو ځاې یو بیګانه هیواد ته د بندیانو په څیر بوتلل کیده. بیا یې خپل کمرعمره ورونه په داسې حال کې کتل چې دمرګ په خاطر د زهرو په نشه کې لاس و پښې وهلې او کانګې یې کولې. مارتها دغه نوې ځوان شهزاده د خپلې غوږې ژبې په جال کې را نغاړلې و.

که څه هم البانوي شهزاده جارج کستریاټ نیغ په نیغه د سلطان تر څارنې لاندې راغلې و خو دهغه په سینه کې د غم او غصې جهنم را خوټیده. مارتها به په دې لمبو نور هم تیل ور شیندل. خو تر څنګ به یې هغه د سمدستې بدلې اخستلو څخه منه کاوه. مارتها به هغه ته ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« جارج ! کوم داسې کار در څخه په بیړه کې تر سره نه شي چې دهغې په واسطه دا پټ راز ټول را څرګند شی او بیا ته دخپلې بدلې د اخستلو څخه بې برخې شې.»

اوس نو جارج په مستقیمه توګه په شاهي مکتب کې ښوونه او روزنه تر لاسه کوله. دلته هغه د شهزاده محمد سره هم ملګرې شو. خو شهزاده محمد د جارج څخه په عمر کې پوره کوچنې و. جارج هوډ وکړ چې د بلوغ د مرحلې وروسته به د سلطان مرادخان ثاني دا زوې شهزاده محمد وژني او د خپلو ورونو د بدلې د اخستلو تنده به پرې ماتوي. د جارج خام ذهن ددې خیالاتو او فکرونو سره ورځ په ورځ پخیده. کرکې ، غم اوغصې هغه بدمزاجه او بدکرچاره کړ. شاهي ښوونې او روزنې د جارج پټې وړتیاوې هم را بربنډې کړې ، کله چې هغه ځوان شو نو د یوه ضدي بلکه تجربه کار شهزاده په توګه ځوان و ځلید.د شاهي مکتب څخه د فارغیدو وروسته هغه د ینی چرې په عسکری روزن ځاې کې د عسکری فن د ښوولو او زده کولو جوګه شو. هغه ډیر ژر د تورې وهلو او نیزې ویشتلو فن زده کړ. چې ددې روزنې استاد یې« طاهر هشام» و.

د یني چرني روزن ځاې په حقیقت کې د عیسایی بندیانو له پاره د اسلام د ښوولو او د مسلمان په څیر دهغوې د روزلو له پاره جوړه کړل شوې وه ، خو دجارج ذهن په دې روزن ځاې کې هم بدل نه شو ، جارج که څه هم د سلطان دغوښتنې په اساس خپل مذهب په ښکاره توګه تبدیل کړ خو په زړه کې همغسې عیسایی پاته شو . مارتها اوابوجعفر هم هغه ته په ښکاره توګه د مذهب د بدلیدو مشوره ورکړې وه. جارج هم دهغوې دمشورې په اساس مذهب بدل کړ او اسلام یې و مانه. سلطان د جارج اسلامی نوم «سکندر بیګ» کیښود. او جارج ته یې دخپل زوې حیثیت ورکړ. خو سلطان ته دا ډاګیزه نه وه چې هغه یو مار په خپل لستوڼي کې پالې. داسې یو مار چې شاته یې د ابوجعفر په څیر یو زهرې ښامار او دمارتها په څیر یوه خطرناکه ښاماره ولاړه ده.

۱۴۴۳زیږدیز کال پیلیدونکې و ، دپسرلې ښایسته موسم پیل شوې و او د تخت کیناستې کلنۍ میله په خپل اوج کې وه. نن سکندر بیګ ته غانښ ماتونکې ماتې ورکړل شوې وه. او دهمدې ماتې په خاطر د مارتها لور مارسې دخوشحالۍ څخه پورته پورته غورځیده. خو مارتها او ابوجعفر دسکندر د ماتې په خاطر ډیر غمژن ښکاریدل. خو سلطان ددې میلې دغه مقابله یوه لوبه وګڼله او شاته یې ورغورځوله

سلطان د لوبې او میلې د پاې ته د رسیدول وروسته سکندربیګ خپل محل ته را وباله اودهغې په چپ بازو باندې د راپیداشوې زخم په اړه یې و پوښتل. سکندر لا تر اوسه پورې دخپلې ماتې د اغیز څخه نه و راوتلې. کله چې سلطان ، سکندر په خپل حال کې وکوت نو ترې ویې وپوښتل:

«سکندربیګه ! مونږ ستا په میړانې او ځواک باندې قایل یو ، تاته په دې اړه د اندیښنې کولو اړتیا نه شته. مونږ پریکړه کړې ده چې تا د غربي پولو د جاګیر او زمکو والي و ټاکو. اوس وخت را رسیدلې دې چې تاته دحکمرانۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولو دنده در وسپارل شي. مونږ ستا د ښوونې او روزنې څخه ډاډمن یو ،اوتا خپل زوی ګڼو . ستا دماتې خوړلو د اغیز د له منځه وړلو له پاره همدا لاره مونږ ته غوره ښکاري.»

دسلطان دپریکړې په اوریدو سره د سکندر بیګ احساسات را ژوندي شول. هغه سمدستي دخپلې ماتې ټول غم له یاده وویست. او یوناڅاپه یې ورته دخپلې بدلې منزل را لنډ و ښود. سکندر خپله ملا ټینګه کړه او د سلطان د پریکړې څخه یې خوښي و ښوده او دخندا کولو هڅه یې وکړه او ویې ویل:

دروند ه سلطان ! تا یو برغمالي شهزاده ته دخپل زویوالي لقب ورکړ. اودا چې تا ماته تر ټولو ستره او ښه روزنه را کړه ، زه به ستا دا ښیګڼه هیڅکله هم له یاده و نه کاږم او نه به یې د بدلې د پوره کولو وړتیا ولرم. زه ستا ددې ټولو ښېګڼو په بدله کې یواځې دا ژمنه کولې شم چې د سلطان هر خدمت به د زړه له کومې په پوره خوشحالۍ سره تر سره کوم.»

سلطان د سکندربیګ د خبرو په اوریدو سره ډیر خوشحاله شو او بیا یې وویل چې:

« سکندره ! مونږ په تا پوره پوره باور لرو !....ته همدا سبا سهار وختي د غربي پولو په لور د تللو له پاره ځان تیار کړه. هلته د سرحداتو د جاګیر والي ته زمونږ دغه شاهي فرمان له ځانه سره یو سه ، دنن نه اخوا ته زمونږ دسلطنت یو ستر جاګیردار یې. او زه هیلمن یم چې ته به خپله دغه دنده په ډیره ښه توګه تر سره کړې.»

اوبیا د میلې په دریمه ورځ سکندر د خپلو ساتونکو سره یو ځاي دغربي پولو په لور روانیدونکې و . د تللو تر مخه سکندر مارتها ته په کلکه وویل چې د تللو د مخه مارسی مجبوره کړی چې له ماسره واده وکړی او بیا یې له ځانه سره یوسي. مارتها هم همداسې هیله درلوده. خو مارسي په سپینه پانه ترې ددې کار کولو په اړه ښنه و غوښته، خو کله چې سکندر نور هم زیات فشار راوست نو مارسي دیوه بل چال په لوبولو باندې پیل وکړ اوپه علني توګه یې وویل چې هغه نه غواړی د یوه مسلمان سره واده وکړي. هغې اعلان وکړ چې که چیرې سکندر بیرته عیسایی مذهب ته را وګرځي نوبیا دهغه سره واده کولو ته تیاره ده. دمارسي ددې اعلان سره سم سکندر ، مارتها او ابوجعفر ټول حیران دریان پاته شول. اوس نو د مارتها سره ددې پرته بله چاره نه وه چې مارسي د اصل حقیقت څخه خبره کړي ، مارسي هم د وخت پیژندونکې مارتها لوروه. هغې یو چال ولوباوه اودخپلې مور څخه یې حقیقت را وسپړوده. مارتها خپله لور مارسی یوې بلې ځانته خونې ته یوړه او دا حقیقت یې ورته ډاګیزه کړ چې سکندر بیګ په اصل کې مسلمان نه دې بلکه هغه د خپل ځان اودخپلو ورونو د بدلې داخستلو په خاطر د اسلام د منلو ډرامه جوړه کړې ده. د مارتها د خبرو په اوریدو سره د مارسي سترګې د حیرانتیا څخه بوټې را ووتې. دهغې دزړه درزار نور هم زیات شو او هغه یو ناڅاپه دې ته متوجه شوه چې هغه د یوې سترې پټې څخه خبره شوې ده. هغې دخپلو زیاتو معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره خپله مور نوره هم و ګړوله او ترې ویې پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« موري ! نن ماته رېښتيا رېښتيا ووايه چې ددغه ابوجعفر حقيقت څه دي او دا څه ډول انسان دي ؟ ځکه دغه کس لکه څنګه چې په ښکاره توګه تر سترګو کېږي په حقيقت کې هغسې نه برېښي ؟»

دمارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها و لړزيده . هغې خو نه غوښتل چې د سکندر راز هم را بربنډ کړي خو مجبوره شوه داسې قدم واخلي. خو د ابوجعفر په څير د يوه خطرناک جاسوس د مخ څخه يې د نقاب دلرې کولو په اړه رنګ تک ژيړ شو خو د خپل ځان د سنبالولو هڅه يې وکړه او مارسي ته يې وويل:

« لورې ! دا وخت ددې خبرو نه دي. تا شرط ايښې و چې ته به د يوه عيسايي سره واده کوې ، په دې خاطر ماتاته د سکندر بيګ په اړه حقيقت ډاګيزه کړ. اوس نو ته نور وخت له لاسه مه ورکوه او ژر دخپل واده له پاره ځان تيار کړه.»

دمارسي په ذهن کې توپان را پورته شوې و . هغې ته په لومړي ځل دا احساس راپيدا شوې و چې دهغې مور په ځومره لوې سازش کې را ښکيل شوې ده . هغې د خپلې مور په سترګو کې سترګې ور ننويستې او په پوره زړه ورتيا يې ورته ووېل چې:« سهي ده ، کومه ورځ چې ته ما ته دا ډاګيزه کړې چې دا مکار ابوجعفر څوک دې ؟نو زه به په همغې ورځ د سکندر سره د واده کولو له پاره ځان تيار کړم.»

د مارسي دخبرو په اوريدو سره مارتها په خولو کې ډوبه شوه . اوس نو ورته د خپلې لور قانع کول ستونزمن شوي و . هغې دا هم نه غوښتل چې دهغې د ضدي لور کرچار د سکندر بيګ او ابوجعفر تر مخه را برسيره شي . ځکه هغه په دې پوهيده چې سکندر ځومره خطرناک وګړې دې . که چيرې هغه يو ځل دهغې د لور څخه يو ځل مخ واړوي نو په ډاډمنه توګه له منځه به يې يوسي. د مارتها له پاره هر ډول پريکړه ستونزمنه شوې وه. سريې ټيټ کړې و او په فکرونو کې ډوبه ناسته وه. بلاخره د سکتې نه را بيرون شوه ، د خونې نه باهر ورته سکندر بيګ او ابوجعفر دواړه منتظر ناست و . مارتها په درندو قدمونو سره مخته راغله او په داسې حال کې چې خپل ځان يې نورمال ښوده ويې ويل:

« سکندره زويه ! مارسي د واده کولو له پاره تياره ده . خو د دومره ژر واده کولو څخه ويريږي ، ته په اطمينان سره ولاړ شه ، زه به پخپله مارسي هلته ستا جاګير ته د له ځانه سره دروړم. بيا مونږ ټول همدلته له تاسره واوسو .

ابوجعفر په ډيره عجيبه توګه د مارتها په مخ باندې خپلې سترګې ور ننبلولې وې. هغه دمارتها خبرې په ډير غور اودقت سره واوريدې اوبيا يې په تفهيمي او طنزيه توګه دهغې سره دهوکړې سر و خوځاوه . مارتها د ابوجعفر په نيت پوه شوې وه او دننه وجود يې ټول د ويرې په لړزه کې و . هغې ته دا معلومه شوې وه چې دې خطرناک شخص ته به د ټولو کړو وړو اندازه معلومه شوې وي ، په هر صورت سکندر دمارتها خبرې په ډيره حوصله سره واوريدې او د هغې په اړه يې د کوم قهر او غصې څرګندونه و نه کړه بلکه مارتها ته يې وويل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« تروري سهې ده ! زه به دهغه ځاې د چاپيريال د كتلو وروسته ، ډير په تاسې پسې هلته د راتلو له پاره څوک را و ليږم.»

د سكندر د خبرو څخه د مارتها ويره لږ څه كمه شوه خو ابو جعفر ورته وويل چې:

هو هو ! په دې كې د انديښنې كولو څه خبره ده. مارسي او سكندر دواړه د يوه كور كوچنيان دي. مونږ چې كله هم وغواړو دهغوي تر منځ واده كولې شو .... اخر مارسي به دسكندر پرته بل چيرې ځی ؟ د ابو جعفر اخري خبرې دوه معناوې درلودې. دا چې سكندر به پرې پوه شوې او كه نه ، خو مارتها پرې رسيدلې و ه.

خداې خداې يې كول او سكندر دهغه ځايه ولاړ. دهغه دتلو سره سم دمارسي په وجود كې ساه راپيدا شوه. د شپې مارسی وكتل چې دهغې مور په خپله بستره باندې اوړې را اوړي ، بيا نژدې نيمه شپه وه چې مارتها دخپلې بسترې څخه را پورته شوه، دلور خواته راغله ، هغه ډيره زياته نا ارامه وه. كله چې مارسي دخپلې مور دا حالت وكوت نو پرته له ځنډه يې ترې وپوښتل: « درنې مورې ! ولې دومره انديښمنه يې ؟ مارسي دخپلې مور دكيناستو سره سم دا خبره وكړه. مارتها اوږده ساه واخسته او په ډيره مړژواندې ژبه يې وويل:« مارسي ! زه ستا په اړه انديښمنه يم. ته پوهيږې چې سكندر يو ضدی او جګړه كونكې انسان دې. هغه به ستا دانكار كولو څخه په غضب شي. دا غنيمت دې چې تر اوسه پورې هغه تا دخپلې وينځې لور ګڼي ، اوپه دې هم پوهيږې چې ته د هغې پرته دبل چا كيدې نه شې. خداې دې نه كوې ، كه هغه ته دا ډاګيزه شي چې ته دهغه سره واده كول نه غواړې نو حالات به ډير كړكيچن شي.»

د مارتها دخبرو په اوريدو سره مارسي راپورته شوه ، كيناسته ، او دمور د اوږې سره خپل سر يو ځاې كړ او ورته يې وويل:« مورجانې ! ته انديښنه مه كوه ! هيڅ ستونزه به نه راپيدا كيږي.»

مارتها او مارسي تر ډيره وختّه پورې په همدې خبرو كې مشغولې وې ، خو دسهار نه لږ څه مخته د مور اولور ستركې ورغلې او بيدې شوې.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲

دپنځه زره کسیز فوځ سالار

دخپل ورور کور ته د قاسم د راتلو نن پنځمه ورځ وه ، دري ورځې مخته یی د توري وهلو په فن کې چې کومه کارنامه تر سره کړې وه په هغې دهغه ورور طاهر هشام اووراندار یی «سکینه» دواړه ډیر خوشحاله شوي وو. دهغوې دواړه کمر عمره زامن هر یو «عمر» او «علي» له ده سره دهمغه دریمې ورځې څخه وروسته را بلد شوي و. هغوي نن ټوله ورځ د خپل مکتب د همعمره کوچنیانو سره د خپل کاکا د توري د وهلو دمقابلې د ګټلو قصې کولې .

سبا سهار وختي قاسم خپلې دندې ته حاضریده. دهغه ورندار ورته سهار وختی د زیتونو په غوړیو کې حلوه تیاره کړې وه ، کله چې ماښام طاهر کورته راستون شو نو هغه یی په لاسو کې د سمندري ماهیانو څو ټوټې و کتلې. داسې څرګندیده چې نن د قاسم له پاره ځانګړې میلمستیا تیاره کړل شوي وي. ماښام یی ورندار د زورلو په خاطر ، دسترخوان په سر ورته وویل چې:

« بس ، اوس نو وخت ستا د واده کولو له پاره هم مناسب دي ، زه به کومه ښه ښایسته ترکي پیغله پیدا کړم او ستا د رشتې خبره ورسره و چیړم.»

ددې خبرې په اوریدو سره کوچنیانو دخوشحالۍ نه ټوپونه پیل کړل (دکاکا واده دي....دکاکا واده دي) ، طاهر هم د سترګو لاندې خندل ، خو قاسم احتجاجا پورته شو او ویی ویل چې:« نه ورندار نه ، د اوس نه دا تیرې را سره مه کوئ ، زه خو اوس باید نړۍ ووینم غواړم سلطان «قیصر» ته د درس ورکولو له پاره قسطنطنیه کلابنده کړم. دبله اړخه د غربي اروپا خطرناکه سپه سالار « هونیاډي» دصلیبي ځواکونو د قومندي د اخستو له پاره راستون شوي دي ، عثماني سلطنت د څلورو خواو څخه په ګواښونوکې ډوب دي. نو په داسې وخت کې به د ینی چري د فوځ د پنځه زرو عسکرو سالار څه ډول د واده جنجالونه وپالي» قاسم د واده د نه کولو له پاره ډیره معقوله لاره خپله کړې وه. سکینه د قاسم دځواب څخه ډیره حیرانه پاته شوه.

«او هو ... ! تا خو داخبره ډیره جدي واخسته. سهي ده ، درورو سهي ده ، ته لمړۍ قسطنطنیه فتحه کړه او بیا واده وکړه. بلکه دهمغه ځایه له ځانه سره کومه اروپاې میم راوړه.» سکینې ورته په خندا کې وویل او خبره یی واړوله.

طاهر دخپل ورور او خپلې ښځې د بحث څخه خوند اخست ، بیا یی په خندانه خوله وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سکینه بیګم ! سلطان د قاسم څخه ډیر اغیزمن شوې دې ، نو لرې نه ده چې هغه به پخپله د قاسم له پاره کومه ښه رشته را پیدا کړي.»

دطاهر په دې خبره درې واړو وخندل. په همدې وخت کې د کور دره چا و ټکوله. دوې ټول چپ چاپ شول ، د طاهر په تندي ګونجې راپیدا شوې او په لوړ غږ سره یې وویل چې:

« په دې وخت کې به څوک وي ؟... خیر زه به یې ووینم ...» هغه د دروازې په لور د ورتلو له پاره پورته کیده چې قاسم پرې ور مخته شو ، « ته کینه وروره ! زه به یې وینم چې څوک دې ؟» قاسم چې دروازه پرانسته نو مخې ته یې یو د پوخ عمر اجنبي ولاړ وموند. دا ابوجعفر و. قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. د ابوجعفر په سترګو کې د مار په خیر ځلاوه. ابوجعفر د قاسم دکتلو سره سم هغه ته په خندانه خوله سلام وکړ او بیا یې ورته وویل:

« ته ما نه پیژنې خو ستا ورور زما دوست دې. په هر صورت ، نن خو زه یوائې ستا د زیارت کولو له پاره راغلې یم ».

دابوجعفر دخبرو داوریدو وروسته ، قاسم هغه ته د میلمستون دروازه پرانسته. اودغه پوخ عمري ابوجعفر ته یې هلته د کیناستو له پاره اشاره وکړه.« ته دلته کینه ، زه مې ورور خبروم اوبیرته را ستنیږم. خو که مهرباني وکړې اوخپل نوم دې را ته و ښایې تر څو یې زه خپل ورور ته ووایم.» « بلې ، زما نوم ابوجعفر دې ،» کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته د ابوجعفر د راتلو په اړه وویل نو دهغه د تندې ګونجې نورې هم ژورې شوې.

«ابوجعفر !...د غرب خطیب ، دا سړې دلته څنګه راغلې دې ؟ تر څو چې ما ته معلومه ده دا سړې خو د ښار په هغه سر کې د «بغدادی دروازې » د جومات خطیب دې.» طاهر دفکر په نړۍ کې ډوب ، دخپل تندې خولې په لاس وچې کړې اوویې ویل :« هغه وایې چې له ماسره د کتلو له پاره راغلې دې ، هغه ستا دوست دې ....هغه همداسې ویلې دې که نه...»

« زما دوست.....؟ نه ، ماخو هغه یو ځل نیم چیرې کتلې دې. خیر ورځه ، ورته شو چې خبره څه ده.»

دواړه ورونه د ابوجعفر دکتلو له پاره میلمستون ته راغلل ،او هلته دمیلمه سره کیناستل ، ابوجعفر په خپلې چاپلوسانه لهجې سره وویل:

« شیخ طاهر !...ستاورور خو ډیر جنګجویه دې. د میلې په ورځ د هغه دکړچار څخه سلطان ډیر اغیزمن شوې دې په دې خاطر یې هغه د ینی چرې دپنځه زرو کسانو سالار و ټاکه. زه دهغه دهمدې بریاو د مبارکۍ په خاطر دلته راغلې یم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر په ډېره حيرانتيا سره دابوجعفر خبرې اوريدې اوبيا يې په پوره ادب سره ورته وويل: « ستا څخه ډېره ډېره مننه ، تا زحمت وکاله ... ريښتيا هم په يني چرې کې زما د ورور مقرريدل زما او زما دکورنۍ له پاره د سعادت خبره ده.»

قاسم او طاهر دواړو ته تر اوسه دا ډاګيزه نه وه چې ابوجعفر څومره خطرناک انسان دې. خو ابوجعفر د طاهر په اړه دهر څه نه خبر و. خو اوس د هغه توجه د قاسم په لورې وه. ځکه چې د يني چرې سالار دهغه د سازش ځانګړې نښه وه. تر اوسه هغه د يني چرې د فوځ درې کسه سالاران په خپل خپور کړې جال کې را ښېلولي وو.... دهغه کار داو چې هغه به ناواده شوي او کمعمره سالاران د عيسايي تنکيو پيغلو په لومو کې راګيرول.... اويو ځل به چې څوک دهغه د راز ملګرې شو او په جرم کې به ورسره شريک شو نو بيا به دهغه بيرته را ستنيدل شوني نه ښکاريدل. هغه به د يني چرې مهم سالاران د بغاوت په لور رابلل. يني چرې دسلطنت تر ټولو مهم او جنګجو فوځ و.

دا فوځ د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکي « عثمان خان» زوې « اورخان» دخپل ورور «علاؤالدين » او « قراء خليل» په سلا باندې منځته راوست. د « اورخان » په وخت کې ، کله چې کوچنۍ اسيا د عيسايي حکومتونو څخه پاکه شوه نو د عثماني سلطنت خاص مامورين د ټول هيواد په جاګيرونو کې خپاره کړل شول ، په پخوا وختونو کې ګڼ شمير عيسايان بنديان کړل شوي و او نور ګڼ شمير يې دسلطنت رعايا ګرزيدلي و او دذميانو په څير يې په دې کوچنۍ اسيا کې خپل ارام ژوند کاوه. صدراعظم علاؤالدين خپل ورور «اورخان» ته سلا ورکړه چې ستر ستر جاګيرداران چې د سترو سترو فوځونو خاوندان هم دي ، ځينې وختونه د سلطنت له پاره دګواښ سبب ګرځي.

په دې وخت کې ترکانو کوم منظم فوځ نه درلود. او صدراعظم علاؤالدين ددې خبرې څخه په ويره کې و چې يو وخت به دهغه جاګيرداره عيسايي رعيت د ګاونډيو عيسايي سلطنتونو سره پټ تارونه و ځغلوي او دمخالفت او بغاوت کولو وړتياوې به پيدا کړي. په دې خاطر هغه دا اړينه وګڼله چې د عيسوي بنديانو او عيسوي رعاياو څخه ځوان او دنوي عمر خاوندان د سلطنت د ځارنې لاندې ورزوي اوپه دې توګه هغوې ته اسلامي ښوونه او روزنه ورکړې ،مسلمانان يې کړي او يو ځواکمن فوځ ترې جوړ کړي.

دې فوځ ته به ځانګړې شاهي فوځ ويل کيږي. ددې خلکو څخه به د بغاوت او سرکشۍ هيله نه کيږې. او تر څنګ به يې ددې نوو ځوانو مسلمانانو خپلوان هم د سلطنت مخالفت نه کوي. ددې برعکس به هغوې ته هم په اسلام کې د راتنوتلو ترغيب ورکول کيږي. همدا علت و چې دا وړانديز سمدستې ومنل شو.

ددې کار دپلي کولو له پاره په لمړي کال کې زر کسه عيسايي ځوانان ددې کار له پاره را وړل شول اوهغوې ته فوځي روزنه ورکړل شوه، په پيل پيل کې چې کله دوه زره کسان د فوځي روزنې څخه فارغ شول نو دوې ټول د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان د خوندي ساتلو د ګارډ په څير وګمارل شول ، سلطان دهغوي دروزنې له پاره يوه ستر صوفي « حاجې بکطاش» ته ددعا له پاره ورغې ، دغه خداې پاله بزرګ ديوه ځوان په اوږه باندې لاس کيښود او دې فوځ ته يې دعاينه وينا وکړه او د «يني چري فوځ » نوم يې پرې کيښود.

په دې ډله کې قاسم بن هشام لمړی کس و چې عيسايي نه و. خو بيا هم په يني چري کې شامل شوې و، عيسايي ځوانانو به داسلام د قبلولو وروسته دسلطان تر ځارنې لاندې د حرب د فن په اړه اعلې روزنه تر لاسه کوله .دهغوې په فوځې روزنه کې به ډيره سختې کيده ، همدا علت و چې هغوې به هر ډول ستونزې په اسانۍ سره زغملې. دخپل مورو پلار ، وطن او مذهب د پريښنولو وروسته به دهغوې ټولې هيلې دسلطان سره تړلې وې نو په دې خاطر د اسلام ملاتړ دهغوې د ژوندانه مقصد او نصب العين ګرزيده. سلطان به هم په هغوې ډير باور کاوه ، دا فوځ به په ډير شان وشوکت سره اوسيده او ځنګه به چې د سلطان آند و په همدې توګه به عيسايانو ته په خپله په دې فوځ کې د ورننوتلو هيلې په زړه کې را ټوکيدې. همدا علت و چې هر کال به د بلې دورې له پاره د خلکو شميره په خپله پوره کيده بلکه کله به دخلکو شميره دومره زياته شوه چې خلک به بيرته تللو ته مجبوريدل.

خو دا ځل سلطان د هيلو پر خلاف يو مسلمان ځوان په يني چري فوځ کې راننويستې و. خو د سلطان ددې پريکړې حقيقې حکمت دا و چې هغه غوښتل چې په دې نوې مسلمانو فوځونو کې يو پوخ مسلمان هم ورګډ کړي تر څو د راتلونکې وختو د سازشونو څخه اګاه و اوسې. ابوجعفر د يني چري يو شمير سالاران بيرته مرتد کړې و او عيسايت ته يې را ګرځولې وو. په يني چري فوځ کې د ابوجعفر فعاليتونه ورځ په ورځ پراخيدل.

د بلا اړخه دسلطان اګاه غوږونه ددې حالاتو څخه پوره خبر وو. همدا علت و چې سلطان د پوره بصيرت څخه کار واخست او قاسم يې په دې نوې مسلمان فوځ کې شامل کړ. خو دا خبره د ابوجعفر له پاره ښه و نه بريښيده. هغه د سلطان د پريکړې څخه سخت په ويره کې پريوتې و. ځکه چې اوس نو د يوه پوخ عرب مسلمان په شتون کې د ابوجعفر له پاره په يني چري کې دبغاوت کولو پلان جوړول ستونزمن شوې و. دابوجعفر په ګيډه کې همدا درد و چې هغه يې دعثماني فوځې روزن ځاې د استاد طاهر هشام کورته په راتلو مجبور کړې و. او س نو ابوجعفر د قاسم دايمان داندازې داخستلو هڅه کوله.

خو قاسم بن هشام د څو پښتو نه مسلمان، مجاهد او جنګجو و. ابوجعفر ته د طاهر او قاسم دخبرو د اوريدو څخه پوره ناهيلې را پيدا شوې وه ، ځکه چې دهغې مکارو او تجربه لرونکو سترګو دا احساس کړې وه چې په خپل جال کې ددې دواړو عربو ورونو را تاوول اسانه کار نه دې.

هغه د اخوا ديخوا خبرو کولو نه وروسته نيغ په نيغه د قاسم څخه وپوښتل چې:« ددې علت به څه وي چې سلطان دلمړي ځل له پاره په يني چري فوځ کې يو مسلمان سالار و ټاکه»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د پخوا څخه د ابوجعفر مارشکله سترګې کتلې وې اودهغه کړو وړو ته سخت متوجه شوې و . اوس چې هغه دا پوښتنه وکړه نو قاسم ته هم حیرانونکې وه. خو پخوا له دې چې قاسم په دې اړه څه ووایي ، طاهر په خبرو پیل وکړ : « اوریدلي مې دي چې په ینې چرې کې کوم بغاوت را ټوکیدونکې دې . غالبا چې سلطان به دهمدې حقیقت د را برښدولو په خاطر زما په ورور باور کړې وي»

دطاهر په دې خبره د ابوجعفر زړه نور هم غمژن شو ، ځکه په ینې چرې فوځ کې د بغاوت مشرې پخپله دهمدې په غاړه وه . دطاهر هشام خبرو په میلمستون کې یو انقلاب راوست ، ابوجعفر ډیر وارخطا شو ځکه چې قاسم په پرلپسې توګه د ابوجعفر سترګو ته کتل . ابوجعفر ددې عربو ورونو سره نور پاته کیدل نه غوښتل په دې خاطر یې ډیره ژر اجازه واخسته او دهغه ځایه ووت.

بله ورځ قاسم خپل نوې کالې واغوستل او دخپلې خوښې په آس سپور شو او د ینې چرې مرکزی قرار ګاه ته ورغې . دلته هغه تر ټولو لمړی د اغا حسن سره وکتل ، دا همغه ځوان و چې دمیلې په ورځ یې د سکندربیګ څخه ماتې خوړلې وه . قاسم ته ددې ځوان په مخ کې عجیبه شانته سادګې او خلوص تر سترګو شو. قاسم ته ډیره ژر دا څرګنده شوه چې ددې ځوان سره دهغه دوستې کیدونکې ده . اغاحسن د قاسم څخه په عمر کې زیات و ، ترڅنګ یې د ینې چرې د فوځ یو تجربه لورنکې سالار هم و . هغه د خپلو بریاو او کرچار له کبله ډیره ترقي کړې وه او د لس زره کسیز فوځ مشرې ور په غاړه وه . کله چې اغاحسن قاسم وکوت چې د ینې چرې د فوځ مرکزي چاپیریال ته را ننوځې نو پېښه یې و نیوله ، ځکه هغه ته د همغې میلې په ورځ د قاسم میړانه خوښه شوې وه . د قاسم په کتلو سره هغه یو ناڅاپه دهغه مخې ته روغې . قاسم هم سمدستې دخپله آسه را ښکته شو ، په دې توګه د ینې چرې دواړه سالاران یو بل ته ورغاړی وتل . اوبیا یې په خبرو خبرو کې ددفتر په لور مخه کړه .اغاحسن ورته د تللو په وخت کې وویل چې:« زه ستا مشر ورور طاهرهشام پیژنم. هغه هلته په روزن ځاې کې د تورې د وهلو درس ورکوي اوزه هم کله کله د خپل شوق په خاطر دهغه درسونو ته ورځم.»

« ډیرښه !..... ددې مطلب دا شو چې زما ورور به هم تاسې پیژنې...... زه ډیر خوشحاله یم چې د ټولو تر مخه مې له تاسره لیده کاته وشول. په هغه ورځ تا ډیر ماهرانه ګذارونه وکړل. که چیرې ستا توره نه وې ماته شوې نو په ډاډمنه توګه به تا سکندر بیګ ته ماتې ورکړې وه »

اغا حسن د قاسم دغه ماهرانه آند ته حیران پاته شو ، دا حقیقت و چې دهغې توره په دوکه کې ماته شوه او که نه هغه نور هم دځو ساعتو له پاره د جنګ کولو توان درلود .

قاسم ټوله ورځ د اغاحسن سره پاته شو ، هغه د اغاحسن دکمانډ لاندې د زر کسیزو ، پنځه سوه کسیزو ، سل کسیزو ، لس کسیزو عسکرو د سالارانو سره لیده کاته وکړل . دینې چرې ټول فوځ په یوه ځاې کې سرا راټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوي و. ددې فوځ ټولو وګړو خپل وطنونه ، کورنۍ ، او مذهبونه پرېښې و اوپه دې وخت کې د اسلام دسرلوړۍ په خاطر دخپلو ځانو د ځارولو له پاره تیار ناست و.

کله چې ماښام کورته د راتلو له پاره قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته نو هغه ته یو ناڅاپه ابوجعفر په یاد راغې.اوبیا ورته په ینې چرې کې د بغاوت خبره رایاده شوه. هغه د ټولې ورځې دملګرتیا څخه په دې پوه شوې و چې اغا حسن یو باوري سالار دې ، همدا علت و چې هغه په ډېر راز سره د اغاحسن څخه په دې اړه وپوښتل: « دا خبره به څومره سهي وي چې په ینې چرې کې یو شمیر خلک دسلطان پر خلاف په فعالیتونو کې مصروف دي ؟ ایا ته په دې اړه څه معلومات لرې ؟»

اغاحسن ټکان وخوړ او دقاسم په لور یې و کتل اوبیا یې په ډېره محتاطه توګه وویل چې: «نه زه په دې اړه ډېر معلومات نه لرم. ماته همدومره ډاګیزه شوې ده چې یو شمیر خلک د تنخواګانو د لوړلو او نورو اسانتیاو د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې کوي»

قاسم ورته په تفهیمي توګه سر و خوځاوه او د اغا حسن څخه یې اجازه واخسته او ولاړ.

د ینې چرې په فوځ کې قاسم ډېر ژر د یوه وړ او مقبول سالار په څیر را څرګند شو ، اوس یې « مور و پلار» هم همدلته «اورنه» ته دهغه دمشر وروړطاهر هشام کورته راغلی وو. اوس نو هره ورځ په خپل آس سپور د ینې چرې د فوځ مرکز ته تګ او بیرته راستنیدل د قاسم معمول ګرزیدلې و . کله کله به هغه د داغاحسن سره د ډوډۍ د خوراک له پاره هم تم کیده او کور ته به ناوخته راته.

یوه ورځ قاسم د خپل عسکری مرکز څخه دکور په لور روان شو ، په لاره کې د زیتون څو باغونه مخې ته راتلل، دلسمې شپې سپوږمۍ د زیتون په ونو باندې خپله رڼا غوړولې وه ، ددې باغونو سره نزدې دغره په څنډه کې د اوبو یو ستر ډنډ و چې څلور خواو ته یې شین والې خپله قالینه خپره کړې وه. قاسم چې د اوبو ددې ډنډ غاړې ته ورسید نو لږ څه تم شو ، ځکه چې کوم کس د کومه ځایه دتالاب په لورې کانې وویشت. دا کانې په اوبو کې پریوت او د اوبو څپې یې راپیدا کړې. قاسم سمدستي خپل آس و دراوه او د برق په څیر یې په ډېره بیړه خپله توره را وویستله« دلته څوک دي ؟ مخته راشئ ! او که نه ، که ما پخپله پیدا کړئ نوبیا به مو د څټ د وهلو پرته پرې نږدم.»

ژمنۍ هوا هره پاڼه په نڅا مجبوروله ، دسپوږمۍ په دغه رڼا کې د ونو سیورې لکه د جادو وزمه ښار په څیر تورې په دیو شکله توګه خاموشه ولاړې وې.هرې لورې ته خاموشي خپره وه. د آس د سومانو لاندې د زیتون د ونوو چې پاڼې په ټول چاپیریال کې یونوې رنګ راپیدا کړې و . دقاسم غوږونه پورته و او خپل ټول حسونه یې بیداره کړې و او د چا د شتون د محسوسولو هڅه یې کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ناڅاپه هغه د آس د هنړيدو اواز واوريد. دا اواز د انار دکوچنيو ونو د شا څخه راته. قاسم د خپلې تورې لاستې نور هم ټينګ کړ اوآس يې همغې لورې ته ور وګرځاوه. هلته په ور نژدې کيدو سره يې و کتل چې هلته يو آس نه بلکه دوه آسونه وو چې ديوې ښکې مخې ته تړل شوي و. دلته په دې ورانې ويجاړې کې د ښکې په کتلو سره قاسم نور هم حيران شو ځکه داسې ښکې دلته په «اورنه» کې ډير وخت د خانانو ښځې استعمالوي، دقاسم تندې ګونج شو او فکر يې وکړ چې حتما دلته کومه خبره شته. هغه همدې ښکې ته نژدې ورغې او په لوړ اواز يې وويل چې« دلته څوک دي ؟.... زه پوښتنه کوم چې دلته څوک دي ؟» هغه تر لږه وخته پورې همداسې څو اوازونه وکړل،کله چې هغه ته ځواب ورنه کړل شو نو هغه ددې ښکې شاته پرده دتورې په څوکه پرانسته ، خو دلته هم څوک نه وو. اوس نو قاسم نور هم محتاط ګرزيدلې و. تر اوسه هغه د دې حالاتو په نزاکت باندې فکر کاوه چې د انار د ونې د شا څخه ورته يوه غټه بلا شانته را ښکاره شوه ، قاسم سمدستې توره په تيکې کې کيښوده او د آس د زين څخه يې کمان را پرانست ، په دې کمان کې يو غشې لا دمخه ايښودل شوې و، هغه سمدستې دغې غټې شانته بلاته حکم وکړ او ورغږ يې کړ چې: « خبردار ! ته څوک يې ؟ هملته تم شه ، يوقدم هم مخته را نه شې ، او که قدم دې واخست نو په غشي دې ولم.»

دغه هيولا هم په خپل ځاې و دريده ، اوبيا لږه شيبه وروسته يوه ډيره ښکلې نقره يې قهقهه دزيتونو په دې باغونو کې واوريدل شوه. ددې خندا په اوريدو سره قاسم حيران شو چې دا خندا خو د کومې ښځې خندا ده. قاسم داسې و انګيرله چې هغه دکومې جادوګرې ناولې ښځې سره مخ شوې دې. خو هغه په انتظار کې اړود پاته نه شو. ځکه هغه دښځې په څير هيولا په خپله په خبرو پيل وکړ.

« وويريدې !...... د ينې چرې د پنځه زره کسيز فوځ سالاره ، وويريدې.»

دا دمارسې اواز و. هغه سمدستې د ونو د سيورې څخه را ووتله او مخې ته راغله. قاسم ته دمارسې په اړه هيڅ ډول معلومات نه و. مارسې په نرمو قدمونو باندې په کراره کراره راغله اود قاسم تر څنګ و دريده. اوس نو هغه په څرګنده توګه په سترګو کيده، د لسمې شپې د سپوږمۍ درڼا وړانګو دهغه روڼ اوښايسته مخ نور هم ښايسته کړې و. دهغې غټې سترګې دنيل رنګه ډنډ په څير ځليدې. هغه په خندا خندا د قاسم خوا ته راغله او په ډيره ښه لهجه يې ورته وويل:

« درونده سالاره ! زه له تاسره په دې توګه د کتلو په اړه بښنه غواړم ، خو ماسره ددې نه پرته بله لاره نه وه. که چيرې ددې نه مې زيات ځنډ کړې وې نو شونې وه چې ډيره زياته تباهي به خپره شوې وې. په دې اساس ما دا غوره وګڼله چې ستا لاره و نيسم او له تاسره خبرې وکړم..... زه د ډيره وخته راهيسې ستا انتظار کوم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسی دخبرو څخه قاسم ټکان وخوړ. خو هغه تر اوسه پورې په لاره کې ددې ولاړې پیغلې په خبرو باندې باور نه شو کولې. هغه د مارسي څخه داسې پوښتل چې هغسې پوښتل یې حق هم و.

« ته چې ماته څه ویل غواړې هغه به را ته وروسته ووایې ، خو لمړی راته دا ووایه چې ته یې څوک؟»

مارسي خپلې زلفې او سترګې را پورته کړې او د شونډو څخه یې خندا لرې کړه او په پوره دقت سره یې وویل چې:« درونده سالاره ! ته زما په اړه د پوهیدو څخه مخته دغه مهم راز په غور سره واوره چې زه یې درته را بربنډوم.» مارسي ددې خبرې سره سم ورته وویل:« درونده سالاره ! ته یقین وکړه چې د سلطان له اړخه منل شوې زوې سکندربیګ د زړه نه مسلمان شوې نه دې. بلکه هغه د عیسویانو د یوه ژور چال اوسازش له مخې د جان کستریاټ څخه په سکندر بیګ باندې بدل شوې دې. سلطان هغه ته په ناپوهۍ کې دغربې پولو جاګیر ور وسپاره. تا ته به دا ډاګیزه وی چې هغه دالبانیه د مړشوې پادشاه جان کستریاټ مشر زوې دې ، هغه غواړې چې د یو شمیر عیسوي جاګیردارانو او د فوځ د یو شمیر سالارانو په کومک بغاوت وکړي ، هغه غواړي د البانیه د سلطان د باج ورکولو څخه ځان ازاد کړي او د سلطان څخه بدله واخلي ،ځکه دهغه په آند دهغه درې کوچنې ورونه د سلطان لخوا په زهرو وژل شوی دي.

درونده سالاره ! ته زما په خبرو باندې یقین وکړه ، په دې ژور پلان اوسازش کې ابوجعفر نومې یو شخص هم شریک دې....زه تا ته ددې نه زیات نور څه ویل نه غواړم.»

مارسي همدومره خبره وکړه اوبیا په ډیره بیړه دخپلې بګۍ په لور ور روانه شوه. قاسم تر اوسه پورې دحیرانتیا څخه هملته په خپل ځای د وچ لرګې په څیر ولاړ و . هغه وکتل چې د ونو د بوټو څخه یو ځوان راووت چې د ګاډیوان په څیر کالي یې اغوستې وو. هغه هلک په تیزۍ سره په بګۍ کې کیناست او آسونو ته یې لښته ورکړه ، قاسم د حیرانتیا ددې ډنډ څخه هغه وخت را ېبښ شو چې د مارسي بګۍ دهغه ځایه تللې وه.

هغه ته دهغه ځایه په ناڅاپې توګه ددې اجنبي پیغلې تلل د خفګان وړ و ګرزیدل ، له ځانه سره یې پریکړه وکړه په آس سپور شو او د آس واګې یې سستې کړې ، اوس نو هغه مارسي تعقیبوله ، هغه غوښتل چې ددې پیغلې په اړه معلومات تر لاسه کړی چې هغه څوک وه ؟ او هغه څه یې چې ده ته ویلې تر کومه ځایه پورې حقیقت لري ؟ دهغوې بګۍ هم په لمړیو کې ډیره ګړندۍ ځغلیدله. خو ښاری ابادۍ ته په رونږدې کیدو سره هغې خپل ګړندیتوب پریښود او کرار کرار روانه و ه. د ینې چرې عسکري کالونې د « اورنه» څخه بیرون اروپایې لورې ته پرته وه. دهغه ځایه د ښاره پورې د راتللو له پاره خو کوسه واټن وهل کیده. دښار دیوالو ته د ورسیدو سره سم دمارسی بګۍ په ناڅاپې توګه تم کړل شوه. دلته هم سپوږمې ټوله سیمه په خپله رڼا باندې ښایسته کړې وه. دقاسم آسپ چې د بګۍ څنګ ته ورسید نومارسي د بګۍ شاته پرده پورته کړه ، قاسم هم د بګۍ شاته برخې ته ور ورسید

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهلته ودريد. اوس نو مارسي اوقاسم يودبل سره مخ په مخ و. دواړو يو دبل په سترګو کې سترګې ور ننويستې. خو بيا معلومه نه شوه چې ولې مارسي خپلې سترګې ښکته کړې، قاسم داسې و انګيرله چې هغه پخوا هم مارسي چيرې کتلې وه. هغه په خپل ذهن باندې زور راوست، خو هيڅ ورته په ياد را نه غلل. بلاخره قاسم په ډيره باورې توګه د مارسي څخه وپوښتل:

«ګوره محترمې! هغه څه چې تا ماته وويل هغه نامکمله او نا قابل باور دي. زه په همدې خاطر ستا تر شا راغلم تر څو له تا څخه نور معلومات هم تر لاسه کړم. ددې نه علاوه زه هم غواړم له تا وپوښتم چې تا ددې خبرې د ويلو له پاره زه ولې انتخاب کړې يم؟» که تا غوښتلې نوپخپله تر سلطانه پورې ور تللې شوې، د سلطان نه اخوا د سلطنت نور مهم مشران هم دلته شته، خو ددې ټولو په شتون کې زه، بلکه يو نوې او اجنبي شخص ولې غوره کړ؟ قاسم ددې خبرو کولو په وخت کې دآسه را کيوتې و.

مارسي قاسم ته ځواب ورکړ، «درونده سالاره! ته به د «اورنه» له پاره اجنبي اوسې خو زما له پاره بلکل اجنبي نه يې. ما وکتلې چې ته زما تر شا را روان يې نو پخپله مې بګې و دروله تر څو ښار ته د ورننوتلو دمخه تاته خپله مجبورى ووايم. په دې وخت کې دلته په اورنه کې ستا نه اخوا بل داسې کس ماته نه ترسترګو کيږي چې زه ورسره په اسانى سره ووينم او باور پرې وکړم. ما ته ددې له پاره هم انتخاب کړې چې تا دميلې په ورځ سکندر بيګ ته ماتې ورکړې ده او په همغې يوې مقابلې کې دې دهغه د شيطانى فطرت په اړه اګاهي تر لاسه کړه .... زه له تانه دا غواړم چې دخداې له پاره، چې زما په اړه اوس د پوهيدو هڅه مه کوه، ځکه چې زه مجبوره يم. کله چې کومه مناسبه خبره مخته راغله نو زه به پخپله ستا مخې ته راځم او خبروم به دې. بيا به زه تاته دا هم ډاګيزه کړم چې زه څوک يم.»

اوس نو د اوږد قد قاسم د مارسي سره ډير نژدې ولاړ و، هغه دمارسي په سترګو کې دسهار د ستورې په څير ځلا هم کتله او د شفق په څير سوروالې هم. دا پيغله د قاسم د آند څخه هم ډيره ښايسته او حسينه وه. دمارسي پراخه تندې د هغې د ذهانت ثبوت وړاندې کاوه. دهغې وجود نازکه هم واو سخت هم، داسې څرګنديده لکه د ياقوتو کانړې ته چې لباس ور اغوستل شوې وي. دقاسم ذهن دمارسى دښايست په کتلو سره راپاريدلې و. هغه خپل ځان سنبال کړ او تر شونډو لاندې مسکا کې يې وويل:

«تا چې ماته څه وويل، زه هغه سلطان ته نه شم ويلې، ځکه د کوم ثبوت پرته سلطان ته د سکندر په څير د نژدې وګړي په اړه داسې ګوته پورته کول دعقل خلاف کار دې.....هو، زه به دخپله اړخه د سکندربيګ په اړه ځانته د معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې وکړم.....اوس که ته چيرې ماته دخپل ځان په اړه څه نه وايې نو مه يې وايه.... خو زه غواړم چې په دې لړ کې يو ځل بيا له تاسره ووينم. کيدې شي چې تا زما خبره درک کړې وي.» قاسم د مارسي نيل رنګه سترګو کې د غوټې خوړلو په وخت کې وويل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي د قاسم په حالاتو پوه شوې وه او په زړه کې یې ډیره خوشحالي احساسوله ، مارسي ته پخپله هم د قاسم په خیر د یوه توانمنده انسان اړتیا وه. نو هغې که د قاسم سره د زړه سودا کولې او قاسم هم د هغې د محبت خواب په محبت ورکړې وې نو دا د مارسي له پاره دراتلونکو ګواښونو او خطرونو څخه د خوندی پاته کیدو یوا ځنی لار وه . مارسي د قاسم خبرې واوریدې او د څه فکر کولو وروسته یې په ټیټ اواز سره وویل:

« سهی ده ! ...... زه به پخپله له تاسره ووینم..... خو ته زحمت مه باسه »

«نو تاته به څه ډول ډاګیزه شي چې زه له تاسره کتل غواړم ؟» قاسم د مارسي خبره ور غوڅه کړه او ترې وپوښتل. مارسي ورته د مسئلې حل و ښود او ورته یې وویل : « ددې حل دادې چې کله کله به زما باوري ملازم «اکبر» ستا په خدمت کې حاضریږي »

قاسم ورته یو ځل بیا وویل چې « ایا ستا ملازم خو به همدا کوچوان نه وی چې همدا اوس ستا بګۍ ځغلوي ؟»

« هو ! ...... همدا دې ،.....زه به هغه ښه وپوهوم چې هغه به څه کوی !»

ښه ، ډیر ښه ، یوه اخري خبره راته وکړه ، تا دیوه شخص نوم واخست ....ابوجعفر ... ایا ته ددې وګړي په اړه لږ نور څه هم ماته ویلې شې ؟ قاسم ته په همدې وخت کې د ابوجعفر نوم به ذهن کې راغي نو سمدستي یې د مارسي څخه د هغه په اړه وپوښتل ، مارسی ورته وویل:

في الحال زه ددې نه زیات څه نه شم ویلې ، چې دا شخص د عثماني سلطنت پر خلاف په هر سازش کې شریک دې. خو اوس ددې نه زیات ځکه زه نه شم ویلې چې ددې وګړې پر خلاف له ماسره هیڅ ډول ثبوت نه شته. خو دا سړې ډیر مکار او سازشي شخص دې اوزه په دې ډاډمنه یم چې همدې سړې د «یني چرني» سپه سالار انو او د سلطان یو شمیر خپلوانو ته هم لاره پیدا کړې ده.»

دابوجعفر په اړه دداسې خبرې په اوریدو سره قاسم نور هم په حیرت کې پریوت ، ځکه چې هغه د ابوجعفر سره کتلي وو. ابوجعفر د هغه د ورور کور ته راغلې و او په همغې ورځ قاسم د هغه د مارصفته سترګو دکتلو وروسته ډیر محتاط شوې و . قاسم غوښتل خبره اوږده کړي او لږ څه نور معلومات هم تر لاسه کړي چې مارسي ترې سمدستي اجازه و غوښته ، مارسي مسکی مسکی کیده او د شاتو په څیر په خوږه ژبه یې وویل :

« اوس ماته اجازه راکړه چې پر ما ناوخته کیږي.»

قاسم ورته زړه نازړه سر و خوځاوه. مارسي کوچوان ځوان ته اشاره وکړه ، بګۍ روانه شوه او لږه شیبه وروسته هوایي شوه. قاسم په درنو پوندو بیرته راستون شو اوپه اس سپور شو اود خپل کور په لور روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه وخته راهيسې چې سکندر بيګ «اورنه» پرېښوده او ددې ځايه ولاړ نو د ابوجعفر فعاليتونو دپخوا څخه نور هم ډير ګړندي شوي و. ځکه چې دهغه تر ټولو غوره او مهمه مهره اوس د خپل مقصد په لور روان شوې و. سکندر بيګ د غربي سيمو په لور د تللو په وخت کې ډير مذموم مقاصد له ځانه سره وړي و. اوس نو ابوجعفر همدلته په «اورنه» کې ناست او دوه ستر پلانونه يې مخته بوتلل. لمړی يې په البانيه کې دسکندربيګ بغاوت او هلته د خپلې خپلواکۍ پلان و. اوبلی يې د يني چري فوځ د يوه ستر بغاوت له پاره تيارول و. هغه څه چې اوبوجعفر د سکندربيګ په اړه غوښتل هغه ټکي په ټکي پوره شوي و او سکندر هم د ابوجعفر څخه اخري هدايت اخستې و اود خپل مقصد په لور روان شوې و. او په يو څو ورځو کې سلطان مرادخان ثاني ته دالبانيه له لورې د يو ستر زيان خبر رارسيدونکې و. دبله اړخه ابوجعفر په يني چري فوځ کې د خپل بغاوت د پلان د پلې کولو په اخری ليکو کې و. په يني چري کې يو شمير داسې نوي مسلمانان هم وو چې د زړه له کومې يې د اسلام په منلو کې لا تر اوسه ډير وخت پاته و. ابوجعفر به همداسې ځوانان ښکارول. هغه په همدې توګه ډير شمير ځوانان د مختلفو لارو څخه دخپل پلان اوسازش په دې جال کې را ښکيل کړي و.

ابوجعفر ډير خوشحاله و ځکه دهغه پلان په پوره برياليتوب سره مخته روان و. هغه د تيرو څو کالو راهيسې همدلته په «اورنه» کې پروت و. خو هيڅکله د چا سترګو ته رانغې. او اوس خو دهغه ټول کارونه په اورنه کې پاې ته رسيدونکې وو. هغه اوس د سکندربيګ له اړخه د بغاوت انتظار کاوه. هغه ته د البانيه دخپلواکې د اعلان په اړه بيړه وه، ځکه دهغې اعلان سره سم دلته په اورنه کې د يني چري د فوځ يو شمير سالاران راپورته کيدل او ددې ځاې اوسيدونکې يې يرغمالول. همدا راز د يني چري يو شمير سالاران او د سلطان يو شمير خپلوان د سلطان د محل د نيولو له پاره لاس بهوهلي ناست وو. په دې توګه ابوجعفر د قسطنطنيې دقيصر په حکم د عثماني سلطنت د تباه کولو له پاره هر څه تيار کړي و. د بله اړخه د څو ورځو راهيسی دا خبر هم خوله په خوله کيده چې دسلطان يو شمير اروپايي باج ورکونکې رياستونه د بغاوت په لور روان دي اويوشمير خو يې لا ترمخه دا اعلان کړې دي.

په داسې حال کې چې د بوسنيا، سربيه او هنګري فوځونه د «هونياډې» تر بيرغ لاندې سره را ټول شوي و. په حقيقت کې دسربيه دپادشاه «ستيفن» چې د سلطان مرادخان ثاني خسر هم و، دمړينې وروسته سربيه د عثماني سلطنت څخه د بيلتون او دخپلې خپلواکۍ اعلان کړې و. د لاړو ستيفن ځاې ناستې يوبل عيسوي «جارج برنيک وچ» نوميده. دا وګړې دخپل سلف په څير عاقل او سنجيده انسان نه و. په دې اساس د قسطنطنيې قيصر دهغه په خلکو کې د تارونو د ځغلولو له پاره ښه کار و کړ. قيصر دهغه په ولس کې د عثماني سلطنت پرخلاف دکرکې د راپارولو له پاره ډير ګړندي کار وکړ او په دې لاره کې يې جارج برنيک هم دخپل ځان ملګرې کړ. د هنګري خلکو هم، چې په دې وخت کې يې د «نکوپولس» د ترخې ماتې تجربې له ياده ويستلې وې نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغوی هم د عثماني سلطنت پر خلاف دبغاوت له پاره خپل ځانونه تیارول پیل کړل. هغوی په دې تیاریو کې څو کاله وخت مصرف کړ.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني په (۱۴۳۰) کال کې «د زانتي جزیره» او د «یونان» د جنوبي برخو تر څنګ د «سالونیکا» پورې ټوله سیمه فتح کړې وه او دلته یې وینسیانوته ماتي ورکړې وه. تر څنګ یې د وینس ریاست په ډیرو خرابو شرایطو سره د سلطان سره سوله وکړه ، څرنګه چې وینس دقسطنطنیې د قیصر ملاتړې و نو په دې اساس د قسطنطنیې قیصر دهغوې په ماتې اوذلت باندې ډیر خوابدې شو. همدا علت و چې قیصر په خپلو سازشي پلانونو کې د پخوا څخه زیات ځآن مصروف کړ. د یوه اړخه دلته په اورنه کې دهغه جاسوسان خپلو مقاصدو ته ور نژدې شوې و اود بله اړخه سربیه ، رومانیه ، هنګري ، کروتیا عیسایی سلطنتونو هم د بغاوت بیرغ را پورته کړې و. که څه ددې بغاوتونو د ټکولو له پاره یو ځل سلطان په ۱۴۳۸ کال کې یو لښکر واخست او د جنګ په ډګر کې یې نژدې اویازره عیسایان بندیان له ځانه سره راوړل. خو کله چې سلطان دهغو میدانو څخه بیرته راستون شو نو په هغوې سیمو کې یو ځل بغاوتونو سر را پورته کړ.

په همدې ورځو کې د غربي اروپا د جنګونو تجربه لرونکي سپه سالار « جان هني ډيز» یعنې « هونیاډې» هم د هنګرې څخه راستون شو. هونیاډې د سجمنډ پادشاه نا جایزه بچې و. دهغه مور «ایلزبت مارسي» یوه ښکلې حسینه اوبدکاره ښځه وه. هونیاډي هنګرې ته د رارسیدو سره سم د فوځ سالاري په خپله ولکه کې واخسته او دراتلو سره سم یې د ترکانو پر خلاف د جنګ اعلان وکړ. هغه د « ټرانسلونیا» د ولایت څخه ترکان وویستل. د ترکانو جرنیل « فریدبیګ» چې دسلطان له اړخه هلته د چارواکې په خیر ټاکل شوې و د هونیاډې په لاسو په شهادت ورسید. په د ې جنګ کې د فریدبیګ ځوان زوې او شل زره نور عثماني عسکر د هونیاډی له لاسه په تورو و ربیل شول. او هغوې چې د هونیاډې لاسو ته ژوندې ورغلي و دهغوې سره یې هم ډیر ناروا سلوک وکړ. هغه د دې سوبې په خوشحالیو کې په هنګرې کې جشنونه اومیلمستیاوې جوړې کړې او په دې جشنونو کې به یې کله کله مسلمان بندیان په ډیره بې دردۍ سره وژل. په دې توګه د خوشحالیو په غونډو کې د دې ترکي فوځیانو وژل یوه په زړه پورې لوبه ګرزیدلې وه.

کله چې سلطان مرادخان ثاني ته د فریدبیګ او نورو شلو زرو فوځیانو د وژلو او د بندیانو د بې رحمانه وژلو خبر را ورسید نو هغه د هونیاډی پر خلاف او د بدلې اخستلو له پاره د یوه ستر لښکر د ورلیږلو پریکړه وکړه ، خو هغه ته دا ډاګیزه شوې نه وه چې عیسایی دنیا یو ځل بیا متحده شوې او د اروپا د براعظم څخه یې د ترکانو د ویستلو پرکړه کړې ده.

دا ځل ترکانو ته د ماتې ورکولو او د اروپا د لویې وچې څخه دهغوې د ویستلو له پاره په اروپایی ولسونو کې ډیره زیاته جوش او جذبه را خوټیدلې وه چې مثال یې ددې نه مخته نه و لیدل شوې. د هنګرې پادشاه « لارډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلاس » اود هنګري سپه سالار « هوينادې » په دې اړه د هر چا څخه مخته وو. او اوس خو د فريدبيګ د وژلو وروسته دهغه دميړاني اوبهادرۍ قصې په ځاې ځاې کې کيدې. په دې خاطر د ټولې اروپا هر ځوان غوښتل د عثماني سلطنت پر خلاف په دې جنګ کې شريک شي. ددې ترڅنګ د رومن کتوليک دکليسا پوپ دې جنګ ته د مقدس جنګ نوم ورکړ او خپل کارډينل «جولين» يې ددې صليبي جنګ په خاطر دخپل نماينده په څير روم ته و استاوه.

کارډينل جولين د شرقي اوغربي اروپا بيړنۍ دوره وکړه اوپه هر ښار کې يې د مسلمانانو پر خلاف دخلکو د راپارولو له پاره تبليغ پيل کړ. هغه به هر چيرې چې ورته ، نو هلته به يې د مسلمانانو په اړه د درواغو قصې جوړولې اوخلکو ته به يې اورولې او د اروپا عيسويان ته به يې د غفلت د خوبه د رابيداريدو تلقين کاوه. کارډينل جولين د يولسمې پيړۍ د «پطروس هرکوليس» د ژوند تاريخ پوره لوستې و. هرکوليس لمړنۍ کس و چې دصليبي جنګونو بنسټ يې کيښود. هغه د سلطان صلاح الدين ايوبي پرخلاف د ټولې اروپا فوځ را يو ځاې کړې و اودهغه دمقابلې له پاره يې راوستې و. هرکوليس هم پخپله پادري و اودمسلمانانو سره سخته دښمن پاته شوې و. هغه ددې مقصد له پاره خپله ځوانه لور لوڅې پښې او شکيدلې کالي په کوڅو او سرکونو ګرځوله ..... خو تر شا به يې دعيسوي راهبانو يو لښکر هم را روان و. هغوې ټولو به په غاړو کې دصليب سترې سترې نښې را ځړولې وې. اوستر صليب به يې د ټولو تر مخه وو. هغوې به خلکو ته ويل چې مسلمانانو ستر صليب په کوړو وهلې دې اود مقدس صليب سپکاوې يې کړې دې.

د پطروس هرکوليس په قدمونو د تلو له پاره جولين هم همدا کار وکړ. هغه د اروپا اوسيدونکو ته وويل چې ټوله عيسوي نړۍ د ترکانو په لاسو تباه کيدونکې اوډوبيدونکې ده نو که اوس هم عيسوي ځوانان د جنګ ډګر ته را ونه دانګي نو بيا به دمسيح نوم اخستونکې په نړۍ کې پاته نشي. همدا علت و چې ډير ژر د هنګرۍ ،سربيا ، واليشيا ، پولينډ ، جرمني ، ايټاليې ، فرانسې ، استريا او بوسنيا فوځونه د هونياډې تر قومندې لاندې سره راټول شول.

دابوجعفر ځانګړې لاس پوڅې سکندر بيګ په همدې حساسو وختو کې دالبانيې په لور روان شوې و. سکندربيګ د ډير لږ وخت له پاره هلته په خپل جاګير کې تم شو ، هغه هم د ترکانو پر خلاف د هونياډې د راتلو انتظار کاوه ، څنګه چې د هونياډې لښکر مکمل شو نو سکندر هم د خاصې البانيې په لور ورغې اوبيا همغه څه وشول چې......

د سلطان مرادخان ثاني منل شوې زوې ، دهغه په محل کې د اولاد په څير پالل شوې سکندر..... دچاسره چې سلطان ډيره زياته مينه کوله او څوک چې سلطان يواځې د اتلس کلنۍ په عمر کې د يوه «سنجق» حاکم ټاکلې و او بيا ورته دسکندر بيګ لقب ور کړې و ..... غدار وخوت. سکندر د خپل کړچار څخه دا ثابته کړه چې هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغې مار په څير دې سلطان ورته شيدې ورکړل او را څوان يې کړ. سکندر دسلطان ټولې ښيګڼې له ياده وويستلې او دخپل سازش په اخري مرحله کې يې په پوره بريالیتوب سره قدم واخست.

داسې وشول چې ..... هغه وخت چې سکندر د اورنه څخه تلو ته تيار و نو غوښتل يې چې مارسی هم له ځانه سره يوسي خو ابوجعفر وته سلا ورکړه چې « مارسي اوس له ځانه سره مه وړه ....» هلته په البانيه کې د خپل کورني پادشاهې د جوړولو وروسته به بيا ستا له پاره د محل دکنيزې مارتها او دهغې دلور مارسي درغوښتل اسانه وي ، ځکه چې دا مور اولور دواړه په خپل عيسوي مذهب باندې ولاړې دې»

سکندر ته هم د ابوجعفر خبره معقوله ښکاره شوه. نو هغه وخت چې مارتها هلته په خونه کې دننه دخپلې لور مارسي سره خبرې کولې اوبيا بيرون را ووتله نوهمغه وخت ابوجعفر او سکندر په خپلو منځو کې دا پريکړه کړې وه. همدا علت و چې دمارتها په دې خبرې چې مارسي له تاسره اوس تلل نه غواړي ، سکندر خفګان و نه ښود.

سکندر دهغه ځآيه د غربي پولو په لور ولاړ او څو مياشتې يې هلته د هونياډې د فوځونو د تياريدو له پاره انتظار و کيښن. خو کله چې په ۱۳۴۳ کال ترکي فوځونو د هونياډې په مقابل کې ماتې وخوړه ، فريدبيګ د شل زره نورو کسانو سره په کې شهيد کړل شو نو سکندر هم په خپل آس سپور شو د غربي پولو په لور ولاړ ، په دې وخت کې دهغه سره يواځې يوه ساتونکې ډله وه. سکندر په ډيره ګړندۍ توګه سفر کاوه. هڅه يې کوله چې په پټو لارو باندې ولاړشي ، هغه د سلطاني لښکر د قرارګاه پورې راغي خو دې قرارګاه ته د رارسيدو دمخه يې څو کوسه لرې دمه وکړه او د شپې د راتلو انتظار يې وکړ.

نيمايي شپه سکندر دخپلو ملګرو سره يو ځاې دسلطاني لښکر خيمو ته را ورسيد. سکندر خپل ساتونکې دخپله ځانه د يوې کلا په څير راتاو کړل اوپه خپله د سلطان رئس الافندي «ميرمنشي» خيمې ته ورننوت. ميرمنشي په خواږه خوب ويده و چې سکندر توره يې د ورمېږ سره و نښته ، سکندر د خپلې تورې په څوکه باندې ميرمنشی و ټومبه ، ميرمنشي سمدستې راپورته شو ، خو کله يې چې سترګې پرانستې نومرګ يې په سر سپور و. کله چې هغه حالات وکتل نو سکندر ورته تر سترګو شو. په دې وخت کې ورته سکندر وويل:

« رئيس الافندي ! زه تاته حکم کوم چې همدا اوس او همدا ګړی د البانيا صوبيدار ته شاهی مکتوب وليکه.... هغه ته وليکه چې سکندر بيګ چې دسلطان له اړخه د وائيسراې په څير هلته در رسيدلې دې ، ورته د البانيه د دارالسلطنت په کډون د ټولو سيمو واکمني وروسپاره.»

درئيس الافندي د پښو لاندې زمکه و تښتيده ،هغه دا فکر هم نه شوکولې چې دسلطان روزل شوي غلام به تر دې حده پورې مخته ولاړ شی. هغه ته په خپلو غوږونو يقين نه راته ، په دې خاطر هغه د لږ څه ځنډ نه کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخست ، سکندر سمدستې دخپلې تورې سر ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، په دې وخت کې د رئیس الافندې ساه بنده شوه ، او سمدستې یې دحکم د تعمیل کولو اشاره وکړه. سکندر یې د غاړې څخه توره لرې کړه.

افندې په لړزان ځان پورته شو او په ډیره بیړه یې سلطانې حکم نامه ولیکله. ددې مکتوب د لیکلو وروسته یې پرې د سلطان مرادخان ثاني مهر ثبت کړ او هغه یې سکندر بیګ ته ورکړ ، سکندر بیګ په یوه لاس مکتوب واخست او په بل لاس یې توره پورته کړه او کمزورې ریس الافندی یې پرې داسې ووا هه چې دهغه سر له تنې څخه پرې کړل شو . اوس نو هغه د البانیی د ښار « کروټیه » دترکې صوبیدار په نامه حکم نامه تر لاسه کړې وه . هغه غوښتل دهمدې فرمان په واسطه په البانیه باندې ولکه وکړي.

سکندر خپل کار په پوره بریالیتوب سره تر سره کړ اودخیمې څخه ووت ، دهغه ملګرو په پوره احتیاط سره پهره کوله ، سکندر خپل ساتونکې له ځانه سره واخستل او په پوره بیړه د البانیی په لور ولاړ. هغه د خپل سفر په دریمه ورځ دکروټیه « آق حصار» ته ورسید. سکندر د شاهي فرمان له مخې د ترک صوبیدار څخه د خپل پلار تخت بیرته واخست او ترکي فوځونو ته یې د البانیی څخه د سمدستې وتلو حکم وکړ. په البانیه باندې ولکې کولو وروسته ، بله ورځ هغه په ښار کې اعلان وکړ چې هغه د اسلام دین پرې اینبې اوبیرته عیسوي شوي دي. البانوي خلکو چې دخپل پخواني پادشاه زوي په دومره میړانې سره د سلطنت په ولکه کولو وکوت نو پرې زیات خوشحاله شول. هغوې د سکندر بیګ لاس نور هم ورکلک کړ او دهغه په فوځ کې ډلې ډلې را شامل شول.

سلطان مرادخان ثاني ته دترکي فوځي سالار فریدبیګ د وژلو اوماتې وروسته د خبر هم سخت ټکان ورکړ ، هغه په څو ورځو کې مات رامات شو ، ځکه چې هغه سکندر بیګ په ډیر نازو نعمت کې پاللې و. دسکندربیګ بې وفایی سلطان ته داسې ټکان ورکړ چې هغه یې دناروغتیا له امله د کټ کړ. نن سبا د ابوجعفر په مخ خوشحالۍ هم وې او حیرانتیاوې هم. ځکه دهغه له اړخه تیار کړل شوې سازش بریالیتوب ته رسیدلې و ، سلطان لا تر اوسه پورې ددې ټکانونو څخه را وتلې نه و چې یوبل بد خبر ورته را ورسید. دهغه دسلطنت په اسیایی برخه کې د کوچنۍ اسیا په ښار « قونیا» کې قیصر یو لوې سازش بریا ته رسولې و. د قونیا سردارانو هم دبغاوت بیرغ پورته کړ ، دې کار سلطان دخواږه خوبه را ویښ کړ. دغې دریم بد خبر سلطان د ناروغتیا اومړینې څخه را وویست او نوې ژوند یې ورپه برخه کړ. هغه د یوه سیلۍ اوتوپان په څیر را پورته شو ،خپله توره یې د تیکې څخه را وویسته او نیغ دسلطنت دربار ته ورغې.

اوس نودهغه ذهن پرانستل شوې و ، په شاهي مسند کیناست او دربار یې را وباله..... خاصدارانو منډې ترړې ووهلې او په څو لمحو کې یې د عثماني دربار ټول ستر ستر وزیران ، امران ، رئیسان اوسالاران را ټول کړل. نن د ټولو وګړو په مخونو کې یو ډول تجسس اوپلټنه وه. په دربار کې داسې چپه چپتیا وه چې د ستنې د لویدو اواز

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم په کې اوریدل کیدې شو . په دې وخت کې سلطان خپله توره په زمکه کې و ټومبله او را پورته شو . او دزمري په ځیر و غورید.

«دسلطنت مشرانو ، وزیرانو ، امرانو او سپاهیانو ..... !

مونږ ته په پرلپسې توګه خراب خبرونه را رسیږي ، لمړی د سربیا پادشاه بغاوت وکړ ، چې مونږ ورته سزا ورکړه دهغه سره د جنګ په میدان کې مونږ اویا زره عیسویان بندیان و نیول او هغوې ته مو د نافرمانۍ کولو سزا هم ورکړه . تاسې ټول په دې ښه پوهیږئ چې اوس یوائې په دې درې کالو کې د اروپا ټول عیسویان د هونیاډې تر بیرغ او قومندې لاندې سره راټول شوي دي ، هغوی زمونږ یو ولایت (ټرانسلونیا) زمونږ څخه تر لاسه کړې دې او زمونږ یو ډیر میړنې اوبهادر جرنیل « فریدبیګ » اودهغه زوې یې د شل زره نورو عسکرو سره یو ځاې شهیدان کړې دي ، عیسایانو یوائې په دې باندې صبر و نه کړ او اوس په هرې میلمستیا اومیلې کې ترک بندي فوځیان راوړي اوپه ډیره بې دردۍ سره یې وژنې . او بیا تاسو ټول په دې پوهیږئ چې د سکندربې وفایې هم یو لړزونکې خبرو . خو دا یاد ساتئ چې سلطان ددې معمولې خبرونو په اوریدو باندې زړه بدې نه دي ، په دې اساس ما پریکړه کړې ده چې ددې بغاوتونو سر په پوره ځواک سره و ځپوم.

پخوا مو په خپلو پریکړو کې لږ څه ځنډ کاوه خو همدا اوس مونږ ته خبر را رسیدلې دې چې په کوچنۍ اسیا کې زمونږ د ښار د « قونیا» سردارانو هم دعثمانې سلطنت په مقابل کې د بغاوت بیرغ پورته کړې دې په دې اساس مونږ سمدستې .... په یوه وخت کې ددوو لښکرو د تلوپریکړه کړې ده . لمړی به په اتیا زرو کسو مشتمل فوځ د « شهاب الدین پاشا » تر مشرۍ لاندې داروپا په لور ورځې اودویم لښکر به زما د قومندې لاندې د قونیا په لور حرکت کوي تر څو دهغه ځاې بغاوت و ځپوي اوبیا دهغه ځایه د کوچنۍ اسیا په لور حرکت وکړي ، په دې اساس ټولو سالارانو ، سپاهیانو او دحکومت نورو مسؤلینو ته حکم کیږي چې همدا اوس ددې دواړو لښکرو د تیارولو له پاره هلې ځلې پیل کړي.»

سلطان ډیر په قهر و او دا ټوله وینا یې په پوره جذباتو سره واوروله . هغه خپلې خبرې خلاصې کړې اوبیرته په شاهي مسند باندې کیناست . په دربار کې په مکمله توګه خاموشي خپره و ه . ټول خلک د سلطان ددې ناڅاپي پریکړې څخه حیران شوي و ، ځکه چې دا ډیرهستره پریکړه وه . په یوه وخت د لرې لرې محاذونو له پاره ددوو لښکرو ورلیږل څه داسې وړه خبره نه وه.

تر لږه وخته پورې په دربار کې خاموشي خپره وه . بیا د سلطنت یو وزیر را پورته شو او په پوره ادب سره یې وویل: « د معظم سلطان پریکړه په یقیني توګه په پوره درائیت باندې ولاړه ده.خو که چیرې معظم سلطان لمړی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هونیاډې دبغاوت د ځپلو او بیا د کوچنۍ اسیا د بغاوت د ځپلو له پاره توجه وکړي نو شونی ده چې په دې توګه به دواړه محاذونه په اسانۍ سره فتحه شی»

وزیر په داسې حال کې دا سلا ورکوله چې ټول وجود یې لړزیده. سلطان دهغه د سلا په اوریدو باندې وخندل او په نرمه لهجه یې وویل: « مونږ به همداسې کوو. د شهاب الدین پاشا لښکر به لا تر هغه وخته پورې خپلې لیکې نه وې جوړې کړې چې مونږ به د قونیا د بغاوت دځپلو څخه فارغه شو او دهغوې سره به یو ځای شو.»

د سلطنت وزیر د سلطان د ځواب په اوریدو سره ډاډمن شو ، اوس نو دسلطان دځیرې څخه سختې لرې شوې وه. او په دربار کې ناستو خلکو د اوسنیو تازه حالاتو په اړه یو دبل سره په خبرو لګیا شول. په همدې وخت کې د سلطان دځانګړې فوځ ینې چري سپه سالار را مخته شو او په ډیر آدب سره یې سلطان ته وویل: « معظم سلطانه !.... ما ته څه حکم دې ؟»

سلطان ورته ځواب ورکړ چې:

« ته به هم د شهاب الدین پاشا تر بیرغ لاندې دهغه سره د اروپا په لور خوزیږې ، له ما سره به د ینې چري پنځه زره کسان هغه لورې ته ځې. او پاته به ددې نور فوځ څخه وي.»

کله چې سلطان خپله خبره پوره کړه نو سپه سالار بیا وویل :

دمعظم سلطان سره د ینی چري کوم پنځه زره کسان هغه لورې ته ځې ؟

سلطان تر لږه وخته پورې فکر وکړ او بیا یې یو نا څاپه ټکان وخوړ او حکم یې وکړ « هغه عرب ځوان چیرې دې چې د میلې په ورځ یې سکندربیګ ته ماتې ورکړې وه ،هغه سمدستې را وغواړئ او زما سره دتللو له پاره یې تیار کړئ.»

د ینې چري سالار دحکم دتعمیل له پاره سر ټیټ کړ او شاته ولاړ. ددې وروسته تر څو ساعتو پورې د فوځونو د لیږلو په اړه خبرې کیدې ،په همدې وخت کې قاسم بن هشام هم را و غوښتل شو. کله چې قاسم دسلطان مخې ته راغې نو دسلطان توجه دهمغه لورې ته شوه ، سلطان قاسم خپل ځان ته راوباله او ورته یې وویل چې:

قاسم بن هشام ! ته به زمونږ سره بله ورځ سهار وختې د قونیا په لور سفر کوې ،که چیرې ته په دې لړ کې څه ویل غواړې او یا دکوم شي له پاره اړتیا ولرې نو پرته له ځنډه یې ویلې شې»

قاسم په ډیر ادب سره دسلطان خبره واوریده او بیا یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! ستا تر سيوري لاندې ماته د هيڅ شي اړتيا نه شته. ستا په رکاب کې ماته جهاد کول به زما د ژوندانه تر ټولو ستره نيک بختي وي. ته به بله ورځ سهار وختي د ټول لښکر څخه مخکې ما هلته بيا مومې.... البته...»

قاسم غوښتل څه ووايي خو يوناڅاپه يې خوله و نيوله. هغه د لمړي ځل له پاره د کوم سلطان دربار ته راغلې و ، همدا علت و چې د هغه الفاظ په ژبه باندې نه راتلل. خو سلطان ورته سمدستي وويل:

هو ، هو ! ووايه ، تا څه ويل غوښتل ؟

قاسم په غټه ژبه ورته وويل:

درونده سلطانه ! زه غواړم يوه ډيره عاجزانه مشوره درکړم. معظم سلطان غواړي خپل يولښکر د شهاب الدين په مشرۍ د اروپا په لور ولېږي اوپخپله غواړي چې د کوچنۍ اسيا په لور وخوزيږي ، خو زه انديښمن يم چې د «اورنه» داسې پريښوول به په دې سيمه کې د قسطنطنيې د قيصر له پاره د خپلو جاسوسيو د تارونو د غزولو له پاره فرصت برابر کړي ، زه دا احساسوم چې په اورنه کې يو شمير پټ لاسونه د معظم سلطان د سلطنت په خلاف په سازشونو کې ککړ دي. اودا همغه لاسونه دي چې سکندريې بغاوت ته اړ کړې دي.»

سلطان دقاسم په خبرو باندې ټکان وخوړ دهغه په سترګو کې د خونړي زمري دسترګو په څير نښې راپيدا شوې ، په خپلې ګدۍ کيناست او سترګې يې په قاسم کې ورښخې کړې. او دکومې مهمې خبرې د کولو په فکر کې شو ، د لږ څه ځنډ وروسته سلطان وويل:

« قاسم بن هشامه ! زه ستا ددې آند ډير درنښت کوم دلته زمونږ پخواني ډير پوه او تجربه لرونکي ملګري هم شتون لري خو تا دهغوې ټولو څخه خپلې سترګې ډيرې پرانستي دي. مونږ همدا اوس اوس پريکړه کړې ده چې مونږ به تا د خپله ځانه سره قونياته نه بوځو. بلکه مونږه ته دلته په اورنه کې د شاهي سلطنت د څارګرې اداري مشر و ټاکلې....مونږ پخپله هم په دې شک کې وو چې دسکندر بيګ تر شا د قسطنطنيې د قيصر لاس دې ،خو مونږ دې لورې ته توجه نه وه کړې چې په اورنه کې په کوم سازش باندې هم څارنه وکړو. مونږ له تا څخه ډيره زيات خوشحاله يو او دحکومت ټولو مسؤلينو ته حکم کوو چې د اړتياو په وخت کې له تاسره پوره پوره مرسته وکړي.»

د قاسم له پاره دسلطان دا پريکړه د هيلو پر خلاف وه. په همغه لمړۍ ورځ پنځه زره کسيز فوځ دسالار په څير د قاسم ټاکل هم هغه ته دحيرانتيا وړ وو. قاسم لږ څه فکر وکړ..... پادشاهان همداسې وي ، چې په هر وخت کې د توقع اوهيلو پر خلاف پريکړې کوي. اوس نو دقاسم سره سلطان ته د ويلو له پاره نور څه نه و. قاسم د حکم سره سم خپل سر ټيټ کړ نو سلطان ورته يو ځل بيا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به له ماسره ددربار دخلکو د تللو وروسته ځانته وينې ..... مونږ غواړو چې له تا سره څه ډيرې اړينې خبرې وکړو .» قاسم يوځل بيا خپل سر د تعظيم له پاره ښکته کړ او شاته ولاړ.

کله چې درباريان ولاړل نو ددربار خاص دربان قاسم د سلطان د قصر تر دروازې پورې وروست. دلته خاص خادمې قاسم له ځانه سره يو ړ او دسلطان د اوسيدو د ځاې په لور ورسره ولاړه. دا د « يلدرم قصر» وو. ددې ځاې ټوله لاره د شيشيې تيږو په واسطه ښايسته کړل شوې وه. په شاهې ګلستان کې رنګ رنګ فوارې نصب کړل شوې وې، قاسم خاص ديوان ته ورننوت. مخامخ ورته په شاهې کاليوکې ملبوس يو ښايسته شکله ځوان ولاړو. دا ځوان شهزاده محمد نوميده. دمعظم سلطان دويم زوې. د سلطان د ستر زوې نوم شهزاده «علاؤالدين » و. شهزاده محمد په خندانه توګه د قاسم استقبال وکړ. په دې وخت کې خاص خادمه يوې لورې ته ودريده. شهزاده محمد د قاسم سره په ډيره مينه ورغاړيوت. اوبيا يې په خندا خندا کې وويل:

« د ميلې په ورځ مې ستا د تورې وهلو فن ډير زيات خوښ شو. اودهمغې ورځې راهيسې مې غوښتل چې له تاسره ووينم. خو کله مې چې نن ستا د راتلو په اړه واوريدل نو ستا د ليدلو له پاره راغلم..... خو د معظم سلطان سره دکتلو وروسته يوځل هرومرو له ماسره هم ووينه. زه به په همغه ځانګړې خونه کې ستا سر د ليدلو منتظر اوسم.»

قاسم ته شهزاده محمد ډير ښه انسان ښکاره شو. ژمنه يې ورسره وکړه چې دبيرته راستنيدو په وخت کې به ورسره هرو مرو وينې. بيا قاسم د همغې خادمې په لار ښوونه د سلطان مرادخان ثانې تر مخه حاضر شو. سلطان قاسم دمينې اوشفقت له مخې د خپله ځانه سره کيناوه. او خپلې خاص خادمې ته يې د قاسم د خدمت کولو له پاره حکم وکړ. دا د سلطان دليدلو کتلو ځانګړې خونه وه. په خونه کې څلورو خواو ته تکيه لرونکې ګدۍ ايښول شوې وې. په ديوالونو يې د عثمانې سلطنت د خطاطانو او انځورګرانو ډير ښه انځورنه او ليکنې موجودې وې. په چت کې يو قرمزې فانوس را ځړول شوې دې، دکمرې په فرش باندې ديونان څخه راوړل شوې سره تيږه يا « سنګ احمر» ځليده، او دکړکيو رنګينه پردې را ځوړندې شوې وې. سلطان د قاسم څخه خپله لمړۍ پوښتنه وکړه :

« تاته څه ډول معلومه شوه چې د اورنه په قصر کې جاسوسان فعاله دې ؟»

درونده سلطانه ! زه کالونې د تلو په لاره کې ديوې اجنبې پيغلې په واسطه تم کړل شوم. هغې خپل نوم او ادرس د ښوولو نه ډډه وکړه خو دا يې راته وويل چې سکندر بيګ د معظم سلطان پر خلاف د بغاوت کولو اراده لرې.ما ددې پيغلې څخه په دې اړه د نورو معلوماتو اوهم دهغې دنوم او ادرس په اړه وپوښتل خو پيغله د سترګو په رپ کې په خپله بګۍ کې کيناسته او ترې تم شوه.....څرنګه چې سکندر ستا ډير نژدې زوې ګڼل کيده ، نو په دې خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما دهغې پیغلې خبره درواغ وګڼله او هسې مې پرېښوده» قاسم پخپل دغه ناوړه عمل باندې د شرم احساس وکړ او دا خبرې یې وکړې.

دسلطان سترګې د حیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، په ډېره بې صبرۍ سره یې د قاسم څخه وپوښتل«دا د څه وخت خبره ده ؟دسکندر د تلو څخه د مخه او یا دهغې وروست ؟»

«دسکندر د تلو وروسته خبره ده»

هو !....سلطان د قاسم دخبرې د اوریدو وروسته په تفهیمي توګه وویل چې:« ددې نه ډاګیزه شوه چې سکندر بیګ د پخوا څخه غدار و. اودا هم ډاډمنه شوه چې دلته په اورنه کې هم دقیصر جاسوسان شتون لري..... ډیر ښه ددې نه علاوه تاته په دې اړه نور څه معلوم هم شته ؟»

قاسم ورته په نازړه توګه ځواب ورکړ:« ددې نه علاوه زه د یني چرې په ځو کسو سالارانو باندې هم شکمن یم. زه یې څارم او وینم چې هغوې د باغیانه فکر خاوندان دي. او څو نور شخصیتونه هم زما له آنده مشکوک دي.... خو تر اوسه پورې مې دهغوې په اړه شواهد نه دي ترلاسه کړي، اوس چې تاسې ماته دا مسؤلیت را سپارلې دې نوزه به انشاء الله د سر په قیمت باندې ددې ټولو سازشونو جرړې راسپړم»

« ډیر ښه ! مونږ له تاڅخه همداسې هیله لرو. زه غواړم چې دقونیا څخه زما دراستنیدو وروسته به ته مونږ ته دلته په اورنه کې د جاسوسانو د نیولو زیرې راکړې. پخوا خو ما د قونیې څخه د اروپا په لور د تللو اراده درلوده خو اوس مې پریکړه کړې ده چې مونږ به یو ځل دقونیه څخه بیرته دلته اورنه ته راستنیږو او غدارانو ته به عبرتناکه سزا ورکوو . مونږ ستا سره د بسپنې له پاره دخپلې څارګرې ادارې مشر بهران هم ټاکو او د ښار کوتوال ته هم په دې اړه ضروری هدایات ورکوو .»

قاسم د لږ څه فکر کولو وروسته سلطان ته وویل:

« درونده سلطانه !.... تا خو زه د ټول دربار تر مخه د شاهي څارګرې ادارې مشر و ټاکلم، ددې کار څخه خو به دلته په اورنه کې مشغول جاسوسان ټول خبر شی او په خپلو فعالیتونو کې به محتاط شي. زه غواړم چې تاسې بهرام خان او دښار کوتوال ته زما په اړه هدایات ور نه کړئ،ځکه زه غواړم چې خپل دښمنان په بې خبرۍ کې را ګیر کړم .»

سلطان مراد خان ثانی یو فقیر مزاجه انسان او یو ډیر غښتلې او میړې عسکر و. هغه ته د قیصر په خیر ددغسې سازشونو چل نه ورته. خو دسلطنت علماء اوپوهان د سلطاني بصیرت اوتدبیر څخه خبرو. غالبان سلطان دخپل دور اندیشۍ له مخې غوښتل چې بهرام او ښار کوتوال په دې کار باندې خبر کړي خو قاسم هغه ددې کاره منه کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه دقاسم مشوره و منله. ددې وروسته قاسم او سلطان دواړه تر ډېره وخته پورې د غدارانو او جاسوسانو په اړه په خبرو اترو کې مشغول پاته شول ، د ډېره وخته وروسته کله چې قاسم د سلطان د درباره راووت نو شهزاده محمد ورته هلته په خپله خونه کې منتظر ناست و. هغه دقاسم د کتلو سره سم د هغه د ښه راغلاست له پاره راپورته شو او قاسم یې له لاسه و نیو او دخپل ځان سره په نژدې ګدۍ یې کیناوه.

دروند قاسم بن هشامه ! دهغې ورځې دمقابلې په جریان کې که چیرې زمونږ د وینځې لور په وخت په تاباندې غږ نه و کړې نو سکندربه ستا سر له تنې پرې کړې و.»

دشهزاده محمد دخبرې په اوریدو سره قاسم دحیرانتیا څخه ټوپ شانته کړ.

« وینځه ، کومه وینځه ، او دهغې کومه لور ؟.... زه خو ، دروند شهزاده ، ستا په خبره و نه ورسیدم»

شهزاده د قاسم دخبرو په اوریدو مسکې شو او بیا یې وویل.« ایا تاته در په یاد نه دي چې دمقابلې په وخت کې کله چې ته د مصنفینو تر څنګ ولاړ وې او د تماشاچیانو په لور دې کتل نوستا تر شا سکندر پر تا باندې ډېر خطرناکه ګذار وکړ ، په همغه وخت کې ستا د خبرولو له پاره چې کوم چا غږ پورته کړ هغه دسکندر دالبانوي وینځې لور «مارسي» وه.»

قاسم د حیرانتیا په سمندر کې غوټې وهلې ، بیا یې لږ څه په سادګۍ سره وویل

« اواز خو نه و ،البته ما یوه چیغه واوریده ، خو زه پوه نه شوم چې دا چیغه د کومه ځایه راغله»

« اوس نو شهزاده محمد مسکې و اویو ځل بیا یې وویل: « هو ! ښاغلیه. هغه د مارسی چیغه وه..... خیر دا خبره به پرېږدو ، ... مونږ دڅه له پاره دلته ناست یو او څه خبرې مو را وسپړلې ....اوریدلې مې دې چې ته یې دشاهي څارګرې اداري مشر و ټاکلې. دروند وروره ! دخداې له پاره ، زما له پاره هم یودوه رازونه هم را بربنډ کړه.» شهزاده ذومعنې جمله استعمال کړې وه. دواړه پرې دزړه داخلاصه وخندل. خو د قاسم ذهن په پرلپسې توګه په همغې چیغې کې راګیر و. او تر اوسه یې فکر کاوه چې دې پیغلې په ډېر نازکه وخت کې دهغه ژوند خوندي ساتلې دې اوپر دې یې ډېر احسان کړې دې. په دې سوچ اوفکرکې شو چې څه ډول دهغې کنیزې لور ته ځان ورسوي او دهغې ددې احسان په اړه ترې خپل ممنونیت څرګند کړي.

په کوم خیال کې ډوب قاسم دشهزاده محمد څخه وپوښتل « محترم شهزاده !.... حق خو دادې چې زه ددې پیغلې شکریه ادا کړم. خو نه پوهیږم چې هغه به چیرې پیدا کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په ذهن کې څه نور خيالات هم را څرخيدل ، داسې معلوميده چې دهغې په وجود کې ښارګرې را نغاړل شوې وه. او که نه په دې توګه ، په خپلې لمړنۍ ليدنه کې به يې د يوه شهزاده سره ددومره بې تکلفه خبرو کولو هڅه نه وې کړې. شهزاده محمد د قاسم خبرې واوريدې او په زوره يې وخندل.

« ډير ښه !..... په دې څو لمحو کې خبره تر دې ځايه راورسيده. هسې نه چې زمونږ دښارګرۍ مشر په غيب کې عاشق شوي وي.» نوې ځوان شهزاده ! خپله خبره کلکه کړه ، خو قاسم ورته وويل چې:

« نه درونده شهزاده ! داسې کومه خبره نه شته...... ما هسې په اخلاقي توګه دا خبره کوله ،ځکه چې هغې پيغلې زما ژوند خوندي کړې دې.»

شهزاده محمد يو ځل بيا مسکې شو « درونده وروره !.... ستا اخلاق په خپل ځاې د قدر وړ دي. خو ياد ساته چې ته يو مسلمان يې او هغه د يوې عيسايې مور عيسوي لور ده.»

د قاسم له پاره دا خبره حيرانونکې وه ،هغه په خپل تقدير باندې رشک کاوه چې د ښارګرۍ دپيل سره سم ورته تر ټولو لمړۍ اطلاع ورکړل شوه. دهغه ذهن ديوې عيسوي پيغلې په پيدا کيدو کې مشغول شو ، چې د ميلې په ورځ يې دقاسم ژوند خوندي کړې و. اودا پيغله د البانوي سکندر د کنيزې لور وه. داخوربښتيا ډيره عجيبه پيښه وه. ددې په خبريدو سره د قاسم وينښتان زيږه شول ، هغه په بې صبرۍ سره خبره وکړه او ويې ويل:

« خو درونده شهزاده ! ماته خو ددې پيغلې دځاې په اړه معلومات هم راکړه. تر څو زه دهغې د ممنونيت د ادا کولو له پاره هغې لورې ته ورشم.»

« ډيره ښه ! ....سبحان الله .... داسې معلوميږي چې زمونږ د پنځه زره کسيز فوځ سالار او د ښارګرې ادارې مشر قاسم بن هشام د يوې عيسوي پيغلې د مينې او محبت په زلفو کې را ګير کړل شو.»

شهزاده محمد په کړس کړس خندل او قاسم بن هشام هم ورسره دخنداکولو ټوکيزه ډرامه کوله . شهزاده محمد ورته بياوويل.

« سهي ده ، زه به تاته د مارسي ځاې ځيرې و ښايم. خو په يوه شرط. لمړۍ هغه شرط پوره کړه.»

قاسم ورته سمدستي وويل « بې شکه...... امر وکړئ ، څه ډول شرط ؟»

شهزاده محمد ورته په خندا کې وويل :« زما شرط دادې چې ته به له ماسره ددوستۍ کولو ژمنه کوې ....ته به له ماسره ژمنه کوې چې ته به زما سره ښکار ته هم وځې. او زما سره د کتلو له پاره به دلته سلطاني قصر ته هم تشريف راوړې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرو په اوریدو سره د ډاډ ساه واخسته. « ستا سره دوستي ؟... دومره د ښه نصیب خاوند ! ماته ستا ټول شرطونه منظور دي.»

دقاسم دخبرو سره سم دواړو په زوره زوره و خندل ، قاسم ددې نوي ځوان شهزاده سره لاس ورکړ او ورته یې وویل : « سهې ده ! درونده شهزاده. اوس راته ووایه چې د سکندربیګ د البانوي کنیزي لور مارسي چیرې اوسیږي ؟ »

شهزاده محمد قاسم ته دهغې درک ورکړ او ورته یې وویل چې د شاهي محل شاته کالونی کې د البانوي کنیزې مارتها کور دې. اوس نو د قاسم له پاره د شهزاده سره نور پاته کیدل شوني نه و. هغه ته دخپل مشن لمړی سراغ په لاس ورغلي و. همغه و چې دلږڅه ځنډ وروسته یې د اجازې د اخستلو غوښتنه وکړه ، نوې ځوان شهزاده هغه ته اجازه ورکړه او ورسره د خاص دیوان تر دروازې پورې راغي اوهلته یې پریښود ، او کله چې قاسم دهغه ځایه ولاړ نوشهزاده یوه ډیره عجیبه خبره وکړه:

دوسته ! مونږ په دې ښه پوهیږو چې ته د البانوي کنیزې کور ته د شکریه د ادا کولو په ځای دسکندربیګ د سازش جرړې راسپړې ، خو مونږ به تا و نه ځنډوو.»

قاسم په ساده توګه د شهزاده په لور وکتل او په زړه کې یې دهغه بصیرت ته افرین ووایه. قاسم په دې وپوهیده چې د سلطان مراد خان ثاني په نسبت دهغه زوی « محمد» دډیر ښه ذهن اوبصیرت خاوند دې... بیا قاسم شهزاده ته سلام وکړ اومحل څخه راووت.

اوس نو دهغه په ذهن کې دجذبو او احساساتو آسونو ځغاسته کوله. هغه غوښتل چې څومره ژر چې کیدې شي دمارسي سره ووینې ، د وخت په تیریدو سره دهغه یقین پخلني ته رسیدلي و اوپه دې پوه شوې و چې مارسي همغه پیغله ده چې د زیتون په باغونو کې یې دده سره لیده کاته کړي و. تر اوسه پورې دماښام تیارغوني ته لا وخت و ، ځکه هغه غوښتل چې دشپې په تیاره کې د مارتها کورته ورشي. هماغه و چې دهغه ځای په لور د تللو په ځای خپل آس د خپل کور په لور را وګرځاوه. هلته په کور کې یې ورور طاهر هشام موجود و. کورته د راتلو سره سم بې وریرونو مخې ته ور و ځغاستل او په پښو پورې یې ور ونښتل ، اوس نو دهغه وریرونه دهغه سره پوره پوره اشنا شوي و. کله به چې قاسم کور ته راغي نو دهغه سره به یې لوبې کولې ، دهغه مور وپلار هم په اورنه کې د ژوند څخه خوشحاله و. ځکه چې هغوي دلته دخپلو دواړو زامنو ،نګور ، او لمسو سره یو ځای اوسیدل. دقاسم مور تر اوسه دومره زړه شوي نه وه. هغه یوه نیکه او دینداره ښځه وه. همدا علت و چې دهغې دواړه زامن ددینې عقایدو خاوندان و. قاسم هلته په خپله کمره کې دکوچنیانو سره په لوبو کې مشغول و چې طاهر پرې را ننوت.

« اوریدلي مې دي چې ته نن سلطان ور غوښتې وې؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته څنګه و پوهیدې ؟ ما خو هیڅاته هم نه دې ویلي ؟» قاسم ترې په لږ څه حیرانتیا سره و پوښتل.

« ماته ستا دوست دلس زریز فوځ سالار اغا حسن دا خبره وکړه. طاهر ورته په خندا کې وویل ،او بیا د قاسم سره یو ځای په فرش باندې کیناست.

« هو ! سلطان غواړي په یوه وخت کې دوه لښکرې ولیږي ، یو د « هونیاډې» د مقابلې له پاره اروپا ته ، اوبل د « قونیا» په لور د بغاوت دځپلو له پاره . قاسم ورته وویل. « ته یې په کوم لښکر کې شامل کړې یې ؟» « ماته سلطان حکم کړې دې چې همدلته پاته شم او دقیصر د جاسوسانو جرړې را وسپړم. هغه زه د شاهي څارګرې اداري مشر ټاکلې یم.» قاسم ورته لږ څه ټیټ اواز سره وویل. « دا څه خبره ده ، شاهي څارګر، ایا ته اوس د پنځه زریز فوځ سالار نه یې ؟ طاهر ترې په حیرانتیا سره و پوښتل.

قاسم ورته وویل چې « نه ، داسې کومه خبره نه شته ، په حقیقت کې ما پخپله سلطان ته ویلي و چې دلته په اورنه کې د قیصر جاسوسان شتون لري.»

په دې وخت کې قاسم ته یو فکر را پیدا شو او سمدستي یې دخپل ورور څخه و پوښتل: « وروره ! ته د ابوجعفر په اړه څومره معلومات لرې ؟همغه ابوجعفر چې یو ځل دلته زمونږ کور ته راغلي و.»

طاهر په حیرانتیا سره د قاسم په لور وکتل ، او د لږ څه فکر کولو وروسته یې په ټیټ اواز سره وویل چې « زه خو دهغې په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د « بغدادي دروازې » د جومات اما م او خطیب دې. خو ماته دهغه ځآیه دومره معلومات هم تر لاسه شوې چې دهغه اړیکي ان د شاهي دربار پورې غځیدلي دي. دطاهر د خبرو په اوریدو سره قاسم په دې منځ کې را ټوپ کړ.

« نه ، ایا ته په دې پوهیږې چې هغه «اورنه» ته له کومه ځایه راغلې دې ؟ دهغه څلور خواوې څه دي ؟ اودا چې ایا په اورنه کې دهغه کوم خپلوان هم شته او که نه ؟»

طاهر لږ څه فکر کې پریوت. اوس نو دهغه په تندې د فکرونو ګونجې را پیدا شوې وې ، د څو ثانیو د خاموشۍ وروسته یې وویل: « تر هغې چې ماته معلومه ده ، په اورنه کې ابوجعفر هیڅ خپلوان نه لري. دا سړې دعربو اوسیدونکې دې او دڅو کالو راهیسې دلته په اورنه کې مقیم شوې دې.»

ددې ډاګیزه کیدو نه وروسته چې ابوجعفر دلته په اورنه کې کوم خپل خپلوان نه لري د قاسم سترګې را وځلیدې. هغه نیغ کیناست. اوطاهر ته یې وویل: « ورور جانه ! تا کله هم ابوجعفر ته په غورسره کتلي دي ،... ته یې په یاد راوړه ، هغه به هرو مرو د عربو په څیر سور ښنن اودښه روغتیا خاوند وي ، خو دهغه سترګې دعربو سره هیڅ مشابهت نه لري ، دهغه د سترګو شینوالي د لاطیني ولسونو په څیر دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو په اوریدو سره طاهر مسکې شو « او هو وروره ! ته خوربښتیا هم جاسوس شوې یې.... دومره لرې لرې تارونه سره را یوځای کوې.... تاته به هسې وهم وګمان را پیدا شوې وي ، ابوجعفر د تیرو شلو کالو راهیسې دلته اوسیږي ، تر نن ورځې پورې پرې هیڅا شک نه دې کړې ، ...او اوس ته یې چې هغه د عرب په څیر هم نه منې ..... حال دا چې هغه ډیره ښه عربي وایی.»

قاسم دخپل ورور خبره واوریده خو خاموشه پاته شو . ځکه دهغه دماغ بل کوم ځای کې و . کله چې طاهر قاسم په خلا کې په فکرونو کې ډوب وکوت ورته یې وویل:

« راځه ، اوس دې دا سراغ رساني او ځارګري پریږده ، را ځه چې ډوډۍ تیاره ده !»

قاسم په دسترخوان باندې دکیناستو نه وروسته هم همغسې خاموشه پاته شو . د هغه وخته چې سلطان ورته ځارګري سپارلې وه ، نو دهغه دماغ ډیر فعاله شوې و . اوس هم هغه د قسطنطنیې دقیصر او ابوجعفر په فکر کې ډوب و . هغه ته دا محسوسیده چې هغه مسؤلیتونه چې ورسپارل شوي دي دهغه د ترسره کولو له پاره اړینه ده چې هغه ته د قسطنطنیې د قیصر په اړه پوره معلومات تر لاسه شي. هغه دهمدې فکرونو په ژورتیا کې دخپل ورور څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« ورور جانه ! د قسطنطین په اړه دا مشهوره ده چې هغه د جنګ په ځای دښمن د سازشونو له لارې له منځه وړي ، .... ایا دا خبره رینښتیا ده ؟»

طاهر د قاسم خبره په پوره دلچسپۍ سره واوریدله . او ویې ویل « دا رینښتیا دي ..... قیصر د زمکې لاندې سازشونو کې یو نوم لري..... زمونږ د سلطان نیکه « سلطان بایزید یلدرم » او د اسیاد مشهور فاتحَ«امیر تیمور» تر منځ د اسلامي تاریخ تر ټولو رسوا کونکې جنګونه په حقیقت کې دهمدې قیصر د پټوسازشونو پایلې وې. ما د تربیت ځاې په کتابتون کې دهغې مکتوب نقل وکوت چې قیصر دبایزید یلدرم پر خلاف امیر تیمور ته لیکلې و . هغه په کې لیکلي و چې.....

«زما سلطنت تر ټولو زوړ دې ، دسیدنا محمد صلی الله علیه وسلم او د اصحابو کرامو په وخت کې هم زمونږ سلطنت په قسطنطنیه کې موجود و . دهغې وروسته د بنوامیه او بنو عباس په وختو کې هم دخلفاو سره مونږ بیا بیا سولې کړې دي ، ددوې څخه یې هیڅ یو هم د قسطنطنیې د نیولو هڅې نه دی کړې.

خو اوس عثماني سلطان زمونږ په ډیرو سیمو باندې ولکه کړې ده ،او غواړي زمونږ دارالسلطنت قسطنطنیه هم تر غانبو لاندې کړي . دهمدې حالاتو په اساس مونږ مجبور شو چې له تاڅخه بسپنه وغواړو ، او دا څرګنده ده چې ستا نه پرته مونږ دبل چا څخه داسې غوښتنه هم نه کوو . که چیرې ته د بایزید یلدرم دمسلمانیدو او زمونږ د عیسایت په اړه فکر کوې نو تا ته دې دا ډاګیزه وي چې بایزید یلدرم دلته په اروپا کې په پرلپسې توګه فتوحات

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي او په ځواکمنې کې یې ورځ په ورځ ډیربنت راځي ، داسې معلومیږی چې هغه به ددې لورې څخه ډیر ژر ځان بیغمه کړي اوستا په ولکه شوو سیموباندې به یرغل دروړي اوبیا به تاته دا ستونزمنه وي چې د هغه مقابله وکړاې شئ. بایزید خان « سلطان احمد جلائر» او « قراء یوسف ترکمان» چې له تا څخه را تښتیدلي و د خپل ځان سره د عزتمندو میلمنو په توګه ساتلي دي. او دا دواړه باغیان ستا پر خلاف د جنګ کولو له پاره هڅوي ، تا ته به داخبره د بې عزتۍ نه کمه نه وي چې ستا باغیان د سلطان بایزیدیلدرم سره دمیلمنو په څیر واوسیږي او ته یې دهغه څخه بیرته و نه غوښتې شې. نو اوس خو ډیره مناسبه داده چې ته په کوچنۍ اسیا باندې حمله وکړې ، ځکه دا هیواد باید په طبیعي توګه ستا تر ولکې لاندې اوسي......

او قاسمه ! امیر تیمور دومره ستر پادشاه و خو بیا هم دقیصر د چال لاندې راغې. دقیصر دې لیک په اسلامي نړۍ کې د باروتو کار و کړ ، او ددوو مسلمانو پادشاهانو تر منځ د « انګورې» په سیمه کې داسې خونړۍ جګړه و شوه چې دجنګ په ډګر کې دمسلمانان خپل منځې عامې وژنې باندې اسمان هم و ژړل. په هغه جنګ کې تیمور بایزید ته سخته ماتې ورکړه...... او سلطان بایزید یې د اوسپنو په ښجره کې بند کړ او کوڅه په کوڅه یې و ګرځاوه او رسوا یې کړ.

قیصر دتل له پاره دهمداسې لویدلو لارو کار اخلي ، کله چې کمزوري شي نوبیا د مسلمانانو لاندې خپلې ریښې ځغلوي ، خو کله چې لږ څه فرصت هم تر لاسه کوي نوبیا د هیڅ لویدلي حرکت څخه هم ځان نه سمپوی. تاته به ډاګیزه شوي نه وي چې د« سلطان مرادخان اول» څخه د ویریدو په خاطر ، قیصر درې ډیرې ښایسته او حسینې پیغلې لمرې مراد خان ته ورکړې ، یوه پخپله دهغه له پاره اودوه دهغه د زامنو له پاره. خو دهغې سره سره بیا هم قیصر د سلطان اول په خلاف په سازشونو کې را ښبتې و. په ۷۸۲ هجري کال کې د قسطنطنیې قیصر « پلیولوګس» لمرۍ دسلطان پر خلاف ډیر ناوړه سازش جوړ کړ او بیا چې کله دسلطان د غضب څخه وویرید نو دخپل زوې «تهیوډورس» یې دسلطان دربار ته راولیږه اودهغه څخه یې وغوښتل چې هغه ته هم دینې چرې په فوځ کې د ورداخلیدو عزت ورو ښښې.

قیصر دمسلمانانو پادشاهانو محلونو ته دخپلو لوڼو او خویندو د ورلیږلو څخه هم کار اخست. دعثماني سلاطینو په محلونو کې به هم دقیصر شهزادګانې هر وخت په خطرناکو سازشونو کې ککړې وې.»

طاهر ، قاسم ته د قیصر په اړه په پوره تفصیل سره خپله خبره وکړه. او دا دهغه کار و چې داسې پیښې په همداسې تفصیل سره ولولي او بیا یې بیان کړي. ځکه هغه یو تجربه لرونکې معلم و. قاسم د خپل ورور په خبرو کې داسې ډوب شوی و چې د وخت دتیریدو احساس یې هم نه و کړې. هغه یو ناڅاپه متوجه شو چې هغه خو دمارسې سره کتل غواړی په دې اساس یې دندې ته په دلچسپې باندې غوره والې ورکړ او دمارسې د کور په لور یې د تللو پریکړه وکره. د ډوډۍ خوړلو وروسته یې لاس پریمنځه او بیا را پورته شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر چې قاسم را پورته کېدونکې وکوت نوترې ويې پوښتل:«څه خبره ده ؟ ايا ته چيرې ځې ؟»

« هو ! زما تګ ډېر ضروري دې. تا چې د معلوماتو لړۍ په کوم ځاې کې پرې ايښې ده ، دهمغه ځآيه وروسته به يې زه د اوريدو تمنا لرم. ستا خبرې ډيرې په زړه پورې او هر اړخيزه دي. اوس زه ستاسې څخه اجازه اخستل غواړم»

دډوډۍ دخوراک وروسته کوچنيان دخوبه ډک و ، هغوې دخوب خونو ته ولاړل. قاسم خپل آس را پرانيست او د کوره بيرون ووت. شپه شوې وه. هوا هم لږ څه يخيدو ته روانه وه ، په اسمان کې ستوري ځليدل ، دقاسم آسپ هم د «اورنه» په کوڅو کې په ګرزيدو باندې مصروف و . هغه بيړه نه کوله. هغه غوښتل چې ډير وخت داسې تير کړي ، ديخنۍ د راتلو وخت و او خزان په پوره عروج کې و. د «اورنه» بازار بند شوې و خو په کوڅو کې يو يو کس خوزيده ، دقاسم آسپ هم د ګرزيدو وروسته دمحل شاتنۍ برخې ته ولاړ. دلته دوه دوه او درې درې منزله عمارتونه و ، دلته دښار اشراف ، امران ، رئيسان او وزيران اوسيدل ، تر څنګ يې د سالارانو او بيروني هيوادو د سفيرانو کورونه هم و. قاسم د شهزاده محمد له اړخه د وربنوول شوي کور په لټه کې و ، هغه په يوه کوڅه کې ور ګرزيد او خپله نښه يې و موندله. په څو لمحو کې دمارسي دکور تر مخه ودريد. لاس يې ور مخته کړ او د دروازې زنځير يې و ټنګاوه. اوبيا يې د کوم کس د راتلو انتظار پيل کړ. څو لمحې وروسته د دننه څخه د دروازې دپرانستلو اواز راغي ددې سره دقاسم تجسس نور هم زيات شو ، دروازه پرانستل شوه او يوه عمر تيرې ښځه ترې را بيرون شوه. قاسم سمدستي يو دوه قدمه ورمخته شو او دهغې زړې خادمې تر مخه ودريد او ورته يې وويل:

«درنې ! زه غواړم د محترمې مارسي سره ووينم.»

قاسم په نازړه توګه دمارسي نوم واخست. خادمې هم ورته په حيرانتيا سره وکتل ، اوس نو هغه په مکمله توګه د دروازې څخه بيرون راوتلې وه.

مارسي ؟؟..... درونده ! تا ماته څه وويل ؟ زه خو پوه نه شوم ؟

« زه غواړم دمارسي سره ووينم. قاسم ورته خپله خبره راغبرګه کړه ، اوس نودغې ښځې په پوره دقت سره قاسم ته کتل.

« ستا نوم ؟..... تر څو زه يې مارسي ته ووايم» خادمې ترې په استفهاميه توګه و پوښتل.

« بس ته هغې ته همدومره ووايه چې د شهزاده محمد يو دوست راغلې دې» قاسم خپله پيژنه همداسې وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه د زاړه عمر خادمې د يو څو لمحو له پاره فکر وکړ ، بيا کور ته ورننوته او دروازه يې په ځان پسې بنده کړه ، قاسم د حيرانتيا په نړۍ کې ولاړو . تر اوسه هغه نه و پوهيدلې چې څه پيښيږي ، چې په دې وخت کې دغه عمر خوړلې خادمې يوځل بيا دروازه پرانسته ، په دې وخت کې د دې خادمې سره يوه بله معززه ښځه هم مل وه . دا پخپله مارتها وه . مارتها د قاسم د سلام د ځواب د ويلو وروسته هغه ته د را ننوتلو وويل . او پخپله دهغې نه مخته مخته روانه شوه . کورته د ورننوتلو په وخت کې قاسم وکتل چې د مارتها تر څنګ يو حبشي غلام هم په پوره ورتيا سره روان دې او ورسره دوه سرې توره يې هم له تيکې راويستلې ده .

قاسم په پوره بې پروايي سره د مارتها ميلمستون ته ور ننوت . په ميلمستون کې ډيره ښه سامانونه ځاي په ځاي شوې و . په دې سالون کې د مسلمانانو د رواياتو پر خلاف د لرګي چوکۍ پرتې وې ، په مخامخ ديوال باندې د عيسي عليه السلام مجسمه (صليب) را ځوړنده شوې وه . مارتها د قاسم سره دکيناستو په ځاي ولاړه پاته شوه او دقاسم څخه يې و پوښتل « درونده ځوانه ! ايا ته ماته ويلې شې چې ته ولې زما دلور مارسي سره کتل غواړې ؟» دهغې په لهجې کې لږ څه درونوالې و .

قاسم دشرم نه سر ټيټ کړ او ويې ويل « زه دمحترمې مارسي څخه ممنونيت کول غواړم..... ځکه چې هغې زما ژوند خوندي کړ او پر مايې ډير احسان وکړ . »

دقاسم دځواب سره د مارتها په تندی ګونجې را پيدا شوې او ويې ويل :

« ځان ؟.....مارسي ستا ژوند خوندي ساتلې ؟..... کله ؟ څه ډول ؟ په کوم ځاي کې ؟» دمارتها په لهجې کې حيرانتيا و ه .

قاسم ورته په خندانه توګه ځواب ورکړ « په اصل کې ما د سکندربيګ سره دتورې وهلو مقابله درلوده ، په همدې وخت کې ، کله چې سکندر پرما د تورې ناڅاپې وار کاوه نو مارسي ماته په لوړ اواز غږ وکړ او..... »

لا تر اوسه قاسم خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې يو ناڅاپه مارسی هلته کمرې ته را ننوتله .دهغې په سترګو کې دحيرانتيا سپينوالې و . او په سخت عصبي کشمکش کې ډوبه وه . کمرې ته د را ننوتلو په وخت کې دهغې سترګې دغضب نه خلاصې پاته شوې وې ،کله چې دننه را ننوتله نو مارسي دقاسم تر مخ ودريدله ، قاسم هم دمارسي د درنښت له ځايه پورته شو او و دريد . مارسي په سترګو کې قاسم و پوهاوه او ورته يې وويل :«آآآ، ته..... غالبا چې ته به همغه ځوان يې چې دميلې په ورځ يې سکندر بيګ ته ماتې ورکړه.....ما ته هملته کتلې وې.»

مارسي دخپلې مور او غلام په شتون کې د قاسم د نه پيژندګلوي ادا کاري وکړه . قاسم هم دمارسی په دې کارپوه شوې و نو ځکه يې په خندا کې په ډيره ټيټه لهجه وويل :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه د هغې ورځې د احسان د ممنونيت په خاطر دلته حاضر شوې يم. تا زه په همغه ورځ په ښه وخت کې خبر کړم او زما د ژوند په خوندي کولو کې دې راسره مرسته وکړه ، نوې ژوند دې را وباښه ، چې د هغې له پاره زه ستا د احسان ممنون يم. او ستا له پاره خدمت کول خپله نيک بختي ګڼم.»

د قاسم د خبرو په اوريدو سره مارسی وخوزيده او مسکۍ شوه ، « واه ،....دا څنګه خبره ده. ته د دومره اوږدې مودې وروسته زما د احسان د ممنونيت له پاره دلته راغلې يې...... ډيره ښه» کله چې مارسی دا خبره وکړه نو قاسم غلې شانته شو اوبيا يې په مړاوي اواز سره وويل « په اصل کې ما ته ستا نوم او ستا د ځاې درک خرک همدا نن معلوم شو ،همدا علت دې چې زه دومره ناوخته ستاسې په دربار کې حاضر شوی يم.»

په دې وخت کې مارتها هملته ولاړه وه او د قاسم د خبرو څارنه يې کوله. خو اوس د هغې وهم او بدګماني له منځه تللې وه. دا سې معلوميده چې قاسم او مارسي په خپلو اداکاريو کې بريالي راوتلې و. کله چې مارسی وکتل چې قاسم ريښتيا هم يو ساده سپاهی دې نو مسکۍ شوه او ويې ويل:

« سهی ده ، هيڅ خبره نه شته ، مونږ دومره ناوخته هم ستا شکريه او ممنونيت منو. تاسې کينۍ ، زه به ستا د درنښت له پاره څه مشروبات راوليږم.» مارتها په ډاډمنې لهجې سره قاسم ته دا خبره وکړه. اوبيا يې خپل حبشي غلام له ځانه سره واخست او د کمرې څخه بيرون ووتله. مارتها خو ولاړه خو قاسم ته ډاډ نه و ورپه برخه شوې. همداغه و چې خپله اداکاري يې په ځاې وساتله او مارسی ته يې وويل:

« ګوره ! تاسې ما خپل خادم وګڼئ ، که چيرې زه په خپل ژوند کې ستاسې کوم خدمت وکړاې شم نو زما له پاره به وياړ وي.»

مارسي د شونډو لاندې خندل او د قاسم خبرې يې اوريدې. اوبيا يې په ډير ټيټ اواز قاسم ته وويل:

« تا خو وعده خلافي وکړه. ځکه چې تا زما د منه کولو سره سره بيا هم زما درک پيدا کړ ، خو زه حيرانه يم چې تا ته زما درک او ادرس چا دروښود ؟»

« ما ستا مور ته ويلي دی چې زه د شهزاده محمد دوست يم. او د شهزاده څخه مې ستا درک ترلاسه کړ. په اصل کې ما غوښتل چې ستا کور ته يو ځل راشم. ما غوښتل ستا د مور سره ووينم او ورسره ليدنه وکړم»

قاسم د مارسي سر خپل ځانته رانژدې کړې او په غوږ کی يې ورته څه خبره وکړه ، د قاسم خبره د مارسي په غوږونو کې انګازې کولې او د هغې ذهن کې ورکيوته. قاسم ته د مارسي دومره را نژدې کيدل د تعجب خبره وه. مارسی هم په خپل وجود کې ديخوالې احساس وکړ ، د هغې د مخ غومبرې سره شوې و اوسترګې يې ښکته وې. قاسم ورته يو ځل بيا وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او له تاسره لیدنه هم اړینه وه ، ته که سبا ورځ ماته لږ وخت راکړې.... څه ډیرې ضروري خبرې دې چې له تاسره یې کول ډیر اړین ګڼم.»« وخت ؟..... دورځې ؟ .....لیکن چیرې؟» مارسي دموم په څیر ویلې شوه او ویې ویل.

اوس نو هغوې دواړو یو بل سره په پټه خبرې کولې ، قاسم ورته په ځواب کې وویل:« زما په فکر چې که ته د لاله شاهین یادګار ته راشې.... هلته زړه هدیره هم ده ، زه به تاته د لاله شاهین د یادګار سره نژدې د شاه توتو د ونې لاندې انتظار کوم.»

په دې وخت کې د بیرون څخه دکوم کس د راتلو پښار تر غوږو شو ، اوقاسم خپله خبره بدله کړه ، اوس یې نو په لوړ اواز وویل « ستا مور خو ډیره درنه اوسلیقمنده ښځه ښکاري ، زه ستا دمور ددې کار څخه ډیر اغیزمن شوې یم.»

دقاسم دخبرې دکولو سره سم خادمه میلمستون ته را ننوتله. دهغې په لاسو کې د مشروباتو څخه ډک پتنوس و. دخادمې نه لږه شیبه وروسته مارتها هم هغې خونې ته را ننوتله. اوس نو دلته دقاسم کار سرته رسیدلې و. او د نور زیات تم کیدو اړتیا یې نه لیدله. ځکه چې هغه دمارسی مور له نژدې څخه کتلې وه. او هغه یواځې دهمدې ښځې دکتلو له پاره دمارسې کورته راغلې و. هغه شاهي ځارګر و نو په دې اساس یې دسکندربیګ په لاسو روزل شوې البانوي کینزه مارتها د سترګو نه شوه غورځولې. اوس نو هغه د مارتها دکور اودهغې د ټول کړچار په اړه پوره معلومات تر لاسه کړې و .او دهغې په اړه یې خپله رایه جوړولې شوه.

ددې نه وروسته ، قاسم تر لږ وخته پورې ددې خلکو سره اخوا دیخوا خبرې کولې اوبیایې ترې اجازه واخسته او ولاړ.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳

شاهي ځارگر

د لاله شاهين يادګار دښار د جنوبي دروازې څخه بيرون دښار دديوال تر څنګ جوړ کړل شوې و . دا په يوه وخت کې شاهي پارک و خو نن سبا په قبرستان بدل شوې و . دلته د شاهي کورنۍ او نورو امراو خپلوان او مړي ښخول کيده. په ونو به ګونګيان کيناستل او په خپله ژبه به يې خبرې کولې. ددې ځاې دشاهي باغ ټولې ښې ښېاني له منځه تللې وې ، دلته به د ورځې هم د انسان غوني زيږيده ، کله ناکله به کوم کس ددې ځاېه تيريده.

دمارسې بګۍ د دې باغ دننه ورننوتله. دبګۍ نوې کوچوان ځوان د خپل عمر نه زيات زيرکه او هوښيار ښکاريده. هغه د مارسې بګۍ د ابنوس د ونو سيورې ته يوړه ، او ګنو بوټو شاته يې و دروله.مارسې د بګۍ نه راښکته شوه او د ياردګار تر څنګ د باره دورې د ماڼۍ لورې ته ورغله. هغې په خپل لوې پړونې کې خراسانۍ توره را نغاړلې وه. مارسې..... دمارتها لوروه او دخپلې مور مارتها په څير هوښياره .....او ميړنۍ وه. هغې دومره ويران ځاې ته د راتلو څخه هيڅ ويره نه احساسوله. مارسې د باره درې زړو پاتخو ته ورسيده او بيا هلته باره درې ته ورننوتله. خو د ننوتلو مخته يې د احتياط نه کار واخست او په ډيره محتاطه توګه يې غږ وکړ: « سالاره ! ..... محترمه سالاره ! ..... ايا ته همدلته يې ؟»

ددې سره سره چې مارسې د قاسم د نوم سره پوره بلده وه خو هغې به قاسم ته سالار وايه. دمارسې غږ ته چا ځواب ورنه کړ. نو هغه دا و انګيرله چې قاسم تر اوسه لاندې راغلې په داسې حال کې چې هغه بايد دمارسې څخه مخته دلته راغلې وې. مارسې ته انديښنه پيدا شوه او خنجريې په لاس کې کلک و نيوه ، خو د لږ ځنډ نه وروسته دمارسې تر شا د ونو د ځنګله څخه يو اوږود ښايسته ځوان را ووت. دا پخپله قاسم و. قاسم د راتلو سره مارسې ته وويل چې:

« زه ښښنه غواړم ، په حقيقت کې ما تر ډيره پورې هڅه کوله چې ستا د تعقيبونکو شک له منځه يوسم. ما غوښتل و پوهيږم چې که چيرې څوک ستا په تعقيب پسې راغلې وي نو بايد مخته راشي.»

مارسې اوږده او يخه ساه واخسته. خو هغه ته د قاسم ددې کار څخه دا ډاډ ور په برخه شو چې قاسم يو محتاط وګړې دې، اوس نو قاسم او مارسې د باره درې په زينو ور وختل اوهلته د نيم تياره او وراسته چت لاندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیناستل. د باره دري په زمکه باندې په ځای ځای کې ګیاه را شنه شوې وه. دا وخت خزان په عروج کې و او وچې پاڼې هرې لورې ته پرتې وې ، دوې دواړو دخپلو کیناستو له پاره ځای پیدا کړ اوبیا دواړه یو بل ته نژدې کیناستل. دا د مارسي او قاسم لمړنې لیدنه کتنه وه. دواړه تر یوه وخته پورې خاموشه ناست و.

تر ډیره پورې یوبل ته نژدې ناست و ، او سترګې یې د مخامخ یادګار په کنډرو نښتې وې. ددواړو د زړونو کیفیت څه بله ډول و. هغوې یو بل ته څه ویل غوښتل خو دهغې و دیلو له پاره یې الفاظ نه شو پیدا کولې. بالاخره مارسي دا سکوت مات کړاو وویې ویل:

«غالبا چې تا زه دکوم کار له پاره دلته را بللې وم.» دمارسي په لهجه کې نرې شانته طنز هم شامل و. قاسم ورته متوجه شو:

«هووووو !.... کار ! ..... هو ! رېښتیا هم ما تاته د یوه کار په خاطر دلته د راتلو تکلیف درکړې دې» قاسم ورته په تتره ژبه وویل. هغه په فکرونو کې ډوب و چې ایا رېښتیا هم هغه مارسی دکومې خاصې خبرې له پاره دلته رابللې ده؟ اوکار به څه شې وي؟ دهغه تر مخه ټول حالات را بربنډ شوي و. دنموني په توګه ، هغه په ابوجعفر باندې شک کاوه ، ابوجعفر دمارسی د مور مارتها کور ته تګ راتګ کاوه ،مارتها پښځه عیسایښه وه ، سکندر بیګ د مارتها په غیږه کې ځوان شوې و. هرومرو دسکندر او ابوجعفر تر منځ هم ژور اړیکې موجود و. مارسی دخپلې مور ، ابوجعفر ، اوسکندربیګ دحالاتو څخه ښه خبره وه. خوپخپله یې دڅه وجوهاتو په اساس سکندر بیګ ښه نه ایسیده. شونې ده چې دا به سکندر بیګ خپل مزاج و. په هر حال دا ثابته وه چې مارسی د سکندر بیګ پر خلاف وه.

قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. اوس به نو قاسم دمارسي څخه نور څه پوښتل ؟ یواځې همدا چې هغه د ابوجعفر په اړه نور څومره معلومات لري ؟که چیرې همدومره خبره وایی نوبیا خو دمارسي په ځای د ابوجعفر معلومات په خپله پلټلې شول. قاسم په خپل فکر کې را نښتې و .... اخرولې یې مارسي دلته رابللې ده. بالاخره د شونډو لاندې مسکې شو او د اتمام حجت په خاطر یې همغه پوښتنه وکړه.

« ما غوښتل له تا څخه د ابوجعفر په اړه و پوښتم.»

څرګنده نه ده چې د قاسم په لهجه کې به څه وو چې مارسي پرې په زوره زوره و خندل..... قاسم فکر وکړ چې دا به قهقه خندا نه وی ، داسې بریښیدل چې د هندوانو په کوم مندر کې طلایې ګنګرې و شرنګول شو. مارسي یواځې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور ، مارتها ، هغې ته دمیراني او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولې و. مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دې ، څه لري خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینی غل ، خو دهغه دقاسم په خیر د یوه جریر

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه د مسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دې. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نوموړی وینم چې زمونږ کورته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایینه ده او د مسلمانانو پر خلاف دهر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځاې را ستر شوې دې خو په طبیعې توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم او تاته مې وکړې...»

د مارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر یې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وویل. اوس نو هغه ډاډ من شوې چې مارسي یې یو اځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې لیدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پایلو کې تر ډیرو ورځو پورې بې نومه پاته کیږي اوکله چې ورته نوم ورکول کیږي نو بیا یې د محبت په نامه یاد وي. قاسم یو ناځاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره یې وویل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته یو سپاهي یې او ستا ژوند ستا ددین له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د یوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پیمان او ژمنه وکړې ...... اوبیا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، یوه عیسایی پیغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته یو فکر راپیدا شو اود مارسي څخه یې یوه حیرانونکې پوښتنه وکړه.« ډیره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګیرل کیږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقیدې په نسبت ډیره همدردي لرې. ایا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډیره حیرانونکې وه ، مارسي یو ټکان وخوړ او قاسم ته یې په کلکو سترګو وکتل او ورته یې وویل:

« قاسم صیب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه تر لاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې یم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دې خو ما تر اوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغیزمنه شوې یې ، نو ویلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپیدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایا په دې اړه اعلان کول اړین دي ؟ زه خوچې تر اوسه پورې په څه پوه شوې یم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دي. او هر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غیر اسلامي دي ...... زه غیر متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ایا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په خیر د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځای په خپل ځان د سکندر نوم کیږدم .؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې دیوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډیره وخته خاموشه پاته کیدو وروسته یې وویل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ایا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنیزه توګه ډیر ښه ژوند میسر دې.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : « هو ! که ما همداسې کړې واې نو یقینا چې ښه فرصتونه به راته پیدا شوې وې. او تر ټولو لمړی به دا کیده چې دسلطان د ویل شوي زوې سکندر سره به راته نکاح کول را پیښیدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ایسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډیر شوې واې ، نو دا کار خو داسلام له اړخه هم غیر معقول دي. عزت باید زیات کړل شي خو دالله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند یم چې دا کار د نیت په خلوص سره شوني دې.

مارسي یوازې ښایسته او ښکلې نه وه بلکه د ډیر ستر او عالي شخصیت خاونده هم وه. دهغې تجربه کاري مور ، مارتها ، هغې ته دمیراني او په پوره جرءت سره دنیغ په نیغه د تنقید کولو فن هم وروښولې و. مارسی دا و انګیرله چې قاسم په زړه کې غل دې ، څه لري خو نه یې وایی. غالبا چې د محبت او مینی غل ، خو دهغه دقاسم په خیر د یوه جریر انسان په حیا کولو باندې حیرانه وه. هغې په شریرو سترګو قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:« زه خو د ابوجعفر په اړه همدومره پوهیږم چې هغه دمسلمانانو مذهبی مشر دې ، د بغدادي دروازې د جومات خطیب او امام دې او تیرو شلو کالو راهیسې دلته په «اورنه» کې میشت دې. ددې نه اخوا دهغې وخته چې زه په ښه اوبد پوه شوې یم نوموړی وینم چې زمونږ کور ته تګ راتګ کوي ، هغه په ساعتو ساعتو زما د مور سره په ځانته کمره کې کیني او کومی ځانګړې مسئلې په اړه پټې خبرې ورسره کوي. زما مور ډیره سخته عیسایېنه ده او دمسلمانانو پر خلاف ده هر ډول عمل څخه دریغ نه کوي. ترهغې چې زه معلومات لرم نو سکندر زما مور او همدې ابوجعفر د سلطان پر خلاف را پارولې او بې وفایی ته یې اړ کړې دې. پخپله سکندر زما ډیر بد ایسي ، هغه په وړکتوب کې زما سره یو ځای را ستر شوې دې خو په طبیعي توګه کمینه ، بدذاته او بد مزاجه دې ...... بس همدا څو خبرې وې چې زه پرې پوهیدم اوتاته مې وکړې...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په خبرو قاسم په زړه کې مسکې شو ، څه فکر يې وکړ ، مارسي ورته ټکې په ټکې هر څه وويل. اوس نو هغه داړ من شوې چې مارسي يې يواځې ددې له پاره دلته نه وه رابللې بلکه ددې ليدنو وروسته بله کومه جذبه هم شته چې په پايلو کې تړېرو ورځو پورې بې نومه پاته کېږي اوکله چې ورته نوم ورکول کېږي نو بيا يې دمحبت په نامه ياد وي. قاسم يو ناڅاپه په خپل ځان په غصه شو اودخپله ځانه سره يې وويل:.....قاسم جانه ! په هوش کې راشه...... ته يو سپاهي يې او ستا ژوند ستا ددين له پاره وقف شوې دې. ته به څنګه د يوه چا سره د خپل ټول ژوند کولو پيمان او ژمنه وکړې ...... اوبيا خو مارسي مسلمانه هم نه ده ، يوه عيسايي پيغله ده.

په همدې وخت کې هغه ته يو فکر راپيدا شو اود مارسي څخه يې يوه حيرانونکې پوښتنه وکړه.«ډېره ښه ! مارسي جانې ! ...... ستا د قصې څخه خو داسې انګيرل کېږي چې ته عثماني سلطنت سره د خپلې ګروهې او عقيدې په نسبت ډېره همدردي لرې. ايا ستا په زړه کې د اسلام په اړه کله هم کوم فکر راغلې دې؟»

د قاسم پوښتنه ډېره حيرانونکې وه ، مارسي يو ټکان وخوړ او قاسم ته يې په کلکو سترګو وکتل او ورته يې وويل:

« قاسم صيب !......ما د اسلامي ارزښتونو په مطابق ښوونه او روزنه ترلاسه کړې ده او په همغې کې را ستره شوې يم ، زما په ناسته پاسته ، اوعادتونو او رواجونو په رګ رګ کې اسلام جاري دې خو ما تراوسه پورې د اسلام د منلو اعلان په رسمي توګه نه دې کړې.»

« مګر ولې ؟ کله چې ته د اسلام څخه دومره اغيزمنه شوې يې ، نو ويلې شې چې هغه کوم خنډونه دي چې تا د اسلام په رڼا کې د را ننوتلو څخه منه کوي ؟» قاسم ته د مارسي د ځواب نه نور هم تجسس راپيدا شو ، دهغې دبلې پوښتنې په مقابل کې مارسي وويل:

«ايا په دې اړه اعلان کول اړين دي ؟زه خو چې تراوسه پورې په څه پوه شوې يم هغه دادې چې هره ښه خبره او متوازن عمل کول پخپله اسلام دې. اوهر هغه څه چې متوازن نه دي هغه غير اسلامي دي....... زه غير متوازن کارونه نه کوم ، اوهره ښه خبره خوښوم...... ايا زه جومات ته ولاړه شم او د ابوجعفر په څير د وګړو په لاسو اسلام اعلان کړم او دمارسي په ځاې په خپل ځان د سکندر نوم کېږدم.؟»

د مارسي په دې خبره قاسم مات مات شو. هغه فکر هم نه کاوه چې ديوې غدارې مور لور به دومره د علم ، پوهې ، تدبر او عقل خاونده وي. هغه دمارسی ددې معقولو خبرو په اړه بې ځوابه پاته شو. او د څه ډېره وخته خاموشه پاته کيدو وروسته يې وويل:

« ستا خبره بلکل سهي ده. خو ايا دا به سهی نه وي چې په ښکاره توګه هم اسلام خپل کړې ، ځکه ستا له پاره په ټولنيزه توګه ډېر ښه ژوند ميسر دې.» مارسي ورته په پوره تدبر سره ځواب ورکړ : «هو ! که ما همداسې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

واي نو يقينا چې ښه فرصتونه به راته پيدا شوي وي. او تر ټولو لمړی به دا کيده چې د سلطان د ويل شوي زوي سکندر سره به راته نکاح کول را پيښيدل. په داسې حال کې چې هغه زما بد ايسي. او پاته شوه دا خبره چې دخلکو په سترګو کې به زما د اسلام دمنلو سره زما عزت او درنښت نور هم ډير شوې واې ، نو دا کار خو د اسلام له اړخه هم غير معقول دي. عزت بايد زيات کړل شي خو د الله تعالې په دربار کې ، زه په دې آند يم چې دا کار د نيت په خلوص سره شوني دې.

قاسم دا سې انګيرله چې دکومې عامې پيغلې په ځاې د کومې عالمې ، فاضلې او پوهې پيغلې سره ناست دې ،اوس نو هغه د زړه له کومې به مارسې باندې ځاريده. هغه خوښايسته هم وه او دهغې ذهانت ، اودخبرو کولو انداز دهغې شخصيت نورهم را برسيره کاوه ، پههمدې خيالونو کې ډوب قاسم يو ځل بيا وويل:

« ليکن مارسې ، که چيرې ته په ښکاره توګه اسلام و نه منې نو بيا به ستا ژوند د کوم مسلمان ملګرى سره څه ډول منسلک کړل شي ؟ زما مطلب دادې چې که چيرې ته په عيسايي مذهب باندې همداسې ولاړه اوسې نو شونې ده چې ستا واده به هم ديوه عيسايي ځوان سره تر سره شي.»

قاسم په ډيره ساده توګه د مارسې څخه دا پوښتنه وکړه. خو ددومره پوهې سره خبرې کونکې مارسې خپلې سترګې ښکته کړې او په مخ يې سرې سرې نښې را ښکاره شوې . دواده کولو يادونه هغه بلکل اوبه اوبه کړې وه. کله چې قاسم دمارسې مخ ته وکتل نو په زړه کې يې دا خيال راغې..... چې هر څنګه چې وي دا پيغله له ماسره مينه کوي ، قاسم ته دا فکر په پوره ډاډ سره په زړه کې را وګرزيد . خو مارسې دقاسم د پوښتنې په اړه يواځې همدومره وويل چې:

« ماته په ښکاره توګه د اسلام منل د اعتراض وړ خبره نه ده. زه خو يواځې دخپلې مور درويې په خاطر خاموشه پاته شوې يم.»

کله چې مارسې خاموشه شوه نو قاسم د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځايده. ځکه نن نه يواځې مارسې دمسلمانيدو په اړه اقرار کړې و بلکه په دې توګه يې دهغه د محبت پيغام هم منلې و. اوس نو قاسم خپله خبره لکه څه په ښکاره ټکو کې وکړه .

« مارسې ! ستا جادو کونکې شخصيت زه دخپل جادو د اغيز لاندې راوستې يم. ته په داسې حال کې چې يوه پيغله يې خو د ډيرو تکړو اوپوهو نارينه و څخه هم د عقل او فکر نه ډکه خبره کوی. اوس خوستا د سترګو څخه زه ويره احساسوم.» ددې اخري خبرې د کولو په وخت کې قاسم په ذومعنې توګه وخندل.

مارسې ترې هم په خندا کې و پوښتل چې: « ايا زما سترګې دومره بد شکله دي ؟ » ددې خبرې سره يوځاې مارسې خپلې سترګې راپورته کړې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د مارسي په سترګو کې و ننوت او ویې ویل « ویریږم چې د دې سترګو په بحر کې ورډوب نه شم»

دا خو یو شرارت و ، مارسي بلکل په دې خبره اوبه شوې وه . د دغه مخ د انارو په څیر تک سور ګرزیدلې و ، کله چې قاسم او سپنه ګرمه وکتله نو بیا یې وویل چې :

« مارسي ! که چیرې ماته په ژوند کې ستا د مشورو تر څنګ ته هم یې ، نو شوني ده چې په دنیا کې به د نیمایي فساد د جرړو د له منځه وړلو جرءت پیدا کړم . »

مارسي د قاسم په دغه خبره باندې په زړه کې عش عش وه ، اوس هغې غوښتل څه ووایي ، خو دلږ څه ځنډ وروسته یې په الفاظو تکیه وکړه او ویې ویل :

« زما مشورې ستا د بصیرت څخه ډیرې ارزښتناکه نه دي ، ماته به د دې څخه بله ستره رتبه د کومه شی چې ستا په څیر دیوه شجاع او زړه ور سالار مشیره را ته وویل شي .»

د قاسم زړه په ګوګل کې ټوپونه وهل ، ځکه هغه دا انګیرله چې مارسي د هغه اقرار منلې دې ، خو په دې وخت کې یو ناڅاپه مارسي څه شرارت لورې ته ولاړه او ویې ویل :

« سالار صیب ! ایا تا زه د همدې خبرو له پاره دلته رابللې وم ......ما خو فکر کاوه چې د ملک او ملت کومه مهمه خبره او دنده به وي چې ته یې دې کنډوالو ته په راتلو مجبوره کړې یې . »

په دې خبر قاسم لږ څه زوږند غوندې شو ،خو په ژولې ژبه یې وویلې « په حقیقت کې په محبت او جنګ کې هر څه روا دي ،»

قاسم د محاورې لار غوره کړه . خو مارسي یو ناڅاپه یو نوې رنګ اختیار کړ او خپله خبره یې داسې را غبرګه کړه .«نه ! دروند ه ! دا بلکل غلطه خبره او فلسفه ده . په محبت او جنګ کې هر څه نه شي روا کیداې، ډیر داسې څه شته چې نه خو په محبت کې روا دي او نه په جنګ کې . خو شرط دادې چې د روا او ناروا پریکړه باید د انساني آند په واسطه وکړل شي . دا محاوره خو په حیواناتو باندې تطبیقیږي ، ځکه چې هغوي په محبت او جنګ کې هر څه روا بولي .»

اوس نو قاسم ته د خپلې کمزورتیا احساس شوې و . د هغه په اعصابو باندې ډیره پوه او عاقله پیغله سپره شوې وه ، هغه خپل ویده ضمیر ته ور غږ کړ او په لږه شیبه کې یې مارسي حیرانه دریانه پریښوله .« مارسی ! په دې کې هیڅ شک نه شته چې ستا آند ډیرې ژورې خبرې هم را سپړي ، خو حقیقت دادې چې محبت په خپله د جنګ بل نوم دې . او یا جنګ د محبت . زه یو عسکر یم ، او د هیواد د پاینښت او بقا له پاره جنګیدل زما دنده ده . خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې دندې د تر رسولو له پاره محبت زما دتکمیل لاره ده..... په دې خاطر که ما د محبت له پاره رابللې یې او یا د ملک او ملت د بقا په خاطر ، دواړه یوه خبره ده.»

دقاسم ددې ښکلو خبرو په واسطه د مارسي سترګې خلاصې پاته شوې. اوس نو هغه بې ځوابه پاته شوې وه. په دې خاطر هغې وخندل او په مرموزه توګه خاموشه پاته شوه.

پوره ډیر وخت تیرشوی و. په دې وخت کې نا ثاپه کوم شوپرک د چت دکوم درز څخه راوالوت ، اوپه یوه تړپ د مارسي او قاسم تر مخه را پریوت. مارسي د ویرې او وار خطایی څخه چغې کړې ،او یوناڅاپه د قاسم په لاسو کې را پریوته ، دهغې چپ لاس د قاسم په ښي لاس کې پریوت ، هغه داسې شو لکه برق یې چې په سینه کې راننوتې وي ، دمارسي زړه په زوره زوره په ټوپونو شو. اودقاسم په زړه کې یوه نوې غوټې په پرانستو شوه. خو دا ټول هر څه د څو ثانیو له پاره وو. ځکه د لږ ځنډ وروسته مارسي د قاسم څخه بیله شوه او بیرته په خپل ځای کې کیناسته. دهغې مخ د شرم اوحیا څخه لکه د انار په څیر سور شوی و ،اوس نومارسي بیرته تلل دخپل ځان له پاره غوره وګڼل. ځکه په دې توګه د قاسم دبدن سره د یوځای کیدو اوبیرته جدا کیدو په واسطه دهغه وجود ټول په لړزا راغلی و ، هغې د خبرو کولو توان هم له لاسه ورکړی و.......

هغه په لړزیدلو پښو را پورته شوه اوپه زمکه پرتو وچو پاڼو ته یې په کتلو سره وویل:« اوس نو باید مونږ له دې ځایه ولاړ شو »

د قاسم له پاره د نن ورځې لیدنه دهغه د دویشت کلن ژوند بهترینه اوښکلې تجربه وه. هغه ډیر خوشحاله و ، دمارسي سره دهغه یو ځای والي داسې معلومیده لکه هغه چې د اوه براعظمونو پادشاهي تر لاسه کړی وي. قاسم هم راپورته شو اودمارسي سره قدم په قدم مخته ولاړ. په لاره کې یې یو ځل بیا د مارسی څخه وپوښتل:

« اوریدلي مې دي چې ابوجعفر د سلطان د خپلوانوسره هم اړیکې عځولې دی. ایادا ریښتیا دي ؟»

مارسي ځواب ورکړ چې « هو ! ما هم همداسې اوریدلې دی، زما مور به ویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره ډیر نژدې اړیکې لري ، »

« د شهزاده علاوالدین سره ؟.....دا ته څه وایی ؟.....نوایا شهزاده علاوالدین ، یعنې دسلطان مشر زوې هم دهمدې غدارانو ملګرې دې ؟» قاسم ترې په ډیره حیرانتیاسره په ډیر لوړ اواز سره و پوښتل.

« نه ! په یقین سره چې نه ، زه شهزاده علاوالدین په شخصي توګه پیژنم ، هغه هیڅکله هم داسې کار نه کوي ، ابوجعفر به دکوم چال اوپلان په خاطر هغه په خپل جال کې را ګیر کړي وی.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د ډاډ ساه واخسته ، خو هغه ددې نوې خبرې په معلومولو خوشحاله و ، چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدين سره هم تګ راتګ لري. يعنې هغه ته يو نوې راز را ښکاره شوې و.

قاسم او مارسى په خپلو کې خبرې اترې کولې او ابنوس ترونو راورسيدل ، نوې ځوان « اکبر» بګۍ تياره کړې وه او هملته ولاړ و. مارسي او قاسم دواړه پښه نيولې شول. مارسي د قاسم څخه د اجازې اخستلو په توګه وويل .

« ته خو ديني چري سالار يې. داسې بريښې چې ته به هم دمحاذ په لور د روانيدونکې لښکر سره سبا هغه لورې ته سفر کوې. ما غوښتل چې يو وخت پخپله ستا ناست ځاې ته حاضره شم اوستا د کورنۍ سره ووينم.» مارسي په ډيره خلاصه توګه دا خبره وکړه.

قاسم ورته وويل : اتفاقا چې زه يې ددواړو لښکرو سره دتللو څخه بې برخې کړې يم. ماته يې ويلې چې همدلته په « اورنه» کې و اوسم او د کومکې موادو د استولو څارنه وکړم» قاسم د مارسى څخه خپله نوې دنده پټه کړه. اودخپل نه تګ په اړه يې اخوا ديخوا خبرې وکړې. مارسي د قاسم د ځواب څخه تر ډيره پورې حيرانه ولاړه وه، هغې هيڅ هيله نه درلوده چې د قاسم په څير يو ميړنې عسکر دې د جهاد د دندې څخه شاته پاته شي. په دې اساس يې په استفها ميه توګه ترې وپوښتل :

ايا سلطان ستا په څير يو وياړلې توره وهونکې سپاهي يواځې د غنمو د دانو د لېږلو له پاره پريښې؟» دمارسى دخبرې په اوريدوسره د قاسم روح په لړزه راغې ، هغه د څه ځنډ کولو پرته وويل « نه سلطان چې ماته کوم کار سپارلې دې ، دهغې نه بيانول زما دندې لمړنۍ غوښتنه ده. زه شاته پاته کيدونکې سپاهى نه يم..... کيداې شي چې تر اوسه د جنګ په ميدان کې زما د وړتياو د ازميښت وخت نه وي راغلې ... زه هيلمن يم چې سلطان به دقونيا څخه دبيرته راستنيدو په وخت کې ما ته هم دصليبيانو پر خلاف په ستر جهاد کې دګډون وياړ راکړي.»

مارسى د قاسم په خبره وپوهيده او په تفهيمي توګه يې سر وخوځاوه ، او دخپلې خبرې په اړه يې ښښنه وغوښته. قاسم هم په خندا شو . دلږڅه خاموشي وروسته مارسى د قاسم دسترګو څخه سترګې راوويستې ، را وګرزيده او په بيړه د بګۍ په لور ور روانه شوه. او په بګۍ کې کيناسته.

دبله اړخه سلطاني لښکر کوچ کړې و . خو شهاب الدين پاشا دهغوې څخه څو ورځې وروسته روانيدونکې و . دقاسم په زړه کې که څه هم د جنګ دميدان څخه د لرې پاته کيدو غم څپې وهلې خو دمارسى خبرو دهغه په دماغ د نشتر په څير داغ لږولې و . هغه غوښتل چې دصليبيانو په مقابل کې دجنګ په ميدانو کې خپله ميړانه را ښکنده کړي ، دهغوې سره پنجه په پنجه شى ، دهغوې د اوسپنو سره اوسپنه ټکر کړي ، اوهغوې ته دا ډاګيزه کړې چې د مکې عرب اوس هم دخالدبن وليد په څير زړه ور او ميړنې دځواک خاوندان لرى ، خو اوس هغه ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اورنه» کې د تم کيدو حکم شوې و ، په همدې خيالونو کې ډوب د يني چري دخيمه ځاې په لور ور روان و . دهغه په ذهن کې د راتلونکې پلانونه اوختل را اوختل.

لږ څه مخته په يوه چوک کې و درېد اوشاته يې مخ را واړاوه ،هغه غوښتل د اغاحسن ځاې ته ورشي. ځکه اغا حسن د يني چري د لس زرېز فوځ قومندان و . هغه هم نوې مسلمان و خو په ايمان او قول کې د اوسپنې په څير پوخ اوکلک و . اوس نو د قاسم دهغو فوځې تمځاېو په لور روان و چې د ښتو او تيږو څخه د فوځې سالارانو له پاره جوړ کړل شوې و .

قاسم داغاحسن کمرې ته نژدې را ورسيد نو د کمرې دننه يې په زوره زوره خندا وې واريدې . داسې بريښيده چې دننه په کمره کې ښه ټوکې ټکالې رواني دي. قاسم دتم کيدو پرته د اغاحسن کمرې ته ورننوت. د اغا حسن کمره د يني چري د ځوانو افسرانو څخه ډکه وه . کمره په ډير ښه فرش فرش کړل شوې وه . او ديوالونو ته تکيه ګانې ايښوول شوې وې. قاسم د ټولو سره دترغاړې وتو وروسته ووېل:

« نن خو محفل د دزعفرانو دکشت په څير ګرزيدلې دې ، داسې بريښې چې تاسو ته مياشتنۍ تنخوا ترلاسه شوې ده .» دقاسم په خبرو باندې خندا نوره هم زياته شوه. خو سالار امير خان په لوړ اواز ځواب ورکړ چې «وروره ! مونږ ته خو همدا معسکر کور هم دې او دنيا هم. دلته خو هره ورځ زمونږ اختر وي او هره شپه مو دبرات شپه وي» په دې خبره ټولو يو ځل بيا ښه په زوره وخندل.

د يني چري په فوځ کې امير خان تر ټولو زيات خنده کونکې او لوړ غږې وګړې و. قاسم خان ته داسې ډاګيره شوه چې نن دهمدې امير خان په برکت دا محفل دومره رنګين ګرزيدلې دې . کله چې ټول کيناستل نو قومندان اسلم خان لږ څه په سخته لهجه ووېل:

« محترما ! د تنخوا ګانو خبره به څه وي ؟ اوريدلې مې دې چې د بايزيد يلدرم په وخت کې به ډيرې اوچتې اوچتې تنخواګانې ورکول کيدې . تر څنګ يې د اورنه د خلکو تر منځ د يني چري د فوځيانو ډير ستر مقام او ښه دبدبه وه. اوس خو يې يني چرنې دکوهيانو په ويستلو او دپلونو د جوړولو په څير په سپکو کار و مصروف کړې دې.»

داسلم خان دخبرو سره سم د محفل رنګ بدل شو . د اغاحسن په ګډون په يو شمير سالارانو دا خبره ښه ونه لګيده. خو يو شمير نورو د اسلم خان دخبرې سره سر تاو کړ. قاسم تر اوسه پورې يو ډير پوه او ماهر جاسوس ثابتيده. هغه دراتلوسره سم د محفل څخه داسې يوه پوښتنه وکړه چې دهغې په واسطه په يني چرنې کې درا ټوکيدونکې بغاوت له پاره لمړني معلومات تر لاسه کيدې شول. د اسلم خان د خبرو سره دقاسم خان تندې و غوړيد ، هغه به ډيره ساده ګۍ سره بل غشې پريښود.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دوستانو ! دا راته وواياست چې دسلطان سره کوم کوم کسان تللي دي او د شهاب الدين پاشا سره به څوک ملګرتيا کوي ؟»

اغا حسن سمدستي ځواب ورکړ ، « دسلطان سره د يني چري يواځې پنځه زريز فوځ تللي دي ،پاته ټول فوځ په جاګيردارانو او سردارانو باندې مشتمل دې. ددې پنځه زريز فوځ قومندانی زمونږ دوست «رياض بيګ » کوي ، خو دشهاب الدين سره به د يني چري د فوځ ديارلس ډلې روانيږي . په لمړيو ليکو کې به زه او امير خان د قومندانانو په څير درومو. پاته نور ټول چې دلته ناست دي ، د اسلم خان پرته ، به دفوځ په قلب کې پاته کيږی. په ميمنه او ميسره باندې جاګيرداران او سرداران ټاکل شوي دي. و ددرې زره پياده فوځونو کمان پخپله د سلطان دخور دخاوند «محمد چلپې » په غاړه دې...... دا خو زمونږ حال دې خو زه حيران يم چې ستا نوم په هيڅ ليست کې نه تر سترګو کيږي.

اغا حسن د شهاب الدين د فوځ دټللو تفصيلي خبره وکړه او په اخره کې يې د قاسم څخه همغسې پوښتنه وکړه چې مارسي ترې کړې وه. قاسم داغا حسن پوښتنه له نظره و غورځوله اود اسلم خان په لور يې وکتل او ورته يې وويل :

« دا اسلم خان يې ولې دلته تم کړې دی ؟»

اسلم خان ددې پوښتنې څخه حيران پاته شو . هغه په تړ ترې ژبه وويل چې:

«تا تا تاسې...... خپله خبره ګول مول کړه او زما په اړه دې وپوښتل ، لمړی ته ووايه چې ته ولې دلته پاته کړل شوې يې او له ځآنه سره يې ملګرې کړې نه يې.؟

پخوا له دې چې قاسم په خبرو پيل وکړې ، سالار عبدالرحمن په خبرو شروع وکړه « زه به درته ووايم چې قاسم بن هشام ولې د لښکرو سره يو ځاې نه کړل شو .»

ټول محفل خاموشه کيناست او د پوخ عمري سالار « عبدالرحمن» په لور متوجه شو .

« سلطان قاسم ته دلته په اورنه کې د اوسيدو په وخت کې د جنګ کولو حکم کړې دې . داسې اوريدل کيږي چې دلته دقيصر پټ فوځ شتون لري.»

دعبدالرحمن دخبرو په واسطه اسلم خان خپل څنګ بدل کړ اوپه سترګو کې يې د ويرې نښې را څرګندې شوې، هغه فکر کاوه چې قاسم خان به پخپله د کوچ څخه ځان په څنګ کړې وي ، خو دلته اوس خبره بلکل برعکس شوه. دعبدالرحمن دخبرو سره سم په ټول محفل کې يو حيرانونکې څرنګوالې راپيدا شو .« پټ فوځ ! دا ته څه وايی ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اورنه خو د عثماني سلطنت زړه دې ، نو که چيرې دلته هم پټ فوځ شتون ولري نو بيا د هونياډې پر خلاف د جنګ کولو له پاره تلو ته څه اړتيا ده ؟ امير خان په تندي باندې ديولس لکيرې جوړې کړې او ويې ويل:

اسلم سمدستې د امير خان دخبرې سره ځان يو کړ « هو ! که چيرې همدلته دهغوې فوځ شتون ولري نو بيا خو عثماني سلطنت د سختو ګواښونو سره مخ دې ، په داسې حالاتو کې هغې لورې ته د سلطان تللو ته څه اړتيا ده ؟»

د اسلم دخبرو په وخت کې قاسم په مکمله توګه دهغه لورې ته متوجه و . د اسلم خان دخبرو په پاې کې قاسم خان يو ځل بيا خپله پوښتنه تکرار کړه او ويې ويل:

« هو ! تا غوښتل چې وواېې چې ته ولې د لښکرو سره يو ځاې ولاړ نه شوې ؟»

دا ځل دقاسم په خبرو کې يو ډول سختوالې هم و چې اسلم خان ډير ښه محسوسا وه ، هغه يو ځل بيا ترټرې شو او په لړزانده اواز يې وويل:

« په حقيقت کې زمونږ په کور کې کوچنې پيدا کيږي او زما دکورنۍ د پاملرنې له پاره زما څخه اخوا بل څوک نه شته .»

قاسم خان ترې په حيرانتيا څخه وپوښتل چې «ايا ته دلته د معسکر په اقامت ځاې کې نه اوسيږې، لکه څنګه چې دا نور سالاران هم اوسيږي ؟ ماته خو دا هم ډاګيزه شوې نه وه چې ته به واده ولرې.»

دقاسم دخبرې ځواب همغه عمرتيرې عبدالرحمن ورکړ « په حقيقت کې چې د ينې چرې کوم سپاهی اويا سالار واده کوي نو هغه ته د چونۍ په سيمه کې د سلطان له اړخه يو کور ورکول کيږي ، ته خو پوهيږې چې مونږ ټول پخوا غير مسلمان و . او ته په دې هم پوهيږې چې دينې چرې ډيره کې سپاهيان هغه بنديان دي چې عثماني سلطنت په مختلفو جنګونو کې بنديان کړې دي ،په دې خاطر نه دلته زمونږ کومه کورنۍ شته او نه مور او پلار ، او خويندې ورونه. ستا خبره بيله ده. ديني چرې په تاريخ کې ته لمړی کس يې له بيخه مسلمان يې او مسلمان پيدا شوې يې.»

قاسم خان ته په دې اړه پخوا دومره معلومات نه و . هغه د کوم شک په بستې د اسلم په اړه تحقيقات کول. ځکه هغه ته معلومه شوې وه چې د ينې چرې يوشمير سالاران د ابوجعفر په اشارو باندې ناڅي. په دې وخت کې يو ناڅاپه قاسم خان ته کوم فکر پيدا شو او مصنوعي خندا يې وکړه او بيا يې وويل:

« ياره ، بس پريږه ډډئ ، تاسو خو ډير ښه اورنګين محفل جوړ کړې و . ما هسې په هسې ستاسې په رنګ کې بنګ ورګډ کړل ، راځئ دا خبره پريږدو او دا راته وواياست چې زما د راتلو تر مخه مو په کومه خبره خنداګانې کولې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم نه غوښتل چې اسلم دخپل ځان په اړه حساس کړي. اوبیا دخپل شک په اساس بل کوم کار و نه شي کولې. دقاسم دخبرو د اوریدو سره سم اغا حسن په خندا شو او ویې ویل:

«ستا د راتلو تر مخه دلته د مشاعرې محفل جوړ شوې و، او قومندان امیر خان خپل فارسي شعرونه اورول.

ددې خبرې د اوریدو سره قاسم دامیر خان په لور وکتل او په خندا یې ترې وپوښتل. «ډیر ښه، ته شاعری هم کوې. لږ خو مونږ ته هم واوروه، چې تا څه لیکلي دی؟ امیر خان سمدستي ځواب ورکړ: «هو د شاعرۍ به څه ووایم، مونږ ته خو په اندلس کې شاعري په کار وه. مونږ به هلته د «الحمرا» په دربار کې شعر وایه. اودخاص دیوان شهزادګیو به د برنډو څخه پر مونږ ګلان را شیندل.

دامیرخان په دې خبره یو ځل بیا محفل دخندا ډک شو او دخونې فضا بلکل بدله شوه. په همدې وخت کې قاسم خان عبدالرحمن ته وویل:

«قاسم بن هشام. ته خو عرب یې، ایا فارسي شاعري باندې هم پوهیدې شې؟

ته د پوهیدو خبره کوې، زه به درته په فارسی کې اشعار واوروم.

په دې وخت کې ټول محفل غوږ په اواز شو. قاسم د شونډو لاندې خندل، او د لږ څه ځنډ نه وروسته یې په ډیر ښه اواز سره داسلم خان په لور د کتلو په وخت کې دا شعر ووایه.

ان نه من باشم که روز جنگ بیني پشت من   آن منم که درمیان خاک وخون بیني سرې.

د قاسم دا شعر دومره ښایسته و چې د اغا حسن په کمره کې د واه واه اوازونه پیل شول.د شعر دویلو په وخت کې دقاسم سترګې په اسلم خان ورښتې وې، هماغه و چې هغه په ډیره بده توګه په خپل ځاې کې راغونډ شوې و.

اغاحسن او امیر خان د قاسم خان د شعر په اوریدو سره په وجد کې راغلل او د قاسم خان څخه یې وغوښتل چې خپل شعر یو ځل بیا واوروی. قاسم مسکې شو او خپل شعر یې یو ځل بیا ووایه. دا ځل په ستاینه کولو کې اسلم خان هم را یوځاې شو،

د ینی چرې د سالارانو دا غونډه همداسې ګرمه وه چې کمرې ته یو پوخ عمرې شخص را ننوت، دهغې په مخ باندې د وقار او دبدبې نښې وې، قاسم دهغه په کتلوسره دا و انګیرله چې دا هم د یني چرې د فوځ کوم سالار دې. دا کس پخپله «محمد چلپې» و، نوموړې دسلطان مراخان دخور میړه او د شهاب الدین باشا ددریزره ایز پیدل فوځ سالار ...... په خونه کې شته دیني چرې ټول سالاران دهغه په درنښت و دریدل، محمد چلپې خونې ته مسکې را ننوت. اوبیا یې د ټولو سره د ښه راغلاست وروسته داغا حسن تر څنګ کیناست. اوبیا همله په فرش

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې د کیناستو وروسته یې ټولو سالارانو او قومندانو ته وویل « سپه سالار شهاب الدین حکم کړې دې چې دنوې میاشتې د سپوږمۍ د کتلوسره سم به د دوشنبې په ورځ زمونږ لښکر د اروپا په لور کوچ کوي ، هیله ده چې تاسې ټول به تر هغه وخته پورې تیار اوسئ ، زمونږ د فوځ دکوچ کولو له پاره یوائې پنځه ورځې پاته دي ، داخل چې کوم جنګ مونږ ته مخته دې هغه به دټولو جنګونو څخه مختلف وي ، مونږ د هونیاډې د فوځ پر خلاف جنګ ته ورځو . تاسې ته به معلومه وی چې څو اونۍ دمخه د ټرانسلوانیا د هربان ستاټ په سیمه کې هونیاډې زمونږ سالار فرید پاشا ته سخته ماتې ورکړې ده ، بیا دغه هونیاډی ترکې بندې فوځیان په بیلا بیلو میلمستیاو کې دخلکو تر مخه د تیغه تیر کړل او په بې ګناه توګه یې د جنګې بندیانو وینې توې کړې مونږ به دهونیاډی څخه ددې شهیدانو د وینو بدله اخلو .

دهونیاډې په دې برې اوزمونږ د فوځونو پرلپسې ماتې په ټوله اروپا کې د اروپایانو تر منځ د خوشحالۍ څپې راپیدا کړې دی ، په همدې اساس یې دترکانو د مکملو ویستلو له پاره په اروپا کې یوه ستر یووالې را منځته کړې دې . « شاه لارډ سلاس » چې په دې وختو کې د هنګرې اوپولینډ دواړو هیوادونو مشرې په غاړه لرې دې غورزنګ ته نوې روح ورکړې دې. په دې اتحاد کې هنګرې ، پولینډ ، لاچیا ، اوبوسنیا حکومتونه په پوره ځواک سره شریک شوی دی. سربیا هم چې دلارډ ستیفن په وخت کې د عثمانیانو دسلطنت ملاتړې وه د هغه د ځاې ناستې « جارج برنیکوچ » په مشرۍ دهمدې اتحادې فوځونو په لیکوکې ورګډه شوی ده . فرانس او جرمنې هم دخپلو جګړه مارو ډیره شمیره دې لیکو ته ور لیږلې ده . ددې نه علاوه د اروپاېې هیوادونو زیات شمیر عسکر په خپله خوښه دې لیکو ته راغلې او په کې راګډ شوې دې . تر ټولو مهمه خبره داده چې صلیبیانو دې جنګ ته دمقدس جنګ نوم ورکړې ، په دې اړه د روم پوپ ډیر په جوش او جذبه کې راغلې اوخپل نماینده کارډینل « جولین سیزراینی » یې د یوه ستر وسلوال فوځ سره هلته ور استولې دې. ددې نه علاوه د اروپا دهرې سیمې څخه ددې فوځ د بسپنې له پاره مالې او خوراکې تعاون را روان دې. په حقیقت کې دا یو صلیبې جنګ دې اویاد ساتئ چې دا جنګ دعیسایت مذهبې جوش د اسلام پر خلاف راپارولې دې. د وینس او جینوا دجمهوریتونو بحرې بیړۍ هم د عیسایې لښکرو د بسپنې له پاره رارسیدلې دی...... په دا سې حال کې چې د بدقسمتۍ څخه دعثمانې سلطنت بحرې ځواکونه د نشت سره برابر دې . په دې خاطر هونیاډ فکر کوي چې زمونږد سلطان فوځونه به د کوچنۍ اسیا څخه، چیرې چې هغوې د قونیا د امیرکرمانیا په سیمه کې په جنګ کې مصروف دي اروپا ته ولاړې نه شي ...... اتحادې ځواکونه په ښکاره توګه دلارډ سلاس تر قومندې لاندې دي خوپه حقیقت کې دهغوې سردار دهنګرې د پخوانې پادشاه « سجمنډ» نا جایزه زوې « هونیاډې » دې چې په دې وختو کې دعیسایې نړۍ تر ټولو ستر اتل ګڼل کیږې.

د محمدچلبي په ژبه کې دومره اغیز و چې په کمرې کې ټول سالاران خاموشه او غلي ناست و ، محمد چلپي د هونیاډې دفوځ داسې یو انځور وړاندې کړ چې قاسم خان یې هم په عسکرې مهارت اوپوهه باندې قایل شو . په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دې وخت کې هغه ته دا ډاګيزه شوه چې دجنګ په اړه دا خبرې کونکې ، نړۍ کتونکې او عزتمنده وګړې د سلطان دخور ميړه دې.

قاسم په ډيره مؤدبه توګه د محمد چلپي څخه وپوښتل:

« درونده سالاره ! که د محاذ حالات دومره خراب وي نو بيا خو معظم سلطان ته پخپله په کارو چې د اسلامي فوځ قيادت وکړي .»

محمد چلپي د قاسم په لور مخ ور و ګرځاوه او په خندانه توګه يې ورته وويل :« داسې بريښي چې ته به قاسم بن هشام اوسې. ستا د ميړانې او بهادرۍ قصې هلته سلطاني محل ته رارسيدلې دی. خير په هر صورت. ستا د پوښتنې ځواب دادې چې : معظم سلطان به په خپله دجنګ قيادت کوي ، زمونږ دغه اتيازره کسيز لښکر خو يوازې د لمړيو دلګيو په څير مخته ورځی»

خو قاسم د يوه فکر په اساس يوه ځل بيا ترې وپوښتل :« دورنده سالاره ! که د محترم سلطان دراستنيدو دمخه زمونږ فوځ د هونياډی د فوځ سره لاس و ګريوان شی نوايا په هغه وخت کې به هم زمونږ ځواکونه د سلطان د رارسيدو انتظار کوي ؟

« نه ! که داسې وشول نو مونږ به په کلکه مقابله کوو . او انشاء الله دمعظم سلطان د رارسيدو دمخه به دښمن ځپوو .» دمحمدچلپي په لهجې کې عزم او هوډ وو. هغه په جګه غاړه ځواب ورکړ.

په دې وخت کې اغاحسن ترې وپوښتل :« درونده سالاره ! اوريدل کيږي چې دلته په اورنه کې دقيصر خطرناکه جاسوسان شتون لري او هغوې دمعظم سلطان په مقابل کې په سازشونو لګيا دی ؟

د اغا حسن دخبرې سره سم ټول سالاران غوږ په اواز شول ، محمد چلپي ځواب ورکړ.« دغه ډول راپورونه ماته هم را رسيدلې دي خو تر اوسه پورې په چا لاس نه شی تر پورته کيدې. خو تر هغې چې د قيصر پورې اړه لري نو هغه خو دهمغه لمړۍ ورځې راپدی خوا د مړانو دجنګولو ، خنزيرانو ، سپيو او مړزانو د لوبولو شوق لري. ډاګيزه ده چې داسې شخص به نيغ په نيغه د جنګ ميدان ته د راتلو په ځاې په همدې ډول سازشونو تکيه کوي.....مونږ په افواهاتو باندې کنترول پيدا کړې او معظم سلطان ددې خبرو د چاڼولو له پاره ډير پوه او ماهره وګړې ټاکلې دي .

داسې معلوميده چې محمدچلپي د قاسم د منصبي دندې څخه خبر و . خو په عام محفل کې يې دهغې د يادولو څخه ډډه کول مناسب و ګڼل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داغا حسن په خونه کې تر ډيره پورې په مختلفو موضوعاتو باندې خبرې کيدې ، ان تر دې چې د ماسپښين د لمانځه واخت راغې . دسلطان دخور ميړه محمدچلپي دنورو سالارانو څخه اجازه واخسته او په کومې لورې ولاړ. تر څنګ يې د اغاحسن په کمره کې ټول نور سالاران هم د ماسپښين دلمانځه د ادا کولو له پاره را ووتل ، اوس نو په دې خونه کې يواځې اغا حسن او قاسم دواړه ځانته پاته شوي و. قاسم د نورو وسالارانو د وتلو وروسته تر ډيره ځنډه پورې خاموش ناست و اوبيا پورته شو اود خونې دروازه يې د دننه څخه کونډه کړه . اغاحسن په ډير تجسس سره د قاسم خان دې کار ته کتل او بيا يې ترې په ډيره رازداره توګه وپوښتل:

« قاسمه ! څه خبره ده ، نن خو ډير په فکر کې ډوب معلوميږې»

قاسم اغا حسن ته دخپل سره د رانژدې کيدو اشاره وکړه اوبيا يې په ډير ټيټ اواز سره اغاحسن ته وويل: « آغا !..... تاوکتل چې قومندان اسلم زما د تنخوا په خبره باندې څه ډول تبصره وکړه. ؟»

اغا حسن ځواب ورکړ: « څه ډول ؟ په ما خو دهغه خبرې ښه و نه لګيدې. د يني چرې ټول سپاهيان د سلطان د زامنو په خير دي ، مونږ ته د تنخوا او مال و دولت سره کومه دلچسپي نه شته. اسلم خان ډيره ناوړه خبره وکړه او زما په آند چې په ټولو ډيره بده ولګيده. خو تا ترې څه مقصد تر لاسه کړې دې ؟»

اغا حسن يو پاک سپاهي و ، د سراغ رسانۍ سره يې سروکار نه درلود. د اسلم خان خبره پرې په ښکاره توګه بده لګيدلې وه ، خو قاسم ، داسلم خان په اړه په شک کې لويدلې و. ځکه هغه په يني چرې کې د غلطو افواهاتو دخپرونکو پلټنه کوله. سلطان مراد خان ثاني په ريښتيا چې يو تجربه لرونکې پادشاه و. دا چې هغه د سراغ رسانۍ د کار له پاره د قاسم بن هشام په خير ځوان ټاکلې و دهغه د بصيرت ښه ګټل کيده. قاسم دهمغه لمړۍ ورځې څخه هر چاته د شک په سترګو کتل. هغه د اغاحسن خبرې واوريدې او اوپه تأديبي توګه يې وويل: « اغا ! دعقل څخه کار واخله. دې ته هم ووينه چې اسلم خان د لښکرو سره د تللو څخه ځان په څنګ کړې دې. په داسې حال کې چې د سلطان پټه محکمه وايي چې دسلطان سره غداران به د سلطان په نه موجوديت کې دسلطنت پر خلاف بغاوت جوړوي ، اودا هم ويل شوي چې ديني چرې يو شمير سالاران هم ددې غدارانو سره ملګري شوي دي.»

د قاسم په خبرو اغا حسن په فکر کولو مجبور شو . اغاحسن په پلټونکو سترګو قاسم ته وکتل او ورته يې وويل:

« دا خو ماته ډاګيزه شوې ده چې زمونږ په فوځ کې تور ليوان شتون لري. خو د اسلم خان په اړه ما ددې نه مخته هيڅ دا ډول فکر نه و کړې. ستا خبره مې زړه ته را غورزي. ځکه تر هغو چې زما معلومات دي ، دهغې په اساس د اسلم خان په کور کې د کوچني د پيدا کيدو له پاره لا تراوسه ډير وخت شته. هغه زما دوست دې. څو ورځې دمخه يې ماته ويلي و چې خداې تعالې به ورته د شوال په مياشت کې لمړنې اولاد ورکړي. خو نن چې هغه کوم عذر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړاندې کړ نو زه هم پرې حيران شانته شوم ، اوبيا تر ټولو ستره خبره داده چې يو سپاهې د جنګ ميدان ته د تللو په وخت کې هيڅکله هم عذر نه کوي ، ولو که هر څومره ستونزې هم ولري.»

قاسم ډاډمن شو . اوس ورته ډاګيزه شوه چې په اسلم خان يې شک کول سهي وو . هغه د څه ويلو له پاره خوله پرانسته چې يو ناڅاپه يې خبره و دروله دهغه سترګې د دروازې په لور واوښتې. دهغه شپږم حس رابيداره شوې و ، دقاسم د سترګو په ځليدا اغا حسن هم په پلټنې پيل وکړ. قاسم په خپلو شونډو باندې ګوته کيښوده او اغا حسن ته يې د چپ پاته کيدو اشاره وکړه. اوپخپله دخپله ځايه راپورته شو. اوس نو هغه په پټوپښو د دروازې په لور ولاړ . دروازې ته نژدې ورسيد او په يوه بې اوازه توګه يې د دروازې کونډه پرانسته. اوبيا يې و ناڅاپه ددروازې دواړه پلې په يوه شرک سره پرانستې ، د دروازو دپرانستو سره سم يو درز شو او د ينې چرې يو فوځې دکوټې دننه راپريوت. داسې بريښيده چې هغه د دروازې دپلې سره غوږ ايښې و او د اغاحسن او قاسم خان دخبرو د اوريدلو هڅه يې کوله.

قاسم او اغاحسن دواړه ژر تر ژره خپلې تورې د نيام څخه را وويستې ، قاسم خپله توره په هوا کې و خوزوله او مخته ولاړ او ددروازې کنډه يې بيا کلکه کړه. دا ديوه سراغ رسان په څير دهغه لمړی معرکه وه. د ينې چرې دغه سپاهې د اغاحسن او قاسم د تورو په کتلو سره وارخطا شو. دهغه په مخ باندې د مرګې زيړې راخپور شوې و. او په چغو او سورو يې پيل وکړ. قاسم دخپلې تورې څوکه دهغه په ورميږ کيښوده اوشاته يې ټيل واهه او ددیوال سره يې و نښلاوه. قاسم ترې په ډير غضب اوقهر سره و پوښتل:« تاولې زمونږ خبرې اوريدلې ......؟ ته څوک يې ؟..... اود چاپه وينا دلته د جاسوسی له پاره راغلې يې ؟»

ددې ځوان ستونې وچ شوې و. هغه توکانې تيرې کړې تر څو خپل حلق تازه کړي. په همدې وخت کې اغا حسن چې دغه ځوان ته يې په پوره غور سره کتل وويل « دا د ينې چرې د دوويشتم دلګې عسکر دې چې د اسلم خان د قومندانی لاندې جنګيږي.»

د اغا حسن په خبره قاسم خان په ډيرو معنې لرونکو سترګو دهغه په لور وکتل اوبيا يې ددې ځوان څخه وپوښتل : « نوم دې څه دې ؟»

«تت ....تر....ترکبا....ترکباز...» ځوان د ويرې په ترټرۍ ژبه خپل نوم ووايه. « زمونږ د خبرو د اوريدو له پاره ته دلته چا را استولې يې ؟» قاسم ترې يوځل بيا وپوښتل.

خو دا ځوان خاموشه پاته و. قاسم د خپلې تورې څوکې ته لږ څه نور زور هم ورکړ ، دترکباز د سترګو اوښکې راغلې. دهغه د ستونې څخه د حلاليدونکې وزې د اواز په څير اواز را وت. قاسم ترې يو ځل بيا خپله همغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنه تکرار کړه.«ووايه چې تا دلته چا را ليږلې وې ؟» که چيرې را ته يې و نه وايي نو ياد لره چې زه به ستا پښې اولاسونه پرې کړم او په چوک کې به يې ګوذار کړم.»

دويرې څخه د ترکباز رنګ د خزان د پاڼو په څير ګرزيدلې و ، خوبيا يې هم څه ونه ويل. کيدې شي چې هغه نه غوښتل د چا نوم واخلي. کله چې قاسم وکتل چې ترکباز په اسانۍ سره اقرار نه کوي نو اغا حسن ته يې د ترکباز د پښو اولاسونو د تړلو اشاره وکړه.

اغ حسن خپله توره کيښوده او دخپل صندوق څخه يې رسۍ را وويستله او لکه شيبه وروسته ترکباز لاس و پښې تړلې د زمکې په فرش باندې تړلې پروت و. اوس نو اغاحسن او قاسم دهغه تر څنګ ناست و، قاسم ورته وويل :«ګوره ! مونږ ته ووايه چې ته دلته چا را استولې يې. اوکه نه ته پوهيږې چې مونږ به ستا غوښې ټوټې ټوټې کړو » ددې خبرې سره سم قاسم په خپله توره دهغه مټ ورزخمي کړ ، دهغه کميس و شکيد او داوږې څخه يې وينې را روانې شوې. اوس نو هغه بلکل ويرې اخستې و هغه دخپلې مړينې له ويرې په فرياد او ژړا کې وويل چې:

« زه ..... زه ....اس.....اس.....ودي ....اس ودي ..... اسودي راليږلي وم ..... او زه ....»

په دې وخت کې دکمرې دکړکۍ نه يو غشي راغې او دترکباز په ستونې کې و ننبت. ..... تر يوه وخته پورې خو قاسم او اغاحسن هم په دې و نه پوهيدل چې دا څه وشول. ترکباز په خپلو وينو کې ککړ پروت و. لاس و پښې يې تړلې وې ، اوسترګې يې دخپلو ګاټوسره راوتلې وې. ..... هغه دمړينې په حال کې و .غشي دهغه د ستونې سره يو ځاې ننبتې و اودهغه ساه يې وربنده کړې وه.

خو کله چې قاسم خپل فکر راسم کړ نود برق په څير يې ټوپ کړ او دکمرې دروازه يې پرانسته او بيرون ووت. اوس نو هغه هلته د بيرکونو تر مخ جوړې شوې برنډې کې منډې وهلې. هغه د عمارت اخري برخې ته روان و .ځکه هلته په چت باندې دختلو له پاره د خټوڅخه زينې جوړې شوې وې. قاسم په ډيره بيړه په زينو باندې ور وخوت. دهغه تر شا اغا حسن هم په منډه کې و خو دواړو شاته نه کتل. هغوې څو ثانيې وروسته دبام سر ته ورختلي وو. خو دلته په راتلو سره هغه نا هيلي شول ، ځکه دترکباز وژونکې دبام هغه بلې لورې ته ټوپ وهلې و او تبنتيدلې و. کله چې قاسم اغا حسن بام ته د راختلو په وخت کې وکوت نور ورغږ يې کړ« منډه کړه ....دلته نه شته ......هغه بلې لورې ته ...... د بوټو په لور يې ووينه..... هغه د بام څخه ټوپ وهلې دې.»

قاسم هم په خپله بيرته شاته منډه کړه او د سيلۍ په څير د عمارت شمال لور ته ورغې خو دلته هم اغا حسن او قاسم ناهيلي شول ، ځکه دښمن د ولکې څخه وتلې و ، قاسم او اغا حسن د فوځ د يوه دلګې سره يوځاې ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

معسکر شاوخوا ټوله سیمه وکتله خو د ترکباز قاتل داسې غیب شوې و لکه دخره دسره نه چې ښکر غیب وي. د ماښاام دلمانځه وروسته چې کله بیرته کمرې ته راغې نو اغا حسن ته یې وویل.

« د ترکباز لاش سره دې څه وکړل ؟»

« هغه خو د جاسوسۍ د څانګې مشر بهرام خان له ځانه سره یوړ. کوم وخت چې مونوږ د قاتل په لټه کې و نو بهران خان دلته راغلې و اوخپل کار یې تکمیل کړې و ، » اغاحسن ځواب ورکړ او قاسم یو اوږود ...... اوووو وکړ.

قاسم ترې یو څل بیا و پوښتل « ښه ، دا راته ووایه چې ستا په ذهن کې ددی پیښې په اړه څه معلومات را پیدا شو ، اودا چې دا « اسودي » به څوک وي ؟ څکه ترکباز د مړینې نه مخته د اسودي نوم اخستې و.»

« نه ، ماته په دې اړه کوم خاص معلومات نه شته ،..... کله چې هغه ټک ټک کاوه ...... او آس آس یې وایه نو مافکر کاوه چې هغه به اسلم خان ویل غواړي. خو هغه بیا د اسودي نوم واخست. ..... ښرګنده نه ده چې دا اسودي څوک دي ؟ د اغا حسن په مخ باندې دژور فکر کولو اغیز و . قاسم د کوم خیال سره اغا حسن ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اغا ، ته د اسلم دقومندي لاندې بل کوم سپاهې را وبوله. کیدې شي چې د اسلم تر لاس لاندې وګړي هغه ته د اسودي په نوم غږ وکړي. څکه چې په عمومي توګه د فوځ عسکر خپلو سالارانو ته دخپلې خوښې نوم ورکوي. د اسلم مخ اوخیره هم توره ده ، کیدې شي دهغه د لاس لاندې وګړي د هغه د تور رنګ په خاطر هغه ته اسودي غږ کوي.

د قاسم دخبرو سره اغا حسن یو ټکان وخوړ ، اوپه ستایونکو سترګو یې د قاسم په لور وکتل او ویې ویل: « په خداې چې ته ډیر ذهین انسان یې. ته باید د همدې پټې څانګې مشر اویا شاهی سراغ رسان واوسې.ته بلکل سهي خبره کوې ، د اسلم خان دغه نوم دهغه تر لاس لاندې خلکو نه دې ایښې ، بلکه په یوه وخت کې پخپله سلطان هغه د اسودي په نوم یاد کړې و . په دې اساس اسلم خان کله کله دخپل نوم سره د اسودي لقب هم استعمالوي. خو بدي دا ده چې ماته داخبره مخکې ولې په یاد را نغله. په حقیقت کې د قاتل لټون زما دماغ هغه لورې ته متوجه کړې و .» هغه حسن په ډیره ښرګنده او ډاګیزه توګه دا خبرې کولې. قاسم خان هم په ډیر عجیب حالت کې ناست و. څکه یو ډیر مهم سراغ یې موندلې و. هغه لږ څه په ژولې توګه اغا حسن ته وویل.

« اغا ! ...... فکر کوه چې اسلم ددې پیښې څخه خبر نه شي. زه غواړم هغه په کومې څآنګړې توګه تر خپلې ولکې لاندې راوړم.» د قاسم په خبرو اغا حسن ډیر زیات حیران شو اوویې ویل « غواړې هغه ونیسې ! مقصد دې څه دي ؟ ته په کوم حیثیت په هغه باندې لاس ږدې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم ته دا احساس پیدا شو چې هغه باید د اغاحسن تر مخه په قاسم باندې د ولکې کولو خبره نه وې کړې ،خو اوس یې خبره د خولې څخه وتلې وه. په دې خاطر یې د درواغو ویلو په ځاې هوډ وکړ چې د اغاحسن په څیر مجاهد شخصیت د خپل ځان ملګرې کړي.

« په حقیقت کې زه د سلطان له اړخه په وختي ډول د سراغ رسانۍ له پاره ټاکل شوې یم. ما ته په دې لړ کې ستا کومک ته اړتیا ده. زه د پخوا څخه یو شمیر خلک تر خپلې څارنې لاندې لرم. خو دکوم څرګند ثبوت د نه لرلو په اساس دهغوې پر خلاف لاس نه شم پورته کولې. خو اوس د لمړي ځل له پاره ماته ددې سازشې زنځیر یوه کړۍ تر لاسه شوې ده. په دې خاطر زه غواړم اسلم خان اسودي په ناڅاپې توګه و نیسم.»

دقاسم ددې نوې دندې د اوریدو په اړه اغا حسن ته کومه حیرانتیا پیدا نه شوه. بلکه تر یوه حده پورې خوشحاله شو. بیایې په خندانه توګه قاسم ته وویل. « اسلم خان اسودي ته خو به معلومات ورپه برخه شوی وي چې دهغه رالیږل شوی عسکر دمړینې په وخت کې د اسودي نوم اخست.»

د اغا حسن خبره بلکل په ځاې وه. قاسم دیوې لمحې له پاره فکر وکړ اوبیایې وویل. « زما په آند ، تر هغو چې اسلم خان ته دا یقین تر لاسه شوې وی چې زمونږ په لاسوکې د هغه د نیولو له پاره کوم څرګند ثبوت نه شته ، نو هغه به د تیښتې هڅه نه کوي ، او پخوا تر دې چې هغه وتښتې نو زه به یې ښځ ورمات کړم»

په همدې وخت کې قاسم د کوم آند په اساس یو ځل بیا وویل : « اغا ! ایا تاته د اسلم خان اسودي د اوسیدو د ځاې په اړه معلوما ت شته.؟»

« مقصد دې څه دې ، ایا نن شپه خو به نه غواړې هغه ونیسې ؟» اغا حسن ورته په پلټونکو سترګو وویل. قاسم ورته د هوکړې په خاطر سر و خوځاوه.« بې شکه چې زه د نیکۍ په کار کې دځنډ کولو قایل نه یم. زه به همدانن ددې غدار په سر د تندر په څیر راپریوځم ، زه به د هیواد ددې دښمن څخه د قیصر د ټولو جاسوسانو نومونه را باسم.»

اغ حسن په پوره دلچسپۍ سره د قاسم خبرو ته غوږ اینښې و. بیا یې سمدستې وویل:

« سهې ده ، زه هم له تاسره یو ځاې ځم.» « یواځې ته نه بلکه قومندان امیر خان هم له ځانه سره یو ځاې ورو. کیدې شي چې اسلم دفاع وکړي اویا دهغه څه نور ملګرې دهغه د ملاتړ له پاره را و ځغلي.»

ددې خبرو نه وروسته تر ډیره وخته پورې اغا حسن او قاسم په خپل راتولنکې پلان او په مختلفو امورو باندې خبرې اترې وکړې ، ان تر دې چې شپه پخه شوه ، قاسم را پورته شو او ویې ویل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به نیمه شپه دخپل پلان دپلي کولو له پاره حرکت کوو .دا ډیره ښه شوه چي تاته داسلم خان دکور لاره اوګودر معلوم دي...... اوس نو ستا په غاړه دا کار هم دي چي امیر خان هم په دغه ټول پلان باندي خبر کړې او په خپل وخت یې له ځانه سره د چونې تر دروازې پورې راوړې.»

قاسم خان ، اغا حسن ته خپله دنده ور وښوله ، دقاسم د هرې خبرې سره اغا حسن د اثبات سر خوځاوه. د ټولو اموراتو د ترسره کولو وروسته ، قاسم د اغا حسن څخه اجازه واخسته او خپل کور ته رهي شو.

شپه تر نیمایي زیاته تیره شوې وه. د اورنه په فوځي چونۍ په سیمه کې دافسرانو د اوسیدو دځایو ته نزدې دري آس سپاره تر سترګو شول. دا دهغوي افسرانو داوسیدو ځای و چي کورنۍ یې درلودې. ددې د اوسیدو د ځایو شاتنۍ برخه کې د شاه توتو ګڼې ونې ولاړې وې ، دلته به ټوله ورځ د افسرانو کوچنیانو خپلو ځانو ته شاتوت را ټولول. دغه درې واړه آس سپاره د شاتوتو دې ونو ته راورسیدل او همدلته و دریدل. دلته د ونو سیورې دتیارو په ډیرښت کې کومک کاوه. دا درې واړه دخپلو اسونو څخه را کیوتل او خپل اسونه یې د شاتوت په ونو پورې وتړل. اوس نو دغه درې واړه سیورې د عمارت په لور روان شول.

د عمارتونو په دریم کتار کې لمړنۍ کور د اسلم خان د اوسیدو ځای و. دغه درې واړه سیورې همغه لورې ته ورغلل. کله چې د اسلم خان کور ته ورنژدې شول نو و دریدل. دا دپښو خښتو څخه جوړ شوې یو کوچنې داوسیدو ځای و .ددې کور بیرونۍ دروازه دکوڅې په لور خوارلس فټه ستره وه ، شاته یې د کور داوسیدو د کوټو دیوالونه وو. دامیر خان سیورې د کور شاته برخې په لور ولاړ. اغاحسن او قاسم ددروازې په لور ور غلل. دیني چرې دغو درې واړو افسرانو خپل مخونه را نغاړلي وو. هغوي د چیتا په څیر په پوره چالاکۍ سره دکور دروازې ته راغلل او دروازې ته یې غوږ ونیوه. هغوي غوښتل دکور دننه کوم اواز واوري ، تر ډیره وخته پورې د دروازې څنګ ته ولاړ و تر څو دکور دننه د حرکت څخه ځانونه خبر کړي. وروسته بیا قاسم په دې ډاډه شو چي اسلم خان اودهغه کورنۍ د خرګوش په خوب ویده دي ، په دې خاطر یې سمدستي د دروازې په سر د ورختلو له پاره ورټوپ کړ ، دهغه وجود په تور رنګه کالیو کې پټ و او په خپله ملا یې دوه عدده خنجرونه تړلي وو. بلې لورې ته یې د تورې خالي نیام را ځوړند و ، ځکه توره قاسم خان په خپله خوله کې نیولې وه. تر شا یې د غشو ستره کڅوړه وه ، قاسم په ډیر احتیاط سره هغه لورې ته ورکوز شو ، اغا حسن همدلته په کوڅه کې ولاړ و تر څو د اسلم خان د کور ددرې دپرانستو وروسته ور ننوځي. قاسم خان په ډې احتیاط سره دروازه پرانسته ، او اغا حسن یې دننه رانوبست.

په بل اړخ کې امیرخان هم خپل کمالونه ښوول ،هغه د کور د شا له مخې د ونو په کومک د کربوښي په څیر خپلې پنجې لګولې اود کور چت ته را وښوت. دچت په منځ کې دتللو په ځاي یې دبام په یوې لورې دیوال باندې په پټو پښو لکه دپیشو په څیر تګ کاوه ان تردې چې د کور دبام تر زینو یې ځآن راورساوه. هغه ددې ځآیه دکور تیاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

انګړ په ښه توګه کتلې شو . امیر خان په ترټول پورته پاټکې باندې غلې کیناست. هغه دهمدې ځایه د اغا حسن او قاسم خان د فعالیت څارنه هم کوله.

قاسم او اغا حسن دبیروني دروازې څخه دننه راغلي و، هغوې هم دلته د کور په انګړ کې و ، په انګړ کې د شاتوتو یوه ستره ونه ولاړه وه.ددې ونې سیوري لکه د پیرې په څیر په دیوالو باندې پریوتې و . دسپوږمۍ شپه وه. خوسپوږمۍ خپل ځو منزلونه وهلي و او نژدې و چې د لمر په تعقیب کې دهغې د شفق څخه ورټوپ کړي. قاسم او اغاحسن مخته ورغلل او برنډې ته ور ننوتل.دلته ډیره تیاره وه او دکوټو دروازې دد ننه څخه تړل شوې وې. قاسم او اغا حسن په بیلو بیلو دروازو باندې غوږون کیښودل تر څو د ددننه څخه کوم اواز و اوري. خو په کوټو کې پوره پوره خاموشي وه. قاسم ته دا کار څه غیر قدرتي ښکاره شو. خوهغه پرې و نه پوهیده. بلاخره یې په دروازې باندې زور وکړ ، خو هغه وخت ډیر حیران شو چې دروازه کونډه شوې نه وه. هغه سمدستې دروازه پرانسته ، اواغا حسن ته یې هم دخپل ځان په لور د راتللو اشاره وکړه. په خپله همدې تیارې خونې ته ور ننوت.

څو لمحې وروسته هغه په خونه کې دننه ور ننوتې و خو کوټې ته و رننوتلو سره سم نژدې و چې په هغه یو افت را پریوځي. په هغه چا د توري داسې درونډ ګذار وکړ چې نژدې و سر یې له تنه جدا کړي خو معلومه نه ده چې هغه کوم ځواک و چې قاسم یې ټوپ وهلو ته اړ کړ. قاسم ټوپ کړ اویوې لورې ته ودرید اوپه دې توګه په تیاره کې دېټ دښمن دتورې دغه وژونکې ګذار هسې ولاړ.

اوس نو قاسم ځان سنبال کړې و. هغه د خپل دښمن دتورې بل ګذار دهغه د تورې د پړک په واسطه و کوت اودبیا یې هغه دخپلې تورې په زور تم کړ. اوسپنه د اوسپنې سر و جنګیده او د ټنګ اواز ترې راپیدا شو ،داسې بریښیده چې دښمن یواځې نه دې بلکه دهغه بل کوم ملګرې هم دلته شاوخوا کې پټ شوی و. هغه ملګرې یې په اغا حسن باندې یرغل وروستې و ، ددې نه دا را څرګنده شوه چې اسلم خان اودهغه ملګری لا دپخوا څخه په سنګر کې ناست و.قاسم په همغو تیارو کې ددښمن د تورې ګذار تمباوه. بیا هغه یو ناڅاپه یو بل داو ولوبوو. هغه خپله پښه و غځوله او په زمکه پریوت. اوپه همدې ملاسته کې و خوید او ددښمن پښو ته یې ځآن ورساوه. مقابل لورې غوښتل چې په قاسم د پاسه راپریوځي خو په دې وخت کې قاسم دخپلې تورې څوکه پورته ونیوله ، په دې وخت کې مقابل لورې په قاسم راپریوت خو توره یې په ګیډه کې ولاړه او ترشا یې ووتله. دغه تیاره خونه یوې چغې ولړزوله اودمقابل لورې دګیډې څخه د وینو سیلاب راسر شو. قاسم ددښمن را پرځولو وروسته بیرته پورته شو اوپه بیړه بیرون ووت. خو دلته اغا حسن خپل مقابل لورې دښمن څو لمحې دمخه ختم کړې و. اغاحسن اوقاسم ته د زینو په لور د یوه سیوري دمنډې اواز تر غوږو شو ،اوبیا دلږ ځنډ وروسته دتورو د ټنګار اواز راغې ، داسې معلومه شوه چې امیرخان هم ددښمن سره په ټکر کې لویدلې دې. کله چې اغا حسن او قاسم د زینو په لور ورمنډه کړه ، خو پخوا تر دې چې هغوې په زینو ور وخیژې د زینو څخه د یوه درونډ شي د راپرزیدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اواز یی واورید، خو دا کس دقاسم په پښو کې د لویدو سمدستي وروسته بیرته و درید ، اغا حسن هغه د سپوږمۍ په رڼا کې و پیژانده چې اسلم خان دي. دهغه څخه توره لویدلې وه اوپخپله د زینو څخه رالویدلې و خو روغ و جوړ و. قاسم خپله توره پورته کړه اوداسلم په ورمیږ یی ور کیښوده. اسلم جرءت وکړ اوپه لوړ اواز یی وویل: «څو......څوک یاستئ ؟اوزما څخه څه غواړئ ؟»

کله چې اسلم اواز راوویست نو قاسم خپلې تورې ته نور هم زور ورکړ او د زمري په څیر یی په غړمبار پیل وکړ او ورته یی وویل:

« اسلم خانه ! ته مونږ ډیر ښه پیژنې چې مونږ د اسلام او وطن د غدارانو له پاره مرګ ثابتیږو. ته که غواړې څه مراعات تر لاسه کړې نو ستا خیر په دې کې دې چې ته باید هر څه چې درسره وي مونږ ته یی ډاګیزه کړې.»

«څه.......څه درو ته ډاګیزه کړم ؟......ما ....ماته خو څه معلوم نه دي ، که چیرې تاسو ماته څه وویل نو تاسو به پخپله هم خوندی پاته نه شئ. تاسې د یني چرې په یوه سالار لاس پورته کړې دې» په دې وخت کې اسلم خان حوصله په ځای کیده.....

قاسم په ناڅاپي توګه د اسلم خان د ورمیږ څخه خپله توره را دیخوا کړه ، اسلم په حیرانتیاسره د قاسم په لور وکتل ، خو څو لمحې وروسته دهغه دردناکه چیغو ټوله فضا و خیرله. قاسم خپل توره په پوره توګه دهغه د ښې اړخ په ورون کې ور ننویستې وه. د تکلیف اوزخم د درد په خاطر دهغه ستوني نور د چغو څخه چاودیده. کیدې شي چې دهغه چیغې په شاوخو کورنو کې هم اوریدل شوي وي ، اوس نو چې اغاحسن او قاسم څه کول غوښتل باید سمدلاسه یی تر لاسه کړې وې. امیر خان هم تر دې وخته پورې هملته په چت باندې ناست.و. هغه د یوه ښه روزل شوي عسکر په څیر خپله مورچه پرې نه ښوده. قاسم د اسلم په ورون کې خپله توره ننویستې وه خو بیرته یی و نه ویستله. اسلم دتکلیف د زوره چغې او سوری وهلې. خو اغا حسن ورمخته شو اودهغه په خوله یی لاس کیښود اوخوله یی وربنده کړه. قاسم د یوه وینه تویونکې انسان په څیر د اسلم خان په سترګو کې ورکیوت او ورته یی وویل:

«اسلم خانه ! د ژوند څخه ډیر ارزښتناک بل کوم شیز نه شته. په ځانګړې توګه ستا په څیر غدارانو ته. اوس کې ته غواړې ژوندې پاته شې نوریښتیا ریښتیا ووایه چې ستا رالیږل شوي کس ولې زمونږ خبرې اوریدلې.؟...... دا راته هم ووایه چې د ابوجعفر سره دې اړیکې تر کومه ځایه دي ؟ .... اوپه یني چرې کې ستا نه اخوا نور څومره کسان د قیصر جاسوسان دي. ؟..... اویاد ساته ، چې نورې چغې و نه وهې ، او که نه زه به دې غوږونه در پرې کړم.

»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم په خبرو کې ډېره زياته سفاکي او بې دردي وه. اسلم خو پرېږده چې اغا حسن هم د قاسم په خبرو باندې لړزيده. اغاحسن دقاسم په اشارې سره د اسلم دخولې نه لاس لرې کړ، اسلم د قاسم د سفاکۍ څخه دومره ويريدلې و چې ډېرو سختو دردونو سره سره يې بيا هم ژبه و دروله. دقاسم دبيا پوښتنې په اړه هغه د طوطی په شير په خبرو پيل وکړ. هغه وويل چې په حقيقت کې ابوجعفر د قيصر جاسوس دې اودعثماني سلطنت د تباه کولو په خاطر دلته د تيرو شلو کالو څخه ميشت شوې دې. هغه دا هم وويل چې ابوجعفر په يني چري کې هم دخپلو جاسوسانو جال خپور کړې دې. خو هغه په يني چري کې دموجوده جاسوسانو نوم او ادرس و نه ويلې. هغه ديوه سالار نوم واخست چې څټ يې ځوړند شو ، داسې معلوميده چې هغه بې هوشه شوې وي ،په همدې وخت کې امير خان د چت څخه په مرموزه توګه دوې ته وويل چې « تر څنګ کور کې څه حرکت تر سترګو کيږي ، ،تاسې په بيړه خپل کار تر سره کړئ»

قاسم په مايوسۍ سره د اسلم په لورو وکتل او د لږڅنډ وروسته يې خپله توره دهغه د ورانه څخه را وويستله. اسلم د بې هوشۍ په حال کې په زمکه ترپيده .خو سترګې يې پرانه نستې ، قاسم ، اسلم په همغه ځاې کې پريښود . او اغا حسن ته يې د پورته ختلو او د اميرخان سره دخبرو له پاره ورولیږه ، خو پخپله هغه بلې بندې خونې ته ورغې. دقاسم په آند چې دلته د اسلم ښځه بنده پاته وه. هغه دروازې ته ور ورسيد اودروازه يې ور ټيل وهله. قاسم هملته پرته ډيوه رڼا کړه او دبرنډې په ديوال کې يې پروت مشال هم روښانه کړ ، اوس نو مشال په لاس قاسم بندې دروازې ته ودريد اود هغې د پرانستلو هڅه يې کوله. د لږڅه هڅې وروسته دروازه په يوه کړک سره پرانستل شوه خو هغه ته کمرې ته ور ننوتل په نصيب نه شول ، معلومه نه ده چې د زينو سره پروت بې هوشه اسلم کله په هوش کې راغلې و او په زمکه باندې په ښويدو ښويدو کله د قاسم تر شا را رسيدلې و ،اوس نو دهغه په لاسو کې يو اوږود خنجر د ورايه ځليده. کله چې قاسم د دروازې پټې ورماتې کړې نو اسلم هغه نيمه دړه را پورته کړه او په قاسم يې د تورې درونډ ګذار وکړ ، قاسم بلکل په همغه اخرې لحمې کې د شا له خوا اواز واوريد اوپه بيړه را وګرزيد. خو اوس ډېر ناوخته شوې و د اسلم خان خنجر د قاسم په ښې اوږې باندې راپريوتې و اودهغې دغوښې دپرې کولو ورسته بلې لورې ته وتلې و. په دې توګه اسلم خان د خپل زخم بدله واخستله. قاسم په زوره زګيروې وکړ. خو په خپل ځاې باندې ثابت قدمه پاته شو، مشال دهغه د لاسو څخه ولويدخو تر اوسه پورې يې رڼا خپروله. قاسم دخپل زخم هيڅ پروا و نه کړه او په پوره زور سره يې خپله توره راخلاصه کړه او داسلم سر يې د تنې څخه جدا او دکوټې منځ کې ور وغورځاوه. دمشال رڼا تر ډېره پورې دننه کوټه روښانه کړې وه. داسلم پرې کړل شوې سر د کمرې په صحن کې رغړيده. اوبيا په هغه بله خونه کې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا د اسلم دښځې چغې وې.

قاسم رالويدلې مشال بيا راواخست. او کمرې ته دننه ور ننوت. هغه د رڼا په مرسته وکتل چې هلته يوه ښځه ناسته ده، ټول وجود يې د ويرې نه رپږديږي ،دهغې په پښو کې يوه تيزه توره هم پرته ده. داسې معلوميده چې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

توره اسلم خپلې ښځې ته د خپل ځان د دفاع له پاره ورکړې وه. خو هغې ښځې دخپلې کمزورتيا په اساس هغه استعمال نه کړای شوه. او د ويرې نه يې لاندې غورځولې وه. د اسلم ښځې چې کله د خپل ميړه پرې کړل شوې سر وکوت نو خپل ذهني توازن يې له لاسه ورکړ ،هغې په راوتلو سترګو تر ډېره پورې نقاب پوشه قاسم ته کتل اوبيا يې يو ناڅاپه په پښو کې پرته توره را پورته کړه او د يوې پاګل وحشي حيوان په څير يې په قاسم باندې حمله وکړه. قاسم څو قدمه شاته شو او بيا ددې ناروزلې ښځې د تورې ګذار په خپله توره باندې تم کړ ، دهغې ښځې توره دهغې له لاسه ولويده او د ديوال سره ولګيده. په همدې وخت کې د بيرون څخه د منډې اواز راغې ،دا اغا حسن چې قاسم ته يې ويل چې څو کسه وسله وال کسان غواړې دغه کور د مخې له لورې تر کلابندۍ لاندې راولې. قاسم ددې خبرې په اوريدو سره د برق په څير بيرون ته ور ودنګل اود درې درې زينې خيزونو په وهلو سره د کور بام ته ورسيد. اغا حسن يې هم تر شا په منډو و. امير خان لا د پخوا څخه هلته په چت باندې موجود و . هغه د عسکري پوهې څخه په ګټې اخستو سره مخکې د مخکې يوه رسۍ دلاندې کيوتلو له پاره دکور شاته غوځولې وه. تر ټولو د مخه اغا حسن لاندې کيوت ، ....بيا قاسم او په اخر کې امير خان هم لاندې را کيوت. اوس نو هغوې بلکل خوندي و . درې واړه په ډېره محتاطه توګه د شاتوت د ونو سيورې ته راغلل او پخوا ددې څخه چې هغه وسلوال کسان دې کورته را ننوځې د ينې چرې دغه درې واړه سالارانو خپل کار تکميل کړې و او د فوځې چونۍ د سيمې څخه وتلي و.

سهار د اورنه په خلکو کې عجيبه عجيبه خبرې کيدې. هرې لورې ته حيرانتيا خپره شوې وه. خلکو په ځاې ځاې کې د شپې د پيښې شوې پيښې په اړه خبرې کولې ، څکه په يوه ورځ کې د يني چرې په عسکری چونۍ کې څلور کسان وژل شوي وی ، دهر چا په ژبه همدا خبره وه چې د قيصر جاسوسان په اورنه کې را خپاره شوي دي.

خو قاسم په بل کوم فکر کې و. دهغه سره ډير کم وخت و ، خو تر مخ يې کارونه انبارونه وو. په دې وخت کې هغه د بغدادي دروازې ترځنګ ګرزيده را ګرزيده . څکه ابوجعفر همدلته اوسيده . اوس ورځ وه خوهغه دا ځاې يواځې په دې خاطر کوت چې په راتلونکې ګام اخستو کې ورته اسانتياوې پيدا شي، بازار کې هم پوره ګڼه ګونه وه. خلکو ترکې خولۍ په سر کړې وې او درانه کالي يې اخستي و ، ټول په خپل کاروباري ژوند کې نښتي وو . قاسم په کرار کرار په بازار کې ګرزيده. خو يواځې يو څوکسان د پرونيو پيښو په اړه په خپلو منځو کې خبرې اترې کولې. قاسم عربی کالی په تن کړی و چې کميس يې تر پښو پورې را غځيدلې و ،په سر يې حجازی لونګۍ ترلې وه ، هغه د بازار د غوغا څخه بې پروا د بغدادي دروازې په لور روان و. هغه غوښتل د بغدادي دروازې جامع جومات ته ورشي. هغه د بغدادي دروازې جومات ته ور ګرزيدونکې و چې په دې وخت کې يې سترګې د مارسی په ځوان کوچوان باندې ولګيدې. دمارسي کوچوان په بازار کې د څه اړينو شيانو د اخستلو له پاره راغلې و ، هغه غوښتل د مارسی کوچوان (اکبر) سره ووينې ، کله چې د اکبر لورې ته ورنژدې شو نو اکبر هغه وپيژانده

(c) ketabton.com: The Digital Library

« او.... صاحبه ته !.....ته دلته څه کوې ؟..... مارسي ستا ډېره ستاينه کوي ، نن خو زمونږ کورته هغه راغلې دې..... هغه زما دمشري مالکې دوست دې. .....هغه د چوغې خاوند ....؟

داسې ډاګيزه شوه چې اکبر د قاسم ستونزه اسانه کړه. هغه چې د چا لټون کاوه هغه پخپله د قاسم مخې ته راغې. قاسم سمدستې د اکبر څخه وپوښتل.

« څوک ؟..ابوجعفر ؟»

« هو ! هماغه ابوجعفر..... دنیلا ستګرو خاوند ..»

کله چې اکبر ورته د نیلا سترګو خاوند وويل نو د قاسم ذهن بيا په را وڅرخيد.د نيلا سترګو خاوند عرب اوسيدونکې ، ابوجعفر به تل دقاسم په زړه کې را ټکيده. قاسم سمدستې پريکړه وکړه چې هغه به مارسی ته يو پيغام استوي ، په همدې خاطر يې اکبر ته وويل :

« زه تاته يو ليک درکوم. ايا ته يې په سهي توګه خپلې کوچنۍ مالکې ته ور رسولې شې ؟« هو ! بلکل ، زه به ليک هرو مرو کوچنۍ مالکې ته ور سپارم.»

د مارسي کوچوان دخپل عمر نه زيات چالاکه و. خو اوس قاسم ته ستونزه راپيدا شوه ، څکه هغه غوښتل په بازار کې دخط د ليکلو کوم ځاې پيدا کړې ، هغه فکر وکړ چې دکوم سراې د منشي د کاغذ او قلم څخه بايد کار واخلي. په دې خاطر هغه د مارسی دکوچوان سره يوځاې د يوه سراې په لټه کې روان شو. په بازار کې پوره ګڼه ګونه وه. خلک په پښو تلل راتلل، خويوشمير خلک په خرو اواسونو سپاره په بازار کې ګرزيدل. دهرشي اوهر ډول وسايلو څخه دوکانونه ډک و ، ښځه او نر ټول په پيرلو او پيريدلو کې مصروف و. دا د اورنه تر ټولو ستر بازار و. دا د بغدادی دروازې څخه پيليده او دښار تر منځه پورې رسيده. قاسم او اکبر د سراې د لټون له پاره ان د بغدادي دروازې تر چوکه پورې را ورسيدل ، قاسم د اکبر د وينا په اساس په يوه ځاې کې تم شو ، دا ډېر ستر او ښايسته سراې و ، قاسم اکبر له ځانه سره واخست او سراې ته ور ننوتل. د سراې د عمارت په کتلو سره حيران پاته و ، دا تيرو څخه جوړشوې يو ډېر ښکلې عمارت و ، قاسم دعمارت له منځه تير شواو د استقباليه ميز په لور ورغې ، هلته يو دپوخ عمر سړې دهغوې ښه راغلاست وکړ ، قاسم ورته د کيناستو سره سم خپله خبره وکړه. هغه پوخ عمري سړي سمدستي کاغذ او قلم د قاسم تر مخ کيښوول تر څنګ يې د قلم رنګ هم رامخته کړ. قاسم خان قلم او کاغذ راواخست او مارسي ته يې وليکل:

«نن يوځل بيا عقاب ستا په انګړ کې دې ، پخوا له دې چې هغه ستا د کيناستو ځاې زيانمن کړي دهغه عزايم ځانته ډاګيزه کړه ، د ستورو د چال چلند په اساس نن ورځ زمونږ له پاره ډېره غوره ورځ ده. د چمن د مرغانو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د دې عقاب خطر کمیدونکې دې. امید دې چې د شاهین تر راتلوپورې به دغه عقاب دکوم ښکاری ښکار وګرځي. خو دهغه په تګ راتګ باندې ، په ځانګړې توګه نن ورځ ځانګړې څارنه په کار ده ، والسلام»

دا د رازه ډکه لیکنه وه. خو مارسی ذهینه نجلۍ وه ، هغه ته ددې مسئلې ډاګیزه کول ستونزمن کار نه و، قاسم مارسي ته لیکلی دغه لیک را تاو کړ او بیا اکبر ته ورکړ. اکبرپه دې و پوهیده چې کار پوره شوې دې ، نو سمدستې د تللو له پاره تیار شو. خو قاسم یوځل بیا هغه تم کړ. په چوترې باندې ناست دغه پوخ عمری سړې چې د قاسم دا لیک یې دخپلو عینکو لاندې کوت ، حیران پاته و. ځکه د قاسم د لیک مضمون ډیر عجیب و. که چیرې لیک د مارتها اویا ابوجعفر لاسو ته هم ورغلې وې نوبیا یې هم راز ترې نه شو پیدا کولې. قاسم تر اوسه پورې د یوه ډیر پوه سراغ رسان په څیر خپل ځان ثابت کړې و. هغه اکبر ته وویل:

« ګوره اکبره ! .....خپلې مالکې ته دې ووایه چې ددې لیک ځواب به همدا نن راکوي اوهغه هم ژر تر ژره...... اکبره ! ته په خپله د خپلې مالکې ځواب ماته راوړه. زه به نن ماسپښین ستا د راتلو انتظار کوم. ... هلته د لاله شاهین دیادګار تر څنګ.....»

د قاسم د هدایاتو د اوریدو سره سم اکبر خپل سر د درنښت په خاطر و خوځاوه. هغه ولاړ اوقاسم هم پرېښود چې ژر تر ژره ولاړ شی. له یوې خوا قاسم اکبر د مارسي دکور په لور ولیږه خو دبله اړخه یې اراده وکړه چې هغه به په خپله د ابوجعفر د څارنې له پاره د مارتها تر کوره ورځي. خو اوس هغه داکبر د بیرته راستنیدو انتظار کاوه. کله چې اکبر د سراې د منشې څخه ووت نو قاسم هم د منشی شکریه ادا کړه او بیرون وتلو له پاره را پورته شو. هغه د سراې څخه د را وتلو په حال کې و چې په دې وخت کې یې سراې ته د یوه اجنبي په را ننوتلو سترګې ولګیدې. دا سړې دخپل شکل اوصورت څخه د هنګرې عیسایی معلومیده ، اوهمدا خبره وه چې قاسم یې دهغه لورې ته متوجه کړې و .دا اجنبي مسافر و اودهغه په شا بار کړل شوې سامان ددې ګواه و چې هغه همدا اوس اوس اورنه ته را ننوتې و ، پخوا ددې څخه چې قاسم دهغه په اړه څه نور فکر کړې واې ، اجنبي بلکل د قاسم سره نژدې تیر شو ،خو تم شو او په ډیر معصومیت سره یې دقاسم څخه و پوښتل.

« ایا دا سراې دې ؟»

د اجنبي د لهجې څخه د قاسم ګمان په یقین بدل شو. دا ریښتیا هم دهنګرې اروپایی اوسیدونکې و ، د قاسم په څیر سراغ رسان د هنګرې ددې اوسیدونکې پوښتنه غنیمت وګڼله اوپه مکمله توګه دهغه اجنبي په لور متوجه شو.

« هو ! تاسې دکومه ځایه راغلي یاست ؟..... ایا ته د سراې په لټون پسې یې ؟» قاسم اجنبي ته دځواب ورکولو په ځاې په عامه توګه ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! زه د هنگری ځخه راغلي یم ، او همدا اوس دې ښار ته راننوتم.» د اجنبي په خبرو کې بلکل سادګي وه ، هغه د شکل او صورت نه د قیصر جاسوس اویا د عیسایي فوځ سپاهي نه معلومیده. د هغه په مخ ساده شانته خندا وه اود سترګو شاوخوا یې توري حلقې وې. د هغه سترګې هم داروپایي خلکو په څیر شنې شانته وې. د هغه په کتلو سره د قاسم اعصاب ارام شوې و. هغه په دې فکر کې شو چې دا شخص خطرناکه نه دې. د هغه لهجه ، خبرې او قواره د جاسوس په څیر نه معلومیده. کیدې شی چې دا کوم سوداګر اویا سیل کونکې وي ، په همدې خاطر قاسم د زړه له کومې د تللو پریکړه وکړه، خو د خپلو معلوماتو په خاطر یې د اجنبي ځخه اخري پوښتنه وکړه. هغه د هغې د مخه یې اجنبی ته وویل:

« هو ! دا سراې دې او ډیر ښه سراې دې.... ته را ته سوداګر معلومیږې.» د قاسم په استفهامیه لهجه ورته وویل:

هغه سرېي وخندل. او خپل سر یې د نفې په خاطر و خوځاوه.« نه ، نه ، ماته سوداګر مه وایه. زه د دنیا د اخستلو له پاره نه یم راغلې ، او نه یې د پلورلو له پاره راغلې یم. زه خو په دې خاطر را وتلې یم تر څو خلک وپوهوم چې د دنیا پیرل او پیرودل بند کړئ ،ژوند ډیر لنډ دې اودغه لنډ ژوند په پیرلو او پیردلو باندې له لاسه مه ورکوئ.»

قاسم یو ناڅاپه د اجنبی په خبرو کې دلچسپي واخسته. هغه اجنبي ته په مسکا وویل چې:

« ستا د سوداګرئ خبره سهي ده. خو د ژوند د لنډون خبره دې غلطه ده. ژوند به ولې مختصر وي ، ژوند خو ډیر اوږود دې. لمرې په دې دنیا کې ژوند کول په کار دي اوبیا هغې دینا کې. د مرګ ملایکه خو یوا ځې د انسان بدن لمسوي ،..... هغه د روح د مرکز ځخه لرې اوسي.....»

اجنبي د قاسم خبرې په پرانستو سترګو اوریدې. بیا یې په بیړه د خپلې شا ځخه سامان را ښکته کړ ، او د قاسم سره ورغاړې وت. « واه ! زه څومره خوش نصیبه یم ، په اورنه کې د لمرې قدم د ایښودو سره سم زه د یوه ډیر مناسب انسان سره مخ شوي یم. تا د ژوند په اړه ډیره ښه خبره وکړه..... دا ډیره ستره خبره ده. ایا ته خو به حکیم نه یې ؟»

د اجنبی په خبرو قاسم وخندل او ورته یې وویل « نه ! دروند ه میلمه ، دا دومره ستره خبره نه ده. دا خو عامه خبره ده . دا خبره خو تاته د مسلمانانو یو کوچنې ماشوم هم کولې شی.»

اوس نو اجنبي د پخوا ځخه هم ډیر حیران پاته شو.

« ایا ریښتیا هم د مسلمانانو کوم کوچنې ماشوم دا خبره همداسې کولې شي ؟»

« هو ! یو کوچنې ماشوم هم !» قاسم ورته په خندا کې ځواب ورکړ. اوس نو هغه د غه اجنبي کوم خبطې وګڼې ګاڼه. ځکه هغه وکتل چې اجنبي خلا ته ګوری او د خپل ځان سره خبرې کوي. اجنبي ویل چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ددې مقصد دا شو چې د مذ هب سره هم د کائناتو په اړه د ستونزمنو پوښتنو ځوابونه شته. ما خو دا فکر کاوه چې مذهب د يوڅو کسو پوهو خلکو د لوبو وسيله ده ..... که چيرې مسلمان په مرګ قايل نه وي نو په يقيني توګه به دهغو سره د انسان دموخو له پاره اعلې او برتر شعور شتون ولرى ..... ددې مقصد خو دادې چې زه بلکل سهى لورې ته راغلې يم .....هو ! زه بلکل سهي ځاې ته راغلې يم. اوس به زه د تندې احساس نه کوم ، اى اربانه ! تا واوريدل چې زه سهي ځاې ته راغلې يم.»

د اجنبي ددې خبرو د اوريدو سره دقاسم دلچسپې نوره هم زياته شوه. خو دهغه سره دوخت کمښت و . ځکه هغه غوښتل د ابوجعفر د نيولو له پاره پلان جوړ کړي. په دې خاطر ددې نه زيات د پاته کيدو جوګه نه و . هماغه و چې داجنبى څخه يى رخصت واخست او روان شو. خو اجنبى هغه له لاسه و نيوه « ته چيرې ځې ،.....را ځه لما سره راشه. زه يو اجنبى يم ، ماته لاره و ښيه ، ته ماته ډير نيک انسان معلوم شوې.»

قام ودريد او په ډير متانت سره يى اجنبي ته وويل:« درونده ! زه خو اوس له تاسره نه شم تم کيدې ، خو ته همدلته په سراې کې اوسه زه به ستا دکتلو له پاره يو ځل بيا راځم ....خو تا ماته خپل نوم او دلته اورنه د راتلو مقصد و نه وايه. نو که ته په دې اړه څه ونه وايې نو زما او ستا تر منځه به دغه بيګانګې څنګه له منځه ولاړه شي.؟

اجنبي په ډيره ټيټه لهجه وويل« زه ښېنه غواړم چې ماتاته خپل نوم و نه ښود. زما نوم «اربا ن» دې ، د هنګرې اوسيدونکې يم اوهمدا اوس اوس د قسطنطنيې څخه دلته اورنه ته راغلې يم ، زه کوم ځانګړې کار نه کوم خو داوسپنې د ويلې کولو په کار کې پوره مهارت لرم ..... اوسپنه زما په لاسو کې ويلې کيږي ... په دې خاطر ما دکسب له اړخه ددې وخت داود وګڼه.»

اوس نو قاسم په خلاصو سترګو اربان ته کتل ، قاسم په پوره جوش او ولولې سره اربان د لاسو ونيو او په ډيره مينه يى ورته وويل:

درونده اربانه ! ته دلته زمونږ معزز ميلمه يى. ته همدلته په سراې کې اوسه. ستا ټول مصرف به زه ورکړم ، خواوس زه په بيړه کې يم سبابه څه وخت ستا په خدمت کې حاضر شم.

قاسم په معذرت سره داربان څخه رخصت واخيست. او د سرايه راووت. اوس نو دهغه مخ د سلطاني قصر په لور و . ځکه هلته د امرانو د اوسيدو ځايونه و. هغه غوښتل د سلطان دقصر شاتنى برخې ته د ابوجعفر دڅارنې له پاره ور وګځلي ، اوغوښتل يى چې دمارتها تر دروازې ور ورسيږي.اوبيا دڅارنې له پاره بايد يو داسې ځاې و ټاکي چې دهغه ځايه دابوجعفر په تلو راتلو باندې څارنه وکولې شي. خو هغه ته د مارتها د دروازې پورې د ورتلو اړتيا پيدا نه شوه.ځکه هغه د لرې څخه دمارسى کوچوان وکوت. ځکه قاسم لږه شيبه مخته همد ې کوچوان ته دمارسى په نوم يو ليک ورکړې و ، قاسم فکر وکړ چې دهمدې کوڅې په سرکې په اکبر باندې ورغږ کړي .....بيا هغه يوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پریکړه وکړه اوهمغې لورې ته روان شو په کومې چې اکبر روان و . هغه ځو کوځې داکبر تر شاولاړ اوبیا په یو موړ کې را وګرزید ، ویې کتل چې اکبر د ښار دننه سړک لورې ته روان دی. په دې خاطر یې په هغه ور غږ کړ. اکبر د غږ سره سم و درید کله یې چې شاته وکتل نو خوله یې دحیرانتیا څخه واژه پاته شوه. هغه په ډیره بیړه د قاسم لورې ته راغې ،قاسم دهغه سره دغیرمعمولی یوځای کیدو په ځای دمعمول مطابق په لاره دتلو په وخت کې دیو ځای کیدو پریکړه وکړه. د لږ څه وخت وروسته قاسم او اکبر یوځای په لاره روان و . اکبر لکه د طوطي په څیر په خبرو لګیاو.

«نن زما مالکه ډیره خوشاله وه. ستا دلیک نه وروسته یې دخوشحالۍ نه ټوپونه وهل ، خو بیا پوه نه شوم چې ولې زما مالکې د مشرې مالکې اودهغې د میلمه دخبرو داوریدو له پاره کړکۍ ته ورغله اوهملته ورته ولاړه وه اوغوږ یې ورته ایښودی. مالکې مې ماته هم وویل چې دهغوی خبرې واورم ......نن مالکه ډیره خوشحاله ده ، صاحبه ! ما ددې نه مخته هیڅکله هم هغه دومره خوشحاله نه وه کتلې.»

اکبر تر اوسه پورې خبرې کولې. خو قاسم دهغه خبرې غوځې کړې او ورته یې وویل چې « ایا تا هم د ابوجعفر او مارتها خبرې واوریدې ؟

«هو !» اکبر په لنډه ورته وویل:

قاسم ترې بیا وپوښتل : « هغوی څه ویل ؟»

اکبر تندې را ګونج کړ او د لږ فکر نه وروسته یې وویل « هغوی دواړو په یني چرې کې د راپورته شوو پیښو په اړه خبرې کولې، ابوجعفر ورته ویل چې دا کار د شاهي سراغ رسان کړنه ده. .....اومارتها ، یاد ساته چې دا شاهي سراغ رسان ډیر زیات خطر ناکه او چالاکه انسان دی...... ما هغه کتلې دی. دهغه وجود د اسپ د وجود په څیر او دپړانګ په څیر سترګې ، او د ګیدړې په څیر تیزدماغ لری.

اکبر همدومره وویل اوبیا خاموشه پاته شو. قاسم ترې یو ځل بیا په پلټونکې لهجې سره و پوښتل.

« بس !......ایا همدومره څه دې اوریدلې و یا نور څه دې هم ؟»

اکبر یوځل بیا وویل :« ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره د کتلو خبره هم کوله. هغه مارتها ته داخبره کوله چې شهزاده دهغه په لاسو کې دی او دا چې مارتها ته په دې اړه د ویریدو اړتیا نه شته. هغه په ډیره تیټه توګه دا خبرې کولې. داسې کومه کومه خبره به ترې را وتله ، خو زما مالکه ټوله ورځ هلته د کړکۍ سره سر یو ځای کړې و ، ولاړه وه اودهغوی خبرې یې اوریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره همدومره خبره کافي وه. هغه په تلو تلو کې اخری پوښتنه وکړه. « ايا ابوجعفر تر اوسه هم هملته دې ».

« نه ، هغه لږ څه دمخه دهغه ځآيه را ووت. خو دا راته ډاګيزه نه شوه چې هغه چيرې ولاړ ، کيدې شي چې زما مالکې ته په دې اړه معلومات وي.»

قاسم د تلو تلو په وخت کې يو ناڅاپه و دريد. هغه چې د اکبر څخه څه غوښتل و پوښتي ، هغه يې پوښتلي و. اوس نو هغه ته د اکبر سره يو ځاې په کوڅو کې تګ مناسب نه ښکاريده. په ډيره مينه يې اکبر ته دوه درې اشرفۍ په لاسو کې کيښودې ، هغه يې په اوږه باندې و ټپاوه. او پخپله په يوې بلې لورې ولاړ. هغه په لاره کې په همدې فکرونو کې ډوب و چې دابوجعفر په غداريدو کې خو هيڅ شک پاته نه شو. دهغه په ذهن کې يو ځل بيا دهغه نيلې سترګې را ځليدې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې ابوجعفر د عثماني سلطنت له پاره يو خطرناک جاسوس او مهمه مهره ده. خو دهغه په ذهن کې را ټوکيدونکې دغه خيال تر اوسه پورې يوه مفروضه وه. هغه دا انګيرله چې ابوجعفر د يوه عربي په ځاې يو اروپايي اوسيدونکې دې هغه غوښتل چې د ابوجعفر اصلي بڼه را برسيره کړي. خو ددې ويرې چې بغاوت په هروخت کې شوني دې چې په ټولو ځايو کې سر راپورته کړی ،خپلې پلټنې ته يې ددوام ورکولو په ځاې پريکړه وکړه چې ابوجعفر ته ددې نه زيات وخت ورنه کړي او لاس پرې پورته کړي او په خپله ولکه کې يې راوړي . په همدې خاطر يې په ډيره بيړه ځان د پټې محکمې مشر بهرام خان ته ورساوه ، ځکه هغه ته ددې کار د ترسره کولو له پاره يوه ډله عسکرو ته اړتيا وه. تر څو دسلطان له اړخه ورکړل شوي خصوصي اختيارات استعمال کړي او ابوجعفر په رڼا ورځ و نيسي اوبندي يې کړي.

دهغه دغه نئ ورځ ډيره مصروفه تيره شوه، هغه ته ماسپښين ناوخته دمارسي پيغام هم رارسيدونکې و. په دې خاطر هغه بايد د لاله شاهين يادګار ته ورغلې وې. او همدا نن ورځ يې د ابوجعفر په خير د يوه ځواکمن او بانفوذه وګړي د نيولو پلان هم درلود تر څو دهغې له لارې د سازشونو ټولې کړۍ راو سپړي. هغه د سهاره تر اوسه پورې پيدل روان و. خو اوس ورته د يوې وسله والې ډلې اړتيا پيدا شوې وه. ترڅنګ يې دخپل ځان له پاره ديوه بهترين آس اړتيا هم. هغه ددې کار د تر سره کولو له پاره دخپل ځان سره د بهران خان رايوځاې کول مناسب وګڼل. هغه نيغ دسلطاني قصر تر څنګ د سرکاري دفترونو دعمارت په لور ورغي ،ځکه هغه کولې شو دبهرام خان سره همدلته ووينې.

دبهرام خان څنګ ته د رسيدو سره سم هغه ورته خپله مدعا وويله. خو بهرام خان داسې خيز وواهه لکه لړم چې په کو خاص ځاې کې ټک ورکړې وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«دا ته څه وایی ؟ مونږ څنګه کولې شو دابوجعفر په څیر شخصیت و نیسو .؟ هغه خو دامراو د ډلې څخه دي. او د سلطاني قصر سره نیغ په نیغه اړیکې لري.»

قاسم خان د بهرام خان خبرې واوریدې او خوله یې را جوړه کړه ، لږ څه په قهر یې وویل « که هغه د سلطاني قصر سره اړیکی لری ، نو څه وشول. دا خو پخپله د معظم سلطان حکم دې چې هر هغه څوک پرته له ویرې ونیسئ چې اړیکې یې دغدارانو سره ثابتې شي. زه به د ابوجعفر دنیولو پرته ارام کینم. دا به زما په دنده کې زما غفلت وي ،دقیصر جاسوس به زمونږ تر سترګو ګرځي را ګرځي او مونږ ورته هیڅ هم ونه ویلې شو. دا به څه ډول شوني وي ..؟»

بهرام د ابوجعفر د نیولو په لاره کې خنډ و. ځکه هغه ددومره سترې خطرې بار په غاړه نه شو اخستې. چالاکه ابوجعفر دخپلو غوړه مالیو په اساس د شهزاده علاوالدین نه علاوه د سلطنت نور ډیر مسؤلین هم په خپلو لاسو کې لوبول. بهرام داسې انګیرله چې د ابوجعفر په نیولو سره به شهزادګان ،ستر ستر وزیران او امران دهغه د ملاتړ له پاره په خوزښت راشي ، هغه د لږ څه فکر کولو وروسته قاسم ته وویل:

« قاسم بن هشامه ! زه له تاسره د ابوجعفر په څیر د شاطر انسان دنیولو له پاره نه شم تلای. ځکه که ما ابوجعفر و نیوه نو شهزاده علاوالدین به زما په لاسو کې زنځیرونه واچوی..»

اوس نو قاسم په هغه څه پښیمانه ښکاریده چې سلطان یې دده په اړه د هدایاتو د ورکولو څخه منه کړې و . هغه ته دسلطانی دماغ د لرلید اوباریک بینۍ په اړه اوس معلومات تر لاسه شو . هغه داسې انګیرله چې سلطان به یواځې یو سپاهي وي خو اوس ورته د ډاګیزه شوې وه چې هغه یواځې یو سپاهې نه بلکه یو ډیر پوه او د سترو تجربو خاوند دې. هغه ته د خپلې عاقبت نا اندیشۍ په اړه احساس کیده. ځکه که نن سلطان بهرام ته حکم کړې وې نو بیا به دا ستونزه نه رامخته کیده. خو په هر صورت هغه داخرې حربې په توګه بهرام ته وویل :

« بهرام خانه ! سلطان ستا په شتون کې زه د ټول دربار تر مخه شاهي سراغ رسان ټاکلې یم ، په دې اساس زه تاته حکم کوم چې دابوجعفر په نیولو کې زما سره مرسته وکړه.»

اوس نو بهرام خپل تخرګونه ګرول. ځکه دا ریښتیا و ، کله چې سلطان قاسم د شاهي سراغ رسان په څیر ټاکه نو بهرام خان هم هلته موجود و . خو اوس بهرام خان په دې خاطر وړاندې وروسته کیده چې سلطان ورته په ځانګړې توګه کوم حکم نه و صادر کړې. څنګه چې قاسم بهرام ته دسلطان دحکم په اړه وویل نوبهرام یو رامات شو او په مړاوې لهجه یې وویل.

« قاسم بن هشامه ! سهي ده ..... زه ستا په مسؤلیت ددې کار کولو له پاره تیار یم. خو یاد ساته چې که شهزاده علاوالدین ماته حکم وکړ نوزه ابوجعفر سمدستي پریږدم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د بهرام خان دومره څه هم د ځان له پاره غنیمت وګڼل. او ویې ویل:

«سهي ده ، د شهزاده علاوالدین د وینا په اساس ته ابو جعفر بیرته پرېږده.»

ددې وروسته قاسم خان او بهرام خان د ابو جعفر د نیولو له پاره په پلان باندې خبرې اترې پیل کړې ، ان تر دې چې ماسپښین پیل شو . قاسم خان د بهرام خان سره د پلان د جوړولو وروسته دبرق په څیر راووت او د کرایې د اسونو د اخور په لور ولاړ او د لاله شاهین دیادګار پورې د تللو له پاره یې یو آس کرایه کړ . دماسپښین دکیوتو تر مخه هغه دیادګار دروازې ته رسیدلې و . خو د ژمنه کړل شوي وخت نه لږ څه وروسته رسیدلې و . کله چې دروازې ته ورننوت نو اکبر یې تر سترګو شو . هغه دابنوس د ونو سره نژدې په یوه مات دیوال باندې د پاسه ناست و . اکبر هم ددروازې په لور کتل. هغه سمدستې ددیواله را ټوپ کړ او بیا د قاسم په لور په منډه ورغې. په همدې وخت کې د قاسم سترګې هم هلته د ونو په ګڼو بوټو کې دولاړې بګۍ په لور ونښتې . هغه حیران شو . ځکه ددې مطلب دا و چې مارسي پخپله هلته راغلې ده . دمارسی په جرءت باندې حیران و ځکه نن سبا مارتها اودابوجعفر دخپلو سازشی کړیو په اخری سر کې و. او همدانن هم ابوجعفر دمارتها دکوره راوتې و ، مارسي ته احتیاط کول په کار و ،په یقین سره چې مارتها او ابوجعفر به په مارسي باندې شک کوي اودا هم شوني ده چې دابوجعفر جاسوسان به دمارسي پټه څارنه هم کوي ، قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په بیړه بیړه د باره درې په لور ولاړ . اوس نو اکبر هم ورته را نژدې شوې و ، قاسم اکبر ته په خندا کې وویل :

« داسې معلومیږي چې ستا مالکه هم په خپله دلته باره درې ته راغلې ده.»

اکبر په پوره جوش سره ورته د اثبات په توګه سر وخوځاوه . اودقاسم سره یې د لاس د ورکولو وروسته وویل

«مالکه په باره درې کې نه شته بلکه هملته په بګۍ کې ناسته ده .ته هم هملته ورشه ، نن مونږ دتعقیب څخه ویریدو . په دې خاطر د مختلفو لارو څخه په پټه توګه دلته راغلې یو»

قاسم دمارسي پوهې ته حیران و ،یعنې هغه څه چې هغه انګیرلي و مارسي هم همغسې انګیرنه درلوده.

د مارسي سره خپلو خیالاتو دهماهنګۍ د کتلو وروسته د قاسم په زړه کې نورې هم دخوشحالۍ څپې ګرمې شوې . هغه بګۍ ته ور نژدې شو اود بګۍ شاتنۍ پرده یې پورته کړه او په بګۍ کې ناستې مارسي ته یې سلام وکړ. مارسي په خندا سره د قاسم د سلام ځواب ووایه. اوهغه ته یې دننه بګۍ ته د راتلو له پاره اشاره وکړه. اکبر بیرته منډه کړه او د څآرنې په خاطر دهمغه مات دیوال د پاسه وخوت. اوس نو هغه دیوه هوښیاره چیتا په څیر څلور خواوې تر څارنې لاندې نیولې وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مارسي او قاسم په بګۍ کې د لرګیو څخه په جوړو شوو چوکیو باندې یو بل ته مخامخ کیناستل. دا څلور ضربې لس فټه کوچنۍ کمره وه. مارسي او قاسم یو بل ته دومره نږدې ناست و و چې دهغوی زنګونونه یو د بل سره نښتل. نن مارسي په ساده کالیو کې وه او دپخوا څخه ډیره ښایسته او ښکلې ښکاریده. دهغې په لویو لویو سترګو کې یو ډول تجسس او پلټنه وه. یو ناڅاپه دهغې شرارتي زلفې دهغې د سر څخه راپرانستل شوې او په اوږو او مخ یې راوغوړیدې. هغې بیرته په بیړه په لاسو خپلې زلفې را جوړې کړې او مسکۍ شوه. قاسم ته دا سې څرګندیده لکه د ګل غوټۍ چې را سپړیدلې وي. تر یوې لمحې پورې هغه خپل ټول مسؤلیتونه له یاده ویستلي و. هغه په دې آند و چې دهغې ښکلتیا دهغه په اعصابو باندې سپره شوې ده. خپل سر یې و ځنډه او په پوره غور سره یې وویل.

«نن ابوجعفر ستاسې کور ته درغلې و»

مارسي دقاسم خبره واوریده او په زوره یې وخندل او بیا یې داثبات له پاره سر وخوځاوه او ویې ویل: «تا ماته د ابوجعفر د جاسوسۍ له پاره ویلي و ، خو ددې څخه ماته ستا اصلیت را څرګند شو ..... دروندہ شاهي سراغ رسانه ...!

قاسم لمړی پوه نه شو خو وروسته چې وپوهیده او د شرم څخه یې سرښکته کړ او مسکې شو.

« زه سهي ده ، که چیرې تاته ډاګیزه شوي وی نو ته یې داسې وګڼه چې مادرته د سلطنت له اړخه یوه نیکه دنده درسپارلې وه. خو اوس راته دا ووایه چې ستا د مور او ابوجعفر ترمنځ څه خبرې شوې دي.

مارسي په پوره متانت سره وویل « زه نن هغه وخت ډیره زیاته حیرانه شوم چې وامې وریدل چې زما مور او ابوجعفر د قسطنطنیې د قیصر جاسوسان دي او دهغه له پاره کار کوي. زما په ذهن کې هم نه راتله چې زما مور دې په دومره خطرناکه سازش کې را نغښتې وي..... هو ! دا خلک دسازش په کړیو کې را نښتي دي ،پرون چې د ینې چري کوم سالار وژل شوی دی ، نو ابوجعفر وایی چې په دې قتل کې شاهي سراغ رسان یعنې قاسم بن هشام هم شریک دی. دیني چري سالار اسلم خان د ابوجعفر ډیر نږدې سړی و او ابوجعفر یی په مړینه باندې ډیر خواشیني ښکاریده. هغه تاته د څه زیان د درسولو خبره هم کوله. تر هغې چې زه د خپلې مور او ابوجعفر دخبرو څخه پوهه شوې یم نو زه فکر کوم چې هغوی به اورنه ته دسلطان د راستنیدو د مخه کومه خطرناکه لوبه لوبوي. په دې خاطر ما تاته دخط د لیکلو په ځاې پخپله دلته د راتلو او له تاسره دمخامخ خبرو کولو پریکړه وکړه.

دمارسي دخبرو په اوریدو سره قاسم حیرانتیا ونه ښووله. ځکه هغه ته ددې خبرو په اړه د پخوا څخه معلومات تر لاسه شوې و خو هغه لږ څه شک یې چې په زړه کې و هغه هم اوس له منځه ولاړ ، هغه ته اوس دا ډاډمنه شوې وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دلته په اورنه کې به ابوجعفر اودهغه ملګرې د سلطان د راستنيدو دمخه فساد اوبغاوت خپروي ، هغه د لږڅه خاموشۍ نه وروسته په هوډمنه توګه مارسي ته وويل:

« ته اندېښنه مه کوه زه به همدانن شپه ابوجعفر نيسم ، تر څو هغه پخپله د خپلو سازشي پلان ټولې کړې را بربنډې کړي»

مارسي ورته په حيرانتيا سره وکتل او په پوره جذبې سره يې ورته وويل: « ايا رېښتيا هم ته داسې کولې شې؟ ما خو اوريدلي دي چي ابوجعفر ان تر شاهي دربار پورې خپلې اړيکې غوځولې دي. هغه خو زما مور ته تسلي ورکوله چي شاهي سراغ رسان زمونږ هيڅ نه شي کولې ، ځکه چې هغه له ځانه سره شهزاده علاوالدين ملګرې کړې دې »

دشهزاده د يادونې سره سم د قاسم تندې ګونجې شو ، ځکه هغه دهره ځايه همدا خبره اوريده ، اوس نو دهغه په زړه کې دا شک را پيدا شو چې هسې نه چې د سلطان مشر زوې علاوالدين د ابوجعفر د نيولو په کار کې ورته خنډ پيدا نه کړي. هغه اوس په دې فکر کې شو چې څه ډول شهزاده د ابوجعفر د ملاتړ څخه لرې وساتي. کله چې مارسی وکتل چي قاسم ګونګ ناست دې نو خپله نازکه ګوته يې دهغه په زنګون کيښوده او زور يې ورکړ ، دمارسی په ګوته کې لکه دبرق په څير ټکان و .داسې وبرېښيده لکه قاسم ته يې شاک ورکړې وي ، يوناڅاپه را نيغ شو ، مارسی دهغه په کتلوسره مسکۍ شوه او رته يې وويل:

«په خداې ! ته يوخالصه عرب مسلمان يې. ستا ټول کړچار د يوشريف الطبع انسان نمايندګي کوي.... کله چې تاته وينم نو په زړه کې مې را ګرځي چې يوه لحظه هم له تا جدا نه شم. » ددې اخري خبرې په کولو سره دمارسی سترګې د حيا نه ښکته شوې.

اوس نو د قاسم نوبت وو ، هغه په شرارتي او مينه ناکه توګه وويل : « که چيرې د لرې کيدودومره ويره درسره وي ، نو يوځل ولې نه رانژدې کيږې. زما درنه مور او ورندار به ستا په کتلو ډيرې خوشحاله شي ، ته کله زمونږ کور ته راشه ، » دقاسم لمړۍ خبره بلکل ډاګيزه وه ، دمارسی مخ د شرم څخه تک سور شو اوپه خپل ځاې باندې يېغه نيغه شوه . قاسم داسې و انګيرله چې يوه ډيره ستره خبره يې ډيره ژر اوبې وخته کړې ده. په دې خاطر يې دخپلې خبرې د جوړولو هڅه وکړه:

«زما په‌آند چې په تا زمونږ دکور په لور دور تللو خبره ښه و نه لګيده. په دې خاطر خاموشه پاته شوې.»

مارسی د قاسم د خبرې په اوريدو سره ټکان وخوړ او سمدستي يې خپل سر راپورته کړ او دخپلې چپتيا په اړه يې څرګندونې پيل کړې :

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه ، نه ، داسې مه وايه ، اوس خو ستا نوم زما له پاره ژوند ګرزيدلې دې. تاته به ډاګيزه شوي نه وي چې زه سکندر خومره تنګه کړې يم. په حقيقت کې زه اوسکندر يوځاې را ستر شوي يو. زما مور دهغه د پلار وينځه وه. په دې خاطر هغه ما دخپل پلار جاګير ګڼي ...... سکندر هغه لورې د تللو دمخه هڅه وکړه چې ما هم له ځايه سره يوسي خو ما ترې ځان په دې خاطر شاته کړ چې هغه يومسلمان دې او زه يوه عيسايي ، زه نه غواړم چې ديوه مسلمان سره واده وکړم. ما خو ترې په همدې بهانه ځان په څنګ کړ. خو اوس هغه داسلام څخه بيرته اوختې دې. اوعيسايي شوې دې. زه هره لحظه دخپل ځان د خوندې پاته کيدو په اړه انديښمنه يم. ځکه زما مور غواړې زه د سکندر سره واده وکړم. سکندر چې هغه لورې ته ورته ، نو دايي ويلي و چې هغه به ډير ژر ما هلته ور وغواړي ، نو په داسې حالاتو کې ستا وجود زما له پاره دپناه اخستو بهترين ځاې دې.

دمارسي دخبرو څخه دقاسم په جود کې د سکندر پر خلاف د قهر او غضب څپې را پيدا شوې. هغه ددې نه مخته د مارسي په دغه قصه او غم باندې نه وخبر. هغه ته دا ډاګيزه شوه چې مارسي سهي خبره کوي ، د سکندر په څير د يوه حيوان صفته انسان څخه هر عمل شونې دې. اوس نو قاسم مارسي له خپله ځانه سره نوره هم نژدې احساسوله ، په يوه عزم سره يې هغې ته وويل:

مارسي ! تا ډيره ښه وکړه چې په وخت دې دسکندر د عزايمو څخه خبر کړم. اوس به زه هڅه کوم ستا په اړه هم ځان اګاه و ساتم. ته انديښنه مه کوه ، زه نن شپه ابوجعفر نيسم ، زه هيلمن يم چې دلته په اورنه کې به زه دهغه او د سکندر د ملګرو په اړه پوره معلومات تر لاسه کړاې شم. او ډير ژر به ټولې مهرې را بربنډې کړم او په دې توګه به ستا دانديښنو لړۍ هم پاې ته ورسيږي

قاسم تر اوسه پورې خپله خبره نه وه خلاصه کړې چې د بګۍ نه بيرون دپښو ترپار شو ، قاسم لکه دپړانګ په څير متحرک شو اوسمدستي يې د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه ، اکبر په بيړه دبګۍ په لور ور روان و دقاسم په تندې باندې غونجې پيدا شوې وې. هغه فکر کاوه چې هرو مرو کومه خبره راپيدا شوې ده، پرته له ځنډه د بګۍ څخه را ووت. په دې وخت کې اکبر هم را ورسيد. اکبر دراتلو سره سم وويل:

« مايو آس سپور وکوت چې ددې يادګار په شاوخوا کې ګرزيده. او د ديوال دچاودنو څخه دننه يې ديادګار د کتلو هڅه کوله.»

دې خبرې د قاسم په اعصابو باندې بد اغيز وکړ ، سمدستي يې خپله توره را وويسته او اکبر ته يې وويل ، ته په بګۍ کې کينه ، زه به بيرون دحالاتو څارنه وکړم. اوس بايد مونږ ددې ځآيه و لاړ شو.» قاسم ددې خبرې په کولو سره دخپل آس په لور ورغې ، ماسي هم داکبر خبرې اوريدلې وې ، دهغې زړه ددې نوو حالاتو په را پيدا کيدو سره درزيده. په دې خاطريې دخپل پړونې لاندې پټ خنجر را وويست اوپه لاس کې يې ونيو ، قاسم په خپل اس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپور شو او د یادګار ددروازې څخه بیرون ووت. هغه داس په شا هم دهر ډول حالاتو سره دمقابلې له پاره تیار و. په یوه لاس کې یې توره نیولې وه او په بل کې د آس قیضه. هغه خپل آس په بیړه باندې و ځغلاوه او د یادګار شاوخوا یې ټوله سیمه و څارله. دهغې سترګې په پوره تیزۍ سره هرې لورې ته متوجه وې او غوږونه یې دهر ډول اواز داوریدو له پاره خلاص وو. هغه څلورو خواوته نظر و ځغلاوه خو هیڅوک یې تر سترګو نه شول، بیرته راستون شو او اکبر ته یې اشاره وکړه تر څو بګۍ راوکاږي. دې په خپل اس سپور و او بګۍ یې تر څنګ تیره شوه. مارسی دبګۍ پرده پورته کړه او په استفهامیه توګه یې قاسم ته وکتل اودسترګو په اشارې سره یې د حالاتو په اړه معلومات تر لاسه کړ. قاسم ورته په ټیټ اواز سره وویل:

« داندېښنې خبره نه شته. کیدې شي اکبر ته کومه غلط فهمي پیدا شوې وي. په هر صورت تاسې ولاړ شئ. په لاره کې هیڅ ډول خطر نه شته. لږ وروسته لمر پریوځي اودماښام تیارې خپریږي. په دې خاطر د تیارو دمخه تاسې خپل کور ته ستانه شئ»

کله چې یادګار ته رانژدې شول نو اکبر د بګۍ اس ته لښته ورکړه، اوبیا په څو لمحو کې بګۍ دښار منځته رسیدلې وه.

قاسم د ابوجعفر دنیولو له پاره د شپې د نیمایی وروسته خپل پلان تر تیب کړې و، ننۍ ورځ د قاسم له پاره د ټولو مصروفترینه ورځ وه. تر اوسه پورې هغه د خپل پلان دپلې کولو له پاره پوره وخت درلود، په دې خاطر یې دښاره کرایه کړې آس بیرته هغه ځاې ته ورساوه او په خپله دخپل کور په لور روان شو.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴

دقیصر جاسوس

پخښنه نیمه شپه وه چې بهرام خان او قاسم دواړه د روزل شوو امنیتي عسکرو سره یو ځای د ابوجعفر کور تر خپلې کلابندۍ لاندې راوستې و. غوښتل یې په څو لمحو کې خپل کاري پلان پلې کړي. کله چې ټول کسان په خپلو خپلو ټاکلو شوو ځایو باندې و دریدل نو بهرام خان او قاسم خان دواړه ور مخته شول او د ابوجعفر دکور دروازه یې ور و ټکوله. دایو ستر او عالي شانه مانۍ وه. په روازې د ټک ټک کولو اواز د شپې په چپتیا کې تر ډیره ډیره ځایه پورې رسیده. دبهرام خان رنګ تک ژیړ تښتیدلې و. ځکه هغه ویریده چې د غرب په خطیب باندې به دلاس دپورته کولو څخه په ښار کې فساد اوبغاوت را پورته شي. بهرام تر اوسه دې ته تیار نه و چې دابوجعفر دجاسوسۍ خبره و مني. ځکه هغه د بهرام خان د امنیي د ندې داخستو تر مخه هم همدلته میشت و. هغه حیران و چې دا سرې څنګه یو ناڅاپه جاسوس وخوت. هغه په دې فکر کې ډوب و چې د سراغ رسان په څیر د قاسم په ټاکلو کې سلطان ډیره غلطي کړې ده. هغه ته قاسم یوبې تجربې او احساساتي ځوان ښکاریده ، هغه په همدې غمونو کې ډوب و او دزړه درزار یې وار په وار زیاتیده. په همدې وخت کې د کور ددروازې د پرانستو اواز واوریدل شو ، بهرام یو دم د دروازې په لور ور وکتل ، دروازه دابوجعفر غلام څوکیدار پرانستې وه. هغه هم ددروازې دپرانستو سره سم په ډیره خرابه لهجه وپوښتل:

« څوک یاستئ..؟ تاسې نه پوهیږئ چې نیمه شپه ده ، د څه له پاره دلته راغلي یاست ؟»

ددوې سره مله نور عسکر شاوخوا تیار ولاړ و. ددې څوکیدار مخې ته یواځې بهرام او قاسم خان ولاړ وو. قاسم ورمخته شو او دڅوکیدار سره یې په خبرو پیل وکړ.

« مونږ غواړو د غرب دخطیب سره ووینو ...... مونږ دهغه په نوم د قونیا څخه دسلطان خاص پیغام له ځانه سره راوړې دې. ابوجعفر ته ووایه چې سالار ریاض بیګ د قونیا څخه دسلطان خصوصي پیغام له ځانه سره راوړې دې.

دقاسم دخبرو په اوریدو سره څوکیدار دخپلې غصې څخه را ټیټ شو او شاته ولاړ او په یوه منډه یې ځان د ابوجعفر خونې ته ورساوه. قاسم ددې فرصت نه ګټه پورته کړه او عسکرو ته یې خپلې شاته د راتلو او کور ته د ورننوتو حکم وکړ. اوس نو هغه خپله توره هم را ویستلې او په لاس کې نیولې وه. او د توپان اوسیلۍ په څیر دکور دننه ورغې. هغه څوکیدار کوت چې په کومه ولاړ ، دهمغسې پسې قاسم ، بهرام او نور عسکر هم همغه لورې ته ورغلل اوپه دهلیز کې و دریدل. قاسم په اخري کونج کې دبندې کمرې په لور ورغې ، دقاسم تر مخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوکیدار هم همدې خونې ته ورننوتې و . کمرې ته د ورننوتلو سره سم قاسم ودرید ، خو هلته هیڅ اواز نه اورېدل کیده . دروازه یې لږ څه ور ټېل وهله ، ویې کتل چې ددیوال تر څنګ یو مشال روڼ دې خو هغه کمره خالي وه . هغه په پټو قدمونو سره دننه ورغې او په حیرانتیا سره یې څلورو خواو ته کتل ، دا دهغه ځاې منځنۍ کمره و ه . او په ډاډ سره چې دهغې تر شا د کور نورې خونې هم وې . ځکه چې ددې کمرې په دیوال کې دروازه هغه لورې ته پرانستل کیده .....دا دروازه پرانستې وه ، دا سې ښکاریده چې څوکیدار همدا اوس اوس دهمدې دروازې څخه دننه ورغلې و . کله یې چې دهغه بله اړخه اواز واورید نو هملته تم شو ، داسې معلومیده چې دهغې لورې کوم کس دې لورې ته را روان دې ، قاسم سمدستي شاته ولاړ او تر شایې خپلو عسکرو ته هم حکم وکړ تر څو ددیوال سره ځانونه تکیه کړې . لږه شیبه وروسته د راتلونکو قدمونو اواز واوریدل شو اوبیا چا دروازه دهغه لورې څخه پرانسته ، قاسم خپله توره تیاره په لاسو کې نیولې وه، بهرام اودهغه ملګرې ساه نیولې ولاړ و، دهغوې سره دې کمرې ته یواځې څلور کسه عسکر راغلې وو . پاته نور عسکر بیرون په خپلو خپلو ځایو کې ولاړ و . د دروازې د پرانستلو سره سم لمړۍ ابوجعفر خونې ته راننوت . هغه د شپې کالې په ځان کړې و او سترګې یې دخوبه ډکې وې . په کمره کې د قدم د ایښودو سره سم یې دحیرانتیانه خوله خلاصه پاته شوه. په کمره کې یې د شپږو وسله والو کسانو په کتلو سره سترګې پرانستې پاته شوې،خو اخر هغه هم ابوجعفر و ، هغه دخپلې حوصلې په ځاې کولو کې ځنډ ونه کړ ، سمدستي یې خپل ځان ډیر غضبناکه ونیو ، او په ډیره قهرجنه توګه یې بهرام ته وویل:

« بهرامه !.....دا څه بدتمیزي ده ...؟تاسو زما کورته ، زما د اجازې پرته څنګه را ننوتي یاست ؟

دابوجعفر په خبرو د بهرام پښې په لړزیدو شوې ، هغه غوښتل په معذرت ډوله توګه څه ووایې ، خو قاسم ورمخته شو او خپله لوڅه توره یې د ابوجعفر په سینه کیښوده او مار په څیر د پرشیدو سره یې ورته وویل:

« دشنو سترګو نقلي عربه او د قسطنطنیې دقیصر خطرناکه جاسوسه ، ته په مسلمانو عسکرو باندې سترګې را باسې . لمړۍ خپل ګریوان ته وګوره.» دا د قاسم له اړخه یوه رواني حربه وه . چې دهمدې حربې له مخې ورته زیاته بریا په برخه شوه . ځکه ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس و ، دهغه په سترګو کې دقاسم خبره تر یوې لمحې پورې ګرزیده خو وروسته یې بیرته خپله حوصله په ځاې کړه او په ډیرې غصې سره یې وویل:

« ته څه اپلتې وایې ؟ دا څنګه دجادې نه وتلې خبرې کوې . ته څه ویل غواړې ؟..»

بهران چې پخپله هم یو ډیره پوه سراغ رسان ګڼل کیده ، د ابوجعفر مخ ته یې په ډیر غور سره کتل ، هغه په زړه کې وویل ...... قاسم په ابوجعفر باندې په لاس پورته کولو کې غلطي کړیده . دا هغه څوک نه دې چې قاسم یې په لټه کې دې ...... قاسم هم د ابوجعفر د ځواب څخه نا هیلې شوې و ،خو هغه د ابوجعفر د پرواه کولو پرته خپلو سپاهیانو ته حکم وکړ چې: « لاس و پښې یې و تړۍ او د پټې محکمې ځمکنۍ برخې کې یې ور وغورزوئ ، »

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دخبرو سره سم دهغه عسکرو پر ابوجعفر باندې لاسونه وتړل او د تورو تر منځ یې را ښکیل کړ. ابوجعفر خپل ځان ډیر ډاډه او مطمئن ښوده خو په حقیقت کې هغه ټول دننه وجود به لړزان وو. عسکرو دهغه لاسونه د شالورې ته په زنځیرونو تړلي و. دبهرام مخ د ویرې څخه ژیړ ګرزیدلی و، قاسم د بهرام حالت ډیره ښه احساساوه، دهغه په اوږه یې لاس کیښود او ورته یې وویل:

«بهران خانه! ته اندیښنه مه کوه، له ما سره راځه، زه به ستا تر مخ دهغه څخه دا را ډاګیزه کړم چې اصلي نوم یې څه دی. ته دا فکر مه کوه چې هغه د شلو کالو راهیسي دلته میشت دی. ایا تا ته دقیصر دسازشي لوبې او په دې اړه د اوږدو پلانونو په اړه معلومات نه شته. له ما سره یو ځای راځه...!

بهرام خان چې دقاسم پریکړه واوریده نو په لړزه شو. ځکه قاسم غوښتل د ښار یو مذهبي لارښود ته دهغه په پټنځای کې اذیت او تکلیف ورکړي، د بهرام له پاره دا خبره دزغم وړ نه وه. هغه فکر کاوه چې که چیرې قاسم د غرب خطیب ته اذ یت ورکړې نو په ښار کې به اړو دوړ را پیدا شي. هغه په زړه کې پریکړه وکړه چې قاسم به د اذیت ورکولو د فکر نه تیر کړي، په همدې فکرونو کې هغه د قاسم او ابوجعفر سره یو ځای بیرون راووت. په همدې وخت کې دهغه په ذهن کې یوه خبره راغله او بیرون ته د را وتلو سره سم یې خپلو سپاهیانو ته وویل:

«تاسو اوس ابوجعفر د ښار د کوتوال په زندان کې واچوئ، دهغه څخه به د پلټنې کار سبا سهار وختی پیلوو. په دې وخت کې پټې محکمې ته دابوجعفر وړل اړین نه دي.»

قاسم غوښتل څه ووایی خو بهران دلاس په اشارې څخه هغه منه کړ او ورته یې وویل:

«څه ویلو ته اړتیا نه شته، زه د سرکاري لیکنو پرته دومره مهمه شخصیت په خپلو پټو پلټنځایو کې نه شم ساتلی. کله چې هغه د کوټول په زندان کې ور پریوځي او نوم یې هلته ثبت شی نو بیا یی مونږ خپل پلټنځایو ته ور وړلي شو.»

داسې بریښیده چې بهران په سهي وخت کې غلط قدم واخست. څرګنده وه چې د امنیت عسکر د بهران خان دحکم لاندې و، قاسم ته سمدستي داسې ډاګیزه شوه چې په لاس راغلي ښکار له لاسه ووت.. سپاهیانو ابوجعفر له ځانه سره بلې لورې ته بوت، دهغوی سره د دې پټې محکمې ټوله ډله ملګري وول، په همدې وخت کې بهرام قاسم خان ته وویل:

«تا ډیره ستره غلطی وکړه، اوس دعا کوه چې په ښار کې د ابوجعفر د نیولو دخبرونو څخه کومه غوغا اوفسا د را پیدا نه شي، ځکه بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ ده او په دې ورځ به په ټولو غونډو کې دابوجعفر د نیولو په اړه خبرې کیږي، که داسې پیښ شول نو مونږ دواړو ته به ډیره ستونزه را ولاړه شي. دسلطان زوې به پر مونږ باندې لاس پورته کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبهرام دخولې ځخه د سلطان دزوې دکلیمې د راوتلو سره سم ، قاسم د سلطان محمد په اړه په فکر کې شو ، هغه ته دا راياد شول چې سلطان محمد ورسره د دوستۍ لاس ورکړې ، هغه هوډ وکړ چې سباسهار وختې به د شهزاده محمد سره د ابوجعفر د نیولو خبره مطرح کوي ، همدغې خبرې هغه ته یو ډول ډاډ ور په برخه کړ او دخپل آس په لور ولاړ، په دې وخت کې بهرام هم په خپل آس سپور شوې و . دوې دواړه تر ډیره ځایه یو دبل سره یو ځاې روان و . بیا قاسم دبهرام ځخه اجازه واخسته او دخپل کور په لور ولاړ.

نن قاسم ډیر ستومانه شوې و . ځکه هغه په یوه وخت کې ذهني او جسماني جنګ را ښکیل شوې و ، کله چې په خپله بستره کې څملاست نو متوجه شو چې بدن یې ټول مات مات دې. کمبله یې په ځان را واچوله او څو لمحې وروسته په خواږه خوب ویده شو.

هغه تر ډیره پورې ویده و ، دهغه ورور او ورندار هم دا فکر کاوه چې هغه ستومانه شوې دې نو په دې خاطر یې د سهار چاېو ته را پانه ځاوه. دهغه ورور او وریرونه یې خپلو خپلو مکتبونو لورې ته تللې وو، او ورځ ښایسته ډیره راپورته شوې وه.

د ورځې د یوې برخې دتیریدو وروسته دهغه سترګې د دروازې په ټکار باندې را پرانستل شوې. ځکه چا د طاهر هشام دکور بیرونۍ دروازه په زوره زوره ووهله. هغه خپلې سترګې مښلې او په دې حیران و چې ویې کتل دومره ورځ یې په خوب کې تیره کړې ده. د بسترې نه راووت او څپلۍ یې په پښو کړې او د بیرونۍ دروازې په لور ورروان شو ، ددروازې دپرانستلو سره سم یې هغه وخت سترګې پرانستې پاته شوې چې......

دهغه تر مخه ابوجعفر ولاړ و . دهغه په مخ زهرجنه خندا وه ، تر څنګ یې څلور کسه سپاهیان او څو نور لاس پوځې هم ولاړ و. دابوجعفر د کتلو سره سم د قاسم خان دخولې نه په نا ځاپې توګه را ووتل: «ته ؟»

دهغه سترګې دحیرانتیا ځخه بوتې راوتلې وې. هغه باور نه شو کولې چې هغه ابوجعفر چې هغه څو ساعته مخته په پوره میړانې سره نیولې و او د کوټوال په زندان کې یې اچولې و ، هغه اوس په رڼا ورځ په پوره ازادۍ سره دهغه تر مخه ولاړ دې. ابوجعفر چې قاسم دومره حیران دریان و کوت نو په خپله زهرجنه خندا کې یې وویل: « قاسم بن هشامه ! زه دشلو کالو راهیسې په اورنه کې په پوره عزت اودرنښت سره شپې سبا کوم. خو دلته ستا د راتلو ځخه تر اوسه څو په شمار ورځې تیرېږي ..... هغه څه چې تا له ماسره وکړل دهغې دحساب ورځې به ډیرې ژر راشي. خو اوس زما سره د غه سرکاري مامورين غواړي تا دشهزاده علاوالدین دربار ته وړاندې کړي. دا باید ډاګیزه وي چې زه دشهزاده علاوالدین د ځانګړې حکم په واسطه راپریښول شوې یم.

د ابوجعفر په خبرو د قاسم وجود ټول دقهر اوغصې ځخه په اور کې سوزیده ، د ابوجعفر په سترګو کې یې سترګې ور ننویستې او ورته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ابوجعفره ! ته زما د ولكې څخه خوندي نه شې پاته كيدې. زه ستا د ټولې لوبې څخه خبريم. زه به د شهزاده علاوالدين تر مخه ستا له مخه دغه نقاب لرې كړم. او ياد ساته كله چې زه تا يو ځل بيا ونيسم نوبيا به هيڅوك هم تاته زما د غضب څخه نجات در نه كړاې شي.

ابوجعفر د قاسم په خبرو باندې په زوره زوره وخندل ،دهغه په مخ د شيطانت نښې د ورايه ځليدې ، ابوجعفر په زهرجنې خندا سره وويل: « ته نور ما نه شې نيولې ، ځكه له تاسره زما په خلاف هيڅ داسې ثبوت نه شته چې شاهې دربار كې يې وړاندې كړاې شې. ما شهزاده ته ستا په اړه ټولې خبرې كړې دي. اوس به ته د ينې چرې د يوه سرتيرې قومندان «اسلم خان» د وژلو په اتهام بندې خاې ځې.

د ابوجعفر د مكر نه ډكې خندا ټوله فضا را نغاړلې وه. او قاسم ته دابوجعفر دخبرو انداز د زغم نه وتلې و. خو هغه يې كوله چې خپل ماغزه ساړه كړي ، نو ځكه يې يو سركاري مامور ته و كتل او ورته يې وويل:

« تاسو واياست ، چې تاسو د څه له پاره دلته راغلي ياست ؟ د قاسم په خبرو كې نرې شانته طنز و ، سركاري مامور چې يو ښايسته او ښكلي ځوان و په لږ څه سخته ژبه وويل:

مونږ له ځانه سره ستا دبوولو له پاره راغلي يو .....مونږ د شاهي ګارډ د ساتونكو د ډلې عسكر يو ، او دلته د شهزاده سلطان علاؤالدين بن سلطان مرادخان ثاني په حكم راغلي يو .....

قاسم دهمدې حالاتو له پاره تيار شوې و. هغه دځوان څخه كور ته د وبيرته ورننوتلو اجازه واخسته، كورته د ننه ورغې ، دهغه مور ،پلار او ورندار په دې نه و خبر چې ددروازې نه بيرون څه روان دي. قاسم په كور كې دڅه ويلو پرته د ضروري كارونو څخه ځان فارغه كړ اوبيا يې خپلې ورندار ته وويل چې د شاهي دربار په لور ورځي، ددې خبرې سره سم بيرون راووت.

دا دشهزاده علاوالدين سره دقاسم خان لمړنۍ ليدنه كتنه وه ، هغه په لږ څه بې پروايې سره د شهزاده تر مخه و دريد ، شهزاده ورته په ډيره غصه وويل :

اوريدلي مې دي چې ته معظم سلطان شاهي سراغ رسان ټاكلې يې. داسې معلوميږي چې دروند سلطان نور زوړ شوې دي ، دلته په اورنه كې كوم قيامت راتلونكې و چې د شاهي سراغ رسان دټاكلو پورې يې خبره ورسيده. تا خو زمونږ د سلطنت په يو ډير عزتمنده سلاكار باندې لاس اچولې اوهغه ته دې سپكاوې كړې ، مونږ به دروند سلطان ته ستا ددې كار او ددې سپكاوي په اړه شكايت كوو. ترڅو چې معظم سلطان د قونيا څخه را ستنيږي نو تر هغه وخته به ته دلته زمونږ سر بندې يې. ستا د بې باكۍ او بې عقلۍ سزا به په خپله سلطان ټاكي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره د قاسم دپښو لاندې زمکه و خویده. ابوجعفر ریښتیا ویلي و، لوبه بلکل بدله شوې وه ، د شهزاده د خبرو څخه ډاګیزه کیده چې د قاسم دخبرو اوریدو ته تیار نه دې. خوبیا هم قاسم جرءت وکړ او ویې ویل:

دورنده شهزاده ! زما په نظربند کولو کې بیړه مه کوه ...... لمړی.....

شهزاده قاسم خبرو ته پرې نه ښود او دهغه خبرې یې په منځ کې غوڅې کړې:

چپ شه ! خبرو کولو ته دې ضرورت نه شته. که چیرې معظم سلطان تاته دومره عزتمنده ځاې نه وې درکړې نو مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه ستا سر له تنې جدا کړې و.

اوس نو قاسم ته د ویلو ځاې نه و پاته. ځکه د شهزاده دروازه چیان د بربنډو تورو سره هملته دحکم منلو ته په لیکه ولاړ و و. قاسم په پوره ناهیلۍ سره د شهزاده په لور وکتل او د بې وسۍ نه یې سر ښکته کړ، هغه په همدې فکر کې و چې د ابوجعفر پلان بریالې شو او قاسم و نه توانید چې اورنه د قیصر د جاسوسانو څخه خوندي و ساتلاې شی. د شهزاده د حکم سره سم ساتونکو قاسم خان په خپله ولکه کې واخست. او هملته په شاهي محل کې یې په خصوصي زندان کې بندي کړ. دا زندان د نورو په څیر د اوسپنې د سلاخو څخه نه و جوړ شوې، دا یوه پراخه کمره وه او څلورو خواو ته یې کړکۍ وې، خو هرې کړکۍ ته بیا د اوسپنې سلاخونه لګیدلي و او بیرون ترې وسله وال ساتونکو پیره کوله.

اوس نو قاسم د اورنه دخوندي ساتلو له پاره هیڅ نه شو کولاې. ان تر دې چې په دې شاهي زندان کې یې بل زنداني ملګرې هم نه وچې خبرې یې ورسره کړې واې ، هغه ټول وخت په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول به وتوانیږې چې اورنه د بغاوت اوفساد څخه خوندي و ساتلاې شي.

خو دهغه دهمدې کار په واسطه ابوجعفر په خپله په یني چري کې د بغاوت را پاڅولو پلان شاته غورزولي و. هغه ډیر زیات چالاکه او شاطر انسان و. هغه فکر کړې و چې په داسې حال کې چې دهغه رقیب اوس دشهزاده علاؤالدین تر مخه د بغاوت در اپیدا کیدو خبره کړې ده ، ......نو په دې خاطر دا به مناسبه نه وي چې دومره ژر بغاوت راپورته کړي، که چیرې دا کار وشي نوبیا به دشهزاده باور را باندې له منځه ولاړ شي ، په دې خاطر هغه سمدستي دخپل سازش ټولو کړیو ته خبر ورکړ چې دبغاوت اوفساد له پاره جوړ کړل شوي پلان تر یوه وخته پورې شاته و غورزوي ...... هغه نه غوښتل چې د بهران اوشهزاده تر مخه دقاسم خان خبرې او اندیښنې سهي ډاګیزه شي. همغه و چې هغه د قاسم خان د درواغژن کیدو په خاطر خپل پلان و ځنډاوه. د بله اړخه قاسم خان د وخت په تیریدو سره ورځ په ورځ نا ارامه کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو ورځې تيرې شوې ،مارسي هم ډيره انديښمنه او غمژنه وه ، دقاسم د کورنۍ کسان هم وراخطا او ويرې اخستې وو.ځکه قاسم دهمغې ورځې څخه چې تري تم شوې و ، تر اوسه پورې يې درک نه و لګيدلې. دهغه ورور طاهر د ښار کونج کونج و لټاوه ، هغه د ښار د کوتوال د سپاهيانو سره يو ځاې د ښار ډير ځايونه تر سترګو تير کړل خو د قاسم په اړه يې کوم معلومات تر لاسه نه کړاې شو . اوځنګه به ورته معلومات تر لاسه شوې واې ځکه هغه خو دسلطان په محل کې زنداني پروت و.

مارسی به هره ورځ خپل کوچوان اکبر دقاسم پسې استوه. خو هغه به بيرته هر ماښام ناهيلې را ستنيده. هغې اکبر د لاله شاهين يادګار ته هم ځو ځله استولې و. او دوه درې ځلې د طاهر کور ته هم.

يوه ورځ مارسی فکر وکړ چې د ابوجعفر په اړه معلومات تر لاسه کړي. ځکه چې قاسم ورته په اخري کتنه کې د ابوجعفر د نيولو په اړه د خپل پلان خبره کړې وه.

په داسې حال کې چې اکبر مارسي ته همدومره ويلی و چې ابوجعفر سهي سلامت دې او په ښار کې موجود دې. مارسي داسې انګيرلې وه چې ابوجعفر تر اوسه پورې بلکل نيول شوې نه دې. خو هغې ته د انديښنې خبره دا وه چې هغه ولې ددومره وخت دتيريدو سره سره بيا هم دهغې دمور دکتلو له پاره دهغوې کورته رانغې مګر دهغې مور پخپله دوه درې ځلې دکوره وتلې وه. مارسي ډيره هڅه وکړه چې دخپلې مور د سترګو څخه ځان اخوا کړي ، خو مارتها ډيره روږل شوې جاسوسه وه او دمارسي په دا م کې و نه نښته. مارسي خپل کوچوان اکبر د ابوجعفر په لور ور وليږه ، تر څو دهغه د نوکرانو څخه دهغې شپې په باره کې تفصيلات را ټول کړي په کومه شپه چې دهغه د نيولو له پاره دهغه په کور قاسم د پوليسو سره يو ځاې يرغل وروړې و .....خو اکبر هم ونه توانيد کوم خاص خبر تر لاسه کړي .او د قاسم په اړه به هغه څه ډول خبر تر لاسه کړې و ،ځکه چې هغه خو دهغه نا پوهه شهزاده په ځآرن ځاې کې بندي پروت و.

او بيا يوه ورځ خبر را غې چې د شهاب الدين پاشا په مشرۍ د ترکانو فوځ د «نيش» په سيمه کې د «هونياډې» د لښکروسره د ټکر وروسته ډيره سپکه ماتې خوړلې .

پيښه داسې منځته راغلې وه چې سلطان مرادخان ثاني د کوچنۍ اسيا د قونيا په ښار کې د « کرمانيا دامير » سره په جګړه کې بوخت و ، خو دبله اړخه عثماني لښکر د شهاب الدين پاشا او محمد چلپي په مشرۍ د « هونياډې » دبې شميره لښکرو د غشو د ګذار لاندې و. عيسايي لښکر د « ډينوب د درياب» څخه تير شوې و او د « نيش » په سيمه کې د عثماني لښکرو په مقابل کې يې خيمې وهلې وې. دهونياډې د بيرغ لاندې د ټولې نړۍ د عيسايانو ډيره نامتو جګړماران را ټول شوې و ، په داسې حال کې چې د شهاب الدين پاشا تر قومندې لاندې يوا ځې اتيا زره تجربه لرونکې فوځ و . سهار وختې ددواړو فوځونو تر منځه جنګ پيل شو ، د ۱۴۴۳ کال د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماسپښين په وخت کې د «نيش» په سيمه کې ددې دواړو ځواکونو ترمنځ سخته زمکنۍ جګړه و نښته. د محمد چلپي پياده عسکر په ډيره ميړانه و جنګيدل. محمد چلپي پخپله هم په اس سپور د خپلو عسکرو لارښوونه يې کوله.

دماسپښين په وخت کې ، کله چې د جنګ ميدان د هرې لورې ګرم و او هرې لورې ته د انسانانو لاشونه په خپلو وينوکې تړپيدل ، نو داسې ډاګيزه شوه چې د مسلمانانو پله درنه شوې ده ، په همدې وخت کې قومندان امير خان هم خپله پنځه زره عسکر د غرونو د پټنځايو څخه رابيرون کړل او د الله اکبر په نعرې سره يې په صليبي ځواکونو باندې يرغل راوست. هغه د دښمن په ميسره باندې يرغل وکړ او دهغوې ليکې يې يو په بله پسې و ځيرلې اوان د دښمن تر قلبه پورې ورسيد. هغه د پخوا څخه دا پلان درلود چې د دښمن د فوځ په اعلى قومندان هونياډي به حمله کوي ، هغه په ډيره ميړانه خپل ځان د هونياډی پورې ور ورساوه ، خو کله يې چې شاوخوا وکتل نو پوه شو چې د دښمن د تورو د ګذار لاندې راغلې دې. خو امير خان د ويريدو په ځاې په خپلو متوکې نور توان هم را پيدا کړ او د هونياډي ساتونکې ډله يې ځيرې کړه ، په دې وخت کې د هونياډي اس د هغه تر مخه و. هغه تر ډيره وخته پورې توره چلوله خو ناڅاپه متوجه شو چې بازو يې له کاره وتلې دې ، هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې د شهادت وخت يې را رسيدلې د ې. په همدې وخت کې يې په ذهن کې يو ډير عجيب فکر را ګرزيد ، په ډير قوت يې خپله توره د نيزې په څير د هونياډي په لور ور و توغوله. تورې هم فضا ځيرې کوله اونيغه د هونياډي په شا کې ور ونښته. هونياډي د خپله اسه لاندې راپريوت. خو د بله اړخه امير خان بې وسلې شوې و ، په دې اساس ډيرې تورې پرې په يوه وار راپريوتې او د هغه وجود يې ټوټې ټوټې کړ...... د بله اړخه هونياډي خو داسه راپريوتې و خوبيرته سمدستي را پورته شو ، د تورې د ور شغولو په وخت کې د امير خان په لاسو کې دومره ځواک نه وچې توره يې د هونياډي په وجود کې ور ننوځي ، په دې اساس يواځې د توره څوکه د هونياډی په وازده کې لږ څه ورننوتې وه، چې د هونياډي د راپريوتو سره سم ترې بيرته پخپله را و غورزيده. که څه هم هونياډي زخمې شوې و خو د پوره ميړانې څخه يې کار واخست او بيرته په خپل آس سپور شو.

په دې جنګ کې اغاحسن او ديني چرې ګڼ شمير سالارانو ګډون درلود. خو په دې ټولو محمد چلپي ډير مصروف و. هغه خپل لښکر ان د دښمن تر قلبه پورې رهبري کړې و ، د هغه لښکريانو په ډيره ميړانه د دښمن په لښکرو باندې ګذارونه کول ، پخپله چلپي هم په اس سپور د دښمن په ليکو کې د برق په څير ښې او چپ لورې ته ګذارونه کول. په همدې وخت کې محمد چلپي د دښمن د نيزې د ګذار لاندې راغې اودهغه د آس سينه يې ځيره کړه او بلې لورې ته ترې ووتله. خو محمد چلپي د آس د راپريوتو دمخه د هغې څخه ټوپ کړ او لاندې ودريد ، اوس نو هغه هم پياده شوې و ، توره يې لکه د برق په څير هرې لورې ته پرکيده ، او په پرلپسې توګه يې د دښمن ګڼ شمير سپاهيان له منځه يوړل ، خو هغه هم به ناڅاپې توګه د يوه افت لاندې راغې ، يوه غښتلې رسۍ چې يو سر يې ګنډه شوې و په هواکې لامبو وهونکې تر محمد چلپي پورې را ورسيده او پخوا ددې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه خپله دفاع وکړای شی ، رسی یی په ښت کې ونښته او د لږ مقاومت وروسته هغه په یوه جتکې سره په زمکه راپریوت، ځکه چې درسۍ را غورزونکې خپل آس په مخالف لورې و ځغلاوه او محمد چلپې یی هم له ځانه پسې کشاوه.

د محمدچلپې د نیولو خبر د عثماني لښکر تر منځ لکه د اور په څیر خپور شو ، ددې خبر سره سم دعسکرو حوصلې کمزورې شوې او په دې توګه دماښامه نه مخته د جنګ پریکړه وشوه. د ترکانو لښکر په ډیره بده توګه ماتې خوړلې وه ، څلور زره ترکې عسکر ژوندی نیول شوي و او ګڼ شمیر نور بندیان شوي و او په دې توګه د شهاب الدین پاشا زړه ور لښکر د هونیاډې د ګڼ هیوادی لښکر په لاسو د عبرتناکې ماتې سره مات شو.

د ترکانو لښکر ته د ماتې د ورکولو وروسته د هونیاډې حوصله نوره هم ځواکمنه شوه. هغه د ترکانو د فوځ تر شا ان تر «صوفیه» بورې ولاړ او هغه ځای یی هم دمسلمانانو څخه ونیوه. څو ورځې وروسته یی د بالقان دغرونو څخه په تیریدو سره د «فلیپوپولس» په ښار حمله وکړه ، دلته ترکانو یو ځل بیا دمقابلې کولو هڅه وکړه خو داځل یی هم ماتې وخوړه. اوس نو دعیسایانو له پاره ډګر خالي و، دهغوې حوصلې د پرلپسې فتوحاتو په واسطه ډیرې قوې شوې وې.

تر اوسه پورې سلطان مراد خان د قونیا څخه بیرته نه و راستون شوې ، خو دخپلو لښکرو دماتې څخه هملته په کوچنۍ اسیا کې خبر شو. په دې خاطر یی ژر تر ژره د بیرته راستنیدو له پاره ځان تیار کړ. هونیاډې د «روملیا» او « د بالقان د درې» دتباه کولو وروسته د عثماني سلطنت دپای تخت اورنه په لور په اسانۍ سره راتلای شو ، ځکه سلطان په اورنه کې نه و او د هونیاډې ځواکمن فوځ ته دسلطان په نشتوالي کې په اورنه باندې ولکه کول کوم ګران کار نه و. خو هغه غوښتل د خپلو دغو بریاو په اړه د عیسایي دولتونو څخه داتلوالي سند واخلي ، همدا علت و چې هغه په اورنه باندې د ولکې کولو په ځای د بیرته ستنیدو پریکړه وکړه او د «بوډا » په سیمه کې یی دښنګ ټکور ،عیش ونوش او مستۍ کولو مجلسونو جوړ کړل.

قاسم ددې ټولو حالاتو څخه بې خبره پاته و. دمارسی اود قاسم د کورنۍ حالت ، دهغه په ورکیدو باندې ، نورهم ډیر خراب شوی و ، طاهر دخپل ورور قاسم په ورکیدو دومره اندیښمن و چې بلاخره یوه ورځ د سلطاني قصر په لور ولاړ.غوښتل یی چې د شهزاده محمد سره ووینی ،ځکه قاسم ورته د شهزاده سره دخپلو اړیکو په اړه خبر ورکړې و. نن هغه هوډ درلود چې د شهزاده سره دلیدلو په وخت کې به ورته دقاسم د ورکیدو په اړه خبر ورکوي. کیدې شي شهزاده دهغه په راپیدا کولو کې ورسره مرسته وکړي. ځکه چې شهزاده پخپله قاسم ته د دوستۍ کولو وړاندیز کړې و. طاهر ډیر زړه نازړه د شهزاده د کتلو له پاره ورغې ځکه هغه پوهیده چې شهزاده ایله اوس د څوارلس کالو ځوان دې اودهغه څخه دکومې ټیګې پریکړې اخستل دهیلو نه لرې بریښي. خوبیا هم طاهر هغه لورې ته ورغې. په دې وخت کې ډوب شوې په ډکې هم تکیه کوي ...... په همدې ډکې د تکیه کولو له پاره طاهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دشهزاده کتلو ته ورغې ، کله چې محل ته ور ننوت نو دمحل ناظم هغه په خپله خونه کې کیناوه ، اودهغه د راتلو په اړه یې شهزاده محمد ته پیغام ورکړ. شهزاده محمد ته چې کله څرګنده شوه چې دقاسم بن هشام ورور راغلې دې نو هغه د دربار دکوم شخصیت د ورلیګلو په ځاې په خپله هلته ورغې، هغه دطاهر د کتلو له پاره د انتظار خونی ته ورغې ، د محل اعلې منتظم او نور سرکاري افسران دشهزاده د درننبت له پاره و دریدل.

شهزاده د طاهر سره ورغاړیوت او سمدستي یې ترې و پوښتل..

قاسم بن هشام چیرې دې ؟... هغه خو له ماسره ژمنه کړې وه چې کله کله به دلته سلطانی قصر ته راځي او له ماسره به ویني، خو دهغه وخته چې هغه تللي دې نو بیا یوځل هم دې لورې ته نه دې راغلي. که مونږ غوښتلي نو هغه مو را بللې شو خو فکر مو وکړ چې کیدې شي په خپلو کارونو کې مصروف و اوسي.

هغه وخت چې شهزاده دا خبرې کولې نو دمحل اعلې منتظم د شهزاده دخبرو په اوریدو سره ټکان وخوړ ،خو شهزاده او طاهر دواړه په خپلومنځو کې په خبرو و او هیڅ یوه هم د منتظم په لور توجه نه درلوده. کله چې شهزاده محمد د قاسم بن هشام د ورکیدو په اړه واوریدل نو حیران پاته شو. او دنور څه د ویلو نه پرته یې طاهر بن هشام له ځانه سره خپلې کمرې ته یوړ. دهغه په ذهن کې ډیرې زیاتې خبرې ګرزیدې . په اورنه کې د قاسم په څیر د یوه وګړي داسې ناڅاپه ورکیدل ددې خبرې ننبه وه چې په اورنه کې کوم ژور او خطرناکه سازش روان دې ،اوس نه هغه هم په خپرو شوو افواهاتو باندې باور پیدا کړ ، او دا چې په اورنه کې دقیصر جاسوسان موجود دی ، خپلې د ناستې خونې ته د رسیدو سره سم شهزاده د طاهر څخه یو ځل بیا وپوښتل:

څومره ورځې کیږي چې قاسم غایب شوې دې ؟ اودا راته ووایه چې په اخرې ځل هغه کومې لورې دتلو په خاطر دکوره وتلې و.

طاهرهشام حوسیلې وکړ او لږ څه په ټیټ اواز یې وویل :

اخري ځل قاسم خپلې ورندار ته ویلې و چې د سلطانې قصر په لور ورځي ، دهغه د ورکیدو نن دریمه اونۍ برابره شوه ، پخوا مونږ دا باور درلود چې هغه به دخپلو کارونو په لړ کې کورته د راتلو وخت نه شي پیدا کولې، اوبیا زمونږ کور ته یو اجنبي شخص دا پیغام راوست ، چې قاسم د سلطان سره دکتلو له پاره قونیا ته تللې دې. خو دوه ورځې دمخه ماته څرګنده شوه چې قاسم قونیاته نه دې ورغلې بلکه بلکل د اورنه څخه وتلې نه د ي.ماته ډیره اندیښنه راپیدا شوې ده ، په همدې فکر کې مې هوډ وکړ چې سلطانې قصر ته ورشم او دشهزاده محمد څخه د کومک غوښتنه وکړم.

ځوان شهزاده په ډیره غور سره د طاهر خبرې اوریدې. د طاهر دهرې خبرې سره د هغه حیرانتیا په زیاتیدو وه. په ځانګړې توګه کله چې هغه ته دا ډاګیزه شوه چې قاسم د اخرې ځل له پاره دسلطانې قصر په لور راغلې دې......

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه داسې وانګیرله چې قاسم دهغه د کتلو له پاره دلته راغلې و ،خو تر څنګ یې په ذهن کې دا فکر هم را ټوکیده ، چې په دې اړه باید د محل د مؤظفینو څخه پوښتنه وکړي. په دې خاطر یې د دروازې د ساتونکې په کومک دمحل اعلې منتظم راوغوښت. اوس نو هغه د طاهر سره نورې خبرې ونه کړې بلکه د اندیښنې په حال کې یې د کمرې فرش ته کتل ، په همدې وخت کې دمحل منتظم هم کمرې ته را ننوت. دهغه په مخ کې هم د اندیښنې نښې تر سترګو کیدې. هغه کمرې ته را ننوت او په ډیره مؤدبه توګه یوې لورې ته و درید. شهزاده محمد ورته وویل:

علې خانه ! ......د نن نه درې اونۍ مخته شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام زمونږ سره دکتلو له پاره دلته سلطاني محل ته راغلې و ،خو هغه مونږ ته نه دې رارسیدلې .... ته په دې اړه ماته څه ویلې شې؟

دشهزاده دخبرو په اوریدو سره د علې خان په مخ کې د ویرې سیورې را ښکاره شول او په لړزیدلې اواز سره یې ځواب ورکړ « درونده شهزاده ! هو ! درې اونۍ مخته قاسم بن هشام دلته راغلې و خو ستا سره دکتلو په ځای هغه د شهزاده علاؤالدین سره دکتلو له پاره ورغلې و . او شهزاده علاؤالدین ......

علې خان څه ویل چې ناڅاپه تم شو .....دهغه ویناد شهزاده تر څنګ طاهر هم خپل ځانته متوجه کړې و . ضرور کومه داسې خبره شته چې علې خان یې د ویلو څخه ویریده. شهزاده محمد ورته په غصه شو او ورته یې وویل:

علې خانه ! خبره دې ولې بنده کړه... ماته ووایه چې قاسم بن هشام زما د ورور سره دکتلو وروسته بیا چیرې ولاړ ؟مه ویریږه ، څه چې درته معلوم دې ټول مونږ ته ووایه.

اوس نو د طاهر زړه په سینه کې په درزهار و. خداې پوهیږې چې علې خان به څه ویل غوښتل. د شهزاده محمد او طاهر سترګې دعلیخان په مخ نښتې وې. په دې وخت کې ورته علیخان ډاګیزه کړه چې شهزاده علاؤالدین خو قاسم بن هشام په اورنه کې د فسادونو د پیداکولو او امن ته د زیان رسولو په جرم د معظم سلطان دبیرته راستنیدو پورې په شاهي زندان کې بندې کړې دې. داخبر د شهزاده محمد له پاره غیر متوقع و. هغه ته دا څرګنده وه چې دهغه مشر ورور د سلطنت ولیعهد دې او دسلطان په نه موجودیت کې احکام جارې کولې شي خو هغه ته دا څرګنده نه وه چې دهغه مشر ورور د قاسم بن هشام په څیر میړنې ، مخلص او دامن راوړنکې مجاهد شخصیت په بندیخانه کې هم اچولې شي ، ښکاره ده چې شهزاده علاؤالدین د شهزاده محمد څخه ستر هم و او دواک او اختیار خاوند هم. دطاهر بن هشام حالت هم ډیر غمژن و ، هغه ته بلکل دا ډاګیزه نه وه چې شهزاده علاؤالدین دکوم ډول خطرې د راپیداکیدو په اړه دهغه ورور بندې کړې دې. طاهر او شهزاده محمد دواړه په همدې فکرونو کې ډوب ناست و چې اعلې منتظم علې خان دوې ته یو بل ټکان ورکونکې خبر هم واوراوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«درونده شهزاده ! په حقیقت کې شاهي سراغ رسان قاسم بن هشام په ناڅاپي توګه د غرب خطیب ابوجعفر نیولې و او په هغه یې داشک پیدا کړې وه چې هغه د قیصر د جواسیوسو د شبکې مشر دې.... او تاته معلومه ده چې شهزاده علاؤالدین د غرب د خطیب ابوجعفر ډېر درنښت کوي، شهزاده علاؤ الدین فکر کړې چې قاسم بن هشام د ښار او سلطنت په یوه ډېر عزتمنده انسان باندې لاس اینبودې دې او په دې توګه یې په اورنه کې دامن ثبات ته دزیان داړولو هڅه کړې ده......همدا علت دې چې هغه قاسم بن هشام د خپله ځانه سره نظربند کړې دې.

اوس نو شهزاده د ډاډ ساه واخسته. ځکه هغه ته دپیښې په اړه معلومات تر لاسه شو. سمدستي یې دخپل مشر ورور سره د کتلو پریکړه وکړه او علی خان ته یې د بیرته تللو اجازه ورکړه. اوس نو هغه غوښتل د شهزاده علاوالدین دربار ته ورشي. طاهر بن هشام یې په میلمستون کې په انتظار کې کیناوه. او په خپله د شهزاده علاؤالدین خاص کمرې ته ورننوت.

د شهزاده علاوالدین له پاره د شهزاده محمد خبرې هسې دکوچنیوالې خبرې معلومیدې. په دې خاطر یې د شهزاده محمد د خبرو د اوریدو وروسته وویل: زه به د سلطان د راتلو تر مخه دا نالایقه شاهي سراغ رسان ازاد نه کړم. که چیرې خداې ناخواسته دسلطان په نشتوالې کی دلته په اورنه کې بغاوت را پیدا شی نوبیا به دهغه مسؤلیت د چا په غاړه وي؟

خو شهزاده محمد دهغه د خبرو څخه ډاډمن نه شو. او په احتجاجي توګه یې وویل: درونده اوعزتمنده وروره !......ته ولې په دې فکر نه کوې چې دغه ځوان په خپله سلطان دلته په اورنه کې د سازش کونکو د جرړو د پیداکولو له پاره شاهي سراغ رسان ټاکلې دې،اوس نو که ستا په خاطر دهغه په کار کې کوم خنډ راشي نوبیا به دهغې مسؤلیت د چاپه غاړه وي؟

دشهزاده محمد خبرو په علاوالدین باندې هیڅ اغیز و نه کړ. بلکه هغه دپخوا په څیر په سخته لهجه باندې وویل:

محمده ! ته ، تر اوسه پورې کوچنې هلک یې. تاته څه معلوم ، چې قاسم بن هشام په اصل کې څوک دې؟ مونږ ته خو د مغرب خطیب ابوجعفر ویلی دي چې دا سړې په تیره میله کې ناڅاپی راپیدا شوې دې او په یوې مقابلې کې یې د معظم سلطان زړه ګټلې دې. اوبیا چې کله سلطان د قونیا په لور روان شو نو هغه دغه سړی ته دلښکر سره دتللو حکم کړې و خودغه سړې د بهانو په جوړولو سره دلته دپاتې کیدو له پاره ځانته زمینه برابره کړه او د یوه نامعلوم سازش د ځپلو له پاره یی سلطان ډاډمن کړ. ساده زړې معظم سلطان هم ددې شکمن شخص په خبرو باور وکړ او هغه یی د جنګ میدان ته دوړلو په ځاې همدلته په اورنه کې پرېښود....ته پوهیږې چې ابوجعفر زمونږ دسلطنت پخواني وفاداره شخصیت دې ، همدا خبره قاسم بن هشام ته د زغم وړ نه وه نو په دې خاطر یی زمونږ د سلطنت په وفاداره شخص باندې حمله وکړه ،کله چې بهرام خان ماته دهغه د نیولو په اړه خبر را کړ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ سمدستي ابوجعفر خوشي کړ او د قاسم خان د بندي کولو احکام مو ورکړل .....ته ډاډه اوسه ،مونږ چې هر څه کړي دي د سلطنت د ګټو په خاطر مو تر سره کړي دي، معظم سلطان به هم په دې خو ورځو کې بیرته راستنیږي ، دمعظم سلطان د راتلوسره سم به مونږ ټول حقیقت د هغه تر مخ بیا ن کړو .... شهزاده محمد ته اوس پوره ډاګیزه شوې وه چې ابوجعفر دهغه ورور شهزاده علاؤالدین په مکمله توګه په خپل جادو کې را ننبلولي دي. په دې اساس یې فکر وکړ چې شهزاده علاؤالدین به دهغه هیڅ خبره و نه مني اونه به قاسم خان د سلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. هغه په همدې فکر کې ډوب ناست و ، بیا یې دخپل ورور څخه اجازه واخسته اوبیرون راووت. اوس نو هغه په خپل فکر کې بله کومه خبره ګنډه کړې وه. په بیړه تر میلمستونه پورې راغې او د راتلو سره سم یې دقاسم ورور طاهر د خپل پلان څخه خبر کړ ، هغه طاهر ته وویل:

داسې ډاګیزه کیږي چې ابوجعفر زما ورور شهزاده علاؤالدین په خپل جادو کې را ښکیل کړې دې. نو په دې خاطر دهغه څخه دا هیله نه کیږي چې هغه دې قاسم بن هشام دسلطان د راتلو تر مخه ازاد کړي. خو زه اندیښمن یم چې د قاسم بن هشام د نظر بندۍ په وخت کې او دسلطان دراتلو تر مخه دسلطنت غداران کومه توطئه جوړه نه کړي ..... ته زما وړاندیز و منه ، دا به ستا له پاره ، د سلطنت له پاره او زمونږ د ټولو له پاره ډیر غوره وي.

شهزاده محمد غوښتل خپل پلان ډاګیزه کړي خو دهغه د خبرې تر مخه طاهر ترې و پوښتل:« ته چې څه ویل غواړې پرته له ځنډه یې راته ووایه ، زه به ستا هره سلا د سر په سترګو و منم.» دطاهر دخبرو په اوریدو شهزاده محمد ډیر زیات خوشحاله شو او بیا یې وویل: «ته به داسې وکړې چې سبا سهاربه په یو ډیر ګړندي اوتیز تلونکې آس باندې سپور شې او زما لیک به کوچنۍ اسیا کې د معظم سلطان دربار ته ورسوې اوهغه به د ټولو حالاتو څخه پخپله خبر کړې. زه باوري یم چې معظم سلطان به شهزاده علاوالدین ته سمدستي یو بیړني پیغام را ولیږي.» طاهر دهغه دخبرې سره سمدستي موافقه وکړه او په ډیره احساساتي توګه یې وویل:

« ستا لیک به ماته څه وخته پورې تر لاسه شي.؟»

« ته همدا اوس خپل ځان دسفر کولو له پاره تیار کړه ،سبا سهار وختي د تلو تر مخه به زما لیک تاته در ورسیږي»

د شهزاده محمد او طاهر هشام تر منځه تر ډیره وخته پورې په همدې مسئلې باندې خبرې اترې روانې وې اوبیا طاهر اجازه واخسته او سلطاني قصر ته ولاړ. اوس نو دهغه حالات ډیر بدل شوي وو. هغه تر ډیره پورې ډاډمن و ځکه ورته ډاګیزه شوې وه چې ورور یې چیرې دي؟ او په څه حال کې دي ؟ هغه په بیړه د آسونو د اصطبل پورې راغې او خپل آس یې را پرانست او دکور په لور رهي شو. هغه په دې فکر کې ډوب وو چې کله یې کوچنیان خبر شي چې دروند کاکا یې په خیر خیریت سره په سلطاني قصر کې موجود دي ، نو ډیر زیات به خوشحاله شي. تر څنګ یې د راتلونکې ورځې د سفر له پاره یې هم ځان تیاراوه ، خو کله چې دکور دروازې ته را ورسید نو هلته یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوې کوچنۍ بګۍ وکلته چې ولاړه ده ، د دې بګۍ په دریدو او کتلو سره یې حیرانتیا نوره هم زیاته شوه ، داسې ځرګندیده چې کومه میلمنه ښځه دهغوی کور ته راغلې وي. طاهر په همدې فکرونو کې شو چې هغه ښځیه میلمنه به څوک وي چې ددوی کور ته راغلې ده. ځکه هغه پوهیده چې په اورنه کې دهغه اړیکې د ډیرو کم شمیر خلکو سره جوړې شوې دي. خو په هغوی کې داسې څوک نه شته چې ښځې یې په بګیو کې سفر ونه کوي. په دې اساس دا به هرومرو د امراو د طبقې دکورنۍ د ښځو څخه کومه ښځه وي. طاهر دهمدې خبرو په فکرونو کې ډوب کور ته را ننوت. کوچنیانو یې په انګړ کې لوبې کولې. دخپل پلار دکتلوسره سم یې دهغه په لور را منډه کړه. اوخپل پلار ته یې وویل:

« پلار جانه ! کورته یوه ښځه راغلې ده ......اود قاسم کاکا په اړه پوښتنه کوي ، مور او نیامې دهغې سره په خبرو لګیادي ...»

د طاهر د تندي ګونجې نورې هم زیاتې شوې ...دا به څوک وي ؟ دهغه تجسس نور هم زيات شو. دا سې بریښېږ چې کومه ښځه چې دلته دقاسم پوښتنې ته راغلې ده هغه قاسم پیژني. هغه ته دا خبره نوره هم دحیرانتیا سبب وګرزیده. ځکه قاسم خو یواځې څو میاشتې مخکې اورنه ته راغلی و نو دومره ژر به یې څنګه د یوې ښځې سره اړیکې پیدا کړي وي. په همدې فکرونو کې ډوب هغه دکور یوې بلې کمرې ته ولاړ. دواړه کوچنیان یې ښې او چپ لورې ته روان وو او په پرلپسې توګه یې خبرې کولې ، طاهر دهغوی خبرې له نظره وغورځولې او ورته یې وویل:

« ولاړ شئ ، اوخپله مور مو دلته را وبولئ ،...... شاباس !

دواړو کوچنیانو منډه کړه او څو لمحې وروسته د طاهر ښځه دهغه تر مخ ولاړه وه. هغه مسکۍ وه او خوله یې دخندا نه وازه پاته وه. دهغې په مخې دخندا په کتلو سره د طاهر حیرانتیا نوره هم ډیره شوه نو سمدستي یې ترې وپوښتل:

« څه خبره ده ؟ دا میلمنه ښځه څوک ده اودکومه ځآیه راغلې ده ؟ اود قاسم په اړه څه پوښتي ؟ د طاهر دښځې سکینې په مخ د شرارت نه ډکه خندا وه ، اوپه همدې خندا کې یې وویل:

« ته قاسم و لتوه ، الله مونږ ته د سپوږمۍ په څیر ناوې راکړې.» طاهر دخندا په ځاې نور هم حیران شو او ویې ویل: « دا ته څه وایې ، د یوې بیګانه نجلۍ سره په لمړې ځل په خبرو کې داسې دومره پر مخ تللې یاست ، اول خو راته ډاګیزه کړه چې دا څوک ده ؟

اوس نو سکینې هم په ډېر غور سره خپله خبره وکړه. ځکه هغې ته دخپل میړه مزاج بلمنګه محسوس شو ،په ټیټه لهجه یې وویل: « دا مارسی ده ..... دا هغه نجلۍ ده چې د میلې په ورځ یې دقاسم ژوند خوندي کړې و .دا نجلۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم په اړه ډیره معلومات لری ، دومره معلومات چې زه او ته یې هم نه لرو . زه ښځه یم او دمحبت په معامله کې زما سترګې دوکه نه خوري. ما ددې نجلۍ په سترګو کې د قاسم له پاره دسمندر په څیر څپې وکتلې. دا پیغله د څو ورځو راهیسې د قاسم د بیلتون څخه سخته نارامه وه او نن مجبوره شوې چې دلته راشي اودهغه په اړه و پوښتي .او که نه هغې دلته د راتلو څخه د شرم احساس کاوه. په ظاهر د سکینې خبرې له یوه اړخه ښې ولګیدې اوپه دې اړه په فکر کولو مجبور شو چې ددې پیغلې نوم خو مارسی دې .....او دا د مسلمانانو په څیر نوم نه دې ، نو ایا قاسم دکومې عیسایی پیغلې سره دمحبت تارونه غځولې دي. هغه په دې فکر کې هم و چې هسې نه چې دا نجلۍ د ابوجعفر جاسوسه وي اودقاسم په اړه دهغه د ورور د راتلونکې پلان څخه ځان خبروي. اوپه همدې خاطر دلته راغلې وي. دهغه ذهن په اسانۍ سره دا خبره نه منله چې مارسي دې دهغه د ورور سره مینه اومحبت وکړي ، خو کله کله به یې چې دا فکر کاوه چې مارسی دهغه د ورور محبوبه ده نو په سینه کې یې دخوشحالۍ ګیګړې شړنګیدل. کله چې سکینې طاهر په فکرونو کې ډوب وکوت نو ورته یې وویل: « یوائې زه نه ،بلکه ستا دروند پلار او درنه مور هم د مارسي سره دخبرو کولو وروسته ډیره خوشحاله دي. داپیغله د ډیره وخته راهیسي دلته موجوده ده او مونږ په دې خاطر دلته ستنه کړې چې ته دسلطاني قصر څخه دقاسم په اړه څه معلومات راوړې نو مارسي به هم دهغې څخه خبره کړو .

طاهر په دې فکر کې شو چې که دا پیغله دابوجعفر جاسوسه وي نو بیا خو ترې د قونیا په لور دتللو خبره پټول په کاردي ، خو د قاسم د بندي کیدو په اړه ابوجعفر پخپله هم معلومات لري نو په دې خاطر به دې پیغلې او خپلې کورنۍ ته دد ددې خبرې یادول دومره زیانمونکې نه وي ،بلکه ښې پایلې به ورکړي. تر څنګ یې که ابوجعفر ته دا ډاګیزه شي چې د قاسم ورور طاهر تربندي خانې پورې د قاسم پورې ور رسیدلې دې نو هغه به لږ څه نور هم محتاط شی. اوپه اورنه کې به د کوم بغاوت د راپیداکولو پروګرام شاته و غورځوي. د همدې فکر په ښسټ طاهر پریکړه وکړه چې هغه به ددې میلمنې پیغلې مارسي تر مخه دقاسم د بندي کیدو یادونه کوي. په همدې خاطر یې خپلې ښځې سکینې ته وویل:

« سهي ده ، ته دا پیغله تر دې ځآیه راوړه ، چې زه یې یو وار ووینم.»

سکینې دخوشحالۍ نه ټوپ کړ او دخپل میړه په لور دکتلو وروسته په بیړه دهغه ځآیه ووتله. کوچنیان لا د پخوا څخه ددې کمرې څخه وتلې وو او په انګړ کې په خپلو لوبو کې مصروف و . د لږڅه وخت دتیریدو وروسته قاسم دهغه پیغلې مخ وکوت. کله یې چې سترګې په مارسي و نښتې نو حیران پاته شو، په دې فکر کې شو چې ایا دا ډول ښکلې مخونه هم شته ؟ دا ستري ستري سترګې ، اوږدې اوږدې زلفې، داسي خوزیدې لکه دوه تورې کونترې چې په هوا کې وزرونه رپوي. مارسي په داسې حال کې چې سر یې د شرم نه ښکته و دې خونې ته را ننوته او د طاهر تر مخه د لرګي په چوکۍ کیناسته. دطاهر مور اوښځه هم دمارسی تر شا دې خونې ته را ننوتل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي په کیڼ او ښي اړخ کې کیناستل. تر اوسه لا طاهر خبره نه وه کړې چې د پلار یې په ډیرو کمزور قدمونو سره کمرې ته راننوت او دطاهر تر څنګ په کټ کې کیناست. طاهر مارسی ته په ډیر غور سره کتل ، هغه ته ددې پیغلې په مخ د پرینبتو په څیر معصومیت تر سترګو کیده. طاهر په خپله په جاسوسۍ باندې نه پوهیده بلکه یو نیغ په نیغه توره وهونکې ماهر او استاد و ،په دې خاطر یې په ناڅاپه توګه په فکر کې راغله چې مارسی دکوم غلط قدم له پاره دهغوې کور ته نه ده راغلې ، سمدستي یې د مارسي څخه خپلې سترګې واړولې اوخپلې درنې مورته یې مخ کړ او ورته یې وویل:

« درنې مورې ! د قاسم درک خومعلوم شو.»

دهغه ددې خبرې سره په خونه کې ناست دهر چا خوله دحیرانتیا څخه خلاصه پاته شوه. په دې وخت کې دمارسی حالت هم دکتلو و. هغې د تجسس ، پلټنې ، احساس ، محبت او مینې څخه ډکو جذباتو کې طاهر ته په ډکو سترګو و کتل او تر ټولو دمخه یې وویل:

«آ..آ.......آیا ته رښتیا واې؟ دهغې په لهجه کې شرم وحیا را نغښتې وه ، دمارسی نه وروسته د قاسم مور په ډیره بیړه وویل: « زما زوې چیرې دې...... چیرې دې هغه...؟ تا خو ویلي و چې هغه به له ځانه سره راوړم. د طاهر ښځې هم همداسې وویل او زیاته یې کړه: ددې نه ډاګیزه شوه چې زمونږ د ناوې نګور قدم زمونږ له پاره د خیر او عافیت سبب وګرزید. همدا نن مارسی زمونږ کورته راغله او همدا نن د قاسم په اړه هم مونږ ته خبر تر لاسه شو ،

تر ټولو وروسته دقاسم پلار په پوره غور سره وویل : « څنګه معلومات یې شوې دي......؟ اوس قاسم چیرې دې ، ایا هغه دکوم کار پسې سلطان استولې دې؟» دا دهشام خبرې وې ، چې دخپل وخت ډیر مشهور پهلوان هشام بن عدی ......

د ټولو دخبرو داوریدو وروسته طاهر په ټیټ اواز وویل: « نه !درونده پلاره..... سلطان خو قاسم ته ډیر مهم کار ورسپارلې و . خو دسلطان مشر زوې علاؤالدین د غرب د خطیب ابوجعفر په وینا دتیرو درې اونیو راهیسې دخپل ځان سره نظر بند کړې دې.

دطاهر د خبرو داوریدو وروسته مارسي په خپل ځاې کې ورخښه شوه ، داسې معلومیدل چې ابوجعفر خپل کار کړې دې. مارسی ته دا ومنله چې ابوجعفر یو ډیر ښه روزل شوې جاسوس دې ځکه هغه مارتها ته ویلي و چې هغه به ډیر ژر قاسم دخپلې مخې څخه لرې کړي ،مارسي په همدې فکر کې وه چې ابوجعفر خبله خبره پوره کړه.... د بله اړخه طاهر خپل پلار ته د پیښې په اړه تفصیلي معلومات ورکوي ، په دې وخت کې ناڅاپی د طاهر په زړه کې یو فکر راغې اودقاسم قصه یې په نیمایی کې پریښوده او دمارسی په لور متوجه شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

« محترمي ! ستا په اړه مې ماته ښځې څه ويلي دي خو هغه ماته کافي نه دي. نوکه ته يې بده نه ګڼې مهرباني وکړه او خپله کورنۍ راته را وپيژنه ، تر څو زما په ذهن کې اندېښنې له منځه ولاړې شي.

دا ډول پوښتنې دمارسي له پاره غير متوقع نه وې. خو څرنګه چې دهغې ذهن د قاسم په لور متوجه و نو په دې اساس د طاهر په پوښتنه يې ټکان وخوړ. او بيا يې د لږ ځنډه وروسته په داسې حال کې چې سره يې ښکته کړې و داسې وويل:

« زه له تاسو څخه څه نه پټوم. په دې دنيا کې يوازې تاسې زما له پاره هر څه ياست. زه به تاسو ته دخپل ژوندانه يوه يوه پاڼه پرانزم او در ته به يې بيان کړم»

ددې خبرو نه وروسته مارسي د خپل ځان او خپلې کورنۍ په اړه د طاهر کورنۍ ته پوره تفصيلي معلومات ورکړل . هغې دالبانوي قصر نه نيولې د سلطان تر محله پورې اوبيا د سلطان د قصر نه نيولې د قاسم سره د کتلو پورې ، څه چې ورته ياد وو بيان کړل....دهغې په قصه کې د سکندربيګ يادونه هم وشوه او ابوجعفر يې هم ياد کړ..... هغه دقاسم سره دخپلو ليدنو کتنو په اړه هم تفصيلي خبره وکړه او دخپلې مور مارتها د جاسوسۍ دکرچار په اړه هم. کله چې مارسي خپله قصه پوره کوله نو دطاهر دمور اوښځې د سترګو څخه اوښکې رواني وې ،طاهر او پلار يې په خپل ځاې ناست و او دمارسي د مينې ډک داستان يې اوريد. په دې وخت کې د طاهر مور پورته شوه او مارسي يې د سينې سره يوځاې کړه، دمارسي د غټوغټو سترګو څخه د اوښکو ځاځکې لکه دباران په څير په زمکه راپريوتل. سکينه هم ور پورته شوه او دمارسي سره يې دمينې غاړه ورکړه.

« زه خو وايم چې ته اوس همدلته اوسه. ځکه چې ته په خپل کور کې دخپلې مور مارتها څخه هم خوندی نه يې. خداې نا خواسته که څه درته پيښ شی نو مونږ به دقاسم تر مخ څنګه سر پورته کړو.

دسکينې خبرې لا نه وې خلاصې شوې چې هشام په خبرو پيل وکړ.« ګوره لورې ! تا مونږ ته هر څه په ريښتيا سره بيان کړل او زمونږ په زړونو کې دې دخپل ځان له پاره ډير ښه ځاې پيدا کړ. ددې څرګندونې وروسته چې تا اسلام منلې دې زه نور هم خوشحاله شوې يم. زه تاته نصيحت کوم چې ته خپل نوم هم په يو مسلمان نوم بدل کړه ، او ځانته يو مسلمان نوم کيږده.

مارسي د قاسم دپلار دخبرو په اوريدو سره په شرمناکه لهجه باندې وويل: « نو بيا همته ما ته يو ښه نوم پيدا کړه ، هر هغه نوم چې تا ماته راکړ همغه به پس له دې زما نوم وي.»

اوس نو هشام دخپل راتلونکې نګور د نوم په اړه فکر کاوه. د لږ څه وخته وروسته هشام وويل: سهي ده لورې ! مونږ ستا له پاره يو نوم پيدا کړې دې. » ټولو د هشام په لور وکتل نو هغه هم وخندل او په خندا کې يې مارسي ته ور غږ کړ..... غزاله.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهشام دخولې څخه مارسی دخپل نوی نوم په اوريدو ډېره خوشحاله شوه، دا نوم بلکل سهي و. د مارسي له پاره دغزاله په څير د غټو سترګو خاوندې ته همدا نوم مناسب و. کله چې سکينې مارسي ته دغزاله د نوم په اړه تشريح ورکړه نودهغې مخ د شرم څخه تک سور وګرزيد. هغه په دې فکر کې شوه چې عربي ځوان قاسم به په څومره مينه هغې ته دغزاله نوم اخلي.

مارسی څو ساعته د قاسم په کور کې پاته شوه. په پيلامه کې دهغې راز داره کوچوان اکبر د دروازې نه بيرون ولاړ و. خو وروسته مارسی هغه بيرته وليږه او ورته يې وويل چې د ماسپښين نه وروسته راشي او هغه پورته کړي. اوس نو هغه مارسی نه وه بلکه يوه مسلمانه پيغله غزاله وه. خو هغې تر اوسه پورې خپل دغه نوم د خپلې مور او ابوجعفر څخه پټ ساتل غوښتل.

ماسپښين ناوخته و چې اکبر د مارسي د بيرته وړلو په خاطر خپله بګۍ راوسته. مارسي هم د طاهر د کورنۍ د ټولو غړو سره د مينې او محبت په فضا کې پوره وخت تير کړې و او اوس بيرته خپل کورته ستنه شوه.

بل سهار طاهر د قونيا په لور و خوزيد ، هغه يوآځې خپلې ښځې ته ويلي و چې د سلطان سره د کتلو له پاره کوچنۍ اسيا ته ورځي تر څو دقاسم د ازادولو له پاره څه وکړاې شي. تر څنګ يې خپلې ښځې ته لاربښوونه وکړه چې د اوس له پاره قونيا ته دهغه د تللو خبره پټه و ساتي ، سکينې هم سهار وختی د لمانځه وروسته د هغه د تللو له پاره تياري نيولې و.

د بله اړخه مارسی د قاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه. همدا نن سهار هغې پريکړه کړې وه چې هغه به سلطاني قصر ته ورځي او د کومې لارې څخه به د قاسم سره ليدنه کوي. سلطاني قصر ته د مارسي تل راتلل څه نوې خبره نه وه. ځکه چې هغه د البانوي وينځې مارتها لور وه او د سکندر محبوبه هم..... خو نن سهار د روانيدو سره سم يې مور و دروله.

« اې نجلۍ..... ! دا نن بيا چيرې روانه يې؟ د پوښتنې ايګنې پرته روانه يې ؟

په مارسي د مور خبره ډيره بده و لګيده. مخ يې را وګرځاوه او مورته يې وويل. « دلته نژدې ورځم ، د سلطاني قصر پورې.... »

غالبا چې مارسی به هلته په قصر کې د کومې ملګرې نوم اخيستې و ، خو نن د مارتها سلوک څه بلمنګه ښکاريده. په دې اساس يې په سختې ژبې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خبردار ! ....ته هیچیرې نه شې تلاې. تاته ډاګیزه ده چې ته دالبانیا راتلونکې ملکه یې. سبا به په البانیه کې سکندر سره یو ځاې په تخت کینې. دخپل حیثت په اړه دې فکروکړه. دا ته هره ورځ چیرې اوکومو ځآېو کې ګرځې را ګرځې. ما همدا نن سهار اکبر د دوو ورځو په رخصتۍ لیږلې دې.

مارسي دخپلې مور د خبرو څخه لږڅه پښه نیولې شوه او یوه نامعلومه ویره یې په زړه کې کیناسته. هغه ته داسې څرګنده شوه چې دا خبرې دهغې مور نه دې کړې بلکه ابوجعفر دهغې دمور په ژبه غږیږې. هغه فکر وکړ چې دهغې مور خو پخوا داسې نه وه ، ځکه هغې ته به یې تل ناز ورکاوه او په ډیرو نازونو کې یې راستره کړې ده. یو ناڅاپه یې فکر خراب شو پریکړه یې وکړه چې سلطاني قصر ته به هرو مرو ورځو ، ابوجعفر ته په قهر وه په دې اساس یې پریکړه وکړه چې سلطاني قصر ته به هرومرو ورځي. په دې خاطر یې وویل:

« مورجانې !څه درباندې راغلل..... زه خو تر محله پورې ورځم..... پیدل په پښو هم ورتلاې شم... زه د ملکې سروین سره هم کتل غواړم او د سربیایی وینځو سره هم غواړم ووینم..... ډیر وخت وشو چې هغه لورې ته نه یم ورغلې.

مارسي د خپلې مور په خوږ رګ باندې ګوته کیښوده. ځکه سربیایی شهزادګۍ سروین او دهغې وینځې هغې ته ډیر ارزښت درلود. په ځانګړې توګه د ملکې سروین وینځې د عیسایی توب په خاطر هم مارتها ته ډیرې ورنژدې وې. کله چې مارتها د مارسی دژبې څخه دهغوې نومونه واوریدل نو خاموشه شوه او مارسي ته یې دتللو اجازه ورکړه.

مارسي دکوره ووتله او په پښو تر سلطاني قصر پورې ولاړه. هغې په لاره کې فکر کاوه چې دملکې سروین سره کتل به د قاسم دازادیدو له پاره ګټور وې. په داسې حال کې چې پخوا ددې هغې فکر کاوه چې دخپلو سهیلیو په منځګړتیابه د شهزاده علاؤالدین سره نیغ په نیغه ووینې او په دې اړه به ورسره خبرې کوې. خو اوس هغې خپل فکر کې بدلون راوستې و او دد ې کار له پاره یې سربیایی شهزادګۍ ملکه سروین چې د سلطان مرادخان ثاني ملکه وه مناسبه وګڼله. ځکه هغې کولې شول د قاسم په را خلاصیدو کې ښه او غوره کړچار ادا کړې. هغه په دې پوهیده چې دواړه شهزادګان ، شهزاده محمد او شهزاده علاوالدین د ملکې سروین ډیر قدر او درنښت کوې او دمور په سترګو ورته ګورې.

ملکه سروین د سربیا دپادشاه لارډ ستیفن لور وه. دسربیا دغه پادشاه د سلطان مرادخان ثاني ډیر وفاداره ملګرې او دوست و. دهمدې وفادارۍ په بنسټ یې سلطان مراخان ثاني ته خپل لور شهزادګۍ سروین په نکاح ورکړه. او بیا شهزاداګۍ سروین د خپلو څو کسو وینځو سره یو ځاې اورنه ته دسلطان دناوې په څیر راغله.

مارسي محل ته درا ننوتلو سره سم نیغه محل سراې ته ورغله. هلته یې د ټولو دمخه دملکې سروین خواجه سراې سره وکتل. دهغې له لورې ورته وویل شول چې ملکه سروین د شاهي باغ شاته سیمه کې مرغیو ته دانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ور کوي. مارسي به ددی نه مخته هم کله کله د ملکې سروین سره کتل. همدا علت و چې هغه پرته له کومه ځنډه د شاهي باغ شاتنی برخې ته ورغله. کله چې ملکې سروین مارسی وکتله نو په خندا یې ورته وویل:

« خوش امدید.......نن خو زمونږ البانوي خور زمونږ لیدلو ته راغلې ده .....»

دملکې په ژبه کې د بورې په څېر خوږلني و، د ملکې د لهجې نه د مارسي حوصله نوره هم لوړه شوه. او ویې ویل: « درنې ملکې !...... ستاسې محبت مې کله کله دې ماښیو ته د راتلو له پاره را کاږي. او که نه....

په شاهي بزم کې د غریبانو تیریدل څه معنې لري.........

ملکې یو دم د مارسي په لور وکتل او دهغې ددې خبرې څخه یې په خوند اخستلو سره وویل: « سبحان الله ! نن خو ته په مشکو او عنبرو کې را لتاړې خبرې کوې.....داسې معلومیږې چې کوم زخم دې خوړلې او دلته راغلې یې.

مارسي د شونډو لاندې و خندل او سریې ښکته کړ اوبیا یې وویل: د درنې ملکې د ژبې څخه د سبحان الله د کلیمې په اوریدو سره داسې ډاګیزیږي چې درنې ملکې د اسلامي معمولاتو سره هم دلچسپي پیدا کړې ده .ملکې ورته پر ته له ځنډه وویل: « ولې نه ...... د اسلام سره خو زما مینه دهمغې لمړۍ ورځې څخه شته ، زما دروند او معظم پلار لارډ ستیفن هم د زړه له کومې مسلمان و. همدا علت دې چې هغه د ترکانو د سلاطینو ددرې نسلونو سره د عثماني سلطنت د ټینګښت له پاره کار کړې دې.

اوس نو مارسي په ډیره مینه او محبت دغې ښکلې اوښایسته ملکې ته کتل. لږوروسته ملکې دمارسي څخه وپوښتل: « وایه مارسي ! څنګه دې پیښه راکړې ؟ داسې ډاګیزیږی چې نن ته زمونږ څخه د څه غوښتنې له پاره راغلې یې؟

مارسی د حیرانتیا څخه سترګې راپورته کړې اوبیا یې په پوره خوشحالۍ سره وویل: عجیب........ درنې ملکې ! ډیره عجیبه...... ته خو اوس د زړونو په حال هم پوهیږې. »

« د زړونو په حال یواځې الله تعالي پوهیږي.... مونږ یواځې ستا په مخ لیکل وکتل ، تا نه دې اوریدلې چې څیرې مکمل کتاب وي.» ملکې نرمه شانته خندا وکړه او بیایې وویل. اوس نو مارسي هم ورته خپله خبره پیل کړې وه .....

« درنې ملکې !.....تا به اوریدلې وي چې معظم سلطان یو عرب ځوان د شاهي سراغ رسان په څیر ټاکلې دې.......»

« داسې بریښې چې هغه سراغ رسان ستا د زړه سراغ لګولې دې.....ولې ؟..... ایا زړه خو به دې پرې نه وې بایلودې ؟...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي ځيره د حيا څخه سوربښنه شوه . سترګې يې ښکته کړې او دلږڅه ځنډ نه وروسته يې وويل : « ددرنې ملکې سترګې هر څه ويني ...... خو اوس ما د عثماني سلطنت د پايښت سوال له ځانه سره راوړې دې.

دمارسی په خبرو باندې ملکه حيرانه شوه او سمدستې يې وويل : « خداې دې نه کړې چې عثماني سلطنت ته پيښ شي. تا څه ډول پوښتنه له ځانه سره راوړې ده . . . . »

مارسي لږ په تتره ژبه وويل : « درنې ملکې ! هغه عرب ځوان چې معظم سلطان په اورنه کې د سازشونو د بربنډولو له پاره په خصوصی توګه ټاکلې دې نو په دې وخت کې ديوه غدار په خبره شهزاده علاوالدين نظر بند کړې دې ...... په داسې حال کې چې هغه غدار د سلطنت پر خلاف په خطرناکه سازش کې مصروف دې.

دملکې رنګ تغير وکړ او په ډير غور سره يې وويل : « هغه غدار څوک دې چې شهزاده علاوالدين يې په خپله ولکه کې اخستې دې ؟ ..... مارسي تو خو په هوش کې يې ؟ تاته معلومه ده چې ته څه وايې ؟ ته خو په يوه ترک شهزاده او وليعهد باندې الزام لګوې ؟»

دملکې دخبرو د تکميل سره سم مارسي په پوره عزم سره ورته وويل : « درنې ملکې ! زه يواځې الزام نه لګوم بلکه دا وايم چې شهزاده علاوالدين قاسم بن هشام په زندان کې اچولې دې ، درنې ملکې ، په دې وخت کې په اورنه کې قاسم هشام ته سخته اړتيا ليدل کيږي ، دخداې له پاره څه وکړئ ، هسې نه چې د معظم سلطان په نشتوالې کې ابوجعفر په اورنه کې دفساد اوبغاوت اور بل کړي.

اوس نو دملکې سترګې د حيرانتيا نه وازې وې ، او په لږ څه تيزې لهجې سره يې وويل:

« ابوجعفر ؟........ ايا دا همغه سړې نه دې چې دسترګو رنګ يې د لاطينې ولسونو په څير نيلې دې ؟ او د غرب د خطيب په نامه يې شهرت موندلې دې ..... اې مارسي ! هغه سړې خو ستا دمور خواته ډير تګ راتګ کوې ،...... همداسې ده که نه ؟

ملکې خپلې سترګې په خلا کې اړولې را اړولې اوپه څه فکر کې ډوبه وه . هغه ته په ياد راغلل چې يو وخت ابوجعفر او مارتها په دې شهزادګۍ باندې دخپل اثر ور رسوخ د وراچولو هڅې کولې. په هغه وخت کې سروين نوې نوې را واده شوې ناوې وه . په دې خاطر د نا اشنايي په اساس خاموشه ناسته وه. خو نن چې مارسي د ابوجعفر د سازش په اړه خبره وکړه نو د ملکې سروين سترګې هم را وغوړيدې ، هغې دمارسی خبرې هم په ډير غور سره واوريدې ، مارسي ورته وويلې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنې ملکې ! ابوجعفر زمونږ کورته تګ راتګ کوي.... په همدې خاطر زه ددې سازش په اړه پوره معلومات لرم. درې اونۍ مخته قاسم بن هشام د قیصر دجاسوسانو دسراغ د پیدا کولو له پاره د ابوجعفر تر پوزې پورې ور رسیدلې و. خو شهزاده علاؤالدین ټوله معامله سرچپه کړه..... اوس نو ته که څه کولای شې ویې کړې......»

اوس نو ملکه په ټولو حالاتو ښه پوه شوې وه .... هغې فکر کاوه چې د شهزاده علاوالدین سره ددې مسئلې په اړه څه ډول خبرې وکړي ، هغې دمارسي په خبرو پوره باور وه ځکه چې هغه پخپله د ابوجعفر دکړچار څخه خبره وه. هغې فکر کاوه چې نه یواځې قاسم بن هشام را خلاص کړل شي بلکه په یوه ډول نه یوه ډلو د ابوجعفر ستونې هم ورخفه کړي. هغه په دې پوهیده چې اوس دهغې په اوږو باندې ډیر دروند بار را پریوتې دې.... مارسي ته یې وویل:

مارسي ! ستا ډیره زیاته ممنونه یم... چې مونږ ددې نازکه حالاتو څخه خبر کړو. مونږ به همدا نن د څه کولو هڅه وکړو.

دملکې په خبرو مارسی د ډاډ ساه واخسته. اوبیا یې په ټیټ اواز سره وویل:

« درنې ملکې !زما یوه غوښتنه ده ....»

ملکې د مارسي په لور وکتل او ترې ویې وپوښتل: « هو هو ، ووایه».

«درنې ملکې ! زه غواړم دقاسم بن هشام سره ووینم ، هغه همدلته په شاهی قصر کې په زندان کې بندي دی. نو که ملکه دزندان مسؤل ته حکم وکړي چې هغه ماتم نه کړی....»

ملکه یو ځل بیا حیرانه شوه.... دځو لمحو له پاره په فکر کې ډوبه شوه. اوبیا یې د یوه نوي عزم سره وویل:

« زما سره یوځاې راځه... مونږ به همدا اوس شاهي زندان ته ولاړ شو اودقاسم بن هشام سره به ووینو .» ملکې په پوره احساس سره قدم پورته کړ او د مارسي په زړه کې د خوشحالۍ ګوره په ماتیدو شوه.

دشاهي زندان مسؤل چې ملکه سروین وکتله نو پښې یې په لړزیدو شوې ، دا سیمه د محل په شمال غرب کې پرته وه ، دمحل سراې ښځې به دلته هیڅکله هم نه ورتللې. یوازې ددې ځاې کارکونکې خلک د محل په دې سیمه کې اوسیدل. دلته شاهي آسپ ځاې هم و او دمحل وسله تون هم همدلته پروت و. دهمدې ستر عمارت په منځ کې یوه ستره کمره د شاهي زندان له پاره ځانګړې شوې وه. کله چې ملکه د زندان داروغه ته ور نژدې شوه نو هغه تر ملا پورې را ښکته شو اودملکې له پاره یې درنښت په ځاې کړ. ملکه هم هملته و دریده. او په تحکمانه توګه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شاهي زندان کې څومره بنديان پراته دی ؟» ملکې په شاهانه انداز کې خبرې کولې. داروغه په لړزيدو شو او په ترټرې ژبه يې وويل :

« مم....ملکه معظمه ! دلته يواځې يو بندي موجود دی.»

ملکې ترې بيا وپوښتل: « دهغه نوم څه دې ؟»

د زندان داروغه ورته په ډيره درنه ژبه وويل : « قاسم بن هشام»

ملکې چې د قاسم نوم واوريد نو يو ځل يې دمارسي په لور و کتل ، دمارسي مخ هم د احساساتو ډک و،ملکې داروغه ته مخ کړ او ورته يې وويلې« مونږ همدا اوس اوهمدا وخت د قاسم بن هشام سره کتل غواړو . ولاړ شه او هغه د ډير زيات درنښت سره يو ځاې دلته له ځانه سره راوړه.»

د زندان داروغه سمدستي شاته و ګرزيد او په منډه منډه د زندان دروازې ته ولاړ . د لږ وخت وروسته قاسم د مالکې او مارسي تر مخ ولاړ و. په دې درې اونيو کې دقاسم روغتيايي حالت ډير خراب شوې و، دهغه مخ ژير ګرزيدلې و خو سترګې يې لا تراوسه هم روښې او روښانه وې ، مارسي د قاسم په کتلو سره ډيره نا ارامه شوه ،خو هغې دقاسم سره د ملکې او دزندان د داروغه په شتون کې په بې تکلفۍ سره خبرې و نه شوې کړاې. هغه يوې لورې ته و دريده او په ډيره غمژنه توګه يې دقاسم روغتيايي حالت ته کتل.قاسم مخته راغې او ملکې ته يې سلام وکړ ، ملکې ورته په خندا ځواب ورکړ او بيا يې ورته وويل:

« قاسم خانه ، زه د سلطان مرادخاني ثاني ، دعثمانيه سلطنت د پادشاه ، ملکه يم. مونږ ته نن مارسی ستا د حالاتو په اړه په تفصيل سره خبره کړې ده ، په دې خاطر مونږ په خپله ستا سره د کتلو له پاره دلته راغلې يو .... ته انديښنه مه کوه ، مونږ به همدا نن د شهزاده علاوالدين سره خبرې وکړو اوتا به د زندان څخه خوشي کړو.»

قاسم چې د پخوانه يی دا انګيرلې وه چې دهغه سره ليدونکې د شاهي کورنۍ کومه درنده غړې ده ، نو دملکې د خبرو په اوريدو سره نور هم مؤدب و دريد اودملکې په درنښت کی يی خپلې سترګې ښکته کړې او په نرمې لهجې سره يې وويل:

« د معظمې ملکې بخت دې نور هم ستر شي...... ماته دخپلو بندي کيدو په اړه کومه انديښنه نه شته.خو په دې اړه ډير انديښمن يم چې شاهي حکم مې په ځاې نه کړاې شو . خداې پوهيږې چې دسلطنت غداران تر کومه حده پورې رسيدلې دي، ماته خودا هم نه وو معلوم چې زمونږ لښکر د جنګ ډګر ته روان شوې دې او اوس په څه حال کې دې ؟.....

ملکې په پوره ډاډ سره د قاسم خان خبرې واوريدې او په لږې شانته غمژنې لهجې سره يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اروپا په لور زمونږ تللي لښکر د صليبي ځواکونو څخه ماتې خوړلې ده. زمونږ د درووند سلطان د خور او زمونږ د اندرور ميره سپه سالار محمد چلپي هم د هونياډې په لاسو بندي شوی دی ، د صوفيا ښار زمونږ د لاسو څخه وتلي دي او زمونږ لښکرو د بلقان په درو کې هم دصليبي دښمن له لاسه ډير زيانمن شوې دې. تر څنګ يې يو بنه خبر هم شته او هغه دا چې معظم سلطان د کرمانيا امير ته ماتې ورکړې ده او د قونيا بغاوت يې ځپلې دې. اوس به معظم سلطان په ځو ورځو کې بيرته اورنه ته را ستون شي. دهغې وروسته به معظم سلطان د هونياډې پر خلاف د جنګ له پاره د اورنه څخه روانيږي.

ملکې د روانو حالاتو اودلښکرو دحال په اړه قاسم ته په تفصيل سره خبره وکړه. د خبرو د تفصيل داوريدو سره سم قاسم ډير زيات احساساتي شو، په ځانګړې توګه کله يې چې د سلطان دخور د ميره سپه سالار محمد چلپي د بندي کيدو خبره واوريده ، ځکه هغه ته د محمد چلپي سره خپله هغه ليدنه په ياد راغله چې د اغاحسن په خونه کې يې فوځي افسرانو ته د خبرو کولو وروسته دده سره درلوده. هغه په ډير خلوص سره ملکې ته وويل:

« د محترم سالار محمدچلپي د بندي کيدو په اړه ډير زيات خواشيني شوي يم. زه دا احساسوم چې په داسې حالاتو کې ماته سلطنت ډيره سخته اړتيا دلوده.»

ملکې دقاسم په خبرو باندې سر خوځاوه. اوبيا يې په دلاسه کوونکې لهجې باندې ورته وويل: « بس ته به همدا نن ازاد کړل شي. زما له تاسره همدا ژمنه ده.... اوس به نو مونږ بيرته ولاړ شو.....»

ملکې دبيرته ستنيدو دمخه دمارسي په لور وکتل اوبيا د شونډو لاندې وخندل ، مارسی هم د شرم اوحيا څخه سترګې ښکته اچولې وې. کله چې ملکې خپلې سترګې واړولې نو مارسی هم دوخت نه په ګټې اخستو سره دقاسم په لور په ډيره غمناکه توګه وکتل اوبيا د ملکې سره روانه شوه. په دې کتلو کې ددواړو سترګې ځلور شوې وې او په همدې کتو کې يې يو بل ته ډير څه منتقل کړې و. قاسم په ډيره نرم اواز سره دمارسي نوم واخست نو مارسي هم د يوې لمحې له پاره پښه نيولې شوه اوپه تلو تلو کې يې قاسم ته مخ کړاو ورته يې وويلې چې « مارسی نه.....غزاله...... دا ستا د درووند پلار له اړخه راکړل شوې نوم دې....»

دهمدې خبرې سره سم مارسی هم د ملکې په لور ورګرځندی شوه او په بيړه دهغه ځآيه ووتل. خو دمارسی د اخري خبرې دقاسم په غوږونو کې همغسې انګازې کولې ..... هغه وانګيرله چې مارسي دهغه دکورنۍ دغړو سره هم کتلې دي. په دې وخت کې د قاسم زړه دمحبت او مينی د نغمو څخه ډک و.

دبله اړخه طاهر بن هشام د توپان اوسيلۍ په خير سفر کاوه او د سلطان دلښکرو په لور ور روان و. خو هغه لا په لاره کې و چې د سلطان دلشکر د بيرته را ستنيدو خبر ورته ورکړل شو. خو ددې سره سره بياهم هغه خپل تګ ته دوام ورکړ. هغه له خپله ځانه سره د شهزاده محمد ليک هم درلود او دهمدې ليک په کومک يې هڅه کوله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل ورور د شهزاده علاوالدین د زندان څخه را ازاد کړي. هغه د دانیال ددریاب څخه تیر شو او کوچنۍ اسیا ته ور ننوت. هملته ورته د سلطاني لښکر دبیرته راستنیدو نښې نښانې تر سترګو شوې. بله ورځ هغه د سلطاني لښکر تر مخه و ، په خپل ستومانه آس سپور د لښکرو قرارګاه ته ورننوت. او سمدستي یې د شهزاده محمد لخوا لیکل شوې لیک د سلطان تر مخ کیښود.

سلطان چې کله د شهزاده خط ولوست نو غومبري یې تک سره شول ، په مخ کې یې د غصې اوقهر نښې را وځلیدې ، خو د خط د لوستلو وروسته خاموشه پاته شو. بیا یې د څو لمحو نه وروسته طاهر بن هشام ته وویل :

« تا ډیره ښه وکړل چې مونږ دې خبر کړو. زه پخپله ډیر ژر اورنه ته رسیدونکې یم،خو هلته به زمونږ په رسیدو کې وخت لګیږي ، او کیدې شي په همدې وخت کې دښمن هلته د بغاوت دپیلامې له پاره کار وکړي. په دې خاطر مونږ غواړو چې یو تیز تلونکې قاصد له تاسره یو ځاې و استوو تر څو قاسم بن هشام د شاهي زندان نه ازاد کړي»

طاهر هم همداسې غوښتل. همدا علت و چې دارام کولو په ځاې یې په همغه ورځ دماښام نه مخته د شاهي قاصد سره یوځاې د کوچنۍ اسیا څخه لکه دباد او توپان په څیر د اورنه په لور راوالوت.

خو پخوا تر دې چې طاهر اورنه ته را ورسیږي ، دملکې د وینا په اساس شهزاده علاوالدین قاسم بن هشام را زاد کړې و. او کله چې طاهر بیر ته ا ورنه ته را ورسید نو قاسم هم په کور کې موجود و. طاهر د سلطاني قصر څخه فارغ شو نو قاسم اومارسي دواړه یې د کوچنیانو سره په انګړ کې د لوبو کولو په حال کې وکتل. کله یې چې په قاسم سترګې و نښتې نو سمدستی یې ټوله ستوماني له منځه ولاړه. کله چې قاسم خپل مشر ورور وکوت نو ورمنډه یې کړه اودهغه استقبال یې وکړ. هغه ته ورغاړې وت. عمر اوعلی چې کله خپل پلار وکوت نو د خوشحالۍ نه یې داسې چیغې کړې چې اسمان یې په سر واخست......هغه دې...هغه دې پلار مو راغې ، پلار مو راغې ....چغې یې هرې لورې ته وهلې. دواړو د پلار په لور ورمنډه کړه او دهغه د پښو څخه چاپیره شول. د کوچنیانو د چغو سره سم سکینه او د قاسم مور اوپلار هم دخپلو کمرو څخه راووتل ، مارسی هم دخوشحالۍ نه شنه وه ، طاهر چې کله خپله ټوله کورنۍ په خوشحالیو کې وکتله نو په زړه اوخوله دواړو یې د الله تعالې شکر ادا کړ.

خوابوجعفر تر اوسه پورې ازاد و. دبله اړخه شهزاده علاوالدین هم قاسم ازاد کړ خو په دې شرط چې هغه به بیا په ابوجعفر حمله نه کوي ، هماغه و چې هغه د ابوجعفر او دهغه په یوځو ملګرو د څارنې کار پیل کړ. اوپه ینې چرې کې یې خپلو ډلګیو ته دتیارسۍ حکم وکړ. خو اوس یې د سازشي کړیو د نیولو په ځاې د سلطان تر بیرته راستنیدو پورې په انتظار کې کیناست. تر څنګ یې په ټول ښار کې دینې چرې فوځې دلګې خپاره کړل. او دهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول حالاتود مقابلې له پاره يې خپل ځان تيار کړ. تر څنګ يې په ډېره ناقرارۍ سره دسلطان د بيرته راستنيدو په انتظار کې کيناست.

څو ورځې وروسته اورنه ته د سلطان د رارسيدو خبر را ورسيد. دښاروالۍ مسؤلينو د ښار پاکوالې پيل کړ او دشاهي دربار پورې اړونده خلک هم د سلطان د رارسيدو له پاره په ذهني توګه تيار شول. دابوجعفر زړه هم په سينه کې په لړزيدو و. خصوصا دهغه وخته چې قاسم ازاد شوې و، هغه ته د خپلو خطرناکه پايلو په اړه په زړه کې ويره راګرزيده. په دې وخت کې هغه ته دا هم ډاګيزه شوې وه چې د مارتها لور مارسي دقاسم بن هشام کور ته تګ را تګ کوي ، هغه په مارسی ډير په قهر و. ځکه چې هغه نه شو کولې چې اوس مارسي د قاسم دکوره بنده کړي ، په دې توګه قاسم ته دنورو ثبوتونو په اړه معلومات تر لاسه کيده.تر اوسه پورې هغه خپل زړه ته تسلي ورکوله چې سلطان به هيڅکله هم په هغې لاس پورته نه کړي ،خو بيا يې هم دسلطان مرادخان ثاني له اړخه په زړه کې ويره درلوده. هغه به ښکته پورته کيده ، ناسته پاسته به يې کوله خو د وخت په اړه به يې فکر کاوه. هغه د راتلونکو ګوابنونو دمقابلې له پاره دخپلې اداري لاندې جاسوسي کړيو ته خبر ورکړې و اوهغوی يې تيارسئ کړي و. د هغه پلان دا و چې که چيرې سلطان يې و نيسي نو د قيصر جاسوسان دې خپل مخونه پټ کړي اودښار په ګوټ ګوټ کې دې اورونه بل کړي اوفسادونه دی پيل کړي. په يني چري کې موجود جاسوسانو ته هم لارښوونه شوې وه چې که يو ځل په ښار کې اوربل شي نو دوې دې هم دخلکو کورنو ته ورننوځي او لوټمار او قتل وقتال دې جوړ کړي. ابوجعفر په خپله يو پخوانې جاسوس و اوهغه هيڅکله هم کوم خام کار نه کاوه په همدې خاطر يې سمدستي د خپلو تښتيدو له پاره هم پروګرام جوړ کړې و. د هغه پلان داو چې څنګه چې شاهي دلګې دې ونيسي نو په همغه وخت کې دې د يني چري د غدارو سپاهيانو يوه خونړۍ ډله د کوم اړخه په شاهي ډله باندې حمله وکړي او ابوجعفر دې تري خلاص کړي ، هغه د قاسم بن هشام د له منځه وړلو له پاره هم پټ پلان جوړ کړې و او ددې کار له پاره يې ځانګړې ډله ټاکلې وه. دې ډلې به هروخت د قاسم څارنه کوله او ورته حکم شوي چې د مناسب وخت سره سم هغه له منځه يوسي.

په دې توګه ابوجعفر دسلطان دراتلو سره سم دخپل پروګرام د پيل له پاره تيار ناست و. اوس نو دهغه له پاره ديوه کار دپيلامې مناسب وخت په کار و. اوهغه دمارتها د لور مارسي تښتول اودالبانيه پادشاه سکندر بيګ ته دهغې روغ رمټ رسول و.همدا علت و چې هغه به کله هم مارسی د قاسم کور ته د تلو راتلو په وخت کې کتله نو دمارپه څير به ورته تاويده راتاويده.

دهغه وخته چې سکندربيګ د اورنه څخه د البانيا په لور تللې و نوابوجعفر دهغه سره په رابطه کې و. څو ورځې مخته سکندربيګ ابوجعفر ته پيغام استولې و چې دهغه امانت يعنې مارسی هغه ته ور ورسوي او اوس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر غوښتل چې د سلطان در اتلو دمخه هغه ددې مسئلې څخه هم خان بیغمه کړي . همغه و چې یوه ورځ یې دمارسي د تښتولو پروګرام جوړ کړ.

هغه شپه ډیره یخه او سړه هوا په کې چلیده ، ستورو هم د غرب له لوري شرق ته خپل پړاونه وهل او د اورنه خلک په دې یخو شپو کې په خپلو کوټو کې بند د ګرمو بړستونو لاندې ویده پراته وو . په ورانو او شاړو کوڅو کې کوڅه ډبو سپیو حکمراني کوله . په همدې وخت کې د سلطاني قصر تر شا تعمیرونو کې څلور کسه اس سپاره را ښکاره شول ، ددوې تر مخه ابو جعفر روان و . دې څلورو واړو آس سپورو نقابونه اغوستې و . ابو جعفر خپل دغه نقاب پوشه ملګري را روان کړي و او دمارتها دروازې ته یې و درول ...... هغه دخپله اسه راکیوت او دمارتها دانګړ دروازه یې دخپل خنجر په لاسکې و ټکوله . په دې وخت کې دهغه نقاب پوشه ملګري هم دخپلو اسونو څخه را کیوتي وو . دهغوې څخه دوو نقاب پوشو دخپلو آسونو واګې یو دریم نقاب پوش ته ورکړې ځکه هغه دریم نقاب پوش د ابو جعفر دآس واګې هم په خپلو لاسو کې نیولې وې . هغه څلور واړه آسونه و نیول اود لارې یوې خواته و درید . دابو جعفر سره دوه نور نقاب پوشان د دیوال تر څنګ پټ و دریدل تر څو د دروازې د پرانستلو په وخت کې یې څوک و نه ویني . ابو جعفر خپله توره په تیکي کې ایښې وه او ددروازې د ټکولو سره سم یې خپل نقاب له مخه لرې کړ. کله چې ددروازې دهغې لورې څخه د مارتها زړې خادمې اواز وکړ...... څوک یې ؟ .....نو ابو جعفر ورته ځواب ورکړ « زه ابو جعفر یم . دروازه پرانیزه او خپلې مالکې مارتها ته زما د راتلو په اړه خبر ورکړه .» دمارتها خادمې ابو جعفر و پیژانده . او سمدستی یې دروازه پرانسته . د دروازې د پرانستلو سره سم ددې خادمې سر د تنې څخه پرې کړل شو او هلته په انګړ کې یې ټوپونه وهل پیل کړل..... ابو جعفر د تورې په راویستلو او دخادمې د سر په پرې کولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړ . ددې کار نه د فراغت وروسته هغه خپلو دواړو ملګرو ته د راننوتلو اشاره وکړه .اوبیا دریواړه د مارتها کور ته ورننوتل . دمارتها په کور کې ټول پنځه کسه اوسیدل ، مارتها ، مارسي ، دمارسي کوچوان اکبر ،د مارتها خادمه ، او بل دهغې زوړ خادم چې لږه شیبه مخته د ابو جعفر په توره یې سر پرې کړل شوې و . ابو جعفر ته د نور مقاومت هیله نه وه . په دې خاطر پرته له کومې اندیښنې د مارتها اودهغې د لور کوټې ته ورغله . اوس نو هغه هڅه کوله چې مارتها د کوم مقاومت پرته خپله لور مارسی هغه ته ورحواله کړي،خو هغه په دې هم پوهیده چې مارتها د خپلې لور سره ډیره زیاته مینه کوي. خو تر څنګ یې هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې مارتها په خپله سکندر ته مارسی ورکړې تر څو د البانیی ملکه وګرځي . هغه دا هم کولې شو چې نیغ په نیغه مارتها ته ووایی چې مارسي دهغه ددې کسانو سره یو ځای د سکندر بیګ په لور و استوي . خو هغه په دې هم ډاډمن و چې مارسی به هیڅکله هم دهغه د کسانو سره البانیا ته د تلو له پاره زړه ښه نه کړي. په همدې خاطر یې د مارسی د تښتولو په اړه پریکړه کړې وه . په دې توګه هغه فکر وکړ چې په یوه غشي دوه ښکاره ښکار کړي خو دلته د راتلوسره سم دهغه دپلان پایلې دهغه دهیلو برعکس وختې . دهغه له پاره مارسی غوره ډوډۍ ثابته نه شوه . بلکه په مرۍ کې یې ښتې اغزې وګرزید. هغه وخت چې هغه مارتها ته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل غږ د دروازې دپرانستلو وویل اوبیا دننه ورننوت نو مارسي يې توره په لاس وکتله ، او وېې کتل چې دهغه په تندي باندې خولې راماتې دي. مارسي په خپلو لاسو کې توره نیولې وه او دمرګ او مړینې له پاره تیاره ولاړه وه. ابوجعفر سمدستي خپله توره په نیام کې کیښوده او په پوره مکارۍ سره يې وویل :« مارتها ! زه ستا د لور د بوتلو له پاره راغلې یم. هغې ته دعا وکړه ، ځکه هغه به د سکندربیګ ملکه ګرزیږي.......»

خو لا تر اوسه د ابوجعفر خبرې خلاصې شوې نه وې چې مارسي پرې لکه د زمرۍ په څیر و غړمبیده: « خبردار ! که یو قدم دې زما په لور راواخست نو ټوټې ټوټې به دې کړم....»

دمارتها له پاره دا صحنه دهغې د هیلو پر خلاف وه. هغې غوښتل چې لور یې ملکه وګرځي خو نه د تښتولو له لارې . هغې دمارسي سره د لیونتوب تر پولو پورې مینه کوله. مارتها هغه وخت ډیره قهرجنه شوې وه چې ابوجعفر یې وکوت چې په نیمه شپه دهغې کور ته دهغې داجازې پرته ، لوڅه توره را ننوتې دی . اوس نو هغې د یاده ویستلې و چې د مارسي له پاره د سکندر بیګ ښځه بله ښه رشته نه شته. هغې ته دا هم ډاګیزه وه چې دهغې لور مارسي ددې لوچکو کسانو په لاسو کې خوندي نه شي پاته کیدې نو په همدې اساس یې په پوره همت سره وویل :

« ابوجعفره ! ما له تا ښځه د اهیله نه درلوده .... خو نن تا دا ثابته کړه چې ته یو ښه عیسایي نه یې. بلکه یو بدفطرته انسان یې ...... ته ولې د مارسي د تښتولو له پاره راغلې یې. په داسې حال کې چې ما له تاسره وعده کړې وه چې زه به مارسی سکندر بیګ ته واده کوم او زه ددې کار له پاره تیاره ناسته وم. په دې کې شک نه شته چې زه د صلیب په خاطر ستا سره په ډیرو شیانو کې ملګرې وم خو یاد ساته چې زه به هیڅکله هم اجازه ورنکړم چې څوک زما لور زما تر سترګو و تښتوي.

کله چې مارتها خپله خبره پوره کړه نو ابوجعفر په زوره زوره دومره وخندل چې ټوله کمره یې د خندا دانګازو ډکه شوه. دهغه په مخ د نرۍ دشیطانت ټولې څپې ګرزیدې. هغه نه یوازې په زوره خندل بلکه په خپل مکروه اواز کې یې خپله خندا همداسې اوږدوله. بیا یې په ډیر مشکل سره خپله خندا و دروله او وېې ویل: « واه ، مارتها بیګم ! چې زه به ستا دا نازدانه لور په ډولۍ کې کینوم او وړم به یې. اویا به ورته په لارو کې ګولونه شیندم. مارتها بیګم ! ستا په ذهن کې به هم داخبره را ونه ګرځي چې د ابوجعفر ذهن تر کومه ځایه پورې رسیږي. اوس نو واوره چې زه ولې ستا د لور د تښتولو له پاره په دې نیمه شپه کې ستا کور ته راغلې یم.

مارتها ! ته اوس د قاسم بن هشام او ډیرو نورو خلکو په سترګو کې راغلې یې. او په دې توګه ته زما له پاره یوه کمزوري ګرزیدلې یې. زه په دې پوهیږم چې ته یوه کمزورې ښځه یې. که چیرې د قاسم بن هشام په سلا سره سلطان تا ونیسي نو بیا به ته د پټې محکمې د جلادانو سختۍ ونه شې زغملای اوزه په دې هم ډاډمن یم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالبانوي شهزادګانو د وژلو نه تر اوسه پورې چې څومره حالات تیرشوي دي ټول به دې پټې محکمې ته بیان کړې او ته به دې هم پوهیږې چې زه دخپل ځان پر خلاف هیڅ ډول ثبوت نه پریږدم......اوس وخت راغلې چې زه ستا دخدمتونو بدله تاته درکړم.

دابوجعفر خبرو دمارتها وینه و چه کړه. اوس نو هغه پوه شوې وه چې په دې نیمه شپه ابوجعفر دهغې کورته ولې راغلې دې. ابوجعفر خپلې خبرې بندې کړې اویوځل بیا یې په ډیره مکروه او ناولې توګه په خندا پیل وکړ. دهغه خوله دخندا نه وازه وه او توره یې په نیام کې وه چې مارسي پرې یو ناڅاپه مرګوني ګذار وکړ خو ابوجعفر یو اړخه ته ځآن واچاوه او دمارسي د تورې دګذار څخه یې ځان خوندی کړ ،که چیرې دمارسي ګذار پرې لګیدلې وې نو دهغه اوږه به یې شکولې وې اودهغه د زړه پورې به رسیدلې وې. اوس نو نه یواځې هغه خپل ځان خوندې کړ بلکه خپله توره یې هم را وویسته او خپلو دواړو ملګرو ته یې هم د را ننوتلو حکم وکړ. کله چې هغه دواړه نقاب پوشان کمرې ته را ننوتل نو په مارسی باندې یې را هئ کړل خو ابوجعفر هغه وخت ډیر حیران پاته شو چې مارسی د یوې ماهرې تورې وهونکې په څیر ددواړو نقاب پوشانو توره وهونکو سره درنه مقابله کوله. او مارسی به ولې دهغوې مقابله نه کوله ، هغې دقاسم د ازادیدو وروسته دقاسم څخه په پرلپسې توګه دتورې وهلو درس اخسته. او اوس هغې د یوې پوهې اوماهرې توره وهونکې په څیر مقابله کولې شوه.

ابوجعفر او مارتها یوې لورې ته ولاړ و او د مارسي او دوو نقاب پوښانو تر منځه یې دمارسی دتورې دوهلو دفن سیال کاوه. مارتها هم ډیره حیرانه ولاړه وه او مارسی یې کتله چې څه ډول یې کورته د راننوتو غلو دتورو په مقابله کې خپله توره جنګوله اوځان یې خوندي ساته. دشپې په تیارو کې د تورو شرنګار تر لرې لرې ځایو پورې اوریدل کیده ، زړه خادمه او ځوان کوچوان اکبر هم په خپلو خونو کې رابیداره شوي وو. دخادمې په زړه کې ویره او د ځوان اکبر په زړه کې میړانې ټوپونه وهل. اکبر په یوه ټوپ سره خپله بستره پریښوده او په یوه منډه یې په دیوال باندې ننبتې برچه راواخسته ، دهغه ذهن په ډیره ګړندی توګه دې لورې ته متوجه شوې و چې په کور باندې غلو داړه اچولې ده او یا دا چې دښمن په مارسي باندې یرغل راوړی دې. په ډیره بیړه د خپلې کمرې څخه ووت اودخپلې مالکې د کمرې په لور ورغې ،کمرې ته د ورننوتلو وروسته یې چې کله وکتل چې دمارسی او دوو نقاب پوشانو تر منځه دتورو مقابله روانه ده او ترڅنګ یې مکروه اوشیطان شکله ابوجعفر خپله توره د تیکې را ویستلې اودمارتها په لور ورروان دی نو ډیر زیات حیران دریان و درید. هغه باور نه شو کولې چې ابوجعفر به هم مارتها ووژني. همدا علت و چې هغه مارتها پریښوده اودمارسی دکومک له پاره یې ورمنډه کړه اوپه یوه ګذار یې د یوه نقاب پوښ په ملا کې خپل خنجر ور ننویست. په دې وخت کې مارسی هم د مقابلې څخه ستومانتیا احساسوله. په ملا خنجر خوړلې نقاب پوش د زمکې سره زمکه شو خو په همدې وخت کې مارسی او اکبر دمارتها زړه چاودیدونکې چغې واوریدې اودهغې په لور یې ورمنډه کړه . داکبر سترګې دحیرانتیا څخه بیرون را وتلې وې. ځکه هغه باور نه شو کولې چې دمارتها ډیر پخوانې د زړه ملګرې ابوجعفر به هم مارتها په داسې بې دردی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ووژني . کله چې مارسی خپله مور په وینوکې ډوبه و کتله نو هر څه یې پرېښودو او هغې لورې ته یې ورمنډې کړې ، خپله توره یې هم ایسته اچولې وه ، هغې فکر کاوه چې مور یې هغوې د تل له پاره پرېښودل . منډه یې کړه اودمور سره ورغاړې وته او په چیغو چیغو یې مور ته اواز کاوه ، مورې ....مورې ... خو دمارتها په ګیډه کې د ابوجعفر توره ښه ګرزیدلې وه . او هغې خپله اخري ساه اخسته . مارسی دخپلې مور سر را پورته کړ اوپه خپل زنګون یې کیښود او هغې ته یې په زوره زوره غږ کاوه تر څو هغه د بلې نړۍ د تللو څخه راستنه کړي .

دکمرې بل منظر هم د لیدلو وړ و . دمارسي څخه لویدلې توره اوس د اکبر په لاسو کې وه او اکبر د هغه بل پاته شوې نقاب پوښه پر خلاف په جنګ کې لګیا و . ابوجعفر خالي لاس و او په دې انتظار کې و چې که موقع او فرصت تر لاسه کړي نو دهغه وژل شوي نقاب پوښه توره به راواخلي . ځکه دهغه خپله توره دمارتها په ګیډه کې پاته شوې وه. او دمارتها تر څنګ په غم او غصې کې ککړه مارسي ناسته وه. همدا علت و چې ابوجعفر مارسي ته د ورنژدې کیدو څخه په ویره کې و . اکبر د تورې د وهلو په فن نه پوهیده. خو بیا یې هم د هغه نقاب پوشه هر ګذار په خپلې تورې باندې لکه د یوه ماهر سپاهي په څیر تم کاوه او په پوره همت سره یې مقابله مخته وړله...... خو تر څو پورې به دغه دیارلس ، څوارلس کلن هلک د ابوجعفر د روزل شوي تجربه لرونکې غدار سپاهي سره مقابله کوله ،....او بیا همداسې وشول ، دغه تجربه لرونکې نقاب پوښه اکبر پوره ستومانه کړ او بیا یې پرې د تورې سخت ګذار وکړ او داکبر یو لاس یې دهغه د تنې څخه پرې کړ . د اکبر پرې کړل شوې لاس دمارسي تر څنګ پریوت . مارسی تر اوسه پورې هڅه کوله خپله مور د مرګ دکومې څخه را وکاږي. خو دمارتها سترګې دهغې دبدن څخه بیرون را وتلې وې اودهغه وجود هره شیبه د وینې د بهیدو په خاطر زیږیده. خو ناځاپه دمارتها د وجود رګونه ساړه شول دخپلې لور مخ ته یې و کتل .... مارسي چغې کړې او مور ته یې وویل:

مورې .....مورې.....دخداې له پاره ما ځانته مه پرېږده......

مارتها د مړینې په حال کې وه ،اخري ساه یې اخسته. هغې مارسي ته وکتل او د څه ویلو هڅه یې کوله دهغې اخري الفاظ داسې و....

«مم....مم....مار ......سي ! ..... اب .....بو .....فر...... دقیصر جاسوس دې........مم......مم .... ما ال...بان وي ....شاه زادګانو ته ......زهر ....ور.......کړ.........کړی....ووو....»

مارتها مړه شوې وه ،مارسي چې کله د خپلې مورسترګې بې نوره وکتلې نو اسمان څیرونکې چیغه یې دخولې ووتله ، اوس نو هغه په دې نړۍ کې ځانته پاته شوې وه . بلکه د ابوجعفر په څیر د یوه وحشي حیوان رحم وکرم ته پاته وه . خو پخوا ددې څخه چې دخپلې مور په اړه څه نور فکر وکړي ، خپل شاته یې دځوان اکبر چغې تر غوږو شوې . مارسي داسې شوه لکه څوک چې د خوارږه خوبه رابیدا ر شی . دنقاب پوښه توره دهغه په سینه کې ور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننوتې وه..... کله چې مارسی خپل وفادار ملازم په دغه حالت کې وکوت نو دهغې په وینه کې دقهر او غصې ځپې نورې هم تاندې شوې ،هغه داور د بڅرکي په څیر ورمخته شوه او د اکبر توره یې راواخسته اود زخمي زمری په څیر یې په نقاب پوښه باندې حمله وکړه . کله چې نقاب پوشه دمارسی حملې ته متوجه شوه نو خپله توره یې دکبر دسینې څخه را وویسته او ځای یې بیرته په وسله سمبال کړ. مارسی لکه د توپاني سیلۍ په څیر په دواړو باندې حمله ور وړه اوهمدا دهغې غلطي وه ، کله چې ابوجعفر وکتل مارسی لکه د لیونۍ په څیر هرې لورې ته حملې کوې نوپه ډیر زغم سره یې دهغې ګذار په خپله توره تم کاوه. مارسي دغصې څخه دې حد ته رارسیدلې وه چې د ستونې څخه به یې ډول ډول اوازونه راوتل ، د بله اړخه نقاب پوښه هم دمارسی د تورې ګذارونه په پوره حوصلې سره اخستل ، ابوجعفر اونقاب پوشه نه غوښتل مارسی له منځه یوسي ځکه هغوې دهمدې له پاره راغلی وو چې مارسي له ځانه سره و تښتوي. په دې اساس هغوې هوډ درلود چې دغه بې عقله نجلۍ ژوندۍ و نیسي.

دمارسي څخه هم برق او بریښنان جوړه شوي وه، هغه به هرې لورې ته ټوپونه وهل اوپه هغوې دواړو به یې حملې کولې ، هغې به دومره په چالاکۍ سره حمله کوله چې ابوجعفر او هغه بل نقاب پوشه به دهغې حمله په مشکل سره دفعه کوله ، خو دا ډا ګیزه نه شوه چې د مارسي تورې به په ابوجعفر او نقاب پوش کې څومره زخمونه پیدا کړې و خو هغوې اوس هم غوښتل مارسي ژوندۍ ونیسي ځکه مارسي د ابوجعفر له پاره ډیر اهمیت درلود، ځکه که هغه مارسی له لاسه ورکولې نو بیا خو ابوجعفر دسکندر بیګ څخه دقیصر د جاسوسۍ له پاره کار نه شو اخیستلاي. په همدې خاطر ابوجعفر دمارسی دتورې هر ګذار په ډیر احتیاط سره اخسته. خو دلږ ځنډ وروسته مارسي احساس کړه چې نوره ډیره ستومانه شوې ده او دستومانتیا څخه یې دزړه درزهار وار په وار زیاتیږي او نژدې ده چې په زمکه راپریوځي.

کله چې دمارسي په حملو کې کمښت راغې نو ابوجعفر او نقاب پوښه دواړو دهغې د نورو ستومانه کولو په خاطر په هغې پرلپسې حملې پیل کړې. اوس نو دمارسی همت نور ځواب ورکړې و ، ابوجعفر او نقاب پوښه دواړه قوی او تنومنده وګړې وو ،په داسې حال کې چې مارسی دهغوې په مقابل کې یوه ځوانه او د کمزوري وجود خاونده پیغله وه. خو نن هغې د خپل همت نه پورته مقابله کړې وه او د ابوجعفر اودهغه د نقاب پوښه ملګرې وار پار یې وارخطا کړې و. خو اوس هغې دا احساس کړې وه چې ددې دواړو غلو مقابلې ته نور دوام نه شي ورکولې ، په همدې وخت کې هغې یوه ډیره عجیبه و غریبه پریکړه وکړه او دابوجعفر په څیر د بدکرچاره خلکو څخه یې دخپلې ابرو اوعزت د خوندي ساتلو په خاطر دا و پتییله چې خپل ژوند پای ته ورسوي،هغې نه غوښتل چې ابوجعفر یې ژوندۍ و نیسي. په همدې فکر کې یې خپل ځان په زمکه را و غورزاوه او سمدستي یې دخپلې تورې څوکه په خپلې ګیډې کې ورننویسته.......

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغه ډول له منځه تلل ابو جعفر ته د زغم وړ نه و ، هغه ډیر زیات وار خطا شو ،هغه داسې وانګیرله چې ټول کار یې اوبو ویوړ. سمدستي ورمخته شو او دمارسي د ګیډې څخه یې دهغې توره راوویستله. او په ډیرې واخطایی په حال کې یې خپل نقاب پوښه ملګری ته حکم وکړ چې سمدستې مارسي په اوږه کړي او ددې ځآیه یې و کاږي. نقاب پوښه هم رامخته شو او بې هوشه مارسي یې په لاسو کې واخسته او په ډیره بیړه بیرون ووت. ابو جعفر هم ور پسې په بیړه ووت. اوس نو دابو جعفر له پاره دمارسي ژوند ډیر ارزښتناکه و. هغه غوښتل ژر تر ژره مارسي ته طبي کومک ورسوي ، کله چې ابو جعفر او هغه نقاب پوښه مارسی د وژل شوې مارتها له کوره را وویستله نو هغې زړې خادمې په ډیر احتیاط سره د اواز دپیدا کیدو پرته د کور د انګړ دروازه و تړله. همدا زړه خادمه اوس ددې ټولو کړنو یواځنۍ شاهده وه.

ابو جعفر دخپله ځآنه سره زخمي مارسی د خپل یوه بل جاسو او فعال غړي سلیم پاشا کور ته ور ورسوله. سلیم پاشا د اورنه ډیر مشهور معالج ډاکټر پیژندل کیده ، خو په حقیقت کې هغه هم د قیصر مهم جاسوس و ، هغه د جراحت او د طب په علومو کې پوره پوره مهارت درلود . اود خپل ذهانت او تجربې په اساس یې تر سلطانې قصر پورې لاره پیداکړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د طبیبانو شمیره شل کسو ته رسیدله. اوسلیم پاشا هم دهمدې ډلې څخه یو و. په تیرو څو ورځو کې سلطاني قصر ته دشهزاده علاو الدین د کتلو له پاره د سلیم پاشا تګ راتګ ډیر زیات شوې و. ځکه چې شهزاده علاؤالدین د ډیرو ورځو راهیسې د ځګر په ناروغتیا ککړ شوې و ، کله چې شهزاده علاوالدین دخپلې ناروغتیا په اړه ابو جعفر خبر کړ نو هغه ورته دسلیم پاشا څخه دعلاج کولو له پاره مشوره ورکړه. په داسې حال کې چې پخپله شهزاده علاؤالدین د ابو جعفر په واسطه د ځګر په ناروغتیا اخته شوې و . هغه دڅو میاشتو راهیسی شهزاده علاؤالدین ته په مختلفو خوراکونو او مشروباتو کې داسې زهر ورکول و چې هغه په کرار کرار له منځه یوسي.

څو میاشتې مخته ابو جعفر داسې محسوس کړې وه چې کار یې نور په اورنه کې پوره کیدونکې دې نو په دې خاطر یې د عثماني سلطنت ددغه میړنې او فعال شهزاده د له منځه وړلو له پاره دغه پلان پیل کړ. ځکه د سلطان مرادخان ثانې وروسته همدغه شهزاده و چې د فوځ قیادت او قومنده به یې په غاړه اخیسته. خو ابو جعفر دهغه بل شهزاده په لور کوم فکر نه کاوه، ځکه چې له یوه اړخه هغه تنکې ځوان و اودبله اړخه ابو جعفر دا انګیرله چې په هغه کې دسلطانۍ وړتیاوې نه شته . همدا علت وچې ابو جعفر د شهزاده علاوالدین سره اړیکې پیدا کړل اودخپلو مذمومو موخو د ترسره کولو له پاره یې دهغه له منځه وړل اړین وګڼل. او اوس چې په اورنه کې دابو جعفر کارونه پاې ته رسیدونکې وو نو هغه شهزاده ته د سست اغیزکونکې زهرو نسخه ورکړه ، سلیم پاشا د شهزاده علاؤالدین طبیب و خو په حقیقت کې دغه وګړې په اورنه کې د ابو جعفر نه وروسته د قیصر ستر جاسوس و. ددې ترڅنګ سلیم پاشا لا تراوسه پورې د قاسم بن هشام د سترګو هم خوندي پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې ابوجعفر زخمي مارسی له ځآنه سره د سلیم پاشا کور ته وروړه. نو سلیم پاشا یې پرته له ځنډه علاج پیل کړ ، مارسي ډیره زیاته وینه له لاسه ورکړې وه. اودهغې د ښایسته ښهري رنګ د خزان د پاڼې په څیر تک ژیړشوي و. هغه د ډیره وخته راهیسی بې هوشه وه اودهغې ښایسته بڼو دهغې سترګې داسې ور پټې کړې وې لکه تابه ویل چې په خواږه خوب ویده ده......

پاته ټوله شپه سلیم پاشا د مارسي تر څنګ ناست و او دهغې د زخمونو په علاج کې مصروف و. سهار وختي یې ابوجعفر ته خبر ورکړ چې د البانیې دراتلونکې ملکې ژوند اوس د خطر نه بیرون دې نو په لمړي ځل د ابوجعفر په مخ باندې دمکر اوفریب خندا را پیدا شوه. اوس نو دابوجعفر پلان تکمیلیدونکې و. یو نظر یې مارسي ته وکتل ،کله یې چې هغه دخوب په حالت کې وکتله نو ډاډمن شو ، ابوجعفر دکمرې څخه بیرون را ووت ،دهغه تر شا سلیم پاشا هم را ووت، په دې وخت کې ابوجعفر سلیم پاشا ته وویل:

« ډیر ښه ډاکتر صیب. زه اوس در څخه ځم. دانجلۍ به یو څو ورځې همدلته له تاسره اوسي. ددې ساتنه او څارنه په تا ده. که دیسوع مسیح خداې وغواړي نو مونږ به ډیر ژر هغه د سکندر بیګ لورې ته ور ولیږو اودهغه سره به خپله ژمنه پوره کړو. هغه به زمونږ ددې کار څخه دومره خوښ شي چې خپل ټول فوځ به د هونیاډې د فوځ تر قومندې لاندې ورکړي ، سلیم پاشا ! زه ډاډمن یم چې دا پیغله به څو ورځې له تاسره همدلته خوندي پاته وي .....»

سلیم پاشا ورته په مثبته توګه هوکړه وکړه او ورته یې وویل « مقدسه پلاره ! ته اندیښنه مه کوه ، اوس به دانجلۍ دلته زمونږ سره خوندي پاته وي.....»

ابوجعفر ورته یو ځل بیا وویل: « را ته ووایه ، چې د شهزاده علاوالدین علاج دې کوم ځآې ته رسولې دې؟» ددې خبرې دکولو سره سم دابوجعفر په څیره کې دشیطانت مسکاهم را ډاګیزه شوه.

سلیم پاشا هم په همغه توګه خندا وکړه او ورته یې وویل: « مقدسه پلاره ! شهزاده علاؤالدین به ډیر ژر دتل له پاره دنړۍ د ستومانتیاو څخه بیغمه او ازاد شي، ما په ډیره احتیاط سره دهغه علاج تر سره کړې دې.....»

ابوجعفر د سلیم پاشا دخبرو داوریدو وروسته د ډاډ او اطمینان ساه واخسته ، سر یې و خوځاوه او بیا یې دځانه سره فکر وکړ چې څومره ستر جاسوس دې چې د عثماني سلطنت په مرکز اورنه کې یې دسلطان مراد خان ثاني پر خلاف د جاسوسۍ پراخه جال خپور کړې دې او اوس دهغه دغه پلان د بریالیتوب اخري پړاونو ته رسیدلې دې. هغه فکر کاوه چې اوس نو هغه د شاهي سراغرسان او نورو خلکو په سترګو کې را لویدلې دې په دې خاطر بایدهر وخت د اورنه د پریښولو له پاره تیار و اوسي. هغه فکر وکړ چې دهغه نایب ډاکټر سلیم پاشا تر اوسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورې دچا تر سترګو شوې نه دې. نو په دې خاطر پاته کار به سليم پاشا ته ور وسپارل شي. په همدې فکر کې ډوب و چې سليم ته يې وويل:

« سليمه ! زه فکر کوم چې نور نو په اورنه کې زما کار پای ته رسيدلی دی. زما خبره په غور اودقت سره واوره. کله چې دا نجلۍ د تللو وړ و ګرځي نو زه به يې د خپله ځانه سره يو ځای البانيه ته يوسم ، خو تر شا وروستې کارونه ، په اورنه کې بغاوت خپرول او د شهزاده علاؤالدين او قاسم بن هشام وژل او دسلطان عزل او دهغه دتخته د را پرزولو ټولې دندې تاته درسپارم. ته د يني چرې ټول عيسايي مجاهدين ډير ښه پيژنې او زمونږ دسازش د پلې کولو په وخت کې به د ټولو خلکو سره اړيکې موجودې وې. په دې اساس ته به په دې اړه د هيڅ ډول ستونزو سر مخ نه شې.

دسليم پاشا له پاره دا ډيره دعزت خبره وه ، او تر څنګ يې يو درونډ مسؤليت هم و. هغه په مؤدبانه توګه خپل سر وخوځاوه،ابوجعفر ته يې تسلي ورکړه او ورته يې وويل: « مقدسه پلاره ! تا چې ماته د صليب اعظم دخدمت کوم فرصت را کړې دې ، دهغې فرصت څخه به زه پوره پوره ګټه واخلم او دا به درته ثابته کړم چې ستا پريکړې تر څومره پورې سهي وې.»

ابوجعفر بيرته ستون شو. د ټولې شپې جنګ و جدل هغه پوره ستومانه کړې و. اوس هغې غوښتل چې ولاړ شی او ارام وکړي ، دطبيب سليم پاشا څخه يې اجازه واخسته.او دهغه د کوره را ووت. په دې وخت کې د هغه دواړه نقاب پوښه ملګرې دخپلو خپلو ځآيو په لور تللې و. هغه مارسی هملته دسليم پاشا په کور کې دهغه تر څارنې لاندې پريښوده.

سليم پاشا هم په حقيقت کې سليم پاشا نه و ،دهغه خپل نوم « لوګان» اودهنګري اوسيدونکې و، نوموړې د تيرو څو کالو راهيسې دلته په اورنه کې ميشت و. خو دخپل قدو قامت نه په ګټې اخستو سره يې خپل ځان ترک ښکاره کاوه. اورنه ته د راتلو وروسته هغه خلکو ته دا ډاګيزه کوله چې هغه يو ډير ستر طبيب دې او د تاتاري سيمو څخه عثماني سلطنت ته راغلې دې. هغه خلکو ته داهم وويل چې دهغه پلار د امير تيمور په دربار کې شاهي طبيب او جراح و. همدا علت و چې دسلطنت امراء ډير ژر دهغه سره اشنا شول. اوهغه يې دخپلو ځانو له پاره خاص طبيب و ټاکه. مارسي د سليم پاشا ځآې ته رارسيدلې وه او تر اوسه د خوب په حالت کې پرته وه. همدا علت و چې سليم پاشا خپلې زړې خدمتګارې ته د مارسې په اړه ځانګړې لارښوونې وکړې او پخپله د ارام کولو له پاره خپلې خونې ته ولاړ.

سهار چې د قاسم سترګې دخوبه پرانستل شوې نو فکريې وکړ چې ډير خطرناک خوب يې کتلې دې. دهغه وجود ستومانه و او زړه يې په نااشنا توګه درزيده. خو هغه نه شو احساسولې چې دا خوب څه ډول تعبير کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدې خوب په اړه يې فکر کاوه او د بسترې څخه راپورته شو ، دسهار دلمانځه له پاره جومات ته ولاړ. د لمانځه د فراغت وروسته بيرته کورته راستون شو ، په دې وخت کې کوچنيان هم دخوبه را وينښ شوي و. په دې وخت کې دعمر او علي عمرونه هم د پنځو او درې کالو شوی و . عمر بلکل دخپل پلار په شکل و خو علی خپلې مور سيکنې سره په شکل او قواره کې يو شانته والې درلود. خو په دې وخت کې دې دواړو کوچنيانو دخپل مور اوپلار په ځاې د قاسم او مارسي سره ډيره اشنايی پيدا کړې وه. دتيرو څو ورځو راهيسې به مارسي هره ورځ د قاسم کورته راتله. په دې اساس دقاسم دکور دهر وګړي سره هغه پرته له کومه تکلفه کيناسته. مارسي پخپله هم يوه شوخه او شقبه پيغله وه ، په دې خاطر په څو ورځو کې دټول کور ستورې وګرزيده. يوه ورځ د قاسم مور قاسم ته دسهار د ناشتې په وخت کې وويل:

«اوس نو څه ته انتظار کوې .... اوس خو زمونږه لور غزاله جانه بايد زمونږ کور ته راوستل شي . ځکه هغه هلته دخپلې عيسوي مور سره دخوندیتوب احساس نه کوي.»

قاسم دخپلې مور په خبرو ډير حيران شو . هغه ته داسې څرګنده شوه چې په دې سهار کې د هغه د مور د خبرو او دهغه د تيرې شپې دخوب تر منځه يو ډول يوشانتوالي تر شترګو کيږي. هغه ته په ناڅاپي توګه د مارسي هغه خبره هم ياد ته راغله چې ډيره موده مخته يې قاسم ته ويلي وو ..... « زه هر وخت د خپل خونديتوب په اړه انديښمنه کوم »...... ډاګيزه نه شوه چې قاسم ته څه ورپيښ شول چې يو ناڅاپه يې د سهار د ناشتې څخه لاس واخست. هغه په ډير غمژنه توګه خپلې مورته وويلې:

« مورجانې ! داريښتيا ده چې زه د غزالې د خونديتوب په اړه ډير انديښمن يم، خو دسلطان د راستنيدو دمخه زه هيڅ داسې قدم نه شم اخستلې ، ځکه زه سلطان دلته په اورنه کې څارونکې اوسراغرسان ټاکلې يم. نو اوس که زه چيرې په دښمن باندې دڅارنې په ځاې دواده په مراسمو کې مصروف شم نو بيا به زه دسلطان تر مخه خجالت و اوسم...... بس يو څو ورځې نور هم صبر وکړئ، څنګه چې سلطان دخپل فوځې مهم څخه بيرته را ستون شي نو مونږ به هم غزاله کورته راوړو »

په د ې وخت کې د قاسم ذهن بل ځاې کې مشغول و ، هغه چې څه ويل هغه يې په خپله هم نه اوريدل. خو دهغه په دماغ کې د تيرې شپې خوب يو ځل بيا خپلې نوکې ښخې کړې وې. ډيره نا ارامي يې احساسوله. په همدې وخت کې د قاسم دکور دروازه چا و ټکوله. د قاسم کورته دمارسی نه پرته بل څوک دومره نه راتلل. قاسم ددروازې دهمغه لمړي ټکټک سره را پورته شو خو يو ناڅاپه ډيره حيران پاته شو چې مارسی به ولې دومره وختي زمونږکور ته راغلې وي ؟ هغه راپورته شو او په ډير بيړه دروازی ته ورغي. خو کله يې چې په دروازې کې د پتې محکمې مشر بهرام خان وکوت نو ډير حيران پاته شو ، مارسي يې له ياده ووته او دا فکر يې په ذهن کې را وګرزيد

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې هسې نه چې په ښار کې ابوجعفر دبغاوت اور نه وي لګولې. هغه دروازه و تړله او بیرون د بهرام خان سره په خبرو شو.

« بهرام خانه ! خیریت دې... ته ؟...... دومره سهار وختي ......؟؟»

خو دبهرام خیره دقهره تک شنه وه. دقاسم زړه هم په زوره زوره درزیده او اعصاب یې ستومانه شوي و. هغه خپل ځان د هر ډول بدې خبرې اوریدو ته تیار کړې و. په همدې خاطر یې د بهرام خان څخه یو ځل بیا وپوښتل.

« بهرام خانه ! ته خو هیڅ نه وایې ؟.... دومره سهار وختي دلته څنګه راغلې یې ؟»

بهرام خان په نیولې ژبه ورته وویل « ستا له پاره زه ښه خبر نه لرم قاسم بن هشام ! زه تاته لږ څه زحمت درکول غواړم.....»

د بهرام خان د لهجې څخه دقاسم خان په تندې خولې را ماتې شوې. ځکه ضرور داسې کومه خبره شته ...هغه د بهرام خان په لهجه کې نه یواځې طنز محسوساوه بلکه دهغه تحکمانه انداز یې هم له پامه و نه ویست. خو بیا یې هم ترې و پوښتل:

مقصد دې څه دې ؟..... ته ماته څه ویل غواړې ؟..... کومه خبره زما له پاره ښه خبر نه دې ؟»

«قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې په کور باندې چا حمله کړې ، حمله کونکو هغه هم وژلې ده او ترڅنګ یې دهغې زوړ ملازم او ځوان کوچوان هم له منځه وړې دې. دهغې ځوانه لور هم حمله کونکو له ځانه سره تښتولې ده . ددې ټولو حالاتو او ګواهیو نه دا څرګندیږي چې ددې وژونکو عملیاتو شاته یو شخص قرار لري.....»

بهرام دهمدې خبرو وروسته خاموشه شو. خوپه ددې وژونکې خبر په اوریدو سره په قاسم سر وګرزید. هغه دخپلو پښبولاندې زمکه خویندونکې احساسوله. دمارتها، اکبر او زوړ خادم د وژلو خبر دقاسم لپاره لړزونکې و. اوس نو هغه دبهرام خان تحکمانه لهجه هیره کړې وه. هغه دې ته هم متوجه نه و چې د بهرام خان سره د پټې محکمې درې څلور کسان عسکر هم ولاړ دي.

هغه لا تراوسه د پیښې په چار چاپیر کې ډوب و چې یو ځل بیا یې تکان وخوړ. بهرام خان ورته وویل:

قاسم بن هشامه ! د البانوي وینځې لور مارتها د څو ورځو راهیسې ستا کور ته تله راتله. او د بهرام خان دسترګو څخه دا خبره پټه نه وه...... ماته دا هم ډاګیزه شوې وه چې البانوي وینځې له تا او له تا سره دملګرې پیغلې مارسې څخه کرکه کوله. اوس ددې نجلۍ ژوندۍ غیبول او په بې رحمۍ سره دمارتها وژل همدې لورې ته اشاره کوي چې زه باید تا سمدستي له ځانه سره بوځم او بندي دې کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم پښتې سره ورغلې وې. دهغه د بدن وېښتان را زیږه شوي و. اود یوې لمحې له پاره بې روحه ولاړ و اوبیا یې د ویرې پرته په ډیر قهر سره بهرام ته وویل: « څه ؟........دا ته څه چټیات وایې ؟ تا خو اصل جاسوسان پرېښې دي اوزما ځارنه دې پیل کړې ده. دومره ستره پیبنه شوې ده ، زه د سلطنت شاهي سراغ رسانه یم او همدا وخت دې چې د مجرمانو ځتونه ورمات کړم...... خو ته زما دبندې کولو خبرې کوې ؟.....»

د قاسم د ژبې څخه اور وریده ، خو بهرام خان سمدستي خپله توره لوڅه کړه او برق په څیر و غرید او ویې ویل: « قاسم بن هشامه ! ته د بهرام خان په سترګو کې نه شې ور ننوتلې. زه ستا د نیولو اوبندې کولو د ټول تیاري سره یو ځاې دلته راغلې یم. ما د پیښې د پلټون د تکمیلیدو نه وروسته ، تر هر څه دمخه شهزاده علاوالدین ته مراجعه وکړه. او دروند شهزاده ماته په ذاتي توګه حکم وکړ چې تا سمدستي له ځانه سره بندي کړم، زه د سلطاني قصر څخه نیغ په نیغه دلته راغلې یم.

اوس نو دقاسم احساس را ژوندې شوې و ، هغه ته ډاګیزه شوه چې هغه په ډیره بده توګه د جاسوسانو په جال کې را ښکیل شوې دې ، هغه فکر وکړ چې داخل بندیتوب به یې د سلطنت له پاره ډیر زیات زیانمن ثابت شي. ځکه ددښمن سازشونه هم خپلو اخري پړوړنو ته رسیدلې دي. هغه دې ته هم متوجه و چې دا ځل به سلطان علاوالدین هغه په عزتمنده توګه له خپله ځانه سره نظر بند نه کړي بلکه شوني ده چې نوموړې به دهغو درې ګونو قتلونو په جرم دجلاد تورې ته ورحواله کړي. په همدې خاطر یې پریکړه وکړه چې جالات هر ډول چې وي باید د بهرام خان لاسو کې ځان و نه نښلوي. هغه په همدې فکر کې ډوب و چې تر شا یې دروازه پرانستل شوه، دا طاهر و ، د قاسم ورور ،هغه د بهرام خان قهرجن اواز اوریدلې و ، په دې خاطر ددروازې نه بیرون راووت. طاهر د کومې ترمخه خطرې له مخې خپله توره همداسې لوڅه راخستې وه. کله چې د دروازې څخه را بیرون شو نو سترګې یې د بهرام خان په لوڅې تورې ور ونښتې. هغه لا تر اوسه په موضوع نه و پوه شوې چې بهرام خپلو عسکرو ته حکم وکړ :

« دا سړې بې وسلې کړئ او ویې نیسئ..»

عسکر را مخته شول خو طاهر دخپله ځایه هم ونه خوزید ، هغه د حجاز د درې منل شوې توره وهونکې او دعثماني سلطنت د تورې د وهلو د فن تر ټولو ستر استاد و. هغه درې واړه عسکر هملته تم کړل ، په داسې حال کې چې د بهرام خان سره یې ذاتي پیژندګلوي هم درلوده او په کار ورته داو چې هغه د بهرام خان څخه د مسئلې حقیقت ځانته معلوم کړې و ، خو هغه د بهرام خان په نیت باندې وپوهید. هغه دا هیله نه درلوده چې د بهرام خان څخه داسې کومه نا خوښه خبره واوري. همدا علت و چې هغې دمحکمې ددرې واړو عسکرو تر مخ خپله توره پورته کړه اود بهرام خان په ګډون یې پرې حمله وروړه. ددروازې تر مخه د طاهر او د بهرام عسکرو تر منځه د تورو د وهولو شرنګار له لرې لرې څخه اوریدل کیده. طاهر دخپلې تورې په زور ځلور واړه سپاهیان په نښا نښول. اوس نو دغو عسکرو اوبهرام خان دا احساس کړې وه چې هغوې نه شی کولې ددې پوه اوماهره توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهونکې په مقابل کې بریا تر لاسه کړي. ...... بهرام د قاسم په سر توره نیولې وه او هغه یې په خپل قابو کې راوستې و ، دهغه په سترګو کې حیرانتیا هم وه او قهر و غضب هم. ځکه دهغه تکړه اوروزل شوي سپاهیان د طاهربن هشام ترمخه لکه د نانځکو په څیر نخیدل، بلاخره یې په قهر اوغضب سره وویل:

« طاهر بن هشامه ! زه درته حکم کوم چې توره دې کېږده ، ستا د وړور د نیولو په اړه پخپله شهزاده علاوالدین حکم کړې دې. که چیرې ته خپله توره ونه غورزوی نوزه به په شاهي کارونو کې ستا مداخله ستر جرم وګڼم او ستا د وژلو څخه به هم دریغ و نه کړم.»

خو د طاهر بن هشام توره لکه د جادو د خنجر په څیر په هوا کې نڅیده ، هغه پخپله د بادو توپان په څیر څلور واړه سپاهیان پسې واخستل اوبیا یې د تورې په خوزولو سره لکه د سر تیرې په څیر وخندل :

«بهرام خانه ! که ته وایې چې زه توره و غورزوم ، نه ته دهر څه لمړۍ زما د ورور دسر څخه توره لرې کړه. او که نه زه به تا او ستا دا کارندې د ګازرو اوملیو په څیر پرې پرې کړم.»

بهرام هیڅکله هم داسې هیله نه درلوده چې طاهر دې دشهزاده سلطان علاوالدین د نوم د اوریدو وروسته هم خپله توره و نه غورزوي. لږ څه فکر یې وکړ اوبیا یې دقاسم دسر څخه توره لرې کړه. دا د قاسم له پاره بهترین وخت و. هغه لکه سمدستي یوې لورې ته شو او بیا یې په یوه منډه ځان د هغه ځایه وویست. دا حالت د بهرام خان د هیلو پرخلاف و. کله یې چې وکتل چې قاسم خان یې د لاسو څخه ووتنو هر څه یې هیر کړل او سمدستي یې دهغه تر شا ورمنډې کړې ، هغه نور سپاهیان چې د طاهر سره په توره وهلو کې مصروف و د بهرام د تلو سره سم یې د طاهر سره مقابله بس کړه او یوې لورې ته شول ، هغوې لا دپخوا څخه دعاوې کولې چې په کومه توګه ددې مصیبت څخه خلاصون ومومي. ځکه د طاهر توره پر هغوې د الله دعذاب په څیر را نازلیده. خو څنګه چې ورته د دې عذاب څخه د خلاصون لاره پیدا شوه نو شا یې را واړوله او په تیښته یې دهغه ځایه ځانونه وویستل. اوس نو بهرام خان اودهغې عسکر د قاسم په لټون پسې وتلې وو. خو په حقیقت کې هغوې قاسم له لاسه ورکړې و ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

د زیجیدین تړون

قاسم د بهرام خان او دهغه دملګرو څخه داسې ورک شو لکه دخره دسر نه چې ښکرونه ورک شوي وي ، خو په حقیقت کې هغه دخپل کور تر څنګ په یوه کوڅه کې د یوه کور په ډیوډۍ کې ور ننوتې و . خو بهرام خان او دهغه ملګرو داسې انګیرله چې هغه به تر لرې کومه ځایه پورې تللې وي . په دې خاطر هغوی دخپل فکر له مخې په یوې لورې منډې وهلې. کله چې قاسم دبهر ام خان او دهغه دملګرو دسترګو څخه پټ شو نو دبرق په څیر بیرته راستون شو او دخپل کور مخې ته راغې ، دلته یې ورور لا تر اوسه توره په لاس حیران و پریشانه ولاړو. قاسم په ډیره بیړه طاهر ته وویل :

« ورور ه ! غزاله یې تښتولې ده .دهغې مور او دهغې ملازمین یې چې کوچوان اکبر هم په کې شامل دې وژل شوي دي ، خو بهرام خان ددې ټولې قضیې شک پر ما کوي او یو ځل بیا یې د شهزاده علاوالدین څخه زما د نیولو اوبندي کول احکام راوړي دي. خو زه غواړم چې غزاله را پیدا کړم خو شهزاده اوبهرام خان به ما دې کار ته همداسې پرې نه ږدي. خو ما پریکړه کړې چې پخپله د البانیه په لاره د غزالې د را پیدا کولو هڅې وکړم، ځکه زه په دې ډاډه یم چې غزاله د ابوجعفر کسانو د سکندربیګ له پاره ددې ځایه تښتولې ده . څرنګه چې دا ټوله پیښه د شپې په نیمایی کې ترسره شوې ده نو په دې اساس به تښتونکې تر ډیره لرې پورې نه وي تللې.»

کله چې قاسم خپل ورور طاهر ته داخبرې کولې نه هغه دخپل کور ددروازې تر مخه همله په کوڅه کې ولاړ و . خو دخبرو د خلاصیدو سره سم یې د کور اخور ته ورمنډه کړه ، طاهر هم دهغه خبرې اوریدې او دهغه سره یو ځاې د اسونو اخور ته ور ورغې. کله یې چې قاسم دآس دزین کولو په حال کې وکوت نو ورته یې وویل:

« زه به هم درسره یو ځاې ولاړ شم....»

« نه ! ته له ماسره مه ځه..... دلته په اورنه کې هرساعت د بغاوت د راپیدا کیدو ګواښ موجود دې. ته همدا اوس د شهزاده محمد او ملکې سروین سره ووینه او د ابوجعفر د نیولو احکام ترې تر لاسه کړه. زه سل په سلو کې ډاډمن یم چې مارتها د ابوجعفر کسانو وژلې ده.»

قاسم خپل آس تیار کړې واو په کور کې د چاسره د کتلو پرته راووت. طاهر هم ورسره یو ځاې را روان و . په دې وخت طاهر یو ناڅاپه د قاسم د اس د زین سره ترلې وسلې ته وکتل او ورته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«اوه ......ستا دغشو په کځوړه کې خو ډیر کم غشي دي ......لږ صبر وکړه چې زه په کې نور غشي هم کیږدم ......»

«نه ! ...زه ددې نه زیات وخت نه شم ضایع کولې ،ځکه بهرام به په څو لمحو کې بیرته راستنیږي ، ته هڅه وکړه چې دهغه سره د سوال ځواب په ځاې سلطاني قصر ته ولاړ شې....»

طاهر هم دوخت د نزاکت احساس وکړاو خپل سر یې د اثبات په خاطر و خوزاوه.

قاسم هم سمدستي خپل آس ته قمچینه ورکړه ، خپل مخ یې د پګړۍ په لمن کې را پټ کړ، آس یې هم دهوا په څیر پورته روان و او دښار په لور ورنږدې کیده.

هغه غوښتل په ډیره بیړه ډیر لرې سفر وکړي ، دهغه په آند چې مارسي د تښتونکو له اړخه سهار وختي د اورنه څخه تښتول شوې ده. هغه غوښتل ژر تر ژره پنځوس کوړه سفر وکړي ځکه هغه انګیرله چې تښتونکو به لا تر اوسه پورې پنځوس کوسه سفر نه وي وهلې. او که کړې یې هم وي نو ستومانه شوي به وي. دهغه ځواکمن آس د اورنه څخه لکه د الوتونکي په څیر د البانیه په لور الوت.

دبله اړخه طاهر هم سلطاني قصر ته ور رسیدلې و او شهزاده محمد او ملکه سروین یې د مارتها د وژلو او دمارسی د تښتولو څخه خبر کړل دا دملکې له پاره یو دردونکي خبر و . هغې ته مارسی ډیره ګرانه وه اودمارتها په اړه یې هم تر یوه ځایه معلومات درلود. خو کله چې طاهر د ملکې څخه د ابوجعفر د سمدستي د نیولو غوښتنه وکړه نو ملکه په ډیره سخته توګه متوجه شوه او سمدستي یې وویل:

« بې شکه چې دا وګړي سمدستي او بې له ځنډه بایدونیول شي»

خو شهزاده محمد ورته وویل چې ابوجعفر د شهزاده علاوالدین سره خاص اړیکې لري او شهزاده علاوالدین دابوجعفر د نیولو په ځاې دقاسم بن هشام د نیولو حکم ورکړې دي ، شهزاده محمد هغې ته دا هم وویلې چې قاسم د بهرام خان د پنجو څخه دخلاصون وروسته دمارسي د را پیدا کولو له پاره د البانیه لاره نیولې ده..... اوس نو ملکه هم د حالاتو د نزاکت څخه پوره پوره خبره شوه او د لږڅه فکر کولو وروسته یې وویل:

« سهي ده ...... نو مونږ باید د شهزاده علاوالدین سره خبري وکړو ..... راځئ تاسې دواړه هم زما سره یو ځاې ولاړ شئ ، زه به همدا اوس د شهزاده سره خبري وکړم....»

طاهر اوشهزاده محمد دملکې سره یوځاې د شهزاده علاؤالدین ځانګړې خونې ته راغلل . ملکه تر ټولو دمخه روانه وه. دهغې دوه کسه خادماني دهغې ښي او چپ لورې ته رواني وې ، کله چې ملکه د شهزاده علاوالدین کمرې ته ور ننوتله نو په پالنګ باندې دپریوتي شهزاده په کتلو سره حیرانه پاته شوه. هغه په بستره باندې پروت او دښار مشهور حکیم او طبیب سلیم پاشا یې د کټ تر څنګ ناست و . شهزاده د ملکې د کتلو سره سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپل پلار ددې سرېيانی ملکې د درنښت په خاطر د راپورته کېدو هڅه وکړه. هغه د بسترې څخه بالښت را واخست او تکيه يې پرې وکړه. خو د لږ څنډ وروسته ورته ډېر سخت ټوخې پيدا شو ، اوس نو شهزاده محمد او ملکه دواړه د شهزاده علاوالدين د ناروغتيا په اړه ډېر اندېښمن شوي و. ځکه هغوې ته دا نه وه ډاګيزه شوې چې شهزاده علاوالدين دومره سخت ناروغه شوي دې. شهزاده محمد ددې څخه شو ورځې مخته د خپل ورور د کتلو له پاره راغلې و خو په هغو ورځو کې شهزاده علاوالدين بلکل روغ رمټ و ، يوائې د تبې اوبخار تکليف يې احساساوه. خو نن يې کله چې خپل ورور په داسې سختې ناروغتيا کې وکوت نو وجود يې ولړزيد. شهزاده علاوالدين د عثماني سلطنت وليعهد و او د سلطان مراد خان ثاني د مشرزوې اودهغه د ځآې ناستې په اساس ، سلطان ته ډېر ګران او منلې و. سلطان د شهزاده علاو الدين سره ډېره زياته مينه کوله. محمد فکر وکړ چې که چيرې دهغه پلار ته دهغه ددې نازولې زوې دداسې خطرناکې ناروغتيا په اړه معلومات ترلاسه شي نو دغم نه به ليونې شي. محمد په ډېره غمګينه توګه مخته ورغې او خپل ورور ته يې وويل:

« ورور جانه ! ته دومره سخت ناروغه يې .... اومونږ ته يې يو خوله خبر هم را و نه ليږه .....»

محمد د خپل ورور دځواب دمخه د طبيب په لور ورمخ کړ « طبيبه ! دا ستا مسؤليت و ، زما ورور خو ناروغه دې ، او ته دهغه معالج ډاکټر يې. تاته په کار و چې مونږ ته دې په دې اړه خبر راکړې وې.»

ملکې هم خپل شاهي شان وشوکت له پامه و غورزاوه او د شهزاده سره دهغه په تخت کيناسته ، دشهزاده لاس يې په خپل لاس کې و نيوه او ورته يې وويل « علاوالدينه ! ايا ته زمونږ څخه ناراضه شوې يې ؟ ته دومره سخت ناروغه يې او مونږ ته دې يو خوله خبر هم نه دې راکړې ؟»

« نه ! درنې ملکې ! هيڅکله هم ، دا سې څه خبره نه شته. زه تر پرونه پورې بلکل روغ رمټ وم خو نن سهار مې ناڅاپه روغتيايي حالت خراب شو ، تبه او کمزورتيا را ته د پخوا څخه وه خو نن سهار د يوه خراب خبر په اوريدو سره زما روغتيايي حالت نور هم خراب شو.»

« ستا په دښمنانو دې وي ...... ، خداې دې نه کړي چې تاته به داسې کوم خراب خبر راغلي وي، هغه به کوم داسې خبر وي چې ته يې داسې خراب تراب کړې يې ؟» ملکې په ډېره مينه د علاوالدين لاس زور کاوه او ترې ويې وپوښتل.

« په حقيقت کې زما څخه يوه ډېره ستره غلطي شوي ده چې ما ستاسو په اصرار باندې د سلطنت يو ستر دښمن ازاد کړ. همدا علت دې چې مونږ نن ددې بد اوخراب خبر تر اغيز لاندې را غلو. مونږ ستاسو په غوښته قاسم بن هشام ازاد کړ خو هغه تيره شپه زمونږ د سلطنت ډېره پخوانۍ ميلمنه مارتهابيګم وژلې او دهغې ځوانه لور يې تښتولې ده ......همدې خبر ...... همدې خبر مونږ ته دخپلې غلطۍ احساس را پيدا کړ او مونږ يې په بستر ه کې را

(c) ketabton.com: The Digital Library

پريوستلو . مونږ بهرام خان ته د قاسم بن هشام د ژوندي يا مړ نيولو حکم کړې دې ، تاسې انديښنه مه کوئ که دا ځوان يو ځل زمونږ په لاسو کې راشی نو بيا به زما روغتيايی حالت پخپله ځای ته راشي.»

په کمرې کې شتو خلکو ټولو د شهزاده علاوالدين خبرې واوريدې او ټول پرې په خپلو خپلو ځايو کې حيران او ګوته په خوله پاته و . د سليم پاشا په وجود کې د خوشحالی ځپو منډې وهلې. شهزاده محمد اوملکه دواړه په دې خاطر ګوته په خوله و چې هغوې چې دکومې خبرې له پاره راغلي وو دهغې دکولو ځای نه ليدل کيده. اود طاهر وجود د شهزاده د نيت په کتلو سره په لړزه راغلي و .

ملکه په دې فکر کې شوه چې اوس بايد څه وکړل شی ؟ ناروغه شهزاده چې دسلطنت وارث و د قاسم بن هشام په اړه دخبرې اوريدوته هم تيار نه و . نو په داسې حال کې به د ابوجعفر د نيولو له پاره حکمنامه څه ډول ترلاسه کړل شي. هغې په زړه کې دا دعا کوله چې کاشکې يا سلطان پخپله اويا د هغه کوم قاصد دهغه له اړخه کوم پيغام راوړي. شهزاده ناروغه و او ملکې نه غوښتل هغه نور هم په انديښنو کې را لتار کړي. شهزاده محمد هم د ملکې په څير په فکرونو کې ډوب و . خو طاهر په خپل ځای ولاړ او وجود يې په دې فکرونو کې لړزيده چې که دهغه ورور د شهزاده علاوالدين په لاسو ورشي نو پايلې به يې ډيرې خرابې وې. هغه هغې ورځې ته بد رد ويل په کومې چې سلطان دهغه ورور قاسم ته د سلطنت د سراغ رسانی ډير درنده او خطرناکه دنده ورسپارلې وه ، ټول خلکو په خپلو خپلو ځايو کې په فکرونو کې ډوب ناست وو چې په دې وخت کې دروازه چې دغې ځانګړې خونې ته د راننوتلو اجازه وغوښته. شهزاده علاوالدين دروازه چي ته په پلټونکې سترګو وکتل اوبيا يې اجازه ورکړه چې را ننوځي.

دروازه چې د راننوتلوسره سم وويل چې د پټې محکمې مشر بهرام خان له تاسې سره دکتلو اجازه غواړي. شهزاده د بهرام خان د نوم د اوريدو سره سم نيغ را پورته شو او سمدستي يې بهرام خان ته د راتلو حکم وکړ. کله چې بهرام خان کمرې ته راننوت نو دهغې دحالت په کتلوسره په کمرې کې ناست ټول خلک حيران پاته شول ، ځکه دبهرام خان ويښتان په خاورو ککړ و اوڅيره يې د حده زياته لويدلې اوخړه پړه وه. شهزاده ترې په سخته لهجه وپوښتل:

« بهرام خانه ! داسې معلوميږي چې تا دسلطنت غدار له ځانه سره نه دې راوړې ؟»

خو بهرام خان شهزاده ته دځواب ورکولو په ځای په ويستلو او برندو سترګو طاهر ته وکتل اوبيا يې ديوه ماشوم په څير د شاهی ادابو د په نظر کې نيولو پرته چيغې کړې او ويې ويل:

« دغه دې.......دغه دې درونده شهزاده ! دغه دې هغه شخص چې خپل ورور قاسم بن هشام ته يې د تيښتې له پاره لاره برابره کړه ، دا د قاسم بن هشام مشر ورور طاهر بن هشام دې. سمدستي ددې نيولو حکم ورکړئ. درونده

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزاده ! دغه وګړي په همغه وخت کې چې ما غوښتل د قاسم بن هشام په لاس کې زولنې ور واچوم ، زما په سپاهيانو يې حمله وکړه او معامله يې بدله کړه. درونده شهزاده ! دا د قاسم بن هشام ورور دې او ډير خطرناکه توره وهونکې دې ، بې شکه چې دا به هم د خپل ورور سره په دې سازش کې ورګډ وي.»

طاهر خو پريږده چې دغه حالت د شهزاده محمد ، ملکې او ان د سليم پاشا له پاره هم د توقع وړ نه و. د ملکې او شهزاده محمد په اميدونو باندې ګرد پريووت. طاهر هم په ډيره بده توګه وارخطا شوې و. هغه هيڅکله هم دا نه وه انګيرلې چې د داسې حالاتو سره به هم مخ کيږي په داسې حال کې چې شهزاده علاوالدين خپلې سترګې پرانستې وې او په طاهر کې يې ورننويستې وې ، د طاهر زړه هم په زوره زوره درزيده ، خو ځرګنده نه شوه چې ملکې څه ډول همت وکړ او شهزاده علاوالدين يې خپلې لورې ته متوجه کړ. او ورته يې وويل:

بلکل غلط..... د بهرام خان پلټنه بلکل غلطه ده. مونږ په پوره ډاډ سره ويلې شو چې د البانوي وينځې وژل او دهغې د لور د تښتولو په پيښه کې قاسم بن هشام هيڅ ډول لاس نه لري بلکه دا کار د قيصر دجاسوسانو له اړخه تر سره شوې دې. دا جاسوسان نه يوازې په اورنه کې دبغاوت د پيداکولو له پاره کار کوي بلکه غواړي خپل ستر دښمن قاسم بن هشام هم دخپلې مخې څخه لرې کړي. علاوالدينه ! ته د غصې او قهر په وخت کې په بيړه کومه پريکړه ونه کړې. معظم سلطان به څه کتلي وی چې قاسم بن هشام يې شاهي سراغ رسان ټاکه.

شهزاده ته د ملکې خبرې د زغم وړ نه وې ،او لکه د تنور په اور کې سوزيده. بيا يې په لږ څه سخته لهجه وويل:« درنې ملکې ! د سلطنت په امورو کې زمونږ د سترګو ليد تر هغو ځايو پورې رسيږي چې د محل درنې بيبيانی يې نه شي کتلې. ته په کومو دلايلو د قاسم بن هشام څخه دومره ملاتړ کوې ؟ په داسې حال کې چې دهغه په خلاف زمونږ سره دهغه د جرم ټول شواهد موجود دي. د شهزاده په خبرو سره ملکه په خپل ځای کې په لړزه راغله. په دې وخت کې په خونه کې موجود طبيب سليم پاشا مخته راغې او په ډيره مؤدبه توګه يې شهزاده ته وويل :

«درونده شهزاده ! د درنې ملکې همدردی دقاسم بن هشام سره شوني نه ده بلکه دهغې همدردې به دمارتها بيګم سره شوني وي. ځکه چې درنې ملکې به په يقين سره د البانوي وينځې مارتها بيګم سره سيمه ايزه مينه او محبت درلود. په دې اساس د معظمې ملکې خبره بايد له نظره و نه غورزول شی.»

دسليم پاشا په خبرو ملکه و بګنيده، که څه هم دا په ځرګنده توګه د ملکې سره د خواخوږۍ جمله وه ، خو په حقيقت کې دا يو زور طنز و ، شهزاده محمد هم دا طنز په ښه توګه محسوس کړې و ، خو شهزاده علاوالدين د سليم پاشا په دې خبره ډير سخت غبرګون و ښوداو په قهرجنه توګه يې سليم پاشا ته وويل: «طبيبه ! ته پوهيږې چې دملکې په ملاتړ کې ته څومره په غلطه روان يې. معظمه ملکه د کومې البانوي وينځې سره د سيمه ايز محبت په ځاې زمونږ سره ډيره مينه اومحبت کوي. زه ستا په خبرو باندې ډير زيات خفه شوم ، » ناروغه شهزاده په سليم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاشا باندې سترګې را برګې کړې ،سلیم پاشا د شهزاده دقهر څخه ډیر وارخطا شو او پښې یې په لړزیدو راغلې. او د یوه مکارې ګیدړې په څیر یې خپل لاسونه غبرګ کړل اودملکې په پښو کې ولوید او په ډیر منت او زاریو سره یې ورته وویل:

« درنې ملکې ! دا حقیر او کمتر شخصیت په خپلو خبرو ډیر زیات پښیمانه او نادم دې ، زما د وینا مقصد هغسې نه و چې څنګه ترې واخستل شو ، په دې اساس زه د زړه له کومې له تاسې څخه د خپلو دغو خبرو په اړه بښنه غواړم»

ملکې د سلیم پاشا دغه غوړزې پرزې دسترګو وغوږزولې او شهزاده علاوالدین ته یې وویل:

« علاوالدینه ! په دې وخت کې په اورنه کې ددښمنانو له اړخه د بغاوت ګوابنونه تر مخه دي. زه غواړم چې ته کوم تیز تلونکې قاصد سلطان ته ورولیږې اودهغه څخه نیغ په نیغه لارښوونې تر لاسه کړې. مونږ ته مارتها بیګم ډیره ښه معلومه وه. او د هغې کورته د غرب دخطیب ابوجعفر د تلو راتلو په اړه مو هم پوره معلومات درلود. اوس هم مونږ په همدې فکر کې یو چې تاسې د قاسم بن هشام پر خلاف خپله نیوکه کمه کړئ اودهغه په ځاې د ابوجعفر څارنه پیل کړئ.»

ملکې د شهزاده لمړنۍ خبرې هم له یاده وویستې او دخپل مقصد خبره یې بیرته د هغه تر مخه راغبرګه کړه . ان تر دې چې هغه ته یې د ابوجعفر د نیولو مشوره هم ورکړه. اوس نو شهزاده محمد هم غوښتل چې د ملکې ملاتړ وکړي نو په دې اساس یې وویل:

« درونده وروره ! مونږ د قاسم بن هشام د دوست په څیر تاسې ته دا په دعوې سره وایو چې دقاسم په څیر سربښندونکې مجاهد به هیڅکله هم د سلطنت دښمن و نه اوسي.»

د شهزاده محمد په خبرو سلیم پاشا مات مات شوې و. طاهر هم اوس لږ څه په ځان پوهیدلې و. خو شهزاده علاوالدین د هیڅا دخبرو منلو ته تیار نه و. هغه د ټولو مشورې اوخبرې له پامه وغورزولې او نیغ په نیغه یې دبهرام خان څخه دقاسم د نیولو او دهغې د تیښتې په اړه د راپور داوریدو حکم وکړ. بهرام خان اوس هم طاهر بن هشام ته په سوزونکو سترګو کتل. هغه مخته ورغې اودشهزاده تر مخه یې په ډیرې مؤدبې توګه خپلې خبرې پیل کړې:

« درونده شهزاده !مونږ قاسم بن هشام نیولې و. خو دهغه وررور طاهر د کوره راووت او دخپلې تورې په واسطه یې زمونږ په سپاهیانو باندې حمله وکړه ، قاسم هم د همدې فرصت نه ګټه واخسته او زمونږ د لاسو څخه ووت.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« خو بهرام خانه ! ......هغه نجلۍ څه شوه چې تاسې ویل چې قاسم بن هشام تښتولې ده . ایا د قاسم د کور څخه هغه نجلۍ یا بله کومه داسې نښه نښانه تر لاسه شوې ده ؟»

کله چې شهزاده د بهرام خان څخه دا پوښتنه وکړه نو سلیم پاشا په خپل ځای په زمکه کې ننوت . ځکه مارسی دهغه په کور کې وه . خو هیڅوا هم دهغه په لور کومه توجه ونه کړه . خو د شهزاده د پوښتنې سره سم په بهرام خان سر وګرزید . که چیرې مارسي قاسم تښتولې وي نو هغه به خامخا دهغه په کور کې را پیدا شوې وي . بهرام ډیره پلټنه وکړه خو مارسي یې پیدا نه کړه او پیدا کولي یې هم نه شوه . او اوس دبهرام خان څخه شهزاده د مارسي په اړه پوښتلي وو . بهرام خان ورته په ماته ژبه وویل:

«درونده شهزاده ! زه خجالت باسم چې ما تر اوسه پورې مارسي نه ده پیدا کړې»

په کمرې کې عجیب حالت حاکم و . شهزاده ناروغه او کمزورې و . په همدې خاطر شهزاده محمد او ملکې نور څه ویل نه غوښتل. بلاخره شهزاده په داسې حال کې چې خپل اړخ یې بدلاوه بهرام خان ته وویل:

« بهرام خانه ! هغه نجلۍ باید را پیدا کړل شي ، د اورنه کونج کونج و لټوئ ، قاسم که ګنګار وي او که نه ، تر نن ماښامه پورې یې زما مخې ته راوړئ.»

شهزاده ستومانه شوې و ، دابوجعفر ارامو زهرو دهغه وجود دننه خوړلې و . ملکې محسوس کړه چې شهزاده نور دخبرو ورتیا نه لري. نو را پورته شوه او د تللو اجازه یې واخسته.

« علاوالدینه ! په دې خبرو ځان دومره مه کړوه . دغه ډول پیښې باید د شهزادګانو په ژوند باندې اغیز ونه کړي. ته زما د مشورې په مطابق د سلطان په لور یو ګړندې قاصد و لیږه ، انشاءالله چې ټول حالات به په سهې لاره ولاړ شي»

کله چې شهزاده محمد ، ملکه او طاهر د شهزاده علاوالدین دکمرې څخه بیرون را وتل نو شهزاده د طاهر په لور مخ کړ او ورته یې وویل :

« طاهر بن هشامه ! د سلطنت مجرم ته د تیښتې لاره ورکول ډیر ستر جرم دې. خو مونږ تا ته د معظمې ملکې دملګرتیا په اساس ښښنه کوو . اوس ستا دنده ده چې دبهرام خان سره یو ځای دد ې نجلۍ په پیدا کیدو او د قاسم بن هشام په نیولو کې مرسته وکړې.»

د شهزاده دخبرو په اوریدو سره طاهر بن هشام په ډیره ناخوالې سره د اثبات په توګه سر و خوځاوه ، اودملکې تر شا بیرته روان شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاهر د سلطاني قصر څخه د راستنیدو وروسته نیغ په نیغه کور ته راغي. ډیر زیات اندیښمن و ، کله چې کور ته راغي نو ټولو ترې د قاسم په اړه وپوښتل. خو طاهر ورته په لنډه توګه وویل چې قاسم روغ رمټ دي او ډیر ژر به بیرته راستون شي. خو په حقیقت کې هغه په خپله ډاډه نه و. هغه ټوله ورځ د قاسم او دهغه د سفر په اړه په فکر کې ډوب و. کله چې شپه شوه نو د طاهر نا ارامتیا نوره هم ډیره شوه. په داسې حال کې چې هغه دخپلې کورنۍ ټول غړي په یوه ډول ډاډمن کړي و خو پخپله ټوله شپه په بستره کې اوښت را اوښت. ټوله شپه یې په همدې حال کې تیره کړه خو قاسم بله ورځ هم را ستون نه شو.

ډیرې ورځې شوې وې چې قاسم د البانیې په لور په سفر روان شوي و ..... همدا نن سهار طاهر ته خبر راغلې و چې سلطان بیرته را ستون شوي دي. د طاهر له پاره دا خبر ډیر خوشحالونکي و. خو دخپل ورور قاسم د ورکیدو په اړه اندیښمن و. هغه هوډ وکړ چې همدا نن د سلطان سره مخ شي او د حالاتو څخه یې خبر کړي. تر څو سلطان د قاسم او غزالې د ورکیدو په اړه کوم قدم واخلي.

هغه د سلطان دربار ته ورغي ، او د سلطان سره یې وکتل ، سلطان یې خبرې په ډیره سړه سینه واوریدې. خو څه ځانګړې دلچسپي یې دهغه دخبرو سره څرګنده نه کړه. یوازې همدومره یې وویل: « طاهر بن هشامه ! ته په ډاډمنه توګه په خپل کور کې اوسه. مونږ د ټولو حالات څارنه کوو. تاته ډاډ درکوم چې ستا ورور ته به هیڅ زیان نه رسیږي ، ته ولاړ شه او په دې اړه هیڅ ډول اندیښنه مه کوه.»

دطاهر له پاره دسلطان خبرې هسې غولونکې معلومې شوې خو بیا هم طاهر یوه نا اشنا حوصله محسوس کړه. دا ځل چې کور ته را ستینده نو اندیښنې یې نیمایي را کمې شوې وې.

سلطان د قونیا د بغاوت د ځپلو نه وروسته بیرته بریالي را ستون شوي و. ځکه د کرمانیا امیر د سلطان دلښکر تر مخه په هیڅ ځاي کې نه و تم شوي. بلکه د کوچنۍ اسیا په ټوله سیمه کې هغه مخته په تیښته و او سلطان یې تر شا ور روان و. بلاخره د کرمیا امیر د سلطان په لاسو سخته ماتې وخوړله. او سلطان دهغه دماتې څخه وروست اورنه ته را ستون شوي و. هغه دخپل پخواني پلان له مخې باید د قونیا دبغاوت د ځپلو وروسته دشهاب الدین پاشا په لور تلوتللي واي. خو د کرمیا دامیر سره د پرلپسې جنګ په واسطه په هغه ناوخته شوي و. او شهاب الدین پاشا هم د «وازاګ» د سیمې څخه د بلقان تر درې پورې ماتې خوړلې وه ، سلطان ته هم د شهاب الدین پاشا دماتې خبر په کوچنۍ اسیا کې ور رسیدلې و. همدا علت و چې هغه په ډیره بیړه بیرته اورنه ته را ستون شو ، دهونیاډې سره د جنګ په وخت کې دسلطان دخور میړه محمد چلپې هم ددښمن په لاسو کې پریوتې و. کله چې سلطان بیرته خپل شاهي محل ته راستون شو نو دهغې غمځپلې خور ورته په ژړیدونکو سرو سترګو مخې ته راغله. اودخپلو کوچنیانو واسطه یې ورکوله او دخپل میړه د راخلاصون له پاره یې ترې غوښتنه کوله. دبله اړخه دسلطان مشر زوي علاوالدین دمرګ په بستره باندې پروت و ، هغه ته اورنه ته د راستنیدو دمخه د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حالاتو په اړه پوره پوره معلومات تر لاسه شوې و خو محل ته د راستنیدو وروسته یی چې کله د شهزاده علاوالدین حالات وکتل نو هر څه ترې هیر شول ، سلطان دا محسوسوله چې الله تعالې هغه په ډیرو سختو ازمیښتونو کې را ګیرکړې دې. هغه دناروغه شهزاده څخه د قاسم یا ابوجعفر په اړه هیڅ ډول پوښتنه و نه کړه. بلکه دخپلو ستونزو دحل له پاره یی شپې شپې په دالله په درګاه کې په عبادت تیرولې اودهغه څخه یی دخپلو ستونزو د حل له پاره مرسته غوښتله.

د حیرانتیا خبره دا وه چې هغه تر اوسه پورې دابوجعفر اویا بهرام خان په اړه هیڅ هم و نه پوښتل.او نه یی په هغوې باندې لاس واچاوه. پخپله ابوجعفر هم دسلطان په دې سلوک باندې حیران پاته و. په داسې حال کې چې د شهزاده طبیب سلیم پاشا هغه په دې پوه کړې و چې سلطان په ډیرو خبرو باندې پوه شوې دې. خو سلیم پاشا هم په دې حیران و چې سلطان ته دمحل درارسیدو تر مخه دا ټول معلومات څه ډول ور رسیدلې دې. اوس نو ابوجعفر دپخوا څخه ډیر محتاط ګرزیدلې و ، هغه دډیر چالاکه اومکار شخصت مالک و، دهغه شپږم حس هم را بیداره شوې و. هروخت به یی غوږونه بیداره و ،ځکه هره ګړۍ دخپلو نیولو تر ګواښ لاندې و . هغه ته د قاسم ورکیدا اود سلطان د رازه ډکه چوپتیا د کوم ستر توپان دراتلو تر مخه دخطر زنګ حسابیده. اوس نو ابوجعفر په دې فکر کې شو چې دهغه پخواني جوړ شوې پلان به اغیزمن ثابت نه شی ،اول یی فکر وکړ چې په جوړ کړل شوي پلان باندې باید سمدستي اوپرته له ځنډه عمل وکړل شي ...... خوهغه دسلطان په چوپتیا باندې نه پوهیده . په سلطانی قصر کې دهغه جاسوسانو هغه ته هر ګړۍ د قصر خبرونه ور رسول، ددې جاسوسانو په سر کې پخپله سلیم پاشا شامل و

یوه ورځ سلیم پاشا ابو جعفر ته وویل : چې سلطان د خپلې خور دمیړه محمدچلپي د خلاصون له پاره دصلیبیانو د فوځونو دمشر هونیاډې سره د خطونو دلیږلو را لیږلو په واسطه اړیکې کلکې کړې دې.... د ابوجعفر له پاره دا خبر دهغه دهیلو څخه پورته و. هغه ته دا ډاګیزه شوې وه چې دسلطان خور به سلطان مجبوروي چې هغه دهونیاډې د پنجو څخه دخپلې خور میړه محمد چلپي را ازاد کړي ، په همدې اساس یی د حیرانتیا ښوولو پرته وویل:

« نو ایا دسلطان دهونیاډې څخه د بدلې د اخستلو او په هنګري باندې د لښکر کشۍ اراده پری ایښې ده؟»

دابوجعفر دخبرې په ځواب کې سلیم پاشا وویل: « نه ! سلطان دصلیبي لښکرو پرخلاف تل دخپلو عسکرو په تیارولو کې مصروف وي ......د خپلې خور د میړه دخلاصون لاره یی یوائې د دیپلوماتیکو لارو څخه اړیکي نیولې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن سبا سلطان د څلورو خواو څخه په غمونو کې را ګیر و . دهغه مشر زوی علاوالدین هم اوس ژر تر ژره دهغه ځای ناستې نه شو کیدای. نو که چیرې په همدې حالاتو کې سلطان ووژل شي نو د عثماني سلطنت دروازې به په مکمله توګه و ترل شي»

دسلیم پاشا دخبرو د اوریدو په وخت کې ابوجعفر دخندا او خوشحالۍ نه شین و اوبیا یې وویل:

« ته څنګه دا ویلې شې ؟د سلطان کشر زوی شهزاده محمد هم دادې د ځوانۍ په درشل کې پښه ږدي.»

« نه ! مقدسه پلاره ! له یوې خوا محمد ډیر کوچنې دې ،او دسلطان د وژلو وروسته به هغه ددې جوګه نه وي چې د عثماني سلطنت تخت باندې کیني او سلطنت کنترول کړای شي. بله خبره داده چې هغه ډیر بې عقله او نا اهله دې. مونږ ته دعلاوالدین له لورې پوره ګواښ موجود و چې د علاوالدین په لمنځه وړلو سره به هغه د تل له پاره تم شي.

ابوجعفر ډیر خوشحاله و. د سلیم پاشا دخبرو څخه هغه داسې انګیرله چې اوس نو د اورنه لوبه دهغه په لاسو کې ده. خو په ناڅاپې توګه د سلطان خاموشي ورته را یاده شوه. ددې سره نا ارامه شو او سلیم پاشا ته یې وویل:

« لوګان ! زما شپږم حس د سلطان له لورې ډاډمن نه دې. ماته هره شیبه داسې څرګندیږي چې دسلطان څارونکې ډله زما پټه څارنه کوي. اوهمدا اوس هم دلته چیرې موجود دي..... نن ماته ددې له پاره را بللې یې چې دمارسي د روغتیایي حالت په اړه درڅخه وپوښتم ، زه پوهیږم چې زه باید ددې نه زیات په اورنه کې پاته نه شم .

سلیم پاشا د ابوجعفر خبرې په ډیر غور اودقت سره واوریدې خو کله یې چې دابوجعفر د تللو خبره واوریده نو غونې یې زیږ شو ځکه هغه پوهیده چې دابوجعفر د تللو وروسته به په اورنه کې دقیصر د جاسوسانو ټول مسؤلیت دهغه په غاړه کې پریوځي. په دې اساس یې په ډیره ناهیلې توګه د ابوجعفر څخه و پوښتل:

« مقدسه پلاره ! مارسي اوس بلکل روغه رمته ده. خو د اوږد سفر اویا د ګاډۍ د سپرلۍ څخه یې زخمونو ته زیان رسیدلې شي. غوره خو دا وه چې تاسې هغه په کومه نرمه ګاډۍ کې دالبانیې په لور بوتللې وای......تاسې خو ددې ځایه ځئ ، خو زه په دې انګیرم چې په اورنه کې به د اور دبلیدو کار کله پیلوو .....»

« لوګانه !ته اندیښنه مه کوه. ابوجعفر په خامو لوبو باور نه لري ، ما د هر څه له پاره پوره تیارې نیولې دي. زه اوس د سلطان د عکس العمل منتظر یم. یاد ساته چې په اورنه کې د بغاوت د خپرول اصل مقصد دادې چې سلطان د صلیبي مقدسو لښکرو پر خلاف دلښکرکشۍ جرءت هم ونه شي کړای. هغه ته دلته په دارلسلطنت کې دومره ستونزې راپیدا کړل شي چې هغه پرې دهونیاډې څخه د بدل د اخستو فکر پریږدی. نو که چیرې مونږ ته خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه مقاصد په ښارکې د بغاوتونو اوفسادونو د پیلولو پرته تر لاسه کیدې شي نو بیا خو به مونږ په موقته توګه د بغاوت پلان شاته پریږدو . خو ته سلطان ته دزهرو د ورکولو په پروګرام باندې فکر وکړه ..... خو که چیرې سلطان د هونیاډې پر خلاف د خپل لښکرو د لیږدولو فکر پرېږ نه ږدي نو بیا به دا ستا مسؤلیت وي چې په ینی چري کې عیسایی مجاهدین د فساد اوبغاوت په لور را کاږې ، په ښار کې به په هر ځای کې اورنه و لګوئ تر څو سلطان دلښکرو د کوچ کولو اراده پرېږدي.

سلیم پاشا په ډیره حیرانتیا سره دقیصر ددې جاسوس خبرې اوریدې. هغه ابوجعفر ته ددې پلان په جوړولو مبارکې ورکړه ، اوس نودهغه تر مخه حالات بلکل روښانه شوي و. د ابوجعفر د تللو وروسته هغه ته د سلطان په حرکاتو باندې څارنه کول ور په غاړه وو. نو که چیرې سلطان دصلیبي لښکرو په خلاف د کوچ کشۍ څخه لاس اخسته نو په ینی چري کې دبغاوت اوفساد تم کول د سلیم پاشا مسؤلیت و او که سلطان دخپلې ارادې څخه لاس نه اخسته نو بیا دسلیم پاشا دنده وه چې په ینی چري کې دبغاوت اوفساد را پارولو له پاره خپلو جاسوسي شبکو ته حکم ورکړي . خو دهغه تر مخه د سلطان د وژلو په پلان باندې دروند کار هم پروت و.

ابوجعفر اوسلیم پاشا تر ډیره پورې په خپلو راتلونکو پروګرامونو باندې خبرې کولې. بلاخره دوې پریکړه وکړه چې د اورنه څخه دابوجعفر سمدلاسه وتل مناسب دي ځکه چې دقاسم ورکیدل او دسلطان د رازه ډکه چوپتیا د ابوجعفر له پاره د خطر د زنګ په څیر شمیرل کیده. په دې اساس د سلطان د وژلو څخه دابوجعفر تر تښتیدو پورې ټول پلان جوړ کړل شو ، ددې وروسته سلیم پاشا د ابوجعفر څخه اجازه واخسته اودخپل کور په لور روان شو .

بله ورځ د جمعې مبارکه ورځ وه. ابوجعفر د اورنه ستر اومشهور خطیب و . اوهغه نه غوښتل چې د اورنه خلک دجمعې دخطبې پرته پریږدې. په همدې خاطر هغه د جمعې دخطبې وروسته اوبیا د شنبې په شپه دشپې په تیاره کې مارسي له ځانه سره داخستلو اود البانیه په لور د تللو پروګرام جوړ کړ. ترڅنګ یې د هر نا څاپې حالت د راپیدا کیدو له پاره یې هم خپل پلان تر تیب کړ. اوهغه دا و چې که چیرې ابوجعفر په ناڅاپې توګه د سلطنت د سپاهیانو له اړخه و نیول شي نو په ینی چري کې دهغه تیارې ډلګۍ به هغه د پخوا څخه د جوړ شوي پلان سره سم د تورې په زور دهغوې د لاسو څخه ازادوي او دښار نه به یې بیرون کوم پټنځای ته رسوي . هلته به دهغه تجربه لورنکې ملګري دمارسی سره یوځای شتون ولري اوپه دې توګه به دا خلک د برق په څیر په تیزۍ سره دهغه ځایه فرار وکړي.

شوني ده چې د ابوجعفر په برخلیک کې به ددغې بلې لارې د تښتیدو پلان جوړ شوې و. ځکه ، هغه وخت چې هغه د سلګونو خلکو تر مخه د جمعې د لمانځه له پاره خطبه ورکوله نو ډیر حیرانونکې حالت را مخته شو اوهغه دا چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر د جمعې د لمانځه د خطبې له پاره ولاړ و او خطبه يې وركوله، خلک په ډير ادب او درنښت سره ناست او خطبه يې اوريده. په همدې وخت كې د ممبر سره نژدې يو اوږود ځوان راپورته شو ، دې ځوان خپل مخ په خپلې لونګۍ باندې پوښلې و ،ابو جعفر په منبر ولاړ و خطبه يې ويله چې دغه ځوان د ممبر خواته ور روان شو او هملته و دريد. ټول خلک دهمدې ځوان لورې ته متوجه شول ، په جومات كې په سلګونو خلكو په ډيره حيرانتياسره دې ځوان ته كتل. كله چې ابوجعفر دغه ځوان خپلې لورې ته په راتلو وكوت نو وينه يې وچه شوه . هغه هيڅ نه پوهيده چې څه كيږي ، لمړۍ خويې ژبه درنه شوه، بيا سمدلاسه خاموشه شو او په ترټره ژبه يې ددې ناپيژندل شوي ځوان څخه وپوښتل:

«ته څوک يې ؟او څنګه دې دجمعې دخطبې د ويلو په وخت كې د راپورته كيدو جرءت كړې دې ؟»

په جومات كې دناستو خلكو زړونه په سينو كې درزيدل، دې ځوان د ابوجعفر خبرو ته هيڅ اعتنا و نه كړه. او نه يې دهغه دخبرو ځواب وركړ. هغه ودريداوخپل مخ يې په جومات كې ناستو خلكو ته را واړاوه. داسې بريښيده لكه چې په جومات كې ناستو خلكو ته يې څه ويل غوښتل ، بيا يې د خولمحو د ځنډ وروسته په لوړ اواز وويل:

د جمعې د لمانځه ډيرو درنو حاضرينو !......دغه كس چې تاسې يې د مغرب د خطيب په نامه پيژنۍ او ستاسې تر مخه د شلو كالو راهيسې دلته د جمعې د لمانځه خطبې وركوي.....مسلمان نه دې..... بلكه يو پوخ عيسوي دي ، دا شخص دلته په اورنه كې دقيصر د جاسوسي دستګاه مشري په غاړه لري.....

درنو حاضرينو ! تر اوسه پورې ستاسې په خاطر سلطان ددې شخص د نيولو څخه ځان ژغورلې دې. ځكه دروند سلطان په دې ويريده چې د ابوجعفر په نيولوسره به تاسې فساد جوړ كړئ ، په دې اساس هغه د ډيرې اوږدې مودې د انتظار او پلان جوړولو وروسته داپريكړه وكړه چې ابوجعفر په دې درنه ټولنه كې و نيول شي.»

په دې وخت كې دابوجعفر حالت هم دكتلو وړ و. دغه شخص چې په هر ډول ناوړه حالاتو يې د قابو پيدا كولو وړتيا درلوده ، نن يې وار و پار وار خطا و او ټولې تجربې يې تر مخه ناكامې معلوميدې. دسختې يخنۍ په موسم كې هم دهغه تندې اووجود په خولو كې ډوب و. دهغه مخ ته په كتلوسره به هر كس داسې انګيرله چې دهغې د رنګونو څخه وينه ويستل شوي وي.

اوس هغه ته د قاسم د وركيدو او دسلطان د اوږدې خاموشۍ اصلي سبب ډاګيزه شوې و، اوسلطان همداسې پلان جوړ كړې و. دابوجعفر جاسوسانو ته دا ډاګيزه شوې نه وه چې ابوجعفر به د جمعې د ورځې دخطبې په وخت كې د خلكو د ټولنې تر مخ نيول كيږي. دلته نه دهغه تر څنګ كوم ساتونكې و او نه دهغه څخه دفاع كونكې. په دې ټولنه كې يواځې يو داسې كس و چې هغه د ابوجعفر د جاسوسي تنظيم غړيتوب درلود ، كله چې هغه ابوجعفر دغسې په شرميدلې حال كې وكوت نو همت يې وكړ او ممبر سره نژدې ولاړ دغه اوږود قامته ځوان ته يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته درواغ وايې ، د جومات په خطيب باندې دداسې دروند الزام په لګولو سره تا خپل مرګ ته اواز کړې دې. دا ټولنه به تا ژوندې پرې نه ږدي. که ته دومره بهادر انسان يې نو خپله خيره دې ولې پټه کړې ده .... له تاسره دخطيب په خلاف هيڅ ډول ثبوت نه شته ، مونږ د مغرب دخطيب مريدان او مقتديان يو، مونږ به تاته ستا داګستاخي هيڅکله هم ونه بښو.»

دې سرې په ډيره احساساتي توګه داخبرې کولې ،کله چې ابوجعفر خپل دغه جاسوس په دې توګه وکوت نوهغه هم خپل ځان کنترول کړ ، دهغه دماغ هم بيرته کار پيل کړ اوپه ډيره سخته توګه يې د لمانځه په دې جمعه کې خلکو ته وويل:

« دا بدکړچاره انسان و نيسئ...دې د اسلام يو ستر خدمتګار ته د لمانځه په دې ستره ټولنه کې عيسايي وويلې او په دې توګه يې دعثماني سلطنت سپکاوې کړې....»

خلک حيران دريان پاته و او لا دپخوا څخه په خپلو منځو کې پس پسکې پيل کړې وې ، يو شمير احساساتي ځوانانو په پرلپسې توګه خپل اړخونه بدلول را بدلول. کله چې دمغرب خطيب حکم وکړ نو هغه احساساتي ځوانان راپورته شول او دممبر په لور دهغه ځوان د نيولو له پاره را مخته شول خو تر اوسه لا هغوې يو قدم هم نه و اخستې چې په جومات کې يو انګازه کونکې غږ را پورته شو......دا انګازه کونکې اواز د چا وو ...... دا د سلطان مرادخان ثاني د ساتونکې ډلې د قومندان او سپه سالار « طغرل بيګ » اواز و . طغرل بيګ د زمري په څير و غړمبيد او ووېې ويل:

« خبردار ! هيڅوک د خپله ځايه ونه خوزيږئ»

طغرل بيګ په خپلو لاسو کې خپله لوڅه توره نيولې وه اوهرې لورې ته يې خوزوله. دهغه ترشا د شاهي ساتونکې ډلې ډيرښه او غوره سپاهيان دخپلو لوڅو تورو سره يو ځاې ولاړ و . د لمونځ کونکو دډلې څخه چې هر څوک په کوم ځاې کې را پورته شوې و هغه بيرته هملته په خپل ځاې کې کيناست. اوس نو دممبر سره ولاړ نقاب پوشه ته کوم ګواښ نه و موجود . په دې خاطر يې د خپله مخه د پګړۍ څنډه لرې کړه. دا قاسم بن هشام و . چې څو ورځې مخته د مارسی د پيدا ينبت له پاره د البانيه په لور تللې و . هغه په ډيره بيړه په يوه شپه اويوه ورځ کې خپل سفر وهلې و . خو هغه ته په ټوله لارکې داسې نښې نښانې تر لاسه نه شوې چې دمارسی تښتونکی پرې تللې وې. هغه په ځاې ځاې د خلکو او دهقانانو څخه هم په دې اړه و پوښتل خو هيڅ درک ورته و نه لګيد. اوس نو هغه ته څرګنده شوې وه چې مارسي تر اوسه پورې هم هملته په اورنه کې په کوم پټځاې کې ساتل شوې د ه. هغه په دې پوهيده چې د اورنه څخه يوازې دوه لارې بيرون وتلې دي ، يوه هغه چې د کوچنۍ اسيا په لور ورځي او بله د البانيه په لور.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکوچنۍ اسیا په لور د مارسي د تښتولو خو پوښتنه هم نه راپيداکيده ،په دې خاطر هغه د کوچنۍ اسيا لاره پرېښوده او د البانيه لاره يې و نيوله. خو کله چې په دې ډاډمن شو چې مارسي دهغې تښتونکو لا تر اوسه پورې د اورنه څخه نه ده راويستلې نو بيرته اورنه ته يې د رستنيدو پريکړه وکړه. خو هغه ته دا ډاګيزه وه چې اورنه ته دهغه د ورتللو ټولې دروازې بندې کړل شوي دي. ځکه شهزاده علاوالدين هم په غلط فهمۍ کې اخته شوې و، او بهرام خان اود هغه کارندې د بوې کونکو سپيو په څير د قاسم خان د بوې پسې ګرزيدل په دې خاطر يې پريکړه وکړه چې سمدلاسه به اورنه ته نه ور ننوځي. بلکه دښاره به پنځه کوسه لرې خپله لاره بدلوي او د سلطان لښکرو ته به ځان ور رسوي. هغه غوښتل چې سلطان د ټولو جرياناتو څخه خبر کړي او د خپل پلان په اړه نوې فکر وکړي. او همداسې وشول. هغه د خپل سفر په يولسمه ورځ د سلطان مراد خان ثاني په دربار کې حاضر شو.

سلطان د قاسم په کتلو سره حيران پاته شو . خو کله چې قاسم سلطان ته په اورنه کې د وړپيښو شوو حالاتو تفصيل ووايه نو سلطان حيران دريان پاته شو او د يوه ښه پلان د پلې کولو په خاطر يې قاسم دخپل ځان سره په لښکرو کې وساته. هغه دخپلې شاهې ساتونکې ډلې سپه سالار «طغرال بيګ» هم را وباله. او په اورنه کې يې د سازش کونکو د ځپلو له پاره په يوه عملي پلان باندې خبرې وکړې. قاسم د سپاهيانو يوه تجربه لرونکې ډله له ځانه سره واخسته او اورنه ته د يوې پټې لارې را ننوت. هغه په بدلو کاليو کې د ابوجعفر د جاسوسی شبکې د رينبو څخه د ځان دخبرولو له پاره کار پيل کړ. خو تر دې دمه يې په هيڅا باندې لاس نه و پورته کړې.په همدې وخت کې سلطان هم اورنه ته راستون شو ، قاسم به هم په پټه توګه دسلطان سره کتل ، دخپلمنځې مشورې نه وروسته پريکړه وشوه چې د ابوجعفر سره په شبکه کې د را ښکيلو وګړو د نيولو مخته بايد ابوجعفر و نيول شي ، همدا علت و چې نن قاسم د جمعې دلمانځه په ستره ټولنه کې په ابوجعفر باندې د لاس پورته کولو له پاره هلته ورغلې و ،

اوس نو ابوجعفر ته هم د تيښتې بله لاره نه وه. دلمانځه په ستره ټولنه کې دابوجعفر د نيولو علت دا و چې عامو خلکو ته دهغه اصلی څيره را ډاګيزه کړي او هغه و نيسي. تر څو په ښار کې هرډول فساد خپرولو څخه مخنيوي وشي.

د ابوجعفر حالت ډير خراب شوې و . کله يې چې قاسم وکوت نو ساه يې په ختو شوه . اوس نو هغه خپل ځانته ښکنځلې کولې ، چې ولې يې دخطرې داحساسولو سره سره بيا هم اورنه پرې نه ښوده . سلطان او قاسم دهغه د هيلو څخه ډير هوښياران او د تدبيرخاوندان ثابت شول.

کله چې قاسم په دې لويه ټولنه کې دخپله مخه نقاب لرې کړ نو د جمعې ډيرو کسانو هغه وپيژانده . په دې خاطر په مجمع کې يوځل بيا مکمله خاموشي حاکمه شوه . ځکه خلکو قاسم د يوه ميړنې ، بهادر او ښه انسان په څير پيژانده. کله چې قاسم خلک ارام وکتل نو يو ځل بيا يې ورته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرینو ! زه په دې هم شکمن یم چې ستاسې د مغرب خطیب به په نسلې توګه عرب وي بلکه دا لاطینی وګړې دې ...... خو له ماسره په دې اړه هیڅ ثبوت نه شته. خو تاسې به اوریدلي وي چې دیني چري په نوي مسلمانو فوځیانو کې چا د بغاوت تخم شیندلي دې. نو تاسې په دې پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې .... تاسې به دا هم اوریدلي وي چې د سلطاني قصر تر څنګ اوسیدونکې یوه میلمنه البانوي کنیزه وژل شوې او لور یې تښتول شوې ده نو پوه شئ چې هغه همدا وګړې دې چې داسې ناوړه کار یې تر سره کړې دې.

درنو حاضرینو ! تاسو ته به ډاګیزه شوې وي چې د شهاب الدین پاشا په مشرۍ زمونږ لښکر د ماتې سره مخ شوې دې ... زمونږ ډیر ښه سپاهیان شهیدان شوي دي ، په داسې حال کې چې د معظم سلطان د خور میړه محمد چلپې هم د څلورو زرو ترکو سپاهیانو سره یو ځای د صلیبیانو په قید کې پروت دې. مونږ باید د خپلې دغې ماتې بدله واخلو ..... او په دې لاره کې یني چري زمونږ ځواک دې ، په داسې حال کې چې ابوجعفر هغه وګړې دې چې په یني چرۍ کې یې یو شمیر سالاران او نوي مسلمان شوي سپاهیان بیرته خپل پخواني مذهب عیساییت ته را ګرزولي او دلته په اورنه کې یې د بغاوت د جوړولو ناولې سازش تر لاس لاندې نیولې دې. په دې اساس د معظم سلطان د ځانګړي حکم په اساس نن مونږ په دغه ستره ټولنه کې دغه غدار ابوجعفر نیسو او بندی کوو یې ......»

قاسم لا تراوسه اخري خبره نه وه خلاصه کړې چې د ټولنې څخه په ابوجعفر باندې لعنت ویل پیل شول. که چیرې د شاهي ساتونکې ډلې دلوڅو تورو ویره نه وایی ، نو یو شمیر احساساتي ځوانانو د ابوجعفر په مرګ باندې هم صرفه نه کوله ، اوس نو د ابوجعفر سره بله لاره نه وه. په څو لمحو کې شاهي وسلوالو ځوانانو د ابوجعفر په لاسو کې زولانې ورواچولې او د خپله ځانه سره یې و نیو.

داجومات و او د ابوجعفر د ساتونکې ډلې کسان دلته نه و موجود. په دې اساس د هغه له اړخه د پخوا څخه جوړ شوې پلان پلې نه کړای شو. شاهي ډلې دهغه لاسونه او پښې ور وتړلې او له ځانه سره یې په ګاډۍ کې ور واچاوه. قاسم بن هشام ، طغرل بیګ او د شاهي ساتونکې ډلې کسان په خپلو اسونو سپاره د بګۍ ښې او چپ لورې ته روان شول او د اورنه د کلا د زندان په لورې ولاړل.

دابوجعفر د جاسوسۍ نظام درې ورې پاته شو. کله چې دهغه خلاصونکې ډلې ته دابوجعفر د نیولو خبر ور ورسید نوهغه وخت ابوجعفر د شاهي کلا په زیر خانه کې لاس و پښې تړلې پروت و. قاسم د خپلو پوښتنو ګرویزونو له پاره ابوجعفر همغسې تړلې پریښود ، پاته سپاهیانو ته یې د تللو اجازه ورکړه. اوس دلته د زیرخانې څو ساتونکې او قاسم و طغرال بیګ پاته شوې و. کله چې قاسم خپلې پوښتنې ګرویزنې پیل کړې نو ابوجعفر یې په مقابل کې ډیر مقاومت و نه شو کړای ، هغه د اذیت په دویم پړاو کې د سازش ټولې کړۍ را وسپړودې. خوبیا هم هغه ابوجعفر و. یو تجربه کار او پوخ روزل شوې جاسوس. هغه نه دهغې ډلې په اړه چې تل د ابوجعفر د خلاصون له پاره تیار ولاړوو څه وویل او نه یې د طبیب سلیم پاشا په اړه کومه خبره ډاګیزه کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دقاسم دپوښتنو په لړ کې تر ټولو مهمه پوښتنه مخته راغلې وه .. هغه دابوجعفر متې د شاله اړخه تړلې وې اودپښو تر منځ یې د لرګې یوه ډنډه ورکړې وه او دهغه پښې یې ورسره په رسۍ تړلې وې ، درسۍ بل سر یې د زیر خانې د چت پورې تړلې و. دابوجعفر دپښو لاندې یو ډیر عجیب و غریب میز ایښودل شوې و ، ددې میز تښتې د یوه لاستي په واسطه ښکته پورته کیدای شوې ، قاسم به دغه لاستې خوزاوه او دمیز تښتی به یې ښکته پورته کولې ، دد ې کار سره به ابوجعفر په فضا کې زوړند پاته کیده، د ابوجعفر په پښو کې پرته رسۍ د میز د تښتو سره نښلول شوې وه،کله به چې دمیز تختی لاندې لورې ته حرکت کاوه نو دهغه په پښو کې تړلې رسۍ به هم هغه د لاندې په لور را کشاوه. اوپه دې توګه به هغه د چت او فرش تر منځ زوړند پاته کیده ،دقاسم په لاسو کې پایه شکله لاستې و ، کله به یې چې د میز دتختو د ښکته کولو له پاره دغه لاستې و ګرزاوه نو د ابوجعفر چغې به اسمان ته ورسیدې.

قاسم دابوجعفر تر مخه په لاستې باندې لاس کیښود او ورته یې وویل:

« ابوجعفره ! یو ځل راته ووایه چې د مارتها لور مارسی چیرې ده ؟..»

خو څومره چې دا پوښتنه د قاسم له پاره مهمه وه په همغه اندازه اویا دهغې څخه زیاته د ابوجعفر له پاره هم مهمه وه. ځکه ،که هغه دمارسی په اړه ځواب ویلې نو هلته د سلیم پاشا راز را بربنډیده. او ددې سره بیا د شهزاده علاوالدین د روغتیا یې حالت ډاډمن کیده اودهغه د ژوندي پاته کیدو هیلې زیاتیدې. په دې خاطر ابوجعفر په ډیره کلکه توګه خپل غاښونه سره ورکړل او دقاسم د پوښتنې ځواب یې ورنه کړ. قاسم یو ځل بیا لاستې په پوره زور سره وګرزاوه ، ابوجعفر ته داسې څرګنده شوه لکه ټول وجود یې چې ټوټې ټوټې شوې وي.هغه چغې کړې او وېی ویل:

مارسي دلته نه شته...... مارسي دلته نه شته....مارسي دلته نه شته....دخداې له پاره ما پریږدئ.»

ابوجعفر په سختو دردونو کې پروت و. قاسم د لاستې د ګرزولو پرته ترې یوځل بیا وپوښتل:

« که مارسي دلته نه شته نو بیا چیرې ده ؟»

« هغه....هغه......هغه الب......هغه البانیا ته تللې ده»

د قاسم له پاره دا خبره دمنلو وړ نه وه.ځکه هغه پخپله دالبانیې په لور تللې و ،په همدې خاطر یې په ډیره سخته لهجه د ابوجعفر څخه وپوښتل:

« ته درواغ وایې.....مارسی همدلته چیرې ده..... همدلته په اورنه کې.... ما د البانیا ټوله لاره لټولې ده ، ایا هغه په هواکې والوته او البانیا ته ولاړه ؟..»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نن.....نه......او نه.....مم.....ما پرېږدئ ، هغه مو د کوچنۍ اسيا د لارې څخه دوه ورځې مخته استولې ده. بيا به هغه د سمندر د لارې ددانيال څخه تيرېږي اوالبانيا ته به رسيږي.....»

د قاسم له پاره دا خبر مرګونې و.د هغه خوله وازه پاته شوه ، هغه په دې ډاډ من شو چې ابوجعفر دهغه څخه زيات چالاکه دې. ابوجعفر د مارسی د ليږلو له پاره څه ډول لوبه لوبولې ده. قاسم د ابوجعفر په چال نه و پوهيدلې. په هرصورت ، قاسم د ابوجعفر څخه د را تلونکې ښځې په اړه معلومات تر لاسه نه کړاې شو خو دهغې سره قاسم دا احساس کړې وه چې ابوجعفر ورته دهغه دهيلو پورته معلومات ورکړې دې. په دې خاطر تر ماښامه پورې د ابوجعفر څخه د پوښتنو ګرويزونو وروسته يې دماښام لمونځ ادا کړ او بيا يې د ابوجعفر څخه تر لاسه شوې معلومات په يوه کاغذ باندې وليکل اودکلا څخه د وتلو او اورنه ته د بيرته راستنيدو تياري يې وکړ. دابوجعفر لاس وپښې يې ازادې کړې او هغه يې هملته په زيرخانه کې بندي پرېښود اوپخپله د کلا څخه د بيرون را وتلو له پاره بيروني دروازې ته راغې.هلته يې دکلا د مسؤل څخه وپوښتل:

« ددې کلا دخوندي ساتلو له پاره څومره ساتونکې شته..؟»

« زمه سره ټول لس کسان دي»

قاسم په ډاډمنه توګه ورته سر وخوځاوه. هغه دا هيله هم نه درلوده چې په دې ورې کلا به دابوجعفر خلاصونکې ډله حمله کوي. دا په حقيقت کې يوه کوچنۍ جنګي کلا وه چې دښار د ديوال به شمال غربي برخه کې پرته وه. اوپه هغه وختو کې استعماليده چې ښار به کلابند کيده. دې کلا دوه برجونه درلودل ، چې د شهرپناه څخه دلوړوالې په خاطرترې دښاره بيرون تر لرې لرې ځايو پورې حمله کونکې ځارل کيدې شول.

قاسم د کلا مسؤل ته دابوجعفر له پاره خوراک څښاک د برابرولو حکم وکړ. او تر څنګ يې دا هم ورته وويل چې د ابوجعفر د نيول کيدو په اړه هيچاته خبره ونه کړل شی..... قاسم دهغه ځايه را ووت. طغرل بيګ هم ورسره مل و. نن قاسم تر ټولو ستر دنده تر سره کړې وه. ځکه چې هغه دټولو ستر ښکار ابوجعفر ښکار کړې و اودهغه څخه يې د سازش ټولې کړۍ را بربنډې کړې وې. اوس نو دننه په اورنه کې دکوم سازش دخپريدو ګوابښ کم شوې و ، قاسم د سلطان تر مخه د ابوجعفر څخه ترلاسه شوې معلومات په تفصيل سره بيان کړ. اودسلطان څخه يې د ټولو هغو وګړو د نيولو احکام واخستل چې په دې سازش کې ښکيل شوي و. په دې ډله کې يو شمير ستر ستر وګړې هم وو. ديني چري يو شمير سالاران او سپاهيان هم په کې ورګډ وو. او تر څنګ يې دښار په مختلفو ځايو کې دقيصر څو کسه جاسوسان هم وو. خو که په هغوې کې يوا ځنې نوم نه و نو هغه دسليم پاشا نوم و ، تر څنګ يې د ابوجعفر دهغې ځانګړې ساتونکې ډلې يادونه هم نه وه چې نن شپه يې ابوجعفر ددې شمالي کلا د زندان څخه خلاصه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان ددې ټولو وګړو د نیولو له پاره دشاهی ډلې سپه سالار طغرال و ټاکه ، دغه شاهي ډلې یې په څو برخو وویشلې او د مختلفو ځایو څخه یې د وګړو د نیولو له پاره لس لس اویا دولس دولس کسان ورولیږل.

نن ټوله ورځ د ابوجعفر د نیولو په اړه ځاې ځاې خبرې اترې کیدې. په یو ځاې نیم کې دابوجعفر کارندو بلوې اوفسادات هم جوړ کړل خو د سلطان وفاداره فوځ یني چرې دښار په ټولو سترو سترو ځایو اوکوڅو کې ګزمې کولې ، نن د سهاره څخه د ښار ټولې دروازې بندې کړل شوې وې ترڅو د ابوجعفر کوم ملګرې دځپلو نیولو د ویرې و نه تښتي. نن ورځ د اورنه په تاریخ کې د اهمیت وړ ورځ ګڼل کیده ، سلطان پخپله نیغ په نیغه ددې ټول حالاتو څارنه کوله.

خو قاسم ددې هر څه سره سره بیا هم غمګین و ، هغه هیله درلوده چې د ابوجعفر څخه به دپوښتنو ایګنو په واسطه د مارسي درک هم ځانته معلوم کړي. څومره یې چې مارسی ځانته نژدې احساسوله هغه ترې همغومره لرې شوې وه. د ابوجعفر د نیولو تر مخه د سلطان له اړخه په ښار کې اعلانونه هم شوي و.

« دیو شمیر شر اچونکو، چې په اورنه کې پټ شوې دې ، د نیولو له پاره په ټول ښار کې نظامی مقرارت اعلانیږي ، هیچاته د اورنه څخه د وتلو اجازه نه شته. هیڅوک دې هم کوم اجنبي انسان نه میلمه کوی ،اونه دې دغسې وګړو ته پناه ورکوي ، په ښار کې ټولو بهرنیو ته حکم کیږي چې دښار د کوتوال سره خپل نومونه ثبت کړي او هملته حاضري ورکړي.....»

دهمدې اعلاناتو او انتظاماتو وروسته د قیصر د جاسوسانو دنیولو لړۍ پیل شوه. قاسم ټوله ورځ ډیر زیات مصروفه پاته شو، دښار په مختلفو سیمو کې یې د قیصر دجاسوسانو پر خلاف عملیات کول ، په ډیرو مهمو ځایو باندې قاسم پخپله حمله کوله. دشپې تر ناوخته پورې یې د سازشي کړیو زیات شمیر وګړي تر ولکې لاندې راوړي و. خو یو شمیر مجرم عناصر همکته په ښار کې یو ځاې بل ځاې پټ شوي و. دهغوی د پیدا کیدو په خاطر د بهرام خان دپټې محکمې ، دښار کوتوال ، د یني چرې وفاداره فوځیانو او د شاهي دلګیو عسکرو په پوره محنت سره پلټنې کولې.

قاسم د شپې ناوخته ، هغه وخت کورته را ستون شو چې ډیر زیات ستومانه شوې و. خو اوس یې هم خوب د سترګو څخه غایب و. په خپله بستر و غوځید او سترګې یې په چت کې ونښتي. دهغه دماغ دلته و خو زړه یې البانیه کې و. تر ډیره پورې ویښ اوبیداره و. خوبیا معلومه نه شوه چې څه وخت یې سترګې ورغلې وې.

بله ورځ سهار چې دقاسم سترګې و غوړیدې نو دهغه له پاره همغه لمړنې خبر ډیر اندیښمن کونکې و. هغه ته سهار وختي خپل یوه کس راپور راوړ چې.... تیره شپه په شمالي کلا باندې چا دشپې حمله کړې ده ، دې حمله کونکې د قیصر خطرناکه جاسوس ابوجعفر له ځانه سره وړې دې ، دپیښې تفصیل څه داسې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیمایی شپې نه وروسته کومې وسلوالې ډلې وینه تویونکې حمله کړې ده ،دکلا مشر او دهغه د ساتونکو ډله یې له یوه سره د تیغه تیر کړي دي او په زیرخانه کې بندی ابوجعفر یې خلاص کړې او له ځانه سره یې وړې دې. دشواهدو نه ډاګیزه کیږي چې دحمله راوړونکې ځوکسان هم په دې جنګ کې وژل شوي دي خو حمله کونکو د تللو په وخت کې دخپلو ملګرو مړي هم له ځانه سره وړی دي.

دقاسم د لړزولو له پاره همدې خبر بسنه کوله. هغه د پرون څخه تر نیمایی شپې پورې دسلو څخه زیات غداران نیولي وو. خو اصل مجرم یې یو ځل بیا د لاسووت. هغه په دې هم حیران و چې شمالي کلا ته یې ابوجعفر د ټولو امنیتی حالاتو د په نظرکې نیولو سره په ډیره پټه توګه وروړې و. او ددې کار په اړه ډیر کم اوخاص خاص خلک خبر وو .....دا خبره چې .....« ابوجعفر به په شمالی کلا کې ساتل کیږي»..... په ډیره محتاطه توګه د پخوا څخه مطرح شوې وه. هغه په همدې فکر کاوه چې هرو مرو به دابوجعفر کوم خاص کارنده تر اوسه پورې د نیولو څخه خوندي پاته شوي وي چې هغه ته نه یواځې په شمالي کلا کې دابوجعفر د بندی کیدو معلومات تر لاسه شوي بلکه دهغه دخلاصون لپاره یې په همغه لمړنۍ شپه قدم پورته کړې دې.

د بله اړخه ......ابوجعفر دمارسی او خپلو شپږو کسو نورو ملګرو سره یو ځای د یوې غرنۍ درې څخه تیریدل، هغوې دالبانیی د محل په لور روان وو. مارسي په یوې بګۍ کې سپره وه. دا بګۍ درې اسونو کشوله ، د روانیدو ترمخه طبیب سلیم پاشا مارسي ته دخوب ادویه ورکړې وه ،همدا علت و چې مارسی لا تراوسه هم ویده پرته وه اوپه ځان نه پوهیده. ابوجعفر ځکه د ښار دکلابندۍ څخه راوتلې و ، چې دهغه خلاصونکې ډلې د ابوجعفر سره یو ځای د کلا د دیوالو څخه ټوپ وهلې و او مارسي هم د سلیم پاشا داثرو رسوخ له مخې دښاره بیرون د لاله شاهین تر یادګاره پورې راوستل شوې وه. مارسي یې لا د ماښامه د ښاره راویستلې وه ، قاسم بن هشام د ابوجعفر د جاسوسۍ شل کلنې هڅې په یوه ورځ په اوبو لاهو کړې وې اودبغاوت ټولې کړۍ یې سره خوزولې وې. او ابوجعفر په دې خبره ډیره غمژن و . هغه په فکر کې ډوب و او هڅه یې کوله خپله غصه په دې سړه کړي چې د قاسم محبت «مارسي» یې له ځآنه سره راوړې وه.

په همدې ورځ د سلطان قاصد د هنګري دپادشاه لاړډ سلاس پیغام له ځانه سره راوړې و . د هنګري پادشاه غوښتنه کړې وه چې سلطان مرادخان ثانی دې دخپلې خور دمیړه دخلاصون په خاطر دسربیا ازادي و منې او ددې هیواده څخه دې خپله شاهي ولکه پاي ته ورسوي ، د «والیشیا» ولایت هنګري دې هم مونږ ته راکړي او نقدي زر دې هم تر شپیته زرو ډاکټ پورې مونږ ته تسلیم کړي»

د سلطان له پاره ددې شرایط منل ډیر ستونزمن کار و . ددې پیغام مقصد داو چې سلطان د خپل یوه کس د راخلاصون په خاطر دهنګري پادشاه ته خپل نیمایی سلطنت ور کړي. سلطان د لاړډ سلاس ځواب ډیر شرمناکه وباله او پرې ډیر په غضب شو. غوښتل یې چې هغه ته لیک ور واستوي او ورته ګواښ وکړي چې خپل بندي به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځخه د توريې په زور را خلاص کړي. خو په دې وخت کې هم يو ځل بيا د سلطان خور او خورينه را مخته شول اوسلطان يې مجبور کړ چې دهنګري دپادشاه په مقابل کې سخته ژبه ونه کاروي. همدا علت و چې سلطان د هنګري پادشاه ته وليکل چې: خپل شرايط لږ څه نرم کړي څکه دپادشاهانو سره ښه نه ښکاري چې خپل يو بندي په دومره لوړ قيمت و پلوري.

ثوورځې وروسته مارسی البانيه ته ورسيدله. خو قاسم لا تر اوسه هم په اورنه کې اوخت را اوخت. دا هڅه يې کوله چې څه ډول دځو ورځو له پاره اجازه واخلي اود سکندربيګ په محل باندې حمله وکړي او خپله مارسي ترې بيرته را ازاده کړي. په همدې وخت کې سلطان د ابوجعفر په ريښو کې رانښتې جاسوسانو ته په ريښتنې توګه سزا ورکړې وه. سخت مجرمين يې جلادانو ته ورحواله کړي و او معمولي مجرمين يې زندان کې ور اچولي وو.

د هنګري دپادشاه او سلطان تر منځ دخط و کتابت لړۍ دوام پيدا کړ، دا لړۍ دومره اوږده شوه چې بلاخره د صليبيانو اومسلمانانو تر منځ په يوه تاريخي تړون منتج شوه. د سلطان خور او دنورو بنديانو خپلوانو سلطان د هونياډې څخه دبدل داخستو په ځاې دهغه سره په سولې کولو مجبور کړ. دې خط و کتابت داسې بڼه خپله کړه چې بلاخره سلطان مرادخان ثاني او دهنګري پادشاه لارډ سلاس دواړه ديوه تړون د لاسليک له پاره د«زيجيډين» سيمی ته ورغلل. د روم دپاپا ځانګړې نماينده ،«کارډينل جولين» د مسلمانانو سره دسولې په کولو سخت ناخوښه و. هغه ډيره هڅه وکړه چې هونياډې او لارډسلاس د سلطان سره د سولې د موافقې دکولو څخه منه کړي. خو دا ځل د لارډ سلاس اودسلطان تر منځه سوله شوې وه. هماغه و چې د ۱۴۴۴ ز کال د جولاې په دولسمه ددواړو پادشاهانو تر منځ په زيجيډين کې د سولې تړون لاسليک شو. ددې تړون له مخې سربيا د عثماني سلطنت له لاسو ازاده کړل شوه. د «واليشيا» دايالت يوه برخه د هنګري پادشاه ته ورکړل شوه اوتر څنګ يې سلطان دخپلې خور د ميړه دازادولو له پاره شپيته زره ډاکټ د فديې په توګه صليبيانو ته ورکړل. دا تړون په هنګري او ترکی دواړو ژبو کې ليکل شوې و اودواړو پادشاهانو په هغې دلاسليک کولو وروسته سوګندونه ياد کړي و چې ددې تړون دمندرجاتو درنښت به لکه دمذهبي صحيفې په توګه کوي. ددې تړون له مخې «ډينوب» درياب دسلطان له پاره اخري پوله ټاکل شوې وه. داتړون د لسو کالو له پاره و. اودغه لس کاله ټول په کې دمسلمانانو اوعيسايانو تر منځه د سولې دکلنو په نامه ياد کړل شوي و. لارډسلاس په انجيل سوګند وکړ او سلطان مراد خان په قران لاس کيښود.

اوس نو سلطان ډاډمن شوې و، محمد چلپې هم ازاد شوې و او بيرته اورنه ته ور رسيدلې و. په کوچنۍ اسيا کې هم امن قايم شوې و. ددې سولې د تړون له مخې په څرګنده توګه په اروپا کې جنګ پاې ته رسيدلې و. اوسلطان مرادخان ثاني دلمړي ځل له پاره د سکون ساه اخستې وه. تيرو شلو دوه ويشت کلونو جنګونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسفرونو هغه د سلطنت د امورو څخه ستومانه کړي و ،په دې اساس هغه غوښتل چې خپل پاته ژوند په ارام او سکون سره ، د الله په یاد کې ، تیر کړي ، هغه ددې سولې د تړون دلاسلیک کیدو وروسته د سیل اوتفریح له پاره د کوچنۍ اسیا د ښکلو اوښایسته ځایو د کتلو په لور مخه کړه.

شهزاده علاوالدین چې د ځو ورځو راهیسې په پرلپسې توګه یې ناروغتیا زیاتیده ، د سلطان د بیرته راستنیدو نه وروسته یې دشاهي طبیبانو د ځانګړې توجه له مخې روغتیا مخ په ښه کیدو وه . د خپلې ناروغتیاد بسترې څخه پورته شوې او اوس په خپله د قدم وهلو جوګه ګرزیدلې و ، دمحل په داخل کې به یې آس سواری هم کوله او په یو شمیر لوبو کې به یې هم برخه اخستله. خو یوه ورځ یوناځاپه دهغه روغتیایی حالت ډیر خراب شو او د ځو ساعتو سختې ناروغتیا وروسته یې د دې فانې نړۍ څخه سترګې پټې کړې.

شهزاده علاوالدین سلطان ته ډیر زیات ګران و . کله یې چې د وفات خبر سلطان ته ورسید نو سلطان سخت ټکان وخوړ . دهغه په فکر کې هم نه و چې ناروغه شهزاده به دغسې یو ناځاپه ددې نړۍ څخه سترګې پټوي ، دخپل ځوان زوي ناځاپې مړینې د سلطان په ځیګر باندې ډیر ناوړه اغیز وکړ، هغه د خپل زوي د تکفین له پاره په ډیره بیړه اورنه ته راستون شو، خو د زوي داخري رسوماتو داداکولو په وخت کې سلطان داسې معلومیده لکه یو ناځاپه چې بوډا شوي وي. دهغه مخ داسې اغیزمن شوی لکه د یوه کیشتیبان مخ چې د کیشتۍ دغرقیدو په وخت کې د غم او اندیښنو څخه اغیزمن کیږي. شهزاده نه یواځې سلطان ته ګران و بلکه هغه دسلطنت وارث او ولیعهد هم و. دهغه ناځاپې مړینې سلطان مړژواندې کړې و . اوس نو سلطان ته د مملکت د امورو ، او حکومت کولو سره هیڅ دلچسپې نه وه پاته . همدا علت و چې سلطان د شهزاده د مړینې په دریمه ورځ د سلطنت څخه دګوښه کیدو پریکړه وکړه. د سلطان ددې پریکړې په واسطه د سلطنت ګڼ شمیر مخلص عمایدین ، سپه سالاران او سالاران ډیر غمژن شوي و ، په دې اساس هغوي پریکړه وکړه تر څو سلطان مجبور کړي دسلطنت نه د عزل کیدو خپله پریکړه بیرته واخلي او عثماني سلطنت بې یاره او مددګاره پری نږدي. خو سلطان دیوه خبره هم وانه وریده او په خپله پریکړه باندې کلک و درید.

دسلطنت په تخت باندې د شهزاده علاوالدین نه وروسته دهغه د کوچني ورور شهزاده محمد دکیناستو حق و ، په دې اساس سلطان شهزاده محمد ته د هغه په کوچنیوالي کې د عثماني سلطنت تاج ور په سر کړ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر څوارلس کاله و . ګڼ شمیر خلکو دا ګمان کاوه چې ځوان شهزاده به د حکومت امور په ښه توګه تر سره نه کړي. په دې خاطر سلطان دخپل نوي شهزاده له پاره د خپل سلطنت ډیر تجربه لرونکې سالاران او عمایدین د سلاکارانو په څیر و ټاکل. په دې لړ کې یې قاسم بن هشام په ځانګړې توګه په ځانته خونه کې ور وغوښت او ورته یې حکم وکړ چې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« قاسمه ! مونږ پر تا باندي ډېر زيات باور او اعتماد کوو . د ابوجعفر د سازش په را بربنډولوکي چې تا کوم کړچار ادا کړي دهغې له رويه دې په عثماني سلطنت باندي ډېر زيات احسان کړي دي. چې اجر اوبدله يې مونږ نه شو درکولي. مونږ ستا د وړتياو او اخلاص ترمخه پريکړه کړې ده چې زما د تګ سره سم تاسې د شهزاده محمد د ځانګړي سلاکار په څير و ټاکو . هيله لرم چې ته به دا دنده په ډېره ښه توګه تر سره کړاې شې. مونږ پر تا پخوا له دې نه هم ډېر مسؤليتونه بار کړي دي ، هسې خو هم مونږ ته شاهي سراغ رسان او په اورنه کې د قيصر د جاسوسانو د جرړو د ويستلو له پاره ټاکلي يې..... خو څرنګه چې اوس د سازش او بغاوت ګوابښ کم شوې دې نو په دې خاطر مونږتا ددې مسؤليت څخه ازادوو اود شهزاده محمد سره دې د ځانګړي سلاکار په توګه ټاکو . اوس نو هغه شهزاده محمد نه دې بلکه « سلطان محمد خان » دې.

قاسم لا دپخوا څخه دحالاتو څخه ښه خبر و . اوهغه همدا هيله درلوده چې سلطان به ورته د شهزاده په اړه څه ځانګړي هدايات ورکوي. خو هغه ددې هيله نه درلوده چې هغه دې د شاهي سراغ رسانۍ څخه جدا کړی. په دې خاطر يې په څيرانتياسره تر ي و پوښتل:

« خو درونده سلطانه ! د ابوجعفر يو شمير جاسوسان لا تر اوسه هم زمونږ دپنجو څخه ازاد ګرځي ، زه ډېره هڅه کوم چې هغوي هم ونيسم.»

« ددي کار له پاره بهرام خان کافی دي. هسې هم ما تاسې د موقت سراغ رسان په څير ټاکلي واست. ته دجنګ د محاذ سرې يې. مونږ نه غواړو تا دلته په دې امورو کې له لاسه ورکړو .»

قاسم يې د شاهي سراغ رسانۍ د دندي څخه لرې کړ. او د نوي ځوان شهزاده سلاکار يې و ټاکه. خو په يني چري کې د قاسم قومنداني همغسې په خپل ځاي پاته شوه.

دشهزاده محمد په تخت دکيناستونه وروسته سلطان دکوچنۍ اسيا د «ايدين» درياست په لور وخوزيد. په دې سيمه کې ډيرې په زړه پورې طبيعې ښکلې منظرې وې او تر څنګ يې هلته يوه خانقاه هم موجوده وه. په دې خانقاه کې به هروخت د ذکر وفکر او زهد اوعبادت غونډې جوړې وې. په ايدين کې دښارې ژوند په لړ کې کومه خاصه ستونزه نه تر سترګو کيده. بلکه ددې ځاي خاموشه چاپيريال او ښکلې طبيعې مناظرو سلطان ته د سلطنت د تخت نه په زړګونو واره زيات سکونت او ارام وربابنه. دلته سلطان په ذکر وعبادت کې مصروف شو . څکه سلطان مرادخان ثاني يو درويش صفته اوفلسفي انسان و اود ماده پرستۍ څخه يې سخته کرکه درلوده. هغه ته د ښارونو اوسيدونکي او ددولت را ټولونکي د جهنم خس ښکاريدل. دهغه په وړاندې د دنيا له پاره منډې تربې دشيطان د پيروانو کار ګڼل کيده. هغه په دې پوهيده چې د حقيقي ژوند راز د الله تعالې په پيژندلو کې پټ دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر يې د سلطنت څخه د ګوښه کېدو پرېکړه وکړه او پادشاهي ، زر ، جواهرات او هرڅه يې پرېښودل او په دې اړه يې يوه لمحه هم د خفګان احساس و نه کړ.

سلطان اورنه پرېښوده او ترې ولاړ. د سلطان مرادخان ثاني د سلطنت څخه ګوښه کېدل او يوه ځوان شهزاده ته د سلطنت امور ورسپارل د عيسويانو او صليبيانو له پاره د خوشحالۍ سبب وګرزيدل. په دې اساس يې د موقع نه د ګټې په اخستو سره د لاسليک شوي تړون د ماتولو هڅې پيل کړې ، د هنګرى قومي غونډې دا وخت د اورپا څخه د ترکانو د ويستلو له پاره بهترين فرصت وګاڼه ، په دې لړ کې ډېر سترمحرک عنصر د پوپ نماينده « کاردينال جولين » و . هغه د پوپ د پوره تاييد په اساس د تړون په ماتولو اصرار کاوه ، پوپ (پاپا يې روم) د روم د کيتوليک چرچ مشر و . په دې اساس هغه وخت چې پوپ دا فتوې ورکړه چې د مسلمانانو سره د تړون ماتول ګناه نه ده نو په ټوله اروپا کې د جوش او جذبې نوې ولولې را وټوکيدې. د قسطنطنيي قيصر هم په دې تحريک کې له ټولو مخته و. په داسې حال کې چې قيصر د (ارتوډکس د کليسا) پيرو و. ارتوډکس کليسا د ورمن کليسا سره سخت مخالفت درلود خو ددې سره سره بيا هم د قسطنطنيي قيصر د مسلمانانو پر خلاف د کارډينل جولين او د هنګري دخلکو تر څنګ قدم په قدم روان و. دا حالات دصليبيانو له پاره د هيلو نه ډک و ، ځکه د عثماني سلطنت د امورو مسؤليت د يوه ځوان شهزاده په اوږو بار وو ، او کرميا امير هم ددې خبر په اوريدو سره يو ځل بيا په بغاوت لاس پورې کړ ، عثماني فوځونه د کرميا امير د ځپلو له پاره يوځل بيا هغه لورې ته ولاړل.

دبله اړخه د «دانيال » په دره اوسيند باندې د (جينوا ، برګنډي او وينس) بحري بيړيو ولکه کړې وه. او عثماني فوځونو ته يې دا ستونزمنه کړې وه چې د دانيال دد رياب څخه په اسانۍ سره تيرې شي. اوس نو ټول حالات د صليبيانو په ګټه او دمسلمانانو په زيان باندې راڅرخيدل. خوددې ټولو خبرو سره بيا هم دهنګري پادشاه لاړډ سلاس نه غوښتل د سلطان سره خپله کړې لوظنامه ماته کړي. تر څنګ يې د هنګري دقومي غونډې يو شمير غړي هم دتړون دماتيدو پر خلاف و او دا کار يې غير اخلاقي ګاڼه. ان تر دې چې پخپله هونياډې هم د تړون د ماتولو پر خلاف و. خو کارډينال جولين دخپل مذهبي اغيز څخه کار واخست او د روم د پاپا د فتوې په اساس يې د پادشاه ضمير ارام کړ. اوهغه ته يې دا ډاډ ورکړ چې دغيرعيسوى خلکو سره تړون هيڅ معنا نه لرى. په دې لړ کې دهنګرى د قومي غونډې د يوشمير کسانو مخالفت هم ددې فتوې تر اغيز لاندې راغي ، جولين په غونډه کې اعلان وکړ چې دا فتوې پخپله د پوپ د تائيد نه برخمنه ده. هغه غونډې ته په خپلې وينا کې چې تاسې يې « د عثماني دولت ، لمړى ټوک او د ګبن د څلورم ټوک په ۴۲۴ مخ کې لوستلې شئ» داسې وويل:

« ايا تاسې په دې زرينه موقع کې خپلې ټولې هغه هيلې چې خلکو په تاسو پورې تړلې دي له منځه وړئ ، ددې خوش بختۍ څخه ګټه نه پورته کوئ چې تاسې ته در په برخه شوې ده. ستاسې ژمنه ، عهد او تړون ستاسې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداي او ستاسې د مسيحي ورونو سره دې په دې اساس زمونږ هغه پخواني تړون چې زمونږ د مذهب د مخالفينو او د مسيح د دښمنانو سره شوې و ، له منځه تللې دي. نن په نړۍ کې د مسيح نماينده د روم پاپا دې او د هغې د اجازې پرته نه تاسو کوم تړون کولې شئ او نه يې پوره کولې شئ ، په دې توګه زه تاسې د هغه درواغو د سوګند څخه برې کوم اوستا سو فوځ ته برکت ورکوم ، د شهرت او خلاصون په لاره کې زما تر شاه را ځئ ،خو که چيرې اوس هم ستاسو په زړونو کې څه خبره وي نو زه به د هغې ګناه وبال په خپله غاړه واخلم.»

هونياډي لا تر اوسه د کارډينل جولين تر اغيز لاندې نه و راغلي ، ځکه هغه د ترکانو سره د ژمنې ماتول ډېره ستره بد اخلاقي ګڼله. خو کله چې د هونياډې سره دا ژمنه وشوه چې د ترکانو څخه د بلغاريې د بيرته اخستلو وروسته به هغه هيواد هونياډي ته ورحواله کړل شي او هونياډې به د هغه ځاې پادشاه ومنل شی نو هغه هم د کارډينال سره همغږې شو.

د هونياډې د راضی کيدو سره سم د صليبيانو لښکر چې د راتلونکو لسوکلونو له پاره يې د مسلمانانو سره د جنګ د نه کولو تړون لاسليک کړې و، په ډير جوش او جذبې سره جنګ ته تيار شول. هونياډې وړانديز وکړ چې د تړون د ماتولو اعلان دې د ۱۴۴۴ زکال د سپتمبر تر لمړۍ نيټې پورې پټ پاته شي ، هغه فکر کاوه چې عيسايي صليبي ځواکونه به د ستمپر تر لمړۍ پورې د وخت څخه پوره پوره ګټه پورته کړي او په هغو ټولو سيمو به ولکه وموميږي چې ترکي فوځيان يې د دې تړون له مخې پريږدي . همدا راز يې سربيا پادشاه ،جارج برنيک وچ ته يې د هغه د سلطنت د پراخولو په اړه لالچ ورکړ او هغه يې هم د تړون په ماتولو باندې اړ ويست.

دلين پول د وينا له مخې « د کومو لارو څخه چې دا غداري ترسره کيده، د هغې له مخې د اروپا د جنګي پوهانو او يوه ستر سپه سالار د شهرت له پاره د دې نه بله زياته معيوبه خبره په تاريخ کې نه شي تر سترګو کيدې.»

تر اوسه پورې د سوله ليک د ليکلو څخه لا يوه مياشت هم نه وه تيره شوې چې د ماتولو له پاره يې صليبيانو سره لاسونه يو کړل. هغه وخت چې عثماني فوځيانو د سربيا، واليشيا (والاچيا) او د ډينوب د ساحلې سيمو او جنګي کلاګانو څخه خپل فوځونه را ويستل نو صليبې فوځونو د تړون څخه پوره پوره ګټه پورته کړه ، او پادشاه لاډسلاس ، کارډينل جولين ، او هونياډې د عثماني سلطنت پر خلاف نژدې شل زره فوځونه راټول کړل او د سپتمبر په لمړۍ نيټه يې د حملې له پاره عملي ګامونه واخستل. ترکان د هغوې د دې فريب او چل ول څخه بې خبره وو . په دې اساس هغوې ګڼ شمير جنګي کلاګاني صليبانو ته پرې ايښې وې. صليبيانو هم په يو شمير جنګي کلاګانو باندې يرغل وروړ او هلته ميشت ترکي فوځونه يې يو په بل پسې يا ووژل او يا يې د غرونو د سرونو څخه لاندې را وغورول . د هنګري فوځونو د خبر ورکولو پرته د ترکي په پولو باندې يرغل راوست ، هغه سميې يې لوټ او تالان کړې او د بلغاريه له لارې يې ځانونه بحر اسود ته را ورسول او بيا يې د هغه ځايه د جنوب په لور مخه کړه. په دې توګه هغوې ګڼ شمير سيمې تر خپلې ولکې لاندې راوړې او تر «وارنا» پورې ور ورسيدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ښار یې کلا بند کړ ، دلته هم ترکي فوځونه ددومره ناڅاپي یرغل دمقابلې له پاره تیار نه وو. په دې اساس یې دمجبوریت له مخې خپلې وسلې په ځمکه و غورزولې او «وارنا» یې صلیبیانو ته ورحواله کړه. ددې نه مخته چې په لاره کې څومره ترکي فوځونه را روان وو ټول مقتول او مغلوب کړل شول. او ټولې سیمې د عیسایانو او صلیبیانو دبې رحمۍ اوسفاکۍ او دمسلمانانو د عامې وژنې شاهدې وګرزیدې.

د صلیبیانو دتړون د ماتولو دا خبر چې کله نوي ځوان سلطان ، سلطان محمدخان ته را ورسیدنو په هغه وخت کې د «وارنا» ښار هم د ترکانو د لاسو څخه وتلې و. ځوان پادشاه چې کله دا ډول غمژن خبرونه واوریدل نو وارخطا شو، سمدستي یې دسلطنت دربار جوړ کړ اوخپل سپه سالاران ، سلاکاران ، وزیران را ټول کړل اودهغوې سره یې په دې لړ کې مشورې پیل کړې. په دربار کې ناست هر سړې دغم اوغصې څخه تک سور ګرزیدلې و، د ینې چرې زوړ او تجربه لرونکې سپه سالار «خواجه خیري» تر ټول ګرم او جذباتونه ډک معلومیده . په دې وخت کې نوي ځوان سلطان غونډه پیل کړه او په خپلو خبرو کې یې ورته وویل:

«دسلطنت درنو وفادارانو ! لکه څنګه چې تاسو ټولو ته ډاګیزه شوې ده چې د اروپا بدفطرته صلیبیانو ، زمونږ د معظم سلطان سره خپل کړې تړون مات کړې او زمونږ ګڼ شمیر جنګې کلا ګانې او سیمې یې تر خپلې فوځې ولکې لاندې راوستې دي ، هلته یې چور او تالان کړې او خلک یې په عامه توګه وژلې دي او اوس یې د «وارنا» په ښار باندې هم ولکه کړې ده ، صلیبیان غواړي ترکان د اروپا څخه بیرون وکاږي ، هغوې ددتړون په ماتولو سره په انساني تاریخ کې ډیر بد کرچار ادا کړې دې.....

دا هغه حالات وو چې دهغې څخه دخلاصون په خاطر مې ستاسو دا غونډه رابللې ده. په دې وخت کې زمونږ د فوځونو زیاته برخه هلته په کریمیا کې دکریمیاد امیر د بغاوت په ځپلو کې مصروف دي ، دلته اوس زمونږ سره د ینې چرې د وفاداره اوتجربه لرونکې فوځونو په ګډون نژدې ۳۵ زره وسلوال فوځونه موجود دي ، چې مونږ کولې شو ددې فوځونو سره یوځاې د هونیاډې د مقابلې له پاره قدم پورته کړو. خو زه د څو ورځو راهیسې په دې فکر کې یم چې زمونږ یو شمیر پخواني سپه سالاران او وزیران اوس د صلیبیانو سره د پنجه په پنجه کیدو څخه ویره لري ، دهمدې حالاتو د په نظر کې نیولو په اساس له تاسو څخه د سلطنت د بهبود په خاطر اړینې مشورې غواړم.»

نوي ځوان سلطان دخپل عمر څخه د ډیرو پورته خیالاتو څرګندونه وکړه او ددربار حاضرینو ته یې هر څه تر مخ کیښنوول. په دې وخت کې ټول خلک په خپلوخپلو ځایو باندې ناست و او په ډیر تعجب سره یې د نوي سلطان خبرې اوریدې. په دې وخت کې د ینې چرې زوړ سالار «خواجه خیرې» تر ټولو دمخه پورته شو او ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! تا چې دکومو سالارانو او وزیرانو یادونه وکړه ، هغوې د سلطنت د پایښت له پاره دخپلې وینې اخري څاڅکې هم ځاروي. هیڅ یو ریښتوني مسلمان به د عیسویانو سره د جنګ اوجهاد څخه دریغ ونه کړي ، په حقیقت کې د سلطنت یو شمیر پخواني وفاداران دا هیله لري چې ستر معظم سلطان ، سلطان مراخان ثاني په خپله د صلیبي فوځونو پر خلاف دهغوې قیادت په غاړه واخلي.»

دخواجه خیري د خبرو د خلاصیدو سره سم طبیب سلیم پاشا سمدستي و درید اوپه ډیر قهر سره یې د خواجه خیري په لور وکتل او بیایې سلطان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« د دروند سلطان بخت دې بلند وي ! زما په آند چې خواجه خیري نور دخپل عمر په اخري وختوکې دي ، ځکه یې د ګوښه کیناستو څخه دمعظم سلطان دبیرته راستنیدو وړاندیز وکړ. درونده سلطانه ! ستا په مبارک وجود کې نوې او تازه وینه ځغلي ، همستا قیادت دصلیبي فوځونو له پاره دمرګ پیغام ثابتیدې شي ، ستا په قیادت کې چې عثماني فوځونه په څومره همت اومیړانه د صلیبي ځواکونو مقابله کولې شی هغومره د پخوانیو سالارانو په قیادت کې نه شی کولې. په دې اساس زه هیله لرم چې تاسې محترم ، خپل درونډ پلار ته د ګوښه ناستې څخه د بیرته راستنیدو تکلیف ورنه کړئ او په خپله دعثمانی فوځونو قیادت په غاړه واخلئ. »

سلیم پاشا غدار و. دهغه اصلي نوم « لوګان» و. او د یوه طبیب په څیر دابوجعفر په ملتیا اورنه ته را ننوتې و. همدغه وګړي د ابوجعفر په سلا شهزاده علاوالدین ته سست زهر ورکړي و اوهغه یې پرې شهید کړې و. سلیم پاشا غوښتل چې همدا ځوان سلطان په خپله د عثماني ځواکونو قیادت په غاړه واخلی او دصلیبي ځواکونو مقابله ته ولاړشي. تر څو د هونیاډې په څیر د یوه تجربه کار سالار تر مخه ماتې وخوري. خو قاسم چې سلیم پاشا یې په ژورو سترګو کوت دخپله ځایه پورته شو او نوي اوځوان پادشاه ته یې وویل:

« درونده سلطانه ! درونډ اومحترم سالار « خواجه خیري » چې کومه سلا درکړه نو په همغې کې دسلطنت له پاره ګټه او بهبود دې. دسلطنت په تخت کیناستل یوه خبره ده ...... او د جنګ په میدان کې ددښمن په چالونو پوهیدل بله خبره. تاسې ته تر اوسه پورې په کوم ستر جنګ کې د برخې داخستو وخت نه دې تر لاسه شوې. په دې خاطر غوره داده چې درونډ او معظم سلطان یعني ستاسې محترم پلار یو ځل بیا دحکومت په تخت کښیني ، همدا دسلطنت د بقا او اسلام د بهبود له پاره غوره سلا ده.»

سلطان محمد دخپل دوست او ملګری قاسم خبره د زړه په غوږونو اوریده. هغه پخپله هم دا محسوسوله چې لا تراوسه د کوم ستر جنګ له پاره د فوځ د قومندې وړتیا نه لری. په دې خاطر یې نورې مشورې لازم و نه ګڼلې او خپل حکم یې داسې ولیکه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درنو حاضرينو ! زه د خپل دوست او ملګري قاسم بن هشام او محترم سالار خواجه خيري د مشورو سره متفق يم . په دې خاطر زه د سلطنت خپلو همدغو دواړو وفادارو ملګروته حکم کوم چې دوې همدا نن د « ايدين » په لور ولاړ شي او سمدلاسه سلطان له ځانه سره بيرته اورنه ته راوړي ......»

سلطان محمد په ډيره عجيبه توګه د سليم پاشا په لور وکتل او ورته يې وويل:

« ددې نه علاوه ، زه غواړم د سلطنت ملګرو ته ډاګيزه کړم چې مونږ د چاپلوسۍ کونکو او غوړه مالۍ څخه سخته کرکه کوو ....»

دهمدومره خبرو وروسته سلطان خاموشه شو ، ددې وروسته په نورو ضروري خبرو باندې بحث پيل شو اوبيا د سلطان مرادخان ثاني تررا تلو پورې ددربار غونډه پای ته ورسيده او خلک ولاړل.

قاسم او خواجه خيري په همدې ورځ د « ايدين» په لور وخوزيدل، هلته دايدين په خانقاه کې د زاهدانو او درويشانو يوه کوچنۍ ډله وه ، سلطان هم په عام او ساده کاليو کې دهمدې درويشانو تر منځه ناست و اوپه روحاني موضوعاتو به يې بحث او خيړنه کوله. کله يې چې قاسم او خواجه خيري په خانقا کې وکتل نو يوټکان شانته يې وخوړ اوبيا بيرته خاموشه کيناست. هغه فکر وکړ چې هرومرو کومه داسې خبره شته چې دهغه دوه تکړه سالاران قاسم اوخيري دلته ايدين ته راغلي دي. خوسلطان انديښمن نه و . ځکه هغه يو درويش صفته انسان و اوهيڅکله هم دنياوی امورو نه انديښمن کاوه.

خواجه خيری او قاسم سلطان ته ورنژدې شول ، سلطان اودهغه ملګرو درويشانو ددې دواړو ميلمنو ډير ښه استقبال وکړ. اوبيا يې دخپله ځانه سره نژدې په زمکه کينول ، سلطان د قاسم مخ ته په غور سره کتل چې لږ څه پريشانه معلوميده. خو د زاړه خواجه خيري څيره د جوش او جذبې څخه ډکه وه. سلطان د خپلو پوهو او لرې کتونکو سترګو په واسطه دهغوې دحالاتو جايزه واخسته اوبيا يې ترې وپوښتل:

« داسې بريښې چې د سلطنت منتظمين دکومې سترې ستونزې سره مخ شوي دي..... چې په خاطر يې تاسې دواړه تر دې ځآيه راغلي ياست..... وواياست..... څنګه راغلي ياست ؟.....»

نن د سلطان لهجه د شاهي دبدبې څخه بلکل خالي وه ، داسې بريښيده چې دا سلطان مرادخان ثاني نه وي بلکه د خانقاه يوفقير او درويش خبرې کوي. خواجه خيري ورته د مخکې څخه د جوړشوي پلان له مخې خپله خبره پيل کړه:

«درونده سلطانه ! نن سلطنت ستاسې مبارک وجود او حضور ته سخته اړتيا لري. ځکه هغو بدبختو صليبيانو د ۱۴۴۴ز کال د جولاې د دولسمې تړون مات کړې دې ، او دهغوې اتحادي فوځونو د لارډسلاس ، کارډينل جولين

(c) ketabton.com: The Digital Library

او هونیاډي تر قیادت لاندې په عثماني سلطنت باندې یلغار کړې دي او تر ډیره پورې مخته راغلي دي ، زمونږ ټول سرحدي کلي او سیمې د وحشي صلیبیانو تر پښولاندې پایمال شوي دی ، ان تر دې چې زمونږ مشهور او پیژندل شوي ښار « وارنا» هم دصلیبیانو تر ولکې لاندې راغلې دې. دښمن د سپتمبر د لمړۍ څخه تر اوسه پورې ،یعنې په دې څو ورځو کې زمونږ تر نیمایی زیات سلطنت تر پښو لاندې کړې دې او هلته یې لوټ مار ، غلا و داړې او تاخت و تاراج کړې دي. بېګناه مسلمانان یوپه بل پسې وژني او د لارډ سلاس فوځونه دکوم خطر اوویرې پرته د اورنه په لور په ګړندۍ توګه را روان دي.»

دخواجه خیري د هرې خبرې سره سلطان خپل اړخ بدلاوه دهغه سترګې د حیرانتیا څخه پرانستې پاتې واې ، هغه د یوې لمحې له پاره هم په دې فکر کې نه و چې د لسو کالو له پاره شوې د «زیجیدین» تړون به لارډ سلاس په دومره چټکۍ سره او په دومره بې همتۍ سره مات کړي. ځکه په تړون د لاسلیک کولو په وخت کې لارډسلاس په انجیل او سلطان مرادخان ثاني په قران باندې لاسونه ایښې و اوسوګند یې یاد کړې و ، نو د لارډ سلاس دسوګند دماتولو خبر سلطان ډیر حیرانه کړ . هغه هیڅکله هم دا هیله نه درلوده چې یو پادشاه ددومره ستر سوګند د یادولووروسته ،په دومره لږه موده کې خپل سوګند ته بې اعتنا کیږي ، دهغه وینه وخوټیده او موټې یې سره ورغلل. شیبه په شیبه یې د لارډ سلاس په خلاف غصه اوقهر زیاتیده. هغه په خوب کې هم دا نو شو کتلاې چې ددومره امتیازاتو د اخستلو او ددومره ستر سوګند د پورته کولو وروسته دې لارډ سلاس داسې بداخلاقه قدم پورته کړي او دسلطان سره دې په دې توګه خپله کړې ژمنه ماته کړي. دخواجه خیري تر څنګ نورو ناستو درویشانو هم دسلطان دمخ رنګ به څرګنده توګه کوت.

سلطان دخواجه خیري دخبرو د اوریدو وروسته خاموشه کیناست ، او بیا یو ناڅاپه پورته شو او ودرید. دسلطان د راپورته کیدو سره سم ټول خلک راپورته شول ، خو اوس چې سلطان کومې خبرې کولې داسې معلومیدې لکه د اوه اقلیمونو شاهنشاه په پوره جاه و جلال سره غوریږي. سلطان وویل:

« مونږ به همدا اوس او په همدې شیبه کې دسلطنت په لور ولاړ شو .... او خواجه خیري !.....» دسلطان د غورس له امله خواجه خیري په لړزه شو اوسمدلاسه یې وویل:

« بلې !درونده سلطانه !»

« خواجه خیري ! زما دا خبره یاد ساته ، چې مونږ به دغه بدفطرته او تړون ماتونکي لارډ سالاس ته د جنګ په ډګر کې داسې ماتې ورکوو چې دهغه راتلونکې نسلونه به یې هم په یاد لري اودهغوې له پاره به دعبرت درس وګرځي

.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهمدومره خبرې دکولو سره سم سلطان پورته شو او خپلې د اوسيدو خونې ته ورغې، دسلطان دارادې دکتلو سره سم ټول درويشان هم دې ته وهڅيدل چې د سلطان سره د يوځاې تللو له پاره ځانونه تيار کړي. په ډېر لږ وخت کې سلطان ، درويشان ، قاسم او خواجه خيرې ټول د فوځ د لښکر ځاې په لور لکه د الوتونکو مرغانو په څير والوتل.

سلطاني لښکر په کرميا کې د کرميا د امير د بغاوت د ځپولو نه وروسته لا تر اوسه هم هلته په کوچنۍ اسيا کې پراته و. سلطان خپل لښکر ته د ورسيدو سره يوه ګړۍ هم ارام و نه کړ او سمدستي يې د کوچ حکم ورکړ. په ډېر کم وخت کې سلطان دڅلويښتو زرو تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې د « اورنا » په لور حرکت وکړ. په دې لښکر کې د يني چري بهترين دلګي هم شامل و. په دې ډله کې لس زره کسان د خواجه خيرې سره ، لس زره داغا حسن سره اوترڅنګ يې د نور سالاران لکه عمرعبدالرحمن او رياض بيګ هم دخپلو عسکرو سره شامل و. دا ځل قاسم بن هشام هم دخپلو پنځه زره فوځونو سره يوځاې دسلطان د قومندې لاندې روان و. دا لښکرې د ۱۴۴۴ز کال د اکتوبر په مياشت کې ددانيال ددرياب څخه تيرې شوې.

په څرګنده توګه د سلطان له پاره ددانيال ددرياب څخه تيريدل هم ستونزمن شوي و ،ځکه د درياب په دې مهمه لاره باندې صليبي ځواکونو ولکه کړې وه. خو سلطان « جينوا» ځواکونو ته دخپل هر عسکر په سر يو ډاکټ محصول ورکړ، اوپه دې توګه يې خپل ټول لښکر اروپا ته ور پوريوست. د هونياډې په وهم او ګمان کې هم نه وه چې د « جينوا » او «وينس» بحري بيړۍ به داډول رشوت اخلي او دسلطان خطر ناکه فوځونو ته به اروپا ته د راتيريدو اجازه ورکړي. په دې وخت کې لارډ سلاس او هونياډې د « وارنا » په ښار باندې ولکمن و. دهغوې نور فوځونه د وارنا تر څنګ په ميدانو کې په خپلو خيمو کې پراته و. صليبي فوځونوته په خپلو فتحو باندې پوره ډاډ و. دهغوې په ذهن کې هم دا نه را ګرزيده چې دسلطان فوځ به دا ډول د سترګو په رپ کې د دانيال څخه را تير شي او ددوې دسر دپاسه به و دريږي.

هونياډې ته دهغه مخبرانو دا خبر ورکړ ي و چې سلطان مرادخان د ګوښه ناستې څخه را وتلې دې او د څلويښت زره ځواکمنو او تجربه لرونکو فوځونو سره يو ځاې ددوې مقابلې ته را رسيدلې دې. او اوس ددوې له ځايه يوآځې څلور ميله لرې دخپلو فوځونو سره يو ځاې په خيمو کې پروت دې. ددې خبرې د اوريدو سره سم د هونياډې وار و پار ورخطا شو ، په منډه يې ځان دلارډ سلاس خيمې ته ځان ورساوه. لارډسلاس سمدلاسه خپله مشورتي غونډه را وبلله. د مجلس د غونډې په پاې کې صليبي فوځونو خپلې ليکې تيارې کړې ، هغوې ته د هونياډې دپخوانيو بريالېتوبونو په رڼا کې خپل برې ډاډمن ښکاريده. په دې اساس هغه د غونډې د يو شمير تجربه لرونکو سالارانو دا سلا و نه منله چې د لښکرګاه په چارچاپير کې ځانوته سنګر و کني او تر څنګ يې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان مرادخان د حملې انتظار وکړي. هونیاډي په خپله د سلطان مراد خان په خلاف دخپلو لښکرو سره یو ځای هغه لورې ته ورغې.

د ۱۴۴۴ز کال د نومبر په لسمه ددواړو فوځونو تر منځه دجنګ لیکې جوړې شوې ، دصلیبي فوځونو میسره کې د والیشیا فوځ و. دهنګري فوځ یې په میمنه کې و او د کارډینل جولین تر قومندې لاندې هم صلیبي مجاهدین د یوه ستر لښکر سره موجود وو. د هنګرۍ پادشاه لارډ سلاس د خپلو سالارانو او جنرالانو سره د لښکر په زړه کې و درید. د پولینډ دفوځ شاته دیو مشهور بیشف تر قومندې لاندې یو لښکر ولاړ و خو هونیاډي ددې ټول فوځ ستر سالار اود جنګ قومندان و.

په سلطاني فوځ کې لا د پخوا څخه دوه صفونه ، دپیاده او د سپرو فوځونو جوړ شوي و. د ښي لاس قومنده د «رومیلیا» د «بیلربې» په لاسو کې وه. او دچپ اړخ قومنده د «اناطولیا» د بیلر بې په لاسو کې وه. ددې لیکو تر شا د زړه په برخه کې سلطان مراد خان او دیني چري تجربه لرونکې فوځونه ولاړ و.

وارنا په دې میدانو کې دنومبر په لسمه سخته جګړه و نښته ، سلطان مرادخان د «زینجیدین» د تړون ټولې مادې په غټو ټکو باندې په تختیو و لیکلې او د نیزې په څوکه یې پورته لکه دبیرغ په څیر پورته کړې او په هوا کې یې خوزولې.

مشهور تاریخپوه «کریسي» لیکي چې : «هغه ، هغه منتقم ذات ته غږ کاوه چې خلکو ته د ژمنې په ماتولو سزا ورکوي»

د عثماني دولت تاریخ لیکي چې «نن د صلیبیانو د تړون د ماتولو څخه دوه میاشتې اولس ورځې تیرېدې ، په دې ټوله موده کې هغوې د عثماني سلطنت په سیمو باندې ولکې کولې او لوټ مار او چور وچپاول یې کاوه . جنګ پیلیدونکې و چې داسې یوه پیښه را منځته شوه. اودې پیښې د عیسویانو په زړونو کې بدفالي را پیدا کړه . په دې وخت کې سخته اوتنده هوا ولړیده اودصلیبیانو ټول بیروغونه یې له بیخه را وویستل.»

د جنګ په پیل کې هونیاډي دعثماني فوځونو په ښي اړخ داسې سخته حمله وکړه چې د ترکي لښکرو پښې یې سستې کړې وې. دصلیبیانو دا حمله ډیره بریالۍ وه. ځکه په همغې لمړۍ سر کې د ترکانو لمړي دوه صفونه په مکمله توګه ګډ وډ شوي و. په فوځ کې دومره انتشار را پیدا شوي و چې سلطان خپله ماتې یقیني وګڼله. په ژوند کې لمړۍ او اخري ځل سلطان خپل صبر او استقلال له لاسه ورکړي و. سلطان لا تر اوسه پورې په همدې اندیښنه کې پروت و چې د چپ اړخه پرې د صلیبي والیشیا جنګجویانو یرغل راوست. دهغوې ددې یرغل په مقابل کې د عثماني ترکانو دفوځ دا اړخ هم سالم پاته نه شو او دسلطان هغه لږ پاته امید هم په اوبو لاهو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دې فکر کې شو چې ددې جنګ څخه د تیښتې په ځاې خپل اس ور مخته کړي او د هنګري دپادشاه لارډ سلاس په ساتونکې ډله باندې یرغل وروړي. او د همدې حملې په پایلو کې شهید کړل شي. سلطان په همدې فکرونو کې ډوب و چې داناطولیا بیلربې رامخته شو خپل اس یې ودراوه او عرض یې وکړ:

« درونده سلطانه ! د اندیښنې له پاره تر اوسه کوم ځاې نه شته»

سلطان د بیلربې د خبرو په اوریدو سره داسې وځلید لکه څوک چې دخوبه را بیدار شوی وي ،سلطان خپله آس تم کړ او دیني چري د دلګیو په لور متوجه شو اوپه لوړ اواز یې وویل:

« قاسم بن هشام ...... دلته راځه....»

قاسم دسلطان څخه څو قدمه مخته د لارډ سلاس د ساتونکې ډلې لیکې څیرلې خوکله یې چې دسلطان اواز واورید نوخپل آس یې را شاته کړ او لکه په هوا کې د الوتونکې مرغه په څیر دسلطان خوا ته راورسید. سلطان قاسم ته حکم وکړ چې:« قاسم بن هشامه ! دیني چري ټولو سالارانو ته زما حکم ورسوه چې زړونه واړه نه کړي ، مخته ورشئ او جنګیږئ او دښمن ته د ترون د ماتولو سخته سزا ورکړئ. بریا او فتحه زمونږ په برخه ده.»

لږه شیبه وروسته قاسم د یني چري ټولو سالارانو ته د سلطان پیغام ور رساوه. خو سلطان په خپله ناهیلې و. په دې وخت کې د سلطان غوږونو ته په ناڅاپي توګه د لارډ سلاس غږ ور ورسید..... لارډ سلاس په ډیر تکبر سره سلطان دخپل ځان سره دمقابلې له پاره راباله. سلطان سمدلاسه دکمان څخه یو غشې هغه لورې ته ورپریښود او د هنګری د پادشاه لارډ سلاس اس یې پرې ننبه کړ ، اسپ د غښې دلګیدو سره سم په هنریدو شنریدو شو او لکه د لیونې په څیر یې مخته منډې کړې ، لارډسلاس یې دکنترولو ډیره هڅه وکړه خو زخمې آس د سختو ځغلیدو وروسته د خواجه خیري د عسکرو تر مخ را پریوت. دآس د راپریوتو سره سم لارډ سلاس هم دیني چري د فوځونو په پښو کې راپریوت. خواجه خیري سمدلاسه خپله توره راوویستله اودلارډ سلاس په ستونې یې ورکیښوده ، کله چې ترون ماتونکې لارډ سلاس مرګ په خپل سر وکوت نوپه زاریو یې پیل وکړ او خواجه خیري ته یې لاسونه جوړه کړل او ورته یې وویل:

«سالاره !ما مه وژنه. ما ونیسه ، تاته به زما په سر څومره انعام چې ته غواړې درکړل شي»

خو قهرجن خواجه خیري ته د لارډ سلاس د ترون دماتولو پرته نور څه په ذهن کې نه و. هغه د هنګري دپادشاه یوه خبره هم وانه وریده اودخپلې تورې په یوه وار یې د لارډ سلاس سر له تنې پرې کړ. دهنګري د پادشاه او زیجینډین دترون لاسلیک کونکې او د اتحادې فوځونو ځواکمن مشر لارډ سلاس خپل انجام ته رسیدلې و. خواجه خیري د لارډ سلاس سر په خپلې نیزې کې را وپورته کړ او نیزه یې د عیسایانو په لور ورمخته کړه ، ددې تر مخه د ترون یو نقل لا دپخوا څخه د یوې نیزې په سر کې ټومبل شوې و او صلیبیانو هغه په خپلو سترګو کوت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې دصلیبیانو سترګې په خپل پادشاه په پریکړې سر باندې و نښتې نو زړونه یې له لاسه ورکړل ، هغوې ته د جنګ په پیلامه کې بدفالي پیدا شوې وه ، او اوس یې چې د لارډ سلاس پرې کړې سر وکوت نو صلیبیان په دې متیقین شول چې د ترون ماتولو سزا یې سر ته راغلې ده . کله چې دهونیاډې سترګې د خپل پادشاه لارډ سلاس په سر و نښتې نو هڅه یې وکړه چې د خواجه خیرې څخه د لارډ سلاس سر بیرته واخلي. څو ځله یې ډیرې کلکې حملې وکړې خو هر ځل یې ماتې په برخه شوه، لړوروسته د عیسایی مجاهدینو مشر او دپوپ نماینده کارډینل جولین د قاسم بن هشام تر حملې لاندې راغې ، قاسم هغه نه پیژانده مګر هغه قاسم پیژانده ، په همدې وخت کې دشا له اړخه اغاحسن چغې کړې چې:

« قاسمه ! ....دا همغه کارډینل جولین دې. چې د اروپا ټول فوځونه یې په مذهبی بنسټونو سره راټول کړي دی اوعیسویان یې د زنجیېرین د ترون په ماتولو مجبور کړې و ....»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره لکه د اور سکروټه وګرزید ، رامخته شو اوپه کارډینل جولین باندی مرګونې ګذار وکړ، دقاسم عسکرو هم دقاسم سره په دې اړه بسپنه کوله خو قاسم په سخته توګه هغوې منه کړل ، قاسم کارډینل جولین ته د خپلې تورې د وهلو کمالات ورښوول . خو کله چې هغه بې هوشه کیده او نژدې و چې دخپله آسه راپریوزې د عیسوی لښکرو له اړخه یو غشې راغې او دقاسم پښه یې ورزخمې کړه ، اوس نو دقاسم سره دجونیل له پاره دلوبو وخت نه و پاته. په دې اساس یې خپل ښې لاس په هوا کې پورته کړ اوپه یوه درانه ګذار یې د کارډینل جولین د چپ اړخ ذره او دهغې بازو له تنې پرې کړ. جولین هغه څوک و چې ټول عیسویان یې د د ترون ماتولو ته هڅولی وو. نو کله چې صلیبیانو دهغه انجام وکوت نو پښې یې سستې شوې ، په همدې وخت کې د جولین سره دوه کسه نور بشپان هم له منځه ولاړل. اوپه دې توګه د جنګ دمیدان انځور په بل مخ واوخت. کله چې د ینې چرې ځوانانو عیسوي فوځونه دتیښتې په حال کې وکتل نو هغوې پرې خپلې حملې نورې هم ور زیاتې کړې.

اوس نو هونیاډې په مکمله توګه ناهیلې شوې و ، هغه یو ځل نیم دخپلو ماتې خوړلو فوځونو د راټولو هڅې وکړې خو بریا ور په برخه نه شوه. بلاخره یې دعیسوي فوځیانو په کومک ځان خوندې ځاې ته ورساوه او وتښتید. مسلمانانود سترګو په رپ کې دصلیبیانو څخه میدان و نیو. په دې جنګ کې د اتحادې ځواکونو درېمه برخه فوځونه له منځه تللې و. د شاه سلاس نه علاوه په دې جنګ کې څو کسه مشهوره بشپان هم له منځه تللې و ، خو تر ټولو زیات عبرتناکه لاش دکارډینل جولین و چې د ترون په ماتولو کې یې مهم رول لوبولې و .اوهمدا دعیسویانو د تباهۍ اصلی سبب ګرزیدلې و . هغه ددې ترون دماتولو ګناه په خپله غاړه واخسته اود هنګری د قانون جوړولو غونډه یې دې ته اړ کړې چې د ترون دماتولو ملاتړوکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نومبر په لسمه سلطان ، عیسویانو ته د ترون دماتولو سخته سزا ورکړه ، او په یولسمه ورځ یې د وارنا انتظام یو ځل بیا په خپلو لاسو کې واخست. خو دا ځل قهرجن سلطان بیرته ژر ستنیدونکې نه و. هغه خپل یلغار ته دوام ورکړاو په څو ورځو کې یې سربیا او بوسنیا هم ونیول. دا دواړه هیوادونه د یوناني کلیسا تر حکمرانۍ لاندې و. ددې دواړو هیوادونو پادشاهانو پرته له کوم شرطه د سلطان اطاعت ومانه.هونیاډې لاطینی کلیسا منله اود رومن کتولیک مذهب پیرو و.

دسربیا یو تاریخپوه « رانګي» لیکي چې:«یو ځل د سربیا پادشاه « جارج برنیکویچ» د هونیاډې څخه پوښتلې و چې که چیرې برې ور په برخه شي نو دمذهب په اړه به یې فکر څه ډول وي ؟ نو هغه ځواب ورکړې و چې: سربیا به د رومن کتولیک دمذهب په خپلولو باندې مجبوره کړم...... اوس چې سلطان مرادخان ثاني دخپلې لوښې تورې سره د سربیایانو په سر ورختلې و نو جارج همغه پوښتنه د سلطان څخه هم وکړه. سلطان ورته په ځواب کې وویل: چې دهر جومات سره به یو چرچ هم جوړوم. اوخلکو ته به پوره ازادي وي چې دخپلو مذهبونو په مطابق په مسجدونو کلیسا و کې خپل خپل عبادت وکړي.»

همدا علت و چې جارجبرنیکو وچ د سلطان دفوځونو د تم کولو هڅه و نه کړه او پرته له جنګه یې خپل هیواد هغه ته تسلیم کړ. بوسنیا هم په همدې توګه د سلطان تر مخ تسلیم شوه ، هغوی د خپلو اویاو جنګي کلاګانو دروازې دسلطان تر مخ پرانستې اوپه دې توګه د بوسنیا شاهي کورنۍ له منځه ولاړه او سیمه یې د عثماني سلطنت برخه وګرزیده.

د صلیبیانو د ترون ماتولو دهغوی په کورنیو باندې هم ډیر اغیز درلود، د بوسنیا او سربیا ګڼ شمیر عیسوي کورنیو په خپله خوښه اسلام و مانه ، د بوسنیا خلکو د ورمن کتولیک د مذهب څخه کرکه کوله او د سربیا زیات شمیر کورنۍ هم دهمدې نفرت له امله او داسلام دحقانیت په خاطر په اسلام کې را ننوتې. سلطان په همغه لسم اویولسم نومبر د خپل سلطنت دایره پراخه کړه ، دبوسنیا د سوبې وروسته عثماني فوځونو ارام کاوه ، ځکه سلطان هم هملته په بوسنیا کې د څه وخت له پاره تم شوې و. دلته دپاته کیدو په وخت کې هغه د ښار ګوټ ګوټ کې ترکانو ته د میشت کیدلو مشوره ورکوله. سلطاني فوځونو په بوسنیا کې د صلیبي ځواکونو په څیر کوم بد کړچار ادا نه کړ اونه یې ځوک ووژل ، اونه کوم سپاهي دخلکو د کورونو دلتیون له پاره د چا دروازه و ټکوله.

قاسم هم په بوسنیا کې موجود و. نن ددې ښار د فتحه کیدو دویمه ورځ وه. په لمړۍ ورځ قاسم په هغه لښکرو کې شامل و چې د بوسنیا په شاهي محل باندې یې حمله کړې وه. ددې حملې په دوران کې یو شمیر ځوانانو د قاسم اودهغه دملګرو پخلاف جنګ کړې و اوغوښتل یې د قاسم دحمله مخه ونیسي. خو هغوی ټول په دې مقابلو کې له منځه ولاړل. پرون کوم وخت چې قاسم محل ته د حملې په پایلو کې ورننوت نو د شاهي محل د ټولو ښځینو په لاسو کې یې دتورو په کتلوسره حیرانتیا و ښووله. دې کار د یني چري فوځیان د ستړې ستونزې سره مخامخ کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

و ، ددې ښځینو وسلوالو قومنده د یوې بوسنیایی شهزادګۍ په لاسو کې وه . دې ټول ښځو د محل په دهلیزونو کې خپلې فوځې ډلې درولې وې. قاسم خپلو فوځیانو ته د ښځو د وژلو څخه د لاس اخستو حکم وکړ او په خپله یی په لوړ اواز د بوسنیا شهزادګۍ ته ورغږ کړ:

« درنې شهزادګۍ !..... ستاسې ټول هیواد زمونږ د سلطان اطاعت منلې دې ، ستاجنګیدل هسې بې مقصده دي. ښه به داوي چې وسله و غورزوې اوزمونږ تورو څخه امن وغواړې.»

خو شهزادۍ د زمرۍ په څیر و غړمبیده « مونږ مسلمانانو ته د ځانو د تسلیمولو په ځای مرګ ته ترجیح ورکوو. مونږ اوریدلې دې چې مسلمان عسکر د وحشې حیواناتو څخه کم نه دي....»

« درنۍ شهزادګۍ ! تا دا خبره غلطه اوریدلې ده ، ستاسې په ټول ښار کې هیڅ مسلمان عسکر د چا کور ته نه دې ورننوتې ، مونږ د چا د غلامولو له پاره جنګ نه کوو . بلکه زمونږ تورې د حق اوصداقت پریکړې کوې»

د بوسنیا شهزادګۍ چې مخ یی د اور د لمبې په څیر تک سور ځلیده دقاسم دخبرو د اوریدو سره اغیزمنه شوې وه خو بیا یی هم په پوره رعب سره وویل:

« سهي ده ، که چیرې تاسې ریښتونې یاست نو زمونږ له پاره لاره پریږدئ ، مونږ د محل څخه وزو او په ښار کې پناه اخلو ......تاسې خپل عسکر زمونږ دلارې څخه لرې کړئ.....»

قاسم سمدلاسه خپل عسکر یوې لورې ته کړل. بوسنیایی شهزادګۍ لوڅه توره په لاس د شاهي محل د ښځو سره یو ځای په پوره جاه و جلال سره د محل څخه ووتله . قاسم دهغوې تعقیبول مناسب و نه ګڼل ، او دمحل ځلوېښت پنځوس ښځینه غړې ، چې ټولې د شاهي کورنۍ پورې مربوطې وې ، په څو لمحو کې د قاسم اودهغه د عسکرو له سترګو پناه شوې.

نن قاسم دیني چرې دفوځونوسره یو ځای په ښار کې ګشت کاوه اودهمدې شهزادګۍ په اړه یی فکر کاوه . هغه په دې فکر کې و چې خداې خبر چې دا د محل افت به اوس کوم ځای کې وي ، سلطاني فوځونو ته په بوسنیا کې د جنګ کولو له پاره ډیره اړتیا پیښه نه شوه. یوائې په شاهي محل کې لږ څه مقاومت وشو خو هغه هم قاسم ډیر ژر تر ولکې لاندې راوست ، اوس نو قاسم د درې ځلورو آسپ سپرو عسکرو سره یو ځاې د ښار په کوڅو کې ګرزیده . دبوسنیا خلک لا تراوسه هم د فاتح لښکر څخه په ویره کې وو . یوائې یو کس نیم به دکوره د وتلو جرءت کاوه.

قاسم د یوه کور تر څنګ تیریده چې یو ناڅاپه ودرید. د کور څخه دیوې ښځې چغې او سورې اوریدل کیدې ، قاسم په پوره حیرانتیا سره دخپلو ملګرو سپاهیانو په لور وکتل اوبیا د لږ څه فکر کولو وروسته د خپله اسه را

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکته شو ، دهغه ملګري هم دهغه سره يوځاي دخپلو آسونو څخه را ښکته شول. هغه په ډير احتياط سره ددروازې په لور ورغې ، توره يې راوويسته اود خپلې تورې په لاستې يې دهغه کور دروازه و ټکوله. تر ډيره ځنډه پورې ددروازې ترمخه و دريد او انتظاريې کاوه ، د ژړغونې ښځې د ژړا اواز اوس هم همغسې اوريدل کيده ، بلاخره قاسم خپل دوه کسه ملګري هملته ددزوازې مخې ته و درول اوپخپله ددوو نورو عسکرو سره يو ځاي کور ته ور ننوت. دا يو کوچنۍ شانته کور و چې ددې کور د يوې کوټې څخه د يوې ښځې زړه بوګنونکې اوازونه راتلل. قاسم لوڅه توره په لاسو کې نيولې په ډير احتياط سره د هغه کوټې په لور ورغې. دکوټې دروازه يې پرانسته او د کوټې دننه يې وکتل. خو کله يې چې هلته يوه ځوانه ښځه وکتله چې ځانته پرته ده او چغې وهي نو سمدلاسه بيرته شاته شو ، ځکه دهغې ښځې اولاد کيدونکې و او د هغې سره په کور کې هيڅوک دويمګړې نه تر سترګو کيده.

قاسم په عجيبه حالت کې را ګير شوې و ، نه پوهيده څه وکړي. يوناڅاپه يې په فکر کې څه راغلل ، د کور څخه بيرون راووت ، هغه غوښتل د ګاونډيو کورونو څخه څوک پيدا کړي اوددې ښځې کومک ته يې ور وړي. داسې کومه ښځې چې د ولادت په امورو کې بلدتيا ولري. هغه هملته د يوه نژدې کور دروازه ور وټکوله ... او څو لحظې يې هلته ددروازې تر مخه انتظار وويست ، لږه شيبه وروسته وروته د کور دننه د قدمونو اواز تر غوږ شو اوبيا يو چا د دروازې تر شا په ويريدونکې توګه و پوښتل:

« څوک ؟.....»

دا د يوه زوړ سړي اواز و. قاسم فکر وکړ چې د مفتوحه قوم خلک څومره په ويره کې را ښکيل شوي دي. په داسې حال کې چې دسلطان لښکرو په بوسنيا کې دهيچا مال او سر ته زيان نه ورسولې. خو بيا هم د ښار خلکو دخپلو کورونو دروازې تړلې وې او په کورنو کې غلي اوپټ ناست و. قاسم ددې بوډا د اواز د اوريدو سره سم وويل:

« ګوره ! زه دسلطاني لښکر سالاريم ..... ستاسې تر څنګ يوې ښځې ته د اولاد دپيدا کيدو له پاره کومک ته اړتيا ده. هغه چيغې وهي ، په دې خاطر دهغې سره د يوې ښځې د شتون اړتيا ده. ځکه هغه بلکل ځانته ده. که چيرې سمدلاسه دهغې کومک ته څوک ور و نه دانګي نو هغه به له منځه ولاړه شي.....ايا ستاسې په کور کې داسې کومه ښځه شته چې دهغې بې چاره سره کومک وکړي ؟

دقاسم دخبرو په اوريدو سره هغه بوډا خاموشه پاته شو . تر لږ ځنډه پورې همداسې چپه چپتيا وه اوبيا يې دروازه پرانسته ، دا يو کمزورې اروپايي بوډا سړې و ، دهغه په سترګو کې حيرانتيا هم وه او ويره هم. دغه زوړ سړي قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبيا يې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته لکه چې زمونږ ددې ګاونډې دکور په اړه خبره کوې....ته لږ ځنډ وکړه زه دخپلې لور سره خبره کوم » زوړ همدومره وویل اوولاړ.

قاسم په دې خوشحاله شو چې د زوړ سړي د زړه خخه ویره تللې وه. ځکه هغه د بیرته ستنیدو په وخت کې دخپل کور دروازه پرانستې پریښوده ، شوني وه چې هغه ته دخپل ګاونډې د اولاد د پیدا کیدو په اړه معلومات و. همدا علت و چې بوډا ته دقاسم خبره ریښتیا ښکاره شوه او ویره یې له زړه څخه ولاړه. قاسم لا په همدې فکرونو کې ډوب و چې دهغه بوډا سره دوه ښځې را غلې. دې ښځو خپل وجودونه اومخونه په لویو لویو ټکریو کې را نغاړلي وو. کله چې قاسم هغوې وکتلې نو د هغوې ددرننبت له پاره یې د یوه ریښتوني مسلمان په څیر خپلې سترګې ښکته کړې. اوس نو دقاسم اندیښنه له منځه تللې وه ، ځکه هغه زوړ سړي دغه دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ور ننویستلې ، قاسم هغه بوډا له ځآنه سره تم کړ او ورته یې وویل:

« ګوره ! که څه شي ته اړتیا پیښه شي نو د ویرې او خوف پرته یې ماته ووایه. مونږ به د کوچني دپیدا کیدو پورې همدلته ددروازې تر شا ولاړ اوسواو ستاسو له پاره دخیر دعاوې کوو.»

د زوړ سړي په سترګو کې یوځل بیا حیرانتیا را وځلیده. هغه فکر کاوه چې د فاتح قوم سپاهي خو داسې نه وي. هغه ته خپل پخواني ژوند را په یاد شو ، یعنې هغه وخت چې د رومن کتولیک کلیسافاتحین چې دهغه هممذهبه هم وو ، کله چې د فاتحینوپه څیر دې ښار ته را ننوتل نو دښار هیڅ ځاې سلامت پرینښود. کورونه یې لوټ اوتالا کړل ، ځواني نجوني یې له ځانه سره یوړلې ، زاړه او کوچنیان یې په دیره بې دردۍ سره ووژل او فصلونو ته یې اور ور واچاوه. هغه په همدې فکر کې و چې نن مسلمانان هم د فاتحینو په څیر دلته راغلي دي خو دوې د هیچا کور ته د ورننوتلو هڅه نه ده کړې او نه یې چاته کوم زیان ور رسولي دي ، زوړ بوډا اوس د حیرانتیا په ځاې قاسم ته د مینې په سترګو کتل. هغه دې کورته دور ننوتلو نه مخته د قاسم څخه و پوښتل:

« زویه ! یوه پوښتنه درڅخه کوم....بده خو به یې نه ګڼې ؟»

په دې وخت کې د بوډا سره راغلې دواړه ښځې دخپل ګاونډې کور ته ور ننوتې وې ، یواځې همدا بوډا ددروازې تر مخ پاته وو اودقاسم سره یې خبرې کولې. قاسم دبوډا د خبرو په اوریدو سره وخندل او ورته یې وویل:

« بلکل ! و پوښته.... په ما به ستا هیڅ خبره بده و نه لګیږي»

« ګوره زویه ! ته خوپوهیږې چې مونږ عیسایان یو اوزمونږ د نجات ورکونکې نوم یسوع مسیح دې. هغه د خداې زوې هم دې او دهغه رسول هم. خو ما اوریدلي دي چې تاسې مسلمانان هم یو نبي لرئ.... په دې خاطر زه له تاڅخه پوښتم چې ستاسو نبي د خداې څه کیږي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم له پاره د بوډا پوښتنه ډیره په زړه پورې او د توقع نه پورته وه. هغه ورته په خندا ځواب ورکړ اوورته یې وویل:

« زمونږ د نبي نوم «محمد الرسول الله صلی الله علیه وسلم» دې ، هغه د الله تعالې بنده او دهغه استازې دې. مونږ عقیده لرو چې الله تعالې وحده لا شریک ذات دې. او دهر ډول اړتیاو او احتیاجاتو څخه غني اوبې پرواه دې. نه یې کوم اولاد شته او نه په مخلوقاتو کې داسې موجود شته چې دهغه د ذات سره دهمسری کولو دعوه وکړی.»

د بوډا سړې په تندې باندې دحیرانتیا لیکې راپیدا شوې اوپه سترګو کې یې په زړه پورې ځلا را وځلیده. بلکل همغسې ځلا لکه څوک چې یوه ورکه په نا ځاپې توګه راپیدا کړې ..... هغه په بیړنی توګه د قاسم څخه یوځل بیا وپوښتل:

« ته به هرو مرو همدلته تم کیږې ، زه دننه ورځم که چیرې دکوم شې اړتیا پیښه شوه نوښکاره ته چې همتا ته به یې وایم.» زوړ سړې دننه ورغې خو یو ځل بیا پښه نیولې شو ، هغه د څو قدمو د اخستو په وخت کې څه فکر کړې و نو په دې خاطر یې خپل مخ را وګرځاوه اوقاسم ته یې وویل:

«تاسې بیرون ولې ولاړ یاست ، دننه راشئ او کینئ د لږې شیبې خبره ده. زه به درته هلته په انګړ کې کټ واچوم .» زوړ سړې همدومره وویل اوبیا یې دقاسم دځواب د اوریدو پرته دننه قدم کیښود.

اوس نو قاسم اودهغه دوه کسه ملګري دننه په انګړ کې ناست و ، پاته سپاهیان دخپل ګشت په لور روان شول ، دننه دکوټې څخه تر اوسه پورې هم دهغه ښځې د تکلیف نه ډکې چغې اوریدل کیدې ، خو اوس قاسم ډاډمن و ، هغه په ډاډه زړه هلته په انګړ کې ناست و او دهغه زاړه بوډا سره په خبروکې بوخت و . په دې وخت کې هغه زوړ سړې ترې یوه بله پوښتنه وکړه:

« اوریدلې مې دي چې ستاسې سلطان پر چا باندې بې دلیله یرغل نه وروړي ...... عیسویانو په ډیره بده توګه خپله ژمنه ماته کړه نو په دې خاطر یې ترې په لوڅه توره بدله واخسته..... ایا دا ریښتیا دې ؟»

« هو ! دا ریښتیادي. زمونږ سلطان د هونیاډې سره د لسوکالو له پاره دجنګ د نه کولو تړون لاسلیک کړې و . خو صلیبیانو هغه په همغه لمړی میاشت کې ماته کړه . نو دهمدې تړون دماتولو دسزا په خاطر مونږ یواځې د هنګري دپادشاه سر پرې کړ او په نیزه کې مو پورته کړ ، خو تر څنګ مو د تړون دماتولو ملاتړې دروم دپاپا نماینده کارډینل جولین هم دوه ټوټې کړ. ځکه دې سړې ټول عیسوی ملت د مسلمانانو پر خلاف د تړون د ماتولو او جنګ کولو له پاره را خوزولې و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زاړه سړي د قاسم خبرې په ډیر غور او دلچسپۍ سره اوریدې. داسې بریښیده چې دقاسم شخصیت اوخبرو پرې ډیر زیات اغیز کړې و ، هغه دمسلمانو سپاهیانو دکړچار څخه هم ډیر اغیزمن شوې و . په همدې وخت کې د کوټې څخه یوه ښځه راووته او په ګړندۍ توګه ددوې لورې ته راغله خو انګړ ته د راکیوتو د مخه هملته په برنډه کې تم شوه او زوړ سړي یې ځانته ور وباله. لږه شیبه وروسته هغه زوړ سړې بیرته راستون شو او قاسم ته یې وویل..... « دڅه ضروري شیانو له پاره اړتیا ده..» قاسم د هغې شیانو د راوړو له پاره خپل سپاهې و استاوه ، هغه ښځه بیرته ولاړه او قاسم یو ځل بیا دهغه بوډا سره په خبرو کې بوخت شو . په دې وخت بوډا ورته وویل:

« زویه ! تا ماته تر اوسه پورې خپل نوم و نه ښوده ...... اونه دې راته دا وویل چې ته په فوځ کې څه رتبه لرې . یواځې همدومره دې را ته وویل چې ته دسلطاني فوځ یوسالار یې. زه غواړم ستا په اړه معلومات ولرم.» قاسم د شونډو لاندې وخندل اوبیا یې په خندا کې ورته وویل: « زما نوم قاسم بن هشام دې... اوزه په سلطاني لښکر د پنځه زره فوځونو سالار یم، خو ستا دروندہ مشره ! ستا نوم څه دې ؟»

« زما نوم «بارټاکوزین» دې. ما خپل ټول ژوند په سمندر کې تیرکړې دې ، د عمر په لمړیو کې مې د عیسویت روزنه تر لاسه کړې وه خو وروسته مې د کشتۍ د چلولو روزنه تر لاسه کړه او ترڅو کالو مخته پورې د کریټ د جزیرې د یوه بحري جهاز کپتان وم..... اوس مې عمر خوړلې دې نوپه دې اساس په کور کې ناست یم. اوس زما زوي دجهاز کپتان دې. په دغو دواړو نجونو کې یوه زما لور ده اوبله زما دلور ملګرې ده چې د پناه په خاطر زمونږ کور ته راغلې ده.»

زاړه سړي «بارټاکوزین» په ډیره لنډه توګه قاسم ته ځان ور پیژانده ، اوس نو قاسم نور هم په ډیر درنښت دغه زاړه سړي ته کتل. دواړو تر ډیره پورې پخپلو منځو کې سره خبرې کولې ، ان تر دې چه هغه سپاهې هم دسامان داخستو وروسته بیرته راستون شوې و . بارټا کوزین سمدلاسه پورته شو اوهغه سامان یې واخست اودکمرې په لور ورغې. د هغې ښځې چیغې او سورې لا تر اوسه هم لکه دپخوا په څیر اوریدل کیدې. داسې بریښیده چې هغه په ډیر سخت حالت کې وه. کله کله به دهغې دا چغې په سختو زګیروي بدلیدې. بارټاکوزین دا ځل دننه ورغې خوبیرته زر راستون نه شو .....قاسم دخپلو عسکرو سره هملته په انګړ کې خاموشه ناست واو ددې ستونزمن وخت د تیریدو انتظار یې کاوه. څو شیبې او څو ساعتونه یو په بل پسې همداسې تیر شول اوبیا داسې شیبه هم راغله...... چې دکمرې دننه د یوه کوچني ماشوم د ژړا اواز را ووت. د ټولو زړونه وخوزیدل ،قاسم دخپله ځآیه ناڅاپه پورته شو ،خو لږه شیبه وروسته یې چې د کوچني ماشوم ژړا واریده نو اندیښنه یې لرې شوه،

اوس نو قاسم خپله دنده تر سره کړې وه. هغه د یوې اولاد پیداکونکې ښځې سره کومک کړې و ، د یوې داسې ښځې سره چې دجنګ په خاطر یې خپل ځان په کور کې بند کړې و اوهیڅ یار و مددګار یې نه درلود او ددرد څخه یې چغې او نارې دکوره بیرون اوریدل کیدې. اوهمدا د یوه مسلمان سپاهي دنده وه. قاسم خپله دنده تر سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړې وه او اوس يې غوښتل چې ددې ځآيه ولاړ شي ، هغه خپلو ملګرو ته د تللو حکم وکړ او پخپله هم راپورته شو خو د تللو دمخه يې غوښتل دهغه زاړه سړی سره ووينې او د کوچنې اودمور د روغتيايي حالت په اړه يې ځان پوه کړي. هغه بارټاکوزين ته ورغړ کړ. کله چې هغه قاسم ته نژدې راغې نو قاسم وکتل چې هغه دخوشحالۍ څخه ټول لړزيږي ،دهغه تر شا دواړه ښځې ، په داسې حال کې چې هغه کوچنې يې په لاسو کې نيولې و ولاړې وې. ښځې د قاسم څخه يوڅو قدمه اخوا ولاړې وې ، بارټاکوزين قاسم په خپلو لړزانده لاسو کې ونيو او داحساساتو نه په ډک اواز يې ورته وويل:

« زويه ! ته چيرې ځې ؟نن به ته هيچرې هم نه ځې. مونږ به د زړه له اخلاصه ستا خدمت کوو. تاته دې مبارکه وې ، ستا اوزمونږ هڅو ډيرې ښې پايلې درلودې.« بريټا » د سپوږمۍ په څير ښايسته زوې وزيږوو. ته به ډير حيران شې چې ددې کوچنې پلار دسلطان پر خلاف دهونياډې په فوځ کې شامل دې ، کله چې هغه ته داګيزه شي چې دهغه مرګونې ښځه او نوې پيدا شوې زوې د سلطان د فوځ د يوه سالار له اړخه خوندي کړل شوي دي نو په هغه به څه تيريږي !! ....

«زما لور او دهغې ملګرې ستا دکړچار څخه ډيرې اغيزمنې شوې دې ، هغوې دواړه غواړي له تاسره ووينې.»

دقاسم په څير يو مخلص سپاهي ته دداسې شيانوکومه اړتيا نه وه. .... ! هغه بيړه دلوده چې بيرته خپل لښکر ته ځان ورسوي. په دې خاطر يې بارټاکورين ته وويل.

« درونده مشره ! دا څه چې ما کړې دا ټول زما په دندوکې و. زه دلته ددې نه زيات نه شم تم کيدې ، بس ماته به اجازه راکړې»

لا تر اوسه بارټاکوزين څه نه وويلې چې دشاته ولاړو ښځو څخه يوې ځان را مخته کړ اود قاسم تر مخه و دريده ، دهغې دغه حرکت نه يواځې قاسم اودهغه ملګري عسکر حيران کړي و بلکه پخپله بارټا کوزين يې هم په حيرانتيا کې اچولې و. خو دغې ځوانې ښځې د را تلو سره سم د خپله مخه پلو ايسته کړ ، کله چې دقاسم اودهغه دملګرو سترګې دهغې پر مخ باندې پريوتې نو درې واړه د حيرانتيا څخه ...... دا خو همغه ښځه وه چې د بوسنيا په شاهي محل کې يې د محل دښځې د ساتنې له پاره توره لوڅه په لاس کې نيولې او د قاسم تر مخه ولاړه وه. دا خو شهزادګۍ وه.د بوسنيا د شاهي کورنۍ ښايسته او حسينه شهزادګۍ..... قاسم دهغه په کتلو سره ګوته په خوله کې ونيوله ، هغه په دې فکر کې شو چې دبارټا کوزين په کور کې پناه اخستونکې ښځه همدا شهزادګۍ وه ، دحيرانتيا په اساس يې نور څه و نه ويل ، خو همدومره يې وويل:

« ت........ته ؟؟»

« هو !......زه !»

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهزادګۍ خندل ، دهغې په سترګو کې په يوه وخت د ممنويت ، احسان ، محبت او عقيدت جذبه ښکاريده . هغه خپله ښايسته څيره را پورته کړه اودقاسم تر مخه ډيره ويريدلې او اغيزمنه شوې ولاړه وه .دهغې په سترګو کې د قاسم له پاره دعقيدې او محبت اوښکې وې.

قاسم ته دهغې دغه انداز ډير ښه ښکاره شو . خو هغه يو مسلمان مجاهد شخصيت و ، سمدلاسه يې خپلې سترګې ښکته کړې. په دې وخت کې شهزادګۍ قاسم ته وويل:

« ما فکر هم نه کاوه چې مسلمانان به داسې خلک وي ، زمونږ دربار ته خو ځو مياشتې مخته کارډينل جونيل دپاپا پيغام را وړې و او بيا يې دمسلمانانو پر خلاف يوه وينا وکړه اوپه هغې کې يې مسلمانان ددې زمکې بدترينه وحشيان ثابت کړل. خو دپرونه تر اوسه پورې د مسلمانانو کړچار او کړنې ماته دا ډاګيزه کړه چې دروم د پاپا نماينده کارډينل جولين درواغ ويل».

قاسم همغسې دخندا نه شين و . بيايې په ډيره ټيټه لهجه وويل: « تاته به دا څه ډول معلوم شي .....چې د روم دپوپ نماينده کارډينل جولين ما پخپله دجنګ په ميدان کې دوه ټوټې کړې دې ،حال داچې کارډينل دصليبيانو د فتحو دعوا کوله او د ترون دماتولو ګناه يې په خپله غاړه اخسته. ما هغه ته عبرتناکه سزا ورکړې ده او عيسويانو ته مې دا ثابته کړه چې عيسائيت د خپل دين څخه ګرزيدلې دې ..... درنې شهزادګۍ ! ته باور وکړه چې د اسلام په سيورې کې سوزيدلې روحونو ته يخوالې او د لمنځه تلونکو ته تسکين ور په برخه کيږي.»

د قاسم دخبرو په اوريدو سره بارټاکوزين يو قدم نور هم رامخته شو او ويې ويل: « قاسم بن هشامه ! ايا ستا په مذهب کې داسې يو زوړ سړې هم را داخليدې شي چې خپل پخوانې ژوند يې ټول په عيسويت کې تير کړې وي ؟

د بارټاکوزين په خبرو قاسم يو ټکان شانته وخوړ او په سترګو کې يې دخوشحالۍ څپې و ځليدې. سمدلاسه د بارټاکوزين په لور يې مخ کړ او ددواړو لاسو څخه يې ونيوه او ورته يې وويل:

«زمونږ په مذهب کې يو سړې دخپلې ساه په اخري شيبو کې هم داخليدې شي ، زه تاته د اسلام په لور د راتلو په اساس ښه راغلاست وايم . ته زما سره يو ځاې ولاړ شه او زمونږ دسلطان سره ووينه . اوپخپله دسلطان په لاسو اسلام قبول کړه.»

خو دبارټاکوزين د ځواب په اوريدو سره قاسم يوځل بيا دحيرانتيا احساس وکړ .ځکه کوزين ورته وويل:

« نه ، زه غواړم ستا په لاسو اسلام قبول کړم..... ما داوږدې مودې راهيسې د حق پلټنه کوله. ما دهمدې تندې د ماتولو له پاره ډير اوږده اوږده سفرونه کړې دي ،خو ستا سره مې دخوخبرو کولو وروسته دا احساس کړه چې زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه تنده په لمړي ځل دماتیدو سره مخ ده. ما ته چې څومره دقدر وړ ته ښکاریږې هغومره راته سلطان نه ښکاریږي.»

اوس نو دلته قاسم ته تم کیدل اړین و ګرزیدل. ځکه هغه باید بارتاکوزین مسلمان کړې وي. هغه فکر کاوه چې یوائې د کلیمې په ویلو څوک نه مسلمانیږي، په دې اساس دې ته اړتیا ده چې نوي مسلمان ته د اسلام د نظام په اړه څه وویل شی. په دې خاطر قاسم زوړ کوزین ته وویل:

« سهي ده دروند مشره! اوس ته ماته د لږ وخت له پاره اجازه راکړه، تر څو زه د خپل لښکر ځای په لور ولاړ شم. زه به تر ماښامه پورې یو ځل بیا ستا دروازې ته راشم. او همغه وخت به تا ته د اسلام په اړه اړین معلومات درکړم.»

« سهي ده ته به د شپې ډوډۍ زمونږ سره خورې، او بیا به د ډوډۍ وروسته مونږ ټول په دې موضوع خبرې وکړو.»

دا خبره د بوسنیان شهزادګۍ وکړه...... که څه شهزادګۍ د مذهب د بدلون په اړه کومه اشاره نه وه کړې خو د قاسم په زړه کې دا خبره ننوتې وه چې اوس د بوسنیان شهزادګۍ هم د اسلام په لور را ماته شوې ده. د همدې حالاتو په کتلو سره هغه بیرته د راستنیدو ژمنه وکړه او اجازه یې واخسته او ولاړ.

د بارتاکوزین څخه د اجازې اخستو وروسته قاسم نیغ په نیغه خپل لښکر ځای ته ورغې. مسلمان سپاهیان ډیر زیات خوشحاله و. دوارنا څخه نیولې تر بوسنیان پورې ټوله سیمه هغوې تر خپلې ولکې لاندې راوستې وه. د سر بیا پادشاه «جارج برنیکووچ» چې دلارډ ستیفن نه ورسته یې دهغه ځآې نیولې و، دلارډ ستیفن د پالیسو برعکس یې دمسلمانانو سره سخته دښمنی درلوده. په داسې حال کې چې دلارډ ستیفن یوه خور د «بایزید یلدرم» ښځه وه او دهغه لور شهزداګۍ «سروین» دسلطان مرادخان ثاني ملکه وه. په دې جنګ کې جارج برنیکووچ ته هم ماتې په برخه شوه اوسلطان د سربیا سلطنت ټول په خپله ولکه کې واخست. او دعثماني سلطنت یوه برخه یې وګرزوله.

کله چې قاسم لښکر ګاه ته ورننوت نو همدا فکر یې له ځانه سره کاوه چې سلطان بوسنیا ته په ور رسیدو سره په ښکاره توګه خپله د فتوحاتو لړۍ پای ته رسولې ده او اوس به سلطان بیرته اورنه ته د تللو تکل کوي، په دې خاطر هغه فکر کاوه چې په کومه توګه د سلطان څخه دلته د پاته کیدو له پاره لاره ولټوي اوبیا ددې ځایه د البانیه په لور ولاړ شی اوخپل محبت یعنې مظلومه مارسي د سکندربیګ د وینو تویونکو پنجو څخه را خلاصه کړي. هغه هوډ وکړ چې سبا به کوم وخت د سلطان سره وینې اودخپلې دغې پریکړې په اړه به ورڅخه د اجازې غوښتلو هڅه وکړي.

دماښام د لمانځه د ادا کولو وروسته قاسم یو ځل بیا بیرته ښار ته راستون شو. خو دا ځل هغه ځانته و. دا ځل هغه نیغ په نیغه د کوزین کور ته ور روان و. او بیا د لږ وخت وروسته هغه د بارتاکوزین کور ته رارسیدلې و او دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ناست و او په خبرو کې ورسره مصروف و . د بارتاکوزين لور خپله هغه ګاونډۍ هم د خپله ځانه سره خپل کورته راوستې وه چې قاسم يې د اولاد په زيږيدو کې ور سره بسپنه کړې وه . د کوزين په کور کې د بوسنيا ښايسته او ښکلې شهزادګۍ هم د قاسم په انتظار کې ناسته وه ، دکوزين دوه ځوان زامن هلته په «وينس » کې نوکران و و . اودواړه دخپلو ښځو او کوچنيانو سره يو ځاې هملته د وينس په ښار کې اوسيدل. دهغه يواځنۍ ځوانه لور کونډه شوی وه ، دهغه ميړه يو کال د مخه د مسلمانانو پر خلاف په جنګ کې وژل شوې و. دبوسنيا شهزادګۍ چې کله د نيولو څخه خلاصه او روغه رمټه د محل څخه وتلې وه نوهغې دهمدې ښځې سره پناه اخستې وه ، اوس نو حالات ډير په زړه پورې وو. ځکه بارتاکوزين اودهغه لور د اسلام دمنلو پريکړه کړې وه . خو شهزادګۍ لا تراوسه پورې په دې اړه هوډ نه درلود.

د لږ وخت وروسته بارتاکوزين قاسم د ډوډۍ خوړلو سالون ته يوړ . هلته په دستر خوان باندې قاسم ، بارتاکوزين ، دبوسنيان شهزادګۍ ، او د کوزين لور ټول يو ځاې کيناستل او ډوډۍ يې وخوړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶

د بوسنیا شهزادګۍ

« ستاسې سلطان د عیسویانو د عبادتځایو په اړه څه فکر لري ؟...... ایا کلیساوې به له منځه یوسي ؟ اوریدلي مې دي چې مسلمانان د خپل مذهب په اړه ډیر سخت او متشدد دی ؟»

« سلطان خو حکم کړې دي چې هر چیرې چې په سربیا او بوسنیا کې مسجد جوړیږي ، تر څنګ دې یې یوه یوه کلیسا هم جوړه کړل شی تر عیسویانو ته د خپل عبادت په اړه کومه ستونزه نه وي او ټول هغه پخوانۍ کلیساوي چې چیرې جوړې شوي دي هغه به همغسې په خپل ځای پاته وی.»

« دا خو ډیر مهم قدم دي. ددې برعکس هونیاډې ویلي و چې هغه به په سربیا او بوسنیا کې ټول « یوناني کلیساوې» له منځه وړي او په ځای به یې د «رومن کتولیک د مذهب» کلیساوې جوړوی.

د قاسم او د بوسنیان د شهزادګۍ تر منځه ډیر په زړه پورې بحث روان و، زوړ کوزین هم ددوې بحث په ډیره دلچسپۍ سره اورید. هغه لږ څه په ویریدونکي توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« دیسوع مسیح خدای اودهغه دمور په اړه ستاسې مذهب څه وایی ؟»

په داسې حال کې چې دقاسم خوله دخندانه وازه وه ویې ویل: « مونږ هغه ته خدای نه وایو. بلکه هغه دخدای یو غوره نبي او پیغمبر ګڼو . مونږهغه دسیدنا عیسې علیه السلام په نوم یادوو . اودهغه درنې او محترمې مور ته سیدة مریم علیها السلام وایو.اسلام دا عقیده بلکل نه مني چې خدای دې وویشل شي اویا دې دکوم انسان پلار و ګرزي.»

د قاسم په خبره باندې شهزادګۍ یو دم را ټوپ کړاو ویې ویل:

«دا نو څه خبره شوه، که چیرې یسوع مسیح خدای د خدای زوی نه وي نو بیا هغه د چا زوی دې ؟ ایا ته دهغه دپلار نوم مونږ ته را ښوولې شې ؟»

د شهزادګۍ پوښتنه دقاسم ل پاره سخته وه .ځکه هغه به اوس څه ویلي اود چا نوم به یې اخسته. که چیرې دایی ویلي چې عیسې علیه السلام د پلار پرته دمور په ګیډه کې پیدا شوې و نوبیا به هم شهزادګۍ پرې باور نه کاوه . هغه ته نه چیرته د تللو اونه د پښو د ایښودو په خیر کیفیت پیدا شوې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« په اصل کې ددې خبرې کول چې عیسې علیه السلام د خداې زوې دې ، د خداې تعالې ذات په یو جسماني قالب کې ور اچول دي ،په داسې حال کې چې خداې تعالې جسم ته محتاج نه دې. دا زمکه او اسمانونه د خداې تعالې د قدرت ښکارندوې دي ،..... څرګنده ده چې خداې تعالې یو نه ښکاره کیدونکې هستي ده نوبیا به هغه څه ډول د یوه انسان سره رشته پیدا کړي ...... او د همدې ځآیه ویلې شو چې سیدنا عیسې علیه السلام د همغه مطلق قادر ذات د قدرت یوه نمونه ده ځکه هغه خداې تعالې چې څه وغواړي کوی یې.»

اوس شهزادګۍ یو ځل بیا قاسم په یوه اندیښنه کې ور واچاوه

« ته چې دا ځواب وایې چې خداې تعالې چې څه وغواړي کوی یې ، نو بیا ته د انساني واک او اختیار په اړه څه وایې ؟ ستاسو په مذهب کې د انسان سره څومره واک دې او د خداې تعالې سره څومره واک شته ؟

قاسم یو ځل بیا په فکر کې پریوت. ځکه هغه یو سپاهي و ، کوم مبلغ او عالم نه و چې د هرې پوښتنې ځواب ووایې. هغه د بوسنیایی شهزادګۍ له اړخه په یو ازمیښت کې اچول شوې و . خو بیا یې هم د میړانې څخه کار واخست او ویې ویل:

« درنې شهزادګۍ !دغه ټولې پوښتنې په حقیقت کې د خدای تعالې په اړه د فکر کولو په وخت کې د انسان ذهن کې را پیدا کیږي. خو په دې پوهیدل په کار دي چې د پوښتنې کونکې په ذهن کې د خداې تعالې په اړه حقیقت څه ډول انځور شوې دې. هغه انځور چې په عیسوي کتابونو کې د خداې تعالې په اړه انځور شوې دې نو هغوې خداې ته یو جسماني وجود ورکړې دې ، د بایبل په لمړي باب کې لیکل شوي دي چې .....« خداوند خدا چې کله په یخو وختو کې په باغ کې ګرزیده نو کله یې چې خبرې وکړې نو ادم او حوا یې خبرې واوریدې» (بایبل د پیدا ایښت باب) ، په همدې توګه په نورو مذهبونو کې هم هڅه کیږې چې خداې تعالې په عجیبو عجیبو جسماني وجودونو کې و ویني. تاته به ډاګیزه وي چې په بت پاله مذهبونو کې د تیرو او ختو څخه په خپل تصور کې د خداې شکلونه جوړوي او بیا د هغوې عبادت کوی.

دا چې تا د اختیار او واک خبره کړې ده نو د هغې په اړه لنډ ځواب زمونږ په خپل ذات کې شته. که مونږ په ژوره توګه متوجه شو نو زمونږ په ذات کې دوه برخې دي ، یوه هغه برخه ده چې پر هغې ز مونږ واک او اختیار نه شته. یعني د جسم جوړښت ، فطري اړتیاوې ، خوراک ، څښاک ، خوب کول یا د کوچنیانو پیدا ایښت..... او بله برخه هغه ده چې مونږ پرې پوره واک لرو . لکه د یوه چاسره بسپنه کول ، همدردي کول ، محبت کول ، رښتیا خبره کول ، د درواغو څخه ځان ساتل ، د خداې تعالې د مخلوق سره ښیګڼه کول او یا د بدی څخه د خلکو منه کول.....

زمونږ رسول کریم صلی الله علیه وسلم چې کوم کتاب را وړې دې هغه نیغ په نیغه د الله تعالې له اړخه دې او د همغه کلام دې ، هغه د مقدس بایبل په څیر نه دې ، ځکه په بایبل کې یو اځې د سیدنا عیسې علیه السلام روایات او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه د ملګرو لیکونه موجود دي. زمونږ د کتاب نوم قران کریم دې ، په قران کریم کې الله تعالې فرمایلې دي چې «......فاالهمها فجورها و تقوها ......» یعني الله تعالې انساني شعور ته د نیکۍ او بدۍ دواړو په اړه الهام ورکړې دې ، اوس دا د انسان پورې اړه لري چې هغه د نیکۍ لاره خپلوي او که دبدۍ لاره. الله تعالې انسان ته بلکل همغسې الهام ورکړې لکه څنګه یې چې پاته مخلوق ته ورکړې دې ، تاسې د شاتو مچۍ وویني ، هغوې ته چا ویلي دي چې هغوې دې دیوې کورنۍ بلکه دیوه سلطنت په څیر و اوسي. په همدې توګه د مرغاویو بچیو ته چا ویلي دي چې د اوبو په ډنډ کې ځانونه ور وغورزوي. او د مرغۍ بچې ته چا الهام ورکړې دې چې د خپلې جالې څخه دې ټوپ نه وهي.

په همدې توګه یې انسان ته هم الهام ورکړې دې ، خو څرنګه چې انسان د ټولو مخلوقاتو څخه افضل دې نو په همدې خاطر یې ورته شعور ورکړې دې اود بدیو ددې دوو الهامونو څخه یې ورته د یوه دخپلولو پوره ازادي ورکړې ده. ټول مخلوقات د الله تعالې د قانون پابند دي ، خو انساني ذات یواځې د الهې د احکامو پابند دې. په حقیقت کې د انسان سره څه دومره زیاته واکمني هم نه شته. یواځې د یوې شیبې واک لري اوهغه شیبه هم همدا موجوده وخت دې. همغه وخت چې دانسان سره شته دهغې څخه باید په سهي توګه ګټه پورته کړي ، ان تر دې چې دپایلو په اړه یې هم انسان بې واکه دې. نو اوس که څوک دا وخت داسې استعمالوي چې خپل لاسونه په زوره په اور کې ږدي نو بې له شکه چې لاسونه به یې و سوځي. دا د وخت د غلط استعمال پایلې دي چې یو انسان یې په دواړو جهانونو کې ترلاسه کوي. په مادي نړۍ کې هم او په روحاني نړۍ کې هم. لاس به دې هم و سوځي اوروح به دې هم په کړاونو کې اخته وي. خو که چیرې ته دا واک او اختیار په سهي توګه استعمال کړې نو ستا راتلونکې به پخپله ښه شی. په همدې توګه به ستا راتلونکې وختونه ټول درست و ګرځي. ان تر دې چې اخرت به دې، چې مونږ ورته د روح نړۍ وایو ، هم سهي او درست شی. دا ده په اسلام کې دانساني اختیار او واکمنۍ طریقه .

د قاسم دخبرو په اوریدو سره دشهزادګۍ سترګې دحیرانتیا څخه وازې پاته شوې وې ، زوړ بارټاکوزین داحساساتو تر اغیز لاندې راغلې و او ټول وجود یې لړزیده. لور یې «ماریا» هم د تیرې په څیر جامده ګرزیدلې وه او دوه سترګې یې په قاسم کې ور ننویستې وې. تر څو لحظو پورې په خونه کې چوپه چوپتیا حاکمه وه خو دبوسنیا شهزادګۍ دا چوپتیا ماته کړه ، هغه ته خپل اواز لکه د ژور کوهي څخه راتلونکې محسوسیده:

« تا خو زمونږ سترګې را خلاصې کړې ، داسې بریښې لکه مونږ چې پخوا په یوه نالیدلې زندان کې بندیان و ، ددې حقیقت د رامنځته کیدو څخه اوس مونږ خپل ځانونه د لمړي ځل له پاره انسانان محسوسوو. خو دا داخرت خبره چې تا وکړه ، اخرت څه شي دې ؟»

اوس نو قاسم داسې احساسوله چې کوم غیبي قوت دهغه سره د کومک کولو له پاره مامور شوې دې. هغه پرته له ځنډه وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اخرت ؟.....اخرت خو یو لازمي شي دې. څوک چې اخرت نه مني نوکه هغه خداې هم ونه مني کوم توپیر په کې نه راځي. داسې خداې چې په اخرت کې دانسان له پاره منصف نه وي ، ورته دخداې د ویلو اړتیا نه شته. قران کریم کې مونږ ته ویل شوي دي چې هر عمل او فکر لازمي پایلې لري ،تاسې چې دځه په اړه فکر کوئ دهغې له پاره هم اخرت شته او کوم عمل چې کوئ دهغه له پاره هم اخرت شته ، هغه وخت چې مونږ خپله موجوده لمحه درسته کړو نو دهغې له مخې زمونږه را تلونکې لمحه په خپله سهي کیږي ، اعمال په شخصیت باندې هم اغیز کوي ،ځکه چې اعمال دانساني روح اصلاح هم کوي او دیوچا چې انساني روح اودننه ذات اصلاح وي نو دهغه بیروني شخصیت او ذات هم باوقاره او ښایسته ښکاري. همدې ته نیک یا حسن عمل وایی. کله چې د یو چا ډیر اعمال سهي او درست وي نوهغه بیا په خپلې ښکاره او پټ ژوند کې ډاډه او مطمئن اوسي او د خپل خداې شکر کونکې ګرځي. همدغې نفس ته په اسلام کې مطمئنه نفس ویل کیږي. څوک چې دهمداسې مطمئنه نفس خاوند وي نو که هغه ومري هم ، نو مړ نه حسابیږي ، دهغه جسم له منځه ځي خو روح یې پوره اوسلامت د خپل ریښتوني پیداکونکې لورې ته ور رسیږي ، همدې ته اخرت وایی. هغه څوک چې مطمئنه نفس له ځانه سره یوسي نوهغه به تل پاتې ژوند ترلاسه کړي او همدې تل پاتې ژوند ته جنتی ژوند وایی. اوهر هغه څوک چې د مطمئن نفس خاوند نه وي او په ژوندانه کې ددغه ور په لاس شوې وخت غلط استعمال کړې وي او داسې اعمال یې تر سره کړي وي چې دهغه داخلي او بیروني شخصیت یې هم دتباهۍ سره مخ کړې وي نو هغه د مړینې وروسته بیابیا مړ کیږي او په تل پاتې سوځونکې اور کې به سوزیږي ، همدغې ته مونږ جهنم وایو ، اوهمدا ده د اخرت په اړه زمونږ عقیده.»

اوس نو شهزادګۍ ګوته په خوله په قاسم کې خپلې سترګې ور ننویستې وې،هغه په همدې فکر کې وه چې ټول مسلمانان به همداسې وي لکه قاسم چې دې. ددومره متوازنو اوبرابرو ، نیکو اوښه عقایدو خاوندان.... هغې هم هوډ وکړ چې د بارټا کوزین سره یوځاې به اسلام مني ، ځکه نور نو هغې ته د قاسم څخه د زیاتو پوښتنو کولو اړتیا نه وه. هغه خاموشه کیناسته خو په دې وخت کې بارټاکوزین یوه پوښتنه وکړه:

« قاسمه زویه ! ددې معنې دا شوه چې تر اوسه پورې چې څومره انبیاء اورسولان راغلي دي،دوې ټول دخداې تعالي غوره بندګان وو ، ددوې هیڅ یو هم پخپله خداې اویا د خداې زوې نه و.»

« بلکل دا ټول د خداې تعالي له اړخه ټاکل شوي خلک و. نبیان خو په هره زمانه کې او هر قوم ته لیږل شوي دي ، په حقیقت کې په پخوا زمانو کې چې هر نبي یارسول ددې نړۍ نه سترګې پټې کړې دي نودهغه وروسته دهغو منونکو د خپلو کم پوهیو اویا کم عقلیو په اساس هغوې ته دخداې ، دخداې د اوتارو ، اویا د خداې دزامنو نوم ورکړې دي . تاسو د سمندر نه اخوا په هندوستان کې ووینئ هلته خلکو «رام» « کرشن» او « ګوتم» د خدایانو په څیر منلي دي. حال داچې کیدې شي دا ټول وګړي دخداې نیک خلک واوسي ، په حقیقت کې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيڅ دور کې هم دنړۍ ټول خلک د يوه ډول شعور اوپوهې خاوندان نه اوسي. يوشمير خلک دالله تعالې له اړخه غوره کيږي چې مونږ ورته پيغمبران وايو. دا وګړي د شعور اوپوهې په اړه تر ټولو د ستر مقام خاوندان اوسي. کله چې دا خلک خپلې خبرې نورو انسانانو ته ورښئ نو داسې خلکو ته يې ورښئ چې دعقل اوشعور خاوندان اوسي. دا خلک ورته خپله خبره پوره پوره ورښئ او هغوې د خپلو ځانو ملګري کوي، خو کوم خلک چې دهغوې په خبرو باندې و نه پوهيږي نو هغوې د شعور له اړخه په ښکته درجه کې اوسی. همداسې خلکو ته مونږ کافر وايو. خو يو شمير داسې وګړي هم شته چې دخپلو عارضي ګټو په خاطر د حق لاره نه شي خپلولې او دسرو او سپينوزرو دځلا په کتلوسره په غلطو لارو باندې سر کيږي، دا ډول خلکو ته زمونږ په قران کې منافق اوسخت کافر ويل کيږي. زمونږ نبي او رسول صلی الله عليه وسلم چې دکوم شعور خاوند و نوهغې مرتبې ته هيڅ بل انسان نه شي رسيدلې. همدا علت دې چې الله تعالې هغه صلی الله عليه وسلم دټولو انسانانو له پاره اود ټولو جهانو له پاره ټاکلې و. زمونږ عقيده داده چې اوس به بل کوم نبي نه راځي او مونږدا عقيده هم لرو چې زمونږ په نبي باندې نازل شوې کتاب قران کريم تر قيامته پورې د ټول انسانيت له پاره هدايت اولارښوونه ده، زمونږ په مذهب کې د نورو مذهبونو پر خلاف د ذرې په اندازه هم تعصب نه شته، مونږ ددنيا هر انسان د يوه امت وګړي ګڼو اوهيڅ انسان دبل کوم انسان په غلامۍ کې نه شو کتلې.»

دقاسم خبرو ددې درې واړو په زړونو پوره اغيز کړې و، هغوې ته دقاسم خبرې د يو ډول عام فهمه خبرو په څير ښکاريدې، لږه شيبه وروسته شهزادګۍ په ويريدونکې توګه د قاسم څخه وپوښتل:

« درونده ميلمه !ما د زړه له کومي پريکړه کړې ده چې زه به خپل پلرنې مذهب عيسويت پريږدم او ستاسې مذهب اسلام به قبلوم.»

د شهزادګۍ دخبرې د پای ته رسيدو سره سم بارټاکوزين وويل:

« دا خو نوره هم ډيره ښه شوه ! اوس نو ته مونږ درې واړه مسلمانان کړه. مونږ ته ووايه چې دمسلمانيدو له پاره کومو شياتو ته اړتيا ده. ايا مونږ به د صليب په څير کوم شي په غاړه کې را ځوړندوو. يا بله څه ؟»

«نه، تاسې ته به د داسې هيڅ کولو ته اړتيا نه وي، تاسې به يواځې په پاک زړه، پوره هوش او حواسو، او اخلاص سره دا منئ چې په دې عارضي ژوند کې د نړۍ ټول کاروبار هسې بې مقصده دې تر هغې چې د تلپاتې ژوند د تر لاسه کولو له پاره هلې ځلې او هڅې اوهاند و نه کړل شی. تاسې حيواناتو ته ووينئ نوځناور د بل د ژوند په خاطر له منځه ځي ،تاسې ووينئ يوه پيشو موګک نيسي او وژنی يې، ، خو په حقيقت کې هغه د خپل پاته نسل د پايښت له پاره دا قرباني ورکوي. په اسلام کې دشهيد مرګ د ټول قوم حيات ګڼل کيږي. مونږ په حيواناتو کې دا لرۍ وينو خو انسان په خپله په دې حقيقت باندې باور نه لري، ځناور خو يواځې دخپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکي نسل له پاره ژوندي اوسي،خو انسان ته دهغه ژوند دهغه دمړینی وروسته په لاس ورځي ، دهغوې ژوند یواځې د نسل دپایښت پورې را نغښتې نه وي بلکه دهرډول مادي تمایلاتو څخه پاک یو روحاني ژوند اوسي ، تاسو به دمسلمانۍ له پاره په دې ژوند باندې ایمان راوړئ اودا به منئ چې ددې ژوند مالک الله تعالې دې ، چې وحده لاشریک دې ، او دزمکې او اسمانونو یوآځني مالک دې. انسان ته یواځې اویواځې دهمغه اطاعت کول په کار دي ، تر څنګ یې په دنیا کې د شتو ټولو شیانو ویره باید له زړه څخه وویستل شي. همدغې ته توحید وایي. تاسې به یوآځې ځو کلیمې وایيی. اوپه هغې به دزړه نه ایمان راوړئ، زه اوس تاسې ته دا کلیمات درښایم ، د کلیمې د لوست نه وروسته به تاسې په ظاهری توګه مسلمانان شئ....

« قاسم دبوسنیا شهزادګۍ ، ماریا او دهغې بوډا پلار بارتاکوزین ته کلیمه یې طیبه وروښوله:

اوبیا یې په همدې فکر هغوې ته نوې اسلامي نومونه وړاندې کړل. تر څو د بوسنیا په خلکو کې هغو د خپلو همدې ځانګړې اسلامي نومونو په واسطه و پیژندل شي. قاسم د بارتا کوزین له پاره دعباس ، دبوسنیا دشهزادګۍ له پاره د « حمیرا او دماریا له پاره د« مریم» نومونه وړاندې کړل. درې واړه نوې مسلمانان ډیر زیات خوشحاله و ، قاسم تر ډیره پورې د هغوې سره د اسلامي اعمالو اوفرایضو لکه لمونځ ، روزه ، حج ، زکات او جهاد په اړه خبرې وکړې او هغوې ته یې په دې اړه تفصیلي معلومات ورکړل.ترڅنګ یې هغوې ته ددې امورو داجرا په اړه عملي څرګندونه هم وکړه.

هیڅاته د شپې د تیریدو په اړه اندازه نه لګیده. سهار شو اوقاسم د سهار لمونځ دهمغوې سره په جمع ادا کړ اوپه ډیره خوږه ژبه یې ورته د قران کریم تلاوت وکړ. چې ددې تلاوت داغیز له امله ددرې واړو نوو مسلمانانو سترګې د ژړا نه ډکې وې.

دسهار د لمانځه دادا کولو وروسته قاسم خپلې لښکر ګاه ته ولاړ او په خپله خیمه کې په ارام ویده شو.

سلطان مرادخان ثاني خو ورځې هلته په بوسنیا کې پاته شو ، بیا یې د هغه ځایه لښکر ته دکوچ کولو امر وکړ ، اوس نو هغه بیرته د اورنه په لور را روان و. په همدې وخت کې قاسم د سلطان څخه د البانیه په لور د تللو اجازه وغوښتله. خوسلطان ورته د اجازې کولو څخه انکار وکړ او ورته یې وویل:

« قاسم بن هشامه ! دا سهي وخت نه دې چې تا د دارالسلطنت اویا لښکر څخه لرې بل چیرې واستوم. مونږ خو اوس د پرلپسې یرغلونو څخه فارغه شوي یو خو دحالاتو څخه پوره ډاډ من نه یو ، ځکه تر اوسه پورې هونیاډې لا ژوندې دې اودهغه تر بیرغ لاندې د هنګری ټول فوځ سلامت شتون لري. مونږ به هونیاډې هرو مرو سبق ور ښایو. خو اوس غواړو خپل دغه ستومانه لښکر اورنه ته د ارام کولو له پاره یوسو. بیا به دهغه ځایه تاته دالبانیه په لور د تللو اجازه درکول شي».

(c) ketabton.com: The Digital Library

په همدې خاطر قاسم هم د خپل لښکر سره يو ځاې د اورنه په لور روان شو.

تر اوسه به لا د سلطان لښکر اورنه ته نه و رارسيدلي چې هلته په بوسنيا کې بوسنيايي شهزادګۍ چې اوس حميران نوميده ، يوه ورځ اعلان وکړ ..... چې هغه غواړي په بوسنيا کې د اوسيدو په ځاې اسلامي دارالسلطنت اورنه ته ولاړه شي. حميرا په دې خپل هوډ کې ځانته وه. دهغې مور و پلار او نو خپلوان يا خو په جنګونو کې له منځه تللي وو اويا لرې نژدې سيمو ته تښتيدلي و. د بوسنيا شاهي کورنۍ له منځه تللې وه .او د عباس پرته دهغې د پوښتنې بل څوک نه و پاته. په همدې خاطر هغې يوه اسلامي ښار ته دتللو او هملته د پاته ژوند کولو په اړه هوډ ښوولي و. کله چې دهغې ددغه تصميم څخه عباس اودهغه لور مريم خبر شول نو هغوې هم ورسره تللو ته تيار شول. همغه و چې ددې درې وګړو څخه جوړه شوې قافله دلښکر د تللو څخه درويشت ورځې وروسته د اورنه په لور روانه شوه.

سلطاني لښکر باغيانو ته د سزا د ورکولو ، او د مملکت پولې د پخوا په نسبت د نورو پراخولو وروسته بيرته اورنه ته را ورسيد. قاسم د جنګ په ميدان کې بريالې او سرلوړې را ستون شوې و ، دهغه دخبرو او د ورپيښوشوو حالاتو د اوريدو وروسته دهغه کورنۍ باغ باغ شوې وه. دهغه ورور طاهر هغه په تندي باندې ښکل کړ او مورو پلاريې د خپلې سينو سره يو ځاې کړ اووريرونو يې دخوشحالۍ نه ښه شور اوغوغا جوړه کړې وه. خو د قاسم په زړه کې تر اوسه پورې يو زخم پاته و چې هغه يې ارام ته نه پريښوده. اوهغه زخم د ورکې شوې مارسي په اړه و.

هغه دمارسي سره دتل پاتې ژوند له پاره د يوځاې اوسيدو هوکړه کړې وه خو اوس د مارسي پرته هغه ته داسې بريښيده لکه ټوله دنيا چې ورانه شوې وي ، بلاخره د لښکرو د بيرته راستنيدو په دريمه ورځ هغه هوډ وکړ چې د سلطان سره به ويني او د البانيا په لور به ترې د تللو اجازه اخلي ، او هلته د ورتلو له پاره به ځآن تياروي. هغه غوښتل چې داجازې د ترلاسه کولو سره سم به ډيل نه کوي او سمدلاسه به د البانيه په لور روانيږي.

هغه ماسپښين د کوره ووت. اوغوښتل يې دماښام د لمانځه وروسته دسلطان سره ووينې ، په خپل خاص اس سپور د اورنه د بازار څخه تيريده او په زړه کې يې دا دعا کوله چې سلطان ورته سمدلاسه د البانيه په لور د ورتللو اجازه ورکړي. د هغه وخته راهيسې چې سلطاني لښکر بيرته اورنه راستون شوې و نو په بازارونو کې سوداګرۍ او ګڼه ګوڼه زياته شوې وه، دعيسويانو دلښکرو څخه په لاس راغلي د غنيمت مالونه ، غنم ، اسونه ، تورې ،هرډول کالي او ..... په بازار کې پلورل کيده. خو قاسم دهرڅه څخه بې نيازه و اويواځې دمارسي په اړه يې فکر کاوه او دبازاره په بيړه تيريده. خو يو چوک ته د رسيدو سره سم يې دخپل آس واګې راښکودې ، ځکه هغه د مارتها زړه خادمه وکتله ، دمارتها د زړې خادمې په کتلو سره يې سترګې دحيرانتيا څلاصې او خوله يې وازه پاته شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا هماغه خادمه وه چې دمارتها د قتل یوائنۍ شاهده وه ، دغه عمرتیرې ښځه په هغه شپه ژوندۍ پاته شوې وه ، دمارتها د کور ځخه د راوتلو وروسته هغه ځآې ځاې ټکرونه خوړل او ګرزیده. خلکو به د سوال کونکي په څیر لږ څه دخوراک ځښاک له پاره ورکول ، هغه به هم د ځآې د نشتوالي په خاطر هملته د جومات په دروازه کې ویده کیده. قاسم هغه پیژندله. کله یې چې دا خادمه وکتله نو سمدلاسه د آس ځخه را ښکته شو او په ډیره بیړه یې ځان د یوه ډوډۍ پلورونکې ریړې ته چې دا خادمه یې تر څنګ ولاړه وه ورساوه. تر یوه وخته پورې خو خادمې قاسم و نه پیژانده خو کله یې چې وپیژانده نو سترګې یې داوښکو ډکې شوې او سمدلاسه د قاسم په پښو کې ور پریوته. اوس نو هغې سخته ژړا کوله. قاسم خادمه ددواړو لاسو ځخه ونیوله او راپورته یې کړه او غوښتل یې له ځانه سره یې یوسي. اوس نو هغه د سلطان سره دکتلو اراه شاته غورزولې وه ، هغه دا وانګیرله چې د مارسي دخادمې سره په دې بازار کې لیدنه کتنه هسې یو خداېې معجزه ده. په دې خاطر دې ته اړتیا ده چې تر هر څه لمړۍ ددې خادمې څخه دټولو حالاتو په اړه تفصیلي معلومات تر لاسه شي، هغه دمارسي خادمه له ځانه سره په بازاري کرایه شوې سپرلۍ باندې کینوله اوکورته یې یوړه. په دې وخت لمر هم دماښام په غیږ کی د پریوتلو روان و. کله چې قاسم خپل کور ته ورننوت نو ویی کتل چې په کور کې ټول خلک حاضر دي ، تر ټولو دمخه د قاسم ورندار د دغې زړې غمجنې ښځې په کتلو سره حیرانه پاته شوه. خپل کار یې پریښنود او راپورته شوه ، قاسم هم په پوره ژورتیا سره دخپلې ورندار په لور وکتل او ویی ویل:

«دا د غزالې خادمه ده. دغزالې د تښتولو وروسته تر اوسه پورې په کوځو کو ځو کې ګرزي ، د نن نه وروسته به دا همدلته اوسي دکور په کارو بار کې به له تاسره مرسته کوي....»

سکینې د قاسم دخبرو د اوریدو وروسته په چټکۍ سره مخته ورغله اودمارسي خادمه یې په خپله غیږکې را ونغاړله. خو دمارسي خادمې دقاسم دخبرو وروسته قاسم ته به غټو غټو سترګو کتل ، دهغې شونډو ته څه راتلل او غوښتل یې چې ویی وایې خو داسې بریښیده چې کوم نالیدلي ځواک دهغه ژبه ګونګه کړې وي ، بیا دهغې دژبې څخه په ډیره سخته توګه دا څو ټکي را ووتل:

« دا.....غزاله څوک ده ؟ ایا تاسې مارسي بې بې ته غزاله وایبی؟ که چیرې تاسې وایی چې مارسي بې بې تښتول شوې ده نو تاسې خو بیا ډیره اشتباه کوئ»

خادمې دهمدې خبرو ورسته خوله بنده کړه ، د قاسم پښو څخه زمکه وتلې وه او سمدلاسه یې وپوښتل چې ایا مارسي تښتول شوې نه ده ؟ که چیرې هغه تښتول شوې نه وې نو بیا چیرې ده ؟ دقاسم زړه په زوره زوره درزیده ، او په خپل زړه کې یې دا دعاوې کولې چې کاشکې مارسي په خیریت کې و اوسي. خو دخادمې دخبرو څخه دهغه افق تار تار شو. هغه فکر وکړ چې خادمه ورته کوم بد خبر اورول غواړي. نو همت یې وکړ او بیا یې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مق......مقصد دې څه دې ؟ ته ماته څه ویل غواړې ؟...... که مارسی ریښتیا هم نه وي تښتول شوي نو بیا چیرې ده ؟» خو خادمې دقاسم د پوښتنې د ځواب د ورکولو په ځای په چغو چغو ژړا پیل کړه. دخادمې ددې ژړا په واسطه د قاسم مور اوپلار او وریرونه هم سره راټول شول ، خادمې سلګۍ وهلې او ژړل یې. دکور ټولو خلکو په ډیره ستونزمنه توګه هغه خاموشه کړه اودمارسې په اړه یې ترې وپوښتل. خاد مې د سلګیو په څپو کې وویل:

« مارسي بي بي هم دهغې د مور سره یو ځای تللې ده»

دا درواغ دي ، که داسې واې نو بیا به دهغه جسد هم دهغې دمور سره یو ځای را پیدا شوي و. د قاسم وررورورته په ډیره احساساتي توګه وویل. خو په خپله قاسم ګم سم ولاړ و. دقاسم مور او ورندار هم همدا خبره تکرار کړه. بیا نو خادمې ورته وویل:

« ما په خپلو سترګو وکتل ، مارسي بي بي دخپلې مور د وژل کیدو وروسته په ډیره میړانه د غلو مقابله وکړه اوکله چې ستومانه شوه نو بیا یې دخپلې ابرو دخوندې ساتلو په خاطر خپله توره په خپله ګیډه کې ور ننویسته. ما په خپلو سترګو وکتل چې دمارسي بي بي ټول وجود په وینو کې لت پت و او اخري ساه یې اخسته چې دخپلې مور لورې ته ورغله......بیا ابوجعفر او دهغه ملګرو دمارسي بي بي لاش راپورته کړ اوله ځانه سره یې یوړ ، د دروازې بیرون دهغوې یو بل ملګرې هم ولاړ وو. ما دا ټوله صحنه په خپلو سترګو کتله. ماغوښتل ددې پیښې وروسته ستا کور ته راشم خو نه پوهیدم چې تاسې چیرې اوسیږئ ، ما محل ته د ورننوتلو جرءت نه شو کولې ، په بازار کې مې د ډیرو خلکو څخه ستاسې په اړه و پوښتل خوهیچا راته ستاسې په اړه معلومات را نه کړ.

د قاسم وینه وچه شوې وه ، تک ژیړ رنګ ولاړ و او دیوال ته یې تکیه کړې وه. خو دهغې مور او ورندار د خادمې ددې خبرو په اوریدو سره ژړل. اوس نو دطاهر سره هم د ویلو له پاره نور څه نه و. په همدې وخت کې د زاړه هشام اواز راپورته شو.

« داهم شوني ده چې په دې وخت کې به غزاله بې هوشه وه اوهغوې دهمدې بې هوشۍ په حالت کې پورته کړې وي او له ځانه سره یې وړې وي. که چیرې هغه شهیده شوې واې نوهغو خلکو بیا د څه له پاره له ځانه سره وړله.»

خو دمارسی خادمې په زور زور خپل سر د نفې په خاطر خوځاوه او ویل یې « نه ، نه ! دمارسی بي بي څټ لاندې را پریوتې و ، هغې چې په کومه توګه خپله ګیډه په توره سورۍ کړې وه نودهغې څخه دا ډاګیزه کیده چې که هغه بې هوشه واې نو په هوش کې د راتلو سره سم به یې خپل ځان دوباره په توره سورې کاوه. زه په ډاډمنه توګه ویلې شم چې مارسی بي بي هم شهیده شوې ده.»

دا سې څرګندیده چې قاسم باندې سکته راغلې وي ، هغه ټول په همدې حال کې پرېښوول اوبلې خونې ته ولاړ. مارسي دهغه مینه وه. هغه او مارسي څو ورځو کې یود بل کیدونکې و. قاسم ته دهغې سره د تیرو ورځو دلیدونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کتنو یوه یوه لمحه را یادیده. دهغه زړه هیڅ په دې نه ډاډ من کیده چې مارسی دې له منځه تللې وي. خو اوس دهغه سره ددې خبرو دمنلو پرته بله لاره هم نه وه. هغه داسې انګیرله چې ابوجعفر ورته دروا غ ویلي دي چې مارسی ژوندۍ ده. قاسم تر ډیره پورې په همدې فکرونو کې ډوب و ،هغه ته ابوجعفر ویلی و چې مارسي د البانیی په لور تللې ده ، هغه فکر کاوه چې شوني ده چې ابوجعفر به د اذیت کولو د ډیرې سختې ویرې له امله هغه ته دا بهانه کړې وي.

قاسم تر ډیره پورې د مارسې د مرګ او ژوند په اړه په مختلفو فکرونو کې ډوب پاته و. خو اوس ورته داسې بریښیده چې مارسي ترې ډیره لرې تللې ده. په همدې وخت کې دهغه دکورنۍ خلک ټول راغلل اود هغه تر څنګ کیناستل.اوهغه یې دلاسا کاوه. هغه ته یې مور ، ورور ، ورندار ... ټول راغلي و. خوهغه د هیڅا په تلو راتلو نه و خبر شوې. هغه دمارسې په بیلتون او د ابوجعفر په ژوندي په څنګ کیدو باندې کولمې خوړلې. هغه ته نن شپه تیریدل هم ستونزمن شوي و. هغه ټوله شپه ویښ پاته و او دمارسی په اړه په فکرونو کې ډوب و.

بله ورځ هغه د اغا حسن سره یو ځای شو او دمارسي په اړه یې ددغې نوې انکشافاتو په رڼا کې خبرې وکړې ، اوس هغه غوښتل چې کوم وفاداره او نیک انسان البانیه ته و استوي اودمارسي په اړه معلومات را ټول کړي. هغه ته یوه موهومه هیله په زړه کې را ګرزیده چې کیدای شي مارسي ژوندۍ وي. هغه خپل دوست اغا حسن ته خپله ټوله قصه وکړه. او بیا یې دخپل منځي مشورو له لارې د یني چري یو ډیر تکړه او وفاداره سپاهي « ابراهیم» دالبانیه په لور د لیږلو پریکړه وکړه.

څو ورځې وروسته ابراهیم خپل ساده کالي واغوستل او د البانیه په لور روان شو ، په دې وختو کې قاسم دسلطان سره د کتلو هڅه ونه کړه. خو نن یې ددې خبر د اوریدو وروسته چې سلطان یو ځل بیا هوډ کړې چې سلطان محمد په تخت کینوي اوپخپله یو ځل بیا ګوښه ناستې شي او خپل عبادت ته دوام ورکړي ، نو د سلطان سره دکتلو له پاره محل ته ورغې. نن یې هوډ درلود چې د شهزاده محمد سره ووینې ، خو تر ټولو دمخه د سلطان سره دکتلو له پاره ورغې ،سلطان هغه ډیر ژر خپل حضور ته را وغوښت. کله چې قاسم د سلطان خونې ته ور ننوت نه د هغه په صوفیانه څیره یې نرۍ شانته خندا و کته. قاسم په ډیر ادب سره دسلطان په خونه کې حاضر شو او هغه ته یې سلام وکړ او بیا خاموشه و درید . سلطان قاسم ته د سر نه تر پښو پورې وکتل اوبیا یې ورته په خندا کې وویل:

« مونږ خو داسې انګیرله چې قاسم بن هشام مونږ له یاده ویستلي یو. خو ستا را تلو یو ځل بیا مونږ ته د ډاډګیرنه کړه چې مونږ اوس هم ستا په یاد یو.» دسلطان په خبرو کې پټ طنز رانغښتې و ، قاسم ورته په ډیره شوخۍ سره وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« نه درونده سلطانه ! خداي تعالي دې زما په ژوند کې هغه ورځ نه راوړي چې زه به ستا په خير د انسانيت محسن له ياده و کاږم...... ما زما هيله دا وه چې هره ورځ ستاسي دربار ته حاضر شم. خو هر ځل را ته مخکې خنډونه پيدا شوي دي خوکله مې چې نن يوځل بيا دسلطان دګوښه ناستې په اړه واوريدل ، نو ستاسو حضور ته د مشرف کيدو په خاطر راغلم.»

« ډيره ښه ! داسې ښرګنديږي چې د غم دولت ته د خبرو د ډيرو نيکو او ښو لارو څخه مالا مال کړې يې .»

« ددولت غم ؟...... درونده سلطانه ! زه ناپوهه په دې کنايه باندې ونه پوهيدم»

« زما مقصد دادې چې د البانوي کنيزې دلور مارسي ورکيدا ته بلکل له منځه وړې يې. مونږ همدې ته د غم دولت وايو.»

دسلطان داشارې په پوهيدو د قاسم سر ښکته شو اوسلطان ورته يو دوه قدمه نور هم رامخته شو. دقاسم په اوږه يې لاس کيښود« قاسم بن هشامه ! ته زما د زامنو په څير يې. ياد ساته چې مونږ ستا دحالاتو څخه بې خبره نه يو. مونږ د جنګ د محاذ څخه د راستنيدو وروسته سمدستي يو قاصد سکندر بيګ ته استولې و ، سکندر بيګ زمونږ قاصد ډير ښه پيژني. زه هيله لرم چې هغه به زمونږ دخبرې څخه انکار ونه کړي. ځکه ما دهغه سره دخپلو زامنو څخه پورته مينه کړې ده. زه پوهيږم چې هغه بغاوت کړې دې خو زه دهغه بغاوت د يوه نازولې ځوې د ضد په څير ګڼم اودهغې څخه زيات اهميت نه ورکوم.»

« خو درونده سلطانه ! سکندر بيګ يوازې بغاوت نه دې کړې بلکه خپل مذهب يې هم تبديل کړې دې. يا په بل عبارت هغه اوس مرتد شوې دې»

«هو ! زه په دې اړه معلومات لرم. خو زه په دې ډاډه يم چې هغه به يوه ورځ نه يوه ورځ زمونږ پلرنۍ مينه په ياد راوړي او بيرته به خپل اصل ته را ګرځي. ما هغه ته دخپلې مينې څه نښې نښانې هم ور ليږلي دي ، په دې اساس زه هيلمن يم چې هغه به زمونږ دهمدې احساناتو په بنسټ د البانوي ونيځې لور مارسي بيرته دلته را وليږي.»

خو قاسم د سلطان په خبرو باندې لږ څه ډاډ هم ونه ښوده. اودا چې سکندر بيګ به دهغه خبره و مني او مارسي به بيرته ورته را وليږي. لمړۍ خو هغه دمارسی د ژوند په اړه ډا ډه نه و. خوبيا يې هم دسلطان څخه مننه وکړه او تر ډيره پورې هملته چپ چاپ ولاړ و. خو بيا يې وويل:

« درونده سلطانه ! شهزاده محمد لا تر اوسه پورې ډير کوچنې دې او دسلطنت دښمنان هر وخت په سنګر کې ناست دي ، زه دمعظم سلطان دربار ته په دې خاطر راغلې يم چې د ملت د پاسبان توجه د يني چري د فوځ په لور را وګرځوم ، ځکه په هغوې کې دځو ورځو راهيسې يو ځل بيا د تنخوا ګانو دکمښت په اړه زوګ اوريدل کيږي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروندە سلطانە ! ماتە داسې بريښي چې پە اورنە کې يو ځل بيا سازش د پښيدو پە حال کې دي. او د قيصر سلطان ددې جال دخپرولو لەپارە دسلطان د غيابت نە د ګټې د پورتەکولو هڅەکوي.

قاسم دسلطان دګوښە ناستې څخەد را پيدا کيدونکو انديښنو پەاړە د خپلو خيالاتو څرګندونەکولە ،تر څنګ يې د تازە حالاتو څخەهم سلطان خبر کړ ، خو دا ځل سلطان دهغەخبرو تەد توجەکولو پەځاې پە خندا ځواب ورکړ او ورتەيې وويل:

« تە انديښنەمەکوە ماتەد تنخواګانو د کمښت د بحث پەاړە پورە پورە معلومات ترلاسەشوي دي. اومونږ د يني چري د فوځيانو دتنخواګانو د لوړولو لەپارە حکم جاري کړي دي ،پەدې اړە د انديښنې کولو اړتيا نە شتە. دا غوښتنې د کوم سازش لە مخې نەدي رامنځتە شوي ، بلکەد ډيرې مودې څخەد سپاهيانو دا غوښتنې مونږ تەرا رسيدې.»

خو دسلطان ددې تسلی څخە کە سلطان پخپلە ډاډمن و خو قاسم پەهيڅ صورت ډاډ من نەو. داسې بريښيدە چې دقيصر جاسوسان لا تراوسە هم پەاورنەکې پټ پراتەدي ، قاسم تر يوە وختەپورې دسلطان پەخونەکې پاتە شو ، پە همدې وخت کې ورتە سلطان وويل چې هغە غواړې يو ځل بيا د ايدين سيمې تە د خپلو پخوانيو مصروفيتونو لەپارە ولاړ شي ، دا دسلطان پريکړە وە او قاسم ددې پريکړې دماتولو لەپارە هيڅ وس نەدرلود. پە همدې خاطر چپ ولاړ و ، دبيرتە راستنيدو پەوخت کې قاسم د شهزادە محمد دکتلو لە پارە ورغې اوپاتە ټولە ورځ يې دهمغە سرە يوځاې تيرە کړە.

څو ورځې وروستە قاسم د ايدين خانقاە تە ور رسيدلې و اوشهزادە محمد يوځل بيا د سلطان ځاې ناستې ټاکل شوي و، پە اورنە کې ښە خوشحالي وە. د نوې سلطان د تخت ناستې پە وخت کې هرې لورې تە دجشن لە پارە تياري نيول شوي و، تيرو فتوحاتو هم دعثماني سلطنت اوسيدونکې ډير خوشحالە کړي و ،بازارونە اوکوڅې د تجارتي اموالو څخەډکې وې ، دلرې لرې ځايو سوداګرانو بە خپل مالونە راوړل اود اورنە پە بازارونو کې بە يې پلورل. هرە ورځ سهار بەچې د اورنەد بازار دروازې پرانستل کيدې نو د مسافرينو قطارونە بە ولاړ و ، د تلونکو پەځاې پەد راتلونکو شميرە زياتەوە. ديني چري سپاهيانو بە رنګ پەرنګ خلک کتل ، قاسم بەهم هرە ورځ يني چري لښکر ځاې تە د بازار د دروازې څخە تيريدە. پە همدې وخت کې دهغەسترګې د اروپا څخە د راغلې قافلې پەيوې ډلې ونښتې. دا قافلە نەډيرە لويەوە او نە ډيرە کوچنۍ ،..... خو د سوداګرانو قافلە معلوميدە ..... پە سامانونو بار اوښان قطار پەزمکو باندې ګونډە شوي و اود قافلې نارينە اوښځينە ټول د اوښانو تر څنګ پەزمکو ناست و. هرې چيرې يې خپل پوزکې غوړولي و او پە خپلو خوراکو کې مصروف و. قاسم ددې قافلې څخەد تيريدو پەوخت کې دخپلو معلوماتو لەپارەد يوە سوداګر څخەو پوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«وروره ! دا قافله دکومه ځایه څخه راغلې ده ؟»

«زمونږ قافله د سربیا دپولو څخه راغلې ده.»

قاسم د خپل اس د تم کیدو پرته دا پوښتنه کړې وه اوبیا یې دخپل آس واګې سستې کړې وې. خو دسربیایې پولو دخبر داوریدو سره سم یې د بوسنیایې شهزادګۍ انځور په فکر کې را وګرزید. دقاسم آسپ په پوره ګړندۍ توګه د خپل معسکر په لور ور روان و.

دسربیایې پولو څخه راغلې قافله د اورنه ښار ته د ورننوتلو سره سم خپره وره شوه. په قافلې کې ګډون کونکې هر وګړې دخپلو خپلو کارو په لور تللې و. خو دوه اجنبي ښځې اویو زوړ سړې لا تر اوسه په اندیښنو کې ګرزیدل را ګرزیدل. هغوې په اورنه کې یواځې یو سړې پیژانده او هغه هم قاسم بن هشام و. ځکه دغه دواړه ښځې ، یوه یې مریم اوبله یې دبوسنیا شهزادګۍ حمیرا وه او زوړ سړې عباس نومیده.

دا خلک د بوسنیا څخه دلښکرو د روانیدو نه درویش ورځې وروسته د اورنه په لور را روان شوي و،خو د سوداګرانو هغه قافله چې دوې ورسره اورنه ته راغلې و ډیر ځنډ روانه شوی وه اوکه نه دوې به دلښکرو پسې سمدستې وروسته اورنه ته را رسیدلې واې.

نن قاسم دهمدې قافلې تر څنګ تیر شوې و ، او د یوه سوداګر څخه یې دقافلې په اړه پوښتنه هم کړې وه خو حمیرا اویا بل څوک یې نه و تر سترګو شوي.

عباس د پوره فکر او غور وروسته د ښار په لور د تللو پریکړه کړې وه ،حمیرا اومریم هم په خپلو ټکریو کې ځانونه رانغاړلې وچې ترې اسلامي پرده ډاګیزه کیده ، دوې د دیوال د لویې دروازې څخه ښارته را ننوتې وو او د چا څخه دپوښتنې ایګنې پرته دښار په لور روان و. دوې د خپله ځانه سره نه کومه سپرلۍ درلوده اونه څه ډیر سامان او وسایل ورسره و. شهزادګۍ له ځانه سره څه هیرې جواهرات او طلا درلودل. عباس او مریم هم له ځانه سره د خپل کور قیمتي وسایل را خستې و. هغوې فکر کاوه چې خپل دغه قیمتي وسایل وپلوري او هلته په اورنه کې پرې ځانته یوکور واخلي او تر څنګ یې په څه کاروبار پیل کړي. عباس ویل چې هغوې به دقاسم په واسطه دلته څه تجارتي کار پیلوي ، خو شهزادګۍ حمیرا هغه ددې کار څخه منه کړ ، خو معلومه نه شوه چې هغه ولې عباس ددې کار څخه منه کاوه. حال دا چې که هغوې غوښتلې نو هغوې د قاسم په واسطه پادشاهي میلمستون کی اوسیداې شول ، اخر هغه د بوسنیا شهزادګۍ وه ، خو داسې بریښیدله چې هغې د شاهي ژوند په ځاې ساده ژوند ته زړه ښه کړې و.

دوې د اورنه دبازار په منځ کې تر ډیره پورې ولاړل ، بلاخره عباس د یوه سراې تر مخه پړاووکړ ، اوس نو هغه حمیرا ته په استفهامیه سترګو کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«لورې ! زما په فکر چې مونږ به په همدې سراې کې پړاو کوو ، او مونږ باید یوڅو ورځې همدلته واوسو.»

حمیرا دسراې په تعمیر باندې سترګې وګرځولې اوبیا یې په مثبته توګه خپل سر وخوځاوه او ویې ویل: «سهي ده کاکاجانه !.... څنګه یې چې ته مناسبه ګڼې....»

د لږځنډه وروسته هغوې د سراې دمنشي سره خپل نومونه لیکل ، دا سراې د ښار په منځنۍ برخه کې پروت و ، دسراې یوه ملازم دهغوې کالی اوسامونونه واخستل اوهغوې ته یې خپله د اوسیدو ځاې ور وښوده. دا یوه پراخه او هوا لرونکې کمره وه ،کړکیو ته یې پردې پرتې وې او زمکه یې فرش وه اوپه فرشي زمکه باندې بسترې غوړیدلې وې. خوعباس انګیرله چې دا کمره د ښځو د اوسیدو له پاره مناسبه نه ده خوبیا هم دوې همدې کوټې ته ورننوتل او دروازه یې تر شا و تړله.

تر اوسه پورې لا داخلک سهي ناست هم نه و چې دکمرې روازه یې و ټکیده. دواړو نجونو دروازې ته وکتل ، عباس ور پورته شو او دروازه یې پرانسته. ویې کتل چې د پوښ عمر یو انسان یې تر مخه ولاړ و. هغه ډیر معصومه ښکاریده ، اوعباس ته یې په ډیر غو سره کتل. دعباس له پاره ددې سړې کتل د هیلو پر خلاف کار و. ښخوا له دې چې عباس ترې څه وپوښتي هغه سړي پخپله په خبرو پیل وکړ:

«درونده مشره !..... ایا ستا نوم «بارتاکوزین» نه دې ، زه خو تا پیژنم»

د یوه اجنبی له اړخه دخپل نوم په اوریدو سره عباس.....ډیر زیات حیران پاته شو. دحمیرا او مریم غوږونه هم د خبرو اوریدو ته ولاړ پاته و. خو هغه اجنبي نور ځنډ ونه کړ او سمدلاسه یې وویل:

«ګورئ تاسې ویریږئ مه !.......دا دنیا ده...... په دې دنیا کې یو انسان د بل سره لیدل کتل کوې. داسې بریښې چې تاسې زه و نه پیژندلم. زما نوم اربان دې .... دهنګري اهنګر یم. ما دکریټ څخه تر یونانه پورې له تاسره یو ځاې سفر کړې و. ته زمونږ دجهاز کپتان وې.

عباس ته داسې څرګنده شوه لکه یو ناځاپه چې د خوبه رابیدار شوې وې. هغه ته ټول هر څه په یاد راغلل. هغه ته دا هم را په یاد شول چې د اربان سره یې یوځاې د جهاز په پورتنې پوړ کې پوره میله درلوده. ترڅنګ یې دهغه سره یې د ټولې نړۍ په سیاسي مسایلو باندې بحث هم کړې و. عباس په بیړه ددروازې پلې پرانستې ، د اربان سره ورغاړیوت. ددې کار سره دحمیرا او مریم په مخونو کې هم دخوشحالیو څپې را څرګندې شوې.

اهنګر اربان تر اوسه هم په همدې سراې کې اوسیده. دا همغه وګړې و چې یوه ورځ په ناځاپې توګه دقاسم سره په همدې سراې کې مخ شوې و اوبیا قاسم ورسره دبیا کتلو ژمنه کړې وه. خو قاسم د خپلو زیاتو مصروفیتونو په اساس دهغه سره بیا نه وکتلې. دا همغه وګړې و چې د اوسپنې د خپرولو په فن کې یې ډیره پوهه درلوده. په هغو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وختو کې به د اوسپنې څخه دشیانو جوړول دومره اسانه کار نه و . ډیر کم خلک د اوسپنې په پخښولو باندې پوهیدل. پاته ټول اهنګران یواځې د اوسپنې په ګرمولو او دهغې څخه د ستک او تبر د جوړولو په کارونو پوهیدل. اربان د اوسپنې څخه د ډیرو ښو شیانو په جوړولو پوهیده. هغه به اوسپنه ویلي کوله ځکه چې هغه ډیره پوه اوماهر ساینس پوه و. په هغه وخت کې به یې د ګندهک د استعمالولو په واسطه بارود استعمالول. خو تر دې وخت پورې د بارودو دوسلې استعمال ډیر کم و . اربان د جنګې موخو په خاطر یو ځانګړې ډول منجیق جوړول غوښتل تر څو دهمدې منجنیق په واسطه د بارودو تر ټولو ستر ګوله هم تر ډیره لرې پورې والوزوي.
اوس نو اربان دعباس پخوانې پیژندونکې و ، خو ورته معلومه نه وه چې عباس مسلمان شوې دې. تر اوسه یې عباس د بارټاکوزین په نامه پیژانده. هغه وخت چې عباس او ورسره نجونې دې کمرې ته ور ننوتلې نو همغه وخت اربان عباس کتلې و او پیژندلې یې و . په دې خاطر هغه ددوې د کتلو له پاره دلته راغې ، عباس په ښه توګه هغه ته ښه راغلاست ووایه او دننه کمرې ته یې ور باله. په کمرې کې یې د خپلې لور په لور اشاره وکړه او ورته یې وویل :« دا زما لور مریم ده ..... اودا شهزادګۍ حمیرا ده .....»

« مریم؟ ..... حمیرا ؟ ..... ایا تاسو اسلام قبول کړې دې ؟ اربان ترې په حیرانتیا سره وپوښتل.

عباس ورته په خندا کې وویل چې : « الحمدلله ، اوس زما نوم عباس دې ، مونږ بوسنیا پرې ایښې ده او هوډ مو کړې چې همدلته واوسیږو .»

خو اربان دعباس خبرې په غور سره نه وې اوریدلې . د شهزادګۍ حمیرا په لور یې وکتل او ورته یې وویل : « درنې شهزادګۍ !.....درونده مشره ! ایا دا ښځه شهزادګۍ ده ؟»

خو دعباس نه مخته شهزادګۍ ځواب ورکړ . « نه درونده میلمه ! زمونږ پلار به مونږ ته د مینې نه کله کله دشهزادګۍ په نوم غږ کاوه ....»

دحمیرا دځواب څخه اربان خاموشه شو ، عباس ورته دکیناستو له پاره وویل ،بیا دوې کیناستل او د اورنه په اړه یې خبرې پیل کړې .... اربان د څوتیرو میاشتو راهیسې دلته په اورنه کې اوسیده . او د ښار د تر ټولو مشهور اهنګر سره یې ملازمت اختیار کړې و . خوتر اوسه پورې په همدې سراې کې اوسیده . دسراې دمالک سره یې هم ددوستۍ اړیکې ډیر غځولې و چې دسراې مالک پخپله نه غوښتل هغه ددې ځآیه ولاړ شې . که هغه تلې هم نو چیرې به تللې وې ، په ښار کې یو تنها سړې یواځې په سراې کې اوسیدې شې، اربان د نن څخه څلور میاشتې مخته د قسطنطنیې څخه را روان شوې و ، دهغه ټول ژوند په سیر او سیاحت کې تیریده . ډیر ساده او درویش صفته انسان و . دکوچنیوالې څخه یې تر بلوغت پورې اوبیا تر دې دمه یې ژوند د ډیرې نژدې څخه کتلې و . او دنیا ته دتوجه د نه کولو په اساس په یو ځاې کې پاته کیدو اوتم کیدو ته زړه نه ښه کاوه. هغه تر څو کالو پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په قسطنطنیه کې دخپلې پوهې ځرګندونه کوله ، خو یوه ورځ یې په ناسته ناسته دمسلمانانو سره داړیکو د نیولو اودهغوې په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو شوق په زړه کې و ګرزید. په همدې خاطر اورنه ته راغې. په اورنه کې یې لمړی د قاسم سره لیدنه وشوه. اوبیا یې ترخو ورځو پورې دقاسم د را تلو انتظار وکړ خو کله چې قاسم تر ډیرې مودې پورې را نغې نو بیا یې کرار کرار دنورو خلکو سره اړیکې جوړ کړل. دسرای مالک دهغه سره د ورور ګلوۍ اړیکې جوړ کړل

نن ورته په ناڅاپې توګه پخوانې بحري کپتان بارټاکوزین تر سترګو شو. همغه ملاح چې ده ورسره د کریټ نه تر یونان پورې سفر کړې و. عباس ته هم هغه سفر ، که څه ډیر لنډ و ، را په یاد شوې و. خو داربان جذاب شخصیت ټول مسافرین دخپل ځان سره اشنان کړې و. په همدې خاطر دجهاز کارکونکو د عباس په ګډون دهغه سره په پوره ازاده توګه ګپ شپ لګاوه. داربان د سخاوت له مخې به هر وخت د جهاز پورته پوړ درنګینیو څخه ډک و. په همدې خاطر نن عباس د اربان په کتلو باندې ډیر خوشحاله و اوپه ډیره ښه توګه یې ورسره روغبړ وکړ اوبیا یې کمرې ته یوړ او دخپلې لور او شهزادګۍ سره یې د هغه پیژند ګلوي هم وکړه. بیا عباس د اربان څخه وپوښتل.

« خو وروره ! ته دلته څه کوې اودڅه وخته راهیسې دلته میشت یې ؟»

« زه دمسلمانانو د ژوند طریقو اولارو تر دې ځایه راوستې یم .....زه غواړم به ژوره توګه اسلام مطالعه کړم او اوس خو دمسلمانو اهنګرانو سره یو ځای غواړم د بارودو د لرې ویشتلو له پاره منجنیق تیار کړم»

کله چې اربان ورته دخپل پلان په اړه خبره وکړه نو د عباس سترګې پرانستې پاته شوې « بارود ویشتونکې منجنیق ؟...... اربانه ! دا خو د جنګ ډیره خطرناکه وسله وي ، دا ته څه کوې ؟ ته خو دجنګ او حرب سخت مخالف وې.....»

اربان ورته مسکې شو اوبیا یې په هواکې سترګې ګرځولې اوورته یې وویل: زه اوس هم دانسانانو د وژلو سخت مخالف یم او دا ډول عمل په کلکه غندم. زه اوس هم همدا غواړم چې یو انسان د بل سره په مینه اومحبت ژوند وکړي خو هلته په قسطنطنیه کې ما وکتل چې یو شمیر خلک نه غواړي په زمکه باندې امن قایم شي ، ما د قسطنطنیې دقیصر خبرې اوریدلې دي، هغه دشیطان نماینده دې ، د امن نه ډک ښارونه ورانول ، د انسانانو وژل دهغه مشغله ده ...... دقیصر د کتلو وروسته زه په دې داډمن شوم چې دامن د راوستو له پاره جنګ کول اړین دي .....»

حمیرا د اربان خبرې په پوره دلچسپۍ سره اوریدې ،دهغې په سترګو کې تحسین کونکې څپې وې. هغې په لمړي ځل اربان ته مخ کړ او ورته یې وویل:

«کاکا جانه ! ته به بارود ویشتونکې منجنیق څه ډول جوړ وې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مونږ به هغې ته منجنيق نه وايو بلکه توپ به ورته وايو ..... دعيسايي نړۍ يو شمير ساينس پوهان همدا ډول توپونه جوړوي ،خو هغه انځور چې زما په ذهن کې دې نو هغه به زمونږ د توپ د نړۍ بهترين اوغوره توپ وي. (عثماني دولت..) . زه به د پرانستې ګندهک په ځاې د توپ ګولۍ جوړوم ، دهغې ګولۍ په واسطه به ډير کلک ديوال هم له منځه ځي ...»

بيا خو ته بايد دسلطان سره ووينې ..... سلطان به ستا دخدمتونو ډيره قدرداني وکړي .....»

« زه هم غواړم چې دسلطان سره ووينم ، خو دهغې نه مخته زه غواړم چې دخپل توپ يوه کوچنې نمونه تياره کړم ،په همدې خاطر زه ديوه اهنګر سره کار کوم ،اوس خو زما د توپ نمونه نژدې ته چې تياره شي. او زه به يې ډيره ژر د سلطان تر مخ وړاندې کړم»

زاړه عباس هم اورنه ته د خپلو راتلو موخې بيان کړې. هغه ورته وويل چې اوس مونږ غواړو همدلته په اورنه کې و اوسيږو . اوخپل پاته ژوند دخپلو مسلمانو ورونو سره يو ځاې تير کړو . هغه بيا تر ډيره پورې دخپل راتلونکې پلان په اړه خبرې وکړې.....

څو ورځې وروسته عباس دخپلو دواړو لونو يعنې شهزادګۍ حميران او مريم سره يو ځاې يو محل ته ولاړ. اربان هم ورسره ملګرې و . شهزادګۍ حميرا دخپل ځان سره قيمتي جواهرات او سرزر درلودل ، هغه يې و پيريدل اود سراې د مالک په کومک يې يوښه کور پرې را ونيوه .زاړه عباس هم دخپلو وسايلو دخرڅون نه وروسته يوکوچنې کاروبار پيل کړ. اربان به هم خپله مياشتنې تنخوا همدې کورته راوړه اوپه دې تر تيب دوې ټول همدلته په دې کور کې سره يوځاې ميشت شول. اربان لا تر اوسه پورې په ښکاره توګه اسلام نه و قبول کړې خوپه زړه کې هغه مسلمان مسلمان و.

په همدې وختو کې سلطان مرادخان ثاني يو ځل بيا ګوښه ناستې شو او خپل ځاې ناستې شهزاده محمد يې په تخت کيناوه. قاسم يې دهغه ځانګړې سلاکار و ټاکه. اوپخپله بيرته « ايدين » ته ولاړ. اوس نو حالات هم ډير حيرانونکې وو. قاسم تر ډيره پورې ډاډمن شوې و چې مارسي شهيده کړل شوې ده. او د بوسنيا شهزادګۍ دقاسم د شخصيت څخه اغيزمنه شوې وه او ان تر اورنه پورې د هغه تر شا راغلې وه او همدلته په اورنه کې يې ساده ژوند پيل کړې و. هغې هڅه کوله چې خپل ځان را ښکند نه کړي. هونياډې دهنګرۍ د پادشاه لاړښ سلاس د وژنې وروسته د هنګرې د پادشاهي تخت نيولې و. اوسلطان د درويشانو ليکو ته بيرته ورستون شوې و ، شهزاده محمد دخپل پلار ځاې ناستې ګرزيدلې و .... مارسي شهيده شوې نه وه او روغه رمټه د سکندربيګ محل ته ور رسول شوې وه. په داسې حال کې چې سليم پاشا تر اوسه هم په اورنه کې پروت و او دخپلې جاسوسۍ ريښې يې هرې لورې ته ځغلولې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګه چې سلطان بیرته خپل ګوښه ناستي ځای ته ورغی اونوی شهزاده په تخت کیناست نو د سلیم پاشا کارونه نور هم اسانه شول. اوس خو ابوجعفر په اورنه کې نه و ، اوسلیم پاشا ته د ابو جعفر دشتون اړتیا هم نه وه ، هغه دابوجعفر څخه هم تیز او ګړندی انسان و . هغه د سلطان د نشتوالي څخه ګټه پورته کړه او په ینی چري کې یی دبغاوت تخم و شینده. هغه د ډیرې پخوانی مودې د تنخواګانو د کمښت مسئله یو ځل بیا را وسپړله اوپه نوو ځوانو سپاهیانو کې یی دبغاوت اور ته پوکې ورکړ. دا اور د ځنګل داور په څیر ډیر ژر هرې لورې ته خپور شو اوپه ډیر لږ وخت کې یی پوره سلطنت په خپلې لمن کې را ونغښت. دا د ۱۴۴۵ز کال پیښه ده.

سلیم پاشا د بغاوت په خپرولو کې ځکه ډیره اسانتیا پیدا شوه چې ابوجعفر دشلو کالو راهیسې ددې بغاوت ریښې هرې لورې ته ځغلولې وې. دسپاهیانو دې بغاوت عثمانی سلطنت یو ځل بیا ولړزاوه. نوی ځوان سلطان سخت په ویره کې ولوید. په ښار کې باغیانو بلوا ګانې جوړې کړې او د سترګو په رپ کې د اورنه خوشحاله او امن ناکه ښار د فساد او بلواګانو په واسطه په ویر او ویرانې بدل شو . هرې لورې ته د بلواکونکو ډلې ټپلې ګرزیدلې ، چور ، چپاول ، لوټمار او وژنه هرې لوې ته روانه وه او سرکاری ځایونه د اور په لمبو کې سوځیدل. سلطان محمد خان ددې حالاتو څخه ډیر غمژن شوې و ، په دې نه پوهیده چې په څه ډول دا بغاوت و ځپوي ، بهرام خان هم په ښار کې د منډو ترړو په واسطه نور ستومانه شوې معلومیده خو هغه و نه توانید ددې سازشونو سرغنه ترولکې لاندې راوړي. دښار کوتوال هم په هر ځای کې پلټنه کوله ، خو دیوه لاس هم د بلواګرو دمشرانو پورې نه ور رسیده. دا ځل د قاسم د لاسه هم څه پوره نه و. ځکه چې هغه دشاهي سراغ رسانۍ ددندې څخه لرې کړل شوې و. او دبله اړخه دمارسي بیلتون په ذهني توګه مفلوج کړې و.....

څو ورځې تیرې شوې اوبلواګرانو په ښار کې دخلکو د امنیت نه خوندې ژوند د دوزخ په څیر ګرزولې و ، په ینی چری کې هم درز پیدا شوې و ، او عثمانی سلطنت یو ځل بیا په بنسټیزه توګه د ګواښونو سره مخ و. د سلطنت امرآء یو ځل بیا د نوي سلطان دربار ته راغلل اویو ځل بیا یی ترې د مشر سلطان مرادخان د بیرته راستنیدو غوښتنه وکړه ، دا ځل نوي سلطان ، قاسم بن هشام ته دادنده ور وسپارله...... خودا ځل دقاسم سره د خواجه خیرې په ځای دهغه مشرورور طاهر بن هشام ملګرې شو . دسلطان محمد خان دحکم سره سم دا دواړه ورونه د ایدین په لور روان شول.

دا د جمعې مبارکه ورځ وه او خلک د ویرې او ترهې له لاسه په کورنو کې بند ناست و ، دښار په کوڅو کې دینې چري باغې ډلګیو ګشت کاوه ، کله به دیوې کوڅې څخه د خلکو ډله را ښکاره شوه ، تیرې به یی وورولې ، املاکو ته به یی اور واچاوه او کله به د بلې کوڅې څخه. بلواګرانو د ښار د کوتوال دفتر هم کلابند کړې و .

په حقیقت کې ددې ټولو کارونو پړې د سلیم پاشا په لاسو کې و ، په داسې حال کې چې هغه به په خپله ټوله ورځ د نوي ځوان سلطان ، سلطان محمد په دربار کې ناست و . هغه نه یوازې شاهي طبیب و بلکه د سلطنت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمایدینو کې یې هم ډېر ښه نوم درلود . هغه ورځ چې سلطان محمد خان قاسم بن هشام د ایدین په لور ورلیږه نو په هغه ورځ سلیم پاشا هم ناست و . هغه ته دا خبر چې قاسم بن هشام د سلطان مراد خان ثاني په لور ورلیږی تر څو هغه بیرته راستون شي ،د ډېرې اندیښنې وړ و . خو د قاسم او د هغه د مشر ورور طاهر د ایدین په لور د لیږلو د خبر سره سم د هغه په سترګو کې دمکارۍ یوه څپه را پیدا شوه اوکله چې قاسم او ورور یې طاهر د ایدین په لور روان شول نو سلیم پاشا سمدلاسه خپل لاس پوځي را وبلل او هغوي ته یې حکم وکړ:

« قاسم بن هشام او طاهر بن هشام د اورنه څخه بیرون تللي دي ، تاسې د هغه دکور څارنه کوئ، هسې نه چې په ښار کې بلواګران او فتنه اچونکي د هغه کورنۍ ته کوم زیان ور ورسوي.» ددې خبرې سره د هغه په شونډو کې دمکارۍ نه ډکه خندا وه او په سترګو کې یې شیطاني نڅا څلیده. هغه ددې بغاوت مشر و او د ابوجعفر نائب او بسپنه کونکې و . د هغه دغو پټو ګماشتو د هغه خبره ډېره ښه درک کړې وه. او د هغې د پلې کولو له پاره سمدلاسه د خپلو ځایو څخه پورته شول.

د سلیم پاشا د حکم څخه یو ساعت وروسته د بلوا ګرانو یوه ډله چې نژدې پنځوسو کسانو ته رسیده ، شعارونه ورکول ، ځاې ځاې یې ویجاړوه او د قاسم د کور په لور ور روان و. دوې د یوه منظم پلان له مخې دلته را روان و و. سلیم پاشا خپل پخواني دښمن قاسم ته سخت ټکان ورکول غوښتل. په دې وخت کې په ټول ښار کې داور اچولو پیښې او ورانې ویجاړې روان و نو که چیرې په همدې حالاتو کې هغه د قاسم په کور باندې یرغل راوړي نو په چا به شک کیږي ؟

کله چې د قاسم په کور کې ناستو خلکو په کوڅه کې شور و غوغا واوریده نو هغوي دخپل کور دروازې ددننه څخه و تړلې تر څو د بلواګرانو ډلې د تخریب له پاره کور ته را ننه نه وځي . دواړه کوچنیان علي او عمر بې له کومې ویرې دبام سر ته وختل. او په کوڅه کې یې موجوده بلواګران څارل. دقاسم زوړ پلار خپل پخواني را یاد کړل او لوڅه توره یې په لاسو کې ونیوله او دخپلې ښځې ، نګور ، او کوچنیانو د خوندي ساتلو له پاره هملته د دروازې تر څنګ و درید. دمارسی زړه خادمه هم په همدې کور کې ددوې سره یو ځاې اوسیدله.

بلواګران چې کله دروازې ته را ورسیدل نو سمدلاسه یې د دروازې په وهلو پیل وکړ ، دې دکار د هشام په اعصابو بد اغیز وکړ او په ذهن کې یې د نامعلومه خطرونو زنګونه اوریدل کیدل.هغه په زړه کې ویل چې کومه بده سانحه مخته راتلونکې ده. بلواګرانو اوس هم په پرلپسې توګه دروازه وهله. د طاهر ښځه په یوه منډه یوې کوټې ته ورغله او دطاهر غشي او کمان یې راواخستل او په یوې مورچې کې کیناتسه. دهشام ښځې او د قاسم د مور فکر دکوچنیانو په لور واوخښت ،په یوه منډه یې بام ته ځان ورساوه او هغوې ته یې ورغږ کړ ، علی او عمر اوس د سیل کولو په ځاې دویرې او خوف له لاسه د بام په یوه ځاې کې پټ ناست و . بلواګرانو دروازه په پرلپسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

توګه وهله او ویل یې ..... « دروازه پرانیزئ او که نه مونږ یې ماتوو ....» خو د زاړه هشام د دروند اواز په اوریدو سره بلواګران خاموشه او شاته شول. هشام هغوې ته وویل:

«« غدارانو د دروازې په ماتولو سره تاسو خپل مرګ ته اواز کوئ ، کورته د راننوتلو تر مخه زروارې فکر وکړئ ، ځکه دلته ستاسې تر مخه د حجاز ستر اوماهر توره وهونکې هشام بن عدي ولاړ دې.

خو څو ثانیې وروسته په بلواګرانو کې درې څلورکسو نقاب پوښانو د هشام بن عدي دکور دروازه ماته کړه ، دهشام اعصابو نور ځواب ورکاوه .دهغه مخ د غصې اوقهر څخه تک سور اوختې و .او نیغ ولاړ و. په همدې وخت کې ددروازې یوه دروه را پریوته او درې نقاب پوښان دکور دننه را ننوتل. خو زوړ هشام لکه د اوسپنې ددیوال په څیر دهغوې تر مخه ولاړ و. کله یې چې توره پورته کړه نو د ستونې څخه یې خالصه عربې لفظ الله اکبر را ووت. اوس نو حالات داسې و چې دغه زوړ هشام په ځانته ځان د درې څلورو کسانو بلواګرانو سره په جنګ کې ښکیل و. یوه ته هم دا مجال نه وه چې دکور دننه قدم واخلی. دقیصر جاسوسانو ته دا ډاګیزه شوه چې دغه وګړي په یواځې ځآن ددوې مقابله کوي اوددوې هڅې یې د ناکامۍ سره مخ کړې دي. ځکه د هشام یوې تورې د بلواګرانو څلور تورې تم کولې. په همدې وخت کې دکور دیوه سنګر څخه یو غنږیدونکې غشې راغې اودیوه نقاب پوښه په څټ کې ور ننښت. نقاب پوښه د غوایی په څیر لاندې راپریوت. په همدې وخت کې یو بل غشې هم راغې اوبل نقاب پوښه یې پرې را څملاوه ، دهشام توره هم دومره تیزه وه چې د بلواګرانو دڅو کسو متې یې پرې کړې وې، د اسمان سترګو کتل چې دهشام ځواني بیرته راستنه شوې ده. سکینې هم د خپل ناست سنګر څخه یو یوکس په نښه کاوه اوغشې یې ویشتل. ددې کار څخه بلوایانو ته هلته په ډیوډۍ کې تم کیدل ستونزمن شول ، او قدم په قدم شاته روان شول. په دې کار سره د هشام همت او جرءت نور هم زیات شو، ورمخته شو او دیوه اوږود نقاب پوښه په سر یې توره را خلاصه کړه او دهغه سربې پرې پرې کړ. همدا وګړې ددې ډلې د بلواګرانو مشر و. کله چې بلواګرانو دخپل مشر حالت وکوت نو په تیښته یې پیل وکړ او د سترګو په رپ کې یې هغه ځاې پریښود او و تښتیدل......اوس نو زاړه هشام خپله د وینو ډکه توره په لاسو کې نیولې وه او هملته په دروازه کې ولاړ و. او بې زړه اوبې غیرته بلواګرانو پسې یې غږونه کول. نن هغه دخپلې تورې د وهلو هغه هنر را ښکاره کاوه چې که چیرې دهغه زامنو هغه کتلې وای نو نن به یې دهغه د فن د وهلو مهارت په خپله منلې وای.

خو لا تر اوسه پورې د بلواګرانو ګوښ دمنځه نه و تللې. هشام د را لویدلې دروازې هغه پله بیرته پورته کړه اوبیرته یې په همغه ځاې کې و نښلوله د کوم ځآیه چې را غورزیدلې وه. اودکور دروازه یې لکه د پخوا په شان بیرته د دکور د دننه څخه و تړله. تر اوسه پورې هشام پوره ډاډ من شوې نه و. په دې خاطر هغه د وخت د پیدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدو سمدلاسه خپل ټول کوچنیان د ګاونډې کور ته بوتلل. ترڅو چې د بلواګرو د بیا یرغل څخه هغوې خوندي پاته شي. خو سکینې خپله مورچه پری نه ښوده. هغې وویل:

« پلار جانه ! زه به ستا تر څنګ اوږه په اوږه ددښمن سره مقابله کوم. مونږ به مور ، کوچنیان او دغزاله خادمه هلته د ګاونډی کور ته یوسو»

په همدې وخت کې کوچنیان او د هشام ښځه دبام څخه لاندې را ښکته شوې و خو دهغوې مخونه د ویرې او دهشت څخه تک ژیړ شوي و. هشام ته دا ښه ښکاره نه شوه. عمر او علي ته یې مخ کړ او ورته یې وویل: « عمر او علي !..... د ویرې کولو اړتیا نه شته. ومو کتل چې ستاسې زوړ دادا خپل دښمنان ځنګه و ځغلول. یاد ساتئ چې د زمري دیوې ورځې ژوند د ګیدړ دسلو کالو د ژوند څخه غوره دې.»

دا چې کوچنیانو ته به د خپل نیکه د خبرو څخه ډاډ ور په برخه شوې وي او کنه. خو لږه شیبه وروسته هغوې ټول د ګاونډې کور ته بوتلل شول. دهغوې په ګاونډ کې هم د یوه زوړ سالار کور و. که څه هم هغه زوړ سالار څه موده مخته مړ شوې و خو دهغه ښځه او یو زوې همله اوسیدل. دهغوې په کور کې اوس د ښځو نه علاوه یو ملازم هم موجود و. هشام ورته په ډیره بیړه څه خبرې وکړې اود خپل اصطبل څخه یې یو آس دهغه په واک کې ورکړ او هغه یې کومې لورې ته ولیږه. په دې ټول وخت کې ددې ځای کوڅې دخلکو څخه خالي وې. بلواګر ان تللي و خو دهغوې دبیرته راستنیدو ګوابن موجود و. که چیرې د ښار به بازارونو او کوڅو کې فساد ، بغاوت او د اورلګولو پیښې نه واې نو هشام به هم کومې لورې ته تللي و .خو په دې وخت کې د اورنه ښار د کربلا انځور وړاندې کاوه. په دې خاطر هشام همله په خپل کور کې ددښمن سره دمقابلې کولو هوډ وکړ .

دبله اړخه ، کله چې سلیم پاشا ته خبر ورسید چې دقاسم او طاهر زاړه پلار د باغیانو پنځوس کسیزې ډلې ته په ځانته ځان ماتې ورکړې ده نو دقهراو غضبه سور شین کیده. هغه په خپلو باغیانو باندې سخت په قهر و ځکه هغه غوښتل د قاسم د نشتوالي څخه ډیره ګټه پورته کړي. هغه چې کله د ناکامۍ خبر واورید نو سمدستي را پورته شو اوخپله خیره یې پټه کړه او پخپله ددې شیطاني دندې د ترسره کولو له پاره را روان شو. دا ځل دهغه سره عام بلواګران نه و بلکه د یني چرې د فوځ ډیره ښه توره وهونکې یې له ځانه سره راوړې و. دوې ټول په اسونو سپاره ، دوې غوښتل چې په هره توګه چې شوني وې قاسم ته زیان ورسوي ، داس سپرو دغه ډله په ډیره ګړندۍ توګه د قاسم د کور په لور ولاړه.

لا تراوسه پورې هشام د پخوانی جنګ ستومانتیا نه وه لرې کړې چې د سلیم پاشا ډله یې د کور دروازو ته ور ورسیده او دروازه یې ور وهله. دروازه لاندې را پریوته او دوې ټول په یوه وار کورته ور ننوتل. هشام د پخوا په څیر هغوې ته همله په ډیوډۍ کې ښه راغلاست ووایه...... اوسکینې هم دکمان څخه خپل غشي په پوره تیزۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره ویشتل. خو دا ځل داسې بريښيده چې قسمت د زوړ هشام پر خلاف دې ، هغه په پوره ميړانې سره ددې غدارانو مقابله وکړه ، دهغوې درې کسه سپاهيان يې دوزخ ته ور تير کړل ، دسکينې د غشو د ويشتلو په واسطه هم څو کسه سپاهيان زخميان شوي و، خو دسپاهيانو شميره زياته وه او د زوړ هشام متو نور ځواب ورکاوه. بلاخره د هشام توره نوره د ګذار د تم کولو جوګه نه وه. او زوړ توره وهونکې عرب تر اخره پورې د جنګيدو وروسته په شهادت ورسيد......

دهشام د راپرزيدو سره سم د سليم پاشا دباغيانو ډله په ټول کور کې خپره شوه، تر دې وخته پورې پخپله سليم پاشا روغ رمټ و. هغه په دې جنګ کې بلکل برخه نه وه اخستې. هغه هغې خونې ته چې سيکنه په کې په سنګر کې ناسته وه د ور ننوتلو څخه هم په ويره کې و ، ځکه په دې وخت کې سکينې بې بې هم د غشو ويشتل پرې ښودې و او توره يې په لاس کې اخستې وه او د کوټې ددروازې تر شا ولاړه وه. بلواګران په ويره ويره دهغې خونې ته ور ننوتل ، لمړی يو نقاب پوښه اوتر شا يې سليم پاشا خپله توره په لاس کې نيولې وه او کمرې ته ور ننوت. هغه په ډير احتياط سره کمرې ته ور ننوتې و ...خو دهغه احتياط دهغه په کار رانه غی ، ځکه سکينه لکه د ورې زمرۍ په څير د دروازې د شا څخه را ووتله او په يوه ناڅاپه يې په دې نقاب پوښانو باندې حمله وکړه. هغې په خپل لمړنې ګذار سره د يوه نقاب پوښه کار ور ختم کړ او ديوې ماهرې تورې وهونکې په څير په سليم پاشا باندې حمله وکړه. سليم پاشا دهغې د تورې وهلو دفن څخه په ويره کې لويدلې و ځکه هغه يوطبيب و ، په داسې حال کې چې سکينه د هشام ننګور او د طاهر ښځه وه. کله چې هغې د سکينې د تورې فن وکوت سمدلاسه شاته ولاړ خو پخوا ددې چې هغه شاته ولاړ شي او دسکينې د تورې څخه ځان خوندي کړي ، سکينې پرې د ليونۍ په څير حمله راوړه. دسکينې توره د طبيب په لاسو ورپريوته اودهغه د لاس درې ګوتې يې پرې کړې او په لاندې فرش باندې يې ترې وغور ځولې. سليم پاشا لکه د حلالې شوې وزې په څير رمبارې وهلې او په داسې حال کې چې خپل لاس يې په تخرګ کې ننويستې و د کوټې يوه کونج ته ولاړ. اوس نو هغه ځانه سنبالاوه خو سکينه يې تر شاوه ، اما سکينې هغې ته و نه رسيده ځکه درې څلور کسو نقاب پوښانو په دغه ميړنۍ او زړه ورې ښځې باندې دشا له اړخه حمله کړې وه ، سکينه و نه توانيده چې د څلورو واړو تورې له ځانه تم کړی په دې اساس سخته زخمي شوه ، دهغې دچپ اړخ اوږه پرې کړل شوې وه اوپه سر يې هم د تورو زخمونه و. يوناڅاپه يې د سترګو تر مخ اسمان و ځرخيد اوبې هوشه په ځمکه راپريوته.

نقاب پوښان ددې ميړنۍ ښځې څخه ډاډمن شول ، اوسمدلاسه دسليم پاشا په لور ورغلل. ځکه سليم پاشا د لاس د ګوتو د پريکيدو د درد څخه ډير زيات نا ارامه و ،په همدې وخت کې نور حمله کونکې هم دې کوټې ته را ننوتل ، هغوې ټول کور لټولې و خو په کور کې يې ددې دواړو څخه بل څوک نه و موندلې. سليم پاشا د همدې چغو او واويلاو په وخت کې وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دومره ژر نور خلک چيرې تللاې شی ؟...... هغوې به همدلته دګاونډې په کور کې وي ، تاسو سمدستي د شاوخوا ګاونډيانو په کورنو باندې حمله وکړئ.....»

دسليم پاشا خبره لا نه وه تکميل شوې چې بيرون په کوڅه کې د اسونو د تاخت اوازونه پورته شول ، دوې سمدلاسه متوجه شول او د سليم پاشا شپږم حس هم دخطر احساس کړې و ، هغه يوه لمحه ځنډ هم مناسب و نه ګاڼه او بيرون ته يې منډه کړه ....دهغه سپاهيان دهغه تر شاو .هغوې لا په کوڅه کې و چې د مخالفې لورې يې مخې ته داس سپرو يوه ډله راغله.

دا همغه خلک وچې د رابللو له پاره يې هشام دګاونډې نوکر ور استولې و ، دوې د اغا حسن سپاهيان و ، قاسم بن هشام دوست اغاحسن چې کله باغيان د قاسم دکور نه د وتلو په وخت کې و کتل نو سمدلاسه يې پر هغوې دحملې له پاره خپل آس را تاو کړ خو دسليم پاشا سپاهيانو دهغوې سره دجنګ تاب نه درلود په دې خاطر هغوې ټولو خپلې لکۍ تاوې کړې او د سترګو په رپ کې دهغه ځايه و تښتيدل ...... اغا حسن تر ډيره پورې دهغوې پسې خپل آس و ځغلاوه او ډير ژر يې د قاسم دپلار اودهغه د ورندار قاتلين را لاندې کړل اوپه ډير کم وخت کې يې دهغوې ګڼ شمير له منځه يوړل...... خو .....

خوسليم پاشا ..... دهغه ځايه وتلې و . ځکه هغه د ټولو دمخه بيرون راغلې و او دټولو نه مخته په خپل آس سپور شوې او تښتيدلې و .....

اغا حسن د بلواګرو د له منځه وړلو وروسته بيرته راستون شو خوزړه يې په زوره زوره درځيده ، او په ذهن کې يې ډول ډول خيالات را ګرځيدل .....هسې نه چې دښمن د قاسم کورنۍ ته زيان ور اړولې وي ... په همدې فکرونو کې ډوب د قاسم کور ته راغې . خو زړه يې هملته په ډيوډۍ کې ټکان وخوړ ..... ځکه د قاسم پلار دخپلې تورې لاستي په خپل لاس کې نيولې و او په وينو کې لت پت پروت و . دهغه په څيرې کې اوس هم ډير زيات رعب او دبدبه وه . دهغه چپ اوښې لورې ته د بلواګرو لاشونه پراته و و . دوې ټول هغه په خپله اودخپلې تنګور په کومک له منځه وړې و. په کور کې مرګونې خاموشي خپره وه او هرې لورې ته د وينو ليکې خپرې شوې وې ، اغا حسن په ډيره غمژنه توګه را مخته شو او د هشام لاش يې را پورته کړ ، اوس يې غوښتل چې دننه کوټو ته ورشي ،هغه ډاډمن شوې و چې دظاهر ټوله کورنۍ شهيدان کړل شوې دي ،خو کله چې کمرې ته ور ننوت نو ديوې ښځې لاش يې تر سترګو شو ، دهغې سر او اوږه زخمې وه ، دې باوقاره اوميړنۍ ښځې لا تراوسه خپله توره په لاس کې نيولې وه او پرمخ پرته وه. په دې خونه کې د يوه نقاب پوښه لاش هم پروت و . اوفرش ټول په وينو کې ډوب و . دا د اغاحسن له پاره ډيره ستره صدمه وه ، هغه په دې ډير غمژن و چې ولې په وخت د خپل دوست قاسم دکورنۍ د خوندی کولو له پاره نه و رارسيدلې. دکور ټول سامانونه خواره واره پراته و او هرشې په وينو ککړ معلوميده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه تر اوسه پورې د ګنګې په څير ولاړ و نه پوهيده چې څه وکړي، د هشام لاش يې په يوه تخت باندې کيښود او خپل ملګرو ته يې د ټول کور د لټون له پاره حکم وکړ.

په دې وخت کې يې ښځينه اواز تر غوږو شو. دا سې بريښيده چې دا به د سکينې اواز و. را منډه يې کړه او دسکينې په لور ورغې. داسې معلوميده چې هغه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. هغه په بيړه هلته ور غې او پړمخه پرته ښځه يې را سمه کړه، دسکينې سترګې خلاصې شوې ، هغه په هوش کې راغلې وه، کله يې چې اغا حسن وکوت نو په مړژواندي اواز يې څه وويل: اغا حسن ورته سمدلاسه وويل چې:

«اغاحسن يم....دقاسم دوست..... کوچنيان چيرې دي؟»

اوس نو د سکينې پر مخ باندې يوه عارفانه شانته خندا وه ، هڅه يې وکړه چې خپل سر را پورته کړي ، اغا حسن ور مخته شو اودهغه سر يې راپورته کړ اوپه خپل زنګون يې کيښود. اويوه عسکرته يې اواز وکړ تر څو اوبه راوړي.....سکينې ورته په حسرتناکه سترګو کتل ،دهغېد شونډو څخه په ډير کمزورې اواز سره څه راوتل. « تاسو دلته په راتلو کې ځنډ کړې......ژون...ژوندته مو خداې پاماني ويلې ده.....پلا...پلار جان شهيد شوې دې......هغه.... دډيرو نقاب پوښانو سره مقابله وکړه.....هغ...هغوې دوه.... دوه ځلې حمله وکړه.....ما.....دهغې..... سر... دار...... زخمې .....زخمي.....»

دسکينې ساه خرابه شوې وه ، داغا حسن ملګري اوبه راوړې ، داغا حسن د اوبو پياله د سکينې په شونډو باندې کيښوده ، څو څاڅکي اوبه د سکينې په خوله کې ور توې شوې خو څه نورې دخولې نه بيرون توې شولې ، کله چې د اوبو څاڅکي د سکينې د ستونې څخه تير شول نو هغه يو ځل بيا په هوش کې راغله او ويې ويل: « زما ....کوچنيان.... کوچنيان .... راوړس.....هغوې چيرې دي...؟»

اغا حسن سمدلاسه عسکرو ته حکم وکړ چې د ګاونډې دکوره دهغې کوچنيان را ورسوي ،پخپله يې هڅه کوله چې سکينې ته تسلي ورکړي.

« ميرنۍ ښځې ! مونږ سپاهيان ستا ميړانې ته سلام کوو. ته انديښنه مه کوه ، ته زخمي شوې يې. زه به دې همدا اوس د طبيب خونې ته ور ورسوم.»

خو دهغې په سترګو کې ناهيلې راپيدا شوې وه ، او دخپل ژوندي پاته کيدو ټولې هيلې يې له لاسه ورکړې وې. د لږ ځنډ وروسته په يوې کوټې کې د قاسم د مور د ژړا اواز واوريدل شو ، داسې ډاګيزه شوه چې د سکينې کوچنيان راغلي دي. داډير دردناکه حالات وو. عمر اوعلي ګم‌صم خونې ته را ننوتل ، دهغوې مخونه لکه د ژيړ لرګي په څير ژيړ شوي و. عمر اوعلي د خپلې شهيد کيدونکې مور سره يو ځاې کيدل غوښتل ، اغا حسن ددې

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظر دليدلو توان نه درلود ، کوچنيان خپلې مور ته راغلل او د خپلې مور په څنګ کې کيناستل. د قاسم مور هم په ژړا او واويلا کې کوټې ته را ننوتله. په همدې وخت کې اغاحسن خپلو عسکرو ته حکم وکړ:

« ژر تر ژره چې شوني وي يوه ارامه بګۍ راوړئ ، تر څو زه دا ترټول ښه طبيب ته بوځم.»

خو اغا حسن ډير هيلمن نه و. سپاهيانو د برق په څير منډې وهلې ، سکينې چې کله خپل کوچنيان و کتل نود يو لاس د راپورته کيدو هڅه يې وکړه تر څو د هغوي په رخسارو يې را ښکاره کړي. خو ونه توانيده. د هغه پورته کړل شوي لاس را پريوت او هغه يو ځل بيا بې هوشه شوه. نن د قاسم په کور کې کربلا جوړه شوې وه. د مارسي خادمه همدلته په دهليز کې ناسته وه او وير يې کاوه. د شاوخوا د ګاونډيانو ښځې او نر هم همدلته را ټول شوي و ، دا ځل سکينه تر ډيره پورې بې هوشه پرته وه ، په همدې وخت کې سپاهيانو بګۍ راوړه ، او بيا يې په ډير کم وخت کې سکينه د ښار د طبيب سليم پاشا ځاي ته ورسوله.

خو د سليم پاشا مطب بند و . اغاحسن کوچوان ته حکم وکړ چې بګۍ د سليم پاشا کور ته بوځي. په ښار کې د بغاوت په اساس کوڅې او بازارونه بند و . کوم کس نيم که په سترګو کيده هغه هم د ويرې او خوف له لاسه ناارامه معلوميده. بلاخره د سليم پاشا کور راغې ، سليم پاشا همدلته په کور کې موجود و . خو د خپل زخم په اساس يې د دې ښځې د علاج کولو نه انکار وکړ. اوس نو د اغا حسن سره د زور څخه د کار د اخستلو بله لاره نه وه. توره يې راوويسته او د سليم پاشا خادم ته يې وويل:

« سمدلاسه طبيب را وبوله او کنه سپاهيان به کورته ور ننوځي او په زوره به يې راوړي. ته پوهيږې چې په ښار کې افراتفري او بغاوتونه خپاره دي ، سمدلاسه ولاړ شه او زما د حکم تعميل وکړه.»

خادم سمدلاسه منډه کړه ، په دې وخت کې سکينه هم په هوش کې راغلې وه. خو ساه يې ډيره خرابه او تيزه وه. د هغې سينې ټوپونه وهل.شايد چې هغه خپلې اخرې ساه ګانې اخستې. اغا حسن چې د سکينې دا حال وکوت نو پخپله د سليم پاشا کور ته ور ننوت خو سليم پاشا بيرون ته را روان وو ، د هغه ښي لاس په يوې پټۍ تړل شوې و. او څيره يې د زيړ لرګي په څير ژيړه شوې وه ،قدم يې ډير سست او وجود يې کمزوري شوې و ، خو د اغا حسن په ګواښنه باندې د هغې زخمي ښځې کتلو ته راغې ، اغاحسن هغه له ځآنه سره راواخست او په منډه منډه بې تر بګۍ پورې راوست. خو کله يې چې د سکينې مخ ته وکتل نو هوش يې والوت ،ځکه هغه ښځه چې د هغه د سترګو تر مخه وژل شوې وه ، بيرته راژوندۍ شوې او غواړي د هغه په لاسو تداوي شي . د هغه پاته حواس هم له منځه تللي وو. هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې مريضه نه بلکه مرګ د هغه سر ته رارسيدلی دې. د غې غير متوقع او نا څآپي پيښې پر هغه سکته راوړې وه. هغه په ډير غور سره د سکينې مخ ته کتل په همدې وخت کې د سکينې پټې سترګې هم و غوړيدې او په سليم پاشا ور ونښتې. که څه هم د حملې په وخت کې سليم پاشا په خپل مخ باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نقاب ترلي و خوبیا هم دهغه دسترګو د لیدلو وروسته ساه ورکونکي سکینې ډیره زیاته حیرانه شوه. هغې هڅه وکړه چې خپلې سترګې پوره پرانزي، لاس یې راپورته کړ او غوښتل یې دسلیم پاشا په لور د اشارې کولو په ترڅ کې څه وواییې. خو په هغې د مرګي څپه راغله او هملته یې ساه ورکړه.

د اغا حسن له پاره دا یوه عجیبه معما وه ، هغه ته داسې ښکاره شوه چې سکینې په خپل اخري وخت کې غوښتل سلیم پاشا طبیب ته څه وواییې. خو هغه په دې نه و پوه شوې چې سکینې طبیب پیژندلې و ، کله چې سکینې خپله اخري ساه اخسته نو داغاحسن د سینې څخه یخ تپ راووت ، هغه ډیر غمژن او پریشانه و ، دهمدې پریشانې په وخت کې هغه دسلیم پاشا حالت ته متوجه نه شو ، سپاهیانو ته یې د سکینی بی بی د لاش د وړلو حکم وکړ او په خپله یې دغم څخه سر ښکته کړې و او د هغوې تر شا روان و.

هغه وخت چې قاسم اوطاهر بیرته راستانه شول نود هغوې دخوشحالۍ نړۍ لوټ شوې وه،دهغوې خوشحاله کورنۍ په غم اوتیارو بدله شوې وه ، دهغوې میرنې او بهادر پلار د منونو خاورو لاندې ښخ پروت و او د طاهر د ژوند اودهغه دغم او خوشحالیو ملګرې سکینه هم په هدیره کې خاموشه پرته وه ، عمر اوعلي د خپلې مور او نیکه په غم کې په ژړا ګانو باندې ځانونه بلمنګه کړي و . د قاسم اوطاهر له پاره دا ټکان د زغم وړ نه و ، دوې دواړه د سلطان مرادخان ثاني دبیرته راوستلو له پاره ایدین ته تللې و. هغوې هملته سلطان ته د بغاوت کونکو یو انځور وړاندې کړ اودهمدې انځور د وړاندې کولو وروسته سلطان یوځل بیا هوډ وکړ چې بیرته اورنه ته راستون شي، هغوې خو په دې وتوانیدل چې سلطان دعزلت د ګوښه ناستې څخه رابیرون کړي اوبیرته یې له ځانه سره اورنه ته راوړي خو اوس دغم دزیاد ښت له امله دوې په خپله د عزلت ګوښې ته تلونکې و.

د قاسم د ذهن څخه د غم وریځې ولاړې خو د انتقام او بدلې اخستو احساس یې په زړه کې را و ټوکید،هغه غوښتل په هر حال دخپل پلار او ورندار تر وژونکو پورې ځانونه ور رسوي. اغا حسن ورته ددې پیښې په اړه ټول هغه څه چې یې کتلې وي په تفصیل سره وویل ، هغه دګاونډیانو څخه هم د هرې خبرې پوښتنه کړې وه ، دهغه مور او دمارسې خادمې هم ورته د پیښې په اړه تفصیل ویلې و . او ورته یې ډاګیزه کړې وه چې حمله کونکو نقابونه اغوستې و . خو معلومه نه وه چې ولې دقاسم په زړه کې کومه خبره زوړنده پاته ده. هغه ته اغا حسن ویلې و چې دهغه ورندار د سختې زخمېکیدو په وخت کې د حمله کونکو دسردار ګوتې پرې کړې وې ، اغا حسن ورته دا هم ویلې و چې طبیب سلیم پاشا دهغه د ورندار په تداوۍ کې د غفلت او سستۍ نه کار اخستې و خو اغاحسن ورته دسلیم پاشا د طبیعت او د لاس د زخمې کیدو په اړه خبره کول مناسب و نه ګڼل. هغه په دې شک کې و چې د شهزاده علاوالدین او سلیم پاشا تر منځه څه پخوانې پټو اړیکې شتون درلود. هغه اوس شپه او ورځ په همدې فکرونو کې ډوب پاته و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلطان د راتلو وروسته په اورنه کې بغاوت تر کنترول لاندې راغې ، سلطان د راتلو سره سم دبغاوت کونکو سترو سترو کسانو ته د مرګ سزا ورکړه او یو زیات شمیر نامسؤله افسران یې په ځندانو کې واچول. تر څنګ یې د یني چري ګڼ شمیر سپاهیان یې د بغاوت او ارتداد په خاطر له منځه یوړل.په دې کارو سره اورنه یوځل بیا د امن اوسکون ښار و ګرزید. خو لا تر اوسه سلطان د بغاوت جرړې نه وې پیدا کړې. سلیم پاشا تر اوسه پورې ژوندې و او دهغه لاس تر اوسه پورې تړلې و .دهغه د ښې لاس درې ګوتې پرې کړل شوې وې ، په دې خاطر یې لا تر اوسه روغتیا نه وه موندلې.

سلطان څو ورځې وروسته قاسم را وغوښت. او د قاسم د کورنۍ په دغه ډول وژلو یې د زړه له کومې افسوس ښکاره کړ او هغه ته یې حکم وکړ چې د بغاوت اصلي جرړې راپیدا کړي. قاسم پخپله هم همدا غوښتل چې هغه ته سرکاري اختیارات ور په برخه شي تر څو په ازادۍ سره خپل دښمنان و لټوي ، اوس نو هغه یو ځل بیا سرکاري سراغ رسان ګرزیدلې و ، دا ځل بهرام خان او دهغه ټوله اداره دده تر کنترول او حکم لاندې و ه. په محل کې لرې کړل شوي سلطان محمد هم دقاسم سره خپله خواږې څرګنده کړه . اوهغه ته یې دخپله اړخه د هر ډول بسپنې اوکومک ډاډ ورکړ.

ددې پیښې څخه یویشت ورځې وروسته قاسم دیوې په زړه پورې پیښې سره مخ شو ، هغه د اورنه بازار د اهنګرانو کوڅې څخه تیریده چې د اربان سره مخ شو ، دا داورنه د بازار یوه تنګه کوڅه وه چې اهنګرانو اونجارانو په کې کار کاوه ، په دې بازار کې توري ، نیزې ، کمانونهه او نور جنګي وسایل هم جوړیدل او پلورل کیدل. قاسم په لمړي نظر سره اربان وپیژانده. اربان هم چې قاسم وکوت نو ورغاړیوت. قاسم تر هر څه دمخه د اربان څخه ښښنه و غوښته چې دخپلو زیاتو مصروفیاتو په واسطه یې و نه شوکولاې دهغه سره خپله ژمنه پوره کړې خو تر څنګ یې د اربان څخه هم وپوښتل چې هغه په اورنه کې په کومو کارونو باندې مشغول دې ؟ او چیرې اوسیږې ؟ اربان په ورته په خندا ځواب ورکړ او ورته یې وویل:

« زه خو په همدې بازار کې دیوه ستر اهنګر سره کار کوم. او همدلته د اورنه په یوې محلې کې اوسیږم» قاسم په دې ښه پوهیده چې اربان یو بې ضرره انسان دې خوبیا هم یو اروپایي اوعیسوي نژاده وګړې دې نوپه دې خاطر یې پرې څه شک کیده . هغه غوښتل د اربان څخه لږ څه نور هم وپوښتي خو په دې وخت کې اربان په خپله خبرې پیل کړې او ویې ویل:

« درونده دوسته ! ... ته به زما په خبرو ډیر حیران پاته شې او خوشحاله به هم شې چې ما اسلام منلې دې او دبغاوت په ورځو کې چې کله زه په خپل کور کې بند پاته و م نو ما دقران کریم دلوست هڅه هم کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ډیره حیرانونکې ده ......تا اسلام قبول کړې دې ؟.... اوس خو ته نه یوازې زما دوست یې بلکه مسلمان ورور مې هم یې ...... خو په تاکې دا بدلون څنګه راغې ؟ اودا چا په کومک درکې راغې ؟...

د قاسم په خبرو کې ریښتیا هم حیرانتیا وه خو کله چې اربان ورته دخپل مهربان نوم ووایه نوقاسم دحیرانتیا څخه یو ټکان وخوړ څکه چې اربان ورته وویل:

« په ما کې دا بدلون زما د وریرو مریم اوحمیرا په مهربانۍ سره راغلې دې ، زما دا وریرې ډیرې مهربانه دي ،هغوې پخپله هم اودهغو پلار عباس هم نوي مسلمانان دي ،مونږ ټول غواړو قرانکریم ولولو ،اوس مونږ دخپلو څانو له پاره یو استاد هم نیولې دې ،ته خو کله زمونږ کور ته راشه ....»

قاسم ته دا خبره داسې ښکاره شوه لکه یو ناڅاپه چې په هوا کې الوتې وي، د ډیرې حیرانتیا له وجهې یې دخولې څخه خبره نه راوتله. څکه هغه عباس ، حمیرا او مریم درې واړه پیژندل ، بلکه دهغوې نومونه هم قاسم ایښودي و. هغه به د بوسنیا هغه شهزادګۍ څنګه له یاده ویستلې وې چې په همغه لمړۍ ورځ یې د یني چري د پنځه زره کسیز فوځ دسالار سره ټکر کړې و. هغه په دې هم حیران و چې هغوې څنګه او څه ډول دلته اورنه ته رارسیدلي دي. اوبیا د اربان سره یوځاې دوې ټول په یوه محله کې اوسیږي. دهغه سترګې دحیرانتیا څخه خلاصې پاته شوې وې اوپخپلې بې علمۍ یې افسوس کاوه. هغه اربان له څآنه سره واخست او په یوه قهوه څاې کې ورسره کیناست او تر ډیره پورې یې ددې بوسنیایی نوو مسلمانانو په اړه ورسره خبرې کولې. اربان ورته وویل چې هغه د سلطان او د مسلمانو عسکرو له پاره یو منجنیق شکله توپ جوړوی اوتر څنګ یې غواړې دسلطان سره ووینې. دقاسم له پاره دا ټولې خبرې نوې اوحیرانونکې وې ،هغه داربان سره ژمنه وکړه چې سبا به یې دسلطان سره د کتلو له پاره محل ته وړی. هغه د اربان څخه دهغه د اوسیدو د څاې ادرس هم واخست. اوپه دې ژمنه یې ترې رخصت واخست چې هغه به نیغ په نیغه سلطانی قصر ته ورځې او د اربان د نوي توپ د جوړښت په اړه به ورسره خبرې کوې. ترڅنګ به یې سبا د اربان له پاره دسلطان سره د کتلو وخت هم وغواړی. د یوې اوږدې لیدنې وروسته هغه داربان څخه رخصت واخست او دسلطاني قصر په لور روان شو.

قاسم سلطان ته د اربان په اړه معلومات ورکړ اودهغه د نوي ایجاد په اړه یې هم ورته تفصیلی معلومات ورکړل. سلطان ډیر زیات خوشحاله شو او په پوره شوق سره یې د اربان سره د کتلو وخت ورکړ. قاسم ترې د سبا له پاره وخت غوښته خو سلطان دسبا پورې صبر ونه کړ ، قاسم یې له څانه سره ستون کړ او د هغه څخه یې د اربان پوره پته او ادرس واخست او خپل سرکاري ملازمین یې دهغه د باعزته راوستلو په خاطر دهغه پسې ور واستول. قاسم داربان په اړه سلطان ته هر څه ویلي و. خو دبوسنیایی شهزادګۍ اوعباس په اړه یې ورته هیڅ و نه ویل. معلومه نه ده چې قاسم به په دې اړه دکوم مصلحت څخه کار اخست. قاسم د سلطان دهدایت په اساس همملته په محل کې پاته شو او داربان د راتلو انتظار یې پیل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر لږ وخت وروسته ستر اهنګر اربان په پوره درنښت سره د سلطان په خدمت کې حاضر کړل شو . دا سلطان خاص دیوان ځاې و . او په دې ځآې کې د سلطان تر څنګ دغه ستر اهنګر او قاسم ناست و . اربان د دې ناڅاپی راتلو په اساس تر یوه ځایه حیران و خو اندیښمن نه و . سلطان د دې اهنګر د ښه راغلاست له پاره د خپله ځایه پورته شو ، په دې کار سره د اهنګر اربان په سترګو کې یو ځل بیا حیرانتیا را وځلیده . ځکه هغه به کله کله د قسطنطنیې د قیصر په دربار کې حاضریده خو د مسلمانانو د سلطان په کتلو سره د هغه د زړه ځرنګوالې بدل شوې و . هغه په دې فکر کې شو چې ایا پادشاه د پادشاهانو پرته د نورو عادي خلکو د استقبال له پاره هم را ولاړیږي. خو هغه په دې نه پوهیده چې سلطان مراد خان ثاني یو درویش صفته انسان دې ، اربان پخپله هم یو درویش صفته اوفلسفي انسان و . په همدې خاطر یې د سلطان په خندا کې د خپل ځان له پاره د خپلولۍ ښپې وکتلې ، سلطان د اربان سره د خبرو په وخت کې وویل: « مونږ د خپل دروند میلمه څخه ناخوالي یو .... ځکه چې د قسطنطیه ستر اهنګر د نژدې ځلورو میاشتو را هیسې د لته په اورنه کې میشت دې خو زمونږ سره یې د کتلو له پاره زحمت نه دې ویستلې.»

خو اربان ورته په عجیبه توګه ځواب ورکړ . هغه ورته وویل:

« مونږ په سلطاني ذوق ډیر ښه پوهیږو ......د خانه بدوشو کوم پادشاه نه وي چې مونږ یې په خدمت کې حاضر شوې وي ... زه د ظلم څخه کرکه لرم ، نو زه د ظلم د له منځه وړلو په خاطر د اسلامي فوځ له پاره یوه تاریخ جوړونکې وسله جوړوم . خو فقیر د هغو انعاماتو او اکراماتو څخه چې د سلطان لخوا دا ډول فنکارانو ته ورکول کیږي بې پرواه دې.»

د سلطان له پاره دا ډول خبرې چې په هغې کې یو ډول معنویت و ډیرې په زړه پورې ښکاره شوې ، که څه هم هغه د یوه اجنبي او ناپیژندل شوي انسان له اړخه وې خو سلطان یو درویش صفته انسان و او د هغه هیڅ خبره یې هم بده وا نه ختله . خو په نرۍ شانته خندا کې یې وویل:

« مونږ پوهیږو چې شاهي انعامات د داسې ستر اهنګر د فن قیمت نه شي ګرزیداې ،خو بیا هم شاهي انعامات د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه ده چې باید په فخر سره ومنل شي.»

خو دا ځل هم سلطان ته د یوه ریښتوني درویش ځواب اوریدل ور په غاړه و .

« دورنده سلطانه ! انعام خو به مونږ تاته درکوو . او په حقیقت کې همدا زمونږ انعام باید تر څو چې دنیا اباده وي د ظل سبحاني له اړخه یوه عطیه وګڼله شي . هغه هیرې او جواهرات چې سلطان یې داسې یوه فنکار ته بخشش کوي یوا ځې څو میاشتې اویا څو کاله دوام کولې شی، خو هغه انعام چې مونږ یې عثماني سلطنت ته ور ښښو په زرګونو کاله د عثماني سلطنت له پاره د ویاړ او عزت سبب ګرځي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو دسلطان په سترګو کې داهنګر له پاره د تحسین او ستاینې احساسات را پیدا شوي و . دهغه په مخ باندې دسلطاني قهر و غضب نښې بلکل له منځه تللې وې، هغه ورمخته شو او د اربان په اوږه یې لاس کېښود او ورته یې وویل:

« واي قسمته !.... مونږ د عثماني سلطنت له پاره د معزز میلمه انعام د سر په سترګو منو. مونږ دا منو چې مونږ خپل دربار ته ددومره ستر اهنګر د رابللو غلطي کړې ده ، حق دا و چې مونږ ددې ستر فنکار د فن د ستایلې اوارزښت له پاره دهغه حضور ته ورغلي واي. پر مونږ ستاسې خبرې ډېرې ښې و لګېدې. ترڅنګ یې مونږ ستا د توپ د جوړولو په اړه هم اوریدلي دي ، خو مونږ غواړو چې تاسې دا نوي وسله د عثماني سلطنت دخزانې په بسپنه جوړه کړئ. مونږ به همدا نن د یوې سترې کار خانې د جوړولو حکم ورکړو ترڅو په هغې کې ستاسې د څارنې لاندې هر ډول فوځي سازو سامان جوړ کړل شي.

دقاسم له پاره داربان اوسلطان تر منځ خبرې په زړه پورې هم وې او مزه یې هم ترې اخسته. هغه د اربان په جرءت باندې هم حیران و او دسلطان په فیاضۍ باندې هم. خو هغه تر اوسه پورې ددې خبرو څخه مزه او خوند اخسته چې شاهي دروازه چې راغي او دده ټول حواس یې رابیداره کړل. ځکه چې شاهي دروازه چې پادشاه ته د شاهي ادابو د په ځاي کولو وروسته وویل:

« دروندہ سلطانه ! سلیم پاشا طبیب د ډېرې مودې د ناروغتیا وروسته غواړي ستاسې حضور کې باریابه شي.»

دقاسم له پاره د طبیب پاشا نوم اوریدل یو ډول احساساتي پیغام و. ځکه دا همغه شخص و چې په خپل وخت یې دهغه د ورندار دعلاج کولو څخه ډډه کړې وه. خو هغه ته دا ډاګیزه نه وه چې هغه د څه وخته راهیسې علیل او ناروغه شوي دي او کله یې روغتیا پیدا کړې ده. خو ده هم دڅو ورځو راهیسې دسلیم پاشا شکل اوقواره نه وه کتلې. خو اوس چې دربان د سلیم پاشا نوم واخست نو د قاسم شپږم حس را ژوندي شو ، هغه د یو ځل بیا شاهي سراغ رسان کیدو وروسته دا عملي حکمت خپل کړې و چې هغه به یو وخت ددې وګړې څلور خواوې معلومو ي ، خو نن په ناڅاپي توګه سلیم پاشا پخپله دهغه مخې ته راغلي و .

کله چې سلیم پاشا خاص دیوان ته را ننوت نو د ادب له مخې یې سر ټیټ کړې و ، دسلطان مخې ته په رسیدو سره یې سر اوملا دواړه ټیټ کړل. خو کله یې چې سر راپورته کړ نو سترګې یې په قاسم بن هشام باندې و نښتې ، دقاسم په لیدلو یې زمکه د پښو څخه و تښتیده ، پښې یې په لړزیدو شوې او نژدې و چې په فرش باندې را پریوځي. سلطان او اربان دهغه دغه ډول حرکت ته په پوره حیرانتیا سره کتل.

دسلیم پاشا د څیرې رنګ اوښت را اوښت. او په غیر ارادي توګه یې خپل زخمي لاس چې په پټۍ یې تړلې و دخپلې چپنې لاندې پټاوه. دهمدې حرکت له مخې دهغه بدقسمتي پیل شوه. ځکه دقاسم له پاره دهغه لاس ډیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

اهمیت درلود. قاسم ډیر زیات په دې حیران وو چې د یوه نه جنګیدونکي طبیب لاس څنګه اوڅه ډول زخمي شوې دي؟ دهغه په ذهن کې دخپلې ورندار اخري جملې ګرزیدلې چې اغا حسن ته یې ویلې و: دهغه ورندار د روح ورکولو په وخت کې ویلي وو ...... چې هغې د نقاب پوشاونو سردار زخمي کړې دې ..... دا چې ولې هغه ته د سلیم پاشا د زخمي لاس د کتلو وروسته دا جمله را یاده شوه ،اودهغه دماغ یی په حرکت راوست او دبدن ویښتان یی پورته ودریدل. هغه ته دخپلې ورندار د وفات په وخت کې اغا حسن ته کړې خبرې په پوره ډول په یاد وې. څکه کله چې هغې سلیم پاشا زخمی لاس وکوت نو هغې غوښتل په اشارې سره سلیم پاشا او اغاحسن ته څه ووایي. ... قاسم ته داسې احساسیدله چې ورندار یی په اخري وخت کې سلیم پاشا پیژندلې وی اودهغه په لور یی په ګوته اشاره کړې وې. اوس نودقاسم د ملا په هډوکو کې یو قسم برق راپیدا شوې و ، دهغه دماغ تر ډیر زیات فشار لاندې و او جاملې یی سره ورغلې وې. څکه چې هغه یو په بل پسې ډیرې کړې یو دبل سره یو ځای کولې. څکه دهغه په ذهن کې دا خبره وه چې سلیم پاشا په اخري وخت کې دهغې ښځې د کتلو څخه انکار کړې و. قاسم په دې فکر کې شو چې هغه به همغه وخت و چې طبیب په خپلو زخمونو پټۍ اینښودلې. هغه په دې ډاډمن شوې و چې سلیم پاشا دهغه دکورنۍ اصلي قاتل دې خو دسلطان خبرو د هغه دفکرونو څپې خپل ځان ته متوجه کړې وې ، سلطان سلیم پاشا ته وویلې:

«درونده طبیبه ! په مونږ ، د شاهي ادابو دغه طریقه چې تا وکړه ، ښه و نه لګیده. مونږ رکوع او سجود یوائې اویوائې د الله تعالې حق ګڼو ، خو په هر حال مونږ ستا د ناروغتیا په اړه افسوس کوو ، مونږ وکتل چې ستا په لاس باندې پټۍ تړلې ده ، داسې بریښي چې ستا د لاس ګوتې زخمي شوې دې.....ددښمنانو په برخه دې وې پرې شوې خو به نه وې ؟اوریدلې مې دې چې تاسې هم دبغاوت په ورڅو کې دکومې پیښې سره مخ شوې واست.»

دبغاوت په ورڅو کې د سلیم پاشا نوم اخستل د قاسم له پاره یوه بله کړۍ وه ، څکه ددې نه دا ډاګیزه کیده چې دسلیم پاشا زخم دهمغې ورڅو زخم دې چې دهغه ورندار او پلار په کې شهیدان شوې و. اوبیا کله چې سلیم پاشا دسلطان دخبرې ځواب ووایه نو دقاسم شک په یقین بدل شو. څکه د طبیب ځواب ډیر غیر معقول اود عقل نه لرې معلومیده. سلیم پاشا ورته وویل:

« دورنده سلطانه ! ....زه د شاهي ادابو څخه نا واقفه ، په خپل دغه کړچار باندې ډیر زیات شرمساره یم .....دورند سلطان زما د زخمي لاس په اړه و پوښتل ....زما دا لاس ، دیوې نسخې د تیارولو په وخت کې په تیزابو کې و سوځید او له منځه ولاړ. همدا علت دې چې زه د څو ورڅو راهیسې په کټ کې پروت یم.»

دطبیب خبره په دې خاطر معقوله نه بریښیده چې دهغې دپټې څخه دا ډاګیزیده چې دهغه د لاس ګوتې پرې شوې دي. اوتر څنګ یی دا خبره هم وه چې په تیزابو د ناڅاپې لاس ککړیدو څخه دومره زیان لاس ته نه رسیږي ، طبیب په محل کې ناست یوه پادشاه ته دا دوکه او فریب ورکولې شو خو دقاسم په څیر ذهین دماغ ته یی فریب

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه شو ورکولي. په همدې وخت کې قاسم ته يو خيال اوفکر راغې ، په دې خاطر يې د سلطان په دربار کې په پوره ادب سره وړانديز وکړ:

« درونده سلطانه ! په ډير احتياط سره يوه خبره کول غواړم »

سلطان د قاسم په لور مخ کړ او د سر په خوزولو سره يې د خبرو کولو اجازه ورکړه. قاسم ورته بيا وويل:

« درونده سلطانه ! دحيرانتيا خبره ده ...... شاهي سراغ رسان ته د يوه ځايه درې پرې کړل شوې ګوتې تر لاسه شوې دي چې مونږ د پلټنې له پاره په مشک و کافورو او قدرتي واوره کې خوندي ساتلې دي... که چيرې شوخي يې و نه ګڼئ نوزه دا ويل غواړم چې طبيب سليم پاشا د معظم سلطان څخه کومه خبره پټول غواړي....»

قاسم خبرې کولې او د سليم پاشا ښبې د ويرې څخه په لړزه وې ، قاسم چې کله د درې پرېکړل شوو ګوتو خبره وکړه نو د سليم پاشا راز يې را وسپړود. دهغه مخ د خزان شوې پاڼې په څير زيړ ګرځيدلې و، او د پادشاه سترګو ته د کتلو په ځاې يې زمکې ته په کتلو پيل وکړ. دهغه ټول دغه حرکتونه د سلطان له پاره ډير حيرانونکې و .....په همدې خاطر سلطان په لوړ اواز ورته وويل:

« طبيبه !..... ښبې دې ولې لړزيږي...؟ داسې برېښې چې ته هم دهغو دريو ګوتو سره کوم تړاو لرې ؟»

د سلطان خبرو د سليم پاشا هغه پاته توان هم له منځه يوړ. په همدې وخت کې قاسم يو ځل بيا وويل:

« درونده سلطانه ! ماته دغه دربواړه پريکړل شوې ګوتې په خپل کور کې تر لاسه شوې دي ، اوزما ورندار دخپل مرګ نه څو لمحې مخته ويلې و چې هغې دحمله کونکو سردار زخمي کړې و. خو درونده سلطانه ، دا ضروري نه ده چې دا ګوتې دې حتما د طبيب سليم پاشا ګوتې وي.»

قاسم دغه اخري خبره قصدا لږ څه په زوره وويله. اوس نو هغه په سليم پاشا باندې نيغ په نيغه خپل شک څرګند کړې و. د سليم پاشا حالت هم هره ګړی خرابيده. ژبه يې ګونګه شوه ، قاسم چې ښکار په جال کې وکوت نو سمدلاسه يې وويل:

« درونده سلطانه !..... د پټې محکمې ماهرينو ددې پريکړل شوو ګوتو او د سليم پاشا د لاس د نورو ګوتو د کتلو وروسته په اسانۍ سره ويلاې شي چې ايا دا ګوتې د سليم پاشا دي او که د بل چا.......»

د قاسم خبرې لا په پوره ډول پاې ته نه وې رسيدلې چې په همدې شاهي خونه کې يوه په زړه پورې پيښه رامنځته شوه. کله چې سليم پاشا خپل ځان په جال کې را ښکيل وکوت نو د برق په څير يې خپل چپ لاس د چپنې لاندې ور ننويست او يو تيز ځليدونکې خنجر يې ترې را وويست. اوپه سلطان مراد خان ثاني باندې يې حمله وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیره زیاته ممکنه وه چې دهغه ددغې ناڅاپي حملې په واسطه دسلطان ګیډه څیرې کړل شوې وې. خو په همدې وخت کې اربان یو عجیبه حرکت وکړ او د برق په څیر د سلطان مخې ته و درید. د سلیم پاشا خنجر د اربان تر پښتیو پورې ورسید خو سلطان ددې حملې څخه خوندي پاته شو.

همدومره مهلت کافي و ، قاسم سمدلاسه خپله توره بې نیامه کړه او مخته راغی او دسلیم پاشا په څټ یې ور کینښوده. سلطان هم په لوړ اواز سره دروازه چې را وباله ، دروازه چې هم خپل توره را وویسته او په یوه منډه دننه راننوت ، سلیم پاشا بې وسه کړل شوې و خو په اخر کې یې تر ټول زیات حیرانونکې عمل انجام کړ ،خپل خنجر یې د اربان د پښتیو څخه را وویست او په خپله ګیډه کې یې ور ننویست. دهغه رازونه راڼاګیزه شوي و اوهغه ته نور ژوندي پاته کیدل شوني نه و ، په دې خاطر یې ځان وواژه.

بله ورځ د غدار سلیم پاشا لاش د ښار په لویه څلورلارې کې په چپه را ځوړند کړل شوې و ، تر څنګ یې په یوې کوچنۍ ستنه یو شاهي اعلان هم را ځوړند شوې و چې په هغې کې دغدار سلیم پاشا ټول کړچار ثبت شوې و. قاسم خپله بدله اخستې وه اودهغه تر ټولو ستر دښمن او د هغه په کور د حمله کونکو نقاب پوښانو سردار ، دقیصر خطرناکه جاسوس خپل انجام ته ور رسیدلې و. قاسم نن ډیره خوشحاله و او دهمدې خوشحالۍ په حالت کې د اربان دکور په لور ولاړ. هغه غوښتل اوس دخپلو بوسنیایي میلمنو پوښتنه وکړي. خو په حقیقت کې دهغه په زړه کې یو نامعلوم غل پټ شوې و. داسې بریښیده چې هغه به د بوسنیایي شهزادګۍ د کتلو غلا وی. کله چې د اربان دروازې ته ورسید نو ډیر زیات احساساتي معلومیده. په لړزیدلې لاس یې ددې ښکلې کور دروازه ور وهله او هملته یې لږه شیبه انتظار وکړ.

څو لمحې وروسته ،کله چې دروازه پرانستل شوه نو د احساساتو په بهیر کې وچ کلک و درید. ځکه دهغه تر مخه د بوسینا شهزادګۍ ولاړه وه . قاسم دا هیله هم نه درلوده چې شهزادګۍ حمیرا دې پخپله ددروازې د پرانستلو له پاره دلته راشي. هغه حیران و ، خو شهزادګۍ حمیرا دهغه څخه زیاته حیرانه ولاړه وه ځکه هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده په ډیره نا څاپي توګه په مخکې ولاړ و. شهزادګۍ په خلاصو سترګو د قاسم خندانه او دخوشحالیو نه ډکه څیره کتله ، هغې په دواړو لاسونو د دروازې دواړه پلې را پرانستې خو خوله یې د سکتې د حالت په څیر وازه پاته وه. دقاسم دغسې ناڅاپې را تلل د کومې معجزې څخه کم نه و. هغې فکر کاوه چې دمسلمانیدو نه وروسته یې خپله لمړنۍ دعا قبوله تر سترګو شوه. ځکه هغې د مسلمانیدو وروسته دخپل خداې نه د قاسم سره د بیا کتلو دعا کړې وه. او نن قاسم پخپله دهغې تر مخه ولاړ و.

کله چې ددواړو اړخونو حیرانتیاوې خپل اخري حد ته ورسیدې نودواړو کتونکو یو بله ته په ډیره په زړه پورې توګه وخندل او بیا شهزادګۍ د قاسم څخه د پوښتنې پرته ، قاسم ته د دننه راننوتلو ست وکړ او پخپله په یوه منډه ولاړه او عباس او مریم یې د قاسم د ناڅاپې راتلو څخه خبر کړل. په دې وخت کې اربان په کور کې نه و خو دوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې واړه قاسم په خپلو لاسو کې واخست ، دقاسم په راتلو سره د شهزادګۍ کور څلور ځله روښانه شو . هغه ولاړه او په یوه ځآې کې کیناسته ، عباس د احساساتو او خوشحالیونه په ډک اولړزانده اواز وویل:

« حمیرا لورې !وګوره !..... ستا زلمې په خپله راغې ، زه ښه پوهیږم چې تا ته دهمغې لمړۍ ورځې څخه د قاسم سره مینه پیدا شوې ده ،نو اوس چیرې پټیږې ؟»

د حمیرا څیره د حیا اوشرم څخه د انارو د ګل په څیر و ګرزیده . سمدستي پورته شوه او دننه ولاړه . خو عباس هغه د لاسه و نیوله « لورې !ځې چیرې ؟ همدلته کینه ، دومره موده وروسته قاسم یوځل بیا زمونږ کورته را غلې دې اوته ترې تښتې ؟خوشبوی او محبت نه پټیږې ، ته خو دا هم نه منې چې ته دلته اورنه ته د قاسم له پاره راغلې یې . »

حمیرا د شرم څخه ویلې کیده . اوعباس یې لاس کلک نیولې و ، بیا یې وویل:

«کاکا !تا زما ددعاو اغیز وکوت. قاسم بن هشام پخپله زمونږ کورته راغې . ته زما لاس پریږده ترڅو زه دهغه له پاره دخوراک څښاک غم وکړم .»

خو قاسم ددې ټولو حالاتو څخه ډیر زیات اغیزمن شوې و ، ځکه هغه هیله نه درلوده چې معامله دې تر دې ځایه پورې ورسیږې . هغه خو د خپلې مارسې « غزاله » سره مینه کړې وه . خونن یې په زړه کې شهزادګۍ حمیرا د مینې شمه بله کړې وه . خو دهغه په ذهن باندې د مارسې مینه سپره وه . هغه ته داسې بریښیده لکه دمارسی د روح سره چې بې وفایی کوې . ددې وروسته چې هغه څومره وخت ددې خلکو سره کیناست په همدې احساساتو کې سوزیده ، او د حمیرا مینه یې د سترګو غورزوله . ان تر دې چې کله چې هغه د شپې له مخې بیرته کورته ستنیده نو حمیرا ورته وویل:

« دورنده سالاره !..... ته ماته ډیر ورک ورک معلومیدې . داسې ډاګیزه کیږې چې ستا په زړه کې د بل چا د مینې چراغ لمبې وهې . نو که چیرې زما له خاطره تاته کوم تکلیف در رسیدلې وې نو دزړه نه در څخه بښنه غواړم .»

قاسم ټکان وخوړ ځکه حمیرا په هغه پوه شوې وه .هغه یو ځل بیا ونښت. له یوه اړخه دمارسی یاد هغه ځوراوه . خو دبله اړخه کوم غیبې ځواک هغه دحمیرا په لور کشاوه . دهغه د زړه تارونه سست شوې و نو په معذرت کونکې لهجه یې وویل:

« نه ، درندې شهزادګۍ ! ...زه ستا د محبت وړتیا نه لرم. ما پخوا د یوه چراغ د روښانه کولو هڅه کړې وه خو اوس هغه روښانه چراغ د زړه په تیارو کې ډوب شوې دې ، ته ډیره درنه او محترمه یې. او زه تاته په زړه کې یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خاصه جذبه احساسوم. خو زه نه غواړم تا په دوکه کې واچوم. ستا څخه مخته یوې نجلۍ زما سره د ژوند د ملګرتوب ژمنه کړې وه ، او هغه زما لمړنی محبت و .»

« لمړی محبت و؟.... د وه څخه دې مقصد څه دې؟ هغه خوش قسمته اوس چیرې ده ؟»

د قاسم په سترګو کې د غم مابنام را ځلیدلې و . هغه پورته اسمان ته په کتلو سره وویل : « هغه شهیده شوې ده . د اسلام د محبت په نامه ، هغه اوس په دې نړۍ کې نه شته.»

«د حیرانتیا خبره وه چې یو سالار او سپاهې دیوه شهید په شهادت باندې دومره غمژن دې. ما خو په اسلام کې اوریدلې دي چې شهید ژوندي وي نو بیا ته ولې دهغې د بیلتون درد احساسوې. زه له تاڅخه یوازې همدومره غواړم چې کله هم په خپله زړه کې دهغې خوش نصیبه د بیلتون دروندوالې احساس کړې نو ما بدنصیبې ته هم دخپل دغه غم څخه د لږ د پورته کولو اجازه ضرور راکړه»

دحمیرا په سترګو کې غټې غټې اوښکې را تویدې. څرګنده نه شوه چې قاسم ته څه ور پیښ شول چې یو ناڅاپه یې د شهزادګۍ حمیرا لاس و نیوه او ورته یې وویل:

« نه ، حمیرا ، نه ! ته ماته دومره درنښت او عزت مه راکوه چې زه ستا په مینه کې را ښکیل شم. او دخپلې غزاله یاد له یاده و کاږم .»

حمیرا خپلې د اوښکو ډکې سترګې راپورته کړې ، په دې وخت کې دهغې د سترګو څخه د اوښکو څاڅکې لاندې راپریوتل. د اوښکو دغو څاڅکو د هغه په رخسارونو باندې ستړي ستړي کرښې جوړې کړې. حمیرا د یوې سلګۍ کولو وروسته وخندل ، د قاسم څخه یې خپل لاس ازاد کړ او سر یې ټیټ کړ او ویې ویل:

« ته به بیا کله راځې ؟اوس خو به زما غوږونه د دروازې په لور متوجه وي»

قاسم د حمیرا په رخسارونو باندې د جوړو شو لکیرو ځلا کتله او د تلو دمخه یې وویل:

« زه به هرو مرو راځم ، د عباس کاکا او ستاسې د ټولو سره به وینم......تاسو هم زما کورته را شئ ، تاته ما وویل چې زما کور زما د ورندار او پلار د شهادت وروسته وران ویجاړ دې او زما وریرونه علي او عمر ډیر زیات خفه دي. که چیرې تاسې هلته راشئ نو دهغوې زړونه به باغ باغ شي.»

قاسم رخصت واخست او نیغ کورته ولاړ. هلته په کور کې ورته یو میلمه منتظر ناست و . دا دهغه ځانګړې استاذې و . او قاسم هغه د غزالې د پیدا کولو په اړه البانیه ته استولې و . کله چې قاسم خپل استاذې وکوت نو ساه یې بې واره شوه. ځکه هغه نه غوښتل د غزاله په اړه کوم بد خبر واوري. ددې استاذې په کتلو سره دهغه ټول امیدونه یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځل بیا را و ټوکیدل. خو کله یې چې دخپل استاذي خبرې واوریدې نو یو ځل بیا یې په زړه کې داغونه راپیدا شول. ځکه دهغه استاذې ورته وویل چې دغزاله په اړه یې هیڅ ښه خبر نه دې تر لاسه کړې ، بلکه د سلطان مرادخان ثاني لیږل شوې استاذی هم د سکندربیګ په واسطه وژل شوې دې.

هغه ته به غزاله څنګ تر لاسه شوې وې. اویا به دهغه جاسوس څه ډول دغزاله خبر تر لاسه کړې و . ځکه چې غزاله اوس د سکندر بیګ په محل کې هم نه وه. نن قاسم په پوره توګه ډاډمن شوې و چې غزاله په دې نړۍ کې نه شته.

هغه تر څو ورځو پورې دغزاله د یادونو په فکرونوکې ډوب و . خو اخر تر څه وخته پورې ؟… بلاخره څو ورځې وروسته هغه یو ځل بیا د اربان کور ته ورغی. اوس نو دهغه د ژوندانه نوې پړاو پیلیدونکې و ، تر څو میاشتو پورې هغه داربان کور ته ته راته. ترځنګ به یې شهزادګۍ حمیرا هم د قاسم کور ته تلله را تلله. دا لیدنې کتنې ډیرې ژر په مینې اومحبت باندې بدلې شوې. اوبیا یوه ورځ ددواړو کورونو په خوښې اوخوشحالۍ سره د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا د قاسم د ناوې په څیر دهغه کورته راوړل شوه.

*****

ددوه ځلې تجربو وروسته سلطان مرادخان ثاني دا ډیره ښه احساس کړې وه چې اوس هم سلطان محمد خان د سلطنت د امورو د پرمخ بولو له پاره پوره وړتیا نه لري. ځکه چې هغه په یوه کال کې دوه ځله په تخت کیناست خو هر ځل سلطان دخرابو حالاتو د سنبالولو له پاره بیرته راستون شوې و . په دې خاطر هغه بیا د تخت د پریښود و فکر و ځنډاوه. سلطان ددرې ځلې تخت کیناستو نه وروسته ، خپل زوی شهزاده محمد کوچنۍ اسیا ته ولیږده ، تر څو هلته پاته شي اودسلطنت د امورو د پرمخ بیولو تجربه ترلاسه کړي. پادشاهان د تخت نه لاس په سر کېږي خو دوه ځلې د تخت د پریښودو وروسته بیا په تخت دکیناستو کار ،په تاریخ کې ، یوازې دسلطان مرادخان ثانی پورې اړوند دي. خودغه فلسفی سلطان ددنیاوی عظمت د بې حقیقتۍ څخه دخبریدو په اساس یو ځل بیا د ځلوینښتو کالو په عمر ګوښه ناسته اختیار کړه.

خو دا ځل په تخت د کیناستو سره سم یې عیسوی دنیا ته بیا د سر را پورته کیدو موقع ورنه کړه. او نه یې پرته له کومه علته پر هغوې ظلم اوتیرې وکړ. دا په داسې حال کې چې دقسطنطنیې پادشاه په خپلو شرارتونو اوفساد اچولو کې همغسې مصروف و اوهمغه د عثمانیانو پر خلاف د فساد تر ټولو ستره سر چینه ګڼل کیده. دسلطان له پاره دهغوې ځپل دومره ستونزمن کار نه و . خوهغه قیصر هم په خپل حال پریښود . البته ، دا ځل هغه د «موریا» په لور توجه وکړه. په دې ځاې کې د قیصر دوه ورونه «قسطنطین» او « تهامس» په بیلو بیلو ځایو کې حاکمان وو . قسطنطین دخپلو ملکیتونو دخوندي ساتلو له پاره د « دکورت دخاکنا» کلابندي وکړه او بیا دهغه ځآیه د ډاډمن کیدو وروسته یې د«تهیبس » په ښار چې پولو ته نژدې یې عثماني سلطنت پروت حمله وکړه. سلطان ددې حملې څخه دخبریدو سمدستي وروسته د موریا په لور مخه کړه دهغه ترمخه د « فورنت» ټینګه کلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته وه ، خو د ستر اهنګر اربان د جوړو کړل شوو توپونو د ګوله باریو په واسطه داکلا ډیره ژر له منځه ولاړه ، دا لمړنی جنګ و چې فوځ په کې توپونه استعمالول پیل کړي و ، د فورنت د فتحه کیدو وروسته د موریا په لور لاره بلکل خلاصه شوې وه ، په دې اساس د قسطنطین او تهامس له پاره د سلطان تر مخه د اطاعت کولو بله لاره نه وه. هغوې خراج ورکول ومنل او موریا هم د عثماني سلطنت د باج ورکونکو ریاستونو په ډلې کې راغې.

د بله اړخه د عثماني سلطنت پخواني دښمن « هونیاډې » د خپلې تړون ماتونې په اساس او په اورنه کې د ماتې وروسته تر اوسه پورې د مسلمانانو پر خلاف د فوځونو په راټولولو بوخت و . د هغه په لمن د وارنه د ماتې داغ د ورایه ځلیده. په دې اساس هغه په څلور و کالو کې د خپلو زیاتو کوښښونو اتیا زره وسلوال فوځ تیار کړ او د ډینوب د دریاب څخه تیرشو او د سربیا سیمې ته ور ننوت. دلته د سربیا او بوسنیا خلک یو ځل بیا د هغه په فوځ کې ورګډ شول ، په داسې حال کې چې د سربیا او بوسنیا خلکو د وارنا د جنګ نه وروسته د عثماني سلطنت اطاعت منلې و. خو د هونیاډې هڅو د دغو دواړو سیمو حکومتونه د خپلو ژمنو څخه واړول ، او د مکملې ازادۍ غوښتنې دا دواړه حکومتونه د عثماني سلطنت په مقابل کې د جنګ میدان ته راښکل. د ځواک دا ازمیښت د « کسوه » په میدانو کې تر سره شو . په دغو سیمو کې نژدې شپیته کاله مخته لمړني عثمانی فرمانروا ، لمړي مرادخان د سربیا ځواکونو ته ماتې ورکړې وه. او هغه یې د خپل ځان تابع کړې و . دا ځل د دري ځلو سختو جګړو وروسته د شعبان په ۱۸ مه ۸۵۲ هجري کال یا د اکتوبر ۱۷مه د ۱۴۴۸ کال سلطان د هونیاډې فوځونو ته سخته ماتې ورکړه او د کسوه د دغه ستر جنګ په پایلو کې د سربیا ازادي سلب کړل شوه او د عثماني سلطنت برخه وګرزیده. دا ځل سلطان د سربیا څخه د خراج په اخستو اکتفا و نه کړه. په دې جنګ کې د پخوا په څیر قاسم بن هشام په پوره میړانه ګډون درلود . اوس نو هغه یوازې یو مجاهد او سپاهي نه و بلکه د سپوږمۍ په څیر د یوې کوچنۍ لور پلار هم و. هغه د خپلې لور نوم «غزاله» ایښې و خو کله کله به یې ورته مارسي هم ویله.

دکسوده د جنګ د پای ته د رسیدو وروسته سلطان ، سکندر بیګ ته د هغه د قاصدانو د وژلو او نورو درنو جرایمو په خاطر سبق ورکول غوښتل ، په همدې خاطر یې په البانیه باندې حمله وکړه. خو د سکندر بیګ د ماهرانه چالونو په واسطه البانیه د سلطان لپاره ستونزمنه وګرزیده ، د هغې سیمې د تاو راتاو درو او غرنیو موقعیتونو په اساس عثماني فوځونو ته د خلاص جنګیدو فرصت په لاس ورنه غې ، په دې اساس د زیاتو هڅو سره سره بیا هم سلطان البانیه فتحه نه شوه کړاې. ان تر دې چې په همدې وختو کې د سلطان مرادخان ثاني د وصال وخت هم را نژدې شوې و.

د ۸۵۵ هجري کال د محرم الحرام په پنځمه ، یا د ۱۴۵۱ ز کال د فبرورې په نهمه سلطان مرادخان ثاني د عثماني سلطنت په مرکز «اورنه» کې ساه ورکړه او تجهیز او تکفین یې د دې سلطنت په پخواني پایتخت « بروصه» کې تر سره شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو عمر او علي هم په ترتیب سره نهه او دولسو کلن شوي و، او کوچنۍ غزاله به چې اوس کله دمور سره قدم واهه نو د مور ګوته به یې نه نیوله. هغې په پنځه کلنۍ کې خپل قدم ایښوده، ددغې شپږو کالو په موده کې د قاسم زړې مور هم خپل ژوند له لاسه ورکړې و. او دخپل رب لورې ته ورغلې وه. دقاسم د هځو په واسطه طاهر ددوو کالو غم او مصیبت تیرولو وروسته یو ځل بیا واده کولو ته تیار شوي و. په همدې خاطر قاسم د زاړه عباس د لور مریم لاس د خپل ورور طاهر له پاره غوښتې و. خو طاهر ، دمریم څخه کوم اولاد نه درلود. اربان او عباس هم دقاسم سره یو ځاې اوسیدل. قاسم اوس یو ډیر پوښ او ذهین انسان ګرزیدلې و ، دهغه عمر دسلطان مراد خان ثاني دمړیني په وخت کې نژدې دیرش کالو ته رسیده. خو دهغه پوهه او زیرکتیا د فوځ د ډیرو سترو اوغوره سالارانو څخه هم پورته وه.

خو هغه به اوس هم کله کله د البانیایی کنیزې مارتها د لور مارسی په غم کې ځوریده. کله به یې چې مارسی را یاده شوه نو ډیر غمګین به شو. دخپلو همدغو یادونو په خاطر به کله کله د لاله شاهین یادګار ته ورته او هلته به په همغه ځآیو کې چې مارسي به روسره په کې کیناسته، کیناست او پخواني یادونه به یې راتازه کول. دسلطان د مړینې وروسته قاسم ته هم پوره تکلیف رسیدلې و ، اغا حسن تر اوسه هم په یني چرې کې موجود و او اوس دخپلې تجربې په اساس د یني چرې د ټول فوځ نائب سپه سالار ټاکل شوې و.

د قاسم تر قومندې لاندې هم لس زره عسکر و و. خو دهغه نورګڼ شمیر دوستان یا شهیدان شوي و اویا تر اوسه هم په خپلو همغو پخوانیو دندو کې مشغول وو. په ځانګړې توګه ریاض بیګ تر اوسه هم په یني چرې کې موجود و. دسلطان د مړینې څخه سکندربیګ ډیر خوښ شوې و او دډاډ ساه یې اخستې وه.

دشهزاده عمر اوس پخلنې ته رسیدلې و ، هغه یو ډیر ذهین او مبتکر ځوان و. هغه دپلار د وفاته سمدلاسه وروسته د کوچنۍ اسیا څخه را ستون شو او دلته په اورنه کې په تخت کیناست. په دې وخت کې دسلطان محمد خان عمر یویشت کاله و.

******

یادونه: «ددرویش پادشاه» لمړنۍ برخه پای ته ورسیده.

قریب الرحمن سعید. (۳۱ مارچ ۲۰۱۱ زکال)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد فاتح :

دویمه برخه « تیرې شوې پاڼې »

داخل کله چې سلطان محمد خان په تخت کیناست نو عمر یې تر دوویشت کلنۍ پورې رسیده. دده نه مخته هغه دوه ځلې ، په داسې حال کې چې عمر یې یوائې ځوارلس او پنځلس کاله و ، دخپل پلار په ژوند کې په تخت ناسته کړې وه. د سلطان مرادخان ثاني د مړینې سمدستې وروسته د سلطنت اراکینو هغه ته د سلطان دمړینې په اړه خبر ورکړ او هغه هم سمدلاسه او پرته له ځنډه د کوچنۍ اسیا څخه د اورنه په لور را ستون شو. ځکه همدلته دهغه د تخت د کیناستو مراسم هم تر سره کیدونکې و.

سلطان محمد خان د عثماني کورنۍ اوم ځوان سلطان و ، د عثماني سلطنت بنسټ اېښودونکې پخپله (عثمان خان) و چې د « غیاث الدین کیخسرو سلجوقي » زوم و. سلطان محمد خان د عثمان خان د شا څخه اووم نسل جوړېږي ، د عثماني سلطنت بنسټ د نن څخه نژدې یوسلودیرش کاله پخوا هغه وخت کیښول شو چې په ۱۳۰۰ عیسوی کال تاتاریانو په کوچنۍ اسیا یرغل وکړ او هلته یې سلجوقي واکمن (سلطان علاؤ الدین) اوبیا دهغه وروسته د هغه زوي غیاث الدین کیخسرو وواژه. غیاث الدین کوم زوي نه درلود ، یوازې یوه لور یې درلوده چې دعثمان خان په نکاح کې وه. په دې اساس د سلطنت اراکینو په یوه خوله او یوې راې سره عثمان خان د قونیا په تخت کیناوه او دخپل پادشاه په څیر یې و منود. په دې توګه د « اسرائیل بن سلجوق » د زوزاکه څخه ، چې په ۱۰۷۷ کې یې خپل نظام جوړ کړې و ، په ۱۳۰۰ عیسوي کال کې نظام ولاړ او اوپه ځاې یې د عثماني سلطنت جوړ کړل شو. او دې سلطنت تر ۱۹۱۵ عیسوي کاله پورې دوام وکړ....

دعثماني سلطنت څخه مخته د سلجوقیانو پادشاهي وه ، دهغوې نیکه اسرئیل بن سلجوق نومیده. دا هغه څوک و چې د سلطان محمود غزنوي په حکم د هندوستان کالنجر په عسکري کلا کې اوه کاله بندي شوي و.

دعثماني سلطنت بنسټ اېښوونکې عثمان خان د سلجوقي حکمران په وخت کې د انګورې په سیمه کې د « ارطغرال » په کورنۍ کې پیدا شوي و. دا دسلطان علاؤالدین سلجوقي د حکمرانۍ وخت و. هغه د ارطغرال دمیړاني اوهمت د کتلو وروسته ، هغه ته د بازنطینی د سرحداتو جاګیر ور و سپاره. سلجوقي سلطان علاؤالدین د ارطغرال خان د احساناتو ممنون او مشکور هم و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حقيقت کې د سلطان محمد خان قبيله هم په لمړيو کې دهغو مهاجرو قبيلو څخه وه چې د چنګيز خان دحملو څخه يې خپل کلی کور او وطن پريښې و او په دشتو او غرونو کې يې سره تيندکونه وهل. دا قبيله د « ترکانو اوغوز» د قبايلو يوه برخه وه. چې د عثمان خان نيکه دارطغرال خان پلار « سليمان شاه» په مشرۍ کې خپل هيواد خراسان (افغانستان) پريښې و او په مختلفو هيوادونو کې د ګرزيدو را ګرزيدو وروسته د شام « سوريې » په لور ور واړده شوي وو. دوې چې کله د فرات ددرياب څخه تيرشول نو سلطان محمد خان خراساني نيکه (سليمان شاه) په هغه درياب کې ډوب شو او و مړ. دهغه د مړيني نه وروسته د دې قبيلې ډيره برخه خپره وره شوه ، خو کوم کسان چې پاته شول هغوې د ارطغران خان او دهغه د ورور « دوندارخان» سره يو ځآې د کوچنۍ اسيا په لور روان شول او هلته د سلطان علاؤالدين سلجوقي دسلطنت پولو ته ورننوتل.

« لارډ ايوسلي د ترکي ايمپاير» تر ليکنې لاندي ليکي چې: چنګيزخان خوارزم شاه له منځه وړې و. اودهغه ټول سلطنت يې دخپلو زامنو تر منځه وويشه. کله چې د خراسان دا ماتې خوړلي در په در شوې قبيله د سليمان شاه د ډوبيدو او مړيني وروسته د ارطغرال خان په مشرۍ د سلطان علاؤالدين سلجوقي سلطنت ته ور ننوته نو شميره يې څلورسوه او شل کورنو ته رسيده. ددغو څلوره سوه اوشلو کورنيو دغه ډله دسلطان علاؤالدين تر سيوري لاندې دپنا اخستلو له پاره دقونيا د پايتخت په لور ور روان و چې په لاره کې ارطغرال ته دوه فوځي ډلې په جنګ کې را ګير څرګندي شوې . هغه يوه خوا هم نه پيژندله خو کله يې چې وکتل چې دهغوې يوه ډله د شميرې له اړخه کمه او بله ځواکمنه ده نو سمدلاسه د خپلو ۴۴۴ ملګرو سره يو ځاې دهغه کمزورې ډلې خوا يې ونيوله او داسې زبردسته حمله يې وکړ چې دښمن يې تيښتې ته و هڅاوه. دښمن ميدان پريښود او خپلې پښې يې سپکې کړې. دفتحې نه وروسته هغه ته ډاګيزه شوه چې دهغې ډلې مرسته يې چې کړې ده هغوې د سلطان علاؤالدين سلجوقي د فوځ کسان و، او مقابل لوری يې تاتاريان وو.

د ارطغرال ددې ميړانې په بدل کې سلطان علاوالدين سلجوقي هغه ته د دسفوت زرخيزه سيمه چې د سقاريه ددرياب په ښې لورې د بازنطيني (قسطنطنوې) پولو سره نښتې وه ، ورکړه ، تر څنګ يې ورته سفوت ښار هم ور بابښه. ارطغرال اودهغه ملګرې چې د خراسان او ارمينيا څخه راغلي و ټول همدلته ميشت شول.

سلطان علاوالدين سلجوقي ارطغرال خان ته په دې سيمه کې دخپلو فوځونو د ساتلو اجازه هم ورکړه. او ترڅنګ يې ورته د بازنيطيني عسکری کلاو عسکرو ته د درس ورکولو حکم هم وکړ. دبازنطيني سلطنت مرکز قسطنطنيه وه. علاوالدين سلجوقي چې کوم خراساني ځوان ارطغرال ته په بازنطيني باندې دحملو کولو وينا کړې وه نو نژدې يونيم سل کاله وروسته دهمغه شخص د زوزاکه څخه سلطان محمد فاتح پيدا شو چې بلاخره يې بازنطيني سلطنت (قسطنطنيه) فتحه کړه او د عيسويت د نړۍ ديوالونه يې سره ولړزول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارطغرال خان په ۱۲۸۸ کال کې د ۹۰ کالو په عمر له دې نړۍ څخه سترګې پټې کړې . هغه په خپل ټول ژوند کې د سلطان علاوالدین د ځآنګړې پاملرنې لاندې و . ان تر دې چې داسې وخت هم راغې چې ارطغران د سلطان علاوالدین د نائب په څیر د تاتاریانو او بازنطینانو ګډ فوځ ته ماتې ورکړه . ددې په بدل کې ورته سلطان علاوالدین سلجوقي د « بني شهر او بروصه شهر » سیمې هم ورحواله کړی . او د ارطغرال د جاګیر د نوم یې « سلطانوي» کېښود او هغه یې د خپلو فوځونو سپه سالار و ټاکه.

هلال ، د سلطان علاوالدین سلجوقي د بیرغ نښه وه...... د ارطغرال خان د مړینې وروسته دهغه ستر زوې عثمان خان دهغه ځاې ناستې و ټاکل شو . همدا د عثماني سلطنت بنسټ ایښوونکې او ددې سلطنت لمړی تاجدار هم و . دهغه پلار په خپل ټول ژوند کې د سلجوقي سلطنت سره تلپاتې وفاداري درلوده . سلطان هم د خپل پلار په قدم قدم کېښود او همغسې تګلاره یې خپله کړه . خو دا داسې وخت و چې سلجوقي سلطنت خپله اخري ساه اخسته اوپه کوچنی اسیا کې ملوک الطوایفي حاکمه شوې وه. عثمانیان یواځې دبازنطیني دښمنانو په مقابل کې جنګیدل اویا په بله ژبه ، عثمانیان یواځې د عیسویانو پر خلاف په جنګ رانښتي و . په دې وختو کې د قسطنطنیې پادشاه د خپلو درو ساتنه و نه شوه کړاې او عثماني فوځونه دهغه (دتهینیا) میدانو ته ور ننوتل . بازنطیني سلطنت چې درسول الله صلی الله علیه وسلم په وختو کې د ځواکمنو سلطنتونو څخه و د عثمان په وخت کې د زوال سره مخ شوی و . هلته دخپل منځي جګړو او حکومتي بدنظمیو عثماني فوځونو ته موقع اوفرصت برابر کړې و چې هغوې دې د بازنطیني سلطنت په ډیرو برخو باندې ولکه وکړي . ددې نه مخته داسې یو وخت و چې بازنطیني سلطنت ان د کوچنی اسیا تر پولو پورې را غوځیدلې و . خو اوس په کوچنی اسیا کې د بازنطین سره یواځې « نائیسیا او نائیکومیډیا» سیمې اودهغې شاوخوا کلي پاته شوې و . د بازنطیني سیمو په لور د عثمان د توجه علت دهغه د اسلام د تبلیغ کول و .

په هرصورت عثمان د اسلامي فوځونو له پاره داروپا دروازې پرانستې او د دانیال دروازې پرانستل د عثماني نسل له پاره یوه لوبه وګرزیده . عثمان د سلجوقي سلطان د فرمانبرداری په اساس سترې سترې معرکې سر کړې دي چې ددې ډلې څخه د « قراجه حصار » معرکه تر ټولو مشهوره ده. ددې کلا د فتحه کولو په واسطه مسلمانانو اروپایانو ته خبر ورکړ چې نور نو دهغوې د حکومت دوران مخ په ختمیدو دې . سلطان علاوالدین سلجوقي خپل میړنې سپه سالار عثمان ته د« نیزبیګ» خطاب ورکړ او هغه ته یې په خپل نوم دسکې د جارې کولو او په خپل نوم د خطبې د ویلو اجازه هم ورکړه. په دې توګه عثمان ته د شاهي لقب تر څنګ د پادشاهۍ نور ټول امتیازات هم ور په برخه شول . اوبیا لږ څه پاته کمښت هم په راتلونکو کلونوکې له منځه ولاړ . او دا هغه وخت و چې عثمان د سلطان علاوالدین سلجوقي او دهغه د زوې د پرلپسې مړینې وروسته او ازاد او خپلواکه تاجدار په توګه را څرګند شو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سلجوقي کورنۍ د حکومت د پاي ته درسيدو سره سم د ال عثمان حکومت پيل شو. خو يو شمير سلجوقي اميرانو لکه (دکرمانيا امير) عثمان ته په ډيره کرکه او حسادت سره کتل ، او هغه يې خپل رقيب ګاڼه. همدا علت و چې لږه موده وروسته د عثمان او د کرمانيا دامير تر منځه د جنګونو يوه نه پاې ته رسيدونکې لړۍ و نښته. اودا لړۍ د هغوې د پرلپسې ناستځايو تر منځه هم همغسې جريان پيدا کړ. عثمان داسلامی حکومت بنسټ کيښود او په ١٣٠١ کال يې د « ټايئکوميډيا» سره رانښتې د «قيون حصار» کلا کې په لمړني ځل د قسطنطنيا دشاهنشاهي فوځ سره مقابله وکړه او په دې مقابله کې ورته ډيره ستره بريا تر لاسه شوه. او تر شپږو کالو پوري يې د فتوحاتو لړۍ تر « بحراسود» پورې و غځيده. هغه په خپل ژوند کې په درې محاذونو کې په يوه وخت فتوحات تر لاسه کول ، ..لمړی.... دباغي سلجوقي امرانو پر خلاف.... بل...د تاتاريانو پر خلاف. .. دريم.... دبازنطيني فوځونو يعنې د قسطنطنيې د پادشاه پر خلاف.... په ١٣٠٧ عيسوي کال کې عثمانيانو دبروصې ښار کلابند کړ، دا ښار په قسطنطنيه کې د کوچنۍ اسيا په نامه ياديده. دا د نړۍ تر ټولو اوږده کلابندي وه چې تر لسو کالو يې دوام وکړ. بلاخره په ١٣٢٦ عيسوي کال کې کلابندو فوځونو خپلې وسلې کيښودې او دعثمان خان زوې اولخان د فاتح په څير دې کلاته ورننوت ، په دې وختو کې عثمان خان په «سفوف» کې د مرګ په بستره باندې پروت و ، خو دهغه د مړينې څخه مخته د هغه زوې اولخان هغه ته د دې سوبې خبر ورورساوه. همغه و چې عثمان خان هغه خپل ځاې ناستې و ټاکه او حکم يې وکړ چې دمړينې وروسته يې په بروصه کې خاورو ته وسپارې. تر څنګ يې حکم وکړ چې بروصه د عثماني سلطنت له پاره پايتخت وګرځوي. هغه دهغه د وصيت په مطابق هملته په بروصه کې خاورو ته وسپارل شو.

د«عثماني دولت» تر نامه لاندی تاريخ ليکي چې:عثمان خان د عثمانيه دولت لمړی تاجدار و. هغه هيڅکله هم دخپل ځان له پاره دسلطان کليمه نه استعمالوله. دهغه زوې اولخان او لمسي (مراد اول) هم دخپلو ځانو له پاره د امير کليمه استعمالوله.د عثمانيه سلطنت د بنسټ ايښودونکي عثمان واده هم په ډيره په زړه پورې توګه تر سره شوې و. هلته د ښار سره نژدې د «ابتروني» په سيمه کې يو خداې پالي عالم او درويش صفته انسان « اوبالي » نومي اوسيده ، عثمان به دخپلې ځوانی په وخت کې هلته ډير ورته ، هغه يوه ډيره ښايسته اوحسينه لور درلوده چې (مال خاتون) نوميده. يوه ورځ په ناڅاپي توګه د عثمان سترګې په دغه پيغله و نښتې ، او دکتلو سره سم پرې عاشق شو. هغه سمدلاسه د نکاح پيغام ور وليږه خو « اوه بالي» د يوه درويش او د سلطنت د امير تر منځ د توپير په پوهيدو باندې دا پيغام ونه مانه. ان تر دوو کالو پورې د عشق او محبت دا لړۍ روانه وه ، عثمان هم د اوه بالي کور ته تګ راتګ ته دوام ورکړ. په دې وخت کې څو نورو ترک سردارانو هم چې په ځواک او شهرت کې د عثمان څخه کم نه و د مال خاتون سره د واده کولو هيله څرګنده کړه. خو اوه بالي هغوې ته هم ځواب ورکړ. بلاخره داسې يوه ورځ را غله چې عثمان همله د « اوه بالي» په کور کې پاته شوې و يو عجيب او غريب خوب يې وکوت. « ويې کتل چې يوه سپوږمۍ د اوه بالي دسينې څخه را ووزي او کرار کرار ترې د څوارلسمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ جوړه شي او بیا د عثمان په سینې کې ور ننوځي ، بیا دهغه اړخه یوه ځواکمنه ونه راشنه شي چې همداسې پسې ستریږي ، ان تردې چې ددې ونې شاخونه د وچې او لمدې ټول ځایونه را و نغاړي ، د ونې د جرړو څخه د نړۍ څلور ستر دریابونه دجله ، فرات ، نیل او ډینوب را بهیږي او څلور ستر غرونه ، کوه قاف ، د بلقان غر ، دتور غر ، او د اتلس غر ددې شاخونه سنبالوي. په دې وخت کې یوه تیزه هوا راپیدا شی اودهغې ونې د پاڼو مخ چې په شکل کې توري ته ورتوالې لري د یوه ستر ښار لورې ته وګرځوي ، دا ښار ددوو سمندرونو او ددوو لویو وچو د رایوځای کیدو په نقطه کې پروت دې ، او د یوې ګوتې په څیر را څرګندیږي. پدې ګوته کې دوه زمرد او دوه نیلم ځای په ځای شوي دي، عثمان غوښتل دا ګوته په ګوته کړي چې یو ناڅاپه ګوته سره را خلاصه شوه»...... د بیداریدو وروسته یې خپل خوب اوه بالي ته بیان کړ ، اوبالي په دې خوب کې د عثمان له پاره ښه راتلونکې وکوت اوهغه یې یوه غیبي اشاره وګڼله او دخپلې لور « مال خاتون » نکاح یې ورسره وکړه.

د عثمان همدغه خوب چې هغه نژدې یونیم سل کاله مخته لیدلی و د هغه د کړوسي سلطان محمد له اړخه پوره کیدونکې و. ددوسمندرونو او ددوو لویو وچو د رایوځای کیدو نقطه د قسطنطنیې ښار و ، د سلطان محمدخان پلرونو او نیکونو کې د عثمان خان یو زوې « اورخان» هم د یوه فاتح او بهادر پادشاه په نوم یادیږي، دا عثماني سلطنت دویم تاجدار او د عثمان خان تر ټولو کوچنې زوې و. دهغه مشر ورور علاوالدین داسلامي علومو شوقی و تر څنګ یې د تصوف اوفلسفې سره هم ډیره مینه درلوده ، هغه ډیره پوه او مدبر انسان و ، د زمکې پرمخ تر ټولو لمړۍ منظم ، په دریشی سنبال ، تنخوا لرونکې او په فوځي ځایو کې اوسیدونکې فوځ « یني چري» دهمغې په سلا او مشورې سره جوړ کړل شو. دهغه سره په دې مشوره کې « قراخلیل» هم شریک و. ددې نه مخته په نړۍ کې فوځونه منظمیدل او په ځانګړیو کالیو هم سنبالیدل، خو دا کار به یواځې او یواځې د جنګ په ورځو کې تر سره کیده. د رومیانو او یونانیانو په سلطنتونو کې هم همدا ډول رواج و. دسیدنا عمر رضی الله عنه په وخت کې د عسکرو له پاره تنخوا ګانې ټاکلې شوې وې او د رخصتیو رواج هم دهمغه له وخته پیل شوې و ، خو په هغو وختو کې د فوځي بارکونو او یاد تلپاتې عسکري تمځایونو آند له چا سره نه و. په دې اساس دا کار تر ټولو لمړۍ اورخان د خپل مشر وررور علاوالدین او خپل دوست قرا خلیل په سلا سره تر سره کړ. هغه ټول هغه ځوان عیسوي بندیان چې په مختلفو جنګونو کې یې نیولی و د روزنې له پاره همدې ډول روزنځایو کې واچول او یو باقاعده فوځ یې ترې د « یني چري» په نامه جوړ کړ.

اورخان د خپل حکومت په همغه لمړي کال یعنې په ۱۳۲۶ عیسوي کې د « ټایئکومیډیا» په سیمه ولکه وکړه ، بروصه یې خپل درالسلطنت و ټاکه ، د قسطنطین په اسیایی مقبوضاتو کې دهغه د ولکې څخه یوازې د « نائیسیا» ښار پاته شوې و. خو دې ښار د قسطنطنیې نه وروسته دویمه درجه ستر اهمیت او ارزښت درلود. د قسطنطنیې پادشاه « قسطنطین» ددې ښار د خوندي ساتلو له پاره ډیرې هلې ځلې وکړې ، اورخان هغه ډیر کلک کلابند کړې و. او په ۱۳۳۰ عیسوي کال یې هغه فتحه کړ او دخپل سلطنت یوه برخه یې وګرځوله. ددې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډیر خلک د اسلام دین ته را وګرزیدل. په ۱۳۳۳ کال هغه د یو باغی ترک امیر په ښار « قراسي » باندی هم ولکه وکړه ، لږه موده وروسته د اورخان حکومت د «اناطولیا» شمال غربي پولو ته وغځید.

بیا اورخان د خپل سلطنت د غځولو په ځاي خپله ټوله توجه د دخلکو د فلاح او بهبود له پاره را وګرځوله ، هغه غوښتل د اصولو په مطابق د مملکت ټول قوانین په اسلامي قالب کې را و نغاړی ، د ۱۳۳۲ کال وروسته اورخان هیڅ جنګ و نه کړ بلکه دخپلو عوامو د روزلو په فکر کې و . خو دسلطنت د کورنیو انتظاماتو څخه د فارغیدو وروسته ، د اروپا په لور متوجه شو ، اود ژوند اخري څو کلونه یی د قسطنطنیی د شهنشاه د اروپایی ولکو د تر لاسه کولو او هلته د خپل قدم د ټینګولو په لاره کې مصرف کړل. د قسطنطنیی سلطنت چې یو وخت د ډینوب ددریاب او په اسیا کې تر اناطولیا او شام پورې غځیدلي و اوس یواځې د «تریس» ، د« مقدونیا» یوې برخې او « سالونیکا» اوپه یونان کې د « موریا» تریوې ډیرې برخې پورې را محدود شوی وو . د هغه اسیایی ولکې نژدې ټولې د عثمانیانو په لاسو کې راغلی وې. په همدې وختو کې د قسطنطنیی د تخت جګړه راپیدا شوه ، اورخان ددې فرصت څخه ګټه پورته کړه او د کوزین اړخ ته یی خپل شپږزره عسکر ور واستول..... په دې توګه اورخان یوځل بیا کنتاکوزین اودهغه مخالفه ډله « جان پلیولوګس» یعني ددواړو په غوښتنه د سربیا دپادشاه په خلاف خپل فوځ و لیږه. په دې وخت کې دسربیا پادشاه « استیفن ډوشن » په « سالونیکا» باندی حمله کړی و ه ...لږه موده وروسته د قسطنطنیي د تخت جګړې یو ځل بیا زور واخست نو اورخان دخپل زوې سلیمان پاشا تر مشرۍ لاندې شل زره عسکر د کوزین دکومک له پاره ورولیږل. جان پلیولوګس ماتې وخوړه او کنتا کوزین په تخت کیناست. او اورخان ته یی د ژمنی سره سم د «زنپ» کلا ورکړه. په دې کلا کې سلیمان پاشا عثماني عسکر ځاي په ځاي کړل. خو په اتفاقي توګه څو ورځې وروسته هلته په «تریس» کې زلزله راغله چې له مخې یی د ډیرو کلاګانو دیوالونه را پریوتل. په دې ډله کې د «ګیلي پولي» کلا هم وه ، دا کلا د دانیال په غربی ساحل کې تر ټولو ستر او مستحکمه جنګي کلا ګڼل کیده. سلیمان پاشا ددې کلا سره ډیر نژدې واټن کې پروت و. هغه دغه زلزله یو غیبي تائید و ګاڼه او مخته ورغې او په ګیلي پولې باندې یی ولکه وکړه. ددې کلا د سوبې وروسته د ترکانو په تاریخ کې یونوې باب پیل شو . هغوې په ۱۳۵۴ عیسوي کال په لمړي ځل په اروپاکې د فاتحینو په څیر قدم کیښود . او په مسیحي اروپا کې یی د یوه ستر اسلامي سلطنت بنسټ کیښود چې په دوو پیړیو کې یی دګیلي پولې څخه تر ویانا پورې و غځید ، د لمړی پیړی مجاهدینو د غربي اروپا د سسلي ، روما ، او سپین پورې د اسلام اواز وررسولې و خو ترکي مجاهدینو شرقي اروپا هم د اسلامي بلنې په لور راماته کړه .

داورخان زوې « سلیمان پاشا» په داسې حال کې چې د ښکار دکولو له پاره وتلې و ، د آسه راپریوت او به ۱۳۵۸ عیسوي کال کې له دې نړۍ سترګې پټی کړې. نوموړې شهزاده د جنګ او عسکری فنونو له اړه د ډیرې پوهې او تدبر خاوند و . اورخان دخپل زوې په مړینې سخت غمژن شو او دهمدې غمه یی په بل کال پخپله هم د نړۍ څخه کوچ وکړ. خو ډیر نیک خویه ، درویش صفته او متدین حکمران و . هغه به دغریبانو تر منځ ډوډۍ او شوربا په خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخپلو لاسو ویشله .سترو سترو علماو او مشایخوسره یې ډیره نږدې ناسته پاسته درلوده چې د هغوې د ډلې څخه « ملاداودقیصري » او « تاج الدین » به یې تل دخپله ځانه سره یو ځای ساتل.

د اورخان د مړینې وروسته دهغه کشر زوی (مرادخان اول) دڅلویښت کلنۍ په عمر کې په تخت کیناست . دحکومت د واګو د سنبالولو سمدلاسه وروسته مردا خان د اروپا په لور د مخکې تللو هوډ وکړ . خو د کرمینیا امیر د پخوانیو دښمنیو په اساس په کوچنۍ اسیا کې بغاوت وکړ په دې اساس هغه تر هر څه لمړۍ ددې بغاوت د ځپلوله پاره قدم واخست . ددې ځایه د فارغیدو وروسته هغه د اروپا په لور قدم پورته کړ ، په ۱۳۶۰ عیسوي کال د دانیال دریاب څخه تیر شو او د خپلو فتوحاتو حیرانونکي لړۍ یې پیل کړه . خو په ۱۳۸۹ کال کې د هغه د شهادت وروسته د فتوحاتو دا لړۍ د « کسوده په جنګ» پاې ته ورسیده.

کله چې مرادخان اول په ۱۳۶۳ کال ددانیال ددریاب څخه تیر شو او دیوه ستر فوځ سره یې د تریس سیمې کې قدم کیښود نو هغه تر ټولو لمړۍ د « شورلو » په کلا ولکه وکړه ، دې کلا د قسطنطنیې څخه یوا ځې پنځه میله واټن درلود. ددې وروسته یې بله کلا د « کرک کلیسې» ترنامه لاندې هم ولکه کړه ، په همدې کال یې د «بابا» په سیمه کې دبازنطینانوسره یو اوږود جنګ وکړ چې وروسته یې هغوې ته ډیره بده ماتې ورکړه.

پایلې یې دا شوې چې « ایډریانوپل » یعني « اورنه » سمدستې خپله وسله په ځمکه کې کیښوده او په دې توګه ټول تریس د مرادخان په ولکه کې راغې . ددې وروسته بیا عثماني جنرال « لاله شاهین » بلغاریه ته ورننوت او هلته یې په « فلپوپولس » باندې ولکه وکړه ، داسیمه د بلقان د غرونو په جنوب کې د بازنطینې سلطنت اړونده وه . قسطنطین مجبور شو چې د مرادخان سره سوله وکړي، په دې وختو کې مرادخان په اروپا کې د بازنطینیانو سره په مقابله کې ښکر په ښکر و خونورو مسیحي حکمرانانو دبازنطینیانو سره د مراد په مقابل کې هیڅ ډول مرسته ورنه کړه . لیکن په ۱۳۶۳ کال « پنځم پوپ اربن» د هنګري ، سربیا ، بوسنیا او ولاچیه حکمرانان دې ته تیار کړل چې د ترکانو دمخکې تلو د مخنیوي له پاره خپل فوځونه را ولیږي . دهمدې حکم له مخې دې متحدینو شل زره کسه عسکر د تریس په لور را ولیږل . خو جنرال لاله شاهین هغوې ته ډیره بدې ماتې ورکړه ، ددې پایلې دا شوې چې د بلقان غرونه هم د عثماني سلطنت یوه برخه وګرزیده . دهمدې جنګ نه وروسته د«ډیمونیکا» سیمه چې په تریس کې پرته وه ، د مراد له خوا پایتخت اعلان کړل شوه . او بیا یې درې کاله وروسته « اورنه» خپل پایتخت و ټاکه . د « مارتیزا » د جنګ وروسته شاهنشاه د سلطان باجګزاه و ګرزید خو د قسطنطین د شاهنشاه له پاره دا ډول سپکاوې د زغم وړ نه و ، هماغه و چې په ۱۳۶۹ کال یې روما ته سفر وکړ او دروم د پاپا څخه یې د سلطان پر خلاف د مرستې غوښتنه وکړه . په دغه ورځو کې د«رومن کلیسا » او «یوناني کلیسا» چې د شهنشاه مذهب و .... ترمنځ ډیره دښمني روانه وه . شهنشاه په ډیر ذلت او سپکاوي سره دروم د کلیسا علویت و مانه . خو بیا یې هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخپلو موخو په تر لاسه کولو کې کومه بریا تر لاسه نه کړه. اوبیا چې کله بیرته د «وینس» څخه تیریده د یو شمیر قرض غوښتونکو له خوا و نیول شو. خو دلته په قسطنطنیه کې یې زوی «اډرونکس» بادشاه و ګرزید.

مرادخان په خپلو اصولو کې ډیر سخت و. دهغه تر ټولو کوچني زوې شهزداه «صادوجي» یوځل د عیسویانو سره یو ځاې شوې و ، خوکله چې مراد هغه ونیوه نو دخپل دغه زوې په سترګو کې یې ګرمه سیکه ویلی او ور واچوله او ړوند یې کړ. اوبیا یې ورپسې وواژه ، په ۱۳۷۱ کال دمراد خان سپه سالار لاله شاهین د صوفیا سره نژدې سماکوف په میدان کې دبلغاریا او سربیا د ګډو فوځونوسره مقابله وکړه اوهغوې ته یې سخته ماتې ورکړه ،ددې جنګ نه وروسته د بلقان دغرونو څخه نیولې دبلغاریه ټوله سیمه د عثماني سلطنت برخه وګرزیده. بل کال لاله شاهین او د عثماني فوځونو یو بل جنرال «افرینوس» په مقدونیا باندې یرغل وکړ ، مقدونیا دسربیا یو ولایت و. دهغه ځایه «کوالاډروما» او «سریز» ښارونو د فتحه کولو وروسته ، «دردار ددریاب» څخه تیر شول ، مراد سربیا ، البانیه ، اوبوسنیا په همغه وخت کې دخپل سلطنت باجګذاران وګرځول. د بلغاریا پادشاه سلیمان خپله لور سلطان حرم ته وراندې کړه اوپه دې توګه یې خپل ځان خوندي وساته. اوبیا یو په بل پسې «مونا ستر» او «صوفیا» هم فتحه شوې. په دې توګه مرادخان د خپل سلطنت دپولو په پراخولو کې ډیر ګرندي ګامونه واخستل.

په ۱۳۷۲ کال مراد خپل شهزاده «بایزید یلدرم» ته د کرمیا د امیر لور په نکاح کړه ، دکرمانیا او عثماني سلطنت تر منځ شخړې د ډیر پخوا څخه را رواني وې. ددې شخړو د له منځه وړلو له پاره مرادخان خپله لور «نفیسه» دکرمانیا امیر ته په نکاح ورکړه اوپه دې ترتیب ددوې تر منځه تر لسو کالو پورې سوله او امن قایم شو ، خو په ۱۳۷۷ کال یو ځل بیا ددوې تر منځه نښتې پیل شوې ، په دې جنګ کې د کرمانیا امیر ماتې وخوړه او شهزاده یزید ته د «یلدرم» لقب ورکړل شو.

د مراد خان په خلاف مسیحي اتحاد د سربیا څخه پیل شو. په دې اتحاد کې سربیا ، بوسنیا ، بلغاریه ، البانیه ، ولاچیه او هنګری ټول په پوره قوت سره ورګډ شول. پولینډ هم خپل فوځونه ور ولیږل. اوپه دې توګه یو صلیبي جنګ پیل شو. په ښکاره توګه هغوې دا اتحاد داروپا څخه دترکانو د ویستلو په خاطر کړی و. مردا خان د اویا کالو په عمر د خپلو فوځونو سره یو ځاې ددې اتحاد په خلاف د جنګ له پاره ووت.خو دمراد خان د ورسیدو دمخه اتحادیونو په بوسنیا کې په عثماني فوځونو باندی حمله وکړه او بنځلس زره ترکان یې د تیغه تیر کړل. ددې جنګ مشري سربیانو په غاړه درلوده. چې پادشاه یې لازار نومیده ، د ډیرو معرکو وروسته بلاخره په ۱۳۸۹کال د «کسوده» په میدان کې هغه اخري مقابله مخته راغله چې د اتحادیونو شیرازه یې له منځه یوړه اودسربیا د قسمت پریکړه یې وکړه.

جنګ پاې ته رسیدونکې و چې په دې وخت کې یو سر بیایی امیر «میلوش کوبیلووچ» دعثماني لښکر په لور آس ور ځغلاوه ، او د خپل پادشاه لاله زار په خلاف یې د بغاوت اعلان وکړ. او ویې ویل چې غواړې دسلطان سره ځه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډيرې مهمې خبرې وکړي. همغه و چې هغه يې د مراد خان دربار ته راوست. خو دهغه د لاس د ښکلولو په وخت کې يې يو ناڅاپه خپل خنجر را وويست او به مراد خان يې حمله وکړه اوپه خپل هدف کې د بريالیتوب وروسته يې د تيښتې هڅه وکړه خو عسکرو د سترګو په رپ کې هغه ټوټې ټوټې کړ، اوس نو مراد خان د لږ وخت ميلمه و. هغه په همدې حالت کې داخري حملې حکم وکړ، ډير ژر اتحادي فوځونو ماتې وخوړه او دسربيا پادشاه «لازار» ونيول شو او دمراد خان دربارته يې راوست. مراد د «لازار» د وژلو حکم ورکړ او لږه شيبه وروسته يې پخپله هم ساه ورکړه. دمراد خان د شهادت نه وروسته د (کسوده) جنګ پای ته ورسيد. شهزاده بايزيد يلدرم په تخت کيناست، هغه په همغه لمړۍ ورځ خپل ورور شهزاده يعقوب چې د کسوده په جنګ کې يې پوره ميړانه ښوولې وه سمدلاسه وواژه. دا د سلطنت د تخت د ولکې له پاره په عثماني کورنۍ کې لمړني قتل و.

کله چې دسربيا پادشاه لازار هلاک شو نودهغه وروسته لارډ ستيفن دسربيا حکمران وګرزيد، هغه خپله خور شهزادګۍ ډيسپينا د بايزيد په نکاح کې ورکړه، او سوله يې وکړه او ترڅنګ يې دا ژمنه هم وکړه چې په راتلونکې کې به په ټولو جنګونو کې د خپل فوځ سره يو ځاې ګډون کوي. اوبيا هغه دخپل عمر تر اخري سلګۍ پورې په خپله ژمنه کلک ودريد. بايزيد د قسطنطنيې دپادشاه سره هم سوله وکړه ،ان تر دې چې ددې سولې وروسته بايزيد شهنشاه مجبور کړترڅو دخپل فوځ په واسطه فلادلفيا له منځه يوسي. همغه و چې دا ډول عبرتناکه پيښه منځته راغله چې پخپله عيسويانو په عيسوي فلاډلفيا باندې يرغل وکړ اوهغه يې فتحه کړه اوبايزيد ته يې حواله کړه، د بايزيد په وخت کې د ايدين، امشنا، او ساروخان ښارونه هم فتحه شول په ۱۳۹۰ کال بايزيد د قيوس په جزيره حمله وکړه په دې توګه سمرنا او کرمانيا هم د بايزيد د تورې څخه خلاصې نه شوې، بايزيد په خپل ژوند کې دوه ځله قسطنطنيه کلابند کړې ،لمړۍ کلابندي يې اوه مياشتې دوام وکړ خو بيا چې کله بايزيد ته د هنګرې دپادشاه سجسمنډ چې د هونياډې پلارو ، پخلاف فوځونو ته اړتيا پيدا شوه نوپه دې خاطر يې د لسوکالو له پاره سوله وکړه او کلابندي يې پاې ته ورسوله. دسولې شرايط يې هم ډير سخت و. دکلني خراج له پاره ديرش زره طلايي کراون و ټاکل شول. دمسلمانانو له پاره يې په قسطنطنيه کې يو شرعي عدالت هم پرانست، او هلته د بايزيد له اړخه يو ترکي قاضي و ټاکل شو. او دمشرق دکليسا تر څنګ يې يو ډير ستر او عالي شان جومات هم جوړ کړ، دقسطنطنيې دقيصر په مينول کې يې دښار اوه سوه ځايونه مسلمانانو ته ورحواله کړل تر څنګ يې دغلطې نيمايي برخه هم بايزيد ته ورکړه. هلته شپږزره عثماني فوځونه و ټاکل شول، دهمغه وخته راهيسې عثمانيانو قسطنطنيې ته د استنبول نوم ورکړ.

بيا واليشيا فتحه شوه اوبيا يوپه بل پسې نائيکوپولس او بلغاريه هم تر ولکې لاندې راغلې. اوس نو بايزيد غوښتل په هنګري باندې يرغل وکړي خو يوناڅاپه د کوچنۍ اسيا په لور متوجه شو، په دې وخت کې د کرمانيا امير يو ځل بيا بغاوت وکړ، بايزيد يلدرم د انکورې او بروصې ترمنځ دکرمانيا دامير سره وجنګيد خو په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ کې د بايزيد لښکر د ماتې سره مخ شو ، دماتې دخبر د اوريدو سره سم بايزيد په خپله په جنګ کې شامل شو او د کرمانيا امير ته يې سخته ماتې ورکړه ، په دې جنګ کې دکرمانيا دامير دوه زامن ووژل شول.

دسلطان بايزيد يلدرم نه مخته ټولو عثماني اميرانو ځانوته د امير کليمه استعمالوله . خو بايزيد په لمړي ځل دمصر دعباسي خليفه په اجازې سره خپل ځانته دسلطان لقب اختيار کړ.بايزيد دنورو حکمرانانو په نسبت عياش طبعه انسان و . هغه دخپلې ښځې (ډيسپينا) په ترغيب سره د شرابو څښل هم پيل کړي و . په همدې وخت کې يو ځل بيا دهنګري دپادشاه سجسمنډ له خوا د عيسويانود اتحاد له پاره هلي ځلې پيل شوي وې، هنګري د قسطنطنی دمرکزی کليسا په ځاي دروم د کليسا سره تړلې وه. پهمدې خاطر د روم پاپا دهغه سره مرسته وکړه ، د سجسمند د ځانګړو هلو ځلو په اساس فرانسه او برګنډی هم په دې اتحاد کې سره راټول شول ، دا ډير ځواکمن او قوي لښکر و ، د دانيال د درياب څخه د را تيريدو وروسته شام ته را ننوتل او مقدسه زمکه يې ازاده کړه ، کله چې دا لښکر د جرمني څخه تيريده نو دجرمنيانو ځانګړی فوځې ډلي هم وروسره را يو ځاي شوې ، دا د ټولې عيسوي نړۍ اتحاد و . هغه وخت چې د سجسمنډ لښکر سربيا ته ورسيد نو هغه د بايزيد دوست او فاداره ملګري لارډ ستيفن باندې يرغل وکړ اوپه دې توګه يې په سربيا کې ډيره وحشيانه توګه لوټ مار وکړ. دې لښکرپه پوره برياليتوب سره د «ستيوډا» ، « ويدين» او « ارسودا» سيمې تر ولکې لاندې راوړې او ځان يې د نائيکوپولس» سيمې ته ورساوه. او هغه ښار يې د کلابندۍ لاندې راوست. د نائيکوپولس قومندان « يوغلان بي» د وسلې د غورزولو څخه انکار وکړ ، ځکه هغه په دې ډاډمن و چې بايزيد به هرو مرو دهغه د تعاون له پاره رارسيږي، او بيا همداسې وشول ، بايزيد د برق په څير خپل ځان دکلابندۍ په شپاړسمه ورځ نائيکوپولس ته ورساوه. فرانسويانودا ګمان هم نه کاوه چې بايزيد به دومره ژر دلته رارسيږي ، هغوې په دې آند و چې بايزيد به د ابناى فاسفورس څخه د تيريدو جرءت و نه کړي ، بلاخره د ۱۳۶۹ کال د د ستمبر په ۲۴مه بايزيد يلدريم د «کانټ ډی نيورس ، سجسمنډ او فرنسوي» فوځونو پر خلاف دجنګ ډول وواهه ، دا ډير ستر اومشهور صليبي جنګ دې ، سجسمنډ د ترکانو د ځواک او ارادو څخه پوره خبرو ، هغه په دې هم پوهيده چې د ترکانو نوميالۍ ډلې په يوه غير منظم او لړ.روزل شوي فوځ سره يو ځاي کيږي او بيا په ډيره ښه توګه جنګيږي. سجسمنډ خپلو ملګرو ته دا سلا ورکوله چې د ترکانو د ظاهري فوځ په جنګ کولو باندی وخت ضايع نه کړي ، بلکه دهغوې په اصل فوځ دې حمله وکړل شی. خوپه صليبی اتحاد کې ورګډو د نورو هيوادونو سالارانو دهغه دا مشوره و نه منله ، دې جنګ ددرې ساعتونه زيات دوام و نه کړ ، په دې جنګ کې د سربيا پادشاه د بايزيد په ملاتړ و جنګيد. عيسايی فوځونو ته ډير زيات زيان ور وا وښت. اوبايزيد دهغو ځواکونو د انتقام د اخستو له پاره چې د جنګه مخته دعيسايانو په لاسو شهيدان شوي و په دې جنګ کې لس زره عيسويان و نيول اود ټولو د وژلو حکم يې ورکړ. په دې بنديانو کې کاؤنټ ډي نيورس ، او ځلوريشت نور عيسايی امرين هم شامل و و. خوبايزيد هغوې پريښول ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د هغوي د تللو د مخه يې د کاؤنټ ډی نيورس تر مخه يوه وينا وکړه ، داوينا د (کريسي دلمړي ټوک په ۲۸ م مخ کې دا ډول ليکل شوي ده):

«ګرانه ! زه په دې پوهيږم چې ته د خپل هيواد د يوه ستر سردار او ځواکمن رئيس زوې يې. ته نوې ځوان يې او لا تراوسه ستا تر مخه ډيرې هيلې اود اميدونو ډک کلونه پراته دي. شوني ده چې د جنګ په ميدان کې ستا ددې لمړيو هڅو د ناکاميو نه وروسته خلک په تا الزامونه ولګوي ، او ته د هغې الزامونه د رفع کولو له پاره او د خپل شهرت او نيک نوم د بيرته تر لاسه کولو په خاطر يو بل ځواکمن فوځ را ټول کړې اويو ځل بيا زما مقابلې ته راودانګې ، که زه له تا وېريدې نوله تا او ستا له ملګرو څخه به مې دهغوي په ايمان اوعزت سوګند اخستې واې چې په راتلونکې کې به زما مقابلې ته نه راځئ. خو نه ! زه د داسې سوګند غوښتونکې نه يم.ددې برعکس ، زه به ډير خوشحاله شم چې که چيرې ته بيرته خپل هيواد ته ورسيږې او بيا فوځ راټول کړې اوبيا زما مخې ته راشې. ته به ټول وخت ما د جنګ په ډګر کې په خپل مخکې تيار و وينې. هغه خبره چې زه يې درته اوس کوم ، ته يې چې د چاڅخه غواړې نقل يې کړه.»

د نائيکوپولس د جنګ نه وروسته په ولاچيا ، هنګرې او استائريا باندې هم يرغلونه وشول او د پيټروارډين ښارهم تر ولکې لاندې راوستل شو.

ددې نه وروسته بايزيد اورنه ته ورسيد اوپه ۱۳۵۷ کال يې په يونان باندې حمله وکړه.، د تهسلې ، فوسين ، ډوريس او لوکريس په سيمو يې ولکه وکړه. او بيا يې دڅو ورځو وروسته د » موريا» ټوله سيمه ولکه کړه ، د يونان د فتحې کولو وروسته بايزيد يو ځل بياقسطنطنيه کلابنده کړه. دا په داسې حال کې چې د ترون لس کاله لا نه و پوره شوې. هغه دخپل ځانګړی قاصد په خوله پادشاه « مينوئل » ته حکم و ليږه چې سمدلاسه دې د تخت نه لاس واخلي او که نه دانښار به د توري په زور ونيسی. خو مينوئل د بايزيد په خبره غوږ هم ونه ګراوه. همغه و چې بايزيد هم د قسطنطنيې کلابندي نوره هم کلکه کړه ،په داسې حال کې چې هغه غوښتل په قسطنطنيې باندې حمله وکړي ، چې دهغه په اسيايې ملکيتونوکې يو انقلاب راغې ، دهمدې انقلاب په اساس هغه مجبور شو خپله کلابندي پاې ته ورسوي او هغه لورې ته متوجه شی ، دهمدې ورځې وروسته د بايزيد يلدرم بد قسمتې پيل شوه. اوپه راتلونکو دوو کلونوکې چې د هغه دحکومت اخري کلونه و سختې ماتې وخوړې ، دهغه ټول فتوحات په اوبو لاهو شول او لږې مودې وروسته د عثماني سلطنت حيثيت د خاورو سره خاورې شو. په خپله بايزيد بندی کړل شو اودهغه دا ټوله تباهي اوبربادي پخپله د « ګوډ تيمور » په لاسو پيل شوه.

دګوډ تيمور سلطنت د « چين دديوال» څخه تر کوچنۍ اسيا پورې او د ارل دبحر څخه د ګنګا ددريابه پورې او ان د فارس تر خليجه غځيدلې و. هغه په ۳۵ کلنۍ کې خپل ټول دښمنان وځپول او سمرقند يې خپل دارالسلطنت و ټاکه. ددې نه وروسته هغه په لږه موده کې ۲۷ هيوادونه فتحه کړل او نهه شاهي کورنۍ يې له فنا سره مخ کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ګوډ تیمور د سلطنت نه وروسته د بایزید سلطنت په نړۍ کې تر ټولو ځواکمن سلطنت و. بایزید د خپلو پخوانیو فتوحاتو په اساس دومره سرشاره و چې د ګوډ تیمور د فوځونو سهي اندازه یې و نه شوه لګولې. او داسې یو فاتح یې ځانته را پاروو چې د دهشت او وحشت څخه یې ستر ستر پادشاهان لړزیدل. په لمړي ځل د داوړو تر منځ ډیر تریخ لیک لیږد پیل شو او دهمدې په پایلو کې د دواړو تر منځه سخت جنګونه پیل شول.

په ۱۴۰۰ عیسوي کال ګوډ تیمور د بایزید یو شار سیواس د شپږ لکه عسکرو په واسطه کلابند کړ، هلته د سیواس د ښار د ساتنې له پاره د بایزید ستر زوې ارطغرال مامور شوې و. ارطغرال په ډیره میړانه د ګوډ تیمور د فوځونو مقابله وکړه او تر څو ورځو پورې یې دا شپږ لکه فوځونه پرې نه ښودل چې په دې ښار باندې ولکه وکړي. بلاخره تیمور داسې یوه لاره خپله کړه چې د کلا بند شوو سره یې هیڅ ځواب نه و. هغه شپږ زره مزدوران مؤظف کړل تر څو د دیوالونو بنسټونه وکنی، بیا یې هغوې ته اړمونه ورکړل تر څو دیوالونه د غورزیدو څخه و ساتي. کله چې د دیوالونو بنسټونه وکنل شو نو هغه اړمونو ته یې اور ورته کړ، د سترګو په رپ کې دیوالونه را و غورزیدل او په دې توګه یې په ښار باندې ولکه وکړه. ګوډ تیمور دخپل وحشت ځرګندونه دلته هم وکړه او د بایزید د زوې ارطغرال په ګډون یې څلور زره ترکان و نیول او ټول یې د تیغه تیر کړل، په دې وخت کې بایزد د قسطنطنیې په کلابندۍ بوخت و. د دې ناوړه خبر په اوریدو سره یې کلابندي پاې ته ورسوله او د توپان او وسیلې په څیر یې ځان کوچنۍ اسیا کې د ګوډ تیمور مقابلې ته ورساوه. خو په دې وخت کې تیمور د شام او مصر په لور روان شوې و، هغه دوه کاله وروسته بیرته راستون شو او د لمړي ځل څخه د زیاتو اختلافاتو سره د دواړو تر منځ دخط وکتابت لړۍ پیل شوه. اوبلاخره اسمان د دواړو اړخونو تر منځ د هغه دردونکي او غمناکه جنګ ننداره هم وکړه چې د دواړو اړخو څخه په کې مسلمانان شریک وول......

دا جنګ د انګورې د جنګ په نامه مشهور شوې دې، بایزید د یولک او شل زره فوځونو سره د سواس په لور روان شو خو ګوډ تیمور د اته لکه فوځونو سره د بایزید ښار «انګوره» کلابنده کړه، بایزید د انګورې د کلابندۍ د ماتولو له پاره هغه لورې ته وګرزید، تیمور په خپله تاتاری و خو د بایزید په فوځ کې هم د تاتاریانو ګڼ شمیر عسکر موجود و. تیمور هغو تاتاریانو ته خپل جاسوسان ور ولیږل او د هغوې سره یې وعدې وکړې او ویې غلول، هغوې هم د جنګ په وخت کې د بایزید لښکر پریښود او د تیمور سره یو ځاې شول، په دې وخت کې بایزید تر ټولو ستره بې عقلۍ دا وکړه چې هغه یوه ورځ د خپل جرءت د ښوولو په خاطر خپل ټول فوځ له ځانه سرو اخست او د ښکار کولو له پاره ووت. هغه ځاې چې د ښکار له پاره ټاکل شوي و هلته اوبه ډیرې کمې وې، نژدې پنځه زره عثماني عسکر د تندې له لاسه هملته له منځه ولاړل. هغوې چې ژوندی پاته شوي و هغوې هم د تندې او لوږې له لاسه بې هوشه وو. کله چې بایزید بیرته راستون شو نو ویې کتل چې د هغه په لښکر ګاه باندې د ګوډ تیمور فوځونو ولکه کړې ده، د هغې چینې څخه چې عثماني فوځونو اوبه څښلې د هغې مخه هم د ګوډ تیمور

(c) ketabton.com: The Digital Library

فوځونو ګرزولې وه ، اوس نو دبايزيد له پاره د سمدلاسه جنګ کولو بله لاره نه وه پاته. هماغه و چې د سې شنبې په ورځ ، د جولاې په شلمه د ۱۴۰۲ عيسوي کال ، د انګورې په سيمه کې هغه معرکه را منځته شوه چې....

مشهور تاريخپوه (ګبن) ليکي چې دې جنګ «دتيمور شهرت او عظمت ته تلپاتې والې ورکړ. او د بايزيد ذلت اوسپکوالي يې د تل له پاره يو يادګار پريښود ......»

د عثماني دولت تاريخ ليکي چې: د جنګ په وخت کې ګڼ شمير مسلمانو سردارانو د بايزيد ملګرتيا پريښوده ، په دې توګه بايزيد دګوډ تيمور د اته لکه ځواکمنو فوځونو په مقابل کې يو اځې دلس زره يني چري فوځيانو سره ځانته پاته شو.

دسربيا پادشاه «لارډ ستيفن» هم تر اخره پورې د بايزيد سره و خو دماتې خوړلو وروسته يې دهغه ځايه تيښته وکړه ، بايزيد د محمودخان چعتايي په لاسو و نيول شو ، دهغه د پنځو زامنوڅخه چې په جنګ کې شريک و درې کسه ژوندی پاته شوی و. دهغې ډلې څخه شهزاده سليمان د اروپا په لور راوګرزيد ، شهزاده محمد (اماسيه)ته ورسيد او شهزاده عيسی دکرميا په لور وتښتيد . شهزاده موسې ژوندي و نيول شو او د شهزاده مصطفې په اړه هيڅوک خبر نه شول چې څه پرې وشول. کيداې شي په جنګ کې وژل شوي وي ، د جنګ د پاې ته رسيدو وروسته بايزيد و نيول شو او ګوډ تيمور هغه د اوسپنې په يوې پنجرې کې بند کړ، او هر چيرې به چې ته ، د هغه پنجره به يې له ځانه سره وړله. بايزيد د ا سپکاوی و نه شو زغملې او نژدې اته مياشتې وروسته يې په همغه اوسپنيزه پنجره کې ساه ورکړه. او دهغه روح د عنصری او فولادي دواړو پنجرو څخه په يوه وخت کې ازاد شو.»

دانګورې د جنګ نه وروسته په ډاګيزه توګه عثماني سلطنت له منځه تللې معلوميده ، ځکه د عثماني سلطنت ټول باج ورکونکي رياستونه ازاد او خپلواکه شوي و. دبايزيد دشپږو څخه پنځه زامن يې دانګورې په جنګ کې دهغه سره شريک وول ، هغه څلور چې ژوندي پاته شوی و ، دبايزيد د بندی کيدو وروسته مختلفو کوچنيو کوچنيو رياستونو ته ولاړل اوهلته حکمرانان و ګرزيدل ، هغوې بيا په خپلو منځو کې په جنګونو پيل وکړ. اخرې سوبه شهزاده محمد ته ترلاسه شوه، ځکه شهزاده محمد داتو کالو په دوران کې د عثماني سلطنت د لاسه تللې وقار اوعزت بير ته په ځاې کړ.

شهزاده محمد د يوڅلويښت کالو په عمر په ۱۴۲۱ کې وفات شو او په بروصا کې خاورو ته وسپارل شو ، سلطان مرادخان ثاني دهمغه زوې و . او په دې توګه د عثماني سلطنت د سلاطينو د نسب لړۍ داسې را جوړه شوه: «عثمان» ددې کورنۍ لمړنی تاجدار و چې په ۱۲۸۸ کال کې را پيدا شو . دهغه زوې « اورخان» ۱۳۲۲ کې .... دهغه زوې « مرادخان اول » په ۱۳۵۹ کال کې .....دهغه زوې « بايزيد يلدرم» په ۱۳۸۹ کال کې .... دهغه زوې « شهزاده

(c) ketabton.com: The Digital Library

محمد اول» په ۱۴۳۱ کال کې ...دهغه زوې« دويم مرادخان» په ۱۴۲۱ کې ...دهغه زوې سلطان «محمد فاتح» په ۱۴۵۱ کال کې په تخت کيناست.

د سلطان محمد فاتح د سلطنت نه وروسته عثماني سلطنت تر سوونو کالو پورې دوام درلود . خو هغه عزت او شهرت چې د سلطان محمد فاتح په برخه شوې هغه بل چاته تر اوسه نه دې په برخه شوې ، په حقيت کې رسول الله صلی الله عليه وسلم وفرمايلي و چې......

«د قسطنطنيی فاتح به جنت ته داخليږی..»

دا مبارک حديث ډير مشهور شوې و . اودهمدې حديث دعملی کولو او ددې حديث د تاج دپه سرکولو له پاره اموي حکمرانانو د «لمړي يزيد » څخه نيولې تر بايزيد يلدرم پورې او بيا تر سلطان مردا خان ثاني او...... ټولو په قسطنطنيی باندې دحملې کولو او د دې سيمی د ولکې کولو له پاره يرغلونه کړې و ،خو هيڅ يويی په فتحه کولو بريالي شوې نه و، دا سعادت د سلطان محمد فاتح په برخه و . همغه و توانيد د ۱۴۵۳ کال د مئ په ۲۹ مه د ستر اهنگر اربان د څواکمنو توپونو په واسطه د قسطنطنيی ديوالونه را چپه کړي او په دې توګه دا ښار د تل له پاره د مسلمانانو استنبول وګرځي...

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان

سلطان مرادخان ثاني د۸۵۵ هجري کال د محرم الحرام دمیاشتې په پنځمه ،یا د ۱۴۵۱ عیسوي کال د فروری د میاشتې په نهمه په « اورنه» کې وفات شو . دهغه تجهیز او تکفین په پخوانی پایتخت«بروصا» کې ترسره شو ، دسلطان مرادخان د مړیني وروسته دهغه زوي شهزاده محمد دکوچنۍ اسیا د «ایدین» په ریاست کې و ، په دې وخت کې د شهزاده محمد عمر یوشت کاله او څو میاشتې و . ددې نه مخته هغه دخپل پلار په ژوندون دوه ځله په تخت ناست و ،کله چې ورته دخپل پلار مراد خان د مړیني خبر ور ورسید نو سمدلاسه په آس سپور شو او دهر څه د مخه یې داخبره وکړه:

«هغوې چې له ماسره مینه لري له ما سره دې را روان شي (عثماني دولت)»

هغه د دانیال ددریاب څخه راتیر شو او اورنه ته راورسید. همدلته یې دتخت ناستې مراسم هم ترسره شول ، اوس نوهغه شهزاده محمد نه و بلکه سلطان محمدخان ګرزیدلی و. کله چې هغه د اورنه شاهي محل ته را ننوت نو ګڼ شمیر مینه وال یې وکتل. ملکه سروین چې د سربیا د پادشاه لاړ ستیفن لور وه او دسلطان مرادخان ثاني ښځه او د سلطان محمد میرنۍ مور وه... دخپل میرني زوي شهزاده محمد په تخت کیناستو باندې ډیره خوشحاله بریښیده . دملکې سروین د ګیډۍ نه د شهزاده محمد یو میرنی ورور هم پیدا شوې و خو په دې وخت کې دهغه یو اخې اته میاشتې و . دملکې سروین نه علاوه دلته اغا حسن ، قاسم بن هشام ، طاهربن هشام هم دسلطان محمد د استقبال له پاره موجود وو . دوې د سلطنت د مشرانو او امراو په سلا د تاج پوشۍ ورځ و ټاکله. اودهغې ورځې له پاره یې هرډول تیاري پیل کړه.

هغه وخت چې سلطان محمد خان دخپلې ځوانۍ په وخت کې دوه ځله په تخت کیناست خو دواړه ځله یې د نابرابرو شرائطو له مخې د سلطنت واګې بیرته پریښودې. لمړۍ ځل یې د لاړسلاس او هونیاډۍ د تړون ماتولو په اساس او دویم ځل په ښار کې د ینې چرې د بغاوت له امله . دواړه ځلې یې پلار مرادخان ثاني د سلطنت دخوندې ساتلو په خاطر مداخله کړې اوبیرته راستون شوې. په دې خاطر په عامو خلکو کې د ا اندیښنه راپیدا شوې وه چې سلطان محمد خان د سلطنت کولو د امورو وړتیا نه لري. اوس نو سلطان محمد خان دا ثابتول غوښتل چې په پنځلس کلنۍ کې چې ورته کوم سلطنت تر لاسه شوې و هغه وخت خبره بیله وه او اوس چې ددویشت کالو په عمر کې ورته یوځل بیا سلطنت تر لاسه شوې ، خبره بیله ده.اوس نو محمد کوچنی ماشوم نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. هغه د تاج اغوستلو د جشن نه دوه ورځې مخته قاسم بن هشام خپل ځانته راوباله او د شاهانه دبدبې سره یې هغه ته بنه راغلاست ووایه. تاریخ لیکي چې:

سلطان محمد قاسم بن هشام ته ووېل: «راځه .....قاسم بن هشامه راځه .... ګوره ! چې دوه ورځې وروسته زما د تاج اغوستلو چشن دی. اوس خو زه د عثماني سلطنت تاجداره اوسلطان ګرزیدلی یم. ته خو پوهیږې چې زما په اوږو څومره ستر بار اچول شوی دی ، مخکې له دې نه چې ما سلطان وګرزوی ما ته ستا مشورو ډیر ځواک او توانایی راکوله. په دې خاطر مې نن تاته زحمت درکړ ترڅو دا ځل هم له ما سره قدم په قدم ملګرتیا وکړې .....»

قاسم د سلطان د لهجې څخه سخت حیران شوی و ،ځکه هغه اوس هغه نوی ځوان شهزاده نه و چې د نن څخه شپږ کاله دمخه په تخت کینول شوی و. قاسم ته داسې محسوسیدله چې دکوم ستر شهنشاه اواز اوري ، دسلطان د لهجې څخه علاوه د سلطان په نور شخصیت کې هم ډیر بدلون راغلی و. دهغه په مخ باندې دځوانۍ تازه وینه او په سترګو کې شاهي دبدبه او جلال په کتلوسره قاسم داسې احساسوله چې دا ځل سلطان محمد خان د کوم ستر عزم اوهوډ سره یوځای په سلطاني تخت باندې دکیناستو اراده لري. په دې خاطر یې پخوانۍ دوسته له یاده وویستله او په ډیر ادب سره یې ووېل:

« درونده سلطانه !... عثماني سلطنت به ستاسې په څیر تاجدار باندې ویاړي ، زه داسې احساسوم چې قدرت به ستاسې په لاسو ډیره ستره کارنامه تر سره کوي .....تر هغو چې زما دخدماتو پورې اړه لري نوزه اوزما ټوله کورنۍ د اسلام او عثماني سلطنت له پاره هر غږ ته لبیک وایی.»

قاسم د سلطان محمد خان سره دخبرو په وخت کې خپله پخوانۍ بې تکلفي له یاده ویستلې وه ،بلکه دشاهي ادابو د ټولو غوښتنو سره یوځای یې دسلطان سره خبرې کړې وې ، څرنګه چې دوه ورځې وروسته د تاج دپه سر کولو جشن و نوپه دې خاطر سلطان ورته ووېل:

قاسم بن هشامه !.... مونږ هرڅه له یاده ویستلي شو خو د ینی چرې د یوشمیر ډلو بغاوت له یاده نه شو ویستلې. دهمغه بغاوت په پایلو کې ستا پلار او ورندار هم شهیدان شول او زه اوس هم دهمغو خلکو څخه چې هغه وخت یې په ینی چرې کې د بغاوت اور بل کړی و اندیښنه لرم. هسې نه چې دا خلک یو ځل بیا د سلطنت د انتظام دخرابولو له پاره هڅې وکړي ، دا ځل ما ته په دې خاطر مخکې تر مخکې را وغوښتې تر څو د راټوکیدلو اندیښنوپه اړه فکر وکړې ، زه غواړم چې ته د ینی چری په هغو وګړو باندې څارنه وکړې چې مشکوک معلومیږي»

قاسم د سلطان محمد په ارادو باندې پوره پوره پوه شوی و .ځکه سلطان یوځل بیا قاسم ته د جاسوسۍ کار ورسپاره. اوپه خپله دقاسم په سترګو کې هم دا اړینه بریښیده. ځکه دسلطان مرادخان د مړیني سره سم همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول خبرونه خپريدل چې په يني چرې کې يو ځل بيا د بغاوت د اور بليدو ته کار کيږي ، همدا علت و چې قاسم دا مسؤليت ومانه او سلطان ته يې وويل:

دروند ه سلطانه !.... ستا بصيرت ته احترام لرم. د تاج د په سرولو په ورځ د مخربو عناصرو څارنه ډيره اړينه ده. په حقيقت کې يو شمير وګړي ستا د شخصيت او عزائمو څخه په ويره کې دي. هغوې نه غواړي ته د مسلمانانو قيادت سنبال کړې. خو داسې خلک هر څوک چې دې ، يوه خبره ډاګيزه ده اوهغه دا چې دا ډول وګړي د قسطنطنيې د پادشاه روزل شوي او لاسپوځي عناصر او ځانګړي خلک دي»

قاسم تر ډيره پورې دسلطان سره په پټه توګه په ډيرو امورو باندې خبرې کولې اوبيا يې دهغه څخه اجازه واخسته او بيرته راستون شو.

اوبيا د سلطان محمد خان د تاج دپه سرولو ورځ هم دعثماني تاريخ په پاڼو کې يوه نه هيريدونکې ورځ ده .....داسې ورځ چې دسلطان او قاسم بن هشام ټوله خواري يې په اوبو يوړه ،او دښمن دهماغه تاج پسرولو په وخت کې خپل کار انجام کړ.

دسلطان محمد خان دربار په جوش وخروش کې و. دسلطنت مشران ، وزيران ، امران ، دښار مشران او سپين ږيري ..... دسلطاني قصر په عام ديوان کې سره راټول شوي و. دا يوه پراخه او غځيدلې برنډه وه. ددې ځاې څلورو خواو کې د غونډۍ ګډون کونکو ته ناست ځايونه جوړکړل شوي و. په دې وخت کې په دې عام ديوان کې د زرو څخه زيات وګړي ناست و. دسلطان په سر د عثماني سلطنت تاج کيښول شوې و. تر ټولو د مخه د شاهي کورنۍ غړو سلطان ته دمبارکۍ له پاره را روان و. د څو مشرانو ، ښځو اونرو وروسته د ملکې سروين د مبارکۍ ورکولو وخت راغې. دا دسلطان مراد خان ښځه او دسربيا دپادشاه لارډ ستيفن لور او اروپاې نژاده وه ، ډيره ښايسته او حسينه ښځه وه ، ملکې سروين ته سلطان محمد خان ډير ګران و. هغې دهمغې لمړۍ ورځې را هيسې دسلطان محمد خان سره مينه او محبت کاوه ، ملکه سروين رامخته شوه او دګلونو يوه ګيډۍ يې د سلطان محمد خان په لاس کې ورکوله چې يو ناڅاپه تم شوه. هغې لا د څه ويلو له پاره خپلې شونډۍ نه وې پرانستې چې دعام ديوان څخه بيرون يو ناڅاپي شور او غوغا جوړه شوه،ملکه سروين په خپل ځاې ودريده ، دسلطان په تندي باندې هم ليکې راپيدا شوې. لږڅه په قهر او غصې سره يې حکم وکړ:

« دا کوم ګستاخه انسان دې ؟ .... چې زموږد تاج د پسرولو په جشن کې په خپل کرغيړن اواز سره بدشګوني خپروي .....هغه و نيسۍ او زموږ مخې ته يې راوړئ ...»

ګڼ شمير سپاهيان د برق په څير د عام ديوان مخې ته ور و ځغليدل ، د سلطان سترګې هم د بيرون په لور ښتې وې. دسلطان په مخ باندې د حيرانتيا تر څنګ قهر او غصه هم خپره شوې وه. ددربار ټول کسان په خپلو خپلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایو کې سره خوزیدل. دلږ څه ځنډ نه وروسته د سلطان عسکرو یو زوړ «خواجه سرا» دلاسونو څخه نیولې و او دسلطان مخې ته یې راوړ. خواجه سرا په خپلو دواړو لاسونو کې کوم څیز نیولې و چې په کالیو کې یې را تاو کړې و . داسې بریښیده لکه خواجه سرا چې کوم تیخور ماشور را خستې وي. زوړ خواجه سرا په ژړا ژړا سره دربار ته را ننوت ، هغه د شاهي عتاب هم څه پرواه و نه کړه ، دربارته د را ننوتلو سمدستي وروسته یې په واویلاو پیل وکړ او ملکې سروین مخې ته ورغې او په مخ وهلو یې لاس پورې کړ ، ملکې هغه دپخوا څخه پیژانده او دهغه په دې کار باندې ډیره حیرانه ولاړه وه. ځکه هغه ددې خاص خواجه سرا و .....« ځانګړې خادم» ، ملکې چې دهغه په لاسو کې تیخور ماشوم وکوت نو ولړزیده ، هغه هر څه له یاده وویستل او په ژړا یې منډه کړه او دخواجه سرا لورې ته ورغله. دهغې زړه په زوره زوره درېبده. یقیننا چې د خواجه سرا په لاسو کې نوې پیدا شوې شهزاده و . دا د سلطان محمدخان میرنې ورور و چې تر اوسه یې شیده خوړل. او ملکې سروین د ګیډې څخه راپیدا شوې و . ملکه زیږ مخ د خواجه سرا په لور ورغله او خپل کوچنې یې دهغه دلاسو څخه راواخست.

دې پیښې په دربار باندې عجیبه اغیز کړې و ،خلکو د خواجه سرا په لاسو کې دماشوم د راوستو د انداز څخه داسې انګیرلې وه چې د خواجه سرا په لاسو کې د ملکې سروین د تیخور کوچنې لاش پروت دې. په دې وخت کې دسلطان محمد عمر په سختۍ سره تر دوویشت کالو پورې رسیده . هغه ددې حالاتو څخه سخت اندیښمن شوې و . هغه په دې نه پوهیده چې دا ټول هر څه دومره په ناڅاپه توګه څنګه پیښ شول. ملکې چې کله خپل مړ ماشوم په لاسو کې واخست نویوه زړه شکونکې چغه یې ووهله او ټول وجود یې په لړزان شو . ملکې وکتل چې دهغې تیخور ماشوم چې عمریې اته میاشتې و وژل شوې دې. داڅه ډول داسې په ناڅاپې توګه مړ کړل شو ؟ ما خو لږه شیبه مخکې خپل دغه نوې شهزاده په خندانه خوله او خوشحالۍ سره پرې ایښې و اودلته راغلی وم. لږه شیبه مخکې دغه نوې شهزاده دخپلې مور سره لوبې کولې ، بیا دا هر څه څنګه په ناڅاپې ډول مخته راغلل چې خواجه سرا د هغه معصوم لاش په لاسو کې ونیوه او ډک دربار ته راغې. ملکې د دربار د حاضرینو څخه د پروا کولو پرته ژړل. هغه یوه مور وه او کوچنې شهزاده دهغې دزړه ټوټه وه. سلطان په ډیر بد حالت کې واقع شوی و . دا دهغه د تخت دکیناستو لمړی ورځ وه . ناڅاپه یې په زړه کې را وګرزیدل چې د خواجه سرا څخه حقیت معلوم کړي ، په دې اساس یې لږ څه په نرمه لهجه د خواجه سرا څخه و پوښتل:

«خواجه سرا ...... دا هر څه ،څه ډول مخته راغلل ؟...... مونږ ته حقیقت ووایه .... ترڅو مونږ ددې معصوم قاتل همدا اوس او په همدې وخت کې جهنم ته ولیږو او دخپل دغه کوچنی ورور بدل واخلو .»

دسلطان دخبرو په اخري الفاظو کې غورس و . خو دخواجه سرا دخبرو په اوریدو سره دسلطان دپښولاندې زمکه و تښتیده ، سمدلاسه را کوز شو او په زمکه و درید او بیا لږه شیبه وروسته ټول دربار دهغې ځپیږې اواز واورید چې سلطان پرې هغه زوړ خواجه سرا وهلې و....ځکه چې خواجه سرا سلطان ته ویلي و.« واه ! سبحان الله ، قاتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم پوښتنه کوی چې کوچنې شهزاده چا وژلې دې ؟.... اې د دربار ناستو خلکو !....زه ګواهي ورکوم چې ....دغه معصوم او نوې کوچني شهزاده ستاسې دغه نوي سلطان وژلې دې....زه ګواهي ورکوم.....زه ګواهي ورکوم.......»

خواجه سرا چیغې او سورې وهلې او د دربار ټول میلمانه هک پک حیران ولاړ و، خواجه سرا د ډیرې بې ادبۍ او بداخلاقۍ څرګندونه کړې وه ، هغه شاهي عتاب او قهر ته په ډاګیزه توګه بلنه ورکړې وه ، هغه په دربار کې او د تخت دکیناستو په همغه لمړۍ ورځ اولمړي ساعتو کې پر سلطان محمد باندې دخپل کوچني ورور د قتل الزام لګولې و . ملکه سروین ددې خبرې داوریدو سره خاموشه شوه او په برندو سترګو یې د سلطان په لور کتل. دلږ وخت له پاره دسلطان په ګډون ټول دربار داسې و لکه مار چې خوړلې وي. هر څوک په خپل خپل ځآې کې په فکر کې ډوب وو.....اوس به څه کیږي ، ملکه خود بې هوشۍ په حال کې وه او دخپل کوچني معصوم ماشوم لاش یې دسینې سره کلک نیولې و او په ډیرو حسرتناکو سترګو یې دسلطان په لور کتل. څکه هغه د سلطان د تاج دپسرولو په خاطر دهغه دمبارکۍ له پاره دربار ته راغلې وه. زوړ خواجه سرا لا تر اوسه په دربار کې لوڅې پښې ولاړ و. او ددربار میلمانه پټه او چپه خوله دسلطان دحکم منتظر ولاړ و.

په همدې وخت کې یو زوړ سردارد دخپله ځایه پاڅید او سلطان ته یې وویل: « دروندہ سلطانه !.... ددربار میلمانه د سلطان د حکم انتظار کوی....او ټول خلک غواړی په دې و پوهیږې چې سلطان دخپلې تاج پوشۍ په لمړۍ ورځ ولې ددې کوچنی شهزاده د وژلو حکم صادر کړې و.....»

اوس نو دسلطان محمد له پاره ددې نه زیات خاموشه پاته کیدل د زغم وړ نه و. یو ناڅاپه یې خپله شاهي چپنه را تاوه کړه او بیرته د تخت په لور ورغې. اوپه ډیره جارحانه توګه په تخت ور وخوت. خو په تخت د کیناستو په ځاې و درید او په ټولو درباریانو یې یو نظر و څغلاوه. بیا د یوه زخمي زمری په څیر و غورید او وویې ویل:

« زه حکم کوم چې ..... همدا اوس اوهمدا شیبه د معصوم شهزاده قاتل په زنځیرونو تړلې زمونږ مخې ته راحاضر کړئ ،..... مونږ پوهیږو چې هغه دکوم شیطان په حکم سره داډول کرغیړن کار تر سره کړې دې. زه به د معصوم شهزاده دقاتل سره په خپله توره باندې قلم کړم.»

سپاهیانو دمحل دننۍ برخې ته ورمنډې کړې ، خو سلطان بیرته را وڅرخید او د خواجه سرا څخه یې وپوښتل« مونږ د معظمې ملکې خواجه سرا ته دهغه دګستاخۍ په اړه ببښنه کوو ..... اودخواجه سرا څخه غواړو چې وواییی چې هغه ته څه ډول دمعصوم شهزاده د قاتل په اړه معلومات تر لاسه شوی دي....؟»

اوس نو خواجه سرا هم دخپل جذباتي کیفیت څخه لږ څه راوتلې و. ترڅنګ یې دسلطان لهجې هم هغه ډاډمن کړې و چې هغه د تحقیق پرته په نوي سلطان باندې دخپل کوچني ورور د وژلو تهمت تړلې و اوپه دې توګه یې خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرګ ته بلنه ورکړې وه. خوکله چې سلطان هغه ته بېننه وکړه نو هغه بیرته را ژوندې شو او په لړزیدلې اواز یې وویل:

«درونده سلطانه !... زما د ګواهۍ سبب داو چې ماته د نوي شهزاده قاتل دهغه د وژلو وروسته وویل چې هغه شهزاده د سلطان په حکم وژلې دې..»

دخواجه سرا د خبرو په اوریدو سره سلطان ولړزید ، هغه په سخت اواز سره په بې اختیاره توګه وویل:

« هغه بدبخت څوک دې چې پر مونږ یې داسې ناروا الزام لګولې دې ؟ او ددې معصوم په پاکه وینه یې لاسونه سره کړي دي ؟ ، ، ،»

دسلطان په مخ د ځوانۍ جوش د شاهي جلال په بڼه را ښکاره شوی و. او په دربار کې هر کس په خپل ځای باندې ګم سم ولاړ و. د خواجه سرا حالت هم دمخکې څخه بدل شوې و ، اوس نو هغه په خپل مخکینې کرچار باندې پیښمانه معلومیده ، هغه په ښنتې ژبه باندې یو ځل بیا وویل:

« درونده سلطانه !... دغه معصوم شهزاده د یني چري سپه سالار د شاهي کنیزانو څخه ستا په حکم تر لاسه کړ اوبیا هغه سفاکه او ظالم انسان هغه له ځانه سره حمام ته یوړ او هلته یې د اوبو په ډنډ کې غرق کړ....»

په دې وخت کې د ټول دربار مخه د معظمې ملکې په لور شوه ، ځکه چې ملکه په ولاړه ولاړه یو دم په زمکه راپریوته او بې هوشه شوه. سلطان سمدلاسه ورمخته شو او پخپله یې ملکې سروین ته اوږه ورکړه ، دلږ څنډ وروسته ملکه په خپلې خانګړې خونه کې د شاهی طبیبانو تر علاج لاندې وه. لا تر اوسه دربار نه و رخصت شوې . سلطان د خواجه سرا څخه د پیښې په اړه ټول معلومات تر لاسه کړي و او د یني چري سپه سالار په اړه یې حکم وکړ چې زنځیر تړلې یې د سلطان مخې ته راوړي. خو پخوا تر دې چې د سلطان ددې حکم دتعمیل له پاره سپاهیان ولاړ شي ، بهرام خان په خپله د یني چري دغه قاتل سپه سالار زنځیر تړلې د سلطان مخې ته راوست. سپه سالار پرته له کومې ویرې د سلطان دربار کې و درید.... دسلطان مخ تک سور شوې و. او سترګې یې د اور په څیر انګار ګرزیدلې وې. هغه د یني چري ددې سپه سالار په دې جرءت باندې حیرانتیا هم وښوده او ډیره بې حده غصه هم ور ته راغله. ځکه هغه دخپله اړخه داسې ښوولې چې هیڅ ډول ظلم او تیرې یې نه دې کړې. بلکه هغه څه یې چې یې کړي دي بلکل درست اوسهي یې کړي دي ، دسلطان له پاره د سپه سالار انداز د پریښونکي په څیر و په دې خاطر ورته سلطان په ډیر سختو الفاظو کې وویل:

« سپه سالاره !.... مونږ ته یواځې په دوو ټکو کې ځواب راکړه. ایا تا زما د کوچني ورور د وژلو سفاکانه او ظالمانه جرم تر سره کړې دې ؟....یا نه ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« هو ! ما دا کوچني شهزاده وژلي دي..... خو ددې کار په تر سره کولو کې ما کوم جرم نه دې کړې ، هغه څه چې ما کړي دي د سلطنت د بهبود له پاره مې ترسره کړي دي ځکه چې په عثماني سلطنت کې تل دا ستونزه راپیدا کیږي چې دسلطنت شهزادګان د تخت او تاج د تر لاسه کولو له پاره دټول قوم اوولس په مقدراتو باندې لوبې کوي....

« خاموش ! ...ته د ادابو دحد څخه تیریږې.... تا نه یوازې کوچنی شهزاده وژلې بلکه پر مونږ دې د درواغو الزام هم لګولې دې ، چې دهغې په اساس دملکې خواجه سرا او د دربار یوشمیر نور وګړي مونږ له تاسره په دې کار کې شریک ګڼې...... حال داچې مونږ په دغه ډک دربار کې خپل خداې حاضر اوناظر ګڼو او دا سوګند یادوو چې مونږ ددې سفاک ددې وحشت څخه بلکل بې خبره وو .... اوستا دا جسارت هم دبښلو وړ نه دې چې تا په ال عثمان باندې دتخت و تاج له پاره په خپل منځې جنګړو کولو ولګاوه ....مونږ تاته د مرګ د سزا د اورولو نه مخته دا پوهیدل غواړو چې ته د چا له پاره کار کوې د دقسطنطنیې د قیصر له پاره او که د هنګرې د پادشاه هونیاډی له پاره ؟»

سلطان ، سپه سالارته په یوه ډول دمرګ سزا واوروله ، خوپه حقیقت کې هغه لږ څه په ویره کې و . هغه په دې پوهیده چې دیني چري دفوځ په څیر دغسې یو ستر سپه سالار ته دسلطان د تخت ناستې په لمړی ورځ د مرګ سزا ورکړل شي نو په دې فوځ کې به یو ځل بیا بغاوت را ولاړ شي. نن دسلطان له پاره دخپل ژوند سخترینه لمحه تر مخه وه. داسې لمحه چې په اړه یې ویل کیږي (نه جاې رفتن.... نه پاې ماندن..) ، اوس که چیرې هغه د نوي شهزاده د سفاکانه وژلو بدله دسپه سالار څخه نه اخلي نو په درباریانو او نورو خلکو کې به ډیره سخته غصه اوقهر را وپاریږي ، اوبیا په ځانګړي توګه دهغه میریزه مور ملکه سروین دخپل تیخور کوچني ماشوم څخه د بې برخې کیدو نه وروسته بې هوشه پرته وه اوپه خپله سلطان ته هم خپل کوچني ورور ډیر ګران اومحبوب و ، په دې خاطر یې هغه سپه سالار ته ډیره غصه راتله خو خپل ځان یې بې وسه احساسوه. هغه د سپه سالار څخه په دې خاطر دا پوښتنه کړې وه تر څو د عسیویانو سره د سپه سالار اړیکي را ډاګیزه شي اوبیا ددې سفاک څټ په اسانی سره پرې کړل شي... خو سپه سالار یو ځل بیا همغسې ځواب ورکړ:

« درونده سلطانه !..... سلطان بایزید یلدرم چې څنګه په تخت کیناست نو تر ټولو لمړی یې خپل کشر ورور شهزاده یعقوب دهمدې مقصد له پاره وواژه دکوم له پاره چې ما دا کار ترسره کړي دي. ځکه دهغې ددربار علماو فتوې ورکړې وه چې...... الفتنة الشد من القتل ..... فتنه د قتل څخه ډیره بده ده. په دې خاطر یې شهزاده یعقوب پرته له کوم دلیله وواژه. ترڅو په راتلونکي کې کومه فتنه را ولاړه نه شی. ما هم دهمدې مقصد له پاره د کوچني شهزاده ژوند پاي ته ورساوه تر څو سلطنت د راتلونکي پیدا کیدونکي فتنې څخه خوندي پاتې شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسپه سالار ځواب ډېر عجیب و غریب و ، سلطان ورته په ډېره بده خوا وویل :«ته بلکل درواغ وایې ، داسلام په مفتیانو باندې ناروا الزام لګوې. دا د مسلمانو سلاطینو کار نه دی بلکه د مصر د فرعونانو کار دی چې کوچني ماشومان دخپل تخت او تاج دخوندي ساتلو په خاطر وژني . مونږ تا په هیڅ صورت نه شو بښلې ،که څه هم زمونږ دا ټول سلطنت پرې له منځه ولاړ شي.

سلطان ډیر کلک عزم او هوډ کړی و او دتیږي په څیر یې په سخته لهجه جلاد ته حکم وکړ چې هغه دې د سپه سالار سر قلم کړي او دمعظمې ملکې په پښو کې دی یې کیږدي. دسلطان دحکم د اوریدو سره سم سپه سالار د لمري ځل له پاره په ویره کې شو او په ډیره مضطربه توګه یې سلطان ته مخ کړ اوورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! ...ته د یو تیخور کوچني په بدل کې دعثماني سلطنت د ستر فوځ ینې چري راتلونکې په داو ږدی.او دا کار به دقوم اوولس له پاره ډیر زیانمن ثابت شي. په دې توګه به لکه دپخوا په شان په فوځ کې یو ځل بیا بغاوت را ولاړ شي ، ماته د خپل ځان په اړه غم نه شته. زه د معظم سلطان دحکم سره سم دخپل څټ پرې کولو ته تیار یم ،خو په دې توګه به سلطنت ته ډیر زیات زیان اونقصان ور رسیږي.»

په حقیقت کې د سپه سالار خبرې پټ ګوانښونه وو چې سلطان پرې ډیر ښه پوهیده. خو اوس هغه پریکړه کړې وه اوویلي یې چې په هیڅ صورت به دا ظالم اوسفاک نه بښې. دسلطان د حکم سره سم جلاد هملته د سپه سالار دکار دپای ته درسولو له پاره را حاضر شو ....خو پخوا تر دې چې هغوی دې په زنځیرونو کې تړلي سپه سالار دژوند څخه بیغمه کړي.... د یوه اړخه قاسم بن هشام مخته راغې او سلطان ته یې عرض وکړ چې:

« درونده سلطانه ! د یوه سرکاري سراغ رسان په توګه زه د سلطان څخه اجازه اخستل غواړم چې هغه دې دغه مجرم د لا زیات تحقیق له پاره ماته حواله کړي. تر څو دهغه څخه معلومات تر لاسه کړل شی چې دا مذموم او کرغیړن عمل یې دچا په اشاره سره تر سره کړی دی.؟»

په حقیقت کې قاسم د سلطان ستونزه حل کړې وه. که په د ې توګه په ریښتیا هم د سپه سالار اړیکي د کومې مسیحي ډلې سره ثابتي شي نو بیا به دیني چري د سالار د وژلو کار په ډیره اسانۍ سره تر سره شي. دبله اړخه سلطان ته د قاسم په دې وړاندیز حوصله تر لاسه شوه اوداسې ورته څرګنده شوه لکه د رحمت ملائکه چې یې بسپني ته را رسیدلې وي. سلطان سمدلاسه حکم وکړ چې د کوچني تیخور شهزاده قاتل د قاسم بن هشام سره یوسئ. ددې وروسته سلطان خپل دربار رخصت کړ. نن د تاج د په سرکولو ورځ وه اوهمغه څه په کې وشول چې سلطان او قاسم بن هشام ترې ویریدل. سازشي او غدارو عناصرو خپل کار تر سره کړی و او دسلطان له پاره یې په همغه لمړۍ ورځ ډیره ستره ستونزه راپیدا کړې وه ، دا مسئله بلاخره د قاسم بن هشام په واسطه حل شوه او هغه د کوچني شهزاده سفاک قاتل د خپله ځانه سره د پټې محکمې تاخانې ته یوړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته په راتلو سره قاسم بن هشام ټول سپاهیان رخصت کړل. او کله چې تا خانه خالي شوه نو قاسم بن هشام سپه سالار ته وویل: «سپه سالاره ! تا د پادشاه ورور وژلې دي، او په خپلو لاسو دې وژلي دي،ته خو پوهیږې چې ته د مرګ څخه خوندي کیدې نه شې. خو ستا د خوندي پاته کیدو له پاره یوا ځې یوه لاره شته او هغه دا چې زه تاته دد ځایه د تیښتې لاره پرانزم. زه له تاسره کومک کولو له پاره تیار یم ، خو په دې شرط چې ته به ماته یوه خبره کوې «..

« قاسم بن هشامه ! زه پوهیږم چې ته له ما څخه څه غواړې. ته به له ما څخه دا خبره راباسې چې زه و وایم چې زه د عیسویانو جاسوس یم. خو دا به ستا ډیره غلطه انګیرنه وي ، زه اوس هم په همغه خبره ولاړ یم چې دسلطان ورور مې دسلطنت د خیر ښیګڼې له پاره وژلې دې.»

سپه سالار د قاسم د هیلو نه زیات چالاکه و خوت. خو قاسم خپل همت له لاسه ورنکړ او یو ځل بیا یې ورته وویل :

« ماته له تا څخه د کومې خبرې د راویستلو اړتیا نه شته. زه ډیر ښه پوهیږم چې ته د چا له پاره کار کوې. زه په دې هم خبر یم چې ستا اصلیت د کومه ځایه دي. او په یني چري کې څه ډول ورننوتې یې. شاید تاته به ډاګیزه شوي نه وي چې هغه ځوک چې د لمړي ځل له پاره یې د ابوجعفر او سلیم پاشا دمخونو نه پرده لرې کړه هغه زه وم. ما ته په دې اړه هم معلومات شته چې د سلطان مشر ورور علاوالدین په خپل طبیعي مرګ نه دې مړ شوي بلکه هغه وژل شوې دي. ته په کومه غلطه انګیرنه کې ځانه مه غورزوه. زه غواړم له تاسره یوه سودا وکړم. ماته دخپل یو ذاتي دښمن په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو اړتیا ده. ددې په بدل کې زه تا ته د «اورنه» څخه د وتلو لاره پرانستې شم.

اوس دقاسم دخبرو په اوریدو سره د سپه سالار زړه درزار پیل کړ. هغه ته د قاسم په خبرو کې رینبتیاوالي احساسیده. هغه په دې هم پوهیده چې د قاسم دښمن څوک و. هغه به ښنګه اوخه ډول ابوجعفر له یاده ویستلې وي چې د پرینبودو او ازادولو له پاره یې څو کاله مخته ، په یوې تیارې شپې اورنه په شمالي کلا باندې حمله کړې وه .... هو !....دا سپه سالار همغه شخص و چې نقاب پوښه ډله یې د شپې په تیاره کې دابوجعفر پسې ولاړل اوهغه یې د قاسم د بندي خانې څخه خلاص کړ ، دسپه سالار قصه ډیره لنډه وه. هغه په قسطنطنیه کې پیدا شوې و . همدلته روزل شوې و ، کورنۍ یې د قیصر نژدې دوستان و. په دې خاطر قیصر هغه د یوه ستر کار له پاره مؤظف کړې و. اوهغه ستر کار دا و چې هغه دې په کوم جنګ کې په مصنوعي توګه ځان بندي کړی او د سلطان په یني چري کې دې ځان ور ننباسي. اوبیا هغه همداسې وکړل. ددې یو علت دا و چې دسلطان یني چري په اصل کې د عیسوی بندیانو څخه جوړ کړل شوی و ، همغه بندیان چې په جنګ کې به نیول کیدل اوبیا به د روزنې او مسلمانیدو له پاره په یني چري کې ورداخلیدل. کله چې سپه سالار د قاسم دخولې څخه داواوریدل چې قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه په اړه په هر څه پوهيږي نو روح يې په لړزه شو . هغه ته داسې څرګنده شوه لکه سلطاني توره يې چې په سر سپره وي. سمدلاسه يې پريکړه وکړه چې د قاسم سره به مرسته کوي اوبيا به داورنه څخه د تيښتې هڅه کوي ، په همدې فکرونوکې ډوب شو اوبيا يې وويل:

« ددې خبرې له پاره به څه ډول ثبوت موجود وي چې تاته ددښمن د پټې د ښوولو وروسته به ته ما پريږدې ؟»

د قاسم غشې سهي په نښه لګيدلې و. ګويا سپه سالار اعتراف کړې و چې هغه د قيصر جاسوس دې ، دهغه ددې پوښتنې په ځواب کې ورته قاسم وويل: « زما په سودا باندې يقين کول ستا مجبوري ده ،که چيرې ته پرې يقين نه کوې نو مه يې کوه. زه به له تاڅخه د خپل دښمن پته اودرک تا ته د اذيت د درکولو په اساس هم واخلم. اوس چې ستا خنګه خوښه وي...»

د قاسم په خبرو کې وزن و .او سپه سالار دا وزن ډير ښه محسوساوه. هغه په ډيره بې وسۍ سره دقاسم په لور وکتل او ورته يې وويل: « ته سهي خبره کوې. پر تا باور کول زما مجبوري ده. ته زما د لاس اوپښو زنځيرونه پرانيزه. زه له تاسره د تعاون کولو له پاره تيار يم.»

قاسم دهغه ټول زنځيرونه پرانستل. يواځې په لاسو کې يې ورته هتکړۍ پريښودې تر څو حمله ونه کړاې شي. د هغه تر څنګ په فرش باندې کيناست ، په دې وخت کې سپه سالار وويل:

« ابوجعفر ما د جمعې په شپه ستا له بنده ازاد کړ ، ما اوزما ملګرو د نيمې شپې نه وروسته په شمالې کلا حمله وکړه ، هلته شته ساتونکې مو ووژل او د کلا د تاخانې څخه مو ابوجعفر ازاد کړ ،بيا د کلا د ديوال په لور دښاره بيرون کوز شو ، د ښاره بيرون د البانوي کنيزې دلور « مارسي» دسپرلۍ ګاډۍ د څو ساتونکو سره يو ځاې زمونږ منتظر وه. ......»

سپه سالار همدومره خبره وکړه چې د قاسم ماغزه لړې لړې ولاړل. ايا ابوجعفر مارسي دخپله ځانه سره وړې ده ؟ ايا تر هغه وخته پورې مارسي ژوندۍ وه ؟..... د قاسم په مغزو کې دا پوښتنې يوپه بل پسې راولاړيدې. په دې اساس يې ترې په بې صبرۍ سره وپوښتل:

« دا څه.....دا ته څه وايې ؟ ايا د البانوي کنيزې لور مارسي تر دې وخته پورې ژوندۍ وه.»

هو ! هغه زخمي وه ، خوبيا پوره روغه رمټه شوې وه. مونږ هغه په يو غواې ګاډۍ کې واچوله او دالبانيه په لور مو وليږله. مونږ نيغ په نيغه د البانيه لاره وانه خستله. بلکه لمړۍ مو د کوچنۍ اسيا په لور پنځه سوه واټنه لاره ووهله اوبيا د يوه اوږد مور نه د راګرزيدو وروسته د بالقان دغرونو په لور ولاړو ، هلته دبالقان غرونو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسیدو وروسته ما ابوجعفر ته خداي پاماني وویله. او بیرته اورنه ته راستون شوم. په هغه وخت کې زه سپه سالار نه وم ، بلکه خواجه خیري سپه سالارو ،په دې خاطر زما په غیر حاضرۍ باندې دچا سترګې و نه لګیدې.»

په قاسم د حیرانتیاو غرونه را پریوتې و ، هغه په خپل ځاې ناست ناست مضطرب ګرزیدلې و . مارسي دهغه لمړنۍ محبت ، هغه تر اوسه ژوندۍ وه ، خوشپږکاله مخته هغه مارسي په مړو کې شمیرلې وه. اوبیا کله چې دهغه خاص سړی د البانیا څخه د بیرته راستنیدو په وخت کې هغه ته ویلي و چې سکندر بیګ د مراد خان ثاني قاصدان شهیدان کړي او دا چې مارسی هلته په البانوي قصر کې نه شته. نو هغه متیقین شوي و چې مارسی مړه شوې ده ، خو نن د سپه سالار دخبرو د اوریدو وروسته دهغه اوسان ورخطا شوي وو. ځکه چې اوس نژدې شپږ کاله وروسته هغه ته دمارسی د ژوند په اړه خبر رسیدلې و. هغه ډیر زیات نا ارامه و . اوغوښتل یې چې په څه ډول ددې ځایه والوزې او مارسي ته ځان ورسوي. خو دا ورته ډاګیزه نه وه چې مارسی چیرې ده. هغه په ډیره جذباتي توګه وویل:

« ایا تاته ددې البانوي کنیزې د لور په اړه څه معلومات شته چې هغه اوس چیرې ده ؟او ابوجعفر هغه چیرې وړې ده ؟»

« هو ! ماته معلومه ده چې ابوجعفر هغه البانیی کې سکندربیګ ته ور رسوله.»

« خو اوس هغه په البانیه کې نه شته ، ما یې پخپله پوښتنه کړې ده ....» قاسم ترې په پوره ناقرارۍ سره وپوښتل ، اوس نو سپه سالار دقاسم حالات په کلکه ثارل. هغه کتل چې قاسم دمارسی د نوم په اخستول سره جذباتي کیږي خو هغه ته د مارسی په اړه ددې نه زیات معلومات نه و . همدومره پوهیده چې ابوحعفر له ځانه سره البانیا ته یوړه. بیا هغه لږ څه په ناهیلۍ سره وویل:

« ماته د مارسي په اړه ددې نه زیات معلومات نه شته. خوما ته د ابوجعفر په اړه معلومات شته چې هغه اوس کوم ځاې کې دې.»

د قاسم له پاره دا خبره هم ډیره په زړه پورې وه. دهغه دبدن وینښتان راپورته شول او په پوره توګه یې دهغه خبرو ته غوږ کیښود سپه سالار ورته وویل:

« اوس ابوجعفر دقسطنطنیی په ستر کلیسا کې « ایا صوفیا » کې میشت دې. دهغه اصلي نوم « ډیمونان » دې ، هغه اوس په ایا صوفیا کې ډیر ستر « بطریق » دې. ډیمونان دخپلو پخوانیو کارنامو په اساس د بطریق اعظم او شهنشاه سره ډیرې نژدې اړیکي لري. خو اوس هم دهمغه جاسوسۍ د نظام سره تړاو لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم له پاره دا معلومات ډېر دحيرانۍ وړ و . د ابوجعفر داصليت په پوهيدو سره هغه د اور سره سکروټه وګرزيده . هغه ته داسې ډاګيزه شوه چې که هغه تر ابوجعفره پورې ځان ورسوی نو ګويا تر مارسی يې ځان ور رسولې دې. قاسم دسپه سالار څخه ددې نه اخوا نور څه پوښتنه کول نه غوښتل. خوبيا يې هم تر ډېره وخته پورې د سپه سالار سره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې. هغه دسپه سالار څخه دا هم را برسيره کړل چې په اورنه کې اوس د قيصر څومره جاسوسان په خپلو دندو کې مصروف دې. د سپه سالار څخه د ټولو رازونو د څرګندولو وروسته قاسم دهغه ځايه راپورته شو او روان شو ،سپه سالار هم په ډېره بيړه راپورته شو اوويې ويل:

« دا څه دې ؟.....ته ځې.... او هغه ستا سودا .....؟زما به څه کيږي ؟»

« ته مه ويريږه.... زه به دشپې ناوخته تا له دې ځايه باسم..»

خو هغه شپه هيڅکله هم رانغله. قاسم دهغه ځايه نيغ په نيغه د سلطان دربار ته راغې اوهغه ته يې ټول تفصيلات ټکي په ټکې وويل. چې په پايلو کې يې سبا سهار د سفاک قاتل لاش د ښار په ستر چوک کې را ځړيده. سلطان په ښار کې منادی وکړه او خلکو ته يې وويل چې ديني چرني سپه سالار يې دکوچنی شهزاده د وژلو په بدل کې قصا ص کړ ، په داسې حال کې چې د لاسته را غلو معلوماتو په اساس ، قاسم بن هشام په يني چري کې ټول مشکوک سالاران دشپې ونيول ، او په دې توګه د بغاوت هغه ګوابښ چې د يني چري د سالار د مړيني وروسته را پيدا کيدونکې و له منځه ولاړ. سلطان ديني چري سپه سالار ته د مرګ د سزا د ورکولو وروسته دفوځ له پاره نوی سپه سالار و ټاکه اوهغه دقاسم بن هشام دوست اغا حسن و .

کله چې اغاحسن سپه سالار شو نو دفوځ لارې ا وګودرونه هم بدل شول. ځکه چې اغا حسن يو مخلص ، پاک اومسلمان شخصت و . تر څنګ يې يو بهادر اوميړنې جنګجو او مجا هد هم و . د اغا حسن په را تلو سره په ټول فوځ کې دغيرت ،حميت ، ميړانې اوبهادرۍ څپې خپرې شوې.

قاسم هم د اغاحسن په ټاکنې ډېر خوښ و . خو دهغه په ذهن کې به هره ګړۍ او هر ساعت د قسطنطنيې په لور د تللو تلوسه را ډاګيزه کيده . هغه غوښتل ابوجعفر ته ځان ور ورسوې ترڅو دهغه څخه دخپلې مارسی په اړه و پوښتې ، حقيقت دادې چې د هغه زړه دشپږو کالو راهيسی دا نه منله چې د هغه مارسی دې مړه شوې وې ، دهغه په ذهن کې به هروخت مارسی ژوندۍ وه. خو دهغه وخته چې ورته د مارسی د ژوند په اړه معلومات ډاګيزه شوې دې نو خوب يې دسترګو تښتيدلې دې ، هغه هره لحظه د قسطنطنيې په لور د تللو په فکر کې و ، يوه ورځ کور کې حميرا هغه ډېر اندېښمن وکوت او ترې وېې پوښتل: « نن سبا ډېر انديښمن معلوميږې ،..... داسې بريښې چې دکوم جدا شوې محبت غم دې ځوروی ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم حمیراته د مارسی په اړه هر څه ویلي و . په همدې خاطر یې ورته په خندا نه خوله وویل: « هو !....په حقیقت کې ماته یو ډېر په زړه پورې خبر ترلاسه شوې دې، په دې فکر کې یم چې تاته یې ووایم او کنه...»

« دا به څه ډول خبر وي چې ته یې ماته د ویلو څخه ویره محسوسوې.....ته اندېښنه مه کوه او خپله خبره راته وکړه . که تا له مارسی سره مینه کړې ده نو ما له تاسره مینه کړې ده ، زه ددې پروا هم نه کوم چې که چیرې ته مارسی بیرته را ژوندۍ کړې او دې کورته یې هم راوړې.»

قاسم د حمیرا په خبرو په اوریدو ډېر حیران شو ، هغه په خپلې محبوبې ښځې نوره هم مینه راغله. حمیرا یې په خپله غیږ کې و نیوله او دخپل ځان سره یې په داسې حال کې روانه کړه چې لاس یې دهغې په سر باندې واهه او ورته یې ویل:

«حمیرا ! ته زما ژوند یې. زما دلور مور یې ، اوریښتیا خو دادې چې ته زما مینه اومحبت یې..... حمیراجانې ! زه له تا څخه هیڅ نه پټوم ، ماته خبر راغلې چې مارسي شهیده شوې نه ده. بلکه تر اوسه پورې ژوندۍ ده. خو دا راته ډاګیزه نه ده چې هغه اوس چیرې ده. دهغې دمور قاتل اوددې ځایه دهغه تښتونکې وګړې په قسطنطنیه کې دې . ماته دهغه په اړه معلومات ترلاسه شوې دي. زه غواړم چې د سلطان څخه په یوه بهانه اجازه واخلم او قسطنطنیې ته ولاړ شم او د مارسی په اړه معلومات ترلاسه کړم.»

قاسم احساس کړې وه چې د مارسی د ژوندۍ پاته کیدو خبر دحمیرا زړه ته ټکان ورکړې و اودهغه په مخ د حیرانتیا نښې راپیدا شوې وې ، هغې خپل مخ را پورته کړ او د اوښکو ډکې سترګې یې و مخلې او بیا یې په ژړغوني اواز سره وویل:

« واه ، واه ، دا خو د ډېرې زیاتې خوشحالۍ خبره ده. که چیرې مارسي ژوندۍ وي نو زه به هغه پخپلو لاسو ناوې کړم اودلته به یې راوړم. هغه نه یوازې ستا محبت دې بلکه زما خور هم ده. هغه ډېره ستره ده. ما خو هیڅ هم نه دي کړي خو هغې د ایمان او اسلام په خاطر ډېر څه قربان کړي دي ، دداسې پیغلې خو زیارت ته ورتګ په کار دې .

دحمیرا په زړه کې له یوه اړخه د مارسی له پاره د عقیدې او خیرښیګڼې جذبات را پاریدلي وو. خو دبله اړخه یې دخپلې مینې د ویش په اړه اندیښنه درلوده ،خو هغې دخپل آند له مخې هیڅ داسې اندیښنه را ښکاره نه کړه. او د قاسم په غیږ کې یې نور هم ځان ور سلیښت کړ.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان تخت و تاج خپل کړې و ، او په تخت باندې کيناست. په همغه لمړی ورځ پرې چې دخپل کوچني ورور د وژلو کوم الزام لګيدلې و همغه داغ اوس له منځه تللې و. د سلطنت ګڼ شمير عمايدينو ته اوس دا ډاډ ترلاسه شوې و چې که چيرې د نوې کوچني او تيخور شهزاده د وژلو حکم سلطان ورکړې واې نو هغه به هغه د تاج د په سرولو په ورځ نه واژه ، هغه کولې شو دخپل تخت د ناستې د مراسمو نه وروسته دا کار په ډير ارام سره ترسره کړې ، هيچا ته ددې کوچني تيخور ماشوم د تخت د کيناستو په اړه کوم فکر نه و پيدا شوې. بلکه ټول د محمد خان ملاتړی و. سلطان د تخت د کيناستو څخه يوازې دوه ورځې دمخه « اورنه» ته راغلې و. په داسې حال کې چې د فوځ مشر د پخوا نه همدلته موجود و. که چيرې سلطان دداسې کوم کار د کولو اراده درلودې نو دا کار به يې دهغو سردارانو په لاسو کړې وې چې د کوچنی اسيا څخه اورنه ته دهغه سره يو ځاې راغلي و او سلطان پرې پوره باور هم درلود. اورنه ته د راتلو سره سم داسې يوه سردار ته چې هغه پوره هم نه پيژانده ،داسې حکم ورکول د احتياط پر خلاف کار و. بيا د ټولو نه ستره خبره داوه چې د «يني چري» سپه سالار ان د مرګ تر وخته پورې په سلطان باندې دوباره الزام و نه لګاوه. د سلطنت اراکين په همدې خبرو د فکر کولو په اساس ډاډمن شوي و . په حقيقت کې د يني چري فوځ د عثماني سلطنت ډير نازولې فوځ ګڼل کيده نوپه دې خاطربه په دې فوځ او ددې فوځ په سردارانو کې د بغاوت اغيز تل تر سترګو کيده. دغه قاتل سپه سالار د سلطان د قابو کولو له پاره دغه کار ترسره کړې و اوهغه هيله درلوده چې سلطان به د بغاوت له ويرې دهغه ژوند ته کوم ګواښ پيښ نه کړي. اوتل به دهغه دفشار او کنترول لاندې وي. خوسلطان محمد خان بلکل د يوه مختلف مزاج خاوند ثابت شو. هغوې چې دا فکر يې کاوه چې سلطان محمد خان همغه محمدخان دې چې څو کاله دمخه يې ددوه ځلې ناکاميو وروسته سلطنت پرې ايښې او اوس به هم ناکاميږي نوهغوې دمحمدخان ددې اقدام څخه خبر شول اوهغوې دا احساس کړه چې سلطان محمد خان اوس هغه کوچني شهزاده نه دې.

دمحمدخان د تخت دکيناستو څخه درې کاله مخته د بازنطيني سلطنت اخري حکمران.....دولسم قسطنطين ، د قسطنطنی په تخت باندې ناست و. نوموړې هم د « جان پلپولوګس» په څير چالاکه اوهوښيار انسان و. هغه د سلطان محمدخان د په تخت کيناستو وروسته د کوچنی اسيا سرکشه او باغي سردارانو او اميرانو ته ، دسمدلاسه بغاوت کولو حکم وکړ. په دې خاطر سلطان محمد خان د خپل تخت د کيناستو نه څو ورځې وروسته دهمدې کوچنی اسيا په لور توجه وکړه. لاتر اوسه سلطان محمد خان د کوچنی اسيا د بغاوتونو د ځپلو څخه نه و فارغ شوې چې د قسطنطنيي پادشاه ورته پيغام وليږه چې د سلطان مرادخان ثاني د وخته راهيسې د عثماني سلطنت يو شهزاده (ارخان) نومې چې زمونږ سره بندي دې اودهغه د مصارفو له پاره چې کوم څه دسلطاني خزانې څخه ټاکل شوي و بايد په هغې کې ډيرښت راوړې. اوکه نه مونږ به هغه شهزاده ازا د کړو او بيا به دهغه سره ستاسې پر خلاف فوځی کومک هم وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ارخان» د بايزيد يلدرم لمسې و. او دبايزيد دهغو زامنو څخه د يوه زوې و چې د انګورې د جنګ نه وروسته خپاره شوی و. په دې خاطر ارخان دسلطان مرادخان ثاني دکاکازوې هم و. څرنګه چې د قسطنطنيې قيصر د عثماني سلطان تخت ناستې سلطان محمد خان يو کمزورې شخص ګاڼه. نوپه دې خاطر يې غوښتل دخپلو ګواښوونو په واسطه د سلطان محمدخان خزانې تر لاسه کړي. خوسلطان محمد خان دهغه هيڅ پروا ونه کړه. هغه دقيصر قاصدان نامراده بيرته وليږل. او په خپل زړه کې دا هوډ وکړ چې تر هغې چې د عيسويانو دسلطنت جرړې و نه کاږي نو د عثماني سلطنت دوام اوقيام ته به تل ګواښ ګڼل کيږي ، په دې وخت کې سلطان دقيصر قاصدانو ته سپينه خبره ونه وکړه. خوپه خپله يې دقيصر د له منځه وړلو له پاره فکر کول پيل کړل.

قسطنطين يو جنګجو شهزاده و. خو د خپل ځان په لور د محمدخان د توجه د را ګرځولو په اړه يې همغسې غلطي وکړه لکه دهغه نه مخکې «مينوئيل» چې د سلطان مرادخاني ثاني سره کړې وه. ارخان د شهزاده سليمان د زوزاکه و. شهنشاه خو سلطان محمد خان ته ګواښ کړې و خو هغه ته دا اندازه نه وه چې د نوي ځوان شهزاده ځواکونه په څومره چټکۍ سره پرمختګ کوي او دهمدې دوويشت کالو په عمر کې هغه د پوره پوخوالي ، فوځي وړتياو ، او دهيواد په کورني تنظيم اوتدبير کې دخپلو ټولو پخوانيو څخه مختوالي کړې .

د سلطان محمد خان لمړي وزير « خليل پاشا » د قسطنطين د قاصدانو ددغه غير معقولې غوښتنې د خطر اتو څخه ښه خبر و نوپه دې اساس يې هغوې ته وويل:

ستاسې ليونتوب «قسطنطنيه» به دسلطان په لاسو کې راځي ، تاسې په ټوله اروپا کې ارخان دسلطان په ځير اعلان کړئ ، بې شکه د هنګري خلک هم دخپلې بسپنې له پاره را وغواړئ ، کوم ولايتونه چې تاسې يې بيرته اخستلې شئ دهغوې د بيرته اخستلو هڅې هم وکړئ ، خو تاسې به ډير ژر د بازنطينی سلطنت پاې په خپلو سترګو ووينئ.

په هغه ورځ چې د قيصر قاصدان دسلطان سره دکتلو له پاره ورغلل. نوپه همغه شيبه کې سلطان هوډ کړې و چې قسطنطنيه به دخپل سلطنت يوه برخه ګرځوي. د « سينوپ » او « طرابزون» څخه علاوه د پخواني بازينطيني سلطنت په ټولو سيمو باندې عثماني دولت ولکه کړې وه. په اروپا کې يواځې قسطنطنيه اودهغې شاوخوا سيمې عيسويانو ته پاته وې ، د قياصره هغه ستر سلطنت چې يو وخت د نړۍ د سترو اوځواکمنو سلطنتونو څخه ګڼل کيده اوس د تباهۍ اوبربادۍ اخري حد ته رسيدلې و. اوهر هغه ځاې کې چې ځواک او قوت ليدل کيده هغه نژدې ټول له منځه تللي وو. خو په دې ټولو کې دقسطنطنيې وجود او په خپل ځاې پاته کيدل پخپله داهميت وړ وو. او دقيصر دسلطنت دغه اخري ښخته په خپل ځاې باندې همغسې ولاړه پاته وه. دهغه وخته راهيسې چې ترکانو د اروپا په زمکه پښه ايښودې ده نو دهمغې ورځې وروسته يې ددې ښار د فتحه کولو ارزو او هيلې په زړونوکې را ټوکيدلې دي. هرڅومره چې د فتوحاتو لړۍ پراخيده ، دهغوې په زړونو کې ددې ښار سوبه کول هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځواکمن کیدل چې بیا بلاخره ددې خبرې عملي نمونه د « سلطان بایزید یلدرم » په وخت کې را څرګنده شوه. او دا هغه وخت و چې هغه د ابنای فاسفورس په شرقی ساحل کې یوه ستره فوځي کلا جوړه کړه او دهمغې ځآیه یې قسطنطنیه کلابنده کړه. خو د کلابندی ځو ورځې لا نه وې تیرې شوې چې تیموري حملې د بایزید دا کلابندي د پاې ته رسولو سره مخ کړه ، دهغې نه وروسته بیا سلطان مرادخان ثاني که څه هم نه غوښتل چې د شهنشاه سره کومه تربګني را پیدا کړي خوپخپله د شهنشاه غدارۍ هغه دې ته مجبور کړ چې د سلطنت دخوندي ساتلو په خاطر د سازشونو او جاسوسیو مرکز قسطنطنیه باندې ولکه وکړي ، تر څو دا فتنه د تل له پاره پاې ته ورسیږي. خو دبازنطینی سلطنت څو ورځې لا پاته وې نو په دې اساس سلطان مرادخان هم خپله کلا بندي پاې ته ورسوله او د نورو بغاوتونو د ځپلو له پاره یې هغو لوریو ته مخه کړه.

سلطان مرادخان په دې ښه پوهیده چې د « بحر مارمورا » دواړو اړخونو ته د عثمانیانو حکومت دې او په منځ کې یې یواځې قسطنطنیه ده چې دعیسویانو په لاس کې ده. نو تر هغې چې قسطنطنیه په همدې توګه موجوده وي نو سلطان ته به په اسیایی او اورپاې مقبوضاتو کې امنیت راوړل ستونزمن ګرځي. نو په دې خاطر هغه باید په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره ځان تیار کړي. ځکه هغه باید د خپلو مقبوضاتو د خوندي ساتلو له پاره قسطنطنیه له منځه وړې واې ، دا اوداسې نور څو علتونه و چې هغه په همغه لمړۍ ورځ په قسطنطنیی باندې د ولکې کولو له پاره هوډ وکړ. او په دې توګه هغه دخپل حکومت د ترټولو دستر کار د تر سره کولو له پاره یې خپل ځان تیاراوه.

د قیصر دقاصدانو د بیرته ستنیدو وروسته سلطان د کوچنۍ اسیا په لور ولاړ ، هلته یې د هر څه دمخه د خپلو سالارانو ، وزیرانو ، امرانو اورئیساو غونډه را وبلله. په دې غونډه کې قاسم بن هشام هم موجود و. سلطان غوښتل چې د خپل سلطنت غړي نه یوازې دخپلو ارادو څخه اګاه کړي بلکه دهغوې څخه په قسطنطنیه باندې دحملې کولو ملاتړ هم تر لاسه کړي. دا یو ډیر ښه اتفاق و ، په هغه ورځ چې سلطان دخپل دربار غونډه رابللې وه په همدې ورځ د قسطنطنیی د شهنشاه یو بل قاصد اورنه ته رارسیدلې و. په همغه وخت کې چې په قسطنطنیی باندې د حملې کولو له پاره ګرم بحث جریان درلود، د سلطنت وزیر سلطان ته را نژدې شو اودهغه په غوږ یې د قیصر د قاصد د راتلو په اړه خبر ورکړ. په دربار کې یو شمیر خلک د قیصر سره داړیکو دخرابولو ملاتړي نه و ، په دې وخت کې سلطان ته دقیصر د قاصدانو راتګ د غیبي کومک نه کم و. په دې خاطر یې د قیصر سفیر د غونډې او ګرم بحث په منځ کې راوباله. کله چې دقیصر سفیر دربار ته را ننوت نو د ټولو درباریانو سترګې پرې و رونښتې ، دوې په یو ځانګړې لباس په ځان کړې و ، په غاړو کې یې طلایی صلیبونه را ځوړل شوي و. او په سرونو یې د قسطنطنیی ځانګړې خولۍ اینبودې وې. کله چې د شهنشاه سفیر دسلطان مخې ته راغلل نو دشاهي ادابو د په ځاې کولو پرته په ډیره بې ادبۍ سره و دریدل. بیا دسلطان په اشارې سره دهغوې څخه یوه د قیصر پیغام ولوست.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«د شهنشاهانو د شهنشاه ، دقسطنطنیی د قیصر «دولسم قسطنطین» له لورې د سلطان محمد خان په نامه:

سلطان محمد خان ته خبر ورکول کیږي چې د بایزید یلدرم لمسي او د سلیمانشاه زوي ارخان زمونږ سره بندي دې ، دهغه د خوراک څښاک له پاره چې کومې پیسې د شاهي خزانې څخه را استول کیږي ډیرې ناکافي دي ،په دې خاطر سلطان ته په کار دې چې په دې پیسو کې ډیربنت راوړي او هغه دوه هومره کړي ، او که نه شهنشاه به عثماني شهزاده ازاد کړي او د سلطان محمد خان په مخ کې به یې و دروي ، شهنشاه دا حکم هم کړې دې چې دا ځل د شهنشاه د قاصدانو ناکامه او نامراده بیرته ستنولو ټول مسؤلیت به د سلطان په غاړه وي»

د قسطنطنیی دقیصر دقاصدانو ددغه نالیکلي پیغام د اوریدو نه وروسته د دربار ټول حاضرین هک پک او حیران دریان شول او دقهره اوغضبه سره تاویدل راتاویدل. د سلطان پلان بریالي شوی و ځکه هغه خلک چې اوس د قیصر په خلاف ملاتړي نه ښکاریدل هغوې هم ددې پیغام داوریدو وروسته دخپله آنده ګرزیدلي و ، سلطان د دربار د خلکو د راې د اوریدو وروسته د شهنشاه قاصدان په ډیره سپکه او ذلیله توګه د درباره وویستل .دقیصر دقاصدانو د تللو وروسته د دربار غونډه بیرته پیل شوه، دا ځل د ټول آند داو چې په قسطنطنیی باندی دې په ټول ځواک سره حمله وکړل شی او ددې حملې له پاره دې پوره پوره تیارې و نیول شي. سلطان ته د مملکت یو ډیر زور او باعزته غړي یوه ډیره عجیبه مشوره ورکړه:

« درونده سلطانه ! د عثماني سلطنت پخوانیو حکمرانانو هم څو ځلې په قسطنطنیی باندی حملې کړې دي ، خو هر ځل به دکوچنۍ اسیا څخه د بغاوت د پورته کیدو خبرونه راتلل اودا حکمرانان مجبور وو چې دهغو بغاوتونو د ځپلو له پاره هغه لورې ته مخه کړي ، زما ناقصه مشوره خو داده چې دا ځل په قسطنطنیی باندې د حملې کولو دمخه د «کرمانیا» دامیر سره سوله وکړل شي....زما په فکر کې ددې تلپاتې سولې له پاره یوه مشوره هم شته ،که چیرې معظم سلطان دهغې د ویلو اجازه راکړي....»

«اجازه ده»

« درونده سلطانه ! دکرمانیا امیر یوه ځوانه لور لري ، که چیرې درونډ سلطان دهغې سره د نکاح کولو اراده وکړي نو زه ډاډمن یم چې د کرمانیا امیر به یې په خوشحالۍ سره ومني اوپه دې توګه به مونږ د قسطنطنیی د کلابندۍ په وخت کې د اندیښنو سره نه مخ کیږي....»

سلطان د سلطنت ددغې زاړه او وفاداره غړی مشوره ډیره وستایله. او پرته له ځنډه یې په هغې د عمل کولو اراده وکړه. په همدې وخت کې قاسم بن هشام دخپله ځایه راپورته شو او د سلطان څخه یې دخبرو کولو اجازه و غوښته ، سلطان د قاسم بن هشام په لور وکتل او په خندا شو ، بیا یې ورته دخبرو کولو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« درونده سلطانه ! دکرمانیا دامیر سره د سولې دکولو مشوره ډیره په ځاې او د عقل خبره ده ، په دې توګه زما آند دادې چې په قسطنطنیې باندې د حملې کولو دمخه د هنګرې دپادشاه هونیاډی سره هم سولې کولو ته اړتیا ده.˜ ځکه د پرلپسې ماتې خوړلو وروسته د هنګرې پادشاه هم په سنګر کې ناست دې او غواړې د فرصت د ترلاسه کولو په وخت کې خپله د عثماني سلطنت څخه بدله واخلي.»

خو پخوا تر دې چې سلطان ددې خبرې ځواب ووایی د سلطنت یو ځوان وزیر دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

«درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام ددغه په زړه پورې آند په اوریدو سره زه ډیر حیران پاته شوم. ځکه دا به څنګه شوني وی چې د صلیبي جنګونو مشر اوقومندان او داسلام ستر دښمن هونیاډې دې د موقع اوفرصت د ترلاسه کولو په وخت کې په عثماني سلطنت یرغل نه راوړي.»

دسلطنت د وزیر په خبرو کې پوره وزن و ، سلطان غوښتل د سلطنت د نورو عمائیدینو راې هم ترلاسه کړې ،په دې خاطر سلطان د غونډې برخوالو ته د خپلمنځې خبرو اترو کولو اجازه ورکړه ، په دې وخت کې همغه زوړ وفاد اره انسان یو ځل بیا راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! د قاسم بن هشام آند په هیڅ صورت غلط نه دې. د هونیاډې سره سوله شوني ده. ځکه چې هونیاډې پخپله د قسطنطنیې دپادشاه سره مذهبی اختلافات لري ، په همدې توګه د قسطنطنی د فوځونو سپه سالار«ګرانډ ډیوک نوټارس» هم د هونیاډې سره د همدې مذهبی اختلافاتو په اساس ډیره سخته دښمني لري، که څه په دې کې شک نه شته چې دواړه عیسویان دي خو درونده سلطانه ! دهغه وخته راهیسې چې عیسویت په دوو لویو ډلو ویشل شوې نودهغوې مرکزي اتحاد له منځه تللې دې. ددوې داوړه ډلې یو بل ته مرتد ، کافر او لار ورکي وایی. ددوې تر منځه دومره محبت هم نه دې پاته شوې چې دواړه ډلې د یوه دریم دښمن ، دنمونې په توګه د مسلمانانو ،په مقابل کې سره را یو ځاې شی»

سلطان ددې زوړ اووفاداره غړي خبرې ډیرې په غور اوفکر سره اوریدلې. په همدې وخت کې لمړي وزیر « خلیل پاشا» هم دخپله ځایه راپورته شو او ویی ویل:

« درونده سلطانه ! زمونږ د دربار دغړو پوهه او درک که همداسې دوام وکړی نو زه ډاډمن یم چې عثماني سلطنت به هیڅکله هم زوال و نه مومي. دقسطنطنیې خلک تر اوسه پورې د پخوانۍ یوناني کلیسا سره تړلي دي او همدا قسطنطنیه یی مرکز دې. خو ددې برعکس د هنګرې خلک د رومن کتولیک د کلیسا سره تړلي دي چې مرکز یی په روم کې د « پاپاې روم» کلیسا ده. دهغوې تر منځه دا اختلاف مسلمانانو ته د الله تعالي له

(c) ketabton.com: The Digital Library

اړخه یو غیبي کومک دې. همد امناسب وخت دې چې مونږ عیسویانو ته یو دروند او اخري ګذار ورکړو. په دې اساس زه د قاسم بن هشام مشوره تائیدوم.»

اوس نو سلطان ته د بل چا د مشورې د اوریدو اړتیا نه وه. په دې خاطر یې یو ډیپلوماتیک سیاسي ټیم د تیارولو حکم وکړ، ترڅو د هونیاډي سره دخبرو کولو اوسولې له پاره هغه لورې ته ولاړ شي. سلطان هونیاډی ته ددرې کالو له پاره د جنګ دنه کولو پیغام ورولیږه. او دهغه د راضی کولو له پاره یې ډیره نرمه ژبه استعمال کړه. په دې توګه به د غونډی خلکو ته د شمال له اړخه د کوم ګواښ د رامنځته کیدو ویره هم نه پاته کیږي. ددربار دغه ډیره مهمه غونډه لا تر اوسه پورې روانه وه چې د یني چري سپه سالار، ځوان او میړني اغاحسن د سلطان څخه دخبرو کولو اجازه وغوښته.

«درونده سلطانه! مونږ ته د «موریا» له اړخه هم ګواښونه شته. ځکه د موریا حکمران د قیصر د شهنشاه ورور دې. او دا ډیره شوني ده چې هغه دخپل ورور شهنشاه د کومک له پاره را وغغلي.»

په دربار کې د اغا حسن په خبرو تر ډیره وخته پورې تبصرې روانې وې، بیا د ډیرو تبصرو وروسته پریکړه وشوه چې دموریا په لور یوځواکمن فوځ و استول شي، سلطان د سلطنت اراکینو ته دخبرو په دوران کې وویل:

«د سلطنت درنو اراکینو! زه دا احساسوم چې قسطنطنیه د محل او ځاي له اړخه ډیر خوندي ښار دې. ځکه دهغې درې خواو ته سمندر او یوې خواته وچه ده، اودهمدې سمندر د موجودیت په اساس هغوې ستر سمندري فوځ تیار کړې دې. د قسطنطنیی نه علاوه هلته د یونان او جینوا بحري جازونه دکومک له پاره ور رسیدې شي، خو ددې برعکس د عثماني سلطنت سره د بحري جهازونو او بحري فوج شتون ډیر کم دې، دهغوې د بحري سترو جهازونو په مقابل کې د عثماني سلطنت کوچنۍ کشتۍ هسې هیڅ دي، اوبیا زمونږ سره ددې کشتیو شمیره هم ډیره لږه ده. په دې اساس زه غواړم چې په قسطنطنیی باندې د حملې نه مخته مونږ باید یو ځواکمن بحري فوځ تیار کړو.....»

دسلطان ددې خبرو په اساس د درباریانو په منځ کې هغه ته ددرننښت سترګې راپورته شوې او ټول په دې فکر کې ډوب شول چې د عثماني سلطنت له پاره یوه ځواکمن بحري فوځ ته اړتیا ده. هغوې تر ډیره پورې په همدې موضوع باندې خبرې اترې وکړې، قاسم سلطان ته دهغه زوړ کشتیبان عباس په اړه سپارښتنه وکړه. هغه ته یې دا هم وویل چې هغه د سترو سترو بحري جهازونو د جوړولو او سمندر ته د ورښکته کولو او د جنګي مقاصدو له پاره دهغې په استعمالولو باندې ډیر ښه پوهیږي. د درباریانو دخپل منځي مشورې وروسته بالاخره دا اعلان وشو چې عثماني سلطنت به یوه ستره جنګي بیړه تیاروي چې په قسطنطنیی باندې به دمسلمانانو بحري محاذ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سنبالوي. نن ټوله ورځ غونډې جريان درلود ، دماښام د لمانځه وروسته غونډه بلې ورځې ته و ځنډېده. سلطان دخپله ځانه سره قاسم يوې بلې خونې ته يوړ. کله چې سلطان او قاسم دواړه ځانته شول نو سلطان قاسم ته وويل:

« قاسم بن هشامه ! که د عثماني سلطنت په دې وروستيو لسو کالو کې ستا خدمت ته يو ځغلنده نظر وکړل شي نو ستا په عسکري وړتياو کې د سراغ رسانۍ او جاسوسۍ کارونه ډير ځلانده تر سترګو کيږي ،ما خو په قسطنطنيې باندې دحملې له پاره د يوه بل محاذ دپرانستلو هوډ هم کړې دې او دا د جاسوسۍ دپټ نظام فعالول دي. زه غواړم د قسطنطنيې د حفاظتي کلا ، د ديوال د حال ، دبحري ځواک تفصيل ، دهغوې جنګي او دفاعي وړتياوې ، او ان تر دې چې د قسطنطنيې دپادشاه کمزورتياوې...هر څه چې وي زمونږ د سترګو تر مخه وي. دا خو ډير ستونزمن او ګواښمن کار دې ،څکه ددې کارونو له پاره چې هر څوک ور وليږل شي نو هغه به دغير ملکي جاسوس په څير تل د مرګوني ګواښ سره مخ وي ، زه غواړم ستا په سلا اومشوره ځوک ددې کار له پاره هلته ور وليږم...»

دسلطان ددې خبرو په اوريدو سره دقاسم بن هشام وينه په رګونو کې په ټوپونو شوه، ړوند دخدايه څه غواړي..... دوه سترګې. هغه خو دپخوا څخه د قسطنطنيې په لور تلل غوښتل ، په دې اساس يې په پوره بې صبرۍ سره وويل :

« درونده سلطانه ! ددې ستر اومهم کار له پاره زه پخپله غواړم چې ولاړ شم. زه پوهيږم چې زه به دا کار د بل هرچا څخه په ښه توګه سر ته ورسوم.»

دسلطان مخ د خوشحالۍ نه وغوړيد . څکه چې سلطان په خپله غوښتل چې داخل به هر کار سهي او په پوره تول سره تر سره کوي تر څو د قسطنطنيې په نيولو کې کومه ستره ستونزه رامخته نه شي ، دسلطان هيله هم همدا وه چې ددې مهم کار د تر سره کولو له پاره قاسم په خپله هغه لورې ته ولاړ شي ، خو کله يې چې قاسم په خپله هغه لورې ته د تللو له پاره تيار وکوت نو سمدلاسه يې ورته وويل:

« سهي ده ..... ته دخپل سفر له پاره ځان تيار کړه. ته به ډير ژر د عيسوي نړۍ دغه پخواني مرکز او دبازنطيني سلطنت پايتخت ته سفر پيل کړې. خو قاسم بن هشامه ! يوه خبره تل په ياد ساته چې زمونږ ستر پيغمبر رسول الله صلى الله عليه وسلم د قسطنطنيې فاتح ته دجنت زيرې ورکړې دې. ته هغه ښار ته د عثماني فوځونو د ور ننوتلو نه مخته ددې ښار ددننۍ برخې د فتحې کولو له پاره ور ننوځې، په قسطنطنيه کې دپخوا څخه يو شمير مسلمانان اباد او ميشت دي ،دهغوې له ډلې څخه يو شمير وګړي په پوره اخلاص سره د عثماني سلطنت له پاره کار کوي ، په قسطنطنيې کې د« غلطه» نيمايي برخه زمونږ نيکه سلطان بايزيد يلدرم دهغه وخت د شهنشاه « مينوئيل» څخه تر لاسه کړې وه..... تاته به هلته په ورتلو سره کومه ستونزه نه پيدا کيږي خو د جنګي او دفاعي

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوماتو د تر لاسه کولو له پاره به تاته ډېره هڅه او هاند تر مخه وي ، په دې خاطر غوره داده چې ته ژر تر ژره د قسطنطنیې په لور ولاړ شې.»

دا ځل سلطان د شرقي اروپا ددغه مرکز او د پخواني عیسویت ددغه مذهبي ښار د سوبې له پاره کلک هوډ کړې و. د ځوانۍ په وخت کې ددوه ځله سلطان کیدو او معزول کیدو وروسته ، دهغه پلار سلطان مراد خان ثاني هغه د روزنې له پاره «ایدین» ته استولې و. هلته دغه نازولې شهزاده ته د اسلامي ښوونې او روزنې تر څنګ د تاریخ په اړه هم ډېر معلومات تر لاسه شوې و. هغه ته دا هم ډاګیزه شوې وه چې د اسلام ستر لارښوود او پیغمر ، رسول الله صلي الله علیه وسلم دقسطنطنیې د فتحه کولو سره ډېره مینه درلوده، هغه تاریخ لوستې و او ورته ډاګیزه شوې وه چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره په ۴۸ هجری کال دمسلمانانو فوځ په لمړي ځل حمله کړې وه ، په دغه جنګ کې د رسول الله صلی الله علیه وسلم ملګرو هم ګډون درلود. په دې جنګ کې د «سابقون الاولون » په ډله کې سیدنا ابو ایوب انصاري رضي الله عنه په څیر جید صحابي هم ګډون درلود ، ددې مطالعې په وخت کې هغه ته داهم ډاګیزه شوه چې سیدنا ابو ایوب انصاري رضی الله عنه په همدې جګړې کې شهید شوې اوبیا د قسطنطنیې د دیوال تر څنګ ښخ کړل شوې دي ،دهغه ډېره مینه درسول الله صلی الله علیه وسلم ددې فرمان سره وه چې ویلي وچې : «دقسطنطنیې فاتح به جنت ته ځي.» په دې خاطر یې غوښتل په پوره تیارۍ سره په قسطنطنیې باندې حمله وکړي.

دبله اړخه پخپله په قسطنطین باندې د خپلو غلطیو په اساس مصیبتونه راغلي و . هغه د سلطان محمدخان د تخت دکیناستو وروسته ، هغه ته دوه ځلې ګواښمن قاصدان ور استولي و اوپه دې توګه یې پخپله د خپلې مړینې پا پانه لاسلیک کړې و . سلطان ، قاسم بن هشام قسطنطنیې ته ور ولیږه. د کوچنۍ اسیا د بغاوتونو د له منځه وړلو له پاره یې د کرمانیا دامیر سره سوله وکړه . اودهغه د لور سره یې نکاح هم وکړه. ددې ترڅنګ یې د هنګری دپادشاه هونیاډې سره هم ددرې کالو له پاره سوله وکړه ، ددې سولې له امله تر درې کالو پورې د شمالي اروپا څخه کوم ځانګړې ګواښ نه و پاته. همدا راز هغه دموریا په لور یو ځواکمن فوځ ور ولیږه تر څو د شهنشاه ورور چې هلته یې حکمراني کوله د قسطنطنی د کومک څخه منه کړي ، ددې کارونو څخه دفراغت وروسته یې د ابناې فاسفورس په اروپایی برخه کې دقسطنطنیې څخه نژدې پنځه میله لرې واټن کې دیوې سترې فوځې کلا په جوړولو پیل کړل. دده نه مخته سلطان بایزید یلدرم هم د ابنای فاسفورس په اروپایی برخه کې یوه فوځې کلا جوړه کړې وه. خو سلطان محمد خان د اسیایی ساحل تر مخه د ابنایی فاسفورس په اروپایی برخه کې دویمه ستره فوځې کلا جوړول غوښتل څکه د قسطنطنیې ښار هم په همدې ساحل باندې پروت و.

ابناې فاسفورس هم په خپل جوړښت کې ډېره عجیبه ده. په حقیقت کې داسیا او اروپا دوه لویې وچې د اوبو دسمندر په واسطه جداکیږي خو لکه کاله پخوا د وچې دا ټوټې په اوبو کې دلمبا په واسطه یو بل ته ډېرې سره را

(c) ketabton.com: The Digital Library

نژدې شوې د ی ،دا وچې یو له بله سره دومره را نژدې شوې چې په منځ کې یې د ابناې فاسفورس د اوبو یو کوچنۍ ټوټه پاته شوه. البته د شمال په لورې دا لویې ټوټې یو له بل سره یوځاې شوې دي. چې دې برخې ته یې اروپایې روسیه ویل کیږي. د فاسفورس ابنا د اوبو یوه لاره ده چې اروپا او اسیا په خپلو منځو کې سره جدا کوي او دیوې پټې په څیر ددوارو لویو وچو ترمنځ تیریږي. خو ددې دوارو په سر کې سمندر پروت دې، په یوه سر کې یې د پروت سمندر نوم «توره بحیره» او په بل سر کې یې دسمندر نوم «د مارمورا بحر» دې. د مارمورا د بحر له اړخه چې کوم سمندر پیلیږی هغه ځاې ته «دردانیال» ویل کیږي. همدا دردانیال دې چې دپیړیو پیړیو راهیسي دشرق اوغرب د یرغلګرانو دبحري جهازونو د تیریدو لاره ده.

هماغه و چې سلطان د ابنایې فاسفورس په اروپایی ساحل کې هم یوه ستره جنګي کلا تعمیر کړه، قسطنطین ددې کلا د جوړیدو پر خلاف احتجاج وکړ خو سلطان دهغه په احتجاج باندې هیڅ غوږ و نه ګراوه. دکلا د تعمیر په وخت کې عثماني عسکرو د څو کسو دهقانانو سره جنګ جګړه هم وکړه چې دیوه کوچني جنګ شکل یې ځانته و نیوه. اوپه دې جنګ کې ددوارو اړخونو څخه څو کسان هم ووژل شول. خو قسطنطین په دې پوهیدلې و چې دا ټول هر څه د قسطنطنیې د نیولو له پاره ترسره کیږي، هغه په قسطنطنیې باندې دحملې د ویرې د ښار پاټکونه و تړل. او تر څنګ یې د ترکي عسکرو څخه د شکایت له پاره سلطان ته یو هیئت هم ور ولیږه. خو سلطان محمد ددې شکایت ځواب د جنګ په اعلان باندې ورکړ. اوس نو بازنطینی سلطنت دخپل مرګ اوژوند داخری پریکړې منتظر شو. دسلطان محمد خان ارادو دا څرګندوله چې دا ّځل به هغه په هیڅ توګه شهنشاه ته ښبنه نه کوي، په حقیقت کې سلطان دا احساس کړې وه چې تر هغې چې قسطنطنیه فتح نه شي نو اسلامي سلطنت مکمل کیدې نه شي. ځکه چې د قسطنطنیی سوبه د سیدالانبیاء نبي کریم صلی الله علیه وسلم یوه غوښتنه وه، اوسلطان غوښتل چې خپل عسکری ژوند په قسطنطنیه باندې د بریالۍ حملې څخه پیل کړي، په دې خاطر یې د هر ډول انتظاماتو څارنه پخپله کوله. هغه خپل ستر اهنګر «اربان» را وباله اوپه قسطنطنیی باندی د حملې له پاره یې ورته د یوه ستر توپ د جوړولو حکم وکړ. داسې توپ چې د قسطنطنیی د دیوالونو دراپرزولو کار په ډیره ښه توګه تر سره کړی. د اربان په ذهن کې دپخوا څخه دهمداسې یوه توپ د جوړولو انځور موجود و. هغه سلطان ته وویل:

«دروند‌ه سلطانه ! زه داسې یوتوپ جوړولې شم چې په هغې کې څلوېښت بالښته (دیرش انچه یا دوه نیم فټه) ستره د بارودو ګوله ایښول کیدې او د هغې څخه ویشتل کیدې شي ،دا توپ به د قدو قامت له اړخه ډیر ستر وي په دې خاطر به دا توپ د اوسپنې په ځاې د پتیل څخه جوړیږي.» (عثماني دولت)

سلطان د اربان د توپ انځور ډیر زیات وستایه. او هغه ته یې دهغې د جوړولو اجازه ورکړه. دوسلې د تیارولو له پاره سلطان محمد خان خپل مشهور جنرالان «احمد کدک پاشا» او محمود پاشا و ټاکل. ددې تر څنګ هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

برق په څیر د تیز جوړونکو معمارانو یوه ډله د قسطنطنیې په اروپایي ساحل باندې کښته کړله تر څو هغوې د قسطنطنیې څخه پنځه میله لرې واټن کې ، د فاسفورس په ابناء باندې یوه زبردسته جنګي کلا جوړه کړي. ددې ډلې مشري یې هم د مصلح الدین اغا په څیر داعمار په فن کې یو تاریخ جوړونکي شخصیت ته ورکړه. هغه هم په ډیره کمه موده یعنې څلورو میاشتو کې « د رومیلا» په نوم دا کلا تعمیر کړه. اوس نو د فاسفورس د ابنا دواړو غاړو ته دمسلمانانو ولکه کیدونکې وه. ددې کلا د تعمیر د تکمیل سره سم ددوو شنو او شادابه ساحالونو تر منځ اتلس میله پراخه غځیدلې دغه نیلګونه پټۍ یعنې (د فاسفورس ابناء) باندې د مسلمانانو ولکه راتله. درومیلي د کلا څخه د قسطنطنیې د « برج غلاطه» سیمه په څرګنده تر سترګو کیده. له یوه اړخه سلطان د رومیلي د کلا د تعمیر له پاره د مصلح الدین اغا په مشرۍ یو ستره ډله قسطنطنیې ته ولیږله ،خو دبله اړخه قاسم بن هشام دقسطنطنیې د پټو رازونو او عسکري معلوماتو د لاسته راوړو له پاره هم ددې ستر ښار په لور ور روان شوې و. تر څنګ یې سلطان دموریا په لور هم یو ستر او قوي ځواک ته د تللو حکم کړې و.

پخپله سلطان محمد خان د اغاحسن ، احمدکدک پاشا او محمود پاشا په څیر سالارانو سره یو ځاې د یوه مضبوط او ناقابل تسخیر فوځ د جوړښت له پاره شپه او ورځ کار پیل کړ. په هر ولایت کې یې د نوي عسکرو د استخدام له پاره مراکز جوړ کړل. دهر ولایت حکمران ته « بیلربیګ » ویل کیده. بیګ اوپاشا یو څیر الفاظ و ، دهغو سردارانو د نیزې په سر کې به چې آس د لکۍ په څیر د ویښتانو یوه ګنډه موجوده وه نو هغه ته به یې بیګ یا پاشا ویلې. یو «بیلربیګ» یا دکوم ولایت پاشا به هغه څوک و چې د نیزې په سر کې به یې دآس دلکۍ د اخري ویښتانو د ګنډې په څیر څه ورنښلول شوي و. دا خلک به دهغو جاګیرونو سردارن هم و چې د فوځي خدماتو په بدل کې به ورته ورکول کیدل. ددې جاګیرونو خلک به بیا د جنګ په وخت کې دخپلو خپلو سردارانو د بیرغونو لاندې تلل ، علم یابیرغ ته په عربي ژبه کې «سنجق» ویل کیږی ، هلته به دهرې سیمې بیل بیل سنجق یا بیرغ و نو په دې خاطر به ډیرو خلکو ولایتونو او سیمو ته سنجق ویلې. د هر سنجق «بیګ» یعنې « بیلربیګ» د فوځي بیرغ لاندې به دهغه د لاس لاندې کسان راټولیدل ، دهر بیګ ډله به د څلور سوه آس سپرو څخه کمه نه وه.

سلطان ددې سترې حملې د ترسره کولو له پاره دخپلو اروپایي ملکیتونو څخه هم د یوه لک فوځونو د تیارولو حکم ورکړ. د فوځی ډلو څخه پرته ددوې سره رضا کاره(دخپلې خوښې) مجاهدین هم ملګري کیدل. دوې به په هر جنګ کې خپل خدمات را وړاندې کول اوبیا به یې د جنګ د غنیمتونو څخه خپله برخه اخسته ، خو ددې دواړو فوځونو څخه اخوا « د یني چري» د ځوانانو فوځ ډیر په شان اوشوکت کې و ، چې مشري یې اغا حسن کوله. که له یوه اړخه د اغاحسن په څیر یو متقی ، میړني اوبهادر انسان د سلطان له پاره یو ستر نعمت و خو دبله اړخه ورته« احمد کدک پاشا او محمود پاشا » په څیر د ولایتي فوځونو تکړه او تجربه لرونکې جنریلان هم د نعمت څخه کم نه و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغښتلیو سمندري فوځونو د جوړښت له پاره سلطان هم د ستري اوځواکمني بحریې د جوړولو حکم کړې و او دا یی هم حکم کړې و چې ددې بحري ځواکونو د جهازونو شمیره باید د یوسل او اتیا څخه لږه نه وی ،پدې ډله کې کوچنۍ کشتۍ ، چې د پخوا څخه دعثماني فوځ په بحریه کې یی کار کاوه ، نه وی شاملې.

سلطان محمد خان یو باتور او د ډیرو ښو وړتیاو وړ ځوان و. الله تعالی ورته ډیره ښه وړتیا او فکري ځواکمني ورکړې وه ..... هغه د « ایدین » په سیمه کې د ډیرو غوره استادانو څخه په ډیره چټکۍ سره علوم زده کړي و او دخپلې مورنۍ ژبې څخه اخوا په عربي ، فارسي ، عبراني ، لاطیني اویوناني ژبو باندې هم ښه پوهیده. سلطان محمد نه یواځې د نړی په تاریخ باندې ښه پوهه تر لاسه کړې وه بلکه دنړۍ په جغرافیه کې یی هم پوره پوره بلدتیا درلوده . هغه د لوړې کچې شاعر او خبرلوڅ و . سلطان محمد دخپل وخت د ستر عالم اوفقیه « ملاعبدالرحمن جامي » سره نیغ په نیغه نسبت درلود ، تر څنګ یی دهندوستان د « دخواجه جهان » په خدمت کې به هم تر ټولو نه مخته و . دسلطان د ولایتونو د فوځونو سالار « محمود پاشا » هم د عسکریت تر څنګ په شاعرۍ کې په ځآن پسې دویمګړې نه درلود.

په قسطنطنیی د حملې د پروګرام سره سم ، سلطان د « پلوټارک» په یوې ډیرې ژورې او تاریخي لیکنې چې د « یونان او روم » تر نامه لاندې یی کړې وه اوپه هغې کې د یونان اوروم په اړه د حالاتو پوره تفصیل موجود و ، په لوست پیل وکړ. هغه د « سکندراعظم قسطنطین اول» او « تهیوډوسیس» د ژوند حالات مطالعه کړل او د قسطنطنیی د اوړې ماضي په اسرارو یو غور او فکر وکړ.

په هغو وختو کې د دې سیمې حالات څه دا ډول وو . چې په کوچنۍ اسیا کې د کرمانیا امیر په خوشالۍ سره راضی شوې و . په « البانیه» کې دسلطان محمدخان سره په یوه دسترخوان را لوې شوي «سکندربیګ» بیرته مرتد شوې و ، خو سلطان تر اوسه پورې دغه ضدي سکندر بیګ لا نه ځورولې . د« ولیشیا» (ولاچه) مشر « ولاد» یو ظالم او کینه کښه انسان و اودظلم حد یی تر دې رسیدلې و چې د بندیانو په جسمونو کې به یی میخونه ټک وهل او هغوی به یی له منځه وړل خو دومره همت یی نه درلود چې دسلطان په مقابلې کې سر را پورته کړي ، دسلطان په مقابل کې که چا سر را پورته کولې شو نو هغه یواځې دهنګری پادشاه « هونیاډي» و . خو سلطان د هغه سره ددرې کالو له پاره د سولې تړون لاسلیک کړې و . «هونیاډي » دسلطان دپلار مرادخان ثاني په لاسو یوځل د تړون د ماتولو خوند اخستې و ، په دې خاطریی د بل تړون د ماتولو فکر هم نه شو کولې. اوس نو یواځې موریا داسې سیمه وه چې ترې قسطنطنیی ته کومک رسیدلې شو . اوسلطان ددې سیمې دکنترولولو له پاره هم یو ستر ځواکمن فوځ استولې و.

د ټولو تیاریو د تکمیلولو وروسته ، سلطان دخپلو درباریانو یوه وروستۍ غونډه را وبلله اوپه قسطنطنیی باندی یی داخري حملې کولو پلان ته اخري بڼه ورکړه. په دې غونډه کې هم سترو سترو سالارانو ، سردارانو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحکومت وزیرانو او عمائیدینو ، ګډون درلود. دې غونډې درې ورځې دوام وکړ. سلطان د حملې کولو پلان ته داخري بڼې د ورکولو وروسته دسلطنت له پاره هم څه نوي قوانین اوفرامین جاري کړل. د «ارخان» په زمانه کې د عثماني دولت لمړي وزیر « علاؤالدین» دفوځې اصلاحاتو په اړه قوانین جوړ کړي و ، چې د مراخان اول په زمانه کې پلي کړل شول. خو سلطان د سلطنت قانون په لیکلي توګه ترتیب کړ اودا قانون نامه د عثماني سلطنت عملي کړنلاره وګرزیده. سلطان د سلطنت د قانون د وړاندې کولو په وخت کې ، دخپلې وینا په دوران کې سلطنت دیوې خیمې سره تشبیه کړ او ویې ویل چې د سلطنت څلور ستنې دي چې دهغې څخه یې یوه :دسلطنت وزیران دي ، بله یې قاضیان ، دریم یې اداري سیستم (په دفترونو کې کارونکي) او څلورم یې دسلطنت خزانچي یا معتمد . هغه ددې خیمې دروازې ته د « باب عالي » نوم ورکړ چې همدا نوم د عثماني سلطنت تر اخري وختو پورې ژوندي پاته شو . هغه د سلطنت له پاره څلور وزیران و ټاکل چې مشرى یې لمړي وزیر « صدراعظم » په غاړه درلوده. دهمدې سره به د سلطنت مهر موجود و او د سلطنت د ټولو امورو اعلي افسر ګڼل کیده، وزیر اعظم به هم د سلطان په څیر په خپل دفتر کې دربار را بللې شو.

د قاضیانو ډله به د علماو د ډلې څخه وه ، سلطان د اروپایې عدالتونو او همداراز داسیاي عدالت له پاره هم قاضیان و ټاکل. خواجه مفتي او قاضى به هم د مهمواو پوهو علماؤ د طبقې څخه ټاکل کیدل. سلطان د حل و عقد غونډې ته د « دیوان» نوم ورکړ ، خو ددیوان ددې وګړو شمیره یې ورزیاته کړه ، سلطان په خپل نوي قانون کې د « خارجي اغا» او « داخلي اغا» عهدې هم و ټاکلې. « خارجي اغا » دهغو حکامو څخه عبارت و چې د ولایتونو حکومتونه به یې په مخ بوتلل. خو « داخلي اغا» هغه وګړى و چې په دربار کې یې کار کاوه او ددربار مامورین و . سلطان د اغاګانو نورې عهدى هم جوړې کړې ، دبیلګې په توګه « کاپواغا» « د ګوره خواجه سراو رئیس» ، «قیزلر اغا» د (دحبشي خواجه سراو رئیس) ، «بوستانچي ماشي » (د باغبانانو افسر) « چاؤش باشي » (دحکومت د قاصدانو افسر) او ....

سلطان محمدخان د خپل حکومت په دوران کې خپله توجه دحکومت د قانون په پلي کولو او د ښوونې اوروزنې په لور را واړوله ، په پخوانیو وختوکې به ټولې رتبې مذهبي وې ، که څه هم په هغوې کې به یې نور علوم هم ور زیاتول ، خو ترکانو د سیاسي ښوونې او روزنې سره ډیره مینه درلوده او دې روزنې سلطنت ته ډیر وړ او دکار خلک راپیدا کول. (مولانا شبلی).

دسلطان را غوښتل شوې غونډې درې ورځې دوام وکړ ، په دریمه ورځ سلطان د غوندى اخرى وینا وکړه او ویې ویل:

« د سلطنت درنو اراکینو ! الحمدلله ، دالله تعالي په فضل اوکرم سره مونږ دسلطنت نظام ، دملت دعلماؤ او دسلطنت دعمائیدینو په مشوره د پخوا په نسبت په ښه توګه را جوړ کړې دي ، اوس نومونږ په پوره ډاډ سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه فاتح لښکر یوه برخه ګرزیدې شو چې دهغې په اړه رسول کریم صلی الله علیه وسلم په دې دنیا کې د مغفرت اوبښنې زیرې ورکړې دې.

دعثماني سلطنت ځان ځارونکو سپه سالارانو !

دهغه وخته چې رومي پادشاه « قسطنطین» په دریمه عیسوی پیړۍ کې عیسوي مذهب قبول کړې اوهمدا ښاریې خپل پایتخت ګرزولې نو دهمغې ورځې وروسته یې نوم قسطنطنیه ګرزیدلې دې. خو دا ښار د ډیرې مودې راهیسې دبازنطینی سلطنت او عیسوي مذهب دواړو ډیر مهم مرکز و.

د سیدنا انس رضی الله عنه ترور ، ام حرام بنت ملحان رضی الله عنها ، درسول الله صلی الله علیه وسلم رضاعي خور وه. یوه ورځ رسول الله صلی الله علیه وسلم دهغې په کور کې ویده شوې و. ناڅاپه رابیداره شو نو په مبارکه خوله یې خندا وه. سیدې ام حرام ترې دخندا علت و پوښته ، نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل....

« ما ته په خوب کې د امت هغه خلک و ښوول شول چې د جهاد له پاره د سمندر په څپو داسې سفر کوي لکه څنګ چې پادشاه په تخت ناست وي..»

سیدې ام حرام ورته عرض وکړ چې...یا رسول الله !ماته دعا وکړه چې ما هم الله تعالي دهمغو خلکو په ډله کې شامله کړي. رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته دعا وکړه. اوبیرته ویده شو ، د لږ څه ځنډ نه وروسته یو ځل بیا رابیداره شو ، بیا یې مخ مبارک دخوشحالۍ نه ځلیده ، سیدی ام حرام ترې یو ځل بیا دخوشحالۍ په اړه وپوښتل. نوهغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل :....« زما د امت د هغه لمړي لښکرپه اړه چې دروم د قیصر د ښار « قسطنطنیی » د نیولو له پاره جهاد کوي دمغفرت زیرې راکړل شو. سیدې ام حرام ترې یو ځل بیا ددعا غوښتنه وکړه ....خو هغه صلی الله علیه وسلم ورته وفرمایل .... نه ! ته په هغه لمړي لښکر کې شامله شوې یې .....» (بخاري شریف)

د سلطنت درنو اراکینو !د رسول الله صلی الله علیه وسلم دغه دواړه زیرې داسې تکمیل شول چې دسیدنا عثمان رضی الله عنه د خلافت په وخت کې ، سیدنا معاویه رضی الله عنه په «قبرس» باندی حمله وکړه ، اودا داسلامي تاریخ لمړۍ بحري میشن و. په دې حمله کې سیدې ام حرام رضی الله عنها دخپل میړه سیدنا عباده بن صامت رضی الله عنه سره یو ځاې شریکه وه. دا جنګي میشن په دې خاطر بریالي و چې د قبرص خلکو دمسلمانانو سره سوله وکړه او کله چې مسلمانان بیرته ستنیدل نو سیدة ام حرام د آسه را پریوته اوهملته یې د شهادت لوړ مقام په برخه شو ، دا درسول الله صلی الله علیه وسلم لمړنی بشارت و چې تکمیل شو. دبشارت هغه بله برخه د قسطنطنیی د مجاهدینو پورې اړونده ده. همدا علت و چې په قسطنطنیه د جهاد کولو له پاره دسیدنا معاویه رضی الله عنه د خلافت په وخت کې یو لښکر په قسطنطنیی باندی حمله وکړه ، او دهغه زوي « یزید » هم په حمله

(c) ketabton.com: The Digital Library

کونکي لښکر کې شامل و. په دې لښکر کې جيد اوستر صحابی « سيدنا ابوايوب انصاري» رضی الله عنه هم شامل و. دا دمسلمانانو په واسطه د قسطنطنيې لمړنۍ محاصره وه چې تر ډيرې مودې پورې يې دوام وکړ. سيدنا ابوايوب انصاري رضی الله عنه د همدې محاصرې په جريان کې ناروغه شو او بيا هملته شهيد شو اودهمدې ښار د ستر ديوال لاندې خاورو ته وسپارل شو. خو دغه لښکر و نه توانيد قسطنطنيه فتحه کړي ، البته درسول الله صلی عليه وسلم د بشارت دويمه برخه هم تکميل شوه.

د سلطنت درنو اراکينو ! په ياد لرئ چې دا يواځې بشارت نه دې بلکه د رسول الله صلی الله عليه وسلم يو حديث هم دې چې په هغې کې يې يواځې د قسطنطنيې دخلکو خبره نه ده کړې بلکه ددې ښار د فتحه کونکو ته يې زيرې ورکړې دې.

سيدنا بشربن سحيم رضی الله عنه په يوه حديث کې روايت کوي چې:

« تاسو به ضرور قسطنطنيه فتحه کوئ ، نوبيا به بهتر امير هغه امير وي او بهتر لښکر به همغه لښکر وي » (مسند امام احمد)

په دې اساس په دې حديث کې دبيان کړل شوې نيکبختۍ د لاسته راوړو په خاطر ، ګڼ شمير مسلمانو حکمرانانو په قسطنطنيې باندې د ولکې دکولو هڅې کړې دې چې په دې ډله کې سيدنا عمربن عبدالعزيز رحمة الله عليه ، هشام بن عبدالملک ، مهدی عباسي ، او خليفه هارون الرشيد....شامل دي. خوهيڅ يو يې دا ښار فتحه نه شو کړاې.

داسې بريښې چې عثماني سلطنت الله تعالې دهمدې له پاره قايم کړې دې چې داسې يو بابرکته لښکر جوړ کړي چې نبي کريم صلی الله عليه وسلم ورته ډيره ښه اوغوره لښکر ويلې ، زما نيکه سلطان بايزيد يلدرم په ۱۴۰۲ کال قسطنطنيه په پوره ځواک سره کلابنده کړه اونژدې و چې دا ښار سوبه کړي خو په همدې وخت کې ګوډ تيمور په کوچنۍ اسيا باندې يرغل وکړ اوپه دې توګه زما نيکه هم د قسطنطنيې کلابندې ماته کړه. دا پيښه د نن څخه نژدې پنځوس کاله مخته پيښه شوې ده. او ددربار يوشمير پخوانيو اراکينو ته به اوس هم دا پيښه په ذهن کې تازه وي. دهغې نه وروسته زما دپلرونو له ډلې څخه زما تر درووند پلار پورې ټولو ددې ښار د نيولو له پاره ناکامه هڅې کړې دي.

دسلطنت درنو اراکينو ! نن مونږ هم په همغه لښکر کې د ورګډيدو سعادت تر لاسه کوو چې قيام يې زمونږ د هوډ او ارادو پورې تړلې دې. «قسطنطنيه» په يوه داسې ځاې کې پرته ده چې تر څو چې فتحه نه شي اسلامي سلطنت تکميل ته نه شي رسيدلې. اوزه ډاډمن يم چې په کومه ورځ دا پخوانې ښار فتحه اوولکه کړل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نودهغې وروسته به بل کوم قیصر راپیدا نه شی. ځکه چې رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې اړه فرمایلی دي چې:

«اذا هلک قیصر، فلا قیصر بعده... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبیا به بل کوم قیصر راپیدا نه شي»

«السلام علیکم ورحمة الله وبرکاته»

دا د سلطنت دغې اوږدې غونډې ته دسلطان محمد خان اختتامي وینا وه، د دربار حاضرین د سلطان ددې علم اوپوهې څخه ډیر اغیزمن شوي و، ځکه هغوې هیڅ هیله نه درلوده چې دوه ځلې ناکامه پادشاه او نوې ځوان سلطان به دومره ستر عالم او پوه ګرزیدلې وي.

دا و سلطان محمد خان، چې اوس یې ددنیا د ستر ښار «قسطنطنیې» د فتحه کولو له پاره ملا تړلې وه. دنړۍ تاریخ بدلیدونکې و او دمسلمانانو د فتوحاتو د تکمیل تر څنګ د اروپا دبیا راپاڅیدو نوې دوران پیلیدونکې و.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

طلایي ښکر

مقدسه پلاره ! په دومره لږ وخت کې ستا ملګرتیا دخپل ځان له پاره نیکبختي ګڼم. زه د تیرو پنځه ویشتو کلو راهیسې دلته کښتۍ چلوم..... او په خپل ژوند کې مې د سترو سترو راهبانو خبرې اوریدلې دي خو له تاسره به مې دغه سفر د ټول ژوند یو یادګار اوسي.....»

دا دهغه زوړ ملاح اواز و چې قاسم بن هشام یې له ځانه سره د «ابنای فاسفورس» اروپایی ساحل ته روان کړې و. قاسم د څو ورځو راهیسې په سفر کې مصروف و ، هغه د« اورنه » ښخه ځانته را روان شوي و. او د ابنای فاسفورس په اسیایی ساحل کې د سلطان بایزید یلدرم له اړخه د جوړې شوی «انا ضول» فوځي کلا ترمخه دهمدې ابنا اروپایی ساحل ته ورته. هغه د عیسایی راهبانو کالي اغوستي و او په غاړه کې یې طلاې صلیب را ځوړند و ترڅنګ یې دعیسې علیه السلام د انځور په څیر یو انځور هم د یوه طلاې زنځیر سره یو ځاې را ځړولې و ، په سر یې د پادریانو خولۍ او په بدن یې ستره چپنه پرته وه. قاسم یو ډیر هوښیار جاسوس و همدا علت و چې هغه په ډیر بریالیتوب سره خپل ځان بدل کړې و. خو دحیرانتیا خبره دا وه چې قاسم دغربي اروپا د پادریانو په څیر لباس اغوستي و چې د رومن کتولیک د مذهب سره یې تړاو درلود،او مرکز یې په روم کې د « پاپای روم»د ریاست لاندې کارکاوه ، د رومن کتولیک مذهب د عیسویانو د لاطیني ډلې مذهب و. اودا ډله د غربي اروپا نه علاوه د هنګري او دبالقان د غرونو په یو شمیر سیمو کې اوسیدله. ددې برعکس د عیسویانو پخوانۍ فرقه « دي هولي ارتهودکس چرچ» و چې مرکزی ښار یې قسطنطنیه و. او دې ډلې ته یې دعیسویت یوناني ډله ویله. تر دې وخته پورې پروټسټ عیسوی فرقه لا نه وه پیدا شوې او دپروټسټ فرقې د جرمن نژداه بنسټ اینښوونکي چې د « مارټن لوتر» دسیمي په « ایزګبن» کې یې لا دپیداکیدو له پاره دیرش کاله واټن موجود و ،منځته نه وه راغلې.

د فاسفورس ابناء چې دقاسم کښتۍ یې په نیلګونه اوبو کې څپې وهلې ، د اتلس میله لرې سمندري پټۍ نوم دي. ددې ابناء په شمالي برخه کې « توره بحیره » او جنوبي سر کې یې « بحر مارمورا » پروت دې. همداراز یې په شرقي سر کې د اسیا او په غربي برخه کې یې د اروپا ..... دوه سترې لوې وچې پرتې دې. ددې دواړو سترو وچو تر منځه د ابنای فاسفورس د پلنوالي ډیره برخه د بحر مارمورا په لور ځي ،چې ټول پلنوالي یې دری نیم میله دې او تر ټولو کوچني پلنوالي یې د تورې بحیرې په لور ورځي چې ټول پلنوالی یې اته سوه ګزه دې. او ژور والی یې په مختلفو ځایو کې دځلوېښتو ګزو ښخه تر دوه دیرش ګزو پورې اندازه شوې دې. قاسم په ډیر کم وخت کې د ملاح ښخه ډیر زیات معلومات ترلاسه کړل. هغه په کښتۍ کې ناست و او د ابناې فاسفورس په داخل کې یې د عثماني فوځونو د کښتیو تګ راتګ ښاره. هغه ته د ابناء په اسیایی ساحل باندې د عظیم فارس د هیبت ناکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

حکمران «کسرې» په خيمو کې پراته هغه بې پناه فوځ تر سترګو شو چې د روم قيصر ته يې پرلپسې ماتې ورکړې وې او هغه يې په قسطنطنيه کې کلابندۍ ته مجبور کړې و . خوبيا د قران کريم هغه حيرانونکې وړاند وينې پوره شوې چې په کې يې ويلي وو چې روميان به ډير ژر د مغلوبيدو نه وروسته بيرته غالبيږي، اوبيا دکسرا فوځونه ددې ځايه و تښتيدل .... هغه ته په يوه ډير لرې ځای کې ..... ډير لرې ځای کې دکوچنيو کوچنيو ښارونو نښې نښانې تر سترګو شوې نو د هغه ملاح نه يې وپوښتل.

« هغه ووينه ..... هغه څه دي ؟ ..... داسې ډاګيزيږي چې ددې ځايه څلور پنځه ميله لرې کوم ښار اباد شوې دې. اودهمغې په خاطر د يسوع مسيح دين ژوندې دې ، خداوند دې هغه د هرې بلا او افت نه خوندي وساتي. ته خو د « رومه » پادرې يې ، ته خو زمونږ چرچ نه منې .....همداسې ده که نه ؟»

دغه زوړ ملاح هم دعيسويانو د دواړو ډلو په اړه معلومات درلودل.

« نه داسې کومه خبره نه شته. قسطنطنيه خو د «يسوع مسيح» د رسولانو ښار دې....زه هم دعا کوم چې خداوند دې دا ښار په خوندي لاسو کې ورکړی...»

دقاسم دخبرو په اوريدو ملاح ټکان وخوړ او د کومې نا معلومه خطرې د احساسيدو په اساس يې رنګ تک ژيړ وګرزيد . « دا ته څه وايې ؟ په محفوظولاسونو کې ددعا کول خو د شهنشاه په حق کې نه دي ،څکه چې ټول پوهيږي چې زمونږ دقيصر لاسونه محفوظ اوخوندي لاسونه نه دی. داسې اوريدل کيږي چې د مسلمانانو نوې سلطان په قسطنطنيه باندې حمله کونکې دې.»

د ملاح په خبرو قاسم ډير ولړزيد. څکه هغه ته يو نا څاپه خپل حيثيت ور په ياد شو چې هغه يو جاسوس دې ، په دې خاطر په ارام کيناست. خو هغه په دې حيران و چې دسلطان دحملې خبر څنګه او په څه ډول دلته تر دې ځايه را ورسيد. هغه د ملاح څخه د نورو پوښتنو کولو هڅه وکړه او ورته يې وويل:

« ليکن دا خو ډير خطرناکه خبر دې ،.... اوريدل مې دي چې دمسلمانانو نوې سلطان ډير ميړنې او جنګجو انسان دې. »

«هو ! .... هغه دلته ددې ځاې تر مخه د قسطنطنيې څخه پنځه ميله لرې،د جنوب لورې ته د يوې سترې جنګې کلا د جوړولو کار پيل کړې دې. نن سبا چې زمونږ د ابناء څخه اروپايي جهازونه تيريږي نو د ويرې احساس کوي ، زه داسې انګيرم چې کوم خطرناک جنګ کيدونکې دې. ګوره مقدسه پلاره ! څومره وينې به و بهيږي ، ددواړو خواو څخه به څومره انسانان ووژل شي ،په داسې حال کې چې يسوع مسيح د امن اومحبت پيغمبر و .»

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ ملاح په ډیرې غمژنې لهجې سره دا خبرې کولې ، قاسم ته داسې ډاګیزه شوه لکه چې ملاح د خپل مذهب څخه بیزاره شوې وي اویا د خپلو مذهبي مشرانو څخه بیزاره شوې وي، لږ څه وروسته قاسم د ملاح څخه بیا وپوښتل:

« نوبیا د سلطاني حملې پر خلاف شهنشاه هم کوم تدبیر نیولې دې او که څنګه ؟»

« شهنشاه به د څه تدبیر په اړه فکر وکړي ؟ اوس خو په قسطنطنیه کې داسې کوم وګړي نه دي پاته شوي چې دخوندي پاته کیدو په اړه فکر وکړي ، خلک وایي چې قیصر په خپله سلطان دخپل ځان په خلاف را پا څولې دې .....زه وایم چې دداسې کار کولو اړتیا څه وه ؟ زوړ ملاح همداسې بریده خو څه خاص ورته معلوم نه و .»

د قاسم له پاره دا سفر ډیر په زړه پورې و ، په ابنا کې یو یا دوه نورې کشتۍ هم رواني وې ، هغه یوځل بیا دخیالاتو په نړۍ کې ورک شو ،هغه ته د قسطنطنیه په دیوالونو د عثماني توپونو د ګولیو د لګیدو ننداره تر سترګو کیده او د « طرابیبه » د خلیج به غاړه یې د عربي نسل د آس د ځغلولو هوا په سرکې ګرزیدله. د لږ ځنډ وروسته کشتۍ ساحل ته را ورسیده . دقسطنطنیې په زمکې د کیوتو سره سم دهغه په زړه کې ډیرې عجیبې اوغریبې هیلې را تازه شوې. په دې ساحل باندې څو نورې کشتۍ هم دخپلو مسافریونوله پاره لنګرونه اچولي و . قاسم داسې و انګیرله چې دا د ماهیانو د نیونکو کوم کلي دې چې دساحل تر مخه د اینځرو د ونو په منځ کې خپور پروت و . هوا لا تر اوسه پورې سړه وه او د سمندر څپو تر اسوه هم د تیروشوو یخنیو یخې څپې را لیږلې. د شنو او شادابو غرونو په اساس د « طرابیه خلیج» تو له سیمه یخه ګرزیدلې وه او ګرمي په کې ډیره کمه او دلږ وخت له پاره به محسوسیدله

دماسپښین وخت و ، کله چې قاسم د «پاسفورس » په اروپایې ساحل کې د همدې ماهي نیونکو دکلي سره یو ځای دکشتۍ څخه کښته شو . هغه د ماهي نیونکو کوچنیان او بچي د همدې ساحل په غاړو د لوبو په حال کې کتل ، اوس نو درې میله لرې دهغه چپ اړخته د قسطنطنیې ښار پروت و اوښۍ لورې ته یې د « دتورې بحیرې » اوږده غاړه وه چې د باسفورس په لورې ور غځیدلې وه . هغه د باسفورس په اروپایی ساحل باندې و درید او دهمغه ځایه د بایزید یلدرم په لاسو جوړه شوې د «اناضولي» جنګي کلا وکتله. هغه ته دا ډاګیزه شوې وه چې دهمدې کلا څخه لږ مخته سلطان محمد هم یوه ستره جنګي کلا جوړول غواړي. هغه د خپل ساحل څلورو خواو ته و کتل خو هغه ته داسې معلومه شوه چې هغه لا تر اوسه د کلا د جوړښت له پاره د ټاکل شوي ځای څخه ډیر لرې دې. په حقیقت کې دسلطان محمد له اړخه په دې ځای کې د جنګي ستري کلا جوړول د میړاني نه ډک کار و . ځکه دا د دښمن سیمه وه او په ځانګړې توګه دغه سیمه چې هغه پرې اوس ولاړ و د یوناني عسکرو په ولکه کې وه . که څه هم دا عسکر د قسطنطین د حکم لاندې و خو د خپلو عاداتو او رواجونو له مخې ډیر بداخلاقه او بدکړچاره و . که چیرې قاسم غوښتلي ددې ځایه قسطنطنیې ته ولاړ شي نو باید ددې ځایه یې د شمال لورې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

درې میله واټن سفر کړې وي . خو بیا هم هغه په دې خاطر قسطنطنیې ته و نه رسید چې دهمغې لورې نه د قسطنطنیې د دیوال سره یو ځای د « ابنای فاسفورس» یو بل شاخ را وتلې و . دا د سمندري اوبو نرۍ او ډوب شاخ و چې ورته یو مستطیلې خلیج هم ویل کیده چې د فاسفورس غربي لورې ېې د وچې سره یوځای کوله . اود ښکر په څیر شکل یې درلود. یو چا دقسطنطنیې د دیوال څخه د لمر خاته په وخت کې دا ښکر کتلې و اودا یې مشاهده کړې و چې دلمر دختلو په وخت کې د سمندر د اوبو رنګ طلايي بریښېږي نو په دې اساس یې ورته « طلايي ښکر» یا « ګولډن هارن» وواېه چې بیا په فارسي ژبه یې د « شاخ زرین » اوپه پښتو کې یې ورته د « طلايي ښکر » نوم ورکړ. دا د ښار د جنوبي غاړې سره یو ځای تر ډېره پورې د شا لورې ته ورځي ، په دې اساس دغه مثلث ، ښار ددوو غاړو څخه دسمندر په منځ کې را نغاړي.

دریمه او یواځنۍ لورې یې د وچې سره نښلي ، خو هغې لورې ته یوپه بل پسې دیوالونه جوړ کړل شوي دي.

قاسم تر ډېره وخته پورې د قسطنطنیې په لور سترګې اړولې وې او ورکتل یې. هغه ته له دې ځایه « برج غلاطه» د یوه میخ د څوکې په څیر راوتلې تر سترګو شو . لږه شیبه وروسته دماهیې نیونکو کوچنیانو د قاسم په لور رامنډې کړې او ورته را نژدې شول. دا ټول عیسوی کوچنیان و او د عیسوي راهبانو کالي یې په ښه توګه پېژندل . هغوې د مقدس پلار ، مقدس پلار په نامه ورته ناري وهلې اودقاسم تر څنګ راټول شول. قاسم غوښتل قسطنطنیې ته د وررسیدو تر مخه د خپلو عسکرو او معمارانو لټون وکړي اودهغوې کار تر سترګو تیر کړي. په دې خاطر یې دهمدې ماهی نیونکو په کلې کې د تم کیدو پریکړه وکړه. هغه په خپل څنګ کې دراټولو شوو کوچنیانو سره د یوه پادري پلار په څیر سلوک وکړ ، دا کوچنیان که څه هم خیرن او چټل و خو بیا هم دخپل رنګ او خوې له اړخه پاک یوناني معلومیدل. دا ماهي نیونکي هم په اصل کې د یونانیانو له نسله و . قاسم د خپل سامان څخه کوچنیانو ته دخوراک څښاک څه سامانونه راواخستل او ور یې کړل نو د کوچنیانو مینه د قاسم سره نوره هم زیاته شوه . اوس نو هغوې د قاسم هره خبره په پوره مینه منله. قاسم د یوه تیز او چالاکه کوچني څخه وپوښتل:

« ځنګه زویه ! دلته نژدې څه عسکر راغلي دي..... کیدې شې چې هغوې غیر ملکي عسکر وي ... ایا ته پوهیږې چې هغوې به کومې لورې ته پراته وی..؟»

« هو ! د هغوې په سرونو پګړۍ دي او توري یې راتاوې شوې شانته دي ....لکه» دې کوچني دخپل لاس په اشارې سره د مسلمانانو د هلالي تورې شکل جوړ کړ او قاسم ته یې وښود. دقاسم په مخ خوشحالي را څرګنده شوه . هغه په دې پوه شوې و چې دسلطان عسکر په همدې ساحل دکلا د جوړولو له پاره را رسیدلي دي ، په دې وخت کې قاسم غوښتل لږ څه نور هم وپوښتي چې دوو نورو کوچنیانو په ډېره بې صبرۍ سره په یو وار په خبرو پیل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«هو ! هغوي دخپلو ځانو سره ډير زيات سامانونه هم راوړي دي...هغوي هغه لورې ته دي» دې کوچنيانو د تورې بحيرې د ساحل په لور اشاره وکړه ، دې کوچنيانو قاسم ته دا ډاګيزه کړه چې د پګړۍ لرونکو سپاهيانو او يونانى عسکرو ترمنځه کله کله ټکه ټوکه هم کيږي ، قاسم ډاډمن شوي و چې د کلا د جوړولو د کار مشر «مصلح الدين اغا» خپل کار پيل کړې دې ، قاسم د کوچنيانو سره د څه نورو خبرو وروسته وويل:

«راځئ چې ستاسې کلي ته ورشو . زه به تاسې ته د يسوع قصه وکړم»

کوچنيانو دخوشحالۍ نه ټوپونه کړل ، او دقاسم نه مخته مخته يې منډې وهلې . اوس قاسم د ماهي نيونکو کلي ته ور روان و . دا يو کوچنې کلي و چې د کورنيو شمير يې د ديرشو اويا پنځه ديرشو څخه نه ډيريده . دهغوې نارينه دخپلو جالونو سره يو ځاې د سمندر دفاسفورس په ابناء کې تر لرې لرې پورې تر سترګو کيدل ، لمر په پوره ځواک سره په سر ولاړ و ، ښځې په خپلو کورونو کې په پخلي او خوراک په تيارولو کې مصروف وې . خو نجونې بيرون د ساحل په غاړه په ګرمۍ کې په لوبو کې را لتاړې وې . يو شمير پيغلې هلته په لمر کې دنورو ځانته ناستې وې او خپل وينبتان يې را سپړلي و او په هغوې کې يې په څه لټولوباندې اخته وې ، هغوې يو دبل سره مرسته هم کوله او پخپلو منځو کې به يې په ډيره وړه وړه خبره په زوره زوره خندل . خو کله چې دې پيغلو قاسم وکوت نو خنداګانې يې و درولې او سمدلاسه دهغه ځايه ولاړې شوې او وريدې، لوبې کونکو نجونو هم ورمنډې کړې او د پادري په لور راغلې . د قاسم قدوقامت او سره اوسپينه څيره د ماهي نيونکو پيغلو له پاره دحيرانتيا سبب وګرزيده ځکه هغوې دومره نيک اوښايسته راهب په خپل ژوند کې د لمړی ځل له پاره کوت . هغوې مقدس پلار ته سلام وکړ اوسرونه يې ټيټ کړل او دخپلو ځانو سره مسکئ شوې . قاسم د پيغلو نجونو په احساساتو کې دخپل ځان له پاره د ستاينې احساس وکوت.اوپه ډيره معصومه اوراهبانه توګه يې وويل:

«بچيانو ! سلامتې اوسئ ! د اوږده عمر خاوندانې شئ ، او يو دبل سره مينه کوئ ، ځکه چې خداوند يسوع مسيح محبت او مينه خوښوي»

دمحبت دلفظ په اوريدو سره پيغلې په خپلو منځو کې سره و پسيدې ، په دې وخت کې يوې تيزې او چالاکه پيغلې د قاسم څخه سمدلاسه وپوښتل . «پلاره ! ايا تا محبت کړې دې ؟... کله ، دکوم چا سره ؟»

هو ! ما د ټول انسانيت سره محبت کړې دې ، زما په زړه کې د محبت او مينې پرته نور څه نه شته . ... بچيانو ! زما په زړه کې د محبت پرته نور څه نه شته . له تاسو سره هم..»

د قاسم دخبرو په دې اخرې ټکو باندې يوې شرمناکه او حياناکه پيغلې د لمړي ځل له پاره خپلې سترګې راپورته کړې او هغه يې پرې وکوت. کله چې د قاسم سترګې په هغې پيغلې ور ونښتې نو دا يې احساس کړه چې دا پيغله

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو پیغلو څخه بلکل مختلفه ده. قاسم لا تر اوسه په همدې ځاې ولاړ و چې یو زوړ ماهي نیونکې چې په اوږو یی دماهیانو د نیولو سامان ایښې و هغې لورې ته راغي. دې پیغلې وویل:

« سردار را روان دې»

نجونې ټولې یوې لورې ته شوې او ودریدې. د ماهیانو د نیونکو سردار قاسم ته را نژدې شو او قاسم ته یی په پوره ادب سره ښه راغلاست ووایه. « مقدسه پلاره ! دلته زمونږ دې کلي ته په راتګ سره تا مونږ ته ډیر زیات عزت رابښلې دې. دلته ډیر کم ستاسې په څیر خلک راځي. ځکه چې مونږ ماهي نیونکې یو که څنګه ؟ په همدې خاطر مونږ دلته دخپلو ځانو له پاره د یوې جونپړې څخه چرچ جوړ کړې دې. ته راځه ! ستا په راتګ سره به دې چرچ ته د لمرې ځل له پاره کوم مقدس راهب ور ننوځي»

قاسم دغې زوړ سردار ته د مقدسو پلارانو په څیر درنښت ورکړ او ورسره روان شو.

تر ماښامه پورې ټول کلې په همدې کې بوخت و چې دغه مقدس پلار به زمونږ سره تر ډیرې مودې پورې پاته شي . قاسم په دې نه پوهیده چې ددې کلي خلک ورسره دومره مینه اومحبت لري اودومره ښه استقبال یی کوي. هغه داسې انګیرله چې ماهي نیونکې چې په ریښتونې توګه د کلیسا سره تړلې دي نودهغه په رومن کتولیک کیدو به نا خوښه شي. هغه د رومن کتولیک کالي د یوه بل کار له پاره اغوستي و. خو کله چې ماهي نیونکو ته ډاګیزه شوه چې « فادر» د روما څخه راغلې دې نو هغوې نور هم خوشحاله شول.

هغوې نالوستې غیرمذهبي خلک و . تر څنګ ی د مذهبي ډلو ټپلو په اړه یی هم ډیر معلومات نه درلود. په دې اساس دلته د څو ورځو له پاره د قاسم پاته کیدل کوم ستونزمن کار نه و. په همدې خاطر هغه د ماهي نیونکو په کلي کې دپاته کیدو پریکړه وکړه تر څو ددې ځایه د قسطنطنیی د سمندر په اړه پوره معلومات تر لاسه کړي اوسلطان پرې خبر کړي. هغه غوښتل دهمدې ځآیه قسطنطنیی ته ولاړ شي. خو ددې ځایه هغه ته د قسطنطنیی په لور د تللو له پاره د «ګولډن هارن» څخه د یوې کشتۍ په واسطه تیریدل ور په غاړه و. او که چیرې غوښتل یی چې د وچې له لارې قسطنطنیی ته ور ننوځي نو بیا به د « طلاي ښکر » دپاسه تیریده او د « سینټ رومانس» ددروازې څخه به ورننوته.

خو قاسم هملته د ماهي نیونکو په کلي کې پاته شو ، هغه شرمناکه اوحیاناکه پیغله ددې کلي د سردار لوروه چې «روزس» نومیده. نورو نجونو به ورته «روزي» ویله. د کلي هلکانو او نجونو د قاسم څخه د انجیل درس پیل کړ. او ټول د قاسم په محبت کې را ونښتل. روزی په دې پوهیده چې قاسم یو راهب دې او هیڅکله به هم واده و نه کړي. خوبیا به یی هم د قاسم په کتلو ، خداې پوهیږي ، چې څه څه خوبونه کتل. هغه به خوبونه کتل چې د هغې دخوبونو شهزاده به یوه ورځ نه یوه ورځ د هغه د اخستلو له پاره دې لورې ته راځی ، خو هغې هیڅکله هم دا فکر نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

و کړې چې دخوبونو شهزاده به یې د یوه راهب په کالیو کې راځي، هغه به ټوله ورځ په یوه یا بله بهانه د قاسم په خدمت کې وه. ساده ، معصومه اوحیاناکې دغې پیغلې په همغه دریمه ورځ خپل زړه په قاسم باندې ایښې و او قاسم ته به یې ویل:

« پلاره ! ته په دې عمر کې د یوه راهب په کالیو کې بلکل ښه نه ښکارې. ته باید یوه ښه عسکر وواسې.»

قاسم به ورته خندل ، هغې معصومې پیغلې ته څه معلوم وه چې په هغه چا یې چې زړه ایښې دې هغه په حقیقت کې یو تکړه سپاهي او عسکر دې. قاسم د خپل راتګ په دویمه ورځ د باسفورس د ساحل د « طلایی ښکر » په اړه معلومات ترلاسه کړي و، هغه د جنوب لورې ته هم ورغلي و او دلرې څخه یې د « مصلح الدین اغا » معماران د جنګې کلا د ابادولو په کارونو کې بوخت کتلی و. د اپریل د میاشتې تر اخره پورې د کلا بنسټونه را پورته کړل شوي و. سلطان دې کلا ته د « رومیلي» نوم ورکړې و.

اوس نو قاسم غوښتل ددې طلاې ښکر پوره پوره جایزه واخلي ، په حقیقت کې هغه غوښتل هغه زنځیر له نژدې څخه ووینې چې دطلاې ښکر په خوله کې یې په سمندر کې را ځړولې و.

ګولډن هارن یا طلاې ښکر په حقیقت کې یو کوچنې خلیج و چې دقسطنطنیې د دیوالونو تر څنګ غځیدلې و. دا کوچنې شانته خلیج د ابناې فاسفورس څخه ووت اوپه اروپایی ساحل کې ور داخلیده. په عامه توګه کوچنې جهازونه او کشتیۍ به چې په ابنا کې تللې په همدې خلیج کې به هم ور داخلیدې. د ګولډن هارن لورې ته به د قسطنطنیې اروپایی تجارت ترسره کیده. په همدې لورې د ښار یوه بله دروازه هم وه چې دخلیج لورې ته پرانستل کیده. دهمدې خلیج په څنډو دښار د ساتنې له پاره د اوسپنې یو ډیر ستر زنځیر داسې تړل شوې و چې په عامو حالاتو کې به هغه خلاصول کیده او په سمندر کې به را ځوړندیده. خو کله به چې دګولډن هارن څخه کشتۍ بندول کیدې نوزنځیر به یې را ښکود او دروازه به یې بنده کړه. دا چې ولې دهمغه لمړیو ورځو څخه کوم حمله کونکې قسطنطنیه نه شوه نیولې علت یې همدا زنځیر و چې دهغوې مخه به یې نیوله، اوس قاسم غوښتل دا زنځیر له نژدې ووینې.

نن دماهي نیونکو په کلې کې دهغه پنځمه ورځ وه ، او همدا نن سهار داسې یوه پیښه منځته راغله چې قاسم ته یې ټکان ورکړ. نن سهار وختي د یوناني قیصري فوځیانو یوه ډله دماهي نیونکو دې کلي ته راغله ،کله چې سپاهیان خبر شول چې دې کلي ته نوې راهب راغلي دې نود لیدلو له پاره یې ورغلل. خو کله یې چې د قاسم په مذهبی کالیو سترګې و نښتې نو پښه نیولی شول. دهغوې مشر چې کله دقاسم په چینه د پاپاې روم نښه وکتله نو د قاسم څخه یې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! دا څه دي ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دهغه په خبره کومه اندېښنه را ډاګيزه نه کړه او په ډېره بې پرواهۍ سره يې وويل: « دا دستر پلار، پوپ له اړخه راکړل شوې نښه ده.»

خو کله چې قاسم په خوب کې ددې ډلې د سالار خبره واورېده نوحيران پاته شو. دې سالار وويل:

« ګوره صاحبه !...اوس وخت راغلی دی چې د رومن کتوليک د مذهب پادري د يوناني مذهب په سيمه کې ازاد ګرزېږي ، دا ټوله د شهنشاه کمزورتيا ده. شهنشاه خو غواړي چې ددواړو مذهبونو خلک سره را نږدې شي خو ګورئ چې مونږ يونانيان به هيڅکله هم دا خبره و نه منو..»

په حقيقت کې د قاسم حيرانتيا په خپل ځاې سهي وه. ځکه هغه د شهنشاه د کوښښونو څخه خبر نه و. حقيقت دادې چې قيصر د همغه وخته راهيسې متوجه شوې و چې د عثماني فوځ څو کسه سپاهيان د ابنای فاسفورس په اروپايي ساحل باندې را ښکته شوي و. او شهنشاه د همغې ورځې را په ديخوا د قسطنطنيې د ساتنې له پاره لاس و پښې وهل پيل کړې و. دهغه ښار د ديوالونو مرمت يې پيل کړې و او په ښار کې يې خلکو ته د ډېر زيات خوراک څښاک د شيانو د راټولولو او جمع کولو هدايت کړې و.

ددې وروسته يې د غربي هيوادونو څخه د مرستې کولو غوښتنه کړې وه او د ټولې اروپا د مرستو د تر لاسه کولو له پاره يې د روم د کليسا ټولې غوښتنې منلې وې. او يوناني کليسا يې د رومي کليسا تر کنترول لاندې د راوړلو له پاره ژور فکر پيل کړې و. د شهنشاه د هڅو څخه اوس د قسطنطنيه په چرچونو کې هم د رومن کتوليک راهبان تر سترګو کيدل. په حقيت کې دا د قيصر پوه او درک و ، هغه غوښتل د عيسويانو ددوو ډلو تر منځه اتفاق او اتحاد را پيدا کړي، لا تر دې وخته پورې د عيسويانو د «پروتسټنټ» ډله نه وه را پيدا شوې ، د عيسويانو يوې ډلې د روما چرچ مانه او بلې ډلې د «يوناني کليسا » هدايت ته غاړه ايښوده. د رومن کتوليک مشري پوپ يا پاپای اعظم کوله او د قسطنطنيې مذهبي مرکز « ايا صوفيا» بشپ اعظم ته « بطريق اعظم» ويل کيده.

د سلطان محمد خان د حملې داوريدو وروسته قسطنطين د روما پوپ ته ليکلي و چې .... اوس وخت راغلی دی.... اوس وخت راغلی دی چې مونږ خپل مذهبي اختلافات له منځه يوسو او ټول متحد شو او د مسلمانانو مقابله وکړو. زه ستاسې عقايد په خوشحالۍ سره منم او همتاسې د « اياصوفيا» دمشر په څير منلو ته تيار يم ..... همدا علت دی چې ددواړو ډلو ترمنځه د تلو راتلو له پاره وړانديز کوم. ترڅو دا راولاړ شوې واټن له منځه ولاړ شي.

قاسم ته په دې اړه کوم معلومات نه و په دې اساس يې کله چې د يوناني ډلې دمشر خبرې واوريدې نو حيران پاته شوې و. هغه ترې په ډېر تعجب سره و پوښتل چې « دا ته څه وايې ؟ ايا شهنشاه دواړه کليساګانې سره را يوځاې کوي ؟ دا خو ډېره ښه خبره ده ، زه خو وايم چې ټول انسانان سره را يوځاې کړل شي»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم درواغ ویلي و. حال دا چې هغه ددواړو کلیساګانو د اتحاد او یووالي څخه خوشحاله نه و ، هغه د رومن کتولیک کالي په دې خاطر اغوستې و چې د کافرانوو تر منځ دغه نفاق نور هم ورزیات کړي ، تر څو د کفارو دواړه ډلې د حملې په وخت کې یو دبل سره بسپنه و نه شی کولې. خو د ډلې سالار ډېره عجیبه خبره کړې وه ، ددې خبرې څخه دا مقصد اخستل کیده چې قسطنطین په مکمله توګه خپل ځان دحملې له پاره تیاروي. قاسم فکر وکړ چې دا خو ډېره ضروري اطلاع ده ، او دې ته اړتیا ده چې سلطان ترې به مکمله توګه خبر کړل شي ، هغه په همدې فکر کې ډوب و چې سالار ورته یو ځل بیا وویلې.

« مقدسه پلاره ! ته خو پوهیږې چې یونانیان مرګ خوښوي خو د خپلې عقیدې او مذهب بدلون نه خوښوي ،په دې خاطر به ته ووینې چې دا اتحاد به نه بریالی کیږي. تر خو تر اوسه زمونږ میلمه یې. ځکه چې قسطنطین تاسې ته زمونږ هیواد ته د راتلو بلنه درکړې ده. خو ډیر ژر به د رومن کتولیک پادري زمونږ د میلمستیا نه لاس په سرشي . په دې خاطر غوره ده چې ته دباران د راتلو تر مخه دخپل ځان له پاره د خوندی ځاي د راپیدا کیدو په فکر کې شې.»

د یوناني عسکری ډلې سالار همدومره وویلې او بیا دخپلې ډلې سره بیرته ستون شو ، خو د ماهی نیونکو د کلي تول لوې او واړه چې اوس د فادر سره ډیر اشنا شوی و دقاسم په شاوخوا کې په زوړندو شونډو او غمژنو مخونو سره ولاړ و.

دا د نن سهار پیښه وه خو نوره پاته ورځ د معمول په مطابق تیره شوه. هغه ټوله ورځ په همدې فکر کې ډوب و چې څه ډول د نوې تعمیریدونکې «رومیلي کلا » پورې « مصلح الدین اغا» ته ځان ور ورسوي او دهغه په لاسو سلطان محمد ته دا خبر ورورسوي چې د عیسویانو دواړه ډلې په نژدې کې سره را یوځاي کیږي. هغه غوښتل نن د ماښام نه وروسته د «رومیلي کلا » ته ولاړ شی. هغه په همدې فکرونو کې ډوب و چې د غټو سترګو خاونده «روزي» یې څنګ ته راغله او په څنګ کی یې و دریده. روزي ډیره غمژنه وه ، ځکه چې نن سهار د رومي فوځونو سالار د ټولو خلکو تر مخه د ځوان راهب څخه پوښتنې ګرویزنې کړې وې . هغه ته د سپاهیانو دا کړچار د سپکاوي ډک ښکاره شوې و . اوبیا هغې د یونانیانو ددې ډلې د سالار څخه ډیر ه کرکه هم کوله ، ځکه دا هغه ثوک و چې په ځنګل کې یې روزی د لاسه نیولې وه ، نو که چیرې هغه وخت د روزي ملګرو شور و غلمغال نه وې کړې نو روزي به دهمدې بداخلاقه سالار په لاسو بې عصمته شوې وې. روزي دا سالار دیوه کاله راهیسې په دې سیمه کې کوت ، دهغه نوم « مقرون» و اود قسطنطین د ساحلې فوځي چونی۔ څارونکې و.

نن سهار هم ، کله چې مقرون د ماهی نیونکو کلي ته را ننوت نو نیت همدا و چې دغه ښایسته او حسینه پیغله په خپل دام کې را و ښبلوي. خو کلي ته د راننوتلو سره سم « باقو ماهي نیونکي » هغه ته ددغه نوی ځواب راهب په اړه معلومات ورکړل. باقو هغه ته داهم ډاګیزه کړه چې د سردار لور دهمدې ځوان راهب په شاوخوا کې چکر

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي، باقو پخپله د روزي په اړه ښه آند نه درلود. خو د سردار تر مخه يې هيڅ نه شو ويلاې. پخپله روزي هم د هغه د بدبويه کاليو او وجود څخه کرکه او نفرت کاوه. د هغه اوږده اوږده ويښتان، چې د څو مياشتو خاورو او ختو کې ککړ پاته شوي، د هغه دسترګو تر مخ را ځړيدلی و. د هغه دښې سترګې څخه به ټول وخت اوبه تلې، د همدې سترګې تر مخه را ځړيدلې ويښتانو دا سترګه په ناروغتيا ککړه کړې وه. ددې نه اخوا هغه په يوې پښه ګوډ هم و، ګويا د هغه شخصيت په خپله د روزي له پاره د کرکې نه ډک و. باقو به د سردار د ويرې روزی ته څه نه شو ويلاې. او که نه، که وس يې کيدې نو يوه لحظه به يې هم روزی نه وې پرې ايښې. خو کله چې دغه ځوان راهب کلي ته راغې نو روزی هم ورسره مينه پيدا کړه. باقو ددې خبرې زغم نه درلود. هغه تر پنځه ورځو پورې د مار په څير تاويده را تاويده. خو په سبا يې په ذهن کې يوه لاره راپيدا شوه، په دې اساس د يوناني فوځونو سالار مقرون ته ورغې او هغه ته يې د دې نوي راهب او د راهب او روزي تر منځ د محبت په اړه خبره وکړه. همدا علت و چې هغه نن سهار وختی دخپلو عسکرو سره دغه کلی ته راغې، مقرون هم د تير يوه کاله راهيسې د سردار په لور روزي باندې سترګې ښخې کړې وې. روزي د ډير ساعت خاموشۍ وروسته قاسم ته د هولي فادر په نامه ورغږ کړ.

« نن چې له تاسره څه سلوک وشو موږ د کلي خلک ټول پرې ډير زيات خفه شوی يو. په اصل کې دغه کس چې د يوناني ډلې سالار و ډير زيات بدطينته انسان دې، نن چې هغه له تاسره کومه بدکلامي وکړه، هغه ستا په خاطر نه وه بلکه زما په خاطر وه.»

قاسم د لمړي ځل له پاره د روزی په لور وکتل او په لږ څه حيرانتيا سره يې ورته وويل:

« څه مطلب ؟.... څنګه ستا په خاطر ؟ ايا ته هغه د پخوا څخه پيژنې ؟»

« هو !.... ددې نوم مقرون دې. ددې لورې د فوځې خوکيو څارونکې، هغه يو ځل زه په ځنګله کې له لاسه و نيولم، خو دخداې شکر و چې زما ملګرو شور وغلمغال جوړ کړ. نوموړی ټوله ورځ په همدې ځنګلونه کې ګرځي را ګرځي. ماته مې پلار ويل چې نن سبا څو کسه مسلمان سپاهيان راغلي دي، په دې خاطر مقرون د پاګل او ليوني په څير منډې رامنډې وهي.»

قاسم د روزی خبرې په دير غور سره واوريدې. اوس چې کله هم روزي د هغه سره خبرې کولې نو د فادر لفظ به يې خامخا وايه. قاسم د هغې په سترګو کې د محبت پيغام لوستې و خو هغه دلته دمحبت کولو له پاره نه و راغلې. په دې خاطر هغه هڅه کوله چې د روزي په غټو غټو سترګو کې دغورزيدو نه ځان و ساتي.

ماښام را نزدی کيدونکې و، او دتيارو د خپريدو سره سم هغه د «روميلي کلا» په لور تلل غوښتل، دې ماهي نيونکو دهمغه لمړۍ ورځې څخه قاسم ته يو ډير ښه آس ورکړې و، تر څو هغه د مقدس کتاب د تعليم له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا کليو او بانډو ته په اسانۍ سره تګ راتګ وکړای شي. قاسم د تللو دمخه په ډېره عجيبه توګه روزي ته وويل:

« روزي !....زه د ټولو دپاره مقدس پلار یم خو ستا له پاره نه یم ، زما په زړه کې ستا له پاره عزت د یوه دوست دعزت په څېر دی. زه دغه پاس کلي ته د یوه ضرورت په خاطر ورځم ، خو ماته ستا دبسپني له پاره اړتیا ده.»

د روزي له پاره ددې ځوان راهب خبرې بلکل نوې او په زړه پورې وې. هغه یوواری په هواکې په الوتو شوه. دقاسم خبرو دهغې په غوږو کې ، معلومه نه ده چې څه ور رسولی و. دهغې مخ د شرم څخه د ګلنار په څیر و ګرزید دهغې په سترګو کې حیرانتیا وه ، خوبیا یې هم په زوره زوره سر وخوځاوه اوقاسم ته یې دخپل تعاون په اړه ډاډ ورکړ. خو ترې ویې پوښتل:

« زما ځان هم ستا له پاره حاضر دی. ته حکم وکړه چې زه باید څه وکړم ؟»

« ته یوائې همدومره وکړه چې زما چیرې د تللو ،اوبیرته راستنیدو اویا ددې ځایه د غیر حاضرۍ په اړه هیچاته څه مه وایه.»

روزې د یوې لمحې له پاره فکر وکړاو بیا یې سمدلاسه وویل: « ته اندیښنه مه کوه. ستا نه وروسته به هیچاته دا معلومات و نه شي چې ته چیرې یې. زه به ټول هر څه کنترول کړم.»

« خو څنګه ؟ ته به څه کوې ؟»

« داټول ماته پرېږده ، ته بې فکره اوسه او د خپل کار پسې دې ورشه»

کله چې سیوري تیاره شول نو قاسم د خپل اس په شا کیناست او د انځرو په ونو کې غایب شو. هغه خپل آس د ابناې فاسفورس د ساحل په غاړو بوت. اوبیا یې د رومیلي دکلا په لور مخ کړ او آس یې پسې و ځغلاوه. د لږځنډ نه وروسته آس دهوا سره خبرې کولې ، د ورمیلي کلا ددې ځایه په پوره واټن کې جوړیده. خو قاسم غوښتل په ډیر کم وخت کې تر مصلح الدین اغا پورې خپل راپور ورورسوي اوبیرته دغه کلي ته راستون شي. هغه هلته د تللو دمخه د روزي څخه ټوله لاره پوښتلې وه ، هغه ته دا هم ډاګیزه وه چې په لاره کې به د یوناني عسکرو سره لاس په لاس کیږي ، په دې اساس یې خپل ځان پوره تیار کړې او وتلې و. اوس نو هغه دخپل آس په شټ کې ور پروت و اودهغې هوا څخه یې، چې د آس د ځغاستې په واسطه پرې لګیده ، ځان خوندي کاوه، کله چې دخپل وخت سره سم د رومیلي کلا ته ورورسید نو دآس واګې یې دتمکیدو له پاره راکش کړې ، هغه ډاډمن چې همدلته چیرې په کوم ځاې کې به دعثماني فوځ کوم سپاهي د یوه هوښیاره زمري په څیر په پهره بوخت وي. اوس نو هغه دآس په مزله مخته روان و. هغه ته دا اندازه معلومه وه چې رومیلي کلا همدلته چیرې تعمیرېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دښپې په تيارو کې هغه تعمير نه شو کتلای. په دې خاطر په ډېره محتاطه توګه مخته روان و. يوځل پخوا د ورځې په رڼا کې هغه د روميلي کلا د کتلو له پاره راغلې و خو په هغه وخت کې يې د لويې لارې ستروا ټن وهلی و خو نن هغه په کم وخت او په پټه دې ځاې ته راغلې و، همدا علت وچې هغه د ساحل تر څنګ د انځير په ونو کې پټه لاره خپله کړې وه. هغه په فکر کې ډوب و چې مخته يې د خلکو د خبرو زوګ را پيدا شو. اوبيا لږ څه وروسته يې دمسلمانو سپاهيانو يوه ډله تر مخ ولاړه وه. دې ترکي عسکرو قاسم په خپله محاصره کې واخست. دهغوې په لاسو کې لوڅې تورې وې او هغوې خپله محاصره را تنګوله او قاسم ته را نژدې کيدل، قاسم خپل مخ په يوه دستمال کې را نغښتلې و اوهغه دخپلې تورې د راويستلو پرته دترکانو دفوځ سردار ته کتل. لږ وروسته قاسم په خبرو کې لمړيوالې وکړ او ويې ويل:

«السلام عليکم ورحمة الله وبرکاته !..... الحمد لله زه دمسلمانو سپاهيانو له ډلې څخه يم ..... تاسې ما « انجنير مصلح الدين اغا» ته د کتلو له پاره يوسئ.»

د قاسم په خبرو د عسکرو خولې وازې پاته شوې ، بيا يې سالار را مخته شو او دقاسم څخه يې وپوښتل: ته څوک يې ؟او د مصلح الدين اغا سره څه کار لرې ؟

قاسم ته داسې ډاګيزه شوه چې دغه پوښتونکې پخپله مصلح الدين اغا دې. ځکه قاسم دهغه سره يوځل په اورنه کې کتلې و ، هغوې به کله کله دسلطان به دربار کې هم يو ځاې کيناستل. قاسم بيا هم دخپل مخ څخه پرده لرې نه کړه بلکه مصلح الدين اغا ته يې وويل:

« زه ستا دوست يم او تاته د يوه مهم پيغام د ورسولو له پاره راغلې يم... ته ما نه پيژنې خو زه به تاته خپل مخ په ځانته ځاې کې و ښايم.»

مصلح الدين اغا ته د قاسم اواز اشنا شانته معلوم شو خو هغه يې پوره و نه پيژانده. خپلو سپاهيانو ته يې يوې لورې ته دکيدو اشاره ورکړه ، ترکي عسکر هم يوې لورې ته شول او و دريدل ، په دې وخت کې قاسم د مصلح الدين اغا تر مخه د خپل مخ څخه پرده لرې کړه او ويې ويل:

« ډېر ښه شول چې ته ماته همدلته تر لاسه شوې. دا يو پيغام بايد سلطان ته ژر تر ژره ورسيږي ، او ماته ستا څخه پرته بله لاره نه وه چې دا پيغام مې پرې ليږلې وې.

مصلح الدين اغا قاسم ډېر ښه پيژندلې و. هغه د خوشحالۍ نه چغې کړې او دقاسم قاسم نوم يې اخسته. خو قاسم ورته په شونډو لاس کيښود او د چپ کيدو مشوره يې ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« زه ډیر کم وخت لرم. ته زما د کار په اهمیت باندې پوهیږې. زه سمدلاسه ددې ځایه بیرته ستنیږم. ته تر سلطانه پورې دا پیغام ور ورسوه چې د عیسویانو ددواړو ډلو تر منځه اتحاد راغلې دې او د روم پاپا دقسطنطنیې د بسپنې له پاره ملاتړ اعلان کړې دې په دې خاطر هغه باید د غربی اروپا په لور حتمې توجه وکړي.

مصلح الدین اغا د قاسم پیغام په ډیر غور اودقت سره واورید او تر سلطانه پورې یې دهغې د وروسولو ژمنه هم ورسره وکړه ، اوس نو دقاسم له پاره په دې ځای کې ددې نه زیات تم کیدل مناسب نه و. هغه غوښتل سمدلاسه بیرته ستون شي ، په دې خاطر یې دمصلح الدین څخه اجازه واخسته اوپه همغه لاره چې راغلې و دهمغې په تیارو کې پټ او بیرته ستون شو ، مصلح الدین اغا او دهغه سره یوځاې عسکر په خپل ځاې حیران دریان ولاړ و او د شپې ددغه مسافر لاره یې تر ډیره پورې کتله.

قاسم چې په کوم رفتار سره راغلې و په همغه رفتار بیرته لکه د مرغه په څیر الوت اوروان و. خو په یوځاې کې یې یو ناڅاپه د خپل آس واګې راښکودې. ځکه دهغه تر مخه په ناڅاپې توګه د یوناني فوځیانو یوه ډله را ووتله . په دې ډله کې یواځې پنځه عسکر و. دوې د قاسم په لاره کې لکه د دیوال په شکل و دریدل او د قاسم د تیښتې ټولې لارې یې و تړلې. دیوناني عسکرو په لاسو کې تیزې تیرې لوڅې تورې وې چې په تیاره کې د ورایه ځلیدې. دوې د قاسم تر مخه په یوه لیکه کې ولاړ و. قاسم هم یوه اوږده ساه واخسته او خپله توره یې دتیکې څخه را وویسته. ددې پنځو یوناني سپاهیانو څخه یې یوه چې ښې لورې ته ولاړ و دقاسم څخه په غوریدونکې اواز سره وپوښتل:

« ته څوک یې؟ او په دې وخت کې له کومه ځایه را ځې ؟ »

قاسم نه غوښتل ددوې تر مخه خپل ځان د یوه راهب په څیر را څرګند کړي. په همدې خاطر یې دماهې نیونکو په څیر لهجه خپله کړه او دوې ته یې وویل:

« ماهي نیونکې یم ، محترما ! د خپلې یوې ورکې شوې تورې د لټون په خاطر وتلې وم ، راباندې ناوخته شو ، خو پیدا مې نه کړه او اوس بیرته خپل کلي ته روان یم.»

خو قاسم ته دې درواغو نجات ورنه کړ ، ځکه چې یوه یوناني عسکر هغه پیژندلې و ، په اسانۍ سره دهغه دپیژندلو یو علت داو چې هغه همدا نن سهار هغه د مقرون سره یو ځاې درومي راهب په کالیو کې کتلې و. په دې اساس هغه عسکر په ډیر قهر سره په داسې حال کې چې خپله توره یې په لاسو کې لوبوله ، قاسم ته وویل چې « ته درواغ وایې ،ماته وپیژندلې ، ته ماهي نیونکې نه یې. بلکه ته همغه رومي راهب یې چې همدا نن سهار یې زمونږ سالار په اړه مونږ ته خبر راکړی.....ته به زمونږ سره ځې ، ته اوس زمونږ دڅارنې لاندې یې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم خپل ځان په تلک کې ګیر وکوت. دهغه راز رابربنډ شوې و ، او ددې عسکرو سره یو ځای مقرون ته په ورتلو سره دهغه وژل سل په سلو کې پیښیدل. په دې اساس قاسم خپله توره را وویسته او په یوه ځل یې په هغو پنځو باندې را کیښودل. ډیر وخت شوې و چې هغه ته دخپلو متو د ازمیښت له پاره زمینه نه وه برابره شوې ، هغه د یوه وږي زمري په څیر په یوناني فوځیانو باندې حمله وکړه او دهغوې د شمیرې د ډیرښت د پروا کولو پرته یې پر هغوې یو په بل پسې مرګوني ګذارونه پیل کړل ، دهغه توره د برق او تندر په څیر ددښمن په جسمونو باندې را پریوته. دشپې په تیارو کې د تورو یوله بل سره ټکر په فضا کې د اور بڅرکي پریښوول او د ټنګ او ټونګ اوازونه یې هم تر ډیره پورې تلل.

د قاسم د تورې د وهلو او د د دوو په ځای د څلورو لاسونو په تیزۍ سره په خوزولو د یوناني عسکرو اوسان ور خطا شول ، خو بیا هم هغوې غوښتل قاسم را محاصره کړي خو هغوې په پرلپسې توګه د شرمناکه ناکامۍ سره مخکیدل. تر څنګ یې د قاسم تورې په یوه وخت کې دوه سپاهیان د زمکې خاورو ته ورسول ، او آسونه یې و تښتیدل. د خپلو دوو ملګرو په داسې وژل کیدو باندې دهغو پاته درې عسکرو اوسان هم ورخطا شول خو قاسم هوډ کړې و چې دهغوې له ډلې څخه به یو کس هم ژوندې نه پریږدي. ځکه دې خلکو دقاسم اصلیت پیژندلي و په دې خاطر قاسم غوښتل دهغه د رازدا پیژندونکي باید ټول له منځه یوسي اوبیا کلی ته ستون شي. د قاسم توره یو ځل بیا د یوه بل عسکر په سر داسې راپریوته چې هغه یې دوه ټوټې کړ ، دپاته دوو عسکر و له پاره دا هیبت ناکه منظر د زغم وړ نه و ، په دې خاطر یې د تیښتې لاره ونیوله او دجګړې څخه یې دخپلو پښو د ویستلو له پاره خپلو اسونو ته پوندې ورکړې. دهغوې مخه د « ورمیلي کلا » په لور وه ، قاسم هم خپل آس دهغوې پسې کړ ، او د ځغلیدونکې آس د زین څخه یې ځان را کوږ کړ او د خپلې د غشو د خلطې څخه یې یو تیر را وویست اوهغه یې په کمان کې کیښود ، دا غشې د یوناني فوځې په ځای دهغه په اس کې ورننوت ، اس نا ارامه شو او یو خوا بلخوا یې منډې کړې او بیا یې په خپل ځان سپور کس په زمکه را وویشت. دغه یونانی عسکر پخپله هم د زخمې آس په شا خپل ځان دکنترول نه بیرون وکوت و او په دې ترتیب په زمکه راپریوت. خو د هغه بدبختي داوه چې دهغه یوه پښه د آس په رکاب کې نښتې پاته شوه ، دغه زخمې ځغلیدونکې نا ارامه آس د خپل راپریوتې مالک د پروا کولو پرته هغه په ځان پسې را ښکود او دننه ځنګل ته یوړ. د را پریوتې عسکر سر په زمکه د کاڼو سره ټکریده نو قاسم فکر وکړ چې هغه ژوندې نه شي پاته کیدې. په دې اساس هغه یوه لمحه هم تم ونه کړ اودهغه بل یوناني عسکر تر شا یې خپل آس ور وځغلاوه ، اوس نو هغه تښتیدلې عسکر یوکس و او هغه چې کومې لورې ته ورته قاسم هم همغې لورې ته پسې ور روان و. خو پخوا له دې چې هغه قاسم ته په ګوتو ورشي ، رومیلي کلا ته په ورننژدې کیدو سره ترکي عسکرو هغه کتلې و ، د ترکانو د ساتونکو یوه ډله یې مخته ولاړه وه، کله چې یوناني عسکر خپل ځان د څلورو خواو څخه محصور وکوت نوسمدستی یې خپله توره و غورځوله اودخپل ژوندې پاته کیدو خیر یې وغوښت ، اوس نو دقاسم په څیر د یوه غیرتمنده جنګجو له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ضروري وه چې هغه ژوندې پریږدي. خو هغه د قاسم د راز څخه خبر شوې و. اودا خبره دهغه د ستر مقصد دترلاسه کولو په لاره کې زیانمنه ثابتیده. په دې خاطر قاسم د هغه د وژلو په ځاې مسلمانو سپاهیانو ته په لوړ اواز وویل چې : «دا یوناني عسکر دې..... سمدلاسه یې و نیسئ»

دمصلح الدین اغا ساتونکې مخته راغلل ، او دغه یوناني عسکر یې په خپله محاصره کې واخست. قاسم دا هم نه غوښتل چې مسلمان عسکر دې د ماهی نیونکو په کلې کې دهغه ځاې ځیږي څخه خبر شي ، هغه لږ څه فکر وکړاو بیا یې د مصلح الدین اغا په نوم غږ وکړ. خو مسلمانو ساتونکو هغه ته وویل چې دهغوې سردار اوس دهغوې سره نه شته. دې مسلمانو ساتونکو قاسم دلته په دویم ځل کوت. اوهغوې پیژندلې هم و ، قاسم هغوې ته حکم وکړ چې دا بندي دې همغې ته ور حواله کړي او یا دې یې د راز د رابربنډولو له ویرې سمدلاسه له منځه یوسي. ځکه دا کس د یوه ډیر مهم راز څخه خبر شوې و . دقاسم د خبرې داوریدو سره سم یو ګرم مزاجه ترکي عسکر را مخته شو او دیوې لمحې د ځنډ پرته یې د یوناني عسکر په ګیډه کې خپله اوږده نیزه ور ننویستله ، فضا کې یوه چیغه شوه اوپه دې توګه هغه یوناني عسکر دزمکې سره زمکه شو.

اوس نو قاسم یو ځل بیا دکلي په لور لکه د مرغه په شیر الوت. هغه غوښتل چې ژر تر ژره خپل ځاې ته ځان ور سوي ، همغه و چې دخپلو تلو څخه پوره یو ساعت وروسته قاسم بیرته د خپلې جونپړۍ تر شا ولاړ و. هغه څو لمحې دمخه دخپله اسه راښکته شوې و او په پښو د خپل د اوسیدو ځاې په لور ور روان و. هغه ته دخپلې جونپړۍ په کړکیو کې د رڼا نښې تر سترګو شوې ، هغه خپل آس هملته د خپلې جونپړۍ تر څنګ په ونو بوټو کې و تړه. اوپه خپله د اوسیدو د ځاې ددروازې په لور ورغې. خو ددروازې نه بیرون یې په تیاره کې څوک ناست وکوت ..... خو لږه شیبه وروسته یې روزي پیژندلې وه..

قاسم بې له ځنډه د روزی خواته ورغې ، روزی په خندانه توګه دهغه ښه راغلاست وکړ اوبیا یې په لږه شوخۍ سره ورته وویل:

« په جونپړۍ کې دننه مقدس پلار په عبادت کې مصروف دې. هغه ماته دلته دکیناستو حکم کړې دې ترڅو څوک دننه ورتلو ته پرې نه ږدم ،په دې خاطر تاسې دننه نه شئ ورتلاې...»

قاسم د روزي په خبرو د خندا نه شین شو او ددې حکمت په خپلولو سره یې د روزی ډیره ستاینه وکړه. بیا یې روزي ته وویل چې هلته د جونپړۍ تر شا یې خپل آس تړلې دې ، هغه باید سمدلاسه دکلي د آسونو په اخور وتړل شي .....روزي دحکم دتعمیلولو له پاره سمدلاسه راپورته شوه، قاسم د روزی د نشتوالي نه په ګټې اخستو سره جونپړۍ ته ننوت او خپل کالي یې بدل کړل ،ځکه د جنګ په وخت کې دهغه کالي شکیدلي و اوپه ځینو ځایو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې د وینې څاڅکي هم تر سترګو کیدل. قاسم خپل لباس بدل کړې و ، خو پخوا تر دې چې هغه دخپله مخه د سپاهیانو د وینو څاڅکي پاک کړي روزي پرې ناڅاپه را ننوتله او قاسم ته یې وویل:

« ستا د تلو وروسته ،زما پلار ستا په اړه له ما پوښتلي و. او یو ځل هغه بدذات باقو هم ستا سره دکتلو له پاره راغلی و. خو ما هغوې دواړو ته ډاډ ورکړ او تم مې کړل.

« باقو؟ ....کوم باقو ؟»

خو روزي قاسم ته د ځواب ورکولو په ځای تندې تریو کړ او د قاسم په مخ یې د وینو دداغونو په کتلو سره ترې وپوښتل:

« دا ....دا څه دي ؟ ... ستا په مخ باندې د وینو څاڅکي .... ولې ......دا څه در پیښ شوي دي ؟ .... ته خو به نه یې زخمي شوی .....؟»

قاسم بې ځوابه شوی و او سمدلاسه یې لستوني راپورته کړ او دمخ څخه یې د وینو د څاڅکو د پاکولو هڅې پیل کړې. او ویې ویل: نه ، زه نه یم زخمي شوی ، بس په لاره کې یو څو غلو راباندې حمله وکړه،اودهغوې سره مې تر لږه وخته پورې کشمکش درلود.»

قاسم نه غوښتل بله کومه بهانه جوړه کړي ، ځکه چې هغه ته معلومه وه چې سهار وختي به د یونانی عسکرو د مرګ خبر د ځنګل داور په څیر په ټوله سیمه کې خپریږي، خوروزي په حیرانونکو سترګو قاسم ته کتل ، قاسم د روزي دکتلو دانداز څخه په ویره کې شو . اوپه ډیر بیړه یې دروزي د کمزورتیا څخه د ګټې اخستو په خاطر هغې ته وویل:

« روزي ! ته دومره حسینه اوښایسته یې چې ماته په خپل دغه راهبانه ژوند باندې پښیمانتیا راځي. کاشکې چې زه راهب نه وي اویو عام انسان وای...»

دقاسم د لهجې دد غه حسرت په کتلو سره روزي هر څه له یاده وویستل.اودهغه ځوان عرب په سترګو کې همدا سې ورډوبه شوه. اوس نو قاسم روزي ته د تللو اجازه ورکړه تر څو هغه خپل په وینو ککړ کالي پریمنځلې شي.

روزي ولاړه ، اوقاسم د جنګ ټولې نښې نښانې له منځه یوړې. خو راتلونکې سهار د ټولې سیمې له پاره دقیامت په څیر ګرزیدلې و. د پنځه یوناني عسکرو د وژلو خبر د ابنای فاسفور س څخه نیولې ان د قسطنطنیې تر قصره پورې رسیدلې و . نن مقرون لکه دلیونې سپې په څیر په هر هر ځای کې خوله اچوله. هغه په هرې پوستې باندې وګرزید او د ډیرو کلو او بانډو اوسیدونکو ته یې اخطارونه اوګواښونه ورکړل. شهنشاه ته یې د خبر ورکولو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره د خلکو یوه ځانګړې ډله ور واستوله او په خپله د یوې څلور سوه کسیزې عسکرې ډلې د برابرولو په هڅو کې بوخت شو. هغه غوښتل چې د رومیلي کلا د جوړولو کارکونکي مسلمانان له منځه یوسي.

د بله اړخه انجنیر مصلح الدین اغا ته هم هره ګړۍ خبرونه ور رسیدل، په همدې خاطر هغه خپل ټول عسکر او انجنیران را ټول کړل او ضروري لارښوونې یې ورته وکړې. نن د ماهي نیونکو په کلی کې هم ډېره بده ورځ وه. د هر کس په زړه کې د یوناني عسکرو د وژلو هیبت ناست و. یوازې روزې وه چې په ویره کې نه وه بلکه حیرانه وه. هغه په دې فکرونو کې ډوبه وه چې دهغه دخوبونو شهزاده یوازې ځوان او ښایسته رنګه نه دی بلکه جنګجو او میړنی هم دی، هغه په دې خبره هم حیرانه وه چې څه ډول د کلیسا یو راهب دغسې یو میړنی شخص ګرزیدلی شي. دهمدې فکرونو په بنسټ د قاسم په اړه دهغې آند مشکوک شوې و. ځکه دغه نوي ځوان راهب په یوه شپه کې په ځانته ځان د یوناني عسکرو پنځه وسلوال کسان له منځه وړي و، هغه په دې فکر کې وه چې هسې نه چې دې ځوان د رهبانیت لباس اغوستې وي! خو دې فکرونو هغه د اندېښنو په ځاې د خوشحالۍ لورې ته ور وړله. ځکه هغې همدا غوښتل چې قاسم رهبانیت پرېږدي او خپل عادي ژوند ته راوګرځي تر څو له دې سره واده وکړي. اوس چې کرار کرار روزی ته د قاسم د نه راهبیت په اړه یقین تر سترګو کیده نو تر څنګ یې په زړه کې خوشحالي احساسوله. خو ټول کلي په غم او مصیبت کې اخته و. یوازې روزي چې په دې خبرو یې فکر نه و خراب شوې. خو بیا یې هم فکر کاوه چې دغه نوي ځوان راهب ولې یوناني پنځه کسه فوځیان وژلي دي؟ هغې غوښتل چې ددې راهب څخه پوښتنه وکړي خو له دې ویریده چې قاسم به دهغې څخه هسې نه چې قاسم ترې دا حقیقت پټ کړي او دخپلو دروازو په واسطه ددې زړه ورمات کړی.

لږ څه نور وخت هم په همدې توګه تیر شو، دقسطنطنیې د قصر څخه دا حکم راغي چې مسلمان عسکر ښار ته را نژدې پرې نه ږدئ او نه ورسره جنګ جګړه وکړئ. خو مقرون دخپلو عسکرو په وژلو ډېر قهرجن و. هغه غوښتل چې په هره توګه چې شوني وي ددې پنځه یوناني عسکرو د وژلو بدله واخلي. هغه انتظار کاوه چې د شهنشاه د درباره به په دې اړه کوم حکم راځي اودهغې حکم سره سم به دغه یوموټې لږ مسلمانان د تیغه تیروي. دهغه څلور سوه سپاره ملګري هر وخت دهغه دحکم لاندې و. مقرون په خپله مرکزی قرارګاه کې منتظر او نا ارامه ناست و چې په باقو یې سترګې ولګیدې، هغه ګوډ ګوډ کیده او دهغه لورې ته را روان و. معلومه نه ده چې مقرون ولې سمدلاسه ټکان وخوړ، هغه د باقو څخه دکوم ښه او ناڅاپي خبر داوریدو هیله درلوده. هغه په خندانه توګه د باقوسره لاس ورکړ اودخپل ځان خواته یې کیناوه.

«وایه! څنګه راغلي یې؟... داسې بریښي چې کومه مهمه خبره دې راوړې ده.» مقرون ورته په ډېرې بې صبرۍ سره وویلې. باقو ورته په ځواب کې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بلې ، هو ! ما يو خبر درکول غوښتل ، چې پرون ماښام دتيارو د خپريدونه وروسته ،زمونږ د کلي راهب په اس سپور شو او د «روميلي کلا » په لور تللې و . اوبيا د يوه ساعت وروسته بيرته راستون شوې .»

د مقرون ته دا خبر دومره مهم ښکاره نه شو . او په لږ څه قهر سره يې وويل: « نوبيا څه وشول ؟... ايا د يوه راهب چيرته تګ راتګ منه دې ؟ هغه به ستاسې په خوا کې بل کوم کلي ته تللې و .»

« نه ! زمونږ د کلي راهب زمونږ په اړخ کې کوم کلي ته نه و ورغلې. هغه چيرې لرې تللې و ،زه په پوره يقين او ډاډ سره ويلې شم چې همدې راهب دغه يوناني عسکر ټول له منځه وړې دي.»

دباقو په خبرو مقرون را نيغ شو او کيناست. بيا يې په پوره شوق سره ترې و پوښتل چې:

« ستا ددې دومره پوخ يقين علت څه شې دې ؟»

« زه يې تاته علت وايم. ته زما خبره په ډير غور سره واوره. پرون سهار ته زمونږ کلي ته راغلې وې او بيادې هلته دغه راهب متنبه کړ. دهغې دعکس العمل دکتلو له پاره زما سترګې ټوله ورځ په دغه راهب باندې ښښتې وې. خوکله چې ماښام شو نو ما وکتل چې راهب د روزي سره پټې خبرې کوې ، زما غوږونه ودريدل. د ماښامه وروسته راهب خپلې کوډلې ته ولاړ . او د کوډلې چراغ يې روښ پريښود. لږه شيبه وروسته روزي راغله او د همدې کوډلې ترمخ يې زنګون وواهه او کيناسته. ما تندي ته ټک ورکړ ځکه چې ددوې دواړو ترمنځه دغه خبرې دغه ډول حرکت د معمول پر خلاف کار و . زه قصدا د همدې راهب دکوډلې په لور ورغلم ، هلته مې د روزي څخه وپوښتل چې مقدس پلار چيرې دې ؟ نو روزي ځواب راکړ چې مقدس پلار هلته په کوډله کې په عبادت کولو مصروف دې ، او هيچاته اجازه نه شته چې کوډلې ته ور ننوځي. زما شک د روزي دخبرو سره نور هم زيات شو په دې خاطر مې پريکړه وکړه چې په کوم ډول د کوډلې دننه حالت و ګارم. خو د کوډلې دروازه همغه لورې ته وه کومې کې چې روزي ناسته وه. بيا زما په ذهن کې يوه بله خبره راغله اوهغه دا چې : بايد د آس داخور په لور ولاړ شم اود راهب آس ووينم. نو زه هغه وخت ډير حيران شوم چې هلته د آسونو په اخور د راهب آس نه و ترلې. زه دآس داخور نه را روان شوم اوپه يوه ډير پټ ځاې کې کيناستم ، نژدې يو ساعت وروسته روزي په داسې حال کې چې د راهب آس يې د قيضې څخه نيولې و د آس داخور په لور راغله او آس يې هملته و تاړه او بيرته ولاړه. دهغې د تللو وروسته ما يوه رڼا را واخسته او د راهب د آس د کتلو له پاره هلته ورغلم ، نوهغه وخت ډير زيات حيران شوم چې ومې کتل چې آس په خولو کې ډوب دې. او دهغې په زين او جسم باندې د وينو ښښې ښښانې دي. بيا ما ته دا ډاډ ترلاسه شو چې هرومرو راهب دکومې ويني تويونکې پيښې د ترسره کولو ورسته راستون شوې ،ما نن ټوله ورځ دهمدې خبرې څخه د خبرولو له پاره ستا دپيدا کيدو هڅې کولې ، خو ستا درک راته چا نه راکاوه. سالارصيب ! زه تاته په ډاډ سره وايم چې همدا راهب ستا د عسکرو اصلي قاتل دې. »

(c) ketabton.com: The Digital Library

د باقو د خبرو دمکملیدو سره سم مقرون سمدلاسه راپورته شو او دخپلې تورې په لاستې یې لاس کېښود او ویې ویل « که چیرې هغه ریښتیا هم قاتل وي نوزه به همدا اوس او همدا ګړی د هغه سر له تنې نه جدا کړم.»

مقرون په ډیر ټینګ عزم سره دا خبره کوله. دهغه ددې عزم سره د باقو سترګې را خلاصې شوې ، مقرون د باد اوتوپان په څیر بیرون را ووت. اودخپله ځانه سره یې د پنځوسو عسکرو یوه ډله هم واخسته. لږه شیبه وروسته دغه ټول د ماهی نیونکو د کلي په لور الوتل.

د بله اړخه په کلي کې قاسم او روزي د کلي څخه لږڅه لرې د انځیرو د ونو په سیورې کې ناست و او په خپلومنځو کې یې خبرې کولې، نن روزي ډیره خوشحاله وه. ځکه نن هغې ته دخپلو خوبونو شهزاده تر لاسه شوې و. یو ډیر ښایسته ، د ښه قد و خال او جنګجو ځوان د هغې سره مینه کړې وه. حال دا چې قاس به څه ډول د روزی سره مینه او محبت کړي واي ؟ هغه خو لا د پخوا څخه د خپل یو ورک شوي محبت د قاتل ابوجعفر څخه د «مارسي» د پوښتنې له پاره دلته راغلې و خو هغه ته دهغې محبت څخه هم خپل مقصد اوپروګرام ډیر اهمیت درلود. اودهغه مقصد د قسطنطنیې د دفاعي نظام په اړه کره معلومات تر لاسه کول و. هغه خو روزي دخپل ځان سره ملګرې کړې وه تر څو د ماهی نیونکو په کلي کې یو څو شپې په ارامه تر سره کړي.... همداراز هغه د روزی سره د درواغو کومه ژمنه هم نه وه کړې. خو هغه ته دا په ډیره ښه توګه ډاګیزه شوې وه چې روزی اوس د هغه په اړه په غلطه انګیرنه کې را ښښتې ده. هغه همدلته د روزي تر څنګ ناست و. په همدې فکر کې و چې د روزی کوچنۍ خور چې یولس یا دولس کلنه نجلۍ وه په ډیره تیزه منډه دوې ته را ورسیده. او دخپلې ساه د جوړولو پرته یې دوې ته وویل:

« مقدسه پلاره !.... د یوناني فوځونو همغه پروني سالار د ګڼ شمیر سپرو عسکرو سره یو ځای لوڅې تورې په لاسو کې نیولې او په ګړندۍ توګه زمونږ د کلي په لور را روان دي. مونږ په هغه غونډۍ لوبې کولې او هغوې مو وکتل چې د کلي په لور په تیزۍ سره را روان دي.»

قاسم سمدلاسه راپورته شو او د یوه پورته ځاې په لور یې ورمنډه وکړه او ودرید ، په خپل تندي یې د لاس سیورۍ وکړ اودغرب په لور یې وکتل. د لمر پریوتو ته لا ډیر وخت و. دروزی خور ریښتیا ویل ، دمقرون اس سپاره اوس کلي ته ور رسیدونکې و. دا خو ډیره دخوشحالۍ خبره وه چې قاسم د روزي سره یوځاې دکلي څخه بیرون راوتلې اودانځرو د ونو په سیورې کې ناست دي. روزي چې د لرې څخه خپل کلی ته لوڅې تورې په لاس د یونانیانو داسې ورتګ وکوت نو وویریدله او رنګ یې تک ژیړ شو. هغه سمدلاسه قاسم ته ددې ځایه د پټیدو د ویستلو مشوره ورکړه ، دقاسم له پاره هم داسې کول مناسب و. خو هغه به د سپرلۍ پرته ، له دې ځایه په پټو څنګه تښتیدلې وې. په دې اساس روزی قاسم ته د کلي څخه لرې په یو پټځاې کې د پټیدو وویل اوپخپله د آس د راوستلو له پاره دکلي په لور ور روانه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقرون د ليوني سپي په څير کلي ته ورغي او سمدلاسه دکلي دغه يوائني کوچني چرچ ته ،چې د يوې کوډالې څخه جوړ شوې و ورننوت. دهمدې چرچ تر څنګ د قاسم د اوسيدو ځاې هم و. کله چې يې راهب په چرچ کې ونه موند نو سمدلاسه يې د راهب د اوسيدو ځاې ته ورمنډه کړه ،خو قاسم يې هلته هم و نه موند ، نو د قهره تک سور شو ، تر دې وخته پورې د کلي سردار او نور واړه او زاړه ټول ددې چرچ تر مخې را ټول شول. د پنځوسو وسلوالو کسانو ډله هم همدلته منتظر ولاړه وه. مقرون د غصې اوقهر نه سور راووت او بيرون يې د کلي سردار ته اواز کړ ، دروزى پلار چې پخپله ډير قهرجن و د مقرون مخې ته راغې ، مقرون دهغه د کتلو سره سم خپله توره را پورته کړه اودهغه په سينه يې کيښوده:

« مقدس پلار مو چيرې دې ؟ زه همدا اوس او همدا شيبه دهغه سر غواړم.»

د روزى پلار چې لا دپخوا څخه دقهره اوغضبه تک سور اوختي و د مقرون په دې خبرو نور هم وقهريده او په خپله سينه يې د ايښوول شوې تورې کومه پرواه ونه کړه او په غضب سره يې وويل:

« سپه سالاره ! ته دخپل حد څخه بيرون وځې ، زه به همدا سبا سهار د قيصر په دربار کې ستا له لاسو شکايت وکړم .... تا پخوا هم زمونږ د ميلمنو سپکاوي کړې دې،مونږ د کلي خلک ټول په يوه خوله تا ته وايو چې ته د معمولي مذهبي اختلافاتو په اساس زمونږ دروند او عزتمند راهب مه تنګوه. او که نه دا کار به ستا له پاره ښه نه وي.

خو د روزى پلار ته دا ډاګيزه نه وه چې د راهب مسئله دومره کوچنۍ اومعمولي مسئله نه ده چې هغه يې ګڼي. دهغه دخبرو دختميدو سره سم مقرون خپله توره په هوا کې پورته کړه او سمدلاسه يې پرې د زوړ سردار سر پرې کړ..... د سردار د سر دپرې کولو نه وروسته مقرون په لوړ اواز سره وويل :

« دکلي خلکو ! ستاسو څخه هر څوک چې ددې سردار اويا ددې راهب دوستان وي نومخته دې راشي ، زه نن ستاسو د راهب دسر دپرې کولو له پاره راغلې يم.

خو دکلي هيڅوک مخته را نه غي. د زاړه سرد ار وژلو ټول په وحشت او دهشت کې غورزولې و. مقرون بوځل بيا خپله خبره په لوړ اواز تکرار کړه ، دهغه دغه دروند اواز د هوا په څپو باندې سپور دکلي بل اړخ کې د روزى غوږو ته هم ور رسيدلې و. روزي خو د راهب له پاره دآس د ور وړلو پسې راغلې وه خو دخپل پلار د مرګ د اوريدو سره سم يې هر څه له ياده ووتل. هغه لکه د ليونۍ په څير د خلکو د ټولې په لور ور منډې کړې ، غوښتل يې د چرچ په مخ کې دخپل پلار لاش ته ځان ور ورسوي، هغې دپاګلو اوليونيو په څير چغې سورې وهلې ځکه هغې ته يې پلار دهر څه څخه زيات محبوب و. مور يې ترې هم د کوچنيوالي په وخت کې جدا شوې وه. پلار يې د ا او ددې کوچنۍ خور لکه د مور په څير پاللي وو. هغې ته په خپله هم نه وه معلومه چې د راهب نيول د مقرون

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره څومره قيمت لري. هغې رامنډې کړې او د خپل پلار په لاش باندې يې ځان را و غورځاوه او په زوره زوره يې چغې ووهلې ، مقرون هغه کتله ، هغه خپله په وينو ککړه توره را واخسته او د روزي لورې ته راغې او په ډېره سخته ژبه يې ورته وويل:

« نجلۍ !..... ستا هغه مقدس پلار چيرې دې چې ته ورسره عشق او معشوقي کوې؟ژر يې راته ووايه او که نه ته به هم د خپل ژوند څخه ډېره ژر بېغمه شې»

خو مقرون ته د روزي ځواب غير متوقع شانته و. ځکه روزی ورته وويل:

« هو !هو ! .....ته ما هم ووژنه. ځکه اوس نو زما د ژوندي پاته کيدو ارزښت هم له منځه تللې دې. زما پلار له منځه ولاړ ، زه هم اوس نور په دې دنياکې اوسيدل نه غوارم.»

هغې په ډېره بده توګه ژړا اوفرياد کاوه او خپل حواس يې هم له لاسه ورکړي و چې د مقرون دخبرو ځواب يې ورکړې واې. همغه و چې مقرون دهغې د حالت د کتلو سره سم خپلو عسکرو ته حکم وکړ چې روزي له ځانه سره مرکزي چونۍ ته يوسي. په دې وخت کې يې د کلي خلکو ته مخ کړ او ورته يې وويل: چې هغه د هغوې د سردار لور نيولې او له ځانه سره يې خپلې پوستې ته وړي. دمقرون عسکر رامخته شول اونازک اندامه روزي يې په خپلو سختو لاسونو کې و نيوله. پاته سپاهيانو ته مقرون حکم وکړ چې هغوې دې د کلي څلورو اړخونو ته او ان تر ځنګله پورې و غځيږي او د ځوان راهب لټه دې وکړي.

دمقرون عسکرو روزي له ځانه سره يوړه. اوباقو هملته په کلي کې ولاړ پاته شو او روزی ته يې کتل. قاسم لا تر اوسه هم هملته په يو پټنځاي کې پټ ناست و. هغه غوښتل د ماښام د تيارو نه مخته يو آس تر لاسه کړي ، هغه په ډېره بې صبرۍ سره د روزي د بيرته راستنيدو انتظار کاوه ، دلمر د پريوتو نه لږ څه مخته يې چې کله د روزي د راتلو هيله له لاسه ورکړه نو ډېر نا ارامه شو او په ذهن کې يې د خطر زنګونو وهل پيل کړل. په دې فکر کې شو چې حتما کومه داسې خبره شته چې روزي يې دلته د راتلو څخه و ځنډوله. هغه په همدې فکر کې و چې د لرې څخه يې د يوه آس د شنهار اواز واوريد. هغه داسې و انګيرله چې روزي له ځانه سره آس را خستې او را روانه ده. سمدلاسه د پټنځاي څخه بيرون راووت. خو په خپل مخکې يې يو يوناني عسکر چې توره يې لوڅه په لاس کې نيولې وه ولاړ وکوت. قاسم دخپل راهبانه لباس لاندې دپټ کړي خنجر په راويستلو کې دريغ ونه کړ ، دغه يوناني هم قاسم د يوه راهب په څير پيژندلې و. قاسم پيدل و او يوناني په آس سپور و. دواړه يو دبل مخته را غلل.....اوبيا د لمر دلويدو نه مخته قاسم هغه يوناني له تيغه تير کړ او دهغه آس يې واخست او د روميلي کلا په لور باندې ولاړ......

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلح الدین اغا په یوې جدا خیمه کې د قاسم ټولې خبرې واوریدې او دقاسم په غوښتنه یې ددې کلي د حال د معلومولو له پاره دوه تجربه لرونکې هوښیار سپاهیان د لیږلو له پاره تیار کړل. هغه دا سپاهیان بیرته و لیږل او د راستنیدو په وخت کې یې د خوراک یو پطنوس په لاس کې نیولې و او را غې. خیمې ته د راننوتلو سره سم یې قاسم ته وویل: « قاسم بن هشامه ! ستا لمړنې خبر مې سلطان ته پرون ور لیږلې دې....را ځه اوس ډوډۍ هم راغله .....

اغا دسترخوان خپور کړ او د ډوډۍ لوښې یې پرې کیښودل « د ابنای فاسفورس »ماهیان خو قاسم بن هشام د ځو ورځو راهیسې خوړل ، خو د زیتون په تیلو کې وریته کړل شوي ماهیانو ورته خپل وطن او هیواد را یاد کړ ، که څه هم د روزې په اړه یې اندیښنه درلوده خوبیا یې هم د خوراک څخه پوره پوره ګټه پورته کړه. د خوراک د خوړلو په وخت یې د مصلح الدین اغا څخه و پوښتل:

« د کلا تعمیر تر کومه ځایه رسیدلې ، سلطان ورته په ډیره بې قرارۍ سره منتظر دې»

مصلح الدین اغا ورته په خندا کې وویل چې « مونږ په ۲۴م د اپریل ددې کلا د تعمیر کار پیل کړې دې او نن ۱۸ م د مئ مو ددې د تعمیر کار تر څلورمې برخې پورې رسولې دې. که چیرې ددې په تعمیر باندې همدا ډول کار و کړل شي نو شونې ده چې د اګست په میاشت کې یې تعمیر تکمیل کړل شي. دکلا ټوله زمکه درې زره متره ټاکل شوې ده چې په کې اولس برجونه هم شامل دي ، په دې برجونو باندې به ستا ددوست «اربان» په لاسو جوړ کړل شوي توپونه نصب کړل شي. ما ددې کلا نقشه داسې را جوړه کړې ده چې که د هوا څخه ور ته وکتل شی نو د «محمد ص»....لفظ به لیکلې تر سترګو کیږي. په دې کلا کې درې ستر برجونه جوړیږي چې اوږود والی به یې تر ۹۰ فټو پورې رسیږي ، ما ددې برجونو لاندېنیو دیوالونو پلنوالې نهه متره کړې تر څو برجونه ډیر قوي او مضبوط و دریږي »

« خو ددومره پلن دیوال لوړوالې به په یقیني توګه کم و ساتل شي که څنګه ؟»

« هو ! ددیوال پلنه برخه به پنځه متره او تنګه برخه به یې پنځلس متره پورته کیږي.»

قاسم په ډیر خوند سره د روميلي کلا د تعمیر په اړه تفصیلات اوریدل. او تر ډیره وخته یې دهمدې کلا په اړه د مصلح الدین اغا سره خبرې کولې. ان تر دې چې هغه خبر راوړونکې بیرته را ورسید. دغه سپاهیانو وویل چې: یوناني سالار مقرون د کلي سردار وژلې دې اودهغه ځوانه لور یې تښتولې ده .....د قاسم له پاره دا خبر د یوې زلزلې په څیر ثابت شو. ځکه هغه په دې پوهیده چې زوړ سردار ته دغه مصیبت دهمغه په خاطر ور رسیدلې دې. اوبیا سپاهیانو دا هم ویلي و چې هلته د رومن کتولیک د ډلې دیوه راهب لټون روان دې ،ځکه هغه د شپږو

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوناني عسکرو د وژلو نه وروسته تښتیدلي دي ، سپاهیانو خبر ورکړ او نور بیرته ولاړل. مصلح الدین اغا قاسم ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« اوس به څه کوو ؟.... مقدس پلاره ؟»

خو د مصلح الدین اغا ټوکو قاسم خوشحاله نه کړ. البته قاسم لږ څه فکر وکړ اوبیا یې وویل: « مونږ باید د سردار دغه بې ګناه لور را خلاصه کړو. ځکه په هغوي دغه ټول مصیبت زما په خاطر راغلي دي.»

ددې نه وروسته دا خلک دشپې تر ډیره پورې د روزي د خلاصون د پلانونو په اړه په خبرو کې بوخت شول. اوبیا یې یو ډیر په زړه پورې حکمت خپل کړ چې دسهار دلمانځه وروسته یې د هغې دپلې کولو هوډ اوعزم وکړ.

سهار وختي مصلح الدین اغا او قاسم د خپلو تکړه فوځیانو یوه پنځوس کسیزه ډله و ټاکله او د مقرون دمرکزي ځارن ځاې په لور چې د«پاسفورس» په غاړه پروت و ، ورغلل. دهغوي اسونه په ګړندۍ توګه هغه لورې ته روان و اوداسې بریښیدل لکه هغه لورې ته چې ور الوزي. لا تر اوسه د لمر لمړنۍ وړانګې نه وې راخپرې شوې چې دمصلح الدین اغا دغه عسکرۍ ډله لکه د توپان په څیر د مقرون عسکري مرکز ته ور ورسیده. دا مرکز په یوه ډیر کوچني تعمیر کې جوړ کړل شوې چې څلورو خواو ته یې د انسان په قد دیوالونه ولاړ و. په منځ کې یې څلور پنځه خوني د خټو اوتیږو څخه جوړې کړل شوې وې. دعمارت په یوه کونج کې یو لوې برج هم ولاړ و چې په هغې کې د مقرون دوه کسه غشي ویشتونکي د ډیرو شرابو د څښلو له امله بې هوشه پراته و. دمصلح الدین اغا عسکري ځوانانو دسترګو په رپ کې په دې مرکز حمله وکړه او په خونو کې دننه پراته د خرګوش په خوب ویده یوناني ټول عسکر یې د تیغه تیر کړل. هلته په برج کې ناست یوناي عسکر هم له منځه ولاړل او په دې مرکز کې هیڅ کس ژوندي پاته نه شو. خو مقرون اوروزي هلته موجود نه وو.

او هغوي به څه ډول ددوي لاسو ته را تلل ؟ هغوي خو د تیرې شپې راهیسې ددې ځایه وتلي و ، مقرون دخپله ځانه سره په زنځیرونو کې تړلې روزۍ د « غلاطه د برج» په لور وړې وه ، ترڅو هلته د روزي د ځوانۍ څخه پوره پوره ګټه پورته کړي. او د غلاطې برج ددې ځایه پوره لرې پروت و. دا یو پخواني زوړ څو پوړیزه مینار و چې پلنوالې یې دومره و چې انسان پرې د یوه سهي عمارت ګمان کولې شو. په دې برج کې لاندې باندې کمرې وې اود یوناني فوځیانو په ولکه کې و. دمقرون مرکزي دفتر هم همدلته و او دهمدې ځاې دفوځي څوکیو ځارونکې هم و. دا برج قسطنطنیې ته نژدې د ګولډن هارن په څنګ کې جوړ کړل شوې و. دغلاطې برج په ۵۰۷ کال بازنطینې پادشاهانو د جهازونو او کشتیو دلارښود په څیر « د رڼا کور یا لائټ هاوس» په توګه جوړ کړې و. دا ډیر اوږود و او ډیر منزلونه یې درلودل. مقرون غوښتل خپله دا شپه د روزي سره په همدې برج کې تیره کړي ، هغه به ټوله شپه شراب څښل او د روزي په عزب به یې حملې کولې خو روزي لکه د یوې وینه تویونکي پیشو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځير هغه خپل ځانته نه پرېښوده. که رېښتيا هم مقرون په هوش کې واې نو د روژې د عصمت خوندي پاته کيدل شوني نه و. خو د زياتو شرابو د څښلو په اساس هغه خپل ځان نه شو کنترولولاې او ټول وجود به يې لړزيده. بلاخره د سهار په وخت کې يې سترګې سره ورغلې، او په دې توګه يې روژې هغه وخت د شرنه خلاصه شوه.

د ورځې ناوخته د مقرون سترګې په يوه ډير بد خبر سره پرانستلې شوې..... ځکه چا د هغه په مرکزي پوسته باندې حمله کړې وه او د هغه ټول عسکر يې له تيغه تير کړي و. د مقرون له پاره دا يو تباه کونکې خبرو. ځکه چې هغه د قسطنطنيې د قيصر تر مخه د خپلې مرکزي پوستې څخه د خپلې غيرحاضرۍ کوم دليل نه شو وړاندې کولې. سخت وويريد او د لمړي ځل له پاره ورته داسې ډاګيزه شوه چې هغه مغرور چې دوې ورته عيسايي راهب وايه، هغه د سره راهب نه و، ځکه چې په دغه مرکزي پوسته باندې حمله کول د يوه کس کار نه د ې او مقرون په دې هم پوهيده چې دلته يې ډير دښمنان مسلمانان دي. څنګه يې چې په ذهن کې داخبره را وګرزيده چې دا حمله مسلمانانو کړې ده نو انديښنه يې نوره هم زياته شوه. اوس نو د هغه تر مخه بله لاره نه وه چې شهنشاه ته د دې خبر د ورسيدو تر مخه هغه د روميلې کلا د مسلمانانو څخه بدله واخلې. روميلې کلا د هغوې څخه په پنځه ميله واټن کې جوړيده. او د مقرون سره په دې وخت کې څلور سوه وسلوال کسان موجود و و. مقرون د غلاطه د برج د اوم منزل څخه را کيوت او يوه کشتۍ يې و نيوله او د ګولډن هارن د دروازې څخه تير شو او بيرته په هماغه ساحل باندې ښکته شو چې تيره شپه ترې د برج غلاطه په لور راغلې و.

په دې ساحل د هغه عسکرو خيمې وهلې وې، مقرون په ډير احتياط سره خپل عسکر له ځانه سره واخستل، هغه له دې ويريده چې هسې نه چې د ديوالو څخه د بيرون حالاتو څخه د ديوال دننه شهنشاه خبر شي. د ښار څخه په لرِ واټن کې مقرون خپل آس ته پونده ورکړه، اوس نو د څلور سوه وسلوالو سپرو لښکر دخاورو او ګردونو په وريځو کې د ورميلې د کلا په لور ور روان دی...

د مصلح الدين اغا تيز رفتاره جاسوسانو، هغه ته په دې اړه د وخت نه مخکې خبر ورکړې و. کله چې د مقرون د يوناني عسکرو ډله روميلې کلا ته ور نژدې شوه نو هلته ورته تمکيدل اړين وګرزيدل. ځکه مخکې ورته د روميلې کلا عسکر تيار په ليکو کې ولاړ و. مصلح الدين اغا مقرون ته د يوه لښکر په بڼه ښه راغلاست ووايه. او سمدلاسه يې د مقرون په عسکرو باندې حمله وکړه. مسلمانان د شمير له اړخه کم و او د هغوې د سپرو شميره هم د اتياو په شاوخوا کې وه. او د پياده جنګيدونکو شميره هم تر سلو نه زياتيده. خو په کومه منظمه توګه چې مصلح الدين اغا د جنګ پيلامه وکړه هغه د مقرون د عسکرو د هيلو نه ډيره پورته وه. د سهار په نهو بجو دا جنګ پيل شو او يوائې په نيم ساعت کې پای ته ورسيد او مقرون خپل شاته ګڼ شمير لاشونه پريښول او بيرته د غلاطې د برج په لور په شا و تښتيد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن ورځ د مقرون له پاره د يوه عذا ب په څير راغلي وه. ځکه کله چې هغه د غلاطي برج ته ورسيد نو هلته ورته د شهنشاه پيغام راوړونکي منتظر ناست و. هغه ته د خپل ځان له پاره د قيصر له خوا د مرګ او يا عمری بندي کيدو سزا ترسترګو کيده. خو د شهنشاه په لور د تللو دمخه يې يو په زړه پورې کار وکړ او هغه دا چې په اووم منزل کې بندي روزی يې دڅه ويلو پرته ازاده کړه، شوني ده چې دا به هغه اخري نيکي وه چې په اخري وختو کې يې په کار راغله. او شهنشاه د ټولو پيښو د اوريدو وروسته ورته همدومره سزا ورکړه چې هغه يې د خپلو څوکيو د څارني څخه را بدل کړ او يو عام سپاهي يې وګرځاوه. اودهغه په ځاې يې «ويلاروس» و ټاکه. اوبيا يې د يوه هنګامي حکم په اساس د قسطنطنيې ټولې دروازې و تړلې. دا په حقيت کې د عوامو تر مخه د اضطراري حالت اعلان و. اوس نو د قسطنطنيې خلکو په ښه توګه درک کړې وه چې په قسطنطنيه باندې يوه څواکمنه حمله کيدونکې ده.

د قسطنطين دقيصر له پاره ددې احکامو ګټه دا شوه چې د ښار خلکو چې په هغه وختو کې يې شميره تريولکو زياتيده، د قيصر د مصارفو له پاره په خپلو منځو کې چنده ورکول پيل کړل. تر څنګ يې خلکو د سلطان د مذهبي فکرونو په اړه خبرې او تبليغات بند کړل او د عيسويانو د دواړو ډلو د رايوځاې کيدو له پاره يې خبرې پيل کړې. کله چې شهنشاه د خلکو دا رويه وکتله نو سمدلاسه يې د «سينټ صوفيا» په چرچ کې، چې د شرقي کليسا اوبطريق اعظم ستر مرکز و، ددواړو عيسوي ډلو د يوه متحده مجلس د راغوښتلو پريکړه وکړه، ددې غونډې د مشرۍ له پاره يې د رومي کليسا «پنځم پوپ جان نيکلسن» ځانګړي نماينده «کارډينل اسيډور» ته، چې په دې وخت کې همدلته په قسطنطنيه کې موجود و، ځانګړې بلنه ورکړه.

دديوال نه بيرون د يوناني عسکرو سره د لاس نښتې وروسته، شهنشاه يو بل کار هم وکړ. هغه سمدلاسه د تجربه لرونکو کسانو يوه ډله د سلطان محمد خان لورې ته وليږله. اوهغه ته يې دمسلمانو سپاهيانو د اوسنۍ حملې څخه شکايت وکړ. خوسلطان محمد خان ددې شکايت ځواب د جنګ د ډول د وهلو سره يو ځاې ورکړ. اود شهنشاه دسفيرانو د بيرته راليږلو په وخت کې يې ورته وويل:

«د قسطنطين قيصر ته ووايه چې سلطان محمد خان د يوه فاتح په څير قسطنطنيې ته را روان دې. په دې خاطر هغه ته په کار دي چې د سلطان د فوځونو د ښه راغلاست په خاطر د قسطنطنيې دروازې پرانستې پريږدي اوکه نه د ترکانو اسونه به د شهنشاه دغه ستر ښار د عبرت يوه نښه وګرځوي.»

دسلطان دغه خبرې د شهنشاه په غوږونوکې لکه دتوپ د ګوليو په څير ولګيدې، او هغه يې په ډيره خرابه توګه را ومروره. هغه سمدلاسه ټولو اروپايي هيوادونو ته خپل سفيران و استول او دهغوې څخه يې د دغه ستونزمن وخت له پاره مرسته وغوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم لا تراوسه پورې په روميلي کلا کې و چې د قسطنطنيې د پادشاه د کړچار او نوو اقداماتو څخه ورته خبر ور ورسيد. هغه غوښتل د مصلح الدين اغا څخه اجازه واخلي او د قسطنطنيې په لور ولاړ شي خو په زړه کې يې د روژې سره د شوي تيري اوظلم په اړه درد را پيدا کيده ، هغه هوډ وکړ چې قسطنطنيې ته د تللو مخته به يو ځل هرو مرو د روژې حال احوال ځانته ډاګيزه کوي تر څو دې معصومې پيغلې ته ددې مصيبت نه نجات ورکړاې شي . په همدې فکر کې ډوب د ماهي نيونکو دکلي په لور ور روان شو ، اوس نو هغه د عامو خلکو په څير کالي اغوستي و .اود قسطنطنيې د خلکو خاصه خولۍ يې په سر کړې وه. د روميلى کلا څخه يې يو ځواکمن اوغښتلې آس را واخست او دماهي نيونکو دکلي په لور وخوزيد خو هلته درسيدونه مخته تم شو. هغه دداسې يو چا لټه کوله چې د روژې په اړه ورته سهي معلومات ورکړي. په همدې وخت کې يې سترګې په يوې نهه کلنې نجلۍ ونښتې ، خپل مخ يې په دستمال کې را تاو کړ او هغه نجلۍ ته يې ورغږ کړ ، نجلۍ په يوه منډه د قاسم لورې ته راغله. قاسم هغه وپيژندله ، هغه دهغې کلي يوه عامه نجلۍ وه. اوقاسم يې ډير ښه پيژانده. خو قاسم ترې خپل مخ پټ و ساته او ترې و يې پوښتل:

« لورې ! ستاسو دسردار لور خو يوناني سپاهيانو له ځانه سره وړې وه ..... هغې ته څه پيښ شول ؟»

هغه نجلۍ په ډيره تعجب سره د قاسم مخ دکتلو هڅه کوله او غوښتل يې هغه وپيژني ، خو قاسم ترې يو ځل بيا همغسې وپوښتل ، نو نجلۍ ورته وويل:

« زمونږ دسردار لور روغه رمټه ده او بيرته را ستنه شوې ده ......خو ډيره غمژنه او انديښمنه ده.»

دقاسم زړه ټکان وخوړ. خو خپل ځان يې سنبال کړ او کوچني يې له ځانه رخصت کړ. اوس نو دقاسم بل منزل د قسطنطنيې ښار و. خو په دې فکر کې و چې هلته به څنګه او څه ډول ور داخليږي. ځکه دښار ټولې دروازې بندې وې ، که څه هم ددروازو کړکۍ پرانستې وې خو ښار ته داخليدونکې هر شخص به ډير زيات څارل کيده ، اوبله مهمه خبره دا وه چې قاسم د ښار په جنوبي اړخ کې د ابناې پاسفورس په غاړه و او د ښار د اصلي دروازې څخه ډير لرې واټن کې و. دا دروازه د وچې او دغربۍ هيوادونو په لور پرانستل کيده ، قاسم ته دا ضروري وه چې يا د ښار د سترې دروازې « سينټ رومانس» پورې لرې واټن ووهي يا د ابناې پاسفورس د شاخ ګولډن هارن څخه د کشتۍ په واسطه تير او دښار بندرګاه ته ځان ورسوي.

قسطنطنيې ډيره په زړه پورې نقشه درلوده. دا د اروپا د لويې وچې په غاړه داسيا د لويې وچې تر مخه پرته وه. د اروپا او اسيا دلويو وچو ترمنځ د ابناې فاسفورس همدا شنې اوبه حايل وې. د نن څخه شپږلکه کاله مخته ، کله چې د وچې دغه دوه سترې ټوټې يعنې اسيا او اروپا په سمندر کې د لامبو په واسطه يو بل ته را نژدې شوې نو دواړو په خپلو منځو کې د يوه نه تر درې ميله پورې واټن و ساته اوپه خپلو ځايو کې تم شوې. او قسطنطنيه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ځاى دې چې هلته د دريدو په واسطه د اسيا څخه اروپا او د اروپا څخه اسيا په اسانۍ سره کتلې شي ، اوبيا د قسطنطنيې موقعيت د اروپا په ساحل باندې په ډيره په زړه پورې توګه جوړ کړل شوې دې. که چيرې د فضا څخه ورته وکتل شي نو ددواړو لويو وچو ترمنځ دغه ابنا د غوايي د ورميږ يا سر په څير تر سترګو کيږي چې يواځې يو ښکر لري او هغه هم د وچې په لور راغلې چې په وچه زمکه کې يې يو درز راپيدا کړې او ديوه کوچني خليج شکل يې ځانته خپل کړې دې. همدغې ته طلاې ښکر هم وايي ، او ځينې خلک د پاسفورس دغه شاخ ته «زرين شاخ » هم وايي. د قسطنطنيې جغرافيه داسې جوړه شوې ده چې ددې ځاې د زمکې وچې ټوټې دمثلث شکل اختيار کړې دې ،په همدې مثلث د قسطنطنيې ښار اباد شوې دې ، او دښار ديوالونه هم د همدې ساحل تر څنګ غځيدلې دي ، دښار يوې لورې ته پراخه ابنا پرته ده اوبل اړخ ته يې د «ګولډن هارن» اوبه دي. دهمدې ګولډن هارن په خوله کې يو زنځير پروت دې چې د اړتياو په وخت کې يې دکشتيو د تګ راتګ له پاره تړي، دغه مثلث شکله ښار دوه اړخونه د سمندر تر څنګ دي نو په دې اساس يې امنيت خوندي دي ، ديوالونه يې هم دومره ستر او لوړ نه د ي، ددې ښار يواځنې اړخ چې د وچې لور ي ته غځيدلې د يوه قوي او مضبوط ديوال په واسطه خوندي کړل شوې دې.

قاسم د بندرګاه په لور ښار ته د ورننوتلو پريکړه وکړه. هغه په حقيقت کې غوښتل د ګولډن هارن د زنځير په اړه هم معلومات ترلاسه کړي اوترڅنګ يې د غلاطه برج هم په سهي توګه وکتلاې شي. خو ددې لارې دقاسم په پيژندګلوي کې شک را پيدا کيده ځکه چې دغلاطې برج د يوناني عسکرو په لاسو کې و اودهغوې د ډلې څخه يو څو يې قاسم پخوا ليدلې هم و. خوبيا هم قاسم غوښتل دهمدې لارې ښار ته ورننوځي.

د ګولډن هارن په دې غاړه ،کومې ته چې اوس قاسم ور روان و د يوناني عسکرو يو مستقل کمپ هم لګيدلې و .او دا همغه ځاې و چې مقرون تړې د څلور سوه کسانو عسکرو يوه قوي ډله تياره کړې وه. خو قاسم په هغه لاره روان و چې عام خلک پرې تلل را تلل. دهمدې لارې د يوشمير هيوادونو تجارتي سامانونه او ډيرې نورې قافلې قسطنطنيې ته ور داخليدې. دښار د دروازو دبنديدو وروسته ، که څه هم په دغه لاره د عامو مسافرينو تګ راتګ کم شوې و خو په لويو لويو غواي ګاډو باندې به تجارتی سامانونه بار کړل شوي و او ښار ته به ور روان و. دا ټول هغه وسايل او سامانونه و چې د ابنای پاسفورس په مختلفو ځايو کې به د کشتيو څخه را ښکته شوي و اوبيا به دهمدې ګاډو په واسطه شار ته وړل کيده.

کله چې قاسم د مال څخه ډک د غوايانو ګاډې وکتل نو فکر يې وکړ..... چې قيصر د قسطنطنيې د کلابندۍ له پاره ډير زيات سامانونه راټولوي. هغه دومره سامانونه راټول کړي و چې شوني و چې څو مياشتې يې په پوره زړه بې غمۍ سره ځان کلابند ساتلې واي. په حقيقت کې ګولډن هارن ددې ښار ستره بندرګاه وه. دهمدې ځآيه به د تورې بحيرې او مارمورا د بحيرې څخه راغلي ټول سامانونه او مسافرين را ښکته کيدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په خپل آس سپور دګولډن هارن ساحل ته ورسید. اوس نو دهغه تر مخه د ګولډن هارن دخلیج اوبه وې اود خلیج نه اخوا د قسطنطنیې دښار دیوالونه اود بندرګاه دروازه وه. قاسم د یوې عامې لارې دلته راغلې و په دې اساس دښار ددروازې مخې ته راورسید. دا ځای ډیر ښایسته جوړ کړل شوې و او تر ډیره پورې د خوراک څښاک او نور وسایل چې د غوایی د ګاډو په واسطه دلته را رسیدلي و خواره واره پراته و. د ګولډن هارن تر څنګ دښار دروازه هسې په رسمي توګه تړلې وه خو په حقیقت کې دهغې یوه پله بلکل پرانستې وه ، دعامو خلکو په تګ راتګ باندې بندیزونه لګیدلي و اودقسطنطنیې عسکر و به هر تلونکې راتلونکې پوره پوره تالاشی کاوه. لویو لویو کشتیو به دهغې لورې سامانونه دې لورې ته را منتقلول. ټول چاپیر یال کې یوډول عجله او بیړه محسوسیده. ددروازې دننه ، ددروازې شاوخوا ، ښې اوچپ لورو ته ، مخامخ ، په ګولډن هارن کې په موجودې هرې کشتۍ او جهاز باندې ، اوپه دغه ساحل چې قاسم پرې کیوتې و ، هرې لورې ته د قیصر درویشي لرونکې عسکر ولاړ تر سترګو کیدل. قاسم د یوه عام وګړي په څیر دلته راغلې و خو دلته عام خلک ډیر کم وو، قاسم د بندرګاه سره ولاړ دهغو جهازونو د کتلو له پاره ورغې چې په دې سا حل او په ترمخه ساحل کې ولاړ و او سامانونه یې ترې کیوستل. په دې سامانونو کې غله ، کالي ، وسایل ، ادویات او نور ډیر شیان شامل و. د کشتیو نه د سامانو د راښکته کیدو له پاره لویې لویې تختې دسمندر لورې ته ور غځیدلي وې. د ا تختې ډیرې مضبوطې او پیړې وې ، قاسم ته په دې بندرګا ه باندې دمختلفو هیوادونو خلک تر سترګو شول ، چې قسطنطنیه ته یې د خپلوخپلو هیوادونو مرستې راوړې وې ، مخامخ ساحل هم د ښار او دښار دیوالونو تر منځ پوره غځیدلي و اوپه دې توګه د اوبو او دیوال تر منځ یوه پټۍ دښار په سمندرې چاپیریال کې را ګرزیدلې وه. خو دا پټۍ دومره ستره هم نه وه چې کوم لښکر دې پرې پیاده کړل شي ، ددیوال تر څنګ دا پټۍ په دیوال پرتو ساتونکو په اسانۍ سره په نښه کولې شوه.

قاسم په دې فکر کې وه چې په څه ډول ښار ته ور ننوځي. دهغه سترګې په ګولډن هارن کې په ګرزیدونکې کشتیو نښتې وې ، په همدې وخت کې یوه کوچنۍ کشتۍ راغله چې یو ځوان سپاهیې په کې ناست و. قاسم هغه عسکر ته په غور سره وکتل ، هغه هم کوم یوناني عسکر معلومیده. خود هغه قدوخال او قامت دهغه د بهادرۍ او میړاني څخه خبرې کولې. سپاهي خپله کشتۍ راکښوده او دساحل سره یې یو ځای کړه او دکشتۍ رسۍ یې د تمځاي د تښتو سره و تړله اوپخپله یې ترې را ټوپ کړ اوساحل ته راغې. دقاسم په ذهن کې یو ډیر عجیب اوغریب ترکیب راغې ، هغه په بیړه بیړه ددغه ځوان لورې ته ورغې. د قاسم په لاسو کې د آس قیضه وه اوپه بدن یې دعامو خلکو لباس و. د څو قدمه اخستو وروسته قاسم دهغه ځوان تر مخه و درید. او ورته یې وویل:

« دا سې څرګندیږي چې ته د بازنطینی سلطنت کوم عسکر یې ..... زه له تاڅخه په دې وخت کې د تکلیف د درکولو څخه ښښنه غواړم. خو زه ډیر بې وسه یم نوپه دې خاطر مې درته تکلیف در کړ. زه غواړم دقسطنطنیې ښار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورننوځم. خو هیڅوک ما له ځانه سره هغه لورې ورلو ته تیار نه بریښي. که چیرې ته له ماسره کومک وکړې نو دا به ستا پرما ډیر احسان وی.»

درویشي لرونکي عسکر قاسم ته په غور سره وکتل. اوبیا یې ورته وویل: « ستا له لهجې څخه څرګندیږي چې ته د قسطنطنیې اوسیدونکي نه یې....ته د کومه ځایه راغلې یې ؟ او په قسطنطنیه کې څه کول غواړې ؟»

سپاهي په ډیره مؤدبه توګه خبرې کولې.. قاسم فکر وکړ چې نوموړې یا د کومې سترې کورنۍ وګړې دې اویا یې زما په لاس کې ددې قیمتي آس واګې وکتلې اوزه ورته کوم امیر او مهذب وګړې ښکاره شوې یم. قاسم ورته په خندا کې وویل:

« هو ! زه د بوسنیا څخه راغلې یم. او په قسطنطنیه کې دیوه شخص نه پرته بل څوک نه پیژنم. اودا هم راته ډاګیزه نه ده چې هغه شخص به ماته چیرې تر لاسه کیږي. ما اوریدلې دي چې په قسطنطنیه باندې مسلمانان کومهستره حمله کوي اوزه غواړم چې د قسطنطنیې په فوځ کې د یوه رضاکاره په توګه شامل شم.»

قاسم کومه نوې خبره نه وه کړې ځکه د ټولې عیسوي نړۍ څخه رضاکاران د خپل مرکزیت د خوندي ساتلو له پاره دلته را روان و. اودقیصر په فوځ کې ور شاملیدل. په دوي کې یو شمیر رضاکاران په خپله خوښه اویو شمیر نور به دخپلو هیوادونو دبیرغونو لاندې اوپه ډله ایزه توګه راتلل. خو په دې ډله کې د بوسنیا څخه لا تر اوسه څوک نه و راغلې. دقاسم د جذبې د کتلو په اساس د هغه سپاهي په سترګو کې د قاسم له پاره دستاینې جذبات را وپاریدل. شوني ده چې په هغې کې به دقاسم دخبرو د انداز اغیز هم شامل و. قاسم په ډیره ساده او عاجزانه توګه خپله مدعا بیان کړه. په دې خاطر هغه یوناني عسکر چې شونی وه په خپل فوځ کې به کوم افسر و قاسم ته د شک په سترګو دکتلو څخه لاس واخست اوپه ډیرې نرمې لهجې سره یې ورته وویل:

« په قسطنطنیه کې هغه څوک دې چې ته یې لیدل غواړې ؟ او ته یې پیژنې هم ؟ »

« ډیمونان ..... ډیمونان د هغه نوم دې . هغه اته کاله مخته یو ځل بوسنیان ته راغلې و اوهملته مې ورسره پیژندګلوي شوې ده.» دقاسم په ځواب سره دهغه یوناي عسکر سترګې دحیرانیتانه وازې پاته شوې.« ډیمونان ؟؟..... دا خو « ایاصوفیا » بطریق دې . د قسطنطنیې د « دې هولې ارتوډکس چرچ ایاصوفیا » بطریق. سپاهي په ډیره حیرانتیا سره داخبرې کولې اوبیا یې قاسم د لاسه و نیوه او په دیر درنښت سره یې ورته وویل « ته خو د یوه ډیر ستر انسان میلمه یې. له ماسره راځه ،.... زه دلته لږ څه کار لرم ، ددې ځایه دفراغت وروسته بیرته ستنیږم نو تا به هم دخپله ځانه سره په کشتۍ کې یوسم.»

قاسم ته نو نور څه په کار و .....همدا چې هغه دکومې خوندي لارې قسطنطنیې ته ور داخل شي ، دهغه دا چال بریالی شو ، خو ویې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« بیا دغه آس چې ما د عیسوي فوځ له پاره له ځانه سره راوړې دی ؟....دا به څه کړم ؟ ...» یوناني سپاهي په ستا ینه کونکو سترګو د آس لورې ته وکتل او ویې ویل چې دا آس به مونږ د بندرګاه د آسونو په اخور و تړو بیا به د مال وړونکې جهاز په واسطه هغه لورې ته راوړل شي ، تر سبا پورې به یې مونږ بیرته ترلاسه کړو .»

قاسم د هغه یوناني عسکر سره یو ځای په کشتۍ کې کیناست اودښار هغه لورې ته ولاړ. په لاره کې قاسم د هغه سپاهی څخه وپوښتل.

« که بده یې و نه ګڼې ، ستا نوم پوښتلې شم. لږ تر لږه دخپل محسن نوم خو باید راته یاد وي. »

« اوه ! ما خو له تاڅخه ستا دنامه پوښتنه و نه کړه .... هو ! زما نوم « کلاډیوس » دی. اوس نو ته هم راته خپل نوم وښایه. »

قاسم د همداسې پوښتنې هیله درلوده. په همدې خاطر یې کلاډیوس ته خپل فرضي نوم و ښوده.

« زما نوم ...مورګن دی. مورګن. ....دبوسنیا د شاهي کورنۍ لرې خپلوان یم. هغه شاهي کورنۍ چې دمسلمانانو له اړخه تباه او برباد کړل شوه.

قاسم د خپل نوم پرته نوره خپله ټوله پیژندنه سهي او په ریښتیا نۍ توګه کړې وه. ځکه هغه د بوسنیا د شهزادګۍ حمیرا میړه و او په همدې خاطر د بوسنیان د شاهي کورنۍ خپلوان و ، دقاسم د پیژندګلوۍ نه وروسته هغه سپاهی نور هم تر اغیز لاندې راغې. اوبیا یې په رسمي توګه وویل:

« دلته له مونږ سره یو ډیر پخوانی عسکر دی ،هغه هم د بوسنیان اوسیدونکې دی ، هغه لمړۍ دهنګري په فوځ کې و بیا یې خپل مذهب بدل کړ اورومي کلیسا یې پریښوده او زمونږ په کلیسا کې شامل شو ، هلته د هنګري په فوځ کې هغه د مشهور سالار « هونیاډي» د بیرغ لاندې په ډیرو جنګونو کې برخه اخستې وه. زه په دې خاطر تاته دا خبره کوم چې ته هم د بوسنیا اوسیدونکې یې او زمونږ ملګري « رومیل » هم د بوسنیا اوسیدونکې دی. اوس نو چې ته خپل یو هموطنه عسکر ووینې نوحتما به یې په کتلو سره خوشحاله شې.»

قاسم د رومیل نومې سپاهی دکتلو سره کومه دلچسپې نه درلوده. هغه خو دبل کوم مقصد له پاره قسطنطنیې ته ورروان و. خو دکلاډیوس د خبرې د تائید له پاره یې وویل:

« هو ! دا خو به ډیره په زړه پورې وي ، دخپل یو هموطنه په کتلو سره به زما زړه وغوړیږي ، خو هغه به چیرې وي ؟ او زه به یې چیرې ووینم ؟ قاسم له دې ویرې چې هسې نه چې کلاډیوس یې هرو مرو د رومیل سره مخامخ نه کړي ، درومیل په اړه پوښتنې پیل کړې. خو د کلاډیوس د ځواب په اوریدو سره یې زړه ټکان وخوړ. ځکه کلاډیوس ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« روميل به مونږ ته همدلته تر لاسه شي. دلته د ښار د دروازې تر څنګ. نن سبا ټول تجربه لرونکي سپاهيان دکلابندۍ له پاره د ځانو په تيارولو کې مصروف دي..... دغه دې ته يې په خپلو سترګو ګورې که نه. تا ته به هرې لورې ته سپاهيان تر سترګو شي....

قاسم په دې فکر کې شو چې يو بل مصيبت يې هم غاړې ته راپريوت. ځکه هغه نه غوښتل دکوم روميل سره ووينې. اوبيا يې ځان د بوسنيايي په شکل کې په ښوولو سره نور هم په خطر کې اچولې و. ځکه چې روميل په ريښتيا هم بوسنيايي و او دا شوني وه چې هغه داسې پوښتنې ګرويزنې وکړي چې د قاسم پټ رازونه ترې راوسپړي. قاسم دهمدې انديښنو په بحر کې ډوب د ښار د دروازې مخې ته راورسيد. دا د بندرګاه تر ټولو لويه برخه وه. د کلاډيوس کشتۍ غاړې ته شوه او هغه قاسم ته دخپله ځانه سره يوځاې د کشتۍ څخه ښکته کيدو اشاره وکړه. دهغوې مخه د ښار لورې ته وه ، او تر مخه يې د زياتو خلکو تګ رتګ تر سترګو کيده. د ديوال دا دروازه د ګولډن هارن په لور پرانستل کيده ،په دې اساس دلته ډير زيات ملاحان ګرزيدل. خو نن دعسکرو شميره د ملاحانو او کشتۍ وړونکو څخه ډيره وه. د سلطان محمد خان د جنګ د اعلان نه وروسته دقسطنطنيې د خلکو ژوند ډير ګډوډ شوې و اود شاهي قصر بنستونه لړزيدلي و.

قاسم د کلاډيوس سره يو ځاې ددې ښار دروزاې ته ورسيد او په زړه کې يې خپل ځان د سلطانی فوځ لمړۍ سالار انځوراوه او په همدې مزو کې ډوب و .خو زړه يې د انديښنو نه هم ډک و. ځکه که ښار ته د ورننوتلو سره سم و نيول شي نو ټول کارونه به په ټپه و دريږي خو دکلاډيوس سره د يوځاې والي په خاطر قا سم ته په د روازه کې هيڅچا هم دتم کيدو اشاره و نه کړه. دا دواړه په ډيره ګړندۍ توګه مخته ولاړل او د دې تاريخي ښار سترې او ديوشکله دروازې ته ور ورسيدل. ددروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې د قاسم حالات ډير عجيب و غريب ګرزيدلي و. ددروازې د جوړښت نه داسې ډاګيزه کيدل چې يو وخت بازنطينی سلطنت ډير ستر او شکوهمند و. حال داچې دا دقسطنطنيې يوه کوچنۍ دروازه وه. ددې ښار تر ټولو لويه دروازه « سينټ رومانس» و چې د وچې په لور پرانستل کيده. اوهمغه دښار مخه کڼل کيده. د دروازې د چت لاندې دتيريدو په وخت کې قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه څنګه يو څوک د يوې سترې خونې له منځه تيريږي. ددروازې دننه ښې او چپ لورې ته د فوځي افسرانو او د چونګې د محصول داخستونکو کسان ناست و ، کلاډيوس پرته له ځنډه دريمې خونې ته ور ننوت ،په دې وخت کې دقاسم وينه تيزه شوه. هغه په خپل زړه کې د خپلې ښځې حميرا څخه د بوسنيا اوريدلي قصې د خپله ځانه سره تکرارولې. کمرې ته دورننوتلو سره سم هغه وکتل چې يو لحيم اوشحيم پيړ د منځنې عمر يو فوځي افسر په خپل مخکې نقشه غوړولې او د څو عسکرو سره پرې خبرې کوي. کلاډيوس دغه افسر ته سلام وکړ اوسمدلاسه يې ورته قاسم ور وپيژانده.

« دا مورګن دې ،..... د بوسنيا د پخوانې شاهي کورنۍ يو غړې. غواړې د قسطنطنۍ په فوځ کې ورشامل شي.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم فکر وکړ چې دغه د منځنۍ عمر فوځی افسر پخپله رومیل دی. قاسم هم ورمخته شو او په ډیر آدب یی ورته سلام او درنښت وکړ. کله چې رومیل قاسم وکوت نو دخپله ځایه راپورته شو او په ډیره خوشحالۍ سره مخته راغی اودخپل هموطنه سره ورغاړیوت. د قاسم له پاره دا ډیر ستونزمن وخت و هغه خپل ځان بوسنیایی ښوولی و او اوس یی هڅه کوله چې رومیل یی په بوسنیایی والي باندې شک و نه کړي. رومیل قاسم له خپله ځانه سره کیناوه او ورته یی وویل:

« ستا میلمستیا به ماته ډیره ستره نیکبختي وي ، زه خو دخپل هیواد بوسنیا د شاهي کورنۍ ډیر درنښت کوم. کلاډیوس ډیر ښه کار وکړ چې ته یی دلته زما خواته راوستې.»

اوس نو دقاسم د خبروکولو نوبت و. هغه لږ څه په ځنډ سره وویل: « بلې ! دا خو ستا مهرباني ده اوکه نه اوس خو شاهي کورنۍ له سره پاته نه ده. زمونږه شاهي کورنۍ خو سلطان مرادخان ثاني دخپلې زهري توري په واسطه ټوټه ټوټه کړه ....»

« ګوره چې سلطان مرادخان ثاني ته څه ونه وایی .. زه د مسلمانانو ددې سلطان سخت مداح یم. تاسې به حیران شئ..... چې واورئ چې زما د اوه کلن زوي نوم هم « سلطان مراد » دی .»

درومیل خبرې د قاسم له پاره لکه د برق د ټکان په څیر ثابتې شوې. هغه د رومیل دخبرو څخه برعکس مقصد واخست. دهغه زړه په ډوبیدو شو. هغه داسې وانګیرله چې د رومیل ژورو سترګو هغه پیژندلی دی. په دې خاطر رومیل د قاسم تر مخ بیا بیا دسلطان مراد خان نوم اخلي ، ترڅو دقاسم د زړه غلا پرې را وکاږي. هغه ډیر وارخطا شوې و اوپه دې نه پوهیده چې اوس رومیل ته څه ووایی او څه ورنه پټ کړي....

رومیل هم دقاسم په مخ باندې درنګونو تګ راتګ کوت. او د قاسم له پاره دا خبره نوره هم داندیښنې وړ ګرزیدلې وه. د عثماني سلطنت دغه تجربه لرونکي جاسوس دلمړي ځل له پاره خپل ځان په تلک کې کوت. رومیل دقاسم حیرانتیا درک کوله. د لږڅه خاموشۍ وروسته یی یو ځل بیا وویل:

« اوهو هو ! تو خو وویریدې ... زما خبره واوره ... ته اندیښمن کیږه مه ، زه دمسلمانانو جاسوس نه یم ، دیسوع مسیح خداي ریښتوني خادم او پیرو یم.....»

اوس نو قاسم پوره ډاډمن شوې و چې رومیل پیژندلی دی ، په دې خاطر یی خپل ځان د قیصر په بندیخانه کې کوت. خو دقیداوبندې کیدو تر مخه د تیښتې په فکر کې شو خو په ناڅاپی توګه یی د رومیل یوه بله خبره واوریده اوذهن هغې لورې ته واوخت او په دوه لارۍ کې و درید ، نه پوهیده چې درومیل په اړه دکومې زاویې څخه فکر وکړي. رومیل ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته به زما په اړه غلط فکر نه کوې. ما دخپل زوې نوم ، سلطان مراد ، د یوه خاص علت په اساس ایښودې دې. ستا په خیر یوشمیر نور خلک هم دزما دغه کار ته په ښه سترګو نه ګوري. په دې خاطر زه اوس خپل زوې ته « سولتن» وایم. زه هر چا ته ددې علت نه وایم. خو تاته به یې ووایم. ځکه چې ته زما د وطن سړې یې. لږه شیبه وروسته به زه تا خپل کورته بوځم. هلته به کله چې زما ښځې او زوې سره ووینې نو ډیر به خوشحاله شې.»

قاسم ترې په ویره ویره یوه پوښتنه وکړه. « ایا ستا ښځه هم بوسنیایی ده ؟»

« هو ! مونږ په خپل بوسنیایی والي باندې ویاړو.»

اوس نو د قاسم ویره لږه لږه کمیده. هغه ته درومیل شخصیت ډیره حیرانونکې ښکاره شو. کلاډیوس هم د رومیل څخه اجازه واخسته. کله چې قاسم درومیل سره یواځې شو نوبیا یې ترې وپوښتل:

« ایا دا رینښتیا ده چې په قسطنطنیه باندې ستره حمله کیدونکې ده؟ ما خو دهمدې خبرې په اوریدو سره دلته په جهاد کې د ګډون په خاطر ځان را ورساوه.»

قاسم په ذومعنې توګه خپله خبره وکړه. هغه خو په حقیقت کې د جهاد له پاره دلته راغلې و ، رومیل د قاسم په خبرو باندې دشونډو لاندې په خندا و .خو قاسم ته درومیل خندا ډیره اسرار امیزه لګیده. خو اوس د سلطان محمدخان دا جاسوس په مکمله توګه ډاډمن شوې و. رومیل ورته ځواب ورکړ:

« هو !دا خبره رینښتیا ده.... ته نه ګورې چې په ښار کې څومره توکې را ټولول کیږي.. ستا احساسات د قدر وړ دې . که چیرې ستا په خیر ځوانان د شاهي بیرغ لاندې سره راټول شي نو قسطنطنیې ته به هیڅ سلطان زیان و نه شي رسولې.»

معلوم نه ده چې دقاسم د زړه نه ولې د رومیل په اړه شک نه لرې کیده. نن قاسم د خلکو دپیژندنې په اړه خپل ځان د مکتب د لمړي ټولګې هلک ګاڼه. هغه تر اوسه پورې په همدې فکرونو کې ډوب و چې یو ناڅاپه ترې رومیل وپوښتل.

« پخوا دې هم کله په کوم جنګ کې ګډون کړې دې ؟... او کله دې هم مسلمانان د جنګ په حال کې کتلي دي؟»

قاسم سمدلاسه کوم ځواب پیدا نه کړای شو ، ویې ویل « نن.....نه ، ددې نه مخته زما ډیر وخت په غربي اروپا کې تیر شوې دې...»

رومیل دقاسم په خبرو باندې حیرانتیا و نه ښووله. په خاموشۍ سره یې سر و خوځاوه اوبیا یې وویل:« خو ما د جنګ په میدان کې مسلمانان کتلي دي ، دهغوې هلالي تورې د برق په څیر پړقیږي.....ما دمسلمانانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځو جنګونو کې برخه اخستې ده ، زه دمشهور سالار هونیاډی تر بیرغ لاندې په هغه جنګ کې هم شریک وم چې د سلطان مراد خان ثاني ځخه مو د «اورنه» په سیمه کې ماتې وخوړله.

د قاسم زړه یو ځل بیا په درزار شو ، هغه په زړه کې انګیرله چې رومیل هغه پوره پوره پیژندلې دې ، ځکه دا خو همغه جنګ و چې قاسم په کې په پوره میړان جنګیدلې و ، او په همدې جنګ کې یې د روم د پاپا نماینده ، کارډینل جولین یې دوه ټوټې کړې و ، رومیل هم د همدې جنګ یادونه کوله. یقینا چې هغه به قاسم هملته کتلې و ، نو په دې خاطر هغه دیپلټونکي په ځیر لوبه کوله..... قاسم په همدې خبرو کې ډوب و. ان تر دې چې رومیل خپل کار اخر ته ورساوه. او قاسم ته یې دخپل ځان سره یو ځای دکور په لور د تللو اشاره وکړه.

قاسم لا تر اوسه د اندیښنو د نړۍ ځخه نه و وتلې خوبیا هم دمجبوریت له مخې د رومیل سره د هغه دکور په لور روان شو .....خو قاسم هغه وخت ډیر حیران شو چې رومیل په رېښتیا هم قاسم له ځانه سره خپل کور ته یوړ.

هغه قاسم په دروازې کې ولاړ پری نه ښود بلکه دخپل هموطنه ورور په نوم یې کورته دننه یوړ. کورته د ورننوتلو سره سم رومیل خپلې ښځې ته ورغږ کړ:

« بریټا ! بریټا !.....بریټا ! ته چیرې یې؟ ته وګوره چې زمونږ کور ته څوک راغلي دي.»

دا یو کوچنی شانته کور و چې د درې ځلورو خونو ځخه جوړ شوې و. په دې وخت کې د یوې خونې ځخه یو شپږ کلن کوچنی راووت او بیرون لورې ته یې رامنډې کړې. دا د رومیل زوی چې رومیل یې نوم سلطان مراد خان ایښودې و ، کله چې دا کوچنی مخې ته راغې نو قاسم هم د رومیل په خبرو باندې باوري شو، کوچني رامنډه کړه او دخپل پلار سره ورغاړیوت. رومیل په خندا شو او دخپل د زوی په اوږه یې لاس کیښود او قاسم ته یې وویل:

« دا زما زوی دې چې ما یې نوم سلطان مراد خان ایښودې دې. خو اوس ورته زه سولتن وایم......»

رومیل لا تر اوسه پورې خبرې نه وې پوره کړې چې دهغه ښځه د یوې کمرې ځخه را ووته ، دا یوه ډیره ښایسته او د لږ عمر ښځه وه ، قاسم چې د رومیل ښځه وکتله نو په ذهن کې یې د بریټا کلیمه ، چې لږه شیبه مخته پرې رومیل خپلې ښځې ته غږ کاوه ، را وګرزیده. هغه ته دا لفظ اشنا ښکاره شو. خو هیڅ یې یاد ته را نغلل...... د رومیل ښځه مخته راغله او قاسم ته یې په پوره حیرانتیا سره وکتل ، بیا یې په ډیر آدب سره قاسم ته سلام وکړ. رومیل د دوې تر منځ پیژند ګلوي وکړه:

« دا زما ښځه بریټا ده ...... اودا مورګن صیب دې ، زمونږ میلمه. نوموړې د بوسنیا د پخواني شاهي کورنۍ خپلوان دې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم دپيژندګلوۍ په اوريدو سره بريټا د خوشحالۍ نه په کاليو کې نه ځاييده. ډيره خوشحاله وه ، تر ډيره پورې د دعاييه کليماتو د ادا کولو وروسته روميل او بريټا خپل دغه نوې ميلمه له ځانه سره دننه سالون ته ور ننويست.

بريټا د خوراک په دسترخوان باندې ډير شيان کيښودل. د ابناې فاسفورس د مرغاوې وريته کړې غوښته ، او د بوسنيا په څير جوړشوې کباب .... قاسم هم لوړې راخستیو. خو د ډوډۍ د پيلولو دمخه يې روميل ته وويل:

« تا ماته تر اوسه پورې دا ډاګيزه کړې نه ده چې د يوه راسخ العقيده عيسايي په څير دې ولې دخپل زوې نوم سلطان مراد اېښې دی. زه ستا ددې وضاحت سره ډيره مينه لرم.»

قاسم ورته په خندا کې وويل ، ددې خبرې سره سم بريټا او روميل دواړه په خندا شول اوبيا دلږ څه خاموشۍ وروسته روميل په خبرو پيل وکړ : خو هغې لا څو جملې نه وې ويلې چې دقاسم د لاسو نه نژدې و چې ډوډۍ را پريوزي. .....روميل ورته وويل:

« هغه وخت چې زما دا زوې پيدا شو نو هغه وخت د سلطان مراد فوځونو بوسنيا فتحه کړې وه. اودښار خلک د فاتحو عسکرو څخه دخوندې پاته کيدو په خاطر په خپلو کورونو کې پټ ناست و ، په دې وخت کې نا څاپه زما په کور کې د کوچنې دپيدا کيدو له پاره زما ښځه ناروغه شوه. خوزما ښځه بريټا.... په کور کې ځانته وه. او د کوچنې د راپيدا کيدو په سختو او کرکجنو دردونو اخته وه. په ښار کې دسلطان مراد فوځ ګشت کاوه. په همدې وخت کې د عثمانې فوځ څو کسان زمونږ د کور خواته راغلل. هغوې دبريټا چغې او واويلاوې اوريدلې او سمدلاسه يې دهغې سره کومک وکړ ،په دې توګه نه يواځې زما ددې خوړې او محبوبې ښځې ژوند خوندې پاته شو ...بلکه زما يواځنې زوې هم سلامت او روغ رمټ پاته شو چې دادې اوس ستا تر مخه دې..... بريټا ته خو اوس دهغه عسکر نوم ياد نه دې نوپه دې خاطر يې دمسلمانانو دپادشاه دسلطان مراد په نامه دهغه نوم سلټن وړاندې کړ. زه په هغه وخت کې د هونياډې په فوځ کې وم.»

د روميل قصه د قاسم له پاره لړزونکې وه. ځکه چې دا خو دهمدې خپله قصه وه. دا خو پخپله قاسم و چې په بوسنيا کې يې د يوې دردمنې ښځې سره په خپل وخت کومک کړې و. اوبيا يې هملته د حميرا ، مريم او عباس سره هم ليده کاته شوې و. قاسم د قدرت په دې حسن اتفاق باندې حيران دريان پاته و. ډوډۍ يې په ستونې کې ننښتله. او دحيرانتيا له لاسه يې ستونی وچ شوې و. هغه ته دا احساس و شو چې روميل ورته سهي خبرې کړې وې . هغه بريټا ته په ډير غور سره وکتل. دا همغه ښځه وه چې قاسم يې په وخت خدمت ته وردانګلې و. خو په هغه وخت کې قاسم هغه نه وه کتلې ، ځکه چې هغه ناروغه وه اوبيا قاسم دسولټن په لور وکتل..... هغه د قدرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حیرانونکې کرشمه باندې حیران پاته شوی و . خداې په څه ډول هغه د بریتا او دهغه د زوې سره یوځاې کړې . دقاسم په دغه حیرانتیا باندې رومیل لږ څه اندیښمن شو او سمدلاسه یې وویل:

« مورګن .... مه ویریږه ...... مونږ یواځې دخپل زوې نوم سلتهن ایښودې دې .... تر څو دیوه محسن د احسان بدله مو ورکړې وي. مونږ خو مسلمانان نه یو ..... نو ته ولې اندیښمن کیږې ؟...»

رومیل د لمړي ځل له پاره قاسم ته د «ته» لفظ استعمال کړ. قاسم ته داسې څرګنده شوه چې مشر ورور ، طاهر یې ورته خبره کوې .... څکه چې د رومیل په خبرو کې تلقین و ، کله چې قاسم ، رومیل په غلط فهمۍ کې وکوت نو ورته یې وویل:

« نه ، نه ، هیڅ داسې خبره نه شته ...... زه خو ددې خبرو په اوریدو باندې ډیر خوشحاله یم .... دا چې تا د خپل زوې نوم سلطان مراد ایښې دې ، ډیر دې ښه کړې ... زه خو د عثماني عسکرو کړچار ته حیران پاته شوې یم ،.... چې هغوې دمسلمان په څیر هم او د فاتح په څیر هم .....ددومره لوړو اخلاقو خاوندان دي ، تا خو په دې خبرو دمسلمانانو دکتلو له پاره زما شوق نور هم ورزیات کړ.»

قاسم په ریښتیا توګه هم ډیره خوشحاله شوې و . اوس نو هغه ددې خلکو سره خپل ځان یوشان ګاڼه. هغه ته خپله ښځه حمیران تر سترګو شوه ...... چې دبریتا پیژندګلوې وه . عباس اومریم دواړه د بریتا ګاونډیان و و. په دې وخت کې مریم د قاسم دمشر وررور طاهر ښځه وه. ....

قاسم ددې خلکو سره ډیر ژر ورخپل شو. خو دخپل زړه خبره یې په خپل زړه کې وساتله.»

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایا صوفیاء

قسطنطنیه د خپل جغرافیایي جوړښت او تاریخ له اړخه په نړۍ کې یوائخني ښار و. ددې ښار نوم هم په مختلفو زمانو کې بدلیده رابدلیده. ددې ښار تر ټولو پخواني نوم « زارغراد» و بیا « میکله غارو» ترې جوړ شو. په یوناني او رومی وختو کې یې ورته «بیزنطیه » وایه بیا په دریمه عیسوي پیړۍ کې رومي پادشاه قسطنطین هغه خپل پایتخت وګرځاوه او بیا دهمدې رومي پادشاه په نامه قسطنطنیه وګرزید. په هغو وختو کې یې ورته « نوي روم » هم وایه. په لمړیو وختو کې ورته بازنطینی خلکو « هیپولس» وایه او عربو ورته په هغه وخت کې د « مدینة الروم» نوم ورکړی و.

په حقیقت کې دغه ښار ته د رومي سلطنت یو ستر ښاخ ویل په کار دي. دروم ښار چې په ایټالیا کې دې د عیسي علیه السلام د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته اباد شوې و، په ایټالیا کې یو دریاب دې چې ټایمر نومیږي، دا دریاب د شمال له لورې راځی او د « روما » څخه تیریږي او پنځه ویشت میله لرې د روم په بحیره کې توییږي. په یو وخت کې دا دریاب د تجارت لویه لاره وه ، په همدې دریاب کې به یې ستر ستر شیان لاهو کول او کوچني شیان به یې په کشتیو کې اینبول او د « فلورنس څخه تر نیپلز» پورې به یې پرې تجارت کاوه. ددې دریاب په غاړه یو ځای دې چې دخپل شینوالي او په زړه پورې والی له اړخه ډیر مشهور دې، هلته تجاران خیمې وهي او شپې شپې تیروي اوبیا دهمدې دریاب په غاړه سفر کوي. دمسیح د پیدایښت نه اوه نیم سوه کاله مخته، تجارانو په خپلو منځو کې پیسې واچولې او دلته یې یو سراې اباد کړ اوبیا همدا سراې په لوې ښار باندې بدل شو. چې اوس ورته د روم ښار وایی. په هغو وختو کې هرې کورنۍ ځانته جدا جدا سردار درلود. همغه به کورنۍ جګړې سرته رسولې، ودونه او خوشحالۍ به یې تر سره کولې، په هره معامله کې به یې حکم صادراوه. اوخپلې قبیلې به یې د کوچنیو غلو او داړه مارانو څخه خوندي ساتلې، د مسیح دپیدایښت نه مخته په شپږمه پیړۍ کې هلته یوې اسیایی قبیلې سر راپورته کړ چې د « تاریکینو » په نامه یادیدل. دې تاریکینو په ۵۰۹ قبل مسیح کې دلته یو ډیر ښه حکومت جوړ کړ. چې د اروپا لمړې جمهوریت ورته ویل کیږي. همدې جمهوریت کرار کرار په شاوخوا قبایلو باندې هم حاکمیت پیدا کړ، ان تر دې چې ۲۲۵ قبل مسیح کې روم دیوه ځانګړې ځواک مرکز وګرزید، اوس نو د فتوحاتو لړۍ پیل شوې وه، په ۱۹۷ ق م کې «سپین» ، یو کال وروسته په شمالي افریقه او مقدونیا ، په ۶۴ ق م کې « شام» په ۵۰ ق م کې « فرانسه » او بلجیم ، په ۹ عیسوي پیړۍ کې « جرمني» او په ۴۴ عیسوي پیړۍ کې « برطانیه » په ۱۰۵ ع کې « فلسطین» او په ۱۱۴ عیسوي پیړۍ کې « ارمینیا» او په ۱۱۷ عیسوی پیړۍ کې عراق د رومیانو د سلطنت برخې وګرزیدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«کارنیلیس سلا» دعیسي علیه السلام د پیدا اینښت نه ۷۸ کاله مخته د روم یو ستر او مشهور جرنیل و. خو بیا د سیاست پوهانو د خپلمنځي رقابت نه تنګ شو او په ۸۳ ق م کې یې پارلمان معطل کړ او مارشلایي نظام یې قایم کړ. په هغو وختو کې به جمهوریت یوائې د خواصو او اشرافو دطبقو پورې را نغښتې و. د جرنیل « کارنیلیس سلا» د مارشلا په خلاف دهغه وخت فلسفي « سسرو » تحریک و چلاوه ، چې په پایلو کې یې په ۷۹ ق م کې «سلا» مجبور شو چې بیرته جمهوریت ته را وګرځي او په خپله د سیاست نه ځان څنګ ته کړي.

«جولیس سیزر» د سنا دغونډې غړې و او په ۵۸ ق م د فرانسې والي ټاکل شوې و. هغه تر لمړۍ شاوخوا سیمې فتحه کړې ، بیا یې په برطانیه باندې یرغل وروست اود ټیمز تر دریابه مخکې ولاړ ، د سیزر ددې بریالیتوبو څخه په سنا کې ویره را پیدا شوه ، هغوې ددې وویریدل چې هسې نه چې د سیزر څخه دیکتاتور جوړ شی ،په د ې خاطر په ۵۰ ق م کې سینټ حکم وکړ چې سیزر دې فوځ بیرته له منځه یوسې. سیزر په دې خبره ډیر په قهر شو اوپه روم یې ولکه وکړه او په ریښتیا هم یو دیکتاتور وګرزید.

د سیزر سره د رومي شهنشاه لړۍ پیل شوې اوبیا تر پنځو پیړیو پورې په همدې ښار کې را غځیدلې وه. ان تر دې چې په ۳۰۵ عیسوي کال د روم شهنشاه «لمړي قسطنطین» و زیږید، په ۳۳۰ عیسوي کال یې یو کلي د بائیز په نامه خپل پایتخت وګرځاوه او بیا یې دا د بائیز دکلي په ځاې د قسطنطین په نامه و نوماوه. د لمړي قسطنطین د مړیني وروسته دهغه د زامنو تر منځ اختلافات راپیدا شول او سلطنت یې په دوو برخو ویشه. هغه برخه چې په قسطنطین کې وه د قسطنطین په نامه او هغه برخه چې په روم کې وه د روما په نامه یاده کړل شوه. له دې وروسته ددې دواړو برخو تر منځه مذهبی اخلافات هم را وټوکیدل. د روم خلکو د رومن کتولیک مذهب اختیار کړ خو په قسطنطنیه کې د یوناني کلیسا تر مشرۍ لاندې د «دې هولي ارتوډکس» مذهب رایج شو. د لمړي قسطنطین نه وروسته تر دولسم قسطنطینه پورې په قسطنطنیه کې دوه اتیا شهنشاهان تیر شوی دي، چې په دې ډله کې یوازې دقسطنطین تر نامه لاندې د شهنشاهانو نومونونه دولسو ته رسیږي. دې شهنشاهانو ته د روم قیصر هم ویل کیده . اوس نو رومي سلطنت په دوو برخو ویشل شوې و غربې برخې ته یې « رومن ایمپائر» اوشرقې برخې ته یې « بازینټاین ایمپائر» ویل کیده.

هرقل یا « دریم قسطنطین» چې د ۶۱۰ نه تر ۶۴۱ کالو پورې ددې هیواد شهنشاه و ، په دې خاطر ډیر مشهور شوې و چې هغه ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم په ۶۳۰ کال یو لیک ور استولې و او د اسلام په لور یې بلنه ورکړې وه. د سلطان محمد فاتح د سلطنت په وخت کې په قسطنطنیه کې ددولسم قسطنطین پادشاهي وه ، په پخوانیو وختونو کې د روم ، ایتهنز ، او قسطنطنیه ډیر ستر ښارونه و چې تر یولس سوو کالو پور ې د رومي سلطنت ستر مرکزونه ګڼل کیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام ته د قسطنطنیې په اړه ډېر معلومات تر لاسه شوي و . هغه ته د عیسویانو دډلو ټپلو اوفرقو په اړه هم پوره پوره پوهه تر لاسه وه ، تر څنګ یې د شهنشاه د حسب ونسب څخه هم ډېر ښه خبرو . هغه په دې پوهیده چې هغه وخت چې د قسطنطنیې قیصر عیسوي مذهب ومانه نو دعیسوي او د ایران د مجوسي سلطنتونو ترمنځ څو ځله جنګ جګړې شوي وې ، دا دقیصر او کسرې او یا روم اوفارس تر منځ جګړې وې ، ددې سلطنتونو ترمنځ جنګونه روان و چې په عربو کې اسلامې حکومت منځته راغې او عیسویانو او مجسویان یې په حیرانتیا کې و غورځول . دمجوسیانو سلطنت د مسلمانانو په لاسو ټوټه ټوټه شو او له منځه ولاړ خو د قسطنطنیې عیسوي حکومت تر ډیره پورې قایم پاته شو . خو نن قاسم بن هشام د عیسوي ددغه حکومت د پاې ته د ورسیدو په خاطر په هوډمنه توګه دغه ښار ته ور ننوتې و . هغه هلته د رومیل په کور کې د یوه رضا کار په څیر اوسیده . رومیل دهغه نوم د فوځ درضاکارانو په نوملړ کې لیکلې و . خو هغه یې سرکاري بیرکونو ته د ورلیږلو په ځاې هملته په خپل کور کې ساتلې و . قاسم هم غوښتل همدلته پاته شي ، رومیل د شاوخوا ګاونډیانو ته ویلي و چې مورګن یې ورور دې او د بوسنیا څخه راغلې دې . رومیل د قاسم آس د محصول د دفتر څخه هم را خلاص کړې و ، اوس نو دقاسم له پاره دخپل کار د کولو موقع تر لاسه شوې وه ، ځکه په قسطنیه کې ورته دهغه دهیلو نه پورته خوندې ځاې ځیږې تر لاسه شوې و ، هغه تر ټولو نه زیات د بریټاسره په کتلو باندې خوښمن و . ځکه چې په بوسنیا کې د عباس او مریم دګاونډې په څیر یې د بریټاسره د خپلوۍ احساس کاوه .

قاسم په همدې فکرونو کې ډوب په خپل آس سپور د « ایاصوفیاء » تر مخه تیریده . خپل مخ یې د څادر په یوې څنډې کې را تاو کړې و . ځکه هغه پوهیده چې ابوجعفر همدلته په ایاصوفیا کې اوسیږې او نه یې غوښتل چې سمدلاسه دهغه مخې ته راشي . دا د « دې هولي ارتوډکس » چرچ و ، او دروما د پخوانې مرکز په څیر یې دعیسوي نړۍ په زړونو کې ځاې درلود. که څه هم دا چرچ د روم څخه وروسته ابادشوې و . خو د مذهب له اړخه قسطنطنیه په پخوانې مذهب باندې روانه وه . ددې برعکس رومن چرچ درومن کتولیک د مذهب تر اغیز لاندې و . د ایاصوفیا ء د تعمیر په کتلوسره قاسم هک پک پاته شو . دا یو ستر او عظیم الجسه عمارت و ، خو د خپل زړښت سره سره یې بیا هم په کوم ځاې کې د زوړوالي نښې نه تر سترګو کیدې . ځکه چې دا دعیسویانو روحاني مرکز و اوهر شهنشاه به دهغه د ښایسته کولو او ترمیم کار په ډیره ښه توګه تر سره کاوه . د مانۍ دروازه ددوو ستر سترو برج شکله ستنو ترمنځه د ځلیدونکې پتیل څخه جوړه شوې وه ، په دې دروازو باندې د سروزرو څخه جوړ شوې صلیب نصب کړل شوې و . دا کلیسا لمړي قسطنطین په ۳۲۰ عیسوي کال د لرګیو څخه جوړه کړې وه ، بیا په شپږمه پیړۍ کې یې اور واخست او وسوځیده ، خو « جستینین » قیصر په **۵۳۲** عیسوي کال به همدې ځاې یو نوې پوخ تعمیر جوړ کړ، دا تعمیر په پنځو کالو او لسو میاشتو کې تکمیل شو ، لس زره معمارانو پرې کا و وکړ او لس لکه پونډه مصرف پرې راغلې و . قیصر ددې کلیسا دتعمیر له پاره د نړۍ دمختلفو ځایو څخه دمر مر تیږه راوسته.... د«فریجیا» سپنیه د « لکونیا» شنه ، د « لیبیا» نیله ،« سلینګ توره

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د «باسفورس» توره تيره څنډه لرونکي دمرمر تيږه يې دې کليسا ته راوړه. دمصر د «دستاراتيږي» او «دسماق تيږې» يې هم ورته راوغوښتې. او په دې کليسا کې يې استعمال کړې. د ټولې نړۍ کليساو د دې کليسا دجوړښت له پاره ډير څه نذرانه کړل اوډيرې ارزښتناکه تحفيې يې ورته را وليږلې. ددې کليسا په جوړښت کې د نړۍ ډيرې مسالې استعمال کړل شوې، هماغه و چې «جستينين» ددې کليسا د جوړښت نه وروسته د لمړي ځل له پاره ورننوت نو ويې ويل:

«سليمانه ! زه له تا نه مخکې شوم...»

سيدنا سليمان عليه السلام بيت المقدس اباد کړې و. او د جستينين دغه بې ادبه اشاره هم همغه لورې ته وه.

قاسم د اياصوفياء تر مخه د آسه را ښکته نه شو. هغه تر ډيره پورې ددې شانداره مانۍ او قصر په ليدلو کې ډوب و. قاسم ددې سترې کليسا دتعمير څخه لږ شانته لرې په آس سپور ولاړ و. اوددې عبادتځاي سيل يې کاوه. دهغه تر مخه چرچ ته د ور ننوتلو طلاې دروازه پرانستې پرته وه..... دتيرو زرو کالو راهيسې د اياصوفيا دغه مانۍ د عيسويانو د روحاني مرکز په توګه استعماليده. دهغې په بيرونۍ دروازه باندې د عيسې عليه السلام او د پولس رسول ستر ستر انځورونه را ځړول شوي و، قاسم، په داسې حال کې چې په غاړه يې د صليب انځور را ځړول شوي و، د اياصوفيا دروازې پورې ورتلل مناسب ونه ګڼل، خو کولې يې شول چې د يوه عيسايي عبادت کونکې په څير اياصوفيا ته ور ننوځي خو هغه هلته دعبادت له پاره نه وراغلې. يواځې د اياصوفيا د کتلو له پاره راغلې و، ځکه په دې کليسا کې د رومي او بازنطيني کليساګانو د اتحاد له پاره ډيره ستره غونډه را غوښتونکې وه، اوقاسم غوښتل چې ددې غونډې راز ځانته معلوم کړي او دهرې لارې چې شوني وي هڅه وکړي تر څو ددې دواړو ډلو تر منځ اتحاد او يووالي منځته را تلو ته پرې نږدي.

«دي هولي ارتوډکس چرچ» او د «رومن کتوليک چرچ» د اتحاد څخه سلطان محمد خان ته ډير زيات زيان ور رسيده. ځکه د روميانو ستر روحاني مشر پاپاې روم، يا «پنځم پوپ جان نکلسن» په ټولې غربي اروپا کې پرته له کوم بل ګډون کونکې څخه دپوره واکمنۍ خاوند و. او دا شونې وه چې دهمدې پاپ د هڅو په پايلو کې ددې اتحاد د راتلو نه وروسته د قسطنطنيې د خوندي پاته کيدو په خاطر دجرمني، فرانسې، بلجيم، سپين، او برتانيې فوځونه دلته را شي، ځکه نژدې څلور سوه کاله مخته دهمداسې يوپوپ «پطروس هرکوليس» د غوښتنې له مخې د غربي اروپا دټولو هيوادونو دسلطان صلاح الدين ايوبي په خلاف يوستر اتحاد جوړ کړې و. اوبې شميره جنګې بيړۍ يې دې جنګ ته را ښکلې وې. سلطان محمد قاسم په دې خاطر هلته ور استولې و چې هغه دې د هرې لارې چې شوني وي دغه ډول اتحاد جوړيدو ته پرې نږدي. اولاتر اوسه ددې دواړو کليساو ګډې غونډې جوړيدو ته څو ورځې پاته وې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم تر ډېره پورې په پوره خاموشۍ سره ولاړ و .بيا يې خپل سر و څنډه او آس ته يې لغته ورکړه ، اوس دهغه په فکر کې دې چرچ ته د ننوتلو په پلان باندې غور پيل کړ. اوغوښتل يې په داسې بڼه ور ننوځې چې ابو جعفر يې ونه شي پيژندلې. په همدې فکرونو کې ډوب د روميل کور ته ورسيد.

دهغه وخته چې هغه قسطنطنيې ته راغلې و نو په سر اوذهن باندې يې د ابوجعفرفکر سپور و. هغه پوهيده چې ابو جعفر په اياصوفياء کې دې اواصلي نوم يې «ډيمونان» دې. خو د کوم سهي او کوټلې پلان پرته يې په ډيمونان باندې لاس اچول نه غوښتل. کله چې کور ته را ننوت نو بريټا په انګړ کې ناسته وکتله ، دقاسم په کتلو سره هغه ددرننبت له پاره و دريده. قاسم هم په خندا سره بريټا ته سلام وکړ بيا يې ترې و پوښتل چې « سلتېن نه تر سترګو کيږي ؟»

هغه د روميل دزوې خبره کوله بريټا هم ورته په خندا کې ځواب ورکړ:

هغه لا تر اوسه د مدرسې نه دې راستون شوې....خو ته نن سهار وختې چيرې تللې وې. ماخو تاته سهار نارې تيار کړې اوايښې مې دې.... لمړې هغه وخوره !»

بريټا بلکل لکه د سکه ورندار په څير ښکاريده. قاسم لا تر اوسه هغې ته کتل او خندل يې. خو په لږ څه نيولي لهجې يې وويل: « ما غوښتل د سهار د عبادت له پاره اياصوفياء ته ور شم ،خو چرچ ته په ور رسيدو سره زما اراده بدله شوه. ما له ځانه سره ژمنه وکړه چې تر هغې پورې به دې عبادتځاې ته ور نشم تر څو پورې مې چې دمسلمانانو د هلالي تورې ګواښ مې دهغې څخه نه وي تم کړې.... زما دا خبره ،زما له اړخه يو ډول سوګند و ګڼه ».

بريټا په ډېره حيرانتيا سره قاسم ته کتل. خو قاسم په زړه کې دخندا شين و ، ځکه هغه په يوه غشي دوه ښکاره کړې و . يو خو يې د بريټا پوښتنې ته ځواب ويلې و او بله دا چې دخپله ځانه يې داسې حواله ورکړه چې ددې وروسته هغه د يکشنبې په ورځ هم ددې خلکو سره يوځاې اياصوفياء ته د عبادت د تللو څخه خوندي پاته شو . هغه خپل ځان ته افرين ووايه. خوبريټا ورته يوه په زړه پورې خبره وکړه او هغه يې سخت متوجه کړ.

« مورګن ! ستا په کتلو مې ولې زړه شاهدي ورکوی چې زه دې پيژنم »

قاسم سمدلاسه محتاطه شو او په بيړه يې يوه بهانه جوړه کړه « هو ! دا خو دومره ستر خبره نه د ه ،مونږ دواړه د يوه ځاې اوسيدونکي يو ، هرومرو به دې په ژوند کې زه چيرې کتلې اوسم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا ورته په ژورو سترګو کتل او دهغه ځواب یې اورید. په همدې وخت کې د قاسم په زړه کې یو فکر را وګرزید او دهمغې په اړه یې فکر کول پیل کړل ، هغه په دې فکر کې و چې په ایا صوفیا کې د ورننوتلو او د ایا صوفیا په اړه د معلوماتو د ترلاسه کولو له پاره د بریتا ښه کار واخلي. دهمدې فکر په بنسټ یې د بریتا څخه وپوښتل:

« ته خو به ځې راځې .....آیا صوفیاء ته...»

« هو ! زه په اونۍ کې یو ځل « دی هولي ارتوډکس چرچ» ته هرو مرو ورځم.»

قاسم ورته یو ځل بیا وویل: « بیا خو به هلته ستا پیژندګلوې هم څوک وي ؟»

« هو ! زه خو هلته څو کسه راهبان پیژنم. بطریق ثاني ،عزتمند ډیمونان سره هم ښه پیژنم ، ډیر مهربانه سړې دې ..... خو که ریښتیا درته ووایم ، دغه پادري خلک زما ښه نه راځي .. زه خو د خداوند یسوع اومسیح عبادت ته ورځم اوکه نه دا مذهبي مشران ، چې مونږ یې خپل مذهبي مشران ګڼو ډیر غلط خلک دي ،په دوې کې مې یواځې عزتمند ډیمونان ډیر خوښ دې ، زه دهغه لیکچر هم اورم. هغه په میاشت کې یو ځل لیکچر وکوی ....»

دقاسم له پاره دا خبر د احتیاطه ډک و . بریتا د ډیمونان سره نیک اړیکی درلودل . او ډیمونان قاسم ډیر ښه پیژانده. ځکه دا همغه ابوجعفر و چې په اورنه کې یی شل کاله د مسلمانانو امامت کړې و . اوبیا د قاسم محبت ، مارسي ، یی په زخمي حالت کې دهغه ځایه را تښتولې وه.

دمارسي د رایادیدو سره سم قاسم په زړه ټکان وخوړ او بیا یی د مارسی په اړه فکر پیل کړ. په دې وخت کې بریتا د خوراک د تیارولو له پاره ورغلې وه. اوقاسم په خپلې خونه کې ناست اود یوه کتاب په لوست یی ځان مصروف کړې و خو هغه په حقیقت کې دخپل راتلونکې پلان په اړه فکر کاوه . کله چې بریتا ډوډۍ راوړه نو هغې ترې وپوښتل:

« خو دا دې را ته ونه ویل چې تا ولې په ایاصوفیاء کې زما څخه دکوم پیژندګلو په اړه وپوښتل ؟»

قاسم لا دپخوا څخه په دې اړه د ځواب د پیدا کولو هڅه کړې وه. هغه ورته وویل چې: « په حقیقت کې زه غواړم خپله یو ارزښتناکه تحفه خپلې کلیسا ته هدیه کړم. خو غواړم چې زما نذارانه هلته دداسې لاسو په واسطه ورسیږی چې ایمانداره اوخداوند یسوع اومسیح ددین ریښتونې پیرو وي ،خوتا راته وویل چې دهغه ځای ټول راهبان بد دیانته دي...»

«نه ، نه ، ما کله دا ویلي دي ، ما خو ویلي دي چې په هغوی کې یواځې معزز ډیمونان ایمانداره او پاک انسان دي. ما په خپله ددې مقدس جنګ له پاره خپل ډیر قیمتي لاکټ چرچ ته دنذرانې په توګه ورکړې دې. اوهغه مې هم د معزز بطریق ډیمونان په لاسو کې اینبې دې.... حال دا چې هغه لاکټ ماته دخپل ځان څخه هم ډیر محبوب و

(c) ketabton.com: The Digital Library

. ځکه هغه ماته زما یوې ډیرې خوږې ملګرې د نښې په توګه راکړې و . کله چې بریټا دملګرې یادونه وکړه نو دقاسم ذهن سمدلاسه د مریم په لور ولاړ . ځکه چې همغه د بریټا سره په ګاونډې کور کې اوسیدله . د بوسنیا شهزادګۍ حمیرا خو د بوسنیا د جنګ نه وروسته دعباس کور ته ورغلې وه . هغه په زړه کې مسکې و او په همدې فکر کې ډوب چې بریټا ترې وپوښتل:

« لیکن ، ته چرچ ته او دې جنګ ته ،څه نذرانه کول غواړې ..... تا خو هلته د جنګ دګوابښ تر پاې ته رسیدو پورې د نه تللو هوډ کړې دې .....راوړه ، ماته یې راکه ، زه به ستا نذرانه هلته ورکړم ...زه به یې په خپله دمقدس پلار ډیمونان په لاسو کې ورکړم»

حالات ډیر په زړه پورې او نازکه شوې و . د قاسم پلان بلکل په سهي توګه پلې کیده . اوس نو هغه د خپلې لارې د نورې هوارۍ له پاره وویل :

« دا خو ډیره ښه خبره ده ، که ته یې له ځانه سره یوسې نو دا خوبه زما له پاره د خوښۍ سبب وګرځي ،ځکه چې ډاګیزه ده چې ته به زما نذرانه دکوم ایمانداره وګړي په لاسو کې ورکړې »

خو قاسم کله چرچ ته نذرانه ورکول غوښتل . دهغه سره کومه تحفه نه وه ..... که ورسره واې نه بیا به یې چرچ ته نذر کړې واې . هغه خو دقسطنطنې دحکومت د کمزوره کولو له پاره راغلې و .

په دې ورځ قاسم د بریټا سره بس همدومره خبرې وکړې . اوبیا یې په دې خبره باندې و ځنډولې چې ، ډیر ژر به خپله قیمتی تحفه را ښکاره کوي. لا تر اوسه قاسم دخپل پلان د پلې کولو له پاره ډیر څه ته اړ و . هغه ددواړو کلیساګانو د متحده غونډې د سبوتاژ کولو له پاره هم دمهرو دبدلولو هڅه کوله. مګر لا تر اوسه دلته نوې و . بیا هم هغه دبریټا په ذهن کې دخپل پلان څه خاکه ورځاې کړه. اوس یې نو هڅه پیل کړه چې بریټا نوره هم په خپل ځان باوري کړي. هغه د رومیل ، بریټا اودهغوي دزوې سره خپل ځان ډیر زیات ورنژدې کړ ، بریټا به اوس قاسم ته د ورور په نامه غږ کاوه. کله به هم چې قاسم د بیرون څخه راغې نو دبریټا او سولټین له پاره به یې نوي نوي کالی اوشیان راوړل. رومیل په وړاندې د قاسم عزت اودرنښت نور هم زیات شو. هغه خو دقاسم نوم په رضاکارانو کې لیکلې و خو قاسم لا تر اوسه دخپلو دندو د اجرا په خاطر هلته نه و ورغلې. قاسم به ویل چې هغه غواړي تر څو ورځو پورې د قسطنطنیې ښار په ښه توګه ووینې.

د « ایاصوفیاء» ترمخ د یو وار ګرزیدو وروسته ،قاسم بیا هلته ورنغې. هغه نه غوښتل د پوره تیارۍ نه مخته د ډیمونان سره ټکر وکړي. په دې خاطر یې دخپلو پلانو دپلې کولو له پاره د کلیسا په اړه د نورو زیاتو معلوماتو د تر لاسه کولو هڅې پیل کړې. هغه غوښتل د ایاصوفیاء په داخلي نظام باندې ځان ښه خبر کړي. هغه د بازنطینی ځواکونو دسالار « نوټاراس» د ورتیاو اوکمزورتیا و ،اوارادو څخه سطان ته خبر ورکول غوښتل. اودمحاصرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمخه یی دښار ددیوال د«سینټ رومانس» دروازه ، دګولډن هارن بندرګاه ، دقسطنطنیی خلکو ته د غذای اونورو موادو د ترسیل لارې چارې ، او ترڅنګ یی په ګولډن هارن کې را ځړول شوې هغه زنځیر هم کتل غوښتل چې دګولډن هارن لاره یی بندولې شوه. هغه د رومیل څخه هم یو ځل دوه د ګولډن هارن ددې عجایبو د کتلو له پاره غوښتنه کړې وه ، اوبیا رومیل هغه په یوې فوځي کشتۍ کې کینولې هم و او ګولډن هارن یی ورته ښوولې و ،کله چې قاسم دغه دیوشکله ستر زنځیر وکوت او دهغې ددوارو سرونو جایزه یی واخسته. نو هغه په دې ناهیلي شو چې دکلابندۍ په وخت کې ددې زنځیر ماتول ناشوني دي. شونی وه چې د «اربان» د توپ دیرش انچه غټه ګولۍ هغه دوری ورې کړې خو دې ځای ته د یوه توپ راوړل اوبیا دلته نصبول له یوه سره ناشوني وو. ځکه د اربان توپونه د نقل وحمل له اړخه ډیر ستونزمن و . ان تر دې چې د جنګ په وخت کې دهغوې دیوه ځایه بل ته وړل څه اسانه کار نه و . قاسم د زنجیر دماتولو فکر د زړه نه وویست اوبیرته کورته ستون شو. خو پریکړه یی وکړه چې هغه به په یوه یا دوو ورځو کې لاسته راوړې ټول معلومات سلطان محمدخان ته ورلیږې. خو ددې معلوماتو د لیږدلو له پاره هغه باید تر رومیل کلا پورې تللې وې.

قاسم دسلطان په نامه یو تفصیلي لیک ولیکه ،اوپه ډیره ګړندۍ توګه د رومیل دکلا په لور ورغې ، اوس نو هغه د قسطنطنیی د فوځ یوعسکر و ، هغه هیڅ اندیښنه نه کوله ، هغه د ګولډن هارن لاره پریښوده او دښار د ستري دروازې « سینټ رومانس» له لارې درومیلي کلا په لور ولاړ ، درومیلي کلا د قسطنطنیی څخه پنځه میله لرې وه. قاسم سهار وختي ددې ځایه ولاړ او دغرمې دمخه بیرته راستون شو اوخپل لیکلې تفصیلي لیک یی مصلح الدین اغا ته ور وسپاره.

څو ورځې همداسې په همدې ډول مصروفیاتو کې تیرې شوې ، په دې وختو کې قاسم دبریتاسره دیوه ورور په څیر ډیر ورنژدې شوې و. اوس به نو بریتا په هر ځای کې د قاسم خبره کوله. اوبیا یی یوه ورځ په ټوکو ټوکو کې قاسم ته وویل:

« پریږده وروره ! ته داسې ورور یی چې تر اوسه د ې ماته هغه تحفه و نه ښودله. تا ویلي و چې زه به هغه تحفه چرچ ته نذرانه کوم.»

قاسم غالبا د همدې خبرې انتظارکا وه. سمدلاسه یی وویل: اوهو ! زما درنې اوخوږې خورې ، دهغې تحفې به څه ارزښت وي ، زه خو په تاباندې خپل ځان هم ځارولې شم. خویوه خبره ده ، اوهغه داچې زه به هغه تحفه هغه وخت چرچ ته نذرانه کړم چې ته به دا دنده په خپل لاس تر سره کوې. ایا داسې شوني نه ده چې مونږ نن یا سبا یا بل کوم وخت معزز ډیمونان ته د خوراک له پاره بلنه ورکړو . که داسې وکړل شي نو زه به په خپل لاس دا تحفه معزز ډیمونان ته ورکړم. ته خوپوهیږې چې ما ایاصوفیاء ته د نه تللو هوډ کړې دې ، که چیرې ته هغه مقدس پلار کور ته راوبلې نو مونږ به ترې برکتونه هم تر لاسه کړو اوهمغه ته به دمقدس جنګ له پاره تحفې هم نذرانه کړو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم ددې خبرې کولو سره دا هیله نه درلوده چې همداسې به وشي. خو دبریتا د ځواب په اوریدو سره حیران پاته شو.

« اوهو ! ....دا خو دې ډیره ښه خبره وکړه. ما پخپله د ډیره وخته همدا ډول فکر کاوه چې کوم وخت دغه مقدس پلار خپل کورته د خوراک له پاره را وبولم. ما د رومیل سره هم خبره کړې وه. خو هغه فوځې دې که نه.... هغه د مذهبي خلکوسره زیاته دلچسپي نه لري.....خو مورګنه ! ته ډیر زیات مذهبي انسان یې...... که داسې نه ده.؟»

دقاسم غشي په نښه لګیدلي و. هغه په زړه کې دخوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. اوس نو هغه دخپلې چالاکۍ په واسطه غوښتل ډیمونان دخپلې سوړې نه راوکاږي، غوښتل یې په کوم ډول د ډیمونان څخه دمارسي د راز پوښتنه وکړي. خو دې کار ډیرې هوښیارتیا ته اړه درلوده. او هغه ته په کار و چې هغه تر هر څه لمړۍ بریتا په ذهني توګه دې کار ته تیاره کړي. نو په دې اساس یې د ځانه سره پریکړه وکړه چې بریتا ته به د مارسي په اړه ټول څه وایي. ښکاره ده چې هغه بریتا ته دمارسي په اړه همدومره څه ویلي شول چې مارسي نومې یوه نجلۍ دده سره محبت کاوه او ډیمونان په یوه ډول دده څخه لرې کړه او له ځانه سره یې بوتلله. هغه نه غوښتل بریتا ته دډیمونان څخه شکوه او شکایت وکړي ،په دې خاطر یې یوه کوچنۍ قصه له ځانه سره جوړه کړه....

په حقیقت کې قاسم د ابوجعفر څخه دمارسي د راز د را بربنډیدو وروسته دهغه څخه دانتقام اخستلو په فکر کې و. هغه د ایاصوفیاء دغه دویم ستر بطریق ابوجعفر یا ډیمونان واژه اوبیا یې دهغې تور په رومن کتولیک چرچ باندې ور اچاوه تر څو ددواړو کلیساو تر منځ داختلاف خلیج نور هم زیات کړل شي. په دې خاطر یې فکر کاوه چې تر هر څه لمړۍ بریتا په سهي لاره روانه کړي. هغه دمارسي په اړه یوه دردناکه قصه جوړه کړه. او فکر یې کاوه چې څه ډول یې بریتا ته واوروي، په همدې وخت کې ترې بریتا وپوښتل:

« تا خو تر اوسه پورې هغه تحفه ماته و نه ښووله. اخر هغه څه ډول تحفه ده چې ته یې له ماڅخه پټوې.»

قاسم به څه ویلي وي.دهغه سره هیڅ ډول تحفه نه وه. خوبریتایې په دې خبره خاموشه کړه چې « هو، هو، هرومرو به یې درته وښایم. خو دهغې د ښوولو نه مخته زه درته یوه په زړه پورې قصه اورول غواړم. اودا زما دخپل ژوند قصه ده.

بریتا سمدلاسه په یوه لمځي کیناسته. اوسترګې یې په پوره دلچسپۍ سره په قاسم ور ونښتې او ورته یې وویل: « هرو مرو یې راته واوروه. زه به ستا دقصې په اوریدلو ډیره خوشحاله شم.»

خو قاسم د خپلې جوړې کړل شوې قصې د اورول نه مخته ډیمونان ته د بلنې دورکولو خبره پښخول غوښتل. هغه دبریتا سترګو ته وکتل او ورته یې وویل چې زه خپله قصه هغه وخت درته اوروم چې ته به همدا نن د مقدس پلار د بلنې کار سرته رسوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا دهغه دخبرې سره موافقه شوه اوپه همدې ورځ یې ایا صوفیا ته د تللو اراده وکړه ، د تللو دمخه قاسم هغه تم کړه او ورته یې وویل: « ګوره ، چې ته اوس دمقدس پلار تر مخه زما یادونه و نه کړې. زه غواړم چې دهغه سره د مخکني تعارف پرته ووینم.»

بریتا سمدلاسه و دریده او د قاسم په لور یې په حیرانتیا سره وکتل. « مورګن ! څه خبره ده ؟....ته خو نن ډیر پراسراره شانته خبرې کوې. اول خو دې ماته هغه تحفه و نه ښووله ،بیا دې غوښتل خپله قصه دې راته واوروې ، هغه دې هم راته وا نه وروله ، او اوس ته دخپل نوم د پټولو خبره هم کوې.. را ته ووایه ، چې په زړه کې دې څه دي. زه ستا سره هرډول تعاون ته تیاره یم. ته خو پوهیږې چې زه بل ورور نه لرم او تا دخپل کشر ورور په څیر پیژنم. ستا د نوم د یادولو پرته به زه هغه ته څنګه بلنه ورکړم. ته غواړې هغه ته د چرچ قیمتي تحفه نذر کړې او د همغې په خاطر خو زه دغه مقدس پلار ته د بلنې د ورکولو له پاره ورځم.»

قاسم په ډیره بده توګه را ښښتې و. هغه نه غوښتل چې بریتا د ډیمونان سره هغه د یو اجنبي میلمه په څیر یاد کړي ،هغه د ابوجعفر دشیطاني ذهن څخه پوره خبر و. نو که د جنګ په ورځو کې کوم اجنبی شخص ابوجعفر ته دمیلمستیا بلنه ورکړې نو هغه ته به هرومرو په دالو کې څه تور والې تر سترګو شي. په دې اساس قاسم دبریتا څخه وپوښتل:

« نو ته به بیا ....ته به څه ډول ما هغه ته ور وپیژنې ؟»

« دخپل ورور په څیر .... خو زه به ستا دشان د پورته والي په خاطر هغه ته خامخا دا ووایم چې ته ډیر شتمن او رئیس شخصیت یې.»

قاسم د بریتا په دغه ساده فکر باندې و خندل اوهغې ته یې دتللو له پاره اجازه ورکړه. هغه چې په خپل ذهن کې کوم پلان جوړ کړې و دهغې پلې کول پیل شوي و.

دبریتا دراتلو دمخه دهغه زوې « سلطان مراد » راغې. قاسم ورسره لوبې پیل کړې ، یوساعت وروسته چې بریتا بیرته راستنه شوه نو د ورایه په خندا وه ، کله چې ترې قاسم دهغې دخندا علت وپوښت نو هغې ورته وویل:

« زمونږ بلنه ومنل شوه... د رومیل څخه ما لا دپخوا څخه اجازه اخستې وه. مقدس پلار به زمونږ په بلنه سبا شپه زمونږ سره د ډوډۍ خوړلو له پاره تشریف راوړي.»

قاسم هیله نه درلوده چې ډیمونان به دومره ژر دغه بلنه و مني. هغه داسې انګیرله چې هغه به دخپلو مصروفیاتو له مخې دې بلنې ته څو ورځې وروسته وخت ټاکي. اوس نو چې قاسم څه کول غوښتل باید ډیر ژر

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې تر سره کړې وې. هغه سمدلاسه خپلې کوټې ته ولاړ او دخپل سامان څخه یې څه قیمتي اشرفۍ را وویستلې ، اوپه یوه کڅوړه کې یې واچولې اوبریټا ته یې د ورکولو له پاره راوړې.

« واخله خورې ! .... مقدس پلار ته ما بلنه ورکړې ده اوپه دې بلنې باندې به ټول مصارف هم زه ورکوم.» قاسم ډیره هڅه وکړه چې بریټا هغه اشرفۍ واخلي خو بریټا یې داخستلو څخه انکار وکړ او ورته یې وویل: « مونږ ته خجالت مه راکوه .... مونږ تا دد ې کور یوغړې او زه دې خپل ورور ګڼم. ته دا اشرفۍ دخپله ځانه سره کیږده. »

قاسم هغه اشرفۍ بیرته واخستې او په ډیرې محتاطې لهجې سره یې بریټا ته وویل: « اوس زه تیار یم چې تاته خپله قصه واوروم. که ته یې مناسبه وګڼې نوزه به درته دخپل زړه راز ووایم. زما قصه ډیره په زړه پورې هم ده او دردناکه هم ....»

قاسم قصدا دغسې تجسس پیدا کول غوښتل. د بریټا زوې بیرون په انګړ کې لوبې کولې اوقاسم دبریټا سره په برنډه کې په یوې لوبې چوکۍ ناست و ، د قاسم د تجسس نه ډکې لهجې دبریټا په زړه پورې والې نور هم ورزیات کړې و . دهغه زړه درزیده او له ځانه سره په دې فکر کې وه چې : خداې خبر مورګن یعنې قاسم به هغه ته د څه قصه کوي... په دې خاطر یې قاسم ته وویل:

« هو ، هو ، ...... ولې نه...... ته ولې د دومره تکلف نه کار اخلې ؟ زه په پوره غور سره ستا قصه اوریدل غواړم.»

قاسم بریټا ته په ډیره مینه وکتل اوبیا یې ورته وویل: « خورې ! اصلا خبره څه دا ډول ده چې ما ته یې ستا تر مخ ویل د شرم احساس راپیدا کوي....»

کله چې قاسم د خپلې درواغو د قصې دپیل کیدو دمخه دشرمیدو نوې اداکاري وکړه نو بریټا ورته په زوره زوره وخندل : « اوهو هو ! ته خو شرمیږې.... داسې څه خبره شوې ده چې ته پرې شرمیږې ؟....داسې بریښې چې زما د ورور په زړه کې کومه ماجبینه پېښه شوې ده....»

بریټا دقاسم دهیلو سره سم خبره کړې وه. قاسم خپل سر د شرم څخه ټیټ کړ او بیا یې په همدې لهجه باندې وویل: « تا سهي درک کړې ده.... ریښتیا هم ما د یوې البانوی پیغلې مارسي سره ډیره مینه درلوده ، دا پیغله نه یوازې ښایسته او حسینه وه بلکه ډیره ذهینه او د پوهې خاونده هم وه... خو هغه زما څخه جدا کړل شوې ده...... اوس به ته ډیره حیرانه شې چې درته ووایم چې ستا همدې مقدس پلار ډیمونان هغه له ما څخه را جدا کړې ده ......»

قاسم د خبرو په دوران کې لږ څه تم شو ،ځکه چې بریټا دحیرانتیا څخه ټوپ کړ اوپه لږ څه لوړ اواز یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو هو ! .... داسې برېښي چې ته مقدس پلار دمخکې نه پېژنې .... دا خو ډېره بده خبره وشوه ... ته خو ما هغه ته دخپل ورور په څير ورپېژندلې يې ...اوس چې هغه له تاسره ووينې ، نوتابه وپيژني .. نو زه به هغه ته له تاسره د خپلې خپلولۍ کومه پېژندګلوي وړاندې کوم....»

خو قاسم هغه تسلي ورکوله او ورته يې وويل: « برېتا خورې ! ته مه اندېښمنه کېږه .... ته خو زما د قصې د اورېدو دمخه وويرېدې. اول خو ته زما خبره واوره ...... ډيمونان خو ماپېژني خو دومره مې نه پېژني چې زما هم مه خور لېږه شته او که نه. هغه دخپلولۍ اړيکي چې تا ښوولې هغه په خپل ځای سهي دي.»

« خو که چيرې تا ډيمونان د پخوا څخه پېژنده نو زه دې دهغه دبلني نه مخته ولې بې خبره پرېښوم» زه خو درته همدا خبره کوم ... شايد چې تاته به معلومه وي چې دويم بطريق اعظم نژدې اوه کاله مخته د « اورنې ، ابانيې او بوسنيا » په سيمو کې اوسېدلی دی ، دا دهغو ورځو خبره ده چې هغه په البانيه کې اوسېده او زه هم هملته وم. هلته ماته د يوې شاهي کنيزې مارتها د لور مارسي سره مينه پيدا شوه ، خو فادر ډيمونان د الباني پادشاه سکندر بيګ له پاره هغه له ما څخه يوړه. اودهغې مور مظلومه يې ووژله. خو مارسی د سکندربيګ خواته هم نه ده ور رسيدلې ، بلکه بې درکه شوې ده. دهغه وخته راهيسې اوه کاله تير شوي دي اوزه يې په لټه کې يم. زه په حقيقت کې قسطنطنيې ته دهمدې له پاره راغلې يم ، فادر ډيمونان ما ډېر ښه پېژنی ،په دې خاطر زه نه غواړم دهغه مخې ته ورشم. زه غواړم چې ته په خپله خوښه دهغه څخه په دې اړه پوښتنه وکړې او دمارسي د درک د مالومولو هڅه وکړې....برېتا ، ته خو زما خور يې . اوخويندې د ورونو له پاره هر راز قرباني ورکوي....»

برېتا دقاسم خبرې په ډېر غور سره اورېدې. کله چې خبره پای ته ورسيده نو هغې يو دم وويل:« واخله....دا کومه ستونزمنه خبره ده .... ته داسې پلانونه جوړوې ...زه به نيغ په نيغه د فادر ډيمونان څخه وپوښتم چې مارسی چيرې ده ،که چيرې فادر ته معلومه وي نو هرو مرو به يې ووايي ....»

قاسم دبرېتا په سادګۍ باندې وخندل ،ځکه د ډيمونان دذهن څخه خبره ويستل اسانه کار نه و،هماغه و چې قاسم دخپل ځانه جوړه شوی قصه د اول نه تر اخره پورې برېتا ته واوروله. په دې قصه کې داسې ډېر ځايونه هم راغلل چې د برېتا دسترګو نه ورته اوښکې ولاړې. دقصې ټول مقصد همغه و چې قاسم مخته بيان کړې و . خو جزئيات او تفصيل يې ډېر په زړه پورې و . اوبرېتا په ډېره دلچسپۍ سره هغه اورېده. قاسم هغې ته دا تأثر ورکړ چې هغه ته د ډيمونان کرچار مشکوک تر سترګو کيږي..اوپه ډېره سنجول شوي توګه يې وويل:

« سهي ده. زه ستا په ټوله خبره وپوهيدم.اوستا له پاره دهر څه کولو ته تياره يم. خو په يوه خبره مې لا تر اوسه سر خلاص شوې نه دې چې زه د فادر تر مخه مارسي څه ډول را ياده کړم. اودهغه څخه حقيقت را وسپړم......اوته به څه کوې ؟ ...ايا ته په دې دعوت کې ګډون نه کوې ؟ که ګډون ونه کړې نو خبره به ټوله خرابه شي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبریتا پوښتنې په خپل ځاې سهي وې ، همغه و چې قاسم هم ورته ځوابونه وویل : « بریتا ، خورې ! ته ولې اندیښنه کوې.. زه به دډیمونان نه تر هغه وخته پورې پټ پاته شم ، ترڅو چې تا ترې د مارسی په اړه خبره نه وي را ویستلې . کله چې هغه دمارسي په اړه خبره وکړي ،زه به هم مخته راشم او په دعوت کې به ګډون وکړم او خپله خاص تحفه به هم چرچ ته نذرانه کړم. زه ډاډمن یم چې هغه وخت به تاسې ټول زما ددې تحفې په کتلو سره حیران پاته شئ. پاته دا شوه چې ته به څه ډول د فادر ډیمونان تر مخه د مارسي خبره راو سپړې ..... نو واوره !...»

دا دخبرو هغه ځاې دې چې قاسم یې د ډیره وخته راهیسې انتظار کاوه. اودهمدې فکر په بنسټ یې ډیمونان ته د خوراک بلنه ورکړې وه. قاسم په خپلو کالیو کې لاس ور ننویست. یوه ډیره ښکلې ګوته یې راوویسته. چې په شنه غاړه یې د صلیب ننبه کندل شوې وه..... دا هغه ګوته وه چې مارتها خپلې لور مارسی ته ورکړې وه. اومارسي بیا په خپلې اخري لیدنه کې هغه ګوته قاسم ته ورکړې وه. قاسم دا ګوته بریتا ته ورکړه او په پلټونکي لهجې یې ورته وویل:

بریتا خورې !دا ګوته ماته مارسی پخپله راکړې وه،دا دهغې دمور مارتها ګوته ده. خو اوس به دا ته په ګوته کوې .کله چې ته د فادر ډیمونان تر مخه کینې نو هغه به ددې ګوتې په کتلو سره هرو مرو له تا څخه پوښتې ، خو ته دا یاد لره چې ته به ددې ګوتې په اړه هغه ته څه ځواب ورکوې.

قاسم چې خبره بس کړه . نوبریتا ترې په ډیرې پلټونکې لهجې سره وپوښتل: « هو !....راته ووایه چې زه به د فادر ډیمونان تر مخه ددې ګوتې په اړه څه وایم ؟»

اوس نو قاسم بریتا ته وویل: ته به فادر ډیمونان ته وایې چې دا ګوته ما د قسطنطنیې په بازار کې اخستې ده.... کله چې فادر ډیمونان ته دا محسوس شي چې دا ګوته ستا تر سترګو دومره ارزښتناکه نه ده او ته یې د قصې څخه بلکل بې خبره یې ،نوزه ډاډمن یم چې هغه به له تاڅخه دا ګوته وغواړي...ته بې شکه هغه ته ګوته ورکړه.... په دې توګه به هغه لمړی په خپله تاته دمارسي په اړه بیان وکړي اوکه هغه بیان ونه کړ نو بیا به هم مونږ زیان نه وې کړي ،ځکه چې مارسی ژوندۍ ده او فادر ډیمونان ته دهغې په اړه پوره پوره معلومات شته. هغه به دا ګوته هرومرو مارسي ته ور رسوي ، په دې توګه به مارسی ته هم ډاګیزه شي چې ګوته دکومه ځایه راغلې او څه ډول دې ته بیرته را رسیدلې ده......او که ته غواړې نو د ګوتې د ورکولو دمخه په فادر باندې دا شرط ولګوه چې ددې ګوتې په اړه درته قصه وکړي.....

داخو نیغه خبره ده ......نه ستونزمنه او نه نغښتې.....ایا داسې کولې شې ؟ زه ډاډمن یم چې هغه به هرو مرو څه ووایي. اوزه به یې ددغې دریځې څخه د اوریدلو هڅه وکړم....اویا به یې وروسته له تا څخه وپوښتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په دې پوهېده چې ډيمونان د چې د کوچني والي څخه د مارسی کورته راته او دمارتها سره يې ډېر ژور اړيکي درلودل نو هرو مرو به دمارتها داګوته وپېژني. اوکله چې بريتها په دې اړه خپله بې خبري څرګنده کړې او ورته ووايې چې دا ګوته يې په بازار کې رانيولې ده. نو هغه به حيران پاته شي او که چيرې تر اوسه پورې يې د مارسي سره اړيکي وجود ولري نو په ډاډمنه توګه به دا ګوته مارسي ته د ورښولو له پاره ترلاسه کړي... اوهمدا به هغه وخت وي چې بريتها ترې د مارسی په اړه خبره را برسيره کړي. اوس نو بريتها هم په دې مسئله کې ډېره دلچسپي پيدا کړې وه ، هغه په ټول پلان پوه شوې وه اودقاسم سره يې د پوره کومک لاس ورکړې و.

د بلې ورځې دشپې پورې وخت په قاسم باندې ډېر سخت تير شو ، نن روميل هم دهمدې دعوت په خاطر کورته وختی راغلې و. بريتها هم د ډيمونان دخوراک له پاره ترټولو ښه غذا تيار کړې وه. ترڅنګ يې دمقدس پلار د راتلو په خاطر خپل کور هم ډېر ښايسته کړې و ، هغه د ډيمونان د ناستې له پاره په هغه خونه کې ځای جوړ کړ چې په ترڅنګ کمره کې يې د ډيمونان خبرې په ډېره ښه توګه اوريدل کيداې شوې. ځکه په منځنې ديوال کې د لرګي يوه دروازه وه اوهغې قاسم ته ددې دروازې په اړه ويلي و. قاسم هم پوره ډاډمن شوې و چې بريتها ورسره پوره مرستې ته ملا تړلې ده.

دلمر د پريوتو لږڅه دمخه ، قاسم چاته د څه ويلو پرته د روميل د کوره ووت. او دکلي څخه لږڅه لرې د کجورو د ونو تر شا و درېد. هغه کولې شو دد ې ونې د تنې څخه د اړتيا په وخت کې ډيمونان تر څارنې لاندې ونيسي. د ونې سره دهغه د دريدو انداز بلکل عام اوساده شانته و.

هلته په کور کې روميل د بريتها څخه وپوښتل : « اوهو !.... مورګن چيرې ولاړ. هغه خو تر اوسه پورې همدلته ولاړ و ....»

« هغه د اړتياوړ سامان د اخستلو له پاره وتلې دې. ژر به بيرته راستون شي.»

بريتها په دې پوهيده چې قاسم د څه له پاره ددې ځآيه ولاړ. بريتها د مقدس پلار ډيمونان دراتلو تر مخه په ځان اوبه تيرې کړې ، پاک کالی يې واغوستل او ځان يې پوره ښايسته کړ ، ترڅنګ يې د ښې لاس په ګوته يې دمارسی ګوته ورننويسته. هغه تياره شوه اوبيرته کمرې ته راغله. نو روميل ترې په خندا کې وپوښتل:

« واه قسمته !....نن د مقدس پلار د راتلو په خاطر مونږ ته هم ستا دښايست او ښکلا دکتلو چانس ترلاسه شو...»

بريتها ورته په خندا شوه . خو روميل دهغې په ګوته باندې ددې نوې ګوتې په کتلو ورڅخه وپوښتل : « اوهو ! ...دا څه دي ؟ دا دومره ښکلې ګوته دې د کومه کړې ؟..... ايا اخستې دې ده ؟ ....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتها سمدلاسه ګوته د بل لاس په ګوته پاکه کړه او ویې ویل: « هو ! په ډیر مناسب قیمت مې را نیولې ده. ما یې چې کله ښایست وکوت نو را ومې نیوله.»

نن د رومیل زوې سلطان مراد هم د باغونو شهزاده معلومیده. بریتها د ډیمونان له پاره ډیرښه خوراکونه جوړ کړي و. په هغوي کې د اوزې د وریتوکړو ورنونو څخه نیولې د مرغابیو تر وریتو غوښو پورې هر څه موجود و.

دلمر د پریوتو څخه لږه شیبه وروسته د ایاصوفیا دسپنیو پردو لرونکې مخصوصه ګاډۍ درومیل دکور مخې ته ودریده ، لا تر اوسه پورې تیاره دومره نه وه راخپره شوې ، قاسم د ونې د ډډ تر شا دمیلمنو جایزه اخسته. تر هر څه لمړۍ دوه ځواني راهباني دګاډۍ څخه راکیوتې اودهغوي تر شا چې کوم شخص د ګاډۍ څخه خپله ښنه لاندې کیښوده نو دهغه په کتلو سره دقاسم ټول حسونه سره را ټول شول. دقاسم هر رګ د قهر اوغصې څخه رپیده. دهغه تر مخه دهغه پخواني دښمن ابوجعفر ولاړ و ،که هغه غوښتلې نو هغه کولې شو چې مخته راشي او خپل دښمن ابوجعفر هملته له منځه یوسي. خو دصبر څخه یې کار واخست.

ابوجعفر بطریق په ډیر ښه لباس ملبس و. دا د ایاصوفیا مخصوص لباس و. دابوجعفر سره راغلې دواړه ځواني راهباني هم د ایا صوفیا په مخصوص لباس کې را نغښتي وې. دهغوې په سرونو باندې د سور رنګ سکارف (دستمال) تړلې و. اودهغوې د حرکاتو څخه ځرګندیده چې هغوې د ابوجعفر سره کارونکې اودهغه دخاصو راهبانو څخه دي. دوې ټول دننه ولاړ ل. د چرچ خاصه بګۍ د رومیل دکور تر مخه ولاړه وه. د بګۍ کوچوان څو قدمه مخته ولاړ اوخپله بګۍ یې په یوه ازاد ځای کې و دروله ، اود بګۍ د اخري برخې څخه یې شنه واښه را وویستل او دبګۍ آسونو ته یې واچول ، دا بګۍ دوه تکړه اوغښتلو آسونو پورې تړلې وه. دوې ټول دننه ولاړل اوددهغوې ددننه تللو څخه پوره وخت تیر شوې و ، په دې وخت کې قاسم هم د هغې ونې د ډډ څخه په ډیر احتیاط سره راووت ، قاسم په ډیره بې پراهۍ سره مخته راغې او درومیل ددروازې شاته را ورسید. اوبیا په ډیره بیړه ډیوډۍ ته ورننوت. لا تر اوسه د ډیوډۍ مشال نه و روښانه شوې. قاسم د یوه کونج څخه د دننه ځای څارنه وکړه ، ټول خلک په خونه کې په خپلو خپلو ځایو ناست و . قاسم په پوره احتیاط سره ولاړ او تر څنګ خونې ته و رننوت.دلته هم لا تر اوسه پورې مشال نه و روښانه شوې. خو دمیلمنو خونه د درې څلورو چراغونو په واسطه روښانه شوې وه. ددې ځایه دمیلمنو دخبرو اوازونه په پاکه توګه تر غوږو راتلل.

قاسم د یوې دروازې د سورې څخه هغوې کتلې شول. په دې خونه کې ډیمونان ، دهغه راهباني ، رومیل او بریتها ټول ناست و. د سولتېن په لاسو کې د ګلونو یوه ګیډۍ وه چې لږ وروسته یې دمقدس پلار تر مخه وړاندې کړې وه اودهغه نه یې ډیره مینه تر لاسه کړې وه. قاسم هغه وخت ډیر ډاډمن شو چې ویې کتل چې بریتها بلکل اندیښمنه نه ده. او په ځانګړې توګه هغه وخت کې ، چې ډیمونان ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« اوهو ! زمونږ د ګراني لور بریټا هغه شتمن او رئیس ورور چیرې دې چې دمقدس جنګ له پاره مونږ ته نذرانه راکول غواړي او دچا له پاره چې مونږ دغه بلنه منلې ده ...»

رومیل په بیړه ځواب ورکړ « مقدسه پلاره ! مورګن د بریټا کوچني ورور دې ..... مونږ فکر کاوه چې ستاسې په راتلو کې به پوره ځنډ راځي ، په دې خاطر هغه د څه سامان داخستو له پاره بازار ته تللې دې. خو تاسې ډیرژر را ورسیدئ په دې خاطر مونږ ستاسې تر مخ دمورګن په نه موجودیت باندې خجالت باسو.

« نه زویه !... تاسې ته د خجالت د ویستلو اړتیا نه شته.... هیڅ خبره نه ده... مونږ به دهغه انتظار وکاږو.»

کله چې ډیمونان دا خبرې کولې نو بریټا قصدا د مارسي ګوته په خپلو ګوتو کې خوځوله ، په ښکاره توګه هغه داهر څه دارادې پرته ترسره کول ، دډیمونان سترګې سمدلاسه د مارسی په ګوته و نښتې ،خو اول یې څه خاص محسوس نه کړل ، بریټا د ډیمونان ترمخه په پوره ادب او درنښت سره ناسته وه. قاسم په زړه کې بریټا ته دعاوې کولې ، خو لږه شیبه همغه څه وشول چې ګمان یې کیده. د ګوتې دبیا بیا خوځولو په اساس دډیمونان فکر د یادونو پخوانیو دریچو ته ولاړ. او یو ناڅاپه یې په ذهن کې څه را وګرزیدل. هغه ته د مارتها ګوته را په زړه شوه .....

اوهو !... دا خو هماغه ګوته ده چې البانوي کنیزې مارتها به هر وخت په ګوته کوله..... داسې انګیرل کیده چې هغه ته دپخوانیو وختو قصې را په یاد شوې دې. دهغه دماغ سخت ټکان وخوړ . اوپه حیرانتیا سره یې د ګوتې په لور کتل پیل کړل. هغه په دې فکر کې ونښت چې د مارتها ګوته د بریټا لاسو ته څه ډول راورسیده. دهغه شاطر ذهن یو ناڅاپه سیخ شو او د بریټا دغه بلنه یې د یوې بلې زاویې څخه هم و څارله. خوبیا یې هم صبر و نه شو اوبلاخره یې د بریټا څخه وپوښتل:

« ګراني لورې !..... زه وینم چې د خپل لاس دګوتې سره په پرلپسې توګه لوبې کوې ،داسې بریښي چې دا ګوته درته ډیره ګرانه اومحبوبه ده..»

د ډیمونان د پوښتنې انداز دهغه دشیطاني ذهن غمازي کوله. بریټا په خپلو هڅو کې بریالۍ شوې وه. ډیمونان دمارسي ګوته پیژندلې وه. بریټا د ډیمونان خبرو ته بلکل عام اومعمولي ځواب ووایه.

« مقدسه پلاره !...... ددې ګوتو د اخستو یوازې څو ورځې کیږي ، زما په ګوته کې لږ څه تنګه ده. په دې خاطر یې کله کله هسې بې له فکره دسهي کولو هڅې کوم.......زه دخپل دغه حرکت په اړه بښنه غواړم»

اوس نو بریټا د ګوتې خوزول پریښول ، او د ډیمونان سره د راغلیو راهبانو په لور یې توجه وکړه. خو دډیمونان ذهن په پوره توګه د مارسي د ګوتې سره را نښتې و. بریټا ورته ددې ګوتې د اخستو خبره کړې وه په دې اساس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو جعفر ټول غیر ضروري شکونه لرې شول. خو اوس هغه په دې فکر کې شو چې دا ګوته دلته قسطنطنیې ته څه ډول را ورسیده. اوبیا څنګه بریټا ته تر لاسه شوه. هغه ټول هر څه له یاده وویستل او ذهن یې د اوو کالو پخوانیو یادونو لورې ته ولاړ. بریټا د نوو ځوانو راهبانو سره په خبرو کې بوخته وه. په همدې وخت کې ترې ډیمونان یو ځل بیا وپوښتل:

« لورې ! که زه له تا څخه څه وغواړم.... نو ایا ته به یې مونږ ته عنایت کړې ؟»

رومیل دډیمونان دخبرې څخه نا ارامه شو او دبریټا ګوتې ته یې په غور سره وکتل. خو بریټا په ډیره ښه توګه ډیمونان ته ځواب ورکړ.

« ولې نه ! مقدسه پلاره ! ددې مقدس جنګ له پاره زه خپل ځان قربانولو ته هم تیاره یم.... تاسې حکم وکړئ»

« ماته د مقدس جنګ له پاره نه ، بلکه د خپل ځآن له پاره یو څه په کار دي »

رومیل اوس د پخوا څخه نور هم زیات حیران پاته شو . هغه په دې فکر کې شو چې اسماني پلار ته خو په نړۍ کې دهیڅ شي اړتیا نه پیښیږي ، بیا دا بشپ دبریټا څخه څه غواړي. په همدې وخت کې بریټا یو ځل بیا خپله خبره تکرار کړه.

« مقدسه پلاره !.....تاسې زمونږ له پاره اسماني پلار یاست. دخپلو دنیاوي بچیانو څخه څه غواړئ ؟ زه ددې غوښتنې له پاره په پوره نا ارامۍ سره انتظار کوم»

ډیمونان سخت را ښنتې و. بریټا هم همداسې خبره کړې وه چې هغه پرې حیران کړي.دا سهي وه چې د یوه راهب له پاره چې ددنیوي مسایلو سره هیڅ ډول اړیکي نه لرې نوبیا هغه دبریټا څخه څه غواړي. خو ډیمونان دبریټا څخه دګوتې دغوښتلو په اړه اخوا دیخوا کیده. ځکه دا د ښځینه ګوتې له پاره جوړه شوې یوه کوچنۍ ګوته وه. او دفکر وړ خبره وه چې د یوه نارینه راهب له پاره به دداسې ګوتې سره څه دلچسپې وي.. حال داچې نارینه راهب یوې خوا ته ، د چرچ راهباني ښځې هم زیورات نه اغوندي. اوبیا هغه ته د مارسې ددې ګوتې د غوښتنې هیڅ جواز نه و چې هغه ددفاعې خزانې له پاره کومکونه راغونډوی. خو هغه پخپله بریټا ته ویلي و چې هغه دخپل ځان له پاره ترې یوڅه غواړي.... دبله اړخه دا ګوته دومره ارزښتناکه هم نه وه چې ددفاعې خزانې له پاره یې ترې وغواړي. هغه په همدې فکر کې و چې دګوتې خبره څه ډول رامنځته کړي.....د لږځنډ وروسته یې اوږده ساه واخسته اوبیا یې په خندا کې وویل:

« په اصل کې ستا داګوته زما له پاره د ډیرې دلچسپۍ سبب ده. لمړۍ خو راته دا ووایه چې دا دې دکومه ځایه اخستې ده ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

روميل په پرلپسې توګه په حيرانتياو کې ډوب پاته و . هغه دخپلې ښځې بريټا په لور په پلټونکو سترګو کتل ، بريټا وويريده ..... هغې به څه ويلي واې چې ګوته يې دکومه ځايه اخستې ده . خو خپله انديښنه يې پټه کړه اوسمدلاسه يې وويل: « دا ګوته ما تير کرسمس د غير ملکې سوداګرو څخه په يوه دکان کې اخستې وه. مقدسه پلاره ! په دې کې به څه راز وي ؟»

« ددې ګوتې ځانګړتيا داده چې دا يسوع مسيح ديوې ريښتونې خدمتګارې ګوته وه..... اوهغه ديسوع مسيح په دين باندې قربان شوې ده ....يعني شهيده شوې ده ... دهغې نوم مارتها و . اوهغې يوه لور هم درلوده ....»

ډيمونان دهمدې خبرې وروسته خاموشه شو او دقاسم ساه دهغې په سينې کې ګرميده . قاسم غوښتل چې ډيمونان ژر تر ژره د مارسې په اړه څه نورې خبرې هم وکړي. په بې صبرۍ سره يې اړخه بدلاوه را بدلاوه. د بله اړخه بريټا هم نا ارامه وه. ځکه چې ډيمونان دمارسې په اړه په خبرو خبرو کې تم شوې و . بلاخره بريټا په خپله ترې وپوښتل :

« مقدسه پلاره !.... ماته خو دومره نه وه معلوم چې دا ګوته به دومره عظيمه او ستره و خيژي. مقدسه پلاره ! زه داګوته تا ته نذرانه کول غواړم. خو که تاسې را ته په دين مسيح باندې دقربان شوې مارتها په اړه لږ څه هم وواياست. ځکه تاسې دهغې د يادولو وروسته خاموشه شوئ.. زه هم ديسوع مسيح وينځه يم. تاسې ماته دهغې عظيمې ښځې اودهغې دلور په اړه هرو مرو څه وواياست. »

ډيمونان د بريټا دخبرو د اوريدو وروسته په ژورو سترګو هغې ته کتل. دهغه په سترګو کې مکاران ځلا راپيدا شوه. معلوم نه ده چې هغه په کومو فکرونو کې ډوب و خوبيا يې هم د لږ شيبه خاموشۍ وروسته يوه اوږده ساه واخسته اوويې ويل:

« دهغې لور مارسې هم د خپلې مور په څير د عيسوی دين ريښتونې خادمه ده ...او د ايا صوفيا مقدسه راهبه ده. ما همغې راهبې ته د تحفې په خاطر دغه ګوته له تا غوښتې ده ..»

ډيمونان د شونډو لاندې په خندا کې دا خبره وکړه .. دهغه دخبرو په واسطه بريټا او روميل دواړه سخت متوجه شول ، بريټا ترې په حيرانتيا سره وپوښتل:

«څه ؟؟..داياصوفيا مقدسه راهبه ؟..... دهغې څه نوم دې ؟..... مقدسه پلاره ! زه دهغې عظيمې مورد لور او د سترې مارسې زيارت کول غواړم....»

« سسټر ميري .....دهغې نوم سسټر ميري دې. دتيرو اوو کالو راهيسې مارسې په ايا صوفيا کې دراهبې په څير دنده تر سره کوي... خو دلته هغه دمارسې په نوم څوک نه پيژني ، ټول ورته سسټر وايي. .... يوائې څو پخوانيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلکو ته دهغه پخواني نوم معلوم دي. د چرچ نورې راهباني ورته سستر میري وايي اودا دهغې مذهبی نوم دې ......

دډیمونان دخبرو دپای ته در سیدو سره سم بریتا ترې په ډیرې جذباتي توګه وپوښتل:« اوه ! ....بې چاره سستر میري !..... زه به دا ګوته خامخا دهغې په خدمت کې د وړاندې کولو له پاره تاسې ته نذر کړم»

خواوس د ډیمونان سره دراغلیو راهبانو په سترګو کې حیرانتیا او استعجاب را څلیده. بریتا د همدې خبرو په وخت کې دخپلې ګوتې څخه دمارسی ګوته را وویسته اوپه لاس کې یې و نیوله. بیا پاڅیده اوپه ډیر درنښت سره یې هغه ګوته ډیمونان ته وړاندې کړه. ډیمونان هم په ډیره احساساتي توګه دمارتها دغه یاددانښتي ګوته واخسته.

د لږ څه وخت لپاره په خونه کې پوره پوره چوپتیا حاکمه وه. بیا ډیمونان په خبرو پیل وکړ او د مارسي او مارتها تولې قصه یې بریتا او په خونې کې ناستو خلکو ته تکرار کړه ... دا هغه نازکه وخت و چې قاسم د څنګ دکوټې څخه وتلې و. هغه ، هغه وخت چې دمارسي نوم یې د سستر میرې په نامه واورید نو د کوټې څخه ووت. کله چې دهغه غوږونو قسطنطنیې ته دمارسی دژوندې اوسلامته رارسیدلو خبر واورید نو په وجود کې یې د جوش او احساس په خاطر لړزه راغله.

د خپل محبوب څخه د لرې کیدو غم او درد نن یو ځل بیا را ځوان شوې و. ځکه ، هغه د مارسی ډیره زیاته مینه اومحبت کاوه. د هغه په فکر کې هم نه وچې مارسي په قسطنطنیې ته ژوندۍ او سلامته را رسیدلی وي هغه داسې انګیرله چې هغه یې اوه کاله دمخه البانیې ته وړې ده اوبیا هملت چیرې بې درکه شوې ده. خو کله یې چې واورېدل چې مارسي دقسطنطنی د ایاصوفیا په چرچ کې ده نو د بدن وینښتان یې ودریدل .... هغه اوس دخپلې مارسي سره کتلې شول..... مارسي چې کله دهغه سره ووینی نو څه ډول احساس به کوي. همدې دردناکه پوښتنو هغه سرشاره کړې و. اوس نو هغه ته د څنګ په خونه کې د کیناستو اړتیا نه وه. هغه سمدلاسه راپورته شو اوپه پوره احتیاط سره نه یوائې د کمرې څخه بلکه د تولې حویلۍ څخه بیرون را ووت. اوس یې خپل بل قدم اخست .اوبل قدم یې لږ څه وروسته را ډاګیزه کیدونکې و.

دبله اړخه هلته په خونه کې هغه نازکه حالات را مخته شوي و چې دبریتا ترمخ یې د قاسم ټولې پټې را بربنډې کړې وي. قاسم خو تللې و خو د مارسی د اصلی قصې په اوریدلو سره دبریتا دپښو څخه زمکه بیرون تللې وه. قاسم ددومره اوږده پلان د جوړولو په وخت کې دا خبره له یاده ویستلې وه چې کله چې ډیمونان بریتا ته دمارسي اصلي خبره وکړي نو دقاسم ټول رازونه به را بربنډ شي. او اوس خوبریتا ټوله قصه اوریدلې وه. ددومره ستر راز د خبریدو وروسته دهغه بدن ټول لړزیده او سر یې په ګرزیدو راغلې و. هغه د ډیمونان څخه اوریدلي و

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څه ډول مارسی د یوه مسلمان عسکر قاسم بن هشام په فریب کې راغلې وه ، ډیمونان ورته دا هم ویلي و چې په لمړیو کې هغه مارسی له ځانه سره راتبنتولې وه ، خو تر څنګ یی ډیرې نورې خبرې پټې کړې وې. دنمونې په توګه دا یی ونه ویل چې هغه په « اورنه » کې شل کاله د ابوجعفر په نامه اوسیده ، بلکه برعکس ډیمونان خپل ځان د اورنه د یو پادري په څیر و ښود. او دا یی وویل چې هغه وخت هغه په اورنه کې دباج ورکونکو اوعیسویانو د پادري په څیر هلته اوسیده.

تر اوسه پورې بریټا په دې فکر کې وه چې هغه ددې خلکو تر مخه د مورګن راز را برسیره کړې اوکه نه. په همدې وخت کې د کور دروازه چا و ټکوله. په خونه کې ټول خلک سخت متوجه شول ، په دې وخت ډیمونان په حیرانتیا سره وویل: « ایا ستا ورور کور ته د راننوتلو په وخت دروازه ټکوي اوبیا راځي؟»

ددې پوښتنې په ځواب کې بریټا او رومیل دواړه حیران پاته شول. رومیل سمدلاسه پورته شو او د کور ددروازې په لور ولاړ تر څو ووینې چې څوک راغلې دې؟ خوبریټا تر اوسه هم په مخمصې کې راګیر وه. هغې دا فکر کاوه چې په دغه څنګ کوټه کې مورګن پټ ناست دې د بله اړخه دهغه ټول راز را برسیره شوې دې ، له ځانه سره یی فکر وکړ چې هسې نه چې .... مورګن د خپلو رازونو د رابرسیره کیدو وروسته وتلې وي ، هغه ډیره خفه او غمژنه هم وه ځکه مورګن ورته خور ویلې و.او په همدې خورولۍ کې یی ورته درواغ ویلی و اودخپل مقصد له پاره یی ترې کار اخستې و. بریټا د وینې غړپ کړې و. خوپه خوله یی د څه ویلو جرءت نه کاوه. لږه شیبه وروسته رومیل بیرته راستون شو ، دهغه په لاس کې یوه زیړه ځرمنیزه لفافه وه ، دا د بازنطینی دربار ځانګړې لفافې وې چې د پیغاماتو د لیږدلو له پاره به یی ا ستعمالولې. ډیمونان د ځرمی لفافې په کتلو سره حیران شو اوسمدلاسه یی د رومیل څخه وپوښتل: « دا څه دې؟... د ا خود شهنشاه له اړخه پیغام ښکاري؟....چاراوړ؟»

ډیمونان ډیر بې صبره شوې و. رومیل لفافه ډیمونان ته ورکړه او ویی ویل:

« ستا کوچوان ته کوم سپاهي ورکړې وه .»

ډیمونان ته په لمړي ځل دا ډول اتفاق ور په برخه شوې و چې د قسطنطنیی پادشاه هغه ته په ځرمي لفافه کې لیک ور استولې و. هغه په دې کار ډیر حیران هم و. ځکه چې دا ډول لفافې به هغه ته ددربار څخه اوه کاله مخکې هغه وخت چې هغه په اورنه کې و راتلې. سمدلاسه یی لفافه پرانسته ، اودهغې څخه یی ځرمنې کاغذ را وویست او ژر ژر یی ولوست. دا رېښتیا هم د شهنشاه پیغام و. که څه هم مهر یی لږ څه پخواني شوې و خو د لیک په پای کې اصلي مهر لګیدلې و. په لیک کې راغلی و:

مقدس پلار ، ډیمونان !

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا شهنشاهي پيغام دې ، چې ته همدا اوس ، په همدې وخت کې دقسطنطنيې د شهنشاه قيصر ، قسطنطين ، په خدمت کې حاضر شې ، په ډېرې مهمې او پټې مسئلې باندې د خبرو له پاره تاسې دلته را بلل کيږئ.

فقط

شهنشاه قسطنطين

دډيمونان ذهن د حيرانتيا ځخه نور شکيده ..... ځکه تر ننه پورې ورته داسې کوم پيغام نه وراغلې. لمړی خو دشهنشاه قاصد د ډيمونان سره د کتلو نه مخته بيرته نه ستنيده. اوبيا دا لمړی ځل و چې شهنشاه هغه په دا سې بيړه خپل ځانته باله. خو ځرميزه لفافې او د شهنشاه مهر دا ډاګيزه کوله چې ليکنه ريښتونې ده. ډيمونان يوه لمحه هم ځنډ مناسب و نه ګاڼه او را پاڅيد ، هغه د خوراک له پاره روميل او بريټا ځخه ښښنه وغوښته اوبيا يی د شهنشاهی پيغام عذر وړاندې کړ او دهغوې ځخه يی د تللو اجازه واخسته اودخپلو ښځينه راهبانوملګرو سره يو ځای د شهنشاه دمحل په لور روان شو.

دا چې مابنام څه وخت شروع شوې و او شپه څه وخت پيل شوې وه ، خو کله چې ډيمونان دخپلو راهبانيو سره د روميل دکوره ووت نو په کوځه کې پوره تياره خپره شوې وه. کوچوان دکليسا د ځانګړې بګۍ ددروازې سره تيار ولاړ و. ډيمونان د کوچوان ددې تيار دريدو په اړه هغه ته په زړه کې افرين ووايه. او کوچوان ته يی د څه ويلو پرته د بګۍ شاتنۍ پرده پورته کړه اوپه بګۍ کې سپور شو ، راهباني هم دهغه سره يو ځای سپرې شوې. ډيمونان په ګاډی کې د کيناستوسره سم کوچوان ته په لوړ اواز وويل :

« د شهنشاهي قصر په لور ولاړ شه »

بګۍ د قسطنطنيې په سړکونو ځغليده. ډيمونان نن د پخوا ځخه ډير نا ارامه و. نن دهغه شپږم حس هغه د نامعلومه پيښو ځخه خبراوه .او اوس دمارسي د ګوتې او د شهنشاه د ليک وروسته خو هغه نور هم ډير احساساتی او نا ارامه شوې و.

ناڅاپه يی احساس وکړ چې دهغه دغه دپردې بګۍ په کوم وران سړک باندې ځغلي. ډير زيات انديښمن شو او ويې ويل...دا څه دي؟..... کوچوان مونږ کومې لورې ته راوړو ؟ دا سړک خو دشاهي محل لورې ته نه ورځی. بلکه د ښار اسيايی برخې ، کومې لورې ته چې ابنايې فاسفور س دې ، ور ځي ، ددې لورې خو قسطنطنيی ته کوم ګواښ نه دې متوجه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دډیمونان بګۍ اسونو د هوا سره خبرې کولې اوپه همدې لورې روانه وه. ډیمونان ډیر وارخطا شوې و.او اوس هغه دا محسوسوله چې دهغه شپږم حس دکومو خطراتو په اړه هغه ته خبر ورکاوه. هغه په ډیره اندیښنه د ګاډۍ کوچوان ته ورغږ کړ..کوچوانه... کوچوانه....کوچوانه.... !»

خو که کوچوان وای نو دهغه غږ به یې اوریدلې وای. دهغه کوچوان اوس په دنیا کې موجود نه و. دهغه لاش د نوي کوچوان تر پښو لاندې پروت و.

اوس نو ډیمونان کوچوان ته غږ کول بند کړل اوخپل خنجر یې را وویست. اوغوښتل یې ددې خنجر په واسطه د کوچوان کار و خلاص کړي. هغه په رواني ګاډۍ کې دخپله ځایه پورته شو اود بګۍ مخکینۍ پرده یې څیري کړه . په دې وخت کې ددواړو راهبانیو رنګ د زیړ لرګي په څیر ژیړ شوې و ، ډیمونان د بګۍ مخکنۍ پرده و څیرله اوغوښتل یې د کوچوان پورې ځان ورسوی. اوغوښتل یې د شا له اړخه پرې حمله وکړي. خو څرنګه چې کوچوان په دې وخت کې قاسم و ....اوهغه ددې ټول پلان جوړونکې و نوپه دې اساس ددې کار څخه لا تر مخه خبر و. کله چې ډیمونان دشا له اړخه په قاسم باندې وار وکړ نو قاسم یوې لورې ته ښکته شو او د ډیمونان ګذار خطا ولاړ. خو ډیمونان پخپله دقاسم په خواکې راپریوت ، قاسم سمدلاسه په خپل ښي لاس دهغه څټ راتاو کړ ، اوس نو بګۍ هم د ښار دیوال ته ورنژدې شوې وه. قاسم سمدلاسه په خپل چپ لاس د بګۍ داسونو واګې راښکودې او لږه شیبه وروسته بګۍ تم شوه. قاسم د ډیمونان څټ دومره سخت نیولې و چې ډیمونان و نه توانید په هغه باندې دخپل خنجر بل ګذار وکړي. قاسم خپل مخ په تور نقاب کې پوښلې و. په دې خاطر ډیمونان قاسم و نه شو پیژندلې. کله چې بګۍ و دریده نو قاسم د ډیمونان د خنجر لاس و مروړه ، د ډیمونان خنجر د بګۍ په منځ کې ولوید....راهبانې دومره ویریدلې وې چې ددې ځایه دوتلو اوتیښتې هیمت یې هم له لاسه ورکړې و. اوبیا داټول هر څه په ناڅاپي توګه مخته راغلي و.

قاسم د ډیمونان څټ په همغسې سختۍ سره نیولې و ، د بګۍ څخه یې را ښکته کړ او د دیوال په لور یې ورټیل واهه ، هلته ددیوال د تیږې سره د ډیمونان دسر دلګیدو نه وروسته ډیمونان همهلته لاندې پریوت. اوس نو قاسم خپله توره راویستلې وه. معلومه نه ده چې دقاسم توره به د څومره کالو راهیسې د ډیمونان وینو ته تږې وه ، دهغه ډیمونان ، چې شل کاله هلته د عثماني سلطنت د ستر خطیب په څیر یې په سلطنت کې دبغاوتونو د راپارولو له پاره هڅې کړې وې او مسلمانانو ته یې فریب ورکړې و اوبیا یې د قاسم ورندار سکینه دهمدې بغاوتونو په پایلو کې شهیده کړې وه. دقاسم په ذهن کې دهغه ټول جرمونه را ګرزیدل خو دډیمونان د ژولو تر مخه قاسم دواړه راهبانې د بګۍ څخه را ښکته کړې او د ډیمونان سره یو ځاې د ښار دیوال ته و درولې. اوس هغه غوښتل ابوجعفر ته د مرګ سزا ورکړي خو په هغه یې دپریکنده وار کولو نه مخته دخپله مخه نقاب پورته کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو قاسم د ډيمونان مخته ولاړ و.... دواړه پخواني اشنايان داوو کالو وروسته يو دبل مخې کې ولاړ و. ډيمونان سمدلاسه قاسم و پيژانده ، بيا ورته قاسم وويل:

« ابوجعفره ! .....ته به په يقين سره ما پيژني ،ماتاته ويلي و چې ستا مړينه زه په خپله توره ليکم. اوس ګوره ، زه دخپلي ژمنې د پوره کولو له پاره ستا ښار اوستا کور ته راغلې يم..... اوستا تر مخه ولاړ يم... داخري ځل له پاره دخپلو ګناهونو څخه توبه وکړه. ځکه چې ستا ګناهګانې ډيري زياتې دي ، شوني ده چې ددې توبې په واسطه به يې څه در ته وبښل شی.»

د ډيمونان ټول جسم سخت ولړزيده. ځکه نن ورته دخپلي مړينه په اړه سل په سله ډاډ ورپه برخه و. هغه دقاسم په مخکې په ژړا او فرياد سره وويل:

« قاسم بن هشامه.....دخداې له پاره ما مه وژنه.... ماته بښنه وکړه... ته چې له ماڅخه څومره دولت اوشتمنې غواړې زه يې درکولو ته تيار يم خو ماته بښنه وکړه.....»

خو قاسم دلته د ذاتي بدلې اخستلو له پاره نه و راغلې. او ه راغلې وې نو دهغه د ژړا اوفرياد په واسطه به يې هغه ته بښنه کړې وې. هغه خو د يوه ډير ستر مقصد له پاره دلته راغلې و. اوهغه د ډيمونان په وژلو سره تر سره کيده. قاسم دډيمونان د ژړا اوفريات لوري ته هيڅ توجه و نه کړه اوپه يوه ګذار يې دډيمونان کار پاې ته ورساوه. د ډيمونان سره لاندې د ښځينه راهبانو په پښو کې ولويد. هغوې يو وارې چغې اوسورې جوړې کړې ،اوس نو قاسم ته يو ناخوښه کار کول هم ور په غاړه و . هغه بايد دغه دواړه ښځينه راهبانې هم له منځه يوسي ځکه چې دهغوې څخه دراز د راڅرګنديدو ويره وه..... په همدې اساس يې زړه سخت کړ اودواړه ښځينه راهبانې يې هم يوپه بل پسې له منځه يوړې. بيا يې دهغه ځايه د راستنيدو نه مخته د ډيمونان کالي ولټول اودمارسی ګوته يې ترې بيرته راواخسته ، ددې وروسته قاسم يوډير عجيبه کار وکړ ، دخپله جيبه يې د رومن کتوليک يو صليب راوويست ، دا صليب د سرو زرو څخه جوړ شوې و. هغه يې د ډيمونان په لاس کې داسې و رکړ لکه د مړينی څخه مخته چې ډيمونان دقاتل سره لاس و ګريوان شوي وي خو وروسته يې هغه د ډيمونان دلاس څخه بيرته واخست او د يوې راهبې په لاس کې ورکړ.....په حقيقت کې ددې راهبې لاش په يوې داسې زاويې کې غورزيدلې و چې په قاتل باندې يې حمله را څرګنديده. اوس نو قاسم د خپله کاره فارغه شوې و. خپله توره يې په تيکې کې کيښوده ، خپل کالي يې لرې کړل ځکه هغه په وينو ککړ شوې و ، هغه ددې کاليو لاندې نور کالي درلودل اوس نو قاسم د بګی څخه يو آس را پرانست اوپرې سپور شو ، لږ شيبه وروسته هغه دښار په لور بيرته ور روان و. دښار د منځه د تيريدو په وخت کې قاسم دخپل په وينو ککړ لباس څخه چې په لاسو کې يې نيولې و ، ځان خلاصول غوښتل. کله چې دښار ګنده لښتې ته ورسيد نو په دې لښتې کی يې خپل په وينو ککړ لباس ور واچاوه. دهغه ځايه د لږ څه تلو وروسته يې دبګی آس هم په يوې تياري کوڅې کې پريښود ، اوس نو قاسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره د په وینو ککړې تورې پرته بله څه کومه نښه نښانه نه وه پاته. قاسم فکر وکړ چې توره به هلته په کور کې پاکه کړي.

قاسم ته نه وه معلوم ، چې په بریټا باندې څه ډول انقلاب تیر شوې دی. ځکه بریټا دهغه د اصلیت څخه خبره شوې وه. خو قاسم په پوره بې خبرۍ سره دکور په لور روان و. نن قاسم دخپل مشکل او ستونزمن پلان لمړۍ برخه په ډیره ښه توګه پاې ته رسولې وه. قاسم نن هغه وخت دکوره ووت چې دمارسي ذکر یې واورید ، تر هر څه دمخه یې د شهنشاه یو جعلي لیک کوچوان ته ورکړ او ورته یې وویل چې دا لیک فادر ډیمونان ته ورسوي. اوبیا دا جعلي لیک هم په حقیقت کې دشهنشاه یو پخواني لیک و چې اوه کاله مخته شهنشاه د ډیمونان په نامه لیکلی و. په هغه وخت کې قاسم په اورنه کې شاهي سراغ رسانه و. اودالیک یې لاسو ته ورغلې و ، خو هغه وخت ډیمونان د اورنه څخه تښتیدلې و. قاسم یوه ورځ مخته همدا لیک دخپلو کالیو څخه را وویست اود یوه تیزې پترۍ په واسطه یې دهغې لیکې خرابې کړې او په ځاې یې په لاطینی ژبه کې څه نوې کرښې پرې و ښکلې. اوپه دې توګه قاسم دشهنشاه اوه کاله پخواني خط په ډیره ښه توګه استعمال کړې و.

کله چې قاسم دا لیک کوچوان ته ورکړ ، نو پخپله د بګۍ شاته پټ شو اوکوچوان یې تر ښارنې لاندې ونیو. کوچوان نیغ ورغې اود رومیل دکور دروازه یې ورو ټکوله..... اوبیا کله چې کوچوان د لیک د ورکولو نه وروسته بیرته راستون شو نو قاسم پرې حمله وکړه او ګردن یې ورمات کړ.

دا ټول هرڅه سهي و ، خو قاسم دبریټا د زړه نه بې خبره و. بریټا په دې وخت کې هم په خپله بستره باندې پرته وه او ددردمن زړه ددرد د هیرولو هڅې یې کولې. د سترګو یې اوښکې راتلې ، دهغې تر څنګ ولاړ رومیل ډیر اندیښمن و ځکه چې هغه دحالاتو د حقیقت نه بې خبره و. په دې اساس یې دبریټا څخه په ډیر قهر وپوښتل:

« بریټا ، نور نو بس دي. تا مقدس پلار ته دخوراک له پاره بلنه ورکړې وه څه وشول که هغه دمجبورۍ له مخې زمونږ دعوت و نه خوړ.... دمورګن په اړه هم غم مه کوه. هغه خو هسې هم اواره انسان دې. د سهار نه تر ماښامه پورې دښار کوڅه کوڅه لټوي.... پریږده چې راشي... نن به یې زه پوښتنه وکړم.»

د رومیل اخري خبره د بریټا په زړه باندې لکه د نشتر په څیر ولګیده. هغه په دې پوهیده چې مورګن به له دې وروسته بیرته دلته رانشي. هغه خو یو مسلمان جاسوس قاسم دې. هغه غوښتل چې د فادر ډیمونان څخه اصل قصه واوري ،هغې ته بلکل دا ډاګیزه شوې وه چې هغه مورګن نه بلکه مسلمان جاسوس دې ، هغې دا فکر هم کاوه چې که چیرې قاسم یې کورته راشي نو څه ډول عکس العمل به ورته ښیئ ، دهغه زړه دا ویل چې هغه باید ووژل شي ، ځکه چې مورګن ورته په دروغو خور ویلې و .او فریب یې ورکړې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا درومیل خبره سهي وختله . لږه شیبه وروسته بریتها دخپل کور په دروازه باندې همغه مخصوص ټکار احساس کړ چې قاسم به د راتلو په وخت کې کاوه . یو ناڅاپه یې راټوپ کړ او کیناسته . زړه یې په زوره زوره درزیده ...... بیا یې دا فکر وکړ چې ایا همغه دغه مسلمان جاسوس وژلې شي ... خو همغه دا هر څه د رومیل څخه پټول غوښتل . هغه په همدې کشمکش کې وه چې رومیل قاسم لاس نیولې خونې ته راننویست.....دبریتها سترګې په قاسم و نښتې سمدلاسه په خپله بستره باندې را پاڅیده او کیناسته . سولتېن په همدې بستره دخپلې مور سره یو ځای په خوابه خوب ویده و .....شپه ډیره تیره شوې وه . اوس نو بریتها قاسم ته همداسې په زیر سره کتل . قاسم د بریتها د پرلپسې تیزو کتلو څخه وویرید او هغه یې ځانته یو ګواښ وګاڼه .

« بریتها خورې ! ..... خیریت خودې ؟ ..... داسې بریښې چې دمقدس پلار دعوت ډیر ژر پای ته ورسید . ما به څه کړې و . زه خو ددې ځایه د لږې شیبې له پاره ولاړم خو کله چې بیرون ووتلم نوهغه وخت حیران پاته شوم چې د رومن کتولیک پادریان مې وکتل چې په ښار کې ازاد ګرزیږې او دخپل مذهب په لور خلکو ته بلنه ورکوي ، ددې حالاتو په کتلو سره زه ډیر غمژن شوم او دهغوې څخه د یو څو سره مې بحث پیل کړ . همدا علت دې چې پر ما نا وخته شو . دلته په راتلو سره را ته څرګنده شوه چې پر ما نا وخته شوې دې ، ځکه دلته راڅخه دعوت هم تیرشوې و .»

دقاسم دخبرو په اوریدو سره خو رومیل خندل خو دبریتها په مخ کې کوم بدلون رانه غې . او راغلې به څنګه و . ځکه هغه خو اوس د ټول حقیقت څخه خبره شوې وه . بریتها په ډیر غور سره دقاسم په لور کتل . .... قاسم شرمنده شانته شو او خپلو اړخونو ته یې کتل . .....بلاخره یې وویل : « بریتها خورې !..... داسې بریښې چې ته له ماڅخه ډیره زیاته ناراضه شوې یې . زه له تاڅخه د زړه له کومې ښښنه غواړم او ژمنه کوم چې په راتلونکې کې به تا له ځانه نه خفه کوم .»

خو بریتها د ټس نه مس نه شوه . یعنې په حال کې یې کوم بدلون رانغې . اوس نو قاسم ته هم اندیښنه زیاته شوه او فکر یې وکړ چې هرو مرو کومه خبره شته . را وګرزید او رومیل ته یې وکتل . خورومیل په خپل همغسې سادګۍسره ولاړ و او خوله یې دخندا نه وازه وه .....قاسم یو دوه قدمه ور وړاندې شو او دبریتها تر څنګ و درید . اوس نو هغه د بریتها په سترګو کې ور لیدل ، دلته خاموشي نه وه ، بریتها یواځې په خپلو شونډو خاموشه وه. خو سترګې یې ؟...... سترګې یې د درد ، تکلیف ، غم او اذیت له لاسه ډیرې سختې شوې وې . قاسم د لمړې ځل له پاره دا احساس کړه چې د بریتها دغه قهر اوغضب دکوم علت پرته نه دې هرو مرو کومه داسې خبره شوې ده چې بریتها پرې دومره په غضب شوې ده . اوس نو رومیل هم تر یوه حده پورې بدل شوې و . قاسم یو قدم نور هم ورمخته شو .....او خپل یولاس یې ور اوږود کړاو د بریتها په اوږه یې کیښود تر څو هغه راضی کړی . خو بریتها داسې یو حرکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ چې قاسم اورومیل یې دواړه حیران کړل. بریتها دغم اوغصې ډک انداز کې لاس را اوږود کړ او قاسم یې دګریوانه و نیوه او په سختۍ سره یې راښکود او په چغو چغو کې یې ورته وویل:

« دروا غجنه ، مکاره ، دوکه بازه .....تا د یوې خور اعتماد ته دوکه ورکړې ده ....اوبیا ریښتونې خور ته .... زه به هیڅکله هم تا ونه بښم .... زما دسترګو اخوا شه ...»

بریتها ډیره په غصه وه ، سلګۍ یې وهلې ..قاسم بیا بیا درومیل په لور کتل ترڅو هغه ورته اصل خبره وکړي .. خو رومیل ته هم دخبرې حقیقت نه و څرګند . نوقاسم ته به یې څه ویلې واې . هغه پخپله دخپلې ښځې ددې حرکت څخه حیران شوې و خوبیا هم ډیر ژر رامخته شو اوبریتها یې ترکنترول لاندې راوړه .اوتسلې یې ورکړه :

« بریتها !....بریتها ! ..... ځان سنبال کړه .... په تا څه وشول ....څه خبره شوې ده ؟ چې ته په مورګن باندې دومره په غضب شوې یې ؟ ماته یې هم ووایه ...بریتها ! .....بریتها ! ....»

خو بریتها داسې ښکاریده لکه هیڅ چې نه اوري. هغه د رومیل په ورمخکې کیدو باندې دقاسم ګریبان پریښود . خو سختې سلګۍ یې وهلې اوژړل یې. بیرته ولاړه او په بستره باندې کیناسته. رومیل یې هم ترڅنګ کیناست. په همدې وخت کې قاسم وویل:

« داسې بریښې چې دبریتها خور طبیعت ډیر خراب دې. پریږده چې پر ما د خپل زړه براس را وکاږي. هغه ماته په قهر ده. پریږده چې خپله غصه وکاږی...»

رومیل هسې په یوه بې نومه شانته توګه دقاسم لورې ته وکتل. قاسم ته هم ډیره عجیبه شانته ښکاره شوه. دبریتها سلګې نورې و دریدې. قاسم نور هلته خېل ځان غیرضروري احساساوه ، دهغه ځایه راووت اوخپلې خونې ته ولاړ .تر هر څه لمړۍ یې خپله توره د تیکې څخه را وویستله او دټولو د سترګو پټه یې ښه پریمنځله. اوس نو هغه بلکل صافه اوپاکه وه. هغه دابوجعفر او دهغه دملګرو دوژلو اخري نښه هم له منځه یوړه. بیا یې توره راواخسته په دیوال یې وځړوله اوبیا په پوره ارام سره ویده شو. بیرته کورته د راستنیدو وروسته دبریتها د کړچار په کتلو سره قاسم ډیر اندیښمن شوې و....یا الهي دا څه پیښ شول.. په همدې فکر کې وه چې په بریتها باندې څه وشول؟ خو هیڅ ځواب یې په ذهن کې نه راګرزیده. په همدې فکرونو کې ډوب تر یو وخته پورې اوخت را اوخت ، او کله چې ورته خوب راغې نو دخوب په ښایسته وادیو کې یې سترګې پټې کړې.

بریتها ډیر زیات ژړلی و. په دې اساس یې د زړه ټول قهر اوغضب د ژړا سره له منځه تللې و . هغې تر ډیره پورې ژړل ، رومیل تر ډیره پورې دهغې سر په خپل زنګون ایښې و او ورڅخه یې پوښتل چې اخر تر څه وخته پورې به ژاړې اوتر څه وخته پورې به په مورګن باندې په غصه وې. خوبریتها رومیل ته هیڅ هم نه ویل نه غوښتل. یوائې همدومره یې وویل اوخاموشه شوه:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«رومیله !.....بس ما پرېږده چې پرېوځم..... زما سر ډېر زیات درد من دی...»

رومیل بریټا په بستره باندې پرېښوده .... او په پوره مینه یې دهغه په سر زور کاوه . ..لږه شیبه وروسته بریټا په خواږه خوب ویده شوې وه.

خو رومیل ته خوب نه راته. هغه به بیا اړخ بدلاوه. دهغه په ذهن کې دبریټا الفاظ را ګرزیدل....درواغجن ، مکاره ، فریبي ، دوکه بازه ...تا یوې خور ته دوکه ورکړې دې .... هغه په دې فکر کې وه چې اخر مورګن بریټا سره په څه کې دوکه کړې ده ؟ تر یوه وخته پورې همداسې و او بیا دخرګوش په خوب ویده شو .

خو نیمه شپه وه چې درومیل سترګې خلاصې شوې ....خپل اړخ یې بدلاوه نو حیران شو چې خپل ښځه په بستره ونه کتله ، بریټا به چیرې وي ؟ .... هغه په فکر کې شو . اوبیا معلومه نه شوه چې دهغه په زړه کې به څه اندیښنې راټوکیدلې وې چې راپورته شو ، کیناست او بیا په ډیره پټه توګه دخپلې کمرې څخه راووت ،هغه غوښتل بریټا پیدا کړي دهغه په زړه کې دا راګرزیدل چې هرو مرو کومه خبره شته. هغه تر ټولو دمخه د مورګن کمرې ته ورغې .... او کله یې چې وکتل چې بریټا په ریښتیا هم د مورګن په کوټه کې ده نو په زړه کې یې ډول ډول اندیښنو سوره وکړه ، په ډېر احتیاط سره یې قدم اخست ترڅو د قدم څخه یې کوم اواز را پیدا نه شي ، لږه شیبه وروسته هغه د قاسم د کوټې نه بیرون دکړکۍ سره ولاړ و . ددې ځایه هغه د کمرې دننې حالات کتلای شول ځکه په کمره کې مشال روښانه و. رومیل وکتل چې بریټا دقاسم دبسترې سره نژدې ولاړه ده اوقاسم تر اوسه په بستره پروت دې ، د رومیل زړه ددې منظرې په کتلوسره په درزهار شو اوساه یې په سینه کې سوزیدله ..ځکه هغه دمشال په رڼا کې دکوټې دننه حالات په ښه توګه کتلای شول...هغه وکتل ...... چې بریټا...... په قاسم باندې ور پرېوځې .... اوبیا د قاسم دسینې په لور ورښکته کیږي......

د رومیل شونډې او حلق وچ شوې و ..... ځکه معلومه نه ده چې بریټا د قاسم په سینې باندې دورښکته کیدو څخه څه مقصد لري..... بیا بریټا په ناڅاپي توګه راپورته شوه......ښي لاس یې په هوا کې پورته کړ، رومیل ته د بریټا په لاسو کې یو ځلانده خنجر تر سترګو شو . خو هغه هیڅ هم نه شو کولای ..... ځکه چې بریټا په خپل خنجر باندې ....ګذار کړې و .... بریټا دخپل ورور په سینه باندې دخنجر ګذار کړې و ، په دې وخت کې رومیل خپلې سترګې بندې کړې، ځکه چې دا دهغه په زغم کې نه وه چې دمورګن په څیر یو روزل شوې عسکر دې دیوې ښځې په لاسو په داسې خوب کې ووژل شي ... خو هغې هیڅ هم نه شو کولای. هغه خو د نور څه د کتلو له پاره راغلې و ..... خو دلته قصه بدله تر سترګو شوه ، بریټا خو مورګن وژلې و ..... خو دا څه و ؟ ؟.....رومیل یو بل منظر هم وکوت ..... قاسم بچ پاته شو .... هغه وخت چې بریټا د یوې خور په څیر د قاسم تندې ښکل کړ ...نو همغه وخت د قاسم سترګې خلاصې شوې وې خو ځان یې بې خبره واچاوه . اوکله چې بریټا د یوې عیسوي مذهبې په څیر د یوه مسلمان جاسوس د وژلو له پاره خپل خنجر په هوا کې پورته کړ نو قاسم په پوره توګه خپلې سترګې پرانستې او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بریتا د خنجر لاس یی کلک و نیوه. بریتا په دې خاطر په قاسم ور ښکته شوې وه چې هغې په نړۍ کې همدا یو ورور درلود او غوښتل یی دې ورور ته په اخري وخت کې هم خپله مینه ورکړې. خو بریتا د قاسم د تندي د ښکلولو نه مخته تم شوې وه. هغه ته دا فکر پیدا شوې و چې هسې نه چې دغه چالاکه قاسم را بیدار نه شي ،هغې خپله اراده بدله کړه او په زړه یی تیره کینبوده او د مسیح د دین د پیروۍ په خیر یی د خپل دښمن کار پای ته رسوه. خو قاسم لا د مخه بیداره شوې و ، په دې خاطر یی په خپل وخت د هغې ګذار تم کړ او په خندا راپورته شو .

« خورې څه خبره ده ؟..... له ما څخه څه ګناه شوې ده ؟..... چې ته د هغې ګنا په بدل کې زما ژوند ختمول غواړې...»

« ته ...ته ... درواغجن او فریبکاره یی. تا د یوې خور باور او اعتماد ته دوکه ورکړې ده. تا ماته د خپلې مینې د درواغو قصه کړې وه او زه دې د مسیح د دین پر خلاف استعمال کړې یم. زه ستا د ژوند په ختمولو سره خپله دنده تر سره کول غواړم. زه به هیڅکله هم تا ژوندي پرې نږدم....»

بریتا ډیره په غصه وه ، قاسم حیران پاته شوې و چې اخر د بریتا تر مخه د هغه راز څنګه رابر سیره شوې... هغه په همدې فکر کې و چې بریتا یو ځل بیا ورته وویلې...

« تا مارسي ته دوکه ورکړې وه. او هغه د ې د مسیح د دین پر خلاف استعمال کړې وه..... او بیا دې ماته دوکه راکړه او د خپلو ناولو مقصدونو له پاره دې زه هم استعمال کړم. ماته ستا حقیقت ټول را څرګند شوې دې... ته مورګن نه یی ..... قاسم بن هشام یی.....»

اوس نو د قاسم له پاره د دې نه زیات پټیدل مناسب نه و. ځکه د هغې ټول رازونه را برسیره شوی و. تر یوه وخته یی خپل سر ټیټ کړ ، بریتا ورته په ډیر غضب سره کتل.... یو ناڅاپه په ژړا شوه او سلګی یی ووهلې.

« ما خو له تا داهیله نه درلوده ، ولې دې د همغه لمړۍ ورځې څخه راته ونه ویلې چې ته مسلمان یی.بیا به هم زما ورور وای. زما خو مسلمانان بدې نه ایسي..... وای.... یو هغه مسلمان و چې د جنګ په دوران کې یی د فاتح لښکر په خیر زما د کوچنې د پیدا کیدو په وخت کې زما سره په وخت مرسته کړې وه ، او یو ستا په خیر مسلمان وې چې زما د سادګی نه یی ګټه پورته کړې او د یوې خور په خیر یی ماته دوکه راکړې ده.

هغې په زوره زوره ژړل. قاسم د هغې ترمخه ټیټ سر ولاړ و. بیا یی د لمړي ځل له پاره سر راپورته کړ.... د هغه په سترګو کې هم د اوښکو لمدوالي و. او په ډیره حسرتناکه توګه یی بریتا ته وکتل او ورته یی وویل:

«بریتا خورې ! ماتا ته هیڅ ډول دوکه او فریب نه دې درکړې. زه اوس هم ستا همغسې ورور یم ، ما د ډیمونان سره څه پخوانې حساب کتاب درلود. هغه نه یوازې زما د پلار او ورندار قاتل و بلکه هلته په « اورنه» کې د شلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کالو راهیسې د « ابو جعفر » په نامه اوسیده ..... هغه د سلګونو مظلومو مسلمانانو قاتل هم دې .... هغه د کلیسا پخوانۍ خدمتګاره مارتها بیګم په خپلو لاسو وژلې ده . اودهغې لور مارسي یې راتښتولې ده ... خو که چیرې ماتاته دا خبرې پخوا کړې وې نو بیا خو به دا دومره رازونه نه راسپړیدل کیده . زما د کړچار په اساس مسلمانانو ته څه مه وایه ... زه همغه مسلمان یم چې دبوسنیا په کوځه کې مې ستا د اولاد د پیداکیدو چغې واوریدې اوستاکومک ته مې دروځغاستل..... هو زه همغه شخص یم .... اوزه تاته دا هم ویل غواړم چې ستا دهغه وخت سهیلۍ «ماریا» اوس زما د وړور ښځه ده ....اونوم یې مریم دې ..... اوستا بوسنیایی شهزادګۍ زما ښځه ده ... اودهغې نوم حمیرا دې .... ستا بارتها کوزین اوس عباس ګرزیدلې دې .... ما خو ته همغه ورځ خپله خور ګرزولې وې ، په داسې حال کې چې تا ماته یواځې خو ورځې دمخه وړور ویلې دې . اوس ته راته ووایه ... ایا ماتاته دوکه درکړې ده ....؟ »

په بریتها سکته راغلې وه ... هغه حیرانه دریانه ولاړه وه ..خوله یې دحیرانتیا نه خلاصه پاته وه . کله چې قاسم د حمیرا ، مریم او عباس په اړه خبرې وکړې نو بریتها د استعجاب په سمندر کې ورلاهوشوه. هغه مسلمان ځوان ته چې هغې د تیرو اوو کالو راهیسې په ناسته ، ولاړه ، ملاسته ، ویښه او خوب کې دعاوې کولې ، هغه همدلته دهغې تر مخه ولاړ و . که چیرې په هغې ورځ قاسم نه واې نو بریتها به هم نه واې او نه به یې دغه د ګل په شان کوچنې داسې سلامت اوروغ رمتې ګرزیداې . پخپله بریتها او رومیل دخپل زوې نوم هم دهمغې شپې دکومک په مناسبت سره اینښودې و ، خو اوس یې هغه ته دسلطان مراد په ځاې سلتن ویلې. دا خو هم دسلطان خراب کړل شوې لفظ و . دبریتها سترګې تر اخري حده پورې پرانسې وې ، ان تر دې چې دبڼو رپول یې هم هیر شوې و . قاسم د تیرو څو ورځو راهیسې دهغې سره په کور کې وه خو هغې نه و پیژندلې او ځنګه به یې پیژندلې وې ، د اولاد دپیدا کیدو په وخت کې خو هغې قاسم په سترګو هم نه و کتلې . هغه یواځې همدومره پوهیدله چې یو مسلمان ځوان په دومره ستونزمن وخت کې ورسره مرسته کړې وه ...

دکمرې نه بیرون د تکار اواز راغې . قاسم اوبریتها دواړه هغه لورې ته متوجه شول ..... دا به څوک وي ؟ ... قاسم را وګرزید اوخپله توره یې دتیکې راوویسته . خوبریتها پوهیدلې وه ، قاسم دلوڅې تورې سره بیرون وتل غوښتل خوبریتها یې لمن و نیوله »

«وروره ! بیرون مه ځه ! داسې بریښې رومیل زمونږ خبرې اوریدلې وې ، توره دې بیرته په تیکې کې کیږده ، رومیل ستا دښمن نه دې.»

کله چې قاسم درومیل نوم واورید نواعصاب یې ارام شول ، بریتها ورته یو ځل بیا وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« وروره ! ما وبښه. دا خبره به دې همغه لمړۍ ورځ راته کړې واې ، زه خو دتیرو اوو کلنو څخه په ناسته پاسته کې تا ته دعاوې کوم. خو ته ماته په داسې حالاتو کې تر لاسه شوې.... که نن مې دلاسه څه بد پیښ شوی و نو دحشر په ورځ به مې تا ته ځنګه سترګې دراړولې...»

خو پخوا تر دې چې قاسم د هغې ځواب ورکړې ، رومیل د توپان اوباد په څیر کمرې ته راننوت ، په لاس کې یې لوڅه توره نیولې وه او مخ یې د غضب څخه تک سور شوې و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې په غرنده اواز سره وویل:

« فریب ورکونکې میلمه ! زه ستا د وژلو له پاره نه یم راغلې ... زه تا ته یوآخې همدومره ویل غواړم چې سهار وختې د قسطنطنیې څخه بیرون ووځه ، مونږ چې تا ته ستا دا حسان کومه بدله درکوله ، دهغې نه موخو ځله زیاته بدله درکړې ده. خوبیا هم زه دخپلې ښځې او زوې د صدقې له پاره ستا ژوند ښنم.... هو که چیرې د لمر خاته نه وروسته مې په قسطنطنیې کې وکتلې نو دټول ښار پولیس به ستاپسې واچوم او تا ته به همغسې چې مناسب وی سزا درکړم»

قاسم هم په خپلو لاسو کې لوڅه توره نیولې وه ، خو خپله توره یې د زمکې لورې ته کړې وه اوبریتا ته یې په حسرتناکه سترګو کتل. د بریتا مخ د غم او خفګان څخه بلمنګه شوې و. نن هغه دقدرت په واسطه د یوه دردناکه منظر یوه برخه ګرځولې وه. هغې ته په دواړو حالاتو کې غم او مصیبت ور په برخه کیده. رومیل غوښتل قاسم رسوا کړې او وبې کاړې.. خو بریتا ته په حقیقت کې خپل ورور همدا نن تر لاسه شوې و. بریتا دقاسم سره خپل ټول خفګان پاې ته رسولې و ، خو اوس به یې څه کولې ، ځکه یوې لورې ته یې خاوند و اوبلې لورې ته یې محسن. بریتا په ډیره عاجزانه توګه دخپل خاوند لورې ته وکتل اومنډه یې کړه دهغې په پښو کې کیناسته.

« رومیله ! دخداې له پاره قاسم ته هیڅ مه وایه. دا به ولاړ شي ، زه ژمنه کوم چې دا به ولاړ شي..»

خو پخوا تر دې چې هغه خبله خبره پوره کړې قاسم ورته وویل:

تاسې اندیښنه مه کوئ.. زه له دې ځایه ځم ، زه دسهار پورې هم نه پاته کیږم. زه همدا اوس له دې ځایه ځم خو دتلو تلو په وخت کې یوه خبره ضرور کوم اوهغه داچې « ماتاسې ته هیڅ ډول دوکه نه ده درکړې. زه ډیر ستر مقصد لرم او تاسې به یې ډیر ووینئ. زه به تاسې تل یادوم. او که چیرې مونږ قسطنطنیې ته دفاتح په څیر راغلو نو زه به تر ټولو لمړۍ له تاسې سره دکتلو له پاره راځم...»

اوس نو له دې ځایه دقاسم له پاره تلل مناسب و .ځکه چې اوس ورته رومیل د تللو اجازه ورکوله. خو کله چې سهار رومیل ته د ډیمونان اودهغې دراهبانو د وژلو خبر تر لاسه شي نو شوني ده چې هغه وخت به قاسم ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرون تللو اجازه هم ور نه کړي.. خو قاسم ددې نه ډاډمن و چې که رومیل د ډیمونان د وژلو خبر واوري نو بیا به یې هم د افشا کولو څخه ډه ډه وکړي.. او که نه هغه به په خپله په کې راګیر شي.

شهنشاه به په ډاډمنه توګه هغه ووژني ځکه چې هغه په خپل کور کې د سلطان یوه خطرناک جاسوس ته د ځاې د ورکولو درونډ جرم کړې و. همغه و چې قاسم خپل سامان را پورته کړ او درومیل داصطبل نه یې خپل آس راپرانیست او دشپې په تیاره کې روان شو. بریتا اورومیل هغه په ډیرو دردناکو سترګو کوت..... هاې ... دا مذهب څومره ستر دیوال ګرزیدلې دې. د دواړو خواو انسانان یوبل غواړي خو مذهب لکه دسیسی د دیوال پهځیر ددوې تر منځ حایل دې. بریتا دقاسم دجدایی منظر و نه شو کتلې ، سلګې یې وهلې اودخپلې کوټې په لور یې منډې کړې.. قاسم رومیل ته هم په اخري ځل وکتل او دهغوې دانګړ ددروازې څخه بیرون شو....

بله ورځ سهار د ډیمونان اودهغه سره یو ځاې د راهبانو دوژلو خبر په ټول ښار کې له لکه د اور په ځیر خپور شو. دهمدې سهاره خبرې او اوازې خپرې شوې وې چې درومن کتولیک جاسوس د ایاصوفیاء ستر بطریق په ډیره وحشیانه توګه وژلې دې. ویل کیده چې ددې بطریق سره دوه راهباني او یو کوچوان هم په ډیره بده توګه وژل شوي دي. د ښار کوچنیو کلیساو دخلکو په راپارولو کې لږ ځنډ هم و نه کړ او د ماسپښین پورې د یونانی کلیسا پنځه نوي سلمه پادریان دزرګونو خلکو سره یو ځاې دشاهي ماڼۍ تر مخې موجود وو. دشهنشاه ساتونکې ډلې دغه مظاهرین د شهنشاهي ماڼۍ څخه لرې ساتل. خلکو په ډیر جوش اوجذبې سره د کتیولیک چرچ په خلاف نارې وهلې او د روم پاپا ته یې ښکنځلې کولې. نن په قسطنطنیه کې درومن کتولیک چرچ ټول پادریان اوراهبان چې همدا اوس اوس د شهنشاه په بلنه را غلي و دخلکو د قهر اوغضب نه پټ پراته و. دروم دپاپ ځانګړې نماینده « کارډنیل اسیډور» په خپل د خپل ځان دخوندي ساتلو په خاطر د شهنشاه تر څنګ ناست و. دښار پولیسو د مظاهرینو دکنترولولو هڅې کولې. خو دخلکو د احساساتو توپان همدا سې را خوټیده. وزیراعظم شهنشاه ته مشوره ورکړه چې سمدلاسه دروم پادریان بیرته و استوی ، خو قسطنطین داسې کار نه غوښت چې تر سره شي. ځکه هغه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځ سوله او مصالحت رامنځته شي. هغه غوښتل څو ورځې وروسته د ایا صوفیا په ستره کلیسا کې ددواړو مذهبونو دخلکو ترمنځ ستر غونډه جوړه کړي او د غونډې مشری یې هم « کارډینل سیډور» ته ورسپارلې و. خو داسې معلومیدل چې اوس نود شهنشاه په ټولو هڅو باندې سیلۍ راغلي وي. بلاخره شهنشاه مجبور شو چې پخپله د خلکو مخې ته ودریږي، هغه دخپلې ماڼۍ په بلخانه کې و دریده او په لوړ اواز یې وویل:

« د قسطنطنیې خلکو !

زما خبره په غور سره واورئ ! زه خو وایم چې دا هر څه چې شوي دي دعثمانیانو یو سازش دي...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه په همدې توګه یوه اوږده وینا وکړه او په دې توګه یې خلک بیرته خپلو کورونو ته و لیږل. خو حقیقت دا و چې دشهنشاه د وینا څخه ډیر لږ خلک ډاډمن شوي و.

بریتها او رومیل د ډیمونان د وژلو دخبر د اوریدو سره سم بې هوشه شانته شول اوبیا دواړو یوه بل ته په ډیره بې وسۍ سره کتل. رومیل دمذهب سره هیڅ مینه نه درلوده. په دې خاطر هغه د ډیمونان وژنه دومره جدي وانه خسته. خو بریتها داسې وه لکه څوک چې په غشي لګیدلې وي.

هغې ته یوې لورې ته مذهب و اوبلې لورې ته احساسات و. درومیل په زړه کې هرو مرو دومره اندیښنه وه چې که چیرې د قتل د پلټنې مخ که دهغه د کور لورې ته شو نو هغه به څه ځواب ورکوي ، ځکه چې دایا صوفیا سپنه بګۍ دهغوې دکور ترمخه نژدې نیم ساعت ولاړه وه...... خو دا به هسې یو اتفاق و چې د پلټنې مخه د هغې کورته را ونه ګرزیده ،په خپله د ایا صوفیاء بطریق اعظم ویلي و چې ډیمونان په اخری وختو کې دیوه پادری په بلنه دهغه ځاې ته ورغلي و. خو دا یې نه وویلي چې دکوم پادري په بلنه. دقاسم پلان همداسې و چې دډیمونان د قتل یوه معما پاته شی. دقسطنطنیې پولیسو خپلې ټولې لارې ګودرې و لټولې خو د قاتل په اړه یې هیڅ تر لاسه نه کړه. ان تر دې چې څو ورځې تیرې شوې اود کلیسا د غونډې ورځ سر ته را ورسیده.

د کلیساو د غونډې څخه یوازې درې ورځې مخته قاسم یو ځل بیا د ایا صوفیا ترمخه ودرید. په دې وخت کې هغه په یوه سراې کې اوسیده ، اوخپل کار یې لکه دپخوا په څیر دوام ورکړې و. هغه په همدې ورځو کې په قسطنطنیه کې د میشتو مسلمانو تاجرانو سره هم اړیکي غزولي و. څه پټ کارونه یې هم کړې و چې پایلې یې ډیرې ژر مخته راغلې. هغه خپل کالي هملته په سراې کې ایښودي و ، نن قاسم ایاصوفیا ته د ورننوتلو له پاره راغلي و ، اس یې هم له ځانه سره نه درلود ، په خپله غاړه یې یوځل بیا د پادریانو صلیب را ځړولې و ، خو دا ځل یې د رومن کتولیک د صلیب په ځاې د ایاصوفیاء د یوناې کلیسا صلیب په غاړه کې ځړولې و. قاسم په ساده او پاک لباس کې و ، په سر یې شنه قیمتي خولۍ په سرکړې وه. دچرچ په ډیر ښکلي باغ کې تیریده او مرکزي دروازې ته ورسید . ددروازې دواړو خواو ته ډیر ارزښتناکه کاني نصب کړل شوي و ، تر څنګ یې درویشي لرونکې ساتونکي د اوږدو نیزو سره یوځاې ولاړ و. دا ساتونکي د زرو کالو راهیسې دهمدې تیږو تر څنګ ولاړ وي او پهره کوي.

قاسم په ډیره بې پرواهۍ سره ولاړ او رچرچ ته ورننوت ، مخې ته یې یو ډیر پراخه سالون راغې چې مربع شکله و.

د قاسم ترمخه ۱۷۰ ستنې د « ابوالهول» په څیر ولاړې وې. په سالون کې دعبادت کونکو له پاره ډیرې قیمتي چوکۍ ایښودې وې چې د ټولو مخونه د شرق لورې ته و و. ددې نه علاوه د ایاصوفیا عمارت تر ډیره پورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

غځېدلي و. د سالون څلورو خواو ته دمرمر تیږې اینبول شوي وې ، په لاروکې یې د راهبانو ، اوپادریانو له پاره پراخه دفترونه جوړ کړل شوي و ، ددې سالون په دویم منزل کې ستر ستر پادریان اوسیدل ، د دویم بطریق اعظم د اوسیدو خونه هم همدلته وه. د چرچ د ټولو ښځو راهبانو داوسیدو خوني هم په دویم منزل کې وې ، دې راهبانو ته یې «نن» یا «سسټر» ویلې. هغوې به سپین کالی اغوستل او د کمیسونو غاړې به یې سور رنګه وې. هغه پیغلې به چې راهباني ګرزیدلې نو هغوې به ددنیا د ټولو خوشحالیو څخه بې برخې ګرزیدلې. خو څوک پوهیدل چې په دې سپینو کالیو کې ملبوسې «ننني» ،د چرچ د تیاره کمرو په داخل کې خپل لباس په سور رنګ ککړوی.

قاسم ولاړ اوهلته په لمړیو څوکیو کې په یوې کیناست. تر مخه یې د سیدنا عیسې علیه السلام او سیدنا ابراهیم علیه السلام فرضی مجسمې نصب وې. په یوناني کلیساو کې دغسې فرضي مجسمې نصبیږی. قاسم په ډاګیزه توګه په خپل عبادت کې مشغول و. هغه تر ډیره وخته پورې په همدې حالت کې ناست و ، سترګې یې پټې کړې وې او داسې یې ښکاره کوله چې مناجات لولي. خو په حقیقت کې هغه دمارسی په اړه فکر کاوه. ځکه مارسې په همدې چرچ کې راهبه وه. دهغه وخته چې هغه دې چرچ ته ور ننوتې و نو د وینې دوران یې زیات شوې و ...... هغه نه پوهیده چې څه وخت به یې مارسی مخې ته راځې. هغه تر یوه ساعته پورې ټیټ سر همدلته ناست و. په دې وخت کې په ناڅاپې توګه چا په اوږه باندې و ټپاوه. دقاسم وجود باندې یخنې راغله. سترګې یې پرانستې ، ویی کتل چې دا د یوه زوړ فادر لاس و. دهغه په مخ باندې د شفقت او مهربانۍ ښنبې ښنباني وې ، دا دایاصوفیا یو پخواني زوړ پادري و. قاسم ته دهغه په کتلو سره خپل پلار هشام تر سترګو شو او په خپل زړه کې یې دې پادرې ته ډیر ښه احساسات را وپاریدل. قاسم په خندا شو ، نو زوړ پادري هم وخندل.

« ماته فادر بروس وايي. زما عمر اویا کاله دې ..... داسې بریښې چې ته دلته میلمه یې. دکومه ځایه راغلې یې.؟»

کله چې دې زوړ پادرې قاسم ته په ډیر شفقت سره داخبرې کولې نو قاسم ورته په ډیرې عاجزۍ سره وخندل او ورته یې وویل« درونده پلاره ! زه د تهریس د چرچ څخه راغلې یم دیسوع مسیح په خدمتګارانو کې شامل یم ، او د خپل مرکز دپایښت له پاره دعا کوم...»

«د تهریس چرچ.....هغه......هغه چې بشپ یې لیمارک دې»

قاسم سمدلاسه ځواب ورکړ ، « هو ! زه د عزتمند لیمارک په اجازه دلته قسطنطنیی ته راغلې یم. هغه ماته زما دراتلو په وخت کې د کلیسا بطریق اعظم له پاره یو لیک هم راکړې دې .»

د تهریس کلیسا دعثماني حکومت په واکمنۍ کې پرته وه ، هلته حکومت د عثمانیانو سره و خو د تهیریس ډیرکې خلک عیسویان و. قاسم په دې خاطر د تهریس نوم واخست چې هغه دهغې ځایه څخه پوره پوره خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلود. دتهریس دکلیسا د بشپ لیمارک سره ډیمونان نیغ په نیغه اړیکي درلودل. قاسم د لیمارک له اړخه لیک هم پخپله لیکلې و ، دقاسم دخبرو د اوریدو وروسته زوړ پادري ډیر خوشحاله شو .او قاسم ته یې د راپورته کیدو او دهغه سره د ورغاړي وتو له پاره غوښتنه وکړه. دلږ ځنډ وروسته قاسم د هغه زوړ پادري سره یو ځای د بطریق اعظم د خوني په لور روان و ....

دبطریق اعظم د اوسیدو د ځاې په کتلوسره قاسم سخت حیران دریان پاته شو ، ځکه دا دکوم پادشاه دخوب دځای څخه کمه نه وه. دپادري په دورازې باندې ساتونکې ولاړ و. د دې بطریق دغه خونه په حقیقت کې یو لوې سالون و ، چې په کې یوه ستره قالینه غځیدلې وه. کړکیو ته یې د اطلس او وریښمو پردې را ځړیدلې وې ، په چت کې یې قیمتي فانو س را ځوړند و چې د قیمتي تیږو یاقوتو څخه جوړ شوې و . دپردو نه مخته وروسته د بطریق اعظم ځانګړې خادماني وې چې په خپلو خپلو کارونو کې مصروفه وې. یوه ډیره ښایسته خادمه چې د ننانو لباس یې اغوستې و ، دغه زوړ بروس او قاسم دواړه له ځانه سره دبطریق اعظم د لیدلو کمرې ته یې یوړل. هغې دغه دواړه د بطریق د کمرې د ښایسته دروازې ترڅنګ پریښول اوبیرته راستنه شوه. بروس دروازه پرانسته اودننه ورننو ت.

دکمرې دغربي دیوال سره یو ډیر ستر تخت اینښوول شوې و چې دواړو خواو ته یې دبطریق اعظم ښایسته خادماني ولاړې وې ، پخپله بطریق په دغه تخت باندې ناست و ، ډیر ساده لباس یې درلود، بطر یق قاسم اوبروس ته د کیناستو حکم وکړ ، هغوې هم هلته په هغو ارامو کرسیو کیناستل .بیا نو بطریق د بروس څخه وپوښتل:

« بروسه څه خبره ده ؟ څنګه راغلی یاست ؟ اودا له تاسره راغلې میلمه څوک دې ؟»

« اسماني پلاره ! دا ځوان بشپ د لیمارک د چرچه راغلې دې چې « فادر ایرون » نومیږي. او له ځانه سره یې د بشپ لیمارک له اړخه یو لیک تاسې ته هم راوړې دې.»

بطریق سخت متوجه شو او د قاسم په لور یې وکتل. اوبیا یې په سخته لهجه وویل.

« دبشپ لیمارک خط.....؟ چیرې دې هغه خط ؟.....»

بطریق اعظم په دې پوهیده چې بشپ لیمارک یواځې د ډیمونان په نامه لیکونه لیکل. خو د بدقسمتۍ څخه چې بطریق اعظم د بشپ لیمارک د لیکونو سره بلدتیا نه درلوده. اونه یې کله دهغه لیک کتلې و. په اصل کې دغیر ملکې جاسوسانو سره یواځې ډیمونان اړیکي درلودل. که څه هم بطریق اعظم د اسلام په دښمنۍ کې د ډیمونان څخه څو قدمه مخته و خو دعثماني سلطنت تر کنترول لاندې ټولې کلیساوې ډیمونان کنترولولې. په دې خاطر د بشپ لیمارک د لیک په کتلوسره هغه لږ څه اندیښمن شانته شو . او په دې فکر کې شو چې اوس به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولو سیمو څخه لیکونه او پیغامات دهغه لورې ته راځي ، ځکه ډیمونان له منځه تللي و . دبطریق اعظم له پاره دا کار ستونزمن و ،په هر صورت هغه د بشپ لیمارک لیک راواخست او ویې لوست. په لیک کې راغلی و:

« دعزتمند ، مقدس پلار ! د قسطنطنیې د کلیساګانو دمشر ، د ایا صوفیا د بطریق اعظم په نوم !

...... د یسوع مسیح ددین د خادم او د تهریس دشاوخوا دکلیساګانو دمسؤل بشپ لیمارک له اړخه... هولي فادر ! دغه ځوان فادر ایرون ستاسې په خدمت کې حاضر دې د معزز ډیمونان د شهادت نه وروسته ما دډیر غور اوفکر نه وروسته پریکړه وکړه چې دې ځوان ایرون ته هلته په ایا صوفیا کې سخته اړتیا ده.

ایرون زما په لاسو کې را لوې شوې او ځوان شوې دې او زه دهغه له اړخه هر ډول مسؤلیت منلو ته تیار یم ، فادر ایرون د مختلفو وړتیاو نه ډک ځوان دې ، چې هیله ده چې ستاسې تر سیورې لاندې په پاته کیدو سره به د هولي چرچ له پاره ډیر زیات ګټور ثابت شي....

په مناجاتو کې ددعاو دغوښتنې سره یو ځای

فقط

د تهریس د کلیساو بشپ.....لیمارک»

د لیک دلوستلو سره د بطریق اعظم په مخ کې دلکیرو زیادښت را ته. هغه د لیک په اخر کې لګیدلی مهر ته په ډیر غور سره وکتل ، دا مهر خو ورځې مخته په قسطنطنیه کې یوه ساده شکلې زرګر ته د ډیرو پیسو په ورکولو سره جوړ کړې و .....د مهر دکتلو وروسته بطریق اعظم ته لږ څه ډاډ ورپه برخه شو خوبیا یې پوره تسلي و نه شوه ، په خپلو کوچنیو کوچنیو سترګو یې قاسم ته وکتل اوبیا یې ترې وپوښتل:

«ګوره ځوانه ! نن سبا په قسطنطنیه کې پخوانیو پیژندګلوو کسانو ته هم د شک په سترګو لیدل کیږي ، مونږ یواځې د لیمارک د لیک په کتلوسره سره په تا نه شو ډاډمن کیدې. له تاسره بل څه داسې ثبوت شته چې هغه ثابته کړې چې ته د تهریس دکلیسا څخه راغلې یې.»

قاسم و درید او ددرښت په خاطر مخکې لورې ته ورښکته شو اوبیا یې د بطریق اعظم تر مخه غرض وکړ:« مقدسه پلاره ! تا سهی خبره وکړه .... زما سره ددې خبرې حل دادې چې تاسې ما د ایاصوفیا په بندي خانې کې بندي کړئ اوپه همدې وخت کې خپل قاصد ولیږئ او د تهریس دچرچ نه یې تائید راوړئ ، زه به په دې اړه هیڅ ډول شکایت و نه کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

بطریق اعظم قاسم ته په ستایونکو سترګو وکتل. خودهغه مکار د ډاډ له پاره لا تر اوسه هم د څه شک لرې کولو ته اړتیا وه. په دې خاطر هغه وویل:

« بلکل سهي ده ...... همدا لاره چې تا وښووله سهی لاره ده .... مونږ د لیمارک څخه ستا په اړه د ځواب دترلاسه کولو پورې تا د ایا صوفیا په بندي خانه کې اچوو.»

هغه غوښتل دقاسم عکس العمل ووینې.. خو قاسم داسې کوچنې جاسوس نه و چې دبطریق اعظم په جال کې راو نښلي. قاسم خپل ځان همغسې وساته. بطریق اعظم تر دې پورې مختهولاړ چې وسله وال دروازه چیان یې هم د قاسم د نیولو له پاره راو بلل. خوکله یې چې وکتل چې قاسم د ټس نه مس نه شو نوبیا بطریق اعظم و خندل او دروازه چیانو ته یې د بیرته تللو حکم وکړ اوبیا یې قاسم ته په ډیره نرمه ژبه وویل:

« نه مونږ تا نه نیسو. که چیرې ته لیمارک راالیږلې یې نو یقینا چې دا به دقسطنطنیې له پاره ګټوره وي ....ښه شو چې ته راغلې.... په عثماني سلطنت کې زمونږ دسلګونو کلیساګانو مسؤل ډیمونان و. خو دډیمونان نه وروسته مونږ ته دا ستونزمنه ده چې مونږ د عثماني سلطنت دخورو ورو سلګونو کلیساګانو کار سنبال کړو .....که څه هم ته لا تر اوسه پورې فادر یې. او د ډیمونان ځاې نه شې نیولې خو ته به نیغ په نیغه زمونږ تر لاسه لاندې دعثماني سلطنت دکلیساګانو دکارو په تر سره کولو کې زمونږ سره مرسته کوې. په دې اساس زه غواړم تا د خپل ځان له پاره دخارجي کلیساګانو د سلاکار په څیر و ټاکم. درې ورځې وروسته دلته دکلیساګانو تر منځ غونډه جوړیدونکې ده نوکه چیرې په دې وخت کې د شرقی کلیساګانو خبره منځته راغله نوبیا ماته ستا د مشورې اړتیا وې ، ایا ته ددې کار له پاره خپل ځان ور ګڼې...؟»

قاسم په زړه کې د خوشحالۍ نه ګوړې ماتولې. هغه هیڅ هیله نه درلوده چې هغه به په دومره مهم کار باندې ماموریږي ، هغه خو غوښتل چې په یوه ډول ددواړو کلیساګانو تر منځه غونډه سبوتاژه کړی. په دې اساس یې سمدلاسه وویل:

« هو ! مقدسه پلاره ! زه تاته همدا اوس ویلې شم چې ایډریانوپل ، تهریس ، سربیا ، بوسنیا ، والیشیا ، او د البانیا نه علاوه د اناطولیه دساحل تر څنګ د « دې هولی ارتوډکس» څلور سوه کلیساګانې دې،او دا ټولې د ایاصوفیا په واسطه کنترولیږي. اوبیا دا ټوله سیمه یواځې د څلورو یوناني الاصل بشپانو له خوا سنبالیږي..... زه غواړم یواځې د یوه چرچ په اړه تاسې ته ، ستا سې دمعلوماتو په خاطر تفصیل بیان کړم ، ددې نه علاوه دسلطان محمدخان او مسلمانانو په اړه زه هم ډیر معلومات لرم....تر هغې چې دعیسوي ښوونو پورې اړه لري نو د خداې په کرم چې زه په هغې کې هم دهیڅا څخه کم یا وروسته نه یم پاته شوې.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په ډیر تفصیل سره بطریق اعظم ته ځواب ورکړ.او دلمړي ځل له پاره یې د بطریق اعظم په سترګو کې ډاډ او اطمینان وکوت. دا دقاسم خوش نصیبي وه چې د غونډې د پیلیدونه یوائې درې ورځې مخته هغه په دومره لوړ مقام باندې و ټاکل شو. اوس نو هغه ته په ډیر احتیاط سره په دغه منصب باندې کار کول ورپه غاړه و. خو هغه لا تر اوسه د یوې خبرې څخه ډیر زوریده اوهغه دا چې هغه وارخطا و چې مارسي به یې کله تر سترګو کیږي.

قاسم په خپلو خیالاتو کې ورک و چې په دې وخت کې پرې بطریق اعظم ور غږ کړ« سهي ده. ایرون زویه ! زه به دخپلې خونې سره څنګ کې ستا دخونې او د اوسیدو د ځای له پاره هم حکم وکړم. ته به دهمدا نن څخه د ټولو پیغامونو د اخستو مسؤل یې. سمدلاسه خپل کار پیل کړه ترځو مونږ د رومن کتولیک دخلکو تر مخه خپل ټول معلومات په پوره شان وشوکت سره وړاندې او په غونډه کې په پوره دبدبې سره کینو.»

زوړ بروس یو ناڅاپه د بطریق نه وپوښتل چې « مقدسه پلاره !..... ایا په دې غونډه کې به دقسطنطنیې پادشاه هم ګډون کوي.....؟»

« هو ! شهنشاه به درې وروسته دلته ایا صوفیاته راځي ، خو ماته د رومی کارډینل سیډرو تر مشرۍ لاندې په دې غونډه کې کیناستل خپل سپکاوی ښکاري. په دې خاطر زه غواړم چې پخپله دشهنشاه د صدارت لاندې ددې غونډې د جوړیدو وړاندیز وکړم »

د قاسم په زړه کې د خوشحالۍ ډیوه رڼا شوه. هغه وکتل چې ددوې تر منځ د خپلمنځې نفرت زمکه لا د پخوا څخه تیاره شوې ده. قاسم ته یوائې دفصل کشت ته اړتیا وه. قاسم په ډیر افسوس سره وویل:

« اوهو ! مقدسه پلاره ! دا ته څه وایې ؟ ایا قسطنطین ددې غونډې مشري کارډینل اسیډرو ته ورسپارلې ده. اوس خو به د رومي کلیسا خلک دخوشحالۍ نه په کالیو کې نه ځایږي. مقدسه پلاره ! ته پوهیږې چې د فادر ډیمونان د وژلو مسؤلیت هم د همدې خلکو په غاړه دې. په داسې حالاتو کې به مونږ څنګه دا وزغمو چې کارډینل دې زمونږ ددې سترې غونډې مشري وکړي ، ته هرو مرو په دې اړه یو څه وکړه.»

په بطریق اعظم د قاسم خبرې ډیرې ښې ولګیدې. په حقیقت کې هغه پخپله ددې غونډې مشرۍ ته بډې وهلې وې. هغه د ایاصوفیا مشر و نو څنګه به یې دا زغملې وې چې درومی کلیسا یو معمولې کارډینل دې ددې په شتون کې دداسې یوې مهمې اوسترې غونډې مشري وکړي. هغه خو د رومي کلیسا پنځم پوپ جان نکلسن هم دخپله ځانه ښکته ګاڼه. نوبیا به دده ترمخه دیوه کارډینل څه حیثیت وي ؟ دقاسم دخبرو څخه هغه داسې احساس کړه چې د ډیمونان د وژلو وروسته د مشرۍ له پاره په شهنشاه باندې به لږ څه فشار راوړل د پخوا په نسبت اسانه وی. په همدې خاطر یې قاسم ته افرین ووایه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ایرونه زویه ! زما په زړه کې خو تاته ډېرې هیلې راپیدا شوې. خدای دې وکړې چې ته په هغوې هیلو باندې پوره پوره وخیژې. ته به داسې وکړې چې همدا نن شپه به زما د نماینده په څیر دقسطنطنیې د فوځونو دمشر سپه سالار «ګرانډ ډیوک نوټآراس» کورته ورشې اودهغه سره به ووینې. اوهغه به د ایاصوفیا د دریځ څخه خبر کړې. هغه ته ډاګیزه کړه چې د ایاصوفیا دبطریق اعظم په شتون کې کارډینل سیډرو ته د غونډې مشرې ورکول د ایاصوفیا له پاره سپکاوې دې ، زه هیلمن یم چې سپه سالار به زمونږ ملاتړ وکړې ځکه چې نوټارس یو سخت مذهبی انسان دې او دیونانې کلیسا سخت پیرو دې.

قاسم ته داسې څرګنده شوه لکه لاټرې یی چې راوتلی وي ، هغه ته داسې وبرېښېده لکه په رېښتیا چې دقسطنطنیې د خاتمې او دقیصر د هلاکیدو وخت رارسیدلې وي. هغه ته د رسول الله صلی الله علیه وسلم دا مبارک حدیث په یاد راغې چې ویلې یی وو.....« اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ..... کله چې قیصر هلاک شي نودهغه وروسته به بل قیصر نه راځی ...» هغه په دې فکر کې و چې په هر قدم کې د خدای ملاتړ ورسره دې. هغه د بطریق اعظم حکم ته لبیک ووایه ، او سپه سالار نوټاس دکور په لور د روانیدو له پاره یی ځان تیار کړ. ددې وروسته بیا د بطریق اعظم اوقاسم ترمنځ په ډېرو امورو باندې خبرې اترې وشوې ،نژدې یوساعت بطریق اعظم قاسم ته ک دخپلو راتلونکو پلانونو په اړه خبرې اولار ښوونې کولې. اوبیا بطریق اعظم قاسم ته د تللو اجازه ورکړه.

دبیرته راستنیدو په وخت کې دقاسم سترګې د ایاصوفیا په دروازو او دیوالو باندې ګرزیدې. هغه به په هر موړ کې چې راګرزیده زړه به یی ټکان خوړ .... فکر به یی کاوه چې په دغه بل قدم کې به مارسې ورسره مخ کیږی. .....خو مارسې ورته تر سترګو نه شوه. دبطریق خادمانو قاسم دخپلې کوټې په لور رهی کړ. قاسم ته یی یوه پراخه او هوا لرونکې خونه ور وښوده چې په کې د ژوندانه ټولې اسانتیاوې موجودې وې. دا د قاسم د اوسیدو ځای و ، چې اوس د تهریس دپادري ایرون ترنامه لاندې راغلې و. او د بطریق اعظم وفاداره سلاکار ګرزیدلې و. لږ وخت لا نه و تیرشوې چې زوړ بروس له ځانه سره یوه خادمه او یو خادم دقاسم کوټې ته راوړل. او ورته یی وویل :

« بطریق اعظم دغه دواړه ستا د خدمت له پاره را استولې دي.....دوې به هر وخت ستا په خدمت کې حاضر وي.»

زوړ بروس ولاړ اوقاسم دهغوې دواړو خادمانو څخه دهغوې د نومونو په اړه وپوښتل ، د پیغلې نوم سونیا او د هلک نوم ډیوډ و. سونیا د والیشیا اوسیدونکې وه اودمور وپلار د مړه کیدو نه وروسته په نړی کې ځانته پاته شوې وه. بیا دزمانې دپیبنو څخه د خوندې پاته کیدو په خاطر یی هوډ وکړ چې دکوم چرچ دخدمت له پاره به ځان وقف کوي. همغه و چې ایا صوفیا ته راغله. ډیوډ دجرمنی اوسیدونکې و چې په خپل تیر ژوند کې د یوه ظالم یهودې تر لاسو لاندې را پورته شوې و ، کله چې د ایاصوفیا یو پادري جرمنی ته ولاړ نو هغه ډیوډ ته د مسیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددین د منلو بلنه ورکړه ، ډیوډ چې دغلامۍ څخه نور تنګ ته راغلي و دغه بلنه سمدلاسه و منله. بشپ د غه ظالم یهودی ته د کلیسا پیسو نه رقم ورکړ او ډیوډ یې دهغه د غلامۍ څخه ازاد کړ او د ایاصوفیا په غلامۍ کې یې را ګیر کړ.

سونیا یوه ښکلې نجلۍ وه ، کله به یې چې خندل نو دمخکې ژامې غاښونه به یې لکه د مرغلرو په څیر تک سپین ځلیدل ، قاسم دواړه خادمان په کمرې کې د اړتیا وړ شیانو په برابرولو مؤظف کړل ، اوپخپله هغوې ته د څه ویلو پرته د خپلې کمرې څخه بیرون ووت. هغه ولاړ تر څو د سرای څخه خپل ضروري سامانونه راټول اودلته یې راوړي...

تر ماښامه پورې قاسم په ایا صوفیا کې په ډیره ښه توګه میشت شوي و. یو یو کس یې وکوت خومارسي یې تر سترګو نه شوه.نوره یې نو دصبر پیمانه ډکه شوې وه. هغه دلته دتهریس د پادري په توګه راغلي و په دي خاطر یې د چا څخه د مارسی په اړه پوښتنه هم نه شوه کولاې. او په ځانګړې توګه خو یې په خپلو خادمانو باندې لږ څه باور هم نه شو کولاې. ځکه چې هغوې دواړو ددې دیوه یوه قدم خبر بطریق اعظم ته ور رساوه.په داسې حالت کې به یې څه کړې وې...... د ډیرې ناارامۍ په فضا کې راپورته شو او په خپله خونه کې ګرزیده را ګرزیده. هغه خو خپله دنده په ډیره ښه توګه مخته وړله. خو دخپل محبت قرض یې هم ورکول غوښتل. خومره یې چې ژر غوښتل خپله مارسی ووینې نو همغومره یې دمارسې د لیدلو سره واټن پیدا کیده. خو دستر مقصد د ترلاسه کولو له پاره قاسم یو ځل بیا د صبر او استقامت هوډ وکړ. هغه د ماښام دمناجاتو په بهانه دخپلې کمرې څخه ووت او دبل منزل هغه ګیلرې ته ولاړ چې ډیرې قیمتي قالینې په کې خپرې شوي وې ، دغه ګیلرې دچراغونو په رڼا و کې ځلیدله. ګیلرې ډیره اوږده وه ، قاسم یې اخري برخې ته ورسید او بیا هلته را وګرزید او پښه نیولې شو. دلته یو ستر محراب جوړ کړل شوي و. په دې ګیلرې کې چې دکومو کوټو تر مخ محرابونه موجود وو نوهغه کوټې دسترو سترو خلکو د اوسیدو ځایونه و. قاسم دلته په دې خاطر تم شو چې هغه وکتل د یوه ستر محراب په فرش باندې ګڼ شمیر ښځې را ټولې شوې دي. اوپه یوه خاص ډول عبادت کې مصروفه وې. دوې ټولو یو ډول خاورین لباس په تن کړې و. قاسم ددې ښځو تر شاولاړ و. دغه ښځې هملته دمحرابي برنډې په فرش باندې ناستې وې خو ددې محراب تر مخه دکوټې دروازه تړلې وه. قاسم فکر وکړ چې دا به دکوم عبادت کونکې راهب خونه وي چې ښځې مریداني یې ترې بیر ون ناستې اودهغه انتظار کوي. قاسم تر لږه وخته پورې همدلته ولاړ و اوبیا په خپل فکر کې ډوب شو.

دمناجاتو نه دفراغت وروسته بیرته راستون شو ،نوبیا دهمغه لارې څخه را تیر شو. خودا ښځې اوس هم همغسې ناستې وې ، قاسم چې دعبادت کولو دا شکل وکوت نو ډیر حیران پاته شو ،کله چې خپلې خونې ته راغې نوسونیا په کمره کې موجوده وه. قاسم هسې په سرسري توګه د سونیا څخه وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا !.... دغه بل لورې.....ګیلري په ښي لورې کونج کې ګڼ شمیر ښځې په یوې برنډې کې سره راټولې شوې دي او ټولنیز عبادت کوي. هسې پوښتنه مې کوله چې دا څوک دي ؟ ،،»

قاسم په لمړي ځل د سونیا نوم اخستې و . دهغې په مخ باندې دخوشحالۍ نښې را پیدا شوې ،بیا یې په ډیره معصومه توګه قاسم ته وکتل او ورته یې وویل:

« بلې ! هغوي !...هغه ښځې دي چې دسسټر میري مریداني دي. هغوي د ایاصوفیا تناني یا راهباني نه دي بلکه د قسطنطنیې عزتمندې ښځې دي چې د سسټر میري په نوم ژوندی دې.....»

قاسم نور څه اوریدل نه غوښتل. ځکه هغه ته د سسټر میري نوم اخري لفظ ثابت شو ، دهغه په شریانو کې دويني ګردش نور هم تیز شو ، هغه د ډیمونان څخه اوریدلې و چې مارسي ته په ایاصوفیا کې ټول خلک سسټر میري وایي ، دقاسم په سترګو کې ځلا نوره هم زیاته شوه اودواړه لاسونه یې په اضطراري توګه په حرکت راغلل. هغه دخپلو لاسو ګوتې یو په بل کې سره ننویستلې اوبیرته ویستلې.... اوبیا دلږ ځنډ وروسته ، معلومه نه شوه ، چې ولې یې د سونیا له پاره غوړه مالي پیل کړه.

« سونیا ! ته خو دومره حسینه اوښایسته یې چې ته باید دکوم شرقي هیواد شهزادګۍ وې. ستا په سترګو کې د بدخشان د لعلو په څیر ځلا ده. اوپه شونډو دې دګلابو په څیر سوروالې. زه چې تا وینم نوحیران پاته کیږم چې خداوند به ستا په جوړښت کې څومره روښنایانې را ټولې کړې وي.....»

دا خبرې دیوه سړي له اړخه کلکه حربه شمیرل کیږي ... یعني دکومې ښځې په دام کې د راګیرولو له پاره دا اخرۍ حربه ده. او دا ریښتیا هم اخري حربه وه. په نړۍ کې هیڅ داسې ښځه نه شته چې په خپلې ستاینې باندې خوشحاله نه شي. که څه هم دا ستاینه په دروا‌غو ، ولاړه وه او یا غیر متوقع هم وي. په هرصورت دادښځو کمزوري ده. قاسم هم د سونیا د همدې کمزورتیا نه ګټه پورته کول غوښتل. دقاسم دخولې څخه دغسې ناڅاپې او پرته له هیلې ستاینه اوریدل سونیا د نشو په زانګو کې وروغورزوله. دهغې یو لاس ناڅاپه دهغې په زړه کیښوول شو او غوښتل یې په ژبه څه ووایي خوژبه یې د څه ویلو نه وتلې وه. هغې قاسم ته دا ویل غوښتل چې .....ته ولې خاموشه شوې .....وایه اوهمداسې زما ستاینه وکړه .... دقاسم په څیر دښه قامت او قوارې انسان د قسمت خاوندانو ته ترلاسه کیږي. سونیا هم په خپل بخت باندې ونازیده ، کله چې قاسم دهغې هیجانې کیفیت وکوت نو پوه شو چې تیر یې په نښه لګیدلې دې. نوپه دې اساس یې ورته وویل:

« سونیا ته ډیره حسینه یې او ښایسته خلک درواغ نه وایي. ماته ریښتیا ریښتیا ووایه ،زما خدمت ته د رالیږلو نه مخته بطریق اعظم تاسو ته څه ډول هدایت کړی دي....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو سونیا دموم په څیر ویلي شوې وه. هغه به دقاسم څخه څنګه خبره پټه کړې وې ،همغه و چې سمدلاسه یې ورته وویل چې بطریق اعظم هغوې ستا د جاسوسۍ له پاره ټاکلي دي. قاسم په زړه کې خپل ځانته شاباش وویل . اوس نو هغه غوښتل سونیا نوره هم په اعتماد کې واخلي اودخپلو خبرو په جال کې یې راګیره کړي.خو قاسم ددې یوې خبرې ډیر خیال ساته اوهغه دا چې هغه په خپلو ټولو خبرو کې دې لوري ته هیڅ اشاره ونه کړه چې هغه په سونیا باندې عاشق شوې دي. ځکه هغه نه غوښتل کوم درواغ خبره دخولې وکاږي.. لږه شیبه وروسته سوینا د زړه او ځان دواړو له مخې د قاسم په مریدۍ کې راپریوتې وه. او کله چې هغه بیرته تلله نو قاسم ترې هسې په سرسري توګه وپوښتل چې:

« او هو ! ..... دا سسټر میري څوک ده.... ایا کومه راهبه ده...؟»

« هو ! هغه یوه البانوي راهبه ده ،خو دټولو راهباو څخه مختلفه ده . هغه چرچ ته دعبادت له پاره یوازې د یکشنبي په ورځ راځی ، پاته ټول وخت په بنده کمره کې ناسته وي. داسې بریښي چې دروحانیت کوم غټ پړاو ته رسیدلې وي، ځکه کله چې هغه لیکچر ورکوي نو ټولې ښځې ورته ژاړي. د ښار ډیرې سترې سترې ښځې د سسټر میرې څخه برکت ترلاسه کوی. یقین وکړه چې په ایا صوفیا کې دهغه درنښت او قدر د « مادر سوزینا » څخه هم ډیر دې.»

قاسم په پوره دلچسپۍ سره د سونیا خبرې اوریدلې. هغه حیران و چې مارسی په دې څوکالو کې څومره بدله شوې ده. معلومه نه ده چې قاسم څه فکر کړې و چې یو ځل بیا یې وپوښتل:

« ایا دهغې په لیکچر کې یوآځې ښځې ګډون کوي نارینه په کې نه وی...؟»

« هو ! بلکل نه ، هغه خو د نارینه و مخې ته بلکل راځی نه ، ډیر وخت په پرده کې اوسیږي. هو !.....کله کله دمیلې یا کرسمس په وختونو کې په ټولنیزو عباداتو کې ګډون کوي ، نوکله چې د حجابه پرته محفل دهغې مخ ووینې نو دسپوږمۍ په څیر روښانه مخ یې ټول محفل تر اغیز لاندې راوړي. سونیا دا اخری خبرې د شرارت له پاره په خندا خندا کې کولې.. ځکه هغې غوښتل د قاسم سره خپل ځان درسمیاتو څخه وکاږي. دقاسم سره هغه ښایسته ډیره و ځنډیده او غوښتل یې نوره هم هلته دهغه سره پاته شي. خو بیا هم په پوره نازړه توب سره ددروازې په لور ولاړه او دخوشحالۍ نه ډک زړه سره دهغه ځایه ووتله.

قاسم ته اوس دمارسي درک لږیدلې و. ددې خبرو په اوریدو سره دهغه په زړه کې نوې اندیښنې را وټوکیدې ،کله به یې فکر کاوه چې دا د البانوي کنیزې هغه لور نه ده چې د لاله شاهین په یادګار کې به یې ورسره کتلې. اوکله به یې فکر کاوه چې مارسی اوس یوه باعزت او باوقاره راهبه ګرزیدلې په دې خاطر به دسسټر میری څخه دهغې بیرته مارسی ته راوړل شوني نه وي. هغه دا فکر هم کاوه چې ایا مارسي بیرته داسلامه ګرزیدلې او عیسویت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یی خپل کړې دي ، حال دا چې هغه مسلمانه شوې وه او د اسلام لمړنی ښوونې یی هم تر سره کړې وې. خو زړه یی ځواب ورکاوه چې نه. مارسي اسلام نه پریږدي.

د سونیا د تللو وروسته ، قاسم تر ډیره پورې په همدې خیالاتو کې ډوب و . هغه په همدې کشمکش کې و چې ډیوډ ورته د بطریق اعظم په لور د ورتللو پیغام راوړ. همل‌ته قاسم ته دا هم په یاد راغلل چې هغه خو به نن د فوځ سپه سالار «نورټاس» سره د کتلو له پاره هم ورځي ، ټوپ یی کړ ، راپورته شو او د بطریق اعظم ځانګړې خونې ته ور روان شو.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ډوډۍ په سر اختلاف

په قسطنطنیې کې د جنګ له پاره ځانونه تیارول په پوره بیړې سره روان و. دښار ټولو اوسیدونکو لکه د میږیو په خیر دمیوو او غلو په را ټولولو کې منډې ترړې وهلې. شهنشاه دغربي اروپا ځخه د مرستو د ترلاسه کولو له پاره خپل تجربه لرونکي سفیران استولي و. هغه د « پوپ جان نکلسن » د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره د روم د کلیسا ټولې غوښتنې منلې وې او د هغې سره د یوناني کلیسا د یوځاې کولو هوډ هم ښوولې و. د « وینس» او «جینوا » بحري بیړۍ د فاسفورس ابنا ته را رسیدونکې وې ، په قسطنطنیه کې دیوه لکو نه زیات خلک اوسیدل ، دښار ټولو معمارانو د ښار دیوالونه ترمیمول . د اهنګرانو بازار شپه او ورځ پرانستې و او په سلګونو کار ګرانو شپه او ورځ د جنګ سامانونه تیارول. په ګولډن هارن کې پروت زنځیر نورهم غښتلې کړل شو ، دښار د دیوال چې ځلوارلس میله نیم دایره شکله پروت و یوناقابل تسخیر دیوال و ګرزید. د دیوال شاوخوا ته یو ستر خندق هم وکندل شو چې د اړتیاو په وخت کې په کې د سمندر اوبه راپریښوول کیدې شوې ،په دې توګه د ښار ځلورواړه خواوې اوبه ګرزیدلې. د پخوانی تعمیر دوه ستر برجونه چې توپونه پرې ایښول شوي و له نوي سره مضبوط او مستحکم کړل شول.

د جینوا په فوځونو کې هغه مشهور او معروف سالار هم و چې « کمانډر جان جستیماني» نومیده. نوموړې داروپا ډیر میړني جنګجو او تجربه لرونکي سالار و. شهنشاه جستیماني ته په نا ارامۍ سره انتظار کاوه ، دهغه جهاز ډیر ژر د دانیال د دروازې ځخه را تیریدونکې و.

مقصد داچې د قسطنطنیې خلکو د سلطان محمد د راتلو له پاره ځانونه پوره پوره تیار کړې و. د بله اړخه سلطان محمد خان هم په دې ښار باندې د یرغل له پاره دخپلو تیاریو په اخري پړاونو کې و. په دې خاطر چې هغه د قسطنطنیې د کلابندۍ په وخت کې بلې کومې لورې ته متوجه نه شي نو د کرمانیا دامیر سره یې سوله کړې وه اودهغه لور یې ځانته نکاح کړې وه. بیا یې د هنګري دپادشاه هونیاډې سره ددرې کالو له پاره س وله وکړه ، هونیاډې دکاتولیک مذهب پیرو وو او دقسطنطنیې سره داختلاف په اساس یې د سلطان سره سوله وکړه. په دې توګه سلطان خپل شاته د شمالي اروپا ګواښونه تم کړل ، خو د موریا سیمې ته یې چې هلته د قسطنطین بل ورور حاکم و د تجربه لرونکو سپاهیانو یو لښکر ورولیږه تر ځو د اړتیاو په وخت کې دهغه د راتلو مخه ونیسي.

دفاسفورس په ابنا باندې د رومیلي کلات جوړښت هم په خپل اخري پړاو کې و ، سلطان په اورنه کې اتیا زره سپاهیان را ټول کړل. خو لا تر اوسه دسپاهیانو د راټولو کار جریان درلود. ځکه سلطان پوهیده چې دقسطنطنیې د سوبې له پاره یوائې دعسکرو را ټولول بسنه نه کوي. په همدې خاطر د سلطان انجیر « اربان» شپه او ورځ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ستراو تباه کونکي توپ په جوړلو مصروف و ، تر څنګ یې دسلطان بحري بېړه هم په پوره تیزۍ سره د تکمیل په لور روانه وه.

د «اورنه» په سلطاني قصر کې د کوچني معصوم شهزاده د وژلو نه وروسته دملکې سروین حالت ډیر خراب شوې و. سلطان پخپله دملکې ترمخه حاضر شو او په دې پیښه یې خپل غم او ژور خفګان و ښود او هغې ته یې د هر اړخه ډاډ ورکړ چې دهغې کوچني شهزاده په وژلو کې دهغه هیڅ ډول لاس نه و. د سلطان مشهور سالاران « احمدکدک پاشا» او محمود پاشا» د فوځې تیاریو په لړ کې یو دبل نه مخته روان و. اغاحسن هم دیني چري د ځوانانود روزنې له پاره د مصنوعې دیوالونو په ورختلو اودهغو څخه دتیریدلو تمرینونه کول. په دې تمرینونو کې داغا حسن په ګډون پنځه نور سالاران او دوه سوه غښتلي عسکر شامل و. اغا حسن پاته فوځ ته د غشي د ویشتلو او د توري د وهلو د فن روزنه هم پیل کړې وه. که له یوه اړخه په اورنه کې دهر وګړي په سترګو کې د جوش او ولولې احساسات تر سترګو کیدل نو دبله اړخه په قسطنطنیه کې دهر وګړي دسترګو اومخ څخه خاورې بادیدې.

قاسم د سپه سالار نورټاس میلمستون ته ورننوت. نو دهغه پوزې ته دشرابو بوې راغې. دروازه چې قاسم ته یوه ستره څوکۍ وړاندې کړه اوپخپله د سپه سالار نورټاس د رابللو له پاره دهغه خونې ته ورغې...... کله چې د پیړ او غټ وجود خاوند نورټاس د قاسم خواته راغې نوقاسم ور پورته شو اودهغه سره یې لاس ورکړ ، خو نورټاس د شرابو په نشه کې مست و ، سترګې یې درنې وې ، دقاسم تر څنګ کیناست اوبیا په دروند اواز سره وویل:

« تاسې د بطریق اعظم ځانګړې نماینده یاست. په همدې خاطر زه یو ځل بیا میلمستون ته راغلم ، اوکه نه ستا څخه لږه شیبه مخته ما د شهنشاه ددوو کسو نماینده ګانو سره پوره وخت تیر کړې و »

سپه سالار همدومره وویل اوبیا لاس ور اوږود کړ او یو ځل بیا یې دخپل ځان له پاره دشرابو پیاله ډکه کړه ، دسپنیو زرو جام یې راواخست او قاسم ته یې وویل:« بده یې مه ګڼه ، زه ډیر زیات شراب څښم ، اوبیا په ځانګړې توګه مې کله چې د سلطان محمدخان له اړخه د حملې کولو خبر اوریدلې دې نو په ذهن مې ډیر زیات دروندوالي راغلې دې......په همدې خاطر ډیر څښم. زه نه غواړم چې زما په زړه کې دنوې ځوان سلطان څخه ویره راپیدا شي......زه ډیر تجربه کاره یم ، او ته خو ما ډیر نه پیژنې....»

دنورټاس د خبرو څخه څرګندیده چې هغه ډیر زیات شرا ب څښونکې دې ، قاسم د دې فرصت نه ګټه واخسته اوسمدلاسه یې وویل « درونده سپه سالاره ! ته یې بې شکه څښه. دشرابو د څښلو سره به ستا میړانه دوه هومره زیاته شوي ...... هسې خو هم ته ډیر میړنې اوبهادر انسان یې. ستا په شتون کې به څوک جرءت وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقسطنطنیی په لور سترګې راپورته کړي ،خو تا د شهنشاه د نمایندګانو په اړه ماته څه ویل غوښتل. اوستا خبرې په نیمایی کې پاته شوې....»

قاسم چې که وکتل چې نورتاس د دې جام څخه هم څلور پنځه ګوټه وکړل نو دخپل مطلب خبره یې ورته وکړه ، اوس نو د نورتاس نشه نوره هم زیاته شوې وه، دقاسم دخبرو په اوریدو ډېر زیات خوشحاله شو ، دخوشحالۍ په تال کې کیناست اوقاسم ته یې دهغه په ستاینې باندې افرین ووایه. دقاسم د خبروپه ځواب کې نورتاس په نشه کې به خبرو پیل وکړ:

« دشهنشاه نمایندګان !......هو ! هغوې بې عقله په دې خاطر ماته دلته راغلي و چې له ما وپوښتي چې د جنرال جستېماني د ښه راغلاست له پاره څه ډول تیاري ونیول شي ؟ .....اوس ته راته ووایه چې زه د یوه کوچني کلي د قومندان له پاره لاس په سینه دریدلې شم ؟ نوتارس دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننویستې اودا خبره یې ورته وکړه.

« بلکل نه !دا کار خو د بازنطینی سلطنت د ډوبیدو په خیر دې. ستا خبره سهي ده. د جینوا په څیر د یوه کوچني ریاست د قومندان باید ستا په څیرد ستر سالار د حکم لاندې وي....تا دشهنشاه کسانو ته څه ځواب ورکړ.

قاسم د هر وخت څخه پوره پوره ګټه اخستله ، او د نورتاس د غوښتنوو سره سمه خبره یې کوله. اوس نو نورتاس په مکمله توګه د هوا په څپو سپور شوې و.

« واه ،...واه..... فادر! ته څومره نیک انسان یې. ته زما په دردونو ښه پوهیږې ، دهغه وخته راهیسې چې جستېماني د قسطنطینې په لور را خوزیدلې دې د شهنشاه په سترګو کې زما قدر را کم شوې دې. خو زه به په دې جنګ کې شهنشاه ته دا ډاګیزه کړم چې زه څومره ستر سالاریم....... هغوې چې نن سبا زمونږ په سرونو باندې مسلط شوې دي..... هغوې..... هغوې خو ته ښه پیژنې ..... زه دکارډینل خبره کوم......کاردینل اسیډرو .... غلط او ناولې انسان.....» سپه سالار نورتاس دخپلې نشې په وخت کې همغې لور ي ته ولاړ کومې ته قاسم دهغه بوتلل غوښتل. سپه سالار په خپله دکارډینل خبره راوسپړوده. په دې وخت کې ورته قاسم وویل:

« ته د کارډینل اسیډرو په اړه خبره کوې. زه خو پخپله په همدې لړ کې تاته راغلي یم ، ته خو خپل غم او درد د شرابو دڅښلو په نشه کې له یاده باسې ،خو بطریق اعظم داسې نه شې کولې..... خداوند دې خیر وکړي ، معلومه نه ده چې په شهنشاه باندې څه شوي دي چې دقسطنطنیې دټولو امراو دسپکاوې له پاره په منډو ترړو کې مصروف دې. دیوې خوا یې تاته حکم کړې چې د یوه کوچني حنرال جستېماني د استقبال له پاره ځان تیار کړې اودهغه ترمخه ټیټ شې اودبلې خوا یې په ایاصوفیا کې ددواړو کلیساو د ګډې غونډې درابللو اعلان کړې دې اوبیا یې دهغې مشري هم کارډینل استیډرو ته روکړې ده. ته خو پوهیږې چې کارډینل د دروم دکلیسا یو

(c) ketabton.com: The Digital Library

معمولي مامور دې. په داسې حال کې چې دبطريق اعظم دنده دټولې عيسوي نړۍ تر ټولو ستر دنده ده. همدا علت دې چې بطريق اعظم ډېر زيات انديښمن شوی دی ، هغه دلته زه تاته په دې خاطر را استولی يم تر څو تا دبطريق اعظم د احساساتو څخه خبر کړم. دهغه فرمان دې چې د کارډينل مشري به د يوناني کليسا له پاره د سپکوالي سبب وګرځي.

قاسم دهمدې خبرو دکولو وروسته خاموشه شو .هغه دخپلو خبرو په وخت کې دنورټاس مخ او ذهن هم مطالعه کاوه . نورټاس پخپله يوناني و او سخت مذهبي انسان و. په دې اساس د يوناني کليسا دسپکوالي دخبرې د اوريدو سره سم په غضب شو او ويې ويل:

« هيڅکله هم نه ! زه به هيڅکله هم د « دي هولي ارتودکس » چرچ سپکوالي و نه زغمم. بطريق اعظم ته زما دا پيغام ور ورسوه چې ته هيڅکله هم انديښمن کيږه مه. بلکه هغه ته زما له اړخه دا مشوره ورکړه چې هغه دې سبا د ښار د ټولو پادريانو او راهبانو يوه ګډه غونډه راوبولي او په هغې کې ټولو چرچونه ته دا حکم وليږي چې هغوې دې په ولس کې د شهنشاه ددې کار په خلاف غورنګ پيل کړي. او خلک دې راوګماري چې هغوې دې دکارډينل مشري او د رومن کتوليک د چرچ برلاسي په هيڅ توګه و نه مني.»

قاسم په دې پوهيده چې سپه سالار په نشې کې ډوب شوی دی خو د سپه سالار دمشورې د اوريدو وروسته قاسم داسې و انګيرله چې سالار د نشې څخه راوتلی دی ،نورټاس ډېر زيات شراب څښونکې و په دې خاطر کم نشه کيده. قاسم دنورټاس د مشورې څخه ډېر خوشحاله شو او نورټاس يې ډېر وستايه او ژمنه يې ورسره وکړه چې هغه به بطريق اعظم ته د ګډې غونډې دپيليدو تر مخه د يوناني کليسا د يوې ځانګړې غونډې درابللو له پاره مشوره ورکوي....

په همدې وخت کې د قاسم په ذهن کې يوه خبره راغله او په ډېرې ښې سليقې سره يې د نوټارس څخه يوه ډېره مهمه پوښتنه وکړه.« درونده سپه سالاره ! که ته يې بده ونه ګڼې نو زه دخپل ذاړ په خاطر يوه پوښتنه کول غواړم ...... او هغه دا چې ايا مونږ د رومي کليسا د بسپنې نه پرته د سلطان محمد خان دځواکمن فوځ دمقابلې توان لرو او که نه ؟..... زما مقصد دا دې چې له مونږ سره اوس څومره فوځ شته.

دقاسم دپوښتنې په اوريدو سره نوټارس يو ناڅاپه تک ژيړ شو ، دا سې معلوميده لکه چا يې چې وينه زبيښلې وي ، په حقيقت کې دا د سلطان محمد د نوم داوريدو ويره وه ، ځکه نوټاراس د عثماني سلطانيو په اړه ډېر ښه معلومات درلودل. خوبيا يې هم په ډېر احتياط سره قاسم ته ځواب ورکړ.

« زمونږ سره اوس خپل پنځوس زره فوځ موجود دې. چې د نيمايي څخه ډير يې سپاره فوځيان دي ، ددې نه علاوه د قسطنطنيې د شاو خوا او يونان د سيمو څخه هم د همدومره فوځ د راتلو هيله شته. او په دې توګه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ د فوځونو شمیره د سلطان محمد د فوځونو په اندازه برابره شي. خو مونږ د سلطان څخه په یوه شي کې ډیر مخکې یو او هغه زمونږ بحري ځواک دی. ځکه د عثمانیانو سره نه بحري ځواک شته او نه په دې اړه کومه تجربه لري. دهغوې په مقابله کې خو مونږ د بحر په منځ کې اوسیږو او په بحر باندې حاوي یو. او ددې ټولو نه ستره خبره داده چې زمونږ دیوالونه دومره مستحکم دي چې تر اوسه پورې ترې کوم فاتح نه دې راتیر شوي ..»

قاسم ترې ډیرو زیاتو مهمو معلوماتو د اخستلو پروګرام پیل کړې و. او په قسطنطنیه کې ددې مهمه دنده هم همدا وه. کله چې نوټاراس د دیوالونو مهمې خبرې ته ورسید نو قاسم ترې یو دم بیا وپوښتل:

« خو ما اوریدلي دي چې دښار دیوالونه په یو شمیر ځایو کې ناکاره شوی دي..... ایا دا سهي خبره ده ؟»

« هو ! دا سهي ده ، خو اوس په ډیره بیړه دهغو نا کاره ځایونو جوړښت روان دي...... مونږ به دمسلمانانو په لاسو مات نه کړل شو. ځکه چې په قسطنطنیه باندې دیسوع مسیح سیورې دې.

ته خو پخپله فادر یې او له ماڅخه په دې خبرو ښه پوهیږې. نوټاراس دخپل ذهني اوزړه د ډاډ په خاطر د مذهبې برکتونو په لور مخه کړه. قاسم کله دا فرصت له لاسه ورکاوه. سمدلاسه یې ترې وپوښتل:

« ولې نه ! په کوم ښار کې چې دایاصوفیا په څیر ستر مرکز وي نو په هغه ښار باندې به څه ډول مصیبت راشی. زه تاته په پوره ډاډ سره ویلې شم چې دا ښار به د دنیا تر پایې ته رسیدو پورې همداسې خوشحاله او اباد پاته وی....»

« افرین ! ځوان فادر !..... ستا حوصله ډیره ستره ده...... زه ډاډ من یم چې مونږ به د رومن کتولیک د چرچ تر مخه د سپکاوي څخه خوندي پاته شو.»

په همدې توګه خبرو کولو کې د وخت دتیریدو فکر هم چاته نه و پیدا شوي. حال دا چې ډیر زیات وخت تیر شوي و. قاسم دنوټاراس څخه ډیر زیات مهم معلوماتونه تر لاسه کړي و، قاسم له همدې ځایه هوډ وکړ چې همدا نن شپه به د سلطان په نامه یو اوږود لیک چې دغه ټول معلومات په کې درج شوي وی لیکي.

کله چې قاسم د نوټاراس د خوني څخه بیرته ستون شو نو سونیا یې په کمره کې منتظره ناسته وه. هغې لمبلي و او نوي کالي یې په ځان کړي و تر څنګ یې د سترګو د ښو له پاره هم ځانګړې تور رنګ استعمال کړې و. سونیا راهبه نه وه بلکه یوائې یوه خدمتګاره وه. خوبیا د ایاصوفیا د چرچ په څیر یو عبادتځاي کې دهغې دغه ډول ځان ښایسته کول څه حیرانونکې معلومیدل. خو قاسم په هدف دخپل غشي په لګیدو باندې په زړه کې ډیر خوشحاله و، سونیا په دې خاطر دومره ځان جوړ کړې و اوراغلې وه چې قاسم یې د ښایست اوښکلا ډیره ستاینه کړې وه. خوبیا هم قاسم ته په خپله کمره کې د سونیا منتظر پاته کیدل دحیرانتیا وړ و. خو هغه خپله پخوانۍ رویه په ځاي وساتله او د سونیا څخه یې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا ! که ته ځان داسې ښایسته او ښکلې کړې نو د کوم لیوني په سترګو کې به راشې. زه خو وایم چې د خپل ځان خیال و ساته...... او هو ! په دې وخت کې زما خونې ته څنګه راغلې یې ؟»

د قاسم د خبرو لمړۍ برخې سونیا ته نوره هم خوشحالي او فرحت ور ببنبلې و. خو په ناڅاپي توګه یې خپله دنده ورته رایاده شوه او قاسم ته یې وویل: « زه خو د بطریق اعظم په حکم دلته راغلې یم ، هغه ویلي و چې تاته وو ایم چې کله هم راستون شوې نو له ماسره یو ځل ووینه. »

قاسم د یوې لمحې له پاره په فکر کې شو اوبیا یې د لږ څه فکر کولو وروسته د بطریق اعظم د کتلو له پاره هغه لورې ته مخه کړه. وروسته ورپسې سونیا ورغږ کړ.

« بطریق اعظم زما څخه ستا په اړه هم پوښتلي و...»

قاسم ددې خبرې په اوریدو سره تم شو. او بیا یې سونیا ته مخ کړ او ورته یې وویل چې له تا څخه یې څه پوښتلي و : اوبیا تا ورته څه ویلي دي.؟»

« ما هغه ته وویل چې تاسې د یسوع مسیح ددین ریښتوني خادم اومخلص عیسوي یاست. ستاسې په زړه کې د قسطنطنیې د خوندي ساتلو له پاره پوره ولولې شته اوتاسې بلکل یو ریښتوني او میړني انسان یاست .....ایا ما ورته سهي خبرې کړې دي ؟»

اوس نو قاسم ډیر حیران پاته و ، ځکه هغه فکر هم نه کاوه چې ددومره لږې ستاینې په اساس به سونیا پرې دومره فدا کیږي. د بله اړخه هغه اندیښمن هم شو چې هسې نه چې دغه پیغله پرې ځان مین نه کړي. دهمدې فکرونو په اسا س هغه سونیا ته د لمړي ځل له پاره لږ څه دروند ځواب ورکړ.

« سونیا ! ستا نه ډیره ډیره مننه. چې بطریق اعظم ته دې ریښتیا ریښتیا خبرې کړې دي.»

قاسم د خپلې خونې څخه ووت او سونیا یې تر شا ورته په خوږو خوږو سترګو کتل.

بله ورځ د قاسم له پاره ډیره مصروفه ورځ وه ، بطریق اعظم د نوټاراس په سلا دیوناني کلیساو د راهبانو او پاد ریانو غونډه رابللې وه. قاسم د بطریق اعظم په حکم باندې د ضروري کاغذونو په راټولو اوجوړولو کې مصروف و. ځکه بطریق اعظم دیوناني کلیساو راهبانو ته د شهنشاه دهر تیري په اړه ثبوت وړاندې کول غوښتل. دبطریق اعظم اغیز او رسوخ د کوچنیو کوچنیو پادریانو او راهبانو په واسطه په عوامو کې پوره خپور شوې و. او دا همغه دور و چې په « روم» کې د پوپ ځواک د شهنشاه د ځواک څخه زیات و ، اوهمدې وخت ته د اروپا د زوال وخت هم وایي.

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

مذهبي کرکه اونفرت خپل اوج ته رسیدلي و. لا تر دي وخته پورې د «مارټن لوتر» ډله نه وه را پیدا شوې. دروم پاپ نه یواځې د ټولې اروپا روحاني مشر و بلکه د ټولو سرو اوسپینو مالک هم و. په دې وختو کې د روم د کلیسا عدالت په عوامو باندي هر ډول ظلم او تیري کاوه. عیسایت د هوس پالو مذهبی مشرانو د لوبو اله ګرزیدلې وه. او د اروپا مذهبی مشران دبې لاریو ښکار شوي و، دبیا راپورته کیدو د وخت نه نژدې دوه پیړۍ مخته اروپایی عیسوي پادریان د ظلم، تیري اوهوس بندګان و.

په دیارلسمه عیسوي پیړۍ کې د سسلي او جرمني په پادشاه (فریډرک ثاني) باندي د روم پوپ د کفر فتوې ولګوله. پر هغې د الزامونو په لیست کې دا هم و چې هغه هره ورځ دمسلمانانو په څیر غسل کوي، د مردارو اوخیرنو کالیو د اغوستلو په پایلو کې به د سپږو دومره زیاتوالې راپیدا کیده چې د «کنټربري» لاټ پادري به کله بیرون وت نو په قبا به په سلګونو سپږې له ورایه معلومیدې. تر ۱۰۲۰ پورې د لندن په بازارونو کې د انسانانو غوښې پلورل کیدې. د روم د پاپا عدالت دخپل جوړښت په همغه لمړي کال دوه زره کسان ژوندي وسوځول اوپه لسو کلونو کې یې اویا زره کسان په اورکې ور واچول. دفرانسې مشهورې ازادی غوښتونکې ښځې «جون اف آرک» هم په ۱۴۳۱ کې په همدې ډول سزا محکومه شوې وه. داخلاقو معیار دا و چې دهغوې د لمړنیو پادشاهانو څخه یې پنځلس همجنس پاله و.

قاسم په خپله کمره کې د نن ماښام د غونډې له پاره د اسناد و د راټولولو په کار کې مصروف و. چې په دې وخت کې شعله کونکي سونیا یو ځل بیا کمرې ته راننوتله. د راننوتلو سره سم یې دروازه د ځان پسې و تړله. هغه په یوه منډه راغله او دقاسم په پښو کې کیناسته. قاسم هغه وخت ډیر وارخطا شو چې ویې کتل چې سونیا ژاړي.....قاسم ترې وپوښتل: څه درپیښ شوي دي.... سونیا همداسې ژړل او قاسم خپل سترګې پټولې او همدا یې ترې پوښتل چې: ځل څه شوي دي؟ لږه شیبه وروسته قاسم په خپل حال شو او سونیا ته یې مخ کړ: «سونیا! څه درپیښ شوي دي؟ ولې ژاړې؟ چا درته څه ویلي دي؟»

«نه! دروندده میلمه! ماته هیچا هم څه نه دي ویلي، ماته چې هر څه ویلي دی هغه تا ویلي.....زه اندیښمنه یم، ماته ټوله شپه خوب نه دې راغلې.....زه نه پوهیږم چې زه څه وکړم؟....»

قاسم د سونیا په ناروغتیا پوه شوې و. هغه حالاتو وهلی یوه غمژنه پیغله وه. دهغې غوړونه دنرمې لهجې او دمحبت نه ډکو الفاظو اوریدو ته تږی و. هغې ته چې په ژوند کې هر څوک مخې ته راغلې نو د جنسي هوس له پاره یې استعمال کړې ده، هغه د سترو سترو راهبانو اوبطریقانو د پټو رازونو څخه خبره وه. ان تر دې چې دغه زوړ ستر بطریق هم سونیا سلامته نه وه پرېښې. خو هیچا هم د سونیا زړه نه و راسپړودې چې ووینې چې هغه څومره زخمي دې. پرون چې قاسم د خپل مقصد له پاره دسونیا سره څو نرمې خبرې وکړې اوهغه یې وستایله. نو هغه ګیچ پاته شوې وه. دهغه په زړه څه داسې هیجان راغلې و چې ټوله شپه یې یوه لمحه هم خوب ته نه وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېښېي. تر څنګ یې دقاسم انځور د سترګو تر مخه اېښوول شوي و ، هغه دسهار څخه تر اوسه پورې په خپله کمره کې ناسته وه او په خپل قسمت یې ژړل. هغې خپل ځان ددې ځوان لایق او ورته نه ګڼاه چې ددې لورې ته یې التفات کړې و. هغه د قاسم په پښو کې ناسته وه اوژړل یې ، کله یې چې ښه وژړل نو سمدلاسه پخپله په خندا شوه ، دا نو ډېره عجیبه منظره وه ، دهغې سترګې لا د ژړا څخه لمدې وې اوپه مخ یې د اوښکولیکې نه وې خرابې شوې خو اوس یې دیوه معصوم کوچنی په څیر په خندا لاس پورې کړ.....قاسم فکر کاوه چې دا دایاصوفیا خادمه نه بلکه د اسمانه راغلې کومه پرېښته ده.

قاسم هم دهغې ددې خلوص څخه په خندا شو ، ته خوسونیا ډېره عجیبه پیغله یې ، هم ژاړې اوهم خاندې. پورته شه او دروازه پرانیزه اوبیرته راځه. دغسې په بنده دروازه کې کیناستل ښه نه برېښي.

سونیا ته دقاسم دمحبت او مینی نه ډکه لهجه ډېره خوښه شوه ، سمدلاسه ولاړه او دروازه یې پرانسته ، خو هغې ددروازې کنجې و ګرزوله ، ددروازې کومه پله یې خلاصه نه کړه. بیرته دقاسم مخې ته راغله او دشرارت نه په ډکه لهجه یې ورته وویل:

«ایا سستېر میري ستا ډېره خوښیږي ؟زه به یې در ته ووایم چې سستېر میری زما هم ډېره خوښه ده. زه د ورځې یو ځل نیم دهغې کتلو ته هرو مرو ورځم. هغه زما سره د یوې خور په څیر ناسته پاسته کوی ، دهغې سره دناستې په وخت کې زما ټول غمونه له منځه ځي»

دمارسی د نوم په یادولو سره د قاسم زړه بل لورې ته ولاړ. دسونیا دا خبره چې هغه د ورځې یو ځل د سستېر میري لورې ته ورځې د قاسم له پاره ټکان ورکونکي وه. په دې وخت کې یو ناڅاپه دقاسم په زړه کې یو عجیب فکر راپیدا شو. قاسم تر یوه وخته پورې په خپل دغه فکر کې ډوب و اوبیا کومې پریکړې ته ورسید او د خپل ځان سره یې و خندل. لږه شیبه وروسته هغه دخپله ځایه پورته شو او دخپل سامان څخه یې د مارسی ګوته راوویستله. که څه هم هغه په دې فکر کې شو چې دهغه ددې اقدام څخه به بې چاره سونیا نوره هم په غلط فکر کې ولویږي، تر یوې لمحې یې صبر وکړ خوبیا یې خپل ستر مقصد په فکر کې راوست او ډاډمن شو ، هغه یو دوه قدمه د سونیا په لور ورغې اوبیا یې دمارسی ګوته دسونیا په لور ور نژدې کړه او په ډېر اخلاص یې ورته وویل:

« سونیا ! زه یو راهب یم.....تاته خو جسماني محبت نه شم درکولې ، خو د خپل ورحاني محبت تحفه تاته درکوم. له تانه هیله لرم چې پر ماپورې به خپل امیدونه نه تړې .ځکه چې ته خو پوهیږې چې یو راهب محبت کولې شي خو واده نه شی کولې..... دا واخله اوپه ګوته یې کړه.....»

دسونیا حالت دکتلو وړ و. د قاسم خبرې دسونیا په غوږونو کې د سختو نیشه کونکو شرابو په څیر ور پریوتې او هغه یې زړه بایلیدونکې کړه. دهغې سترګې د عقیدت په نشې کې ډوبې شوې اوشونډې یې د احساساتو له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخې په رپيدو شوې ، دخپل نصيب څخه په ويره کې شوه . ځکه نن قاسم هغې ته ګوته د تحفې په توګه ورکړه ،ګويا هغه يې دمحبت په غشي وويشتله .هغې خپل لاس ورمخته کړ او د ګوتې د په ګوته کولو له پاره يې خپله ګوته هم رامخته کړه. کله چې دقاسم لاس دهغې په نرمې او نازکې ګوتې ولګيدنو دسونيا په بدن کې د لړزيدو په ځای ارام او سکون راپيدا شو . هغې ته داسې ډاګيزه شوه چې قاسم دهغې د لاس اوګوتې په نيولو سره هغه د نړۍ د جهنم څخه رابيرون کړې ده. دهغې د سترګو څخه د اوښکو دوه ستر ستر څاڅکې لاندې په فرش باندې را توې شول. سونيا ته داسې څرګنده شوه لکه د نړۍ ټول بار يې چې د اوږو څخه پورته کړل شوې وي.

په همدې وخت کې چې قاسم سونيا ته ګوته په ګوته کړه نو دقاسم د کوټې دروازه په غږ سره پرانستل شوه او يو اجنبي وګړې دهغه کوټې ته راننوت ، د دې اجنبي په کتلو سره دقاسم اوسان وار خطا شول ، سونيا هم په وارخطايي سره يوې لورې ته ودريده. ځکه چې په دروازه کې په خپل سره راننوتي اجنبي قاسم ته په کرکجنه توګه کتل. دا پنځوس کلن زوړ وګړې خو د ځواکمن وجود خاوند و . قوې سترګې يې درلودې ، سترګې يې داسې سرې وې لکه چا چې په کې د اورتکې سرې سکروټې اېښودې وي. دبطريق په څير کالي يې په ځان و اوپه لاس کې يې امصا نيولې وه .... دا شاګال و ..... د اياصوفيا پيرې .... سونيا به ورته د اياصوفيا پيرې وايه .... بلکه سونيا په ريښتيا هم هغه د پيرې په څير منلې و . ځکه هغه به د ورځو ورځو راهيسې ورکيده ، هيچاته به يې په اړه معلومات نه و چې شاګال چيرې تللې دې ؟ اوبيا به يو ناڅاپه په ايا صوفيا کې را څرګند شو، دهغه په اړه يوه خبره ډيره مشهوره وه چې هيڅوک د شاګال په سترګو کې سترګې نه شي ور ننويستلې. ان تر دې چې د بطريق اعظم پورې د پورته مرتبې خلک هم د شاګال دسترګو څخه ځان تيروي. دخلک ګمان خودا هم و چې دشاګال په سترګو کې د يوې دقيقې له پاره د سترګو ننويستل انسان له منځه وړي ، هغه انسان بيا په څلورويشت ساعتو کې له منځه ځي ... داخبره څومره سهي وه او څومره غلطه ... خو دسونيا تر مخه شاګال يو دوه کسان په همدې توګه له منځه وړي و ، شاګال به عادتا خاموشه و . دهغه څيره د رازونو څخه ډکه وه او هر انسان به چې ورته ډير وکتل هغه به د ويرې اودهشت سره مخامخ کيده . په چرچ کې نورو خلکو هم دا ګمان کاوه چې شاګال انسان نه دې بلکه دقسطنطين پيرې دې چې عمر يې د درې سوه کالو څخه ډير دې . او دقسطنطنيې د خوندي ساتلو له پاره د خداوند يسوع مسيح له اړخه ټاکل شوې دې. د هغه د اوږود عمر دباور کونکو دليل دا و چې هغوې دغه شاګال د تيرو ډيرو کلونو راهيسې په همدغه شکل سره وينې. دبطريق اعظم تر څنګ د يو شمير سترو خلکو فکر هم همدا و چې شاګال پيرې نه دې خو دا يې منله چې شاګال د پټو ځواکونو مالک دې او د تور جادو خاوند هم دې.

شاګال په داسې وخت کې دقاسم د کمرې دروازه پرانسته چې قاسم سونيا ته ګوته ور په لاس کوله. خودهغوې بخت ښه و چې د دروازې د پرانستو اواز سونيا او قاسم واوريد اوقاسم سمدلاسه د سونيا څخه خپل لاس راښکود. قاسم ته د شاګال تر شا خپل خادم ډيوډ هم تر سترګو شو ، او ډيوډ ورته هم د رازونو ډک انسان معلوم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو . سونیا خو شاګال پیژانده اما قاسم هغه د لمړي ځل له پاره کوت. ځکه شاګال دقاسم داجازې پرته دهغه خونې ته راننوتې و . دهغه تګ لکه د هندوستان دسوامیانو په څیر و ، دتلو په وخت کې یې د انسان د قد په اندازه امصا په زمکه وهله او دکمرې منځته راغې. دهغې د سترګو څخه را پورته کیدونکې حرارت قاسم هلته په خپل ځان کې محسوساوه. هغه دقاسم مخې ته راغې او دهغه تر مخه خاموشه و درید. لړه شیبه کې یې د قاسم په سترګو کې خپلې سترګې ور ننویستلې ، قاسم ته دشاګال دغه ډول راتګ د زغم وړ نه و . په دې خاطر قاسم هم دغصې نه ډکې سترګې د شاګال په سترګو کې ور ننویستلې ، خو لړه شیبه کې قاسم ته داسې ډاګیزه شوه چې دهغه تر مخه انسان نه بلکه کوم شیطان ولاړ دې. قاسم د شاګال د سترګو څخه د راوتلې حرارت په اساس ناارامه شو اوخپل وجود یې دخپل وزن څخه ډیر دروند احساساوه.

پخوا له دې چې قاسم دهغه د سترګو دحرارت ځواک له لاسه ورکړي اوخپلې سترګې ترې را واړوي ، اندیښمنې سونیا رامنډه کړه اوقاسم یې پورې واهه او د شاګال د سترګو څخه یې لرې کړ اوبیا یې په لړزانده اواز سره وویل:

« دا بطریق شاګال نومیږي .....دهغه په سترګو کې سترګې ننویستونکې ژوندې نه پاته کیږي. هغه د زرګونو پیریانو ځواک لري.....»

سونیا ددې نه اخوا نور څه و نه شو ویلې. ځکه چې دشاګال څیرونکې سترګې په هغې ور ونښتې ، معلومه نه ده چې قاسم ته څنګه معلومه شوه چې د شاګال شاته دهغه خادم په خندا دې خو قاسم تر ډیره پورې خپله غصه پټه نه کړای شوه اوشاګال ته یې وویل:

« درونده بطریقه ! تا به ماته حکم کړې وې چې زه په خپله ستاسې خدمت کې حاضر شوې وې. دغه ډول ، د یو چا کمرې ته ، دهغه داجازې پرته ورننوتل ښه نه ښکارې.....»

« هو هوهو ! .....تا سهې خبره وکړه ..... ما تاسې دواړه هسې په هسې پریشانه کړئ ... خو زه حیران یم چې په قسطنطنیه باندې دمرګ ویره را خپره شوې ده او تاسې دواړه د ایاصوفیا په پاکو حجرو کې رومانس ته ملاتړلې ده ..... ما اوریدلې دې چې ته د تهریس څخه راغلې یې. ایا دا ریښتیا دې ؟»

اوس نو دقاسم غصه یو ناڅاپه په هوا کې ولاړه او دپښولاندې یې زمکه وښویده. ځکه د شاګال په لهجه کې دګیدړو په څیر مکر اوفریب پټ و . قاسم ته دا لهجه ډیره پر اسراره ښکاره شوه. خو ځان یې سنبال کړ او ویې ویل:

«بلې ، هو ....دا ریښتیا دې ؟»

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا خو ډېره ښه خبره ده .....تهريس خوزما ډېر خوښ دې.. زه ډېر وخت د تهريس کليسا ته ورځم ..... حيران يم چې تاسره مې ولې هلته نه دي ليدلې......»

اوس به قاسم څه ويلې واې. هغه د خپل ځان دخلاصون له پاره خبره شاته وغورځوله « په حقيقت کې به زه ډېر وخت په ځانته عبادت کې مصروف ووم ، او د ډېرو خلکو سره به نه شو کتلاې ، دا خو زما ډېره بد قسمتي ده چې ما هلته له تاسره نه دي کتلي.....»

« هووووو !.....دا رينبتيا هم ستا بدقسمتي ده...خير ! اوس خو زما اوستا ترمنځ ليدنه وشوه نورنو ته بدقسمته نه يې..... زه به يو ځل بيا له تاسره وينم. د څه ضروري خبره له پاره ..... زما منتظر اوسه..»

قاسم ته داسې ډاګيزه شوه لکه شاګال چې ګوابښ ورته کوي. خوبيا هم قاسم ورته مسکې شو او ورته يې وويل: «ضرور ضرور .....زه به ستا انتظار کوم»

شاګال لکه ښنګه چې راغلې و همغسې د خونې څخه بيرته ووت. خو ډېوډ په خپل ځاې ولاړ پاته شو. قاسم ډېوډ ته مخ کړ او ورڅخه يې وپوښتل « ايا بطريق همداسې وي ؟ انسانيت ته د محبت د درس د ورکولو له پاره ديسوع مسيح راهب دغسې نه وي، دا موصوف دايا صوفيا سره د څومره مودې راهيسې اړيکی لري..»

« په دې خو هيڅوک نه پوهيږي ، د هر چا څخه چې پوښتنه کوې وايي چې شاګال يې دهمغې لمړۍ ورځې څخه همداسې کتلې لکه دا اوس چې دي.»

معلومه نه ده چې قاسم ته ښنګه څرګنده شوه چې ډېوډ هڅه کوي قاسم د شاګال څخه ووېروي ، قاسم د ډېوډ په خبرو باندې په مسخريې توګه و خندل « ښه ، ډېر ښه ، سهی ده. تاسې ولاړشئ ، زه د غونډې له پاره څه ضرور کار ترسره کول غواړم...»

سونيا غوښتل چې تم شي. خو قاسم دواړو ته د بيرته تللو حکم کړې و. نو هغه هم مجبورا دهغه ځايه ولاړه. کله چې هغوې دواړه ولاړل نو قاسم پورته شو او د خپلې کمرې دروازه يې له دننه څخه بنده کړه. اوبيا په خپلو کارو کې مشغول شو. هغه سر ښکته کړې و او څه يې ليکل چې ټکان يې وخوړ او فکر يې وکړ چې شاګال يې تر مخ ولاړ دې اوپه ډېرو بدو سترګو هغه ځاري... قاسم سر راپورته کړ ، مخته يې وکتل خو څوک يې و نه ميندل. خو دا د قاسم وهم و. قاسم خپل ځانته په قهر شو او له ځانه سره يې وويل چې د يوه مؤمن په صفت د يوه شيطانه ويره احساسوی. اوبيا بيرته په خپلو کارو کې مشغول شو.

کله چې سونيا خپلې کوچنۍ شانته خونی ته راغله نو زمکې ځاې نه ورکاوه. هغه دقاسم له اړخه ورکړل شوې ګوتې ارام ته نه پريښوده ، خپلې کمرې ته د راننوتلو سره سم يې د کمرې دروازه و تړله. اودقاسم له اړخه ورکړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوې ګوته يې په لاس کې را واخسته او په ډېره مينه يې ورته کتل. بيابيا يې هغه ګوته ښکلوله اوبيا بيا يې په خپلو سترګو مخښله. اوبيابيا به يې خپل پخواني ترخه يادونه را يادول او دسترګو څخه به يې پرې اوښکې تللې. هغې خو چرچ ته پناه راوړې وه. خو دلته په راتلو سره يوه يوه راهب په جدا جدا توګه دهغه ابرو او عزت له منځه وړې و ، دا چې دغه د خلکو ترمخ د اوږدو اوږدو ويناو کونکي دخداوند يسوع مسيح يواځې په نوم راهبان دپاکو اوسپيځلو پيغلو دلوڅو جسمونو څخه څه ډول ګټه اخلي ، دا خبره سونيا ته دلته چرچ ته د راتلو وروسته معلومه شوه. هغوې چې د غمونو د پرېښودو له پاره دلته راغلې وې ، خو په اياصوفيا کې ورته دهغې نه زيات غمونه منتظر وو. هغې چې کله په اياصوفيا کې خپل لباس لويدلې وکوت نو ډاډمنه شوه چې په نړۍ کې ورته دعزت د خوندي کيدو له پاره دپناه هيڅ ځاى ځيرې نه شته همدا علت و چې هغې خپل ځان د اياصوفيا د شرايطو په مطابق ور وغورزاوه.

خو نن ورته قاسم دخپلې مينې نښه ،ګوته ، د تحفې په څير ورکړې وه اوهغې ته يې يو ځل بيا ژوند وربښلې و. اوس نو هغې په اياصوفيا کې په خپل تير ژوند باندې افسوس کاوه. کاش چې هغې خپله ابرو او عزت خوندي ساتلې وې نو نن به يې د ايرون په پښو کې هر څه په پوره وياړ سره قربان کړې وې ، همدا پښېماني دهغې په زړه اودماغ کې راګرزيده ، ډېره پريشانه وه خو د قاسم له اړخه ورکړل شوې تحفې به بيرته خوشحاليو ته را ستنوله. څومره زياته چې هغه نن ناقراره وه په خپل ټول ژوند کې پرې دومره ناقراري نه وه راغلې. په همدې وخت کې يې په ذهن کې د سسټر ميري روڼ مخ هم را وګرزيد. په داسې وختو کې يواځې سسټر ميري وه چې هغې ته يې حوصله ورکولې شوه. هماغه وه چې سونيا خپل سترغلي پاک کړل او دسيسټر ميري په لور د تللو له پاره يې ځان تيار کړ.

نن د سيسټر ميري په دروازې کې دهغې مريداني ښځې يوه هم نه وه. ځکه دهغوې له پاره يواځې د خالي اويکشنبې ورځې مختص شوې وې. او نن ددوشنبې ورځ وه. سونيا په ډېره کراره توګه د سسټر ميرى دروازه ور وټوکوله. او کله يې چې ځوابي اشاره ترلاسه کړه نو دننه ور ننوتله.

سسټر ميري په خپله کمره کې ناسته وه اودخپل عادت په مطابق يې يو عجيب اوغريب کتاب لوست. دسونيا په کتلو سره يې هغه کتاب بند کړ او هغه يې په يوه صندوق کې کيښود او د سونيا سره د کتلو له پاره راپورته شوه. سيسټر ميري سپين کالي اغوستى واومخ يې د وقار او رعب نه ډک و. دا د «اياصوفيا » يواځنۍ راهبه وه چې تر اوسه يې کوم نارينه ځانته نژدې نه و پرېښې.... هغې دهمغه لمړۍ ورځې څخه ديوې عبادت کونکې راهبه شکل او بڼه اختيار کړې وه..... دا پخپله مارسی وه.

مارسي سونيا په ډېره مينه دخپلې سينې سره رايوځاى کړه اوپه خپل څنګ کې يې کينوله اوبيا يې ترې وپوښتل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« سونیا څه خبره شوې ده ، نن خوستا په څیره کې اندیښنې راولاړې شوې ښکاري. ماته ووایه ، زه به دې دغم دبدلیدو هڅه وکړم.»

خو سونیا د ځواب ورکولو په ځای په ژړا او واویلا پیل وکړ. سر یې دمارسي په سینې کیښود ، مارسي خپل لاس دهغې په ملا کیښود اوهغې ته یې دقرار ورکولو هڅه پیل کړه.....سونیا ژړل خومارسي خاموشه وه. داسې بریښیده چې هغې سونیا ته د ژړا کولو فرصت ورکاوه ..... په همدې وخت کې د سونیا دګوتې لاس چې هغې په خپل وجود کې پټ کړې و په غیر اختیاري توګه بیرون را ووت. او دمارسي سترګې پرې ولګیدې.... دمارسي سترګوپه سرسري توګه دسونیا دا ګوته وکتله خو جدی یې ونه ګڼله . خو لږه شیبه وروسته دمارسی سترګې یو ځل بیا په دغه ګوته باندې ور ونښتې اوس نو مارسی په ډیره جدي توګه د سونیا په لاس کې دغې ګوتې ته کتل. دهغې په زړه کې دماضی یادونه را څرخیدل....دهغې سره د مارتها هغه یادګار ګوته وه چې مارسي قاسم ته ورکړې وه. نو په دې فکر کې چې هسې نه چې دهغې سترګې فریب وخوري نو د ګوتې په جوړښت باندې یې غور کول پیل کړل ، خو دا همغه ګوته وه. وجود یې په لړزان شو ، سونیا یې په ډیر احتیاط سره را سمه کړه او په خپل هیجاني کیفیت یې قابو پیدا کړ اوبیا یې په ډیرې نرمې لهجې سره سونیا ته وویل:

« ګوره سونیا ! ..... دداسې ژړاګانو څخه څه نه جوړیږي ... اوس چپ شه ، شاباس .. اوماته ووایه چې څه خبره شوې ده.؟»

مارسي خپلې پاکې ګوتې د سونیا په مخ ووهلې ، اوس نو سونیا خپل ځان ډیر سنبا ل کړې و ، رانیغه شوه او کیناسته. اوپخپل لاس کې یې په ګوته کړل شوې ګوته را مخته کړه اوسسټر میري ته یې وویل:

« ته خودا ګوته وینې که نه ! داماته هغه ځوان راکړې چې د پریښتو په څیر پاک انسان دی ، هغه د قسطنطنیی اوسیدونکی نه دی ، دبیرون څخه راغلی دی ، خو سیسټر .....زه څه وکړم....؟ ما په هغه خپل زړه بایلودی دی. خو نه زما په وس کې ده او نه مې په اختیار کې چې زه هغه دخپل ځان کړم. هغه یو راهب دی اوزه د یوه چرچ خادمه یم..... سسټر ! زه خپل ځان دهغې ور نه وینم ، زه به هغه ته څنګه ووایم چې زه ښه نه یم پاته شوې ..... هغه ډیر ښه دی.....»

خو مارسی د څه اوریدو ته تیاره نه وه. هغه په خپل ځای باندې لکه د تیږې په څیر جامده ناسته وه ، هغې ته په خپلو سترګو او غوږونو باور نه و ، هغې په تیرو اوو کلونو کې ډیر زیات ژړلي و ، ډیرې سجدې یې کړې وې ، ډیر لمونځونه یې کړي و اوپه پټه پټه یې دغه تیر اوه کلونه د الله تعالي په مخ کې ډیر ژړلي وخو هیڅکله یې د خپل فریاد ځواب نه و اوریدلی. خو نن بې په ناڅاپي توګه قاسم ته د خپل اړخه ورکړې ګوته وکتله. سونیا ورته ویلي چې هغه ځوان همدلته د ی او دا دمارسي له پاره ډیر عجیبه لمحه وه ، ځکه قاسم بلکل دهغې سره نژدې و ، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغې د زړه د درزهار انداز هم بدل شوې و ، دا درزهار لمړۍ ديوې راهبې د زړه اوازو چې د تولې دنيا د دنارينه و ځخه يې ځان يوې خوا کړې و او د خپل پروردګار سره يې مينه پيدا کړې وه ، خو نن يې زړه په يوه بل انداز کې درزيده او دا ديوې ځوانې پيغلې د زړه درزارو چې د کلونو کلونو راهيسې يې د خپل محبوب کتلوته ليوالتيا درلوده. هغې يقين نه شو کولې ، په دې فکر کې شوه چې کيدې شي دا ګوته د بل کوم کس لاسو ته ورغلې وي او تر دې ځايه را رسيدلي وي،په دې اساس يې په پوره ناقرارۍ سره د سونيا ځخه وپوښتل:

« دهغه ځوان راهب قواره او څيره څه ډول ده .... ايا ته يې ماته ويلې شې ؟»

سونيا د دې خبرې په اوريدو سره ټکان شانته وخوړ خوبيا يې د قاسم څيره مخته راوړه او په ډيره ښه توګه يې هغه تعريف کړه . اوس نو سونيا هم ډاډمنه شوې وه چې تعريف کړل شوې راهب پخپل قاسم بن هشام دې . د مارسې کيفيت هم بدل شو . هغې غوښتل چې همدا اوس او همدا شيبه راپورته شي اود قاسم په لور ورمنډه کړي.د قاسم په غيږې کې سرور ننباسې او د زړه له کومې وژاړي اوهغه ته ووايې چې .....« درځه ! .....ټول هر څه پريږده او ما د دې ستونزمن ژوند ځخه بيرون کړه ....» خو هغې داسې نه شواې کولې. هغې سونيا له ياده وويسته او د خپل تير پخواني ژوند په يادونو کې را ونغښتله. هغې يوه يوه خبره رايادوله.« لاله شاهين» يادګار ، د قاسم کور ، د قاسم خندانه ورندار ، د قاسم وريرونه..... اوبيا يې خپله مور رايادِه شوه. او بيا يې يو ناڅاپه ذهن و دريد اوپه دې فکر کې شوه چې هسې نه چې ډيمونان هم د قاسم په لاسو وژل شوې وي. او بيا يې همدا فکر په زړه کې پوخ شو چې قاسم دلته قسطنطنيې ته د راتلوسره سم ډيمونان وژلې دي ، خو هغه وخت چې هغې اوريدلي و چې د سلطان مرادخان زوې سلطان محمد خان په تخت د کيناستو نه وروسته په قسطنطنيه باندې د حملې کولو ګواښ کړې دې نو دهغې په دعاوګانو کې هم ډيرښت راغلي و . هغې به شپه او ورځ د خپل مالک تر مخه همدا دعاوې کولې چې هغه ورځ ډيره ژر راورې چې سلطان محمد په قسطنطنيه باندې حمله وکړي ، هغه په دې هم ډاډمنه وه چې د سلطان په لښکرو کې به قاسم بن هشام هم ورګډ وي ، په تيرو اووکلنو کې به مارسې ډيروخت په دې حيرانه وه چې ولې يې قاسم د لټون هڅه نه ده کړې . هغه په دې پوهيده چې که چيرې قاسم يې د لټون هڅه وکړي نو پيدا کيدل به يې ورته ستونزمن نه وي او دهغې سره کتلاې شي . خو نن ډاډمنه شوې وه چې قاسم دهغې پل تعقيب کړې ، اوس نو د قاسم د کتلو له پاره نا ارامه وه خو دصبر لمن يې پرېښنوله .او خپل وقار يې په ځاې وساته اوسونيا ته يې وويل:

«ډيرښه .....اوس نو تا دهغه سره مينه پيدا کړې ده . خو دا راته ووايه چې هغه هم له تاسره مينه کوي اوکـ نه ؟»

«هو کوي يې ! او ډيره زياته يې کوي ، خو هغه مجبور دي ، هغه وايې چې زه تاته جسماني محبت نه شم درکولې ،ځکه چې زه يو راهب يم ، خو روحاني محبت درکولې شم ،هغه ماته روحاني محبت راکړې دې ،اودا ګوته دهغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمحبت ننبه ده. خو سسټر میري ، زه په دې نه پوهیږم چې روحاني محبت څه ته وايي ؟ تا ته به معلومه وي ، که څنګه ؟»

مارسي يوه پوهه او رسیدلې پیغله وه. هغه په ډیره اسانۍ سره دخبرو بیخ ته ور رسیدله. هغه په دې فکر کې وه چې قاسم دې نجلۍ ته قصدا داګوته ورکړې ده ترڅو یې ترما پورې را ورسوي. او زه یې و پیژنم. دا دقاسم له اړخه یو ډول پیغام و. مارسي دقاسم دپیغام څخه ډیره خوشحاله شوې وه ، خو هغه په دې ډیره خفه وه چې دا ناپوهه سونیا هسې په هسې د قاسم په محبت کې را ننبتې ده. په ناڅاپې توګه د قاسم په ذهن کې یو خیال راغې او سمدلاسه یې سونیا ته وویل:

« ډیره ښه ! ..... هغه راهب اوس له تاسره روحاني محبت کوي. زه تاته یوه خبره درښیم ، ته یې هغه ته وکړه .... نو هغه به پرتا نور هم ډیر مهربانه شي .... خو تر هر څه لمړۍ زما یوې خبرې ته کلک غوږ کیږده. چې خپل ځان دهغه په مینه کې دومره مه لیونې کوه ، هسې نه چې خپل یې نه کړې او بیا یې دجدا والې غم هم و نه شې زغملې ....»

سونیا مسکۍ شوه او بیا یې په ډیره بې صبرۍ سره ورته وویل : « ماته هغه خبره وښیه چې راته دې یې دښوولو ژمنه کړې وه . » ته خو پخپله د یسوع مسیح راهبه یې. نو تاته به دمحبت په اړه څه معلوم وی ؟» معلوم نه شوه چې ولې د مارسي په شونډو باندې عارفانه مسکا را پیدا شوه . هغې یوه اوږده ساه واخسته اودهغې خبره یې تکرار کړه اوویې ویل:

« هو ! ته سهي وایې. ماته به د محبت په اړه څه معلومات وی ؟»

سونیا داسې وانګیرله چې د سسټر زړه یې خفه کړ. سمدلاسه یې ښښنه وغوښتله ، او بیا یې په زارۍ کونکې لهجې سره وویل « سیسټر ! که چیرې ماته ښښنه وکړې نو بیا راته ووایه چې ماته څه ویل غواړې ؟»

مارسي د یوې لمحې له پاره د سونیا په خیرې باندې سترګې ور ښخې کړې او بیا یې ورته وویل:« ته هغه ته ووایه ..... د لاله شاهین کوترې الوتې دي.. کله چې نیلا اوبه سرې شي نو بیا به خپلو کورنو ته بیرته راستنې شي.»

سونیا په ډیره حیرانتیا سره د مارسي خبرې واوریدې. یوځل یې هڅه وکړه دا الفاظ په خپله ژبه باندې تکرار کړې او ځان پرې پوه کړې خو بیا یې په حیرانونکې توګه وویل:

« سسټر ! دا څه خبره ده ؟.... زه خو پرې هیڅ پوه نه شوم د لاله شاهین کوترې زمونږ دمحبت سره څه اړیکې لري..»

« ته ددې جملې په مطلب پوهیدل پریږده اودا یو ډول روحاني منتر و ګڼه. ماتاته د محبت یو یادګار پیغام در ښوولې دې. دا دیو چا دمحبت پیغام دې...... او ډې زیات اغیزمن دې....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پرې بیا هم ونه پوهیده خو د سیسټر میري پیغام یې په ژبه یاد کړ.

د ایاصوفیا د پادریانو غونډه چې ماسپښین څخه پیل شوې وه د شپې تر ناوخته پورې یې دوام وکړ. په دې غونډه کې د قسطنطنیې ټولو پادریانو برخه اخستې وه. اوټول په دې خبره ډیر په قهر و چې ولې شهنشاه ددواړو کلیساو د ګډې غونډې له پاره کارډینل اسیډرو د مشر په څیر ټاکلی دې. دا خو د ایاصوفیا دبطریق له پاره سپکوالې دې. دقسطنطنیې ټولو مذهبې مشرانو په ګډه دا پریکړه وکړه چې هغوې به د غونډې په ورځ د شهنشاه تر مخه احتجاج کوي. او کله چې ددواړو کلیساو دغه غونډه خپل اوج ته رسیږي نودوې به یې په همغه شیبه کې بایکاټ کوي او ناکاموي به یې. دا حقیقت و چې دښار د خلکو زړونه او دماغونه د کلیسا دمذهبي مشرانو په لاس کې و. خلک ددې حالاتو په کتلو سره مجبور و دمذهبې مشرانو لورې ته مراجعه وکړي ځکه همدې مذهبی خلکو ، عوامو ته د هغوې دپیسو ، سرو او سپینو زرو په مقابل کې د جنت ټکټونه ورکول. دا ډاډمنه وه چې که چیرې ټولو پادریانو دشهنشاه په خلک راپارول نو خلک به لکه د اور سکروټې ګرزیدلې وې. په دې اساس د بطریق اعظم سازش بریالی شو او ټولو پادریانو ورسره په دې اړه ژمنه وکړه....

کله چې دشپې غونډه پای ته ورسیده نو قاسم د بطریق اعظم څخه اجازه واخسته اوپه خوشحالۍ سره د خپلې کمرې په لور ولاړ. دهلیزونه ټول خاموشه و او ډیره کي خلک په خپلو خونو کې ویده شوي و.

قاسم په زینو وختو او دویم منزل ته ولاړ خو معلومه نه ده چې دویم منزل ورته ولې دومره وران ویجاړ ښکاریده. دلته هم په دیوالونو او دروازو باندې دمشالونو په رڼاو پتنګانو نڅاوې کولې. کله چې قاسم په لمړي موړ کې را وګرزید نو یو سورې لرونکې شکل یې وکوت چې ښې او چپ لورې ته یې حرکت کاوه...... داسې څرګندیده لکه کوم کس چې یو ناڅاپه کومې خونې ته ورننوځي... قاسم سخت متوجه شو.

په حقیقت کې قاسم د غونډې د جریان نه وروسته د ګڼ شمیر پادریانو سره دد ې ستر مقصد دترلاسه کولو له پاره د یوځای پاته کیدو تبلیغ کاوه. اوتر دې وخته پورې بطریق اعظم او نور ستر پادریان خپلو خپلو کمرو ته ورغلي و. کله چې د ښاره راغلې د کوچنیو کلیساو پادریان رخصت شول نو د شپې لمړۍ برخه تیره شوې وه او په هغه وخت کې د ایاصوفیا دغه برخه لکه دقبرستان په څیر خاموشه پرته وه.

قاسم په داسې حال کې چې وینښتان یې په بدن را پورته شوي و د دهلیز څخه تیر شو او خپلې کمرې ته ورسید. خو کمرې ته په ورننیژدې کیدو سره یې چې کله وکتل چې دکمرې دروازه یې پرانستې ده نو حیرانتیا یې نوره هم زیاته شوه. قاسم په ډیر احتیاط سره خونې ته ورننوت خو په کمره کې هیڅوک هم نه و. البته دکوټې ټول سامان یې خپور ور شوي و او داسې بریښیدله چې چا یې سامان ټول پلټلې دې. دقاسم ذهن سمدلاسه دبطریق شاګال په لور ولاړ ځکه د نن سهاره څخه هغه شاګال نه و کتلې. قاسم خپل سامان راټول کړ او بیرته ولاړ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویده شو. خو خوب یې د سترګو څخه لرې تښتیدلې و. اوس نو هغه ډېرو عجیبو حالاتو سره مخ و، تر هغې چې ددندې پورې یې اړونده وه نو دقاسم کار د وړتیا وړ و. خو تر هغې چې دمحبت پورې یې اړه درلوده نو لا تر اوسه دقاسم هڅو او کوششونو کومه د ډاډ وړ نتیجه نه وه ورکړې. قاسم دخپلې خونې دروازه د دننه څخه وتړله او په خپلې بسترې باندې پریوت. اوبیا معلومه نه ده چې څه وخت به یې سترګې ورغلې وې. کله چې دقاسم سترګې ورغلې نو دقاسم دکوټې کړکۍ کې یوحرکت شانته پیدا شو، دا یوه ډېره درنه کړکۍ وه او د یوه نری اواز سره سم خلاصه شوه.

دمشال په ګرزیدو کې په کوټه کې دهرشي سیورې په حرکت راغلې و، کله چې کړکۍ پرانستل شوه نودمشال رڼا دکړکۍ یوې لورې ته هم ور وغځیده. اوپه دې توګه تر مخه سیورې هم رڼا شو. لږ وروسته دغه سیورې د اواز دپیدا کیدو پرته د قاسم د کوټې په لور را روان شو، د قاسم کوټې ته راننوت او کړکۍ یې د ځان پسې بنده کړه، دشپې دویمه برخه هم تیریدونکې وه، د ایا صوفیا ټوله وادي په خوب کې غرقه وه، هرې لورې ته چپه چپتیا وه او د ستنې د غورزیدو اواز هم اوریدل کیده. خو دقاسم په خونه کې موجود سیورې هیڅ ډول اواز نه راپیداکاوه. سیورې چې کله د قاسم تر پښو را ورسید نو یو دم تم شو د رڼا سیورې په سیورې باندې پریوتې و. په دې اساس هغه سیورې نه و بلکه یو ژوندې انسان و. کمرې ته د راننوتلو سره سم یې دخپلې خولې پرده لرې کړه رڼا وښووله چې هغه سونیا وه. سونیا د «ایاصوفیاء» جذباتې کنیزه.

سونیا د قاسم په قدمونو کې کیناسته او دهغه لوڅې پښې یې لکه دلیونو په خیر کتلې. د قاسم وجاهت، د هغه قدو قامت ،دهغه ځواني اوښایست ....ټول هر څه لکه دسپوږمۍ په څیر ځلیدل. سونیا غوښتل چې ورشې او دقاسم تر څنګ څملې.. خو کوم نالیدلې قوت هغه ددې کاره منه کوله ، هغه تر ډېره پورې د قاسم په پښو کې ناسته وه، بیا راپورته شوه او دقاسم په پښو باندې وربښکته شوه اوهغه یې ښکل کړې ..... په همدې وخت کې دقاسم سترګې را خلاصې شوې ،خپلې پښې یې کش کړې او راپاڅید اوکیناست:

« دا څنګه حرکت دې ؟....سونیا ! دا ته یې؟.... په دې وخت کې....؟ اوبیا زما په خونه کې ؟...»

سونیا ورته په خپلو شونډو لاس کیښود او د خاموشه پاته کیدو اشاره یې ورته وکړه. اوپه ډېره خاموشانو توګه یې ورته داسې وویل لکه څوک چې منتر وایي ......

« د لاله شاهین کوترې والوتې..... کله چې نیلا اوبه سرې شي نوبیرته به خپلو کورنو ته را وګرځي..»

قاسم یو ناڅاپه په خپل ځای باندې ګونګ سونګ کیناست. دا خو نیغ په نیغه دمارسی پیغام و. دهغې د جسم هر رګ دخوشحالۍ نه په نڅا کې و.دهغه نه دا ویر شول چې دا دشپې دویمه برخه ده او سونیایې په کمره کې ځانته ورسره ده. هغه راټوپ کړ او په بستر کې نیغ کیناست او په ډېره بې تابۍ سره یې د سونیا څخه وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«ځ..ځ...... څه.....تا ...... تا څه وويل ؟ يو ځل بيا يې وواېه !»

سونيا يو ځل بيا وويل « د لاله شاهين کوترې الوتې دي او کله چې نيلا اوبه سرې شي نو بيرته به خپله ځالو ته را ستنې شي.»

قاسم د مارسي په پيغام و پوهيده. مارسي ورته همدا ويل چې کله چې په ابناې فاسفورس کې د عيسوي فوځيانوويني وبهيږي نو دې سپين روبې راهبه به هم د خلاصون لاره بيامومي ...

د مارسي پيغام د قاسم په زړه کې نوې روح را وپاراوه ، دا لمړې ځل و چې هغه ته په محبت کې بريالیتوب تر لاسه کيده. هغه د خوشحالۍ نه جذباتي شوې و ، مخته راغي او خپل لاس يې د سونيا په اوږه کيښود ، سونيا د انار د ګل په څېر تکه سره شوه . قاسم سونيا ته وويل:

« سونيا ! تا نن زما زړه د مينې نه ډک کړې دي ، نن چې ته له ما څخه هر څه غواړې اوله ماسره ويې نو زه به يې هرو مرو درکړم»

سونيا په زړه کې سستړ ميرې ته دعاګانې پيل کړې ، ځکه هغې ورته د قاسم درام کولو له پاره منتر ښوولې و . د سونيا زړه د مينې اومحبت نه درزيده .اوپه خپل قسمت يې ناز کاوه. سونيا د قاسم د خبرې په اوريدو سره په شرارت سره وويل:

« رينښتيا ؟......ايا رينښتيا دې چې هغه څه چې زه يې وغواړم ته به يې هرو مرو راکوې ؟»

« هو ! بې شکه ، ما چې کومه ژمنه کړې ده هغه به خامخا پوره کوم»

« نو بيا ما د خپل ځان سره ملګرې کړه»

قاسم حيران شو ځکه د سونيا خبره ذومعنې وه. قاسم ډېر منو چې هغه به ترې محبت و نه غواړي ،ځکه چې قاسم يو راهب و اوهغه په دې پوهيده. خو هغې د خپل ځان سره يوځاې دده ملګرتيا غوښتې وه. قاسم وويريد او ناڅاپه يې د سونيا په لور وکتل:

« دا ته څه وايې ؟.... ته خو پوهيږې چې زه يو راهب يم »

« نو څه وشول چې راهب يې ؟ که يو راهب واده نه شي کولې نو ما سره خو نزديکت کولې شي ؟ زه غواړم ستا په قدمونو کې سر کيږدم او د ټولې نړۍ څخه په بې خبرۍ کې ژوند و کړم......»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقاسم حالت د کتلو وړ و. هغه په خپل جال کې را نښتي و. هغه په وختي توګه د سونيا د ټالولو له پاره په يوځو ټکو تکيه وکړه بيا همغه ځو ټکي د سونيا د راتلونکې ژوند له پاره د ټولو ستره تکيه وګرزيده .. قاسم ورته وويل:

« سهي ده نو بيا د قسطنطنيې د جنګ پورې انتظار وکړه ، که چيرې مسلمانانو جنګ و ګاټه نو زه به درته تکيه و ګرځم. او که چيرې هغوې ناکامه شول نو بيا به دې له ځايه وکاږم.»

دقاسم دغه جمله دهغه د فکر له مخې بلکل په ځاې و ه اوقاسم په خپله زړه کې همدا ډول پريکړه کړې هم وه چې هغه به په دواړو حالاتو کې دغې غمځپلې پيغلې سره کومک کوي، سونيا ددې خبرو په اوريدو سره يو دم د خپل مستقبل په خوبونو کې ډوبه شوه. قاسم ورته يو ځل بيا وويل:

« ليونۍ ! ته اوس ولاړه شه ،شپه ډيره تيره شوې ده او تر ډيره پورې زما په کمره کې ستا پاته کيدله سهي نه ي ....»

« ولي سهی نه دي ؟ دلته ته کوم داسې راهب وني چې دشپې يې خونه په ښايسته نجونو نه وي ښکل کړل شوی..»

« زه ستا تر مخه ولاړ يم ، او ته پوښتې چې داسې کوم راهب شته چې پاک لمنې وي....ماته ووينه ، زه پاک لمنې يم. په دې خاطر ته اوس خپلې کمرې ته ولاړه شه....»

دسونيا زړه خو نه غوښتل خو په ډيره ناخوالې توګه دهغه دکمرې څخه ووتله او دتلو تلو په وخت کې يې قاسم ته په ډيرو حسرتناکو سترګو سره کتل. کله چې سونيا ولاړه نو قاسم لږه شيبه وروسته دخپلې کمرې دروازې ته روغې اودهغه ځايه بيرون وکتل ، دهليزونه وران ويجاړ معلوميدل، هغه شاوخوا وکتل اوبيا يې سترګې په هغه اوږود دهليز باندې ور ونښلوې ، خو ددهليز په اخرې برخه کی يې د چا په کتلو سره هک پک حيران پاته شو ..... ځکه هلته ډير لرې شاګال بطريق ولاړ و. دمشال په رڼا کې دهغه سره ځيره د ورايه ځليده ، قاسم ته دهغه سترګې لکه د اور د بڅرکو په څير ډاګيزه کيدې ، هغه دقاسم په لور متوجه و اوپه ډيره کرکجنه توګه يی دقاسم په لور کتل. پخوا له دې چې قاسم څه وکړي ، شاګال يو دوه قدمه مخته ولاړ او د قاسم دسترګو څخه يی ځان پټ کړ. دقاسم د ملا په هډوکې کې يوډول برقي امواج راپيدا شوي و، هغه بيرته کمرې ته راستون شو او دخپلې کمرې دروازه يی د دننه څخه کلکه بنده کړه. قاسم په خپله بستره باندې څملاست خو د شاګال دواړه سرې سترګې يی په ذهن کې وې او دهرې لورې يی کتلې. بلاخره قاسم خپل سر په زوره وواهه او بيا يی سترګې پټې کړې او د ويده کيدو هڅه يی وکړه خو اوس خوب دهغه څخه ډير لرې تللې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بله ورځ اخری ورځ وه ..... څکه چې د هغې په سبا په کلیسا کې د دواړو کلیساګانو یوه ګډه غونډه جوړیدونکې وه .هلته په کلیسا کې ددې غونډې دګډونکونکو له پاره نوې کرسۍ خپریدې ، د عبادتځاې پرته نور ټول سالون ددایرې په څیر په دوه سوه څوکیو ښکلې کړل شوې و. په چوترې یې د غونډې د مشر او شهنشاه له پاره دوه ستر تختونه ایښودې و ، دسالون په منځ کې یو ستر اوپراخه میدان جوړ کړل شوې و ، نن د اياصوفيا د پاکولو کار روان و. څکه چې یوه وروسته یې د یونان او روم ددوو کلیسا ګانو تر منځ دجوړ جاړی او اتحاد له پاره خبرې کیدې. خو قاسم غوښتل دا اتحاد له منځه ولاړ شي ، نن یو ځل بیا قاسم د بطریق اعظم په لار ښوونه د فوځ د سالار نورټاس د کتلو له پاره ورغې. قاسم د غونډې د خرابولو په خاطر سپه سالار د سخت قدم اخستو له پاره تیار کړ. دهغه ځاې د بیرته راستنیدو په وخت کې قاسم په ډیره نا محسوسه توګه د یو شمیر پټو دوستانو سره دکتلو له پاره هم ورغې. خو کله چې قاسم دخپلو ملګرو سره دکتلو وروسته بیرته را روان و نو دبازار په منځ کې یې خپل خادم ډیوډ تر سترګو شو ، قاسم تندې ته ټک ورکړ ،چې هسې نه چې ډیوډ دهغه په تعقیب پسې راوتلې وي ،دغه فکر قاسم ډیر نا ارامه کړ. هغه پخپل همدې فکر کې را روان و او په دې توګه د ماسپښین نه مخته ایا صوفیا ته را ورسید ، په ایاصوفیا کې دغونډی له پاره تیاری خپل اخري پړاو ته رسیدلې وه اودسالون دهرې ستنې سره مشالونه روښانه شوې و.

قاسم په بیړه بیړه خپلې کمرې ته ځان ورساوه ..... ډیوډ لا تر اوسه دهغه د ذهن څخه نه و وتلې. دقاسم د راتلو څخه لږه شیبه وروسته هغه لیونۍ پیغله یو ځل بیا دقاسم تر مخ ولاړه وه ، دراتلو سره سم ترې قاسم وپوښتل:

«ډیوډ چیرې دې؟»

« نه پوهیږم ، نن سهار مې یو ځل د بطریق شاګال سره کتلې و. هغه وخت هغوې دواړه د ایاصوفیا څخه بیرون روان و..»

دقاسم په زړه کې ډول ډول اندیښنې راولاړې شوې. هغه دکوم خطر څخه نه ویریده خو په دې اندیښمن و چې هسې چې دخپلې دندې د پاې ته رسیدو دمخه یې کار شنډ شي ، قاسم سونیا ته د بیرته تللو اجازه ورکړه اوپخپله دبطریق اعظم د کمرې په لور ور وخوځید. هغه دغه زوړ بطریق ته د نوټاراس دبسپنې په اړه ډاډ ورکړ خو کله یې چې بطریق اعظم په اندیښنو اوفکرونو کې ډوب وکوت نو په ډیر احتیاط سره یې ترې وپوښتل:

« مقدسه پلاره ! ته ډیر اندیښمن معلومیږې ، زه ستا د اندیښنو د لرې کولو له پاره د هر خدمت کولو ته تیار یم.
»

زوړ بطریق د قاسم په لور په ډیر غور او دقت سره وکتل او بیا یې په لږخه اندیښمنه توګه وویل: « هو ! رینښتیا هم زه ډیرپه اندیښنه کې یم. سبا ددواړو کلیساګانو غونډه جوړیدونکې ده اوشهنشاه هوډ کړې چې په هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به د رومي کليسا سره اتحاد کوي ، زه په دې فکر کې يې چې د رومي کليسا دواکمنۍ نه وروسته به د هيوادپه کوم کونج کې ځان پټوم.....»

قاسم د لږ څه غور نه وروسته عرض وکړ « مقدسه پلاره ! ته اندېښمن کېږه مه ،دقسطنطنۍ دټولو فوځونو سالار نوټاراس ماته ډاډ راکړې چې هغه به په هيڅ قيمت شهنشاه پرې نږدې چې دا يووالې راوړې.»

دقاسم دخبرو وروسته دبطريق حوصله لږ څه په ځاي شوه او بيا يې قاسم خپلې خواته کيناوه او تر ډيره پورې يې ورسره په مختلفو موضوعاتو خبرې اترې کولې... خو په هر صورت هغه مضطرب اوپريشانه وه ، هغه قاسم ته دقسطنطنۍ او اياصوفيا په اړه ډيرې د راز خبرې وکړې چې قاسم ته يې دسلطان په لور دليږلو اړتيا احساسيده.

غرمه سسټرميري دخپلې خادمې په خوله باندې سونيا ته ځواب وليږه ، سونيا بې له ځنډه د سسټر ميري خونې ته راغله نو سسټر ميري په ډيره خوشحالۍ سره هغې ته ښه راغلاست ووايه. او په مصنوعي توګه يې ترې لږ څه ځان مرور شانته کړ.

« سونيا ! ته ډيره مطلب پاله يې..... هغه نسخه چې ما پرون تاته ښوولې وه نو بيا دې زه دهغې دپايلو څخه خبره نه کړم.....»

سونيا ته د سسټر ميري په خير د يوې بزرګې اوعابدې ښځې په دې سلوک باندې حيرانتيا پيدا شوه. ځکه هغې دسسټر ميرى په مخ کې يو بل رنګ کوت. اودا د پريښتوپه خير دپاکوالې په ځاي باندې بل ډول رنګ و. خو بيا هم دسسټر ميري په خبرو باندې سونيا خجالت شانته شوه او په خندا يې وويل:

« سسټر !.....ستا نسخه ډيره بريالۍ وختله. اوس نو هغه ځوان راهب په پوره توګه زما په موټې کې پروت دې. زه چې کله وغواړم هغه د اياصوفيا څخه دخپله ځانه سره يو ځاي ويستلې شم.» سونيا په هواکې خپل موټې پرانست او ويې ويل. مارسي لږ څخه ځوړنده شوه. غوښتل يې څه ووايي چې سونيا ورته يو ځل بيا وويل: « خو سسټر ! زه چې نن تا وينم داسې راته بريښي چې په تا کې د دغو وچو مناجاتو او عباداتو څخه لږ نور څه هم شته. سسټر !نن ته د يوې راهبې په ځاي يوه ښځه ښکارېږې»

سونيا په شرارتناکه توګه ډيره ستر خبره کړې وه... اوس نو مراسي ته هم د خپلو احساساتو په اړه احساس پيدا شوې و ،په خپل ځان يې کنترول پيدا کړ اوبيا يې وويل: « نه ! داسې څه خاص خبره نه شته ، ما خو ستا دخوشحالۍ له پاره دا ټولې خبرې کولې.....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

لا تر اوسه پورې به د سونیا او مارسي تر منځه نورې خبرې هم کیدلې چې په دې وخت کې ډېویډ چې د سونیا د لټون پسې ان د مارسی خونې ته رارسیدلې و نوپه دې خاطر سونیا دمارسي سره خپله خبره په نیمایی کې پریښوده او ډېویډ سره ولاړه.

قاسم د شپې تر ډېره پورې د بطریق اعظم سره په خبرو مصروف و اوبلاخره د ټولو اموراتو د جوړښت نه وروسته بیرته خپلې کمرې ته راستون شو او په خپله بستره کې و غوځید.

بله ورځ د سهار دلمر دراختو نه سمدستي وروسته دقسطنطنیی د ایاصوفیا دکلیسا تر مخه د امرانو ، رئیسانو ، وزیرانو ، دسلطنت دمشرانو ، د شاهي کورنۍ ، دزمکنیو اوبحري قواو دمشرانو او دروم د کلیسا د پادریانو بګۍ په کتار کتار په دریدو شوې. کانفرس ماسپښین پیلیدونکې و ، هغه ګډون کونکي چې راغلي و نو هغوې په خپلو خپلو ځایو کیناستل. د ایاصوفیا سالون د ماسپښین نه مخته دخلکو څخه ډک شو ، اوبیا «چوبدار» ددروازې تر مخه اعلان وکړ چې لږه شیبه کې به دمعظم شهنشاه بګۍ را ورسیږي. د ایا صوفیا بطریق اعظم او د سلطنت نور اراکین ټول راغلل تر څو دشهنشاه استقبال وکړي، قاسم هم دبطریق اعظم سره یو ځای راغي. په دې وخت کې د شاهي ساتونکې ډلې سالار د شهنشاه استقبال کونکو ته په دوو خواو کې د دریدو لار ښوونه وکړه.

تر ټولو دمخه قاسم ته د سل کسو سپرو یوه ډله ترسترګو شوه ، دا ډله په ډېره منظمه توګه را روانه وه ، د آسونو سرونه یی پورته او په پوره مستۍ کې شنړیدل. ددې معنې داوه چې شاهي بګۍ رارسیدونکې ده. ددې آسونو شاته یو ځانته اس سپور چې بازنطینی بیرغ یی په لاس کې و ، پړکیدونکې لباس یی په تن و او خپله لوڅه توره یی په هوا کې خوځوله هم را روان و. دهمدې سپور شاته د قسطنطین شاهي بګۍ هم را روانه وه. دلرګي په دې بګۍ یی د سروزرو تارونه ګیېولي و ......د بګۍ دواړو اړخونو ته پردې پرتې وې ، ددې پردو خواوې لږ څه راپورته کړل شوې او شهنشاه په کې د ورایه ځلیده ، کله چې دقاسم سترګې په قسطنطین ور ونښتې نو سمدلاسه یی د رسول الله صلي الله علیه وسلم دا حدیث ذهن ته راغي .....اذا هلک قیصرا فلاقیصر بعده .... کله چې قیصر هلاک کړل شي نوبل قیصر به بیا نه راځي... قاسم په همدې فکر کې و چې دا همدا قیصر دې چې د هلاکیدو وروسته به یی بل نه راځي. دقاسم سترګې د قیصر په څیرې ور ننښتې وې، دا یوځوان هلک و چې مخ یی لکه دزمري په څیر ښکاریده او سترګې یی لکه دپړانګ په څیر را وتې وې.

کله چې شهنشاه دبګۍ څخه را ښکته شو نو قاسم دهغه د تنومنده جسم په کتلو سره حیران پاته شو ، دا په یقیني توګه دکوم عیش و عشرت کونکی پادشاه وجود نه و . دقسطنطین په سر د بازنطینی سلطنت یولس سوه کلن تاج ایښې و . دبازنطینی سلطنت لمړی قسطنطین دهمدې تاج دپه سرولو په اساس پادشاه شوې و ، قسطنطین په پوره بیړه ولاړ او ایاصوفیا ته ورننوت . دشاهي بګۍ شاته په پرلپسې توګه درې نورې بګۍ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلي ،په دې بګیو کې د شاهي کورنۍ ښځیه مشراني سپرې وې. په منځنۍ بګۍ کې ملکه او په دوو نورو کې شهزاګۍ سپرې وې ،دوې هم دبګیو څخه را کیوتل او د ایاصوفیا دننه ولاړل.

دشهنشاه د ور رسیدو سره سم دایاصوفیا غونډه پیل شوه، دایا صوفیا بطریق اعظم د یوه میلمه پال په څیر د غونډې کار روایې پیل کړه. په هال کې ټولې چوکۍ دیوې دایرې په شکل کې ایښوول شوې وې ، په ځاې ځآې کې د چوکیو دمنځه دتیریدو له پاره لارې جوړې کړل شوې وې ،په دې توګه ددوه سوو وګړو دغه دایره په څو برخو ویشل شوې وه. دا ویش یې داسې کړې و چې ددواړو کلیساګانو مذهبي مشران یې په بیلو بیلو برخو کې کینولي و،د راهبانو او ننانو له پاره په دایرې کې ځانته نور ځایونه جوړکړل شوي و. شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل اسیډرو په چوټې باندې اینبول شوو لوړو کرسیو باندې ناست و. دشاهي کورنۍ ښځې هم د ننانو ترڅنګ ناستې وې او د غونډې جریان یې ځاره..... د کلیساګانو د ویش له کبله ددایرې هره برخه په ډلو ډلو ویشل شوې وه . دچوترې تر مخه او ددایرې ترمنځه په مخکنې ځاې کې د فوځونو سالار نوټآراس ته ځانګړې ځاې جوړ کړل شوې و.....

د ټولو ترمخه بطریق اعظم پورته شو او د « مقدس کتاب انجیل» څخه یې لږ ولوسته.اوبیا یې خپله پرانستې وینا واوروله. بطریق په خپلې وینا کې وویل:

درونده شهنشاه او د غونډې معززو ګډون کونکو !

په تاسې دې خداوند دخپل رحمت سیورې وکړې....

نن دا غونډه د قسطنطنیې د شهنشاه ، دبازنطین د تخت وارث ، بهادر، یولسم قسطنطین چې دروم په قیصر مشهور دې...... په حکم دلته رابلل شوې ده.....

د «رومن کتولیک» او « دې هولي ارتوډکس چرچ» تر منځه اتحاد او یووالې د دروند شهنشاه یواځنې ارزو ده ، تر څو ددواړو کلیساو ترمنځ یووالې راشي ، منافرت او ډله بازي له منځه ولاړه شي. ددواړو کلیساو ترمنځه دغه اختلاف د نهه سوه کالو راهیسې روان دې ، معظم شهنشاه او دهغې نیکونه او غور نیکونه ټول د « دې هولي ارتوډکش چرچ» ریښتونې پیروان دي . عظیم قیصر ، « جستینین» د ډیرو زیاتو مصاروفو په واسطه د ایاصوفیا دغه ماڼۍ اباده کړه چې اوس په کې مونږ ټول ناست یو.

تاریخ ګواه دې چې قسطنطنیې د خداوند یسوع مسیح بلنې ته تر ټولو لمړۍ لبیک ویلي و. په دې خاطر د قسطنطنیې چرچ دخداوند یسوع مسیح د لمړنیو منونکو څخه دې. تاریخ ددې خبرې ګواهي هم ورکوي چې دیولسمې پیړۍ په صلیبي جنګونو کې قسطنطنیې په لکونو شهیدان ورکړې دي او په دې توګه یې دخپل ریښتونې عیسویت ثبوت وړاندې کړې دي. همدا راز تاریخ ددې هم ګواهي ورکوي چې د یسوع مسیح تر ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمړی کلیسا په اروپا کې همدلته جوړه شوه. اوهغه هم لمړني قسطنطین د ډیرو ښکلو لرګیو څخه اباده کړې وه. اوبیا پیړی پیړی مخکې د ایاصوفیا یو ډیر ستر بطریق اوزمونږ دټولو مقدس پلار قسطنطین ته یو زیرې ورکړې و چې تاسې ټول ترې خبریاست ، خوزه به ددې خبرې یادول اړین وګنم « زمونږ مقدس پلار زیرې ورکړې و ، چې یوه ورځ به دترکانو خلک قسطنطنیی ته را ننوځي اود رومیانو پسې به ان د صوفیا سینټ تر هغې ستنې پورې و رسیږي چې د قسطنطین دپادشا په نامه مشهوره ده. بیا به دهمدې ځایه د ترکانو مصیبتونه پیل شي ، ځکه چې په دې وخت کې به د اسمانه یو پرېښته توره په لاس راښکته شي.....«ګبن»

درنو میلمنو ! ددې اسماني الهام مقصد بلکل څرګند دې اوهغه دا چې یوائې د ایاصوفیا کلیسا ددې ښار دپایښت او خوندې ساتنې ضامنه ده. نن دشرق اوغرب ټول عیسوي مذهبی مشران دلته په ایاصوفیا کې موجود دي ، مونږ دسلطان محمد خان په مقابل کې ددواړو کلیساو په یووالي هیڅ ډول نیوکه نه کوو. مونږ ته به د ډیرې خوشحالی ځاې وي چې زمونږ پخواني ورونه (رومیان) خپل بدعات پریږدي او زمونږ سره بیرته را یوځاې شی.....

د « دې هولي ارتو ډکس چرچ » په ریښتوني توګه د عیسویت نماینده دې. دد ې نه علاوه ، زه د معظم شهنشاه په وړاندې په پوره درښښت سره عرض کوم تر څو دغه غونډه په خپلو خبرو سره پرانزي. تر څنګ یی ور څخه غواړم چې د غونډې د صدارت د اعلان په وخت کې د یوناني کلیسا « ایاصوفیا» حرمت او تقدس د خپل مبارک آند څخه و نه غورزوي. ددې سره خپلې خبرې پاې ته رسوم.... شکریه.»

بطریق اعظم په خپل ځاې کیناست او شهنشاه د غونډې د صدارت اعلان وکړ. هغه د بطریق اعظم غوښتنه له سترګو و غورزوله او کارډینل اسیډرو یی د غونډې رئیس اعلان کړ. د شهنشاه ددې اعلان سره سم د یوناې کلیساو پادریان په خپلو کرسیو کې په ښکسیو کې اخته شول ، اوس نو غونډه پیل شوې وه ، شهنشاه تر هر څه لمړی دغونډې اهداف او موخې بیا ن کړې او ددواړو کلیسا د یووالې او د قسطنطنیی څخه د دفاع له پاره یی ددې یووالې په اهمیت باندې اړوده وینا وکړه. شهنشاه دخپلو خبرو په جریان کې د ایاصوفیا پادریانو ته د ارامو کیناستو مشوره ورکه او په مختلفو جملو کې یی دهغوې دپوهولو هڅه وکړه او هغوې ته یی د ډاګیزه کړه چې د روم دپاپا او غربي اروپا مرسته د قسطنطنیی د خوندې ساتلو او دفاع له پاره ځومره اړینه ده. په حقیقت کې شهنشاه ته دکلیسا ګانو تر منځ د مذهبي اتحاد اویووالې څخه دغربي اروپا مرستې ډیرې مهمې وې. په دی خاطر یی غوښتل ددواړو ډلو ترمنځ اختلافات له آنده و غورځوی او د ټولو عیسویانو د یوځاې کولو هڅی وکړی.په حقیقت کی دقسطنطین فکر ډیر په ځاې و. دا عیسوی نړی بدقسمتی وه چې دهغوی دملت په مرکز باندی حمله کیدونکی وه خو هغوی تر اوسه هم په اختلافاتو کی غرق پراته وو.تاریخ ګواه دی چې هغه قومونه هیڅکله هم ژوندی نه دی پاته شوی چې خپل مرکز له یاده وباسي او په خپلو منځو کی ډلی ډلی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسول الله صلی الله علیه وسلم په مدینې منورې کې د منافقینو له خوا جوړ شوې د (ضرار جومات) په دې خاطر له منځه یوړ چې الله تعالی هغې ته په قران کریم کې د تفرقې او ضرر رسونې نوم ورکړی و.

په قسطنطنیې باندې ډیر قوي او ځواکمن دشمن حمله کونکی و. او تر ټولو ستره خبره داوه چې قسطنطنیه د اروپایي عیسویت تر ټولو ستر مرکز و. خو ددې سره بیا هم د جنګ په ورځو کې ددوی تر منځ اختلاف په لوړه کچه و. بطریق په خپلو خبرو کې دا ډاګیزه کړې وه چې.....که د رومن کتولیک چرچ خپل بدعات پرېږدي نو دوی به ورسره اتحاد وکړي.... خو شهنشاه ددې برعکس ټول عیسویان د ګډ دښمن د خطر څخه ویرول او ددوی تر منځ یې د یووالي هڅه کوله. د شهنشاه د آند سره د فوځونو سپه سالار ګرانډ ډیوس نوټآرس تر ټولو زیات مخالفت کاوه، هغه په خپل ځای کې پورته شو اود شهنشاه ترمخه یې ډیره ګستاخي وکړه او په دغې ستری غونډې کې یې هغه ته په ډاګیزه توګه وویل: «که چیرې معظم شنهشاه ددې خطرې او ګواښ احساس کوي چې په قسطنطنیه باندې به مسلمانان ولکه وکړي ،نو زما په آند دا دومره سترګواښ نه دی، ددې نه ستر ګواښ په قسطنطنیه باندې د ظالم پوپ ولکه ده...... زه غوره ګڼم چې په قسطنطنیه کې د کارډینل د (خولۍ) په ځآی د ترکانو (لونګۍ) ووینم. (عثمانی دولت)

د نورټاس خبرو په غونډې باندې ډیر سخت اغیز وکړ. دیوې لحظې له پاره ټول حیران پاته وو. ټولو د قسطنطین سترګو او مخ ته کتل. د شهنشاه مخ لحظه په لحظه لکه د اور په څیر سور ګرزیده. نورټاس د شهنشاه په مقابل کې ډیره ګستاخي کړې وه. خو شهنشاه په خپله چوکۍ کې تاو راتاو شو او په خپل ځآی کیناست. دا ځای دهغه دربار هم نه و چې جلاد ته یې حکم کړی وای ترڅو د نورټاس سر له تنه غوڅ کړي. دا خو مقدسه کلیسا وه اودلته د چا وینه تویول حرام وو. دبله اړخه شهنشاه هم نه غوښتل چې په دې حساس وخت کې د نورټاس په څیر تجربه لرونکی جرنیل له لاسه ورکړي. په دې خاطر شهنشاه هیڅ هم و نه ویل. د نورټاس په خبرو او د شهنشاه په مقابل کې دهغه په دغه ګستاخۍ باندې که له یوه اړخه شهنشاه سخت غصه کړی و د بله اړخه یې د رومن کتولیک پادریان هم په غضب شوي و، خو د یوناني کلیسا پادریان پرې ډیر خوشحاله وو.

نورټاس اوس هم شراب څښلي و او د شرابو په نشه کې ډوب و او د خولې څخه یې همغه الفاظ راوتل چې قاسم په ډیره مینه دهغه په ذهن کې ورځای کړي وو. قاسم په خپلې کرسۍ باندې خوشحاله ناست و.

نوټاراس دخپلو خبرو وروسته بیرته کیناست، دهغه دکیناستو وروسته کارډینل اسیډورد لمړي ځل له پاره راپورته شو او غوښتل یې چې څه ووایي:

«درنو حاضرینو! زه د پوپ جان نکلسن ځآنګړی نماینده یم. قسطنطنیه یوازې ستاسو له پاره د اهمیت وړ نه ده، زمونږ له پاره هم همدومره داهمیت وړ ده. هغه زیرې چې بطریق اعظم دخپل تقریر په دوران کې وکړ خو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدس بطریق په پوره توګه بیان نه کړای شو. پوهیږم چي ستاسی ډیر وبه ددی زیری په اړه اوریدلی وی خو زه به یو ځل بیا د مقدس پلار دغه زیر تاسی ته تکرار کړم:

زیری دا ډول وو چی .....یوه ورځ به ترکان قسطنطنیی ته را ننوځی او درومیانو د تعقیبولو پسی به د(سینټ صوفیا) د عبادتځای تر مخه دغی ستنی پوری چی د پادشاه قسطنطین په نامه یی شهرت موندلی دی رارسیږی. خو دهمدی ځایه به دهغوی زوال پیلیږی ، ځکه په دی وخت کی به د اسمان څخه یوه فرشته توره په لاس راکیوځی او د همدی اسمانی وسلی په واسطه به دقسطنطنی سلطنت داسی یو غریب انسان ته ورسپاري چی په هغه وخت کی به دهمدی ستنی سره ناست وي، فرشته به دغه کس ته ووایی.....دا توره در واخله او دهمدی په واسطه د خداوند یسوع مسیح بدله واخله. بس دهمدغی یوی پریکنده جملی د ویلو سره سم به ترکان په تیښته پیل وکړي او رومیان به د فاتحینو په څیر ترکان د غرب او اناطولیه څخه ان د ایران تر پولو پوری و ځغلوي..... (The Decline and fell of the Roman Empire)

دهمدی زیری په اساس دبطریق اعظم څخه پوښتنه کوم چی ایا دا غریب انسان چی د ستنی تر څنګ به ناست وی د قسطنطین د کورنۍ څخه به وی ؟زه پوښتنه کوم چی خدای مه کړه زمونږ شهنشاه به هغه وخت موجود نه وی ؟ بطریق اعظم دی دخپلی وینا په اړه وضاحت وکړي. هغه د شهنشاه په شتون کی د خپلو پخوانیو مشرانو یو ډیر کمزوری حکایت وړاندی کاوه او په دی توګه یی د شهنشاه سپکاوی کاوه .تر دی وروسته یی سپه سالار ډیوک نوټاراس هم ګواښه.... هغه دی په دی پوه شي که مسلمانان په قسطنطنیه باندی ولکه وکړی نوبیا به ستا وطن ته هیڅوک هم دعیسویانو مرکز و نه وایی. مسلمانان به زمونږ په کلیساګانو کی خپل عربی نسله اسونه تړی او په دی توګه به زمونږ د عبادتځایو سپکاوی کوی ، هغوی به د قسطنطنیی هیڅ عیسوی ژوندی پری نه ږدی او زمونږ ښځی به بی ابرو کړي ، خو ددی برعکس د کارډینل هغه خولۍ چی ته تری نفرت او کرکه کوی د عیسویانو له پاره د پناه ځآی و ګرځی. اوبیا به هغه وخت د یوناني کلیسا پادریان پښیمانی کوی چی ولی یی په خپلو رومی ورونو باندی باور نه دی کړی.

قاسم هم په دغی غونډه کی ناست و ، دهغه کرسۍ د ایاصوفیا دراهبانو او بطریقانو سره یو ځآی ایښوول شوی وه. هغه دغونډی جریانات په ډیر غور اودقت سره تعقیبول ، په هغه ځآی کی چی قاسم ناست و هغه ځای د غونډی د ګډونکونکو ددایری دښی لوری اخری برخه وه. دهغه تر مخه د ایاصوفیا راهبانی اوشهزادګی ناستی وی. یعنی د قاسم د ناستی ځایو دښځو د ناست ځای سره بلکل مخامخ و ددوی تر منځ څو قدمه واټن و اوهغه هم د چوتری غاړه وه. د چوتری دپاسه شهنشاه ، بطریق اعظم او کارډینل ناست وو. قاسم د خپل ناست ځای څخه په ډیره ناقرارۍ سره یوه راهبه تر سترګو لاندی نیولی وه هغه فکر کاوه چی شونی ده چی دا به مارسي وی خو مارسي په دی غونډه کی دګډون له پاره نه وه راغلی، هلته مخامخ په چو کیو باندی دشاهي کورنۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیغلی اونوری مقدسی راهبانی ناستی وی. خو کله چی کارډینل د مسلمانانو د مظالمو یادونه کول نو دقاسم وینه په جوش کی راتله.

ددی غونډی ناظم یو ځوان بطریق و، چی د قاسم نبی اړخ ته ناست و او د غونډی کاغذونه یی په لاسو کی اړول را اړول او دغونډی څارنه یی کوله. په دی وخت کی یو ناڅاپه هغه پورته شو او کوم ضروری اعلان کولو ته یی ځان جوړ کړ.

«د غونډی درنو ګډون کونکو! نن زمونږ په دی غونډه کی د یسوع مسیح خدای د پیدایښت د ځای (یورشلم) یو مقدس بشپ شتون لری، هغه د تیری شپی پوری د معظم شهنشاه میلمه و. زه دهغه څخه غوښتنه کوم چی دمسیح د تعلیماتو په رڼا کی د قسطنطنیی ددغونازکو حالاتو او ددواړو کلیساو ترمنځه د اتحاد او یووالی له پاره خپل آند وړاندی کړی.»

ددی اعلان سره قاسم ټکان وخوړ ځکه هغه ته تر اوسه پوری ددی میلمه د شتون په اړه کوم معلومات نه و. داسی معلومیده چی بطریق اعظم هم د بیت المقدس ددی بشپ د راتلو څخه بی خبره پاته شوی و. په داسی حال کی چی بیت المقدس هم د عثمانی سلطنت یوه برخه وه خو دهغه ځای پادریان اوبشپان تر اوسه پوری په عیسوی نړۍ کی د ډیر عزت خاوندان ګڼل کیدل. دا د شهنشاه یو چال و چی د غونډی په جریان کی یی را مخته کړ. د بیت المقدس بشپ پورته شو او ددواړو کلیساګانو ترمنځه د اتحاد په اړه یی ډیر اغیزمن تقریر وکړ. نژدی و چی ډیر مخلص عیسوی راهبان هم دغه اتحاد ته تیار شي... چی په همدی وخت کی یو درویشي کړی دروازه چی د شهنشاه څنګ ته راغی او په غوږ کی یی ورته څه وویل: دهغه په خبرو باندی شهنشاه حیران شانته شو، شهنشاه تر ډیره پوری د دروازه چی خبری اوریدلی، او په اخر کی شهنشاه څه داسی سر وخوځوو لکه دکوم کار دکولو اجازه چی ورکوی. لږه شیبه وروسته همدغه دروازه چی د قاسم تر څنګ ناست د غونډی د ناظم خواته راغی او څه یی ورته وویل، په همدی وخت کی دغونډی ناظم د خپله ځایه پورته شو او د لږی شیبی له پاره یی د غونډی د جریان د ځنډولو اعلان وکړ. دقاسم تندی تریو شو، ځکه دغونډی دغسی ناڅاپی ځنډیدل دهغه د هیلی پرخلاف کار و. قاسم په فکرونو کی ډوب شو، داعلان نه وروسته شهنشاه دخپله ځایه پورته شو او د لږشیبی له پاره چیری ولاړ. دغونډی دګډون کونکو څخه هم څه خلک چی ډیری یی د شاهی کورنۍ ښځی وی پورته شوی او ولاړی. خوهغوی چی شاته پاته شول هغوی هم په خپلو خپلو کرسیو کی ناست په خپلو منځو کی په خبرو اترو بوخت شول. خو دا خبری اتری وروسته په یوه اوږده بحث باندی بدلی شوی، او ددواړو کلیساو پادریانو یو بل ته په لوړ اواز ویل پیل کړل، په دی وخت کی د قسطنطنیی یو عام پادری په خپل ځای کی ودرید او ویی ویل:

«تاسی خلک...... د شرابو سره پتیره ډوډۍ استعمالوئ، دا په کوم کتاب کی راغلی دی؟ مونږ خو دشرابو سره د پتیري ډوډۍ خوړونکی حرام خوړونکی او د عیسوی دین څخه بیرون ګڼو. مونږ د شرابو سره دخمبیره شوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډوډۍ په خوړولو قایل یو، ځوک چې خمبیره شوی ډوډۍ نه خوری او پتیره ډوډۍ خوري ، دهغه خوراک حرام ګڼل کیږی. تاسو بدعتونه راویستلی دی ، تاسی حرام کارونه کوی او حرام خورئ ، دعیسوی دین څخه خارج او کافر یاست.»

په همدی وخت کی د ایاصوفیا یو پادری پورته شو او ویی ویل: « شرم وکړئ شرم !....که دخمبیره شوی ډوډۍ څخه کرکه کوئ نوبیا خمبیره شوی شراب ولی څښئ؟ تاسی خو لا دپخوا څخه کافر واست.»

د تاریخ پاڼو د « ډوډۍ » دغه اختلاف په خپلو زرینو کرښو کی ځای کړی دی. په همدی وخت کی دایا صوفیا ماڼۍ د پادریانو د خپل منځی چغو په واسطه په لړزه کی راغله. ځومره راهبان چی هلته د غونډي په خونه کی ناست و ټولو دغه جګړه په پوره غور سره کتله. او څه نورو دغه کار د شرم نه ډک ګاڼه. په دی وخت کی بطریق اعظم او کارډینال هم د غونډی په سالون کی نه و موجود. نوټاراس او یو شمیر نور مشران هم دغونډی د ځای څخه بیرون تللی وو. د تللو په وخت کی بطریق اعظم قاسم هم له ځانه سره وړی و ، کله چی قاسم د بطریق اعظم سره د نیم ساعت وخت دتیرولو وروسته بیرته راستون شو او بیرته دغونډی ځآی ته را ننوت نو د عجیب اوحیرانونکی حال سره مخ وو، ځکه په هال کی ددواړو خواوو پادریانو یوبل ته پوره سپکی سپوری ویلی. نژدی دوو سوو پادریانو د ایاصوفیا دغه سالون د سوک اوڅپیړو ځای ګرځولی و. قاسم ددی حالت په کتلوسره په زړه کی خندل ، لږ شیبه وروسته غونډه بیا پیلیدونکی وه قاسم راغی اوپه خپل ځای کی کیناست اود غونډی دغه بدنظمی یی کتله. خو دا الهګوله هغه وخت یو ناڅاپه پای ته ورسیده چی اعلان کونکی د شهنشاه د راتلو اعلان وکړ. پادریانو په بیړه بیړه خپلی خپلی کرسۍ را سمی کړی د شهنشاه دراتلو ترمخه بطریق اعظم اوکارډینل هم په خپلو خپلو ځایو کی کیناستل.

دلږ ځنډ وروسته شهنشاه سالون ته راننوت. هغه خپل ناست ځای ته راورسید خو دکیناستو په ځای همداسی ولاړ پاته شو. هغه ډیر قهریدلی معلومیده. اوبیا یی په ډیره تنده لهجه وویل: « بدبخته ولسه ! زه ستاسی تباهی اوهلاکت په خپلو سترګو باندی وینم ، دښمن مو سر ته رارسیدلی دی خو تاسی تر اوسه هم په پتیره او خمبیره شوی ډوډۍ باندی جنګ یاست.... یوه خبره چی ما تر اوسه نه غوښتل تاسی ته یی وکړم ، اوس غواړم تاسی ته یی ووایم:

ای تفرقه اچونکو مذهبی مشرانو ! په غور سره یی واورئ ! ما تیره شپه ډیر خطرناکه خوب کتلی دی ، ما په یوه ستر دیوال باندی په زرګونو کارغان په چغار کتلی دی ، هغوی دومره په زوره ټاغ ټاغ کوی چی ټول اسمان یی په سر راخستی دی. بیا ګورم چی د غرب له لوری د غوښی خوړونکو مرغانو یوه ډیره ستره ډله را الوتلی اوپه همدی دیوال باندی کینی. بیا زه وینم چی دغه کارغان او دغه نور مرغان یو دبل سره په جنګ کی ولویږی اوپه همدی وخت کی هغه دیوال په لړزه راشی. اوبیا زه وینم چی د اسمان څخه ګڼ شمیر بازان په دیوال باندی ناستو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مرغانو باندی را ولویږی او دسترګو په رپ کی یی سره وخوري. بیا یوه کشتۍ په دریاب کی وینم چی سوری په کی شوی وی او د اوبو څخه ډکه شوی وی ،اوپه اخر کی یو ډیر بد شکله دیو وینم چی سترګی یی داور دبخرکو په څیر سری وی ، دا دیو غواړي ما دخپلی لمنی لاندی پټ کړی خو زه دهغه سره دپېیدو په ځای خپله توره را وکاږم اودهغه دیو سر له تنی بیل کړم.....

مادغه ډول خوب کتلی خو هیڅا ته می نه دی ویلی . ای بدبخته مذهبی مشرانو ! زه نه پوهیږم چی ددی خوب تعبیر به څه ډول وي ،خو دومره حتما پوهیږم چی د قسطنطنیې په اړه ددی خوب تعبیر ښه نه راوزي. زه تاسی ته د اخری ځل له پاره نصیحت کوم چی په خپلو منځو کی متحد شئ او که نه مسلمانان به ستاسی نوم اونښان ورک کړي.

د شهنشاه قسطنطین وینا ډیره اغیزمنه او د جوش نه ډکه وه. ټول ناست خلک چپ چاپ ناست و. بیا د ایاصوفیا یوی زړی راهبی جرئت وکړ او پورته شوه ،د خبرو کولو اجازه یی واخسته ، ویی ویل: « درونده شهنشاه ! ددی خوب هسی غوررزول به د عقل نه لری خبره وي. تر هر څه دمخه ددی خوب سهی تعبیر تر لاسه کړئ تر څو دهمدي خوب په رڼا کی د قسطنطنیې د راتلونکی له پاره پلان جوړ کړل شي.»

زوړ فادر بروس هم د دی راهبی دخبرو سره خبره یوه کړه ، نورو څو کسو هم شهنشاه ته سلا ورکړه چی تر هر څه لمړی ددی خوب د تعبیر په اړه باید معلومات تر لاسه کړل شي. شهنشاه دخلکو دسلا له مخی بطریق اعظم او کارډینل ته ددی خوب د تعبیرولو په اړه وویل. خو دواړو خپل ځېونه وګرول ، په همدی وخت کی یوی ځوانی راهبی دخبرو کولو اجازه وغوښته او ویی ویل:

« درونده شهنشاه ! دخوبونو دتعبیرولو په لړ کی دلته په ایاصوفیا کی یوه همداسی معتبره او باوری هستی شتون لری او هغه عبادت کونکی سستر میری..... غوره به وی چی سستر میری دی غونډی ته را وبلل شي او ددی خوب د تعبیر په اړه تری وپوښتل شی.»

د شهنشاه دحکم سره سم بطریق اعظم سستر میری ته په دی غونډی کی دحاضریدو امر وکړ. د سستر میری دنوم د اوریدو سره سم د قاسم غړی بی ترتیبه شول اوبیا یی چی کله واوریدل چی سستر میري په غونډه کی ګډون کوی نوبیا یی دخوشحالۍ نه زړه ټوپونه وهل. هغه دکوچنیانو په څیر تر جذباتو لاندی راغلی و. دهغه په سترګو کی دبیلتون زخم و او داوو کالو څخه ددی کتلو له پاره تږی ناست و. دهغه بی تابه سترګی په همغه دروازه باندی نښتی وی په کومه چی سستر میری را ننوتله. په کلیسا کی موجود هر کس دغی پیغلی کتلو ته بی تابه و. شهنشاه هم دخپل خوب دتعبیرولو له پاره ناقراره و. بیا هغه وخت هم راغی چی مارسي د غونډی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سالون ته راننوتله. کله چي د قاسم سترګی په دغه سپينه فرشته باندی ولګيدی نو هملته په چوکۍ کی وچ کلک شو.

مارسی په ډيره کراره توګه قدم اخست او د راهبانو څوکيو ته ور روانه وه. هغی ته يی هملته په لمړي کتار کی يوه څوکۍ خالي کړی وه ، کله چي خپل ناست ځآی ته ورسيده نو يو ځل د شهنشاه او بيا دحاضرينو ترمخ لږ څه ټيټه شوه.....او کيناسته.

شهنشاه مارسی ته وويل: سسټر ميري ! ايا تاته ددی دواړو کليساو د اتحاد دغونډی په اړه بلنه نه وه درکړل شوی ؟ ته خو د اياصوفيا ډيره پخوانۍ راهبه يی. تاته په کار نه و چی د ننۍ غونډی څخه غيرحاضره پاته شوی وای.

د قسطنطين ددی پوښتنی په اړه مارسي په ډيره ارامه توګه ځواب ووايه.« دورنده شهنشاه ! ددی اختلافی غونډو له پاره زمونږ بشپ او بطريق بسنه کوی. زه خو ديسوع يوه معمولی خادمه يم. اود کليسا ګانو د اختلافی مسايلو څخه ځان لری ساتم. خو بيا هم زه دخپلی غير حاضری په اړه بښنه غواړم»

دخپلو خبرو په وخت کی د مارسی سترګی په قاسم ور ونښتی. او نژدی و چی د زړه حالت يی بدلون ومومی. قاسم هم دمارسي په مخ سترګی ورکلکی کړی وی. ددواړو سترګی يو دبل سره په ټکر کی وی او ددواړو په وجودونو کی په زرګونو برقی موجونو څپی وهلی. د اوو کالو بيلتون مارسی له هر څه غورځولی وه. کله چی دهغی سترګو د قاسم مخ وکوت نو دهغی په مات وجود کی يو نوی ځواک راتازه شو ، تر لږه ځنډه پوری دمارسی څخه دا هير شوی و چی چيری ولاړه ده ځکه دهغی دسترګو ترمخ تيرشوی يادونه لکه دتاريخ د پاڼو په څير تيريدل اوپه همدی خيالونو کی ډوبه اوځان يی د سالون څخه غير حاضر کوت، هغی ته اورنه را په زړه شوه چی د کوچنيوالی خوږی شپی يی په کی تيری کړی وی ،هغی ته د سلطانی قصر يو دهيليز په ياد راغی ، د ملکی سروين د مينی اومحبت نه ډک مخ ، د شهزاده محمد مهربانه کړچار ، دسلطان مرادخان پلرنی شفقت.... او خپله مور مارتها يی هم تر سترګو شوه ، او بيا هغی هغه يادګاره ورځ کله د زړه ويستلی شوه په کومه کی يی چی قاسم بن هشام دخلکو نه په ډک لوبغاړی کی د لمړي ځل له پاره کتلی و. نن يوځل بيا قاسم د هغی تر مخه ناست و .... په يوه ډک سالون کی.. خو نن حالات څه بلمنګه وو، نن قاسم د ګوانښونو لاندی و. دهغی ورځی نه چی هغه دلته راغلی و د مارسي وجود په دار ځړول شوی معلوميده. هغه ډيره حيرانه وه چی دهغی قاسم دهغی سره ددومره نژدی والی سره هم د هغی څخه لری و. هغی د شهنشاه د پوښتنی ځواب و وايه خو بيا يی ځان کنترول نه شو کړای. ځکه دهغی د سترګو مخی ته قاسم ناست و ، معلوم نه شوه چی د هغی په وجود کی کومه برقی بريښنا څپانده شوه چی يو ناڅاپه يی د سترګو څخه دمرغلرو په څير اوښکی راغلی. خو پخوا تر دی چی د مارسي اوښکی لاندی را توی شي شهنشاه ورباندی غږ کړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«مونږ ستا ښښنه منو. او غواړم چې ته زما دخوب تعبير ماته ووايې.»

ددې نه وروسته شهنشاه خپل خوب ووايه. چې په اوريدو سره يې مارسي تر ډيره ځنډه پورې د بې هوشۍ په حالت کې ولاړه وه. دټولو خلکو سترګې د ايا صوفيا په دغې پخوانۍ عبادت کونکي سستړ ميري باندې نښتې وې ، هيڅاته ډاګيزه نه وه چې دمارسي دسترګو څخه دغه د مرغلرو قطرې دکومه ځايه راغلې. په سالون کې ناست خلک د مارسي ددغو اوښکو په کتلو سره بې روحه شوي و. په خپله شهنشاه هم ډير وارخطا شوی و او فکر يې کاوه چې دخوب تعبير يې ډير ګواښمن او خطرناکه دی. په دې خاطر سستړ ميرې ژاړي. خو يوازې قاسم په دې پوهيده چې دمارسې دسترګو څخه د مرغلرو را تويدل او د کليسا په فرش باندې دهغې پريوتل دڅومره ستر ارزښت لرونکې دي. اوبيا ....د قاسم په سترګو کې را ټوکيدلې نم د هيڅا په ليد کې نه راته.

کله چې شهنشاه ددويم ځل له پاره مارسي مخاطب کړه نو هغه داسې شوه لکه څوک چې نوې دخوبه رابيدار شي، هغې ناستو خلکو ته خپلې سترګې وروا ړولې اوبيا يې ډک اواز باندې وويل:

«دورنده شهنشاه ! تا چې کوم خوب کتلی دهغې تعبير ډير خطرناکه دی. زه وينم چې قدرت د قسطنطين تقدير ليکلی دی. په ديوال ناست کارغان دقسطنطنيې مذهبي مشران او پخپلو منځو کې اختلاف اچونکی عوام دي ، دغرب نه راغلې غوښې خوړونکې مرغان دغه کارډينل او دهغه ملګرې دي. او په هغه ديوال چې دوی ناست دي هغه د قسطنطنيې ديوال دی ، د اسمان څخه را تلونکې بازان د عثماني سلطنت ترکي عسکر دي ، او لکه څنګه چې تا وويل چې شاهين يا بازان په ديوال ناست مرغان خوري نو ددې څخه دا مطلب اخستل کيږې چې فتحه به د مسلمانانو په برخه وي.

تا چې په درياب کې تلونکې کومه کشتۍ کتلې ، دا دسمندر په اوبو کې لاهو شوی قسطنطنيه ده او په کشتۍ کې د سورې دپيدا کيدو نه مقصد کورنې اختلافات دي.... اودا چې په اخر کې تا کتلي چې د سرو سترګو ديو صفته انسان تاته پناه درکوي....نو په حقيقت کې دغه ديو ستا دښمن دی چې غواړې تا د ماتې سره مخ کړي او عيسوی دين رسوا اوسپک کړي...

درونده شهنشاه ! دا ټول خوب زمونږ له پاره ښه شګون نه لري ، خو دهغې په اخر کې يوائې يو ښه شګون کتل کيږې اوهغه هم ستاسې د ذات پورې تړلې دی اوهمغه زه د خپلو هيلو اخرې تمځای ګڼم. څرنګه چې تا دخوب په اخر کې د ديو سر له تنې پرې کړي په دې اساس ته په يوه صورت د شاهين صفته مسلمانانو مقابله کولی شې»

ددې خبرې دکولو وروسته مارسي خاموشه شوه. شهنشاه چې دمارسي دګستاخانه تعبير څخه تک سور شوی و....دتعبير داخرې برخې په اوريدو سره را نرم شو اوپه ډيره بې صبرۍ سره يې ترې وپوښتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« مقدسی راهبی !.....تا ماته زما د خوب دتعبیر په ویلو سره، که څه زه او ددی غونډی حاضرین دی لږ څه ناهیلی کړل خو مونږ غواړو وپوهیږو چی د شاهین صفته مسلمانانو د مقابلی له پاره لاری پیدا کړو . مونږ ته یی ژر ووایه چی څه باید وکړو ؟.....

مارسي دداسی لاری څه تدبیرونه جوړ کړی و چی لمړی خو د شهنشاه په ګډون ټول خلک دغصی او قهر د حالته راووتل او یخ شول ، قاسم په خپل زړه کی مارسی ډیره وستایله. اوس نو مارسی وویل: درونده شهنشاه ! د سرو سترګو هغه منحوس دیو همدلته ستا ترڅنګ په کوم ځای کی موجود دی ، هغه راپیدا کړئ او په خپلو لاسو یی ووژنئ ، بیا به د جنګ په ډګر کی حتمی بری ستا په برخه شي.»

د شهنشاه په تندی باندی کرښی را ښکاره شوی ،هغه به دسرو سترګو بد مخه دیو چیری لټوو. ډیر پریشانه شو او سمدلاسه یی مارسي ته وویل: « مقدسی راهبی ! مونږ به دسرو سترګو دغه منحوس دیو چیری و لټوو ؟مونږ ته په دی لړ کی څه لارښوونه وکړئ.

« نه درونده شهنشاه ! زما سترګی ددومره ژور نظر څخه معذوره دی... خو زه په ډاډمنه توګه ویلای شم چی دا شخص به همدلته ستا ترڅنګ کوم ځای موجود وی.»

مارسی دا ځل خپله خبره په داسی بڼه وکړه چی قسطنطین په ډیره ناکراری سره خپلی سترګی د غونډی په ګډون کی ګرځولی را ګرځولی. مارسي بیرته په خپله چوکۍ کیناسته. د غونډی ټول ګډون کونکی ګونګ صم په خپلو ځایو کی ناست و و. بطریق اعظم هم په خپله کرسۍ کی ځان تاوو را تاوو. خو کارډینل اسټډ د شونډو لاندی خندل. د رومی کلیسا نور پادریان هم وارخطا نه وو. خو د یونانی کلیسا راهبان داسی شوی وو لکه مار چی خوړلی وی. دشهنشاه خوب هم ډیر خطرناک و او تعبیر یی دهغی څخه زیات خطرناک ښکاریده. خو یو ناڅاپه قسطنطین دغونډی د پاته برخی دپیلیدو حکم وکړ.

دمارسی تعبیر شهنشاه ته ډیره ګټه ور ورسوله.او د قاسم په ټول فعالیت یی اوبه ور وشیندلی ځکه قاسم نه غوښتل ددواړو کلیساو تر منځه یووالی او اتحاد رامنځته شي. خو مارسی د قاسم د عزایمو څخه بی خبره وه. هغی تر اوسه پوری همدا یو فکر کاوه چی قاسم دهغی د اخستلو له پاره دلته راغلی دی. حقیقت دادی چی مارسی د خپل علم په مطابق د شهنشاه دخوب تعبیر کړی و اوپه هغی کی یی کومه بددیانتي نه وه کړی. دمارسی دخوب د تعبیر ګټه شهنشاه ته دا شوه چی تر اوسه پوری چی د یونانی کلیسا کوم پادریان ویریدلی وو هغوی ددواړو کلیساو تر منځه په اتحاد او یووالی باندی راضی شول کله چی شهنشاه ته دخپل خوب د تعبیر څخه ددغی ګټی داخستو احساس پیدا شو نو ویی ویل:....ډیر ښه شول ، هغه خو یو خوب و. خو دهغی د ویری څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټول پادریان په لړزه شول ، اوس هیله پیدا شوی ده چې د روم د کلیسا سره به ټول پادریان توافق وکړي .....شهنشاه د غونډې د پیلیدو حکم و کړ او بیا یې سپه سالار نورټاس ته مخ کړ او ورته یې وویل:

« نورټاسه ! دا وخت په خپلو منځو کې د جنګ جګړو له پاره مناسب نه دی. زه د یوه شهنشاه په څیر تاته حکم نه کوم خو د قسطنطنیې دیوه سپاهي په څیر تاته په دغه مقدس اتحاد کې د ګډون کولو بلنه درکوم»

نورټاس لا تر اوسه هم په خپله خبره کلک ولاړ و . خو اوس یې د شرابو نیشه را کمه شوې وه. په ډیره مودبانه توګه یې شهنشاه ته وویل: « درونده شهنشاه !نورټاس به په هر قیمت د مسلمانانو پر خلاف جنګیږي. او د خپلې وینې داخرۍ څاڅکي پورې به جنګیږي. که څه هم کلیسا ګانو ترمنځ یووالي راشي او یا رانه شي. زه د معظم شهنشاه په لښکر کې دیوه عسکر په څیر په جنګ کې ګډون کول دخپل ځان له پاره فخر او ویاړ ګڼم» سپه سالار دغسې ګول مول خبرې وکړې او نور بیرته خاموشه شو .

قاسم او مارسي یو بل ته د سترګو په کونجو کې کتل..... غونډه هم په پوره ځواک سره روانه وه. شهنشاه ، دسلطنت وزیران ، د ایا صوفیا بطریق ، کارډینل او بشپانو ټولو خپلې خپلې خبرې کولې .... په سالون کې هر ډول اوازونو انګازې کولې خو دقاسم او مارسي له پاره غونډه لا پخوا پای ته رسیدلې وه. په سالون کې ناست هر کس د سټیج په لور متوجه و . خو مارسی او قاسم یود بل په لور متوجه وو . معلومه نه ده چې څومره وخت به تیر شوی و .... د ایا صوفیا تر ټولو ستره تاریخي غونډه جاري وه ، قاسم خپله دنده له یاده ویستلې وه ، هغه راپاڅید او غوښتل یې چې دمارسي په لور ولاړ شي خو داسې یې نه شوای کولی ، اومارسی هم دداسې کولو جوګه نه وه.

غونډه روانه وه. ان تر دې چې د ایاصوفیا د شلو څخه څلور بطریقان او د سلو څخه دیارلس پادریان د روم دکلیسا برلاسئ منلو ته تیار شوي و . په دې ډله کې زوړ فادر بروس هم ورګډ شوی و . خو بطریق اعظم لا تر اوسه پورې کومه پریکړه نه وه کړې. اوبیا هغه وخت هم راغی چې شهنشاه د سولې دتړون د تیارولو حکم هم وکړ. چې په هغې کې د قسطنطنیې په کلیسا باندې د روم د کلیسا برلاسی منل شوی وه. اوشهنشاه په خپله په رومي کلیسا کې د یوناني کلیسا د مدغم کیدو اعلان کړی و . داسې معلومیده چې یو ډول اتحاد منځته راغلی و خو په سهي معنی ورته اتحاد نه ویل کیده. ځکه چې ګڼ شمیر پادریان په دې خبرو باندې سخت په غصه اوپه غضب وو .

د شهنشاه داعلان نه وروسته دکوم اړخ نه کوم راهب دبطریق اعظم ثاني ډیمونان د وژلو خبره رایاده کړه. دې خبرې قاسم سخت متوجه کړ او دلمړي ځل له پاره یې د غونډې په لور مخ واړاوو . په غونډې کې د ډیمونان د وژلو دخبرې د یادولو سره دا هم وویل شول چې لا تراوسه یې وژنکی نه دی نیول شوی. په داسې حال کې چې ددې خبرې څرګندثبوتونه تر لاسه شوي و چې په دې وژلو کې د روم د کلیسا دپادریانو لاس وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترون نه وروسته په قسطنطین باندی دا خبره ښه و نه لګیده. په دی خاطر یی د دربار حاضرینو ته سختی سپکی سپوری وویلی. خو په همدی وخت کی چی دډیمونان د قاتل د نه پیدا کیدو خبری کیدی هغه د اسرارو او رازونو ډک شاګال دغونډی ځای ته راننوت. خپله امصا یی په فرش ټکوله او مخته را روان وو. دهغه د امصا په ټکار د غونډی ټول ګډون کونکی دهغه لوری ته متوجه شول، قاسم چی کله شاګال وکوت نو سمدلاسه یی په زړه وخوړه. د قاسم شپږم حس د خطر زنګ احساساوو. د شاګال په کتلوسره قاسم په خپلی چوکۍ کی دورندوالی احساسوو. زړه یی غوښتل چی سمدلاسه ورپاڅی او د شاګال کار ورختم کړي اویا هم ددی ځایه و تښتی. خو شاګال د خپلی امصا په کوم سره د غونډۍ له منځه را ووت، که څه هم هغه یو بطریق و خو دهغه کړچار د مصر د پخوانیو جادوګرانو په څیر و. هغه دخلکو له منځه راووت او د شهنشاه مخی ته راغی او ودرید، سترګی یی په شهنشاه باندی ښښتی وی او دخپلو سرو سترګو له لاری یی شهنشاه ته په غور سره کتل.

په دی وخت کی یو ناڅاپه شهنشاه ته هغه د سرو سترګو دیو په فکر کی راغی. اوکله چی شهنشاه د شاګال شکل و صورت ته وکتل نو داسی ورته څرګنده شوه چی دا به په حقیقت کی همغه دیو وی چی تیره شپه یی په خوب کی کتلی و، شهنشاه ته د سستړمیری له اړخه ویل شوی دخوب تعبیر په یاد و. سمدلاسه یی د ټولی نړۍ دپروا کولو پرته دخپلی توری په لاستی باندی لاس کیښود، غوښتل یی مخته راشی او دغه د سرو سترګو دیو له منځه یوسی. هغه لا تر اوسه د راپورته کیدو اراده کوله چی شاګال په مخ یی مکروه خندا وکتله، ودرید. کله چی شاګال د شهنشاه په لور خپله ګوته راپورته کړه او خبری یی پیل کړی نو دهغه داواز په اوریدو سره قاسم داسی وبریښیده لکه دهغه د ستونی څخه چی په یوه وخت کی دوه انسانان خبری کوی. شاګال وویل:

« درونده شهنشاه! دخپلی توری څخه دی لاس لری کړه. اوس خو زه تاته په خپله لمن کی پناه درکونکی یم. او که نه زمونږ د اسلافو دغه تاریخی ښار به د نابودۍ سره مخ شي.

شهنشاه دشپی په خوب کی کتلی و چی هغه د سرو سترګو خاوند دیو به هغه ته په خپلی لمن کی دپناه ورکولو خبره کوی، او اوس شاګال هم شهنشاه ته په خپله لمن کی دپنا دورکولو خبره وکړه. شهنشاه فکر وکړ چی دا همغه شخص دی چی په وژلو سره به یی قسطنطین د تباهۍ نه خوندي شی او سوبه به یی په برخه شي. خو دشاګال په سترګو کی داسی ځواک و چی شهنشاه دخپله ځایه یو قدم هم وانه خست. شاګال ورته یو ځل بیا وویل :

« درونده شهنشاه! زه تاته دداسی یو خبر په اړه معلومات درکوم چی دهغی په اوریدو سره به ته ما بی اختیاره د قسطنطنیی خوندي پاته کونکی وګڼی »

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو د شهنشاه په ذهن کی همغه یوه خبره گرزیده او هغه دا چی یوازی دسرو سترگو خاوند شاگال همغه دیو د ی. شاگال خپله خبره جاری و ساتله او وییی ویل:

«درونده شهنشاه !ما دډیمونان بطریق قاتل پیدا کړی دی.»

د شاگال دخولی څخه ددی خبرو د راوتلو سره سم قاسم په خپله چوکۍ کی هک پک شو ، یوازی قاسم نه بلکه مارسی هم د ویری احساس وکړ. ځکه چی هغی هم دا گمان کاوه چی ډیمونان به قاسم وژلی وی. خو شهنشاه په ډیره حیرانتیا سره خپلی سترگی را وویستلی او تری وپی پوښتل:

» درونده بطریقه ! هغه کوم بدبخته قاتل دی چی ددواړو کلیساگانو اتحاد ته یی دزیان رسولو هڅی کړی دی. او داسس مذموم حرکت یی کړی دی ؟

دشهنشاه دخبری د تکمیل سره سم د بطریق سر و گرزید او د قاتل په لور یی ور واړاوه. اوس نو دهغی سری سترگی د قاسم په سترگو ورنښتی وی. ناڅاپه یی خپل ښی لاس پورته کړ اود قاسم په لور یی اشاره وکړه او شهنشاه ته یی وویل:

« دا دبطریق اعظم ثانی قاتل دی. چی همدا اوس ستا تر مخه ناست دی ، دهمدی توری د ډیمونان سر دهغه له تنی څخه جدا کړی دی.»

مارسی داسی وپوهیده چی دهغی دنیا چی یوازی دوه ورځی ترمخه روښانه شوی وه بیرته تیاره شوه. قاسم هم په خپل زړه کی د شهادت کلیمه و لوسته او ځای یی د مرگ سزا ته تیار کړ. په دی وخت کی یو ناڅاپه دقاسم د زړه څخه تږوله ویره ووتله او یو ډول ډاډ ورته پیدا شو. څه داسی ډاډ چی مسافر یی منزل ته درسیدو په وخت کی تر لاسه کوی. ټول سالون داسی وو لکه مار چی خوړلی وی. هغه بطریق اعظم چی قاسم یی خپل سلاکار ټاکلی و په لړزه کی راغلی و. شهنشاه هم قاسم ته په سختو سترگو کتل. په دی وخت شهنشاه د برق په څیر و گرزید. « دا شخص څوک دی ؟.... او له تاسره کوم ثبوت دی چی هغه به د ډیمونان قاتل وی ؟ «

« زما سره ثبوت شته....» شاگال وویل: شاگال په خپلو لاسو کی څه کاغذونه را واخستل او د شهنشاه مخی کی یی کیښوول. او وییی ویل: « درونده شهنشاه ! دغه دری لیکنی دی ، ددی څخه یو هغه جعلی لیک دی چی د ډیمونان د جسد څخه تر لاسه شوی دی. دا په نیلا رنگ شاهی لفافه کی پټ کړل شوی و. اوکوم الفاظ چی په کی لیکل شوی دی هغه ټول ستا تر مخه دي. دویم لیک د تریس دبشپ لیمارک له اړخه لیکل شوی دی او هغه هم جعلی دی چی دی ځوان بطریق اعظم ته ورکړی ، خو کله چی ماته معلومه شوه نو زما تندی و سوزید ځکه چی زه دتریس چرچ ته ډیر ځم راځم. ما هیڅکله هم دا وگړی هلته نه دی کتلی. او دریم لیک ما دهغه د کمری څخه په هغو کاغذونو کی تر لاسه کړی دی چی هغه همدا اوس پخپل لاس لیکلی وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دروندہ شهنشاه ! په دغو دری واړو لیکونو باندی یو نظر واچوئ نوکیدای شی تاسی ته هم معلومه شی چی دا دری واړه د یوه لاس لیکل شوی خطونه د ی. زه په ډاډمنه توګه ویلی شم چی دا شخص مسلمان دی او د سلطان محمد خان جاسوس دی.»

د حاضرینو دمخونو څخه رنګونه الوتی وو. بطریق اعظم د حیرانتیا په سمندر کی غوټې خوړی. اود شهنشاه مخ دغصی اوقهر څخه تک سور ګرزیدلی و. شهنشاه په ډیر لوړ اواز سره په کرکجنه توګه وویل: « جلاده ! ددی بداخلاقه سر پری کړه او زمونږ په پښو کی یی واچوه»

قاسم ددی حکم د اوریدو سره سم دخپله ځایه راپورته شو ، هغه په ظاهری توګه یو راهب ښکاریده ، نو په دی اساس هیڅ ډول وسله یی نه درلوده خو په زړه کی یی دا هوډ کړی و چی د شهید کیدو نه مخته به د خو عیسویانو روح دخپله ځانه مخته باسی. شهنشاه خو جلاد ته ورغږ کړ او حکم یی ورته صادر کړ خو هیڅ جلاد مخی ته را نه غی. ځکه چی د امقدس چرچ و اودلته هیڅ جلاد نه و موجود. یو ناڅاپه شهنشاه ته دخپلی بی عقلۍ احساس وشو اوسمدلاسه یی وویل:

«سپاهیانو !.... دغه مسلمان ونیسئ ، مونږ به دا د عامو خلکو تر منځه په سخته سزا باندی محکوم کړو.»

کله چی قاسم د شهنشاه دویم حکم واورید نو دجنګیدو اراده یی پریښوده. له ځانه سره یی وویل چی نیول و بندی کول یی په ګټه دی. ځکه هغه یو جاسوس دی او دزندانه د تیښتی لاری ورته معلومی دی. د ساتونکی ډلی کسان را مخته شول او دقاسم په لاسو اوپښو کی یی زنځیرونه ورواچول.

غونډه د لمر د پریوتو نه مخته پای ته ورسیده. او د قاسم د نیولو نه وروسته څه نور خلک هم په خلاص زړه دکلیساګانو په یووالی کی را ګډ شول. شهنشاه غوښتل شاګال ته انعامونه ورکړي خو شاګال د څه اخستلو څخه انکار وکړ. اولکه څنګه چی راغلی وو همغسی بیرته ستون شو او دایا صوفیا د سالون څخه ووت. غونډه پای ته رسیدلی وه او خلکو ددننیۍ پیښی اغیز هم له ځانه سر یو ځای یوړ ، خو په دی وخت کی دبطریق اعظم او نورتپارس حالت د کتلو وړ وو. ځکه دوی دواړه د قاسم په دام کی را نښتی وو. په دی خاطر یی خپل سرونه د شرم نه ښکته اچولی وو . د تپولو نه زیات دمارسی حالت و. هغی خو خپلی کمری په لور قدم اخست خو داسی معلومیده چی دهغه هر قدم یو یو من ګرزیدلی دی. هغه په خپل قسمت باندی حیرانه پاته وه ، هغه چی دایی د قاسم سره اوه کاله وروسته یوځای کړه خو دهغی سره یی دوه خبرو ته هم وخت ور نه کړ. مارسی په خپل ژوند کی ددی نه زیاته نه وه غمګینه شوی ،اوس نو هغی ته د قاسم د ژوند نه زیات نور څه مخکی نه و. هغی سر ښکته کړ او په ډیره درنه درنه توګه دخپلی کمری په لوری ولاړه.

******

(c) ketabton.com: The Digital Library

د روم قیصر

قاسم یې د نیولو وروسته د شاهی زندان د زمکې لاندې تیاره کوټه کې ور واچاوو. سلطان محمد خان ته د قاسم اخري لیک همدا ور رسیدلی و چې په کې یې لیکلي و چې ددواړو کلیساو تر منځ اتحاد مې سبوتاژ کړی دی. او دا چې سپه سالار نوټاس د رومي کلیسا په خلاف سخت قهریدلی دی. قاسم سلطان ته دا هم ښکلي وو چې (جان جستینانی) به ډیر ژر دفاسفورس ابنا ته را ورسیږي. ددې ترڅنګ په ښار کې د کلونو کلونو محاصرې په خاطر په ټنونو مواد راټول کړل شوي دي. سلطان دتیرو څو میاشتو راهیسې د قاسم دغه ډول لیکونه تر لاسه کول، چې په دې کې یې تر ټولو مهم لیک د ښار ددیوالونو او د «ګولډن هارن» په اړه وو. خو نن سلطان ته خبر ورغلی و چې قاسم یې د بطریق ډیمونان په وژلو باندې نیولی دی. او ډیر ژر به ورته شهنشاه دمرګ سزا ورکړي. سلطان په لوړ اواز .....مرحبا وویله اوقاسم بن هشام یې ډیر و ستایه. ترڅنګ یې دخپلو سالارانو سره دقاسم بن هشام په اړه خبرې اترې پیل کړې.

لا تر اوسه قاسم ته دمرګ سزا نه وه ورکړل شوې، پخپله شهنشاه خپل محل ته د راتلو وروسته دغه سزا ځنډولې وه هغه یې یوازې په یوې تیارې خونه کې ور غورځولی و. شهنشاه فکر کاوه چې هغه به دقاسم څخه د سلطان محمد د ځواکونو په اړه ډیر څه را وکاږي، په قسطنطنیه کې دقاسم هغه دوستان چې د قاسم سره یې اړیکې وو هم دخپلو کورو څخه پټو ځایو ته ولاړل. دا خبر په ډیره بیړه د رومیل کورته هم ورسید. او بریټا هم واوریدل چې د فادر ډیمونان قاتل چې یو مسلمان جاسوس و.....د ایاصوفیا څخه و نیول شو.

مارسی لا تر اوسه هم بې هوشه پرته وه. اوځان یې د بې وسه مرغۍ په څیر بند احساساوو. داسې مرغۍ چې په یوې اوسپنیزې پنجره کې بنده کړل شوې وي، هغه به ښکته پورته کیده او دقاسم د ازادیدو په اړه یې فکرونه کول خوهیڅ ممکن لاره یې مخې ته نه راتله. دا د مارسي حال و، اخوا «سونیا» چې قاسم به د لیونۍ پیغلې په نامه یادوله، د قاسم د نیولو وروسته په خپله کوچنۍ کوټه کې بې سده پرته وه. هغې ته د قاسم د مسلمان په څیر ډاګیزه کیدل هم یو شوک وو. که څه هم هغه ډیره مذهبي پیغله نه وه خوبیا هم په دې ویریده او فکر یې کاوه چې، ښه نو، یومسلمان جاسوس د یوې عیسوی خادمې سره ولې دومره مخلص و. ورځې په چټکۍ سره تیریدې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په «اورنه» کی د سلطان قصر دخلکو دګڼې ګونې څخه خوزیده ، نن سلطان محمد دخپلی بحری بیړی د کتلو له پاره د «بحر اسود» په لور ور روان وو. دهغه تر ټولو غوره سالار احمدکدک پاشا ، او محمود پاشا هم دهغه سره یو ځای تلل. دسلطان دتلو سپرلۍ تیاره وه چی په همدی وخت کی دسلطان یو قاصد ورته رامخته شو. قاصد ورته پیغام ورکړ چی د رومیلی کلا تیاره شوی ده ، یوازی یوه میاشت معمولی کار ته اړتیا لري. اوډیر ژر به دکلا برجونه د توپونو د نصبولو له پاره تیار کړل شي

دسلطان له پاره دا تر ټولو ښه خبرو. د بله اړخه دهغه بحری بیړه هم د تیارۍ په حال کی وه. ستر ستر بحری جهازونه تیارکړل شوی و و او نن سلطان دهمدی جهازونو دمعاینه کولو له پاره دتوری بحیری په لور ور روان وو. سلطان لکه د نورو پادشاهانو په څیر د بګیو په کتارونو کی د تګ عادی نه و. دهغه سپرلۍ یوازی یو عربی نسله « ابلخ» اسپ و ، سلطان دخپلو ملګرو سره دلمر د راختلو سره سم هغه لوری ته وخوزید ، دا دعثمانی سلطنت لمړنی سلطان و چی په طبیعت کی یی د فنون لطیفه سره محبت او دلچسپی وه. « محمودپاشا» هم یو شاعر و. نوکله به چی هغه د سلطان سره یو ځای کومی لوری ته ورته نوپه ټوله لاره به یی زعفرانو په څیر محفل جوړ کړی و. سلطان محمد خان ته په زرګونو فارسی اشعار په یاد وو. هغه په فارسی او ترکی دواړو ژبو باندی ډیر ښه شعرونه ویل ، په دی اساس تر توری بحیری پوری دغه اوږود سفر په ټوکو ټکالو اوشاعرۍ کی په خندا اوخوشالۍ تر سره شو. سلطان محمد دبحری فوځ څنګ ته راغی ، دا یو ستر او پراخه ساحل وو ، دسلطان بحری بیړۍ په ازادو اوبو کی ولاړی وی او هری لوری ته یی د زانګو په څیر موجونه خوړل. ګڼ شمیر سپاهیانو هلته تګ راتګ کاوه ، یوه ملاح چی کله سلطانی ډله وکتله نو سمدلاسه یی منډه کړه او امیر البحر ته یی ځان خبر ورکړ ، په دی وخت کی امیر البحر « بلوط اغلن» د یوه بحری جهاز په چت ولاړو او د سمندر په لور یی دخپلو ځواکونو ننداره کوله. کله چی امیر البحر ته څرګنده شوه چی سلطان دخپلو دوو سوو کسانو سره یو ځای دلته رارسیدلی دی نو ډیر وارخطا شو او دلیونو په څیر یی لاندی را و دانګل ، کله چی هغه ساحل ته را ورسید نو ویی کتل چی سلطان د یوه زوړ ملاح سره په خبرو بوخت دی. هغه وکتل چی ګڼ شمیر سپاهیانو اوملاحانو د سلطان دروند استقبال کړی دی ، امیرالبحر هم دسلطان خواته راغی ، هغه ته یی په ډیر ادب سره سلام وکړ او هلته توری بحیری ته یی دهغه د راتګ له پاره ښه راغلاست ووایه.

زوړ کپتان «عباس» هم دسلطان سره یوځای روان و. د ساحل هوا د سلطان توره لونګۍ په هوا کی الوزوله. دغه زوړ ملاح د یونانی جهازونو پخوانی کیپتان (بارټا کوزین) وو چی د مسلمانیدو وروسته همدلته اورنه ته راغلی و. او بیا سلطان ورته همدلته په توره بحیره کی د دبحری فوځونو د تیارولو حکم ورکړی و. اصل مسؤلیت خو د امیرالبحر و خو زوړ عباس دهغه دمعاون په څیر دهغه سره یو ځای و. سلطان دخپلو معاوینینو او نورو ملګرو سره یو ځای د یوه ستر جهاز په چت ور وخوت ، دا د بحری بیړۍ بیرغ وړونکی جهاز و. دغه ډول بیرغ وړونکی جهازونه څلور و ، سلطان د جهاز د چت نه لمړۍ خپله بحری بیړه وکتله چی دهغوی په کتلو یی

(c) ketabton.com: The Digital Library

سینه دخوشحالۍ نه خلاصه شوه او د بحر دمستی هوا په لګیدو سره یې خوله دخندا نه وازه شوه ، په دی وخت کی یی دمحمود پاشا په لور مخ کړاو ورته یې وویل:

« محمود پاشا ! وینی یی ، د دانیال هوا زمونږ دبللو له پاره دلته را رسیدلی ده. د فاسفورس نیلا او به زمونږ د جهازونو د استقبال له پاره نا ارامه دي..... محمود پاشا ! نن درته یوه خاصه خبره کوم...»

ټول خلک دسلطان لوری ته متوجه شول. سلطان د جنوب غرب ساحل لوری ته چیری چی قسطنطین پادشاهی کوله مخ کړاو ویی ویل:

« محمود پاشا ! مونږ کوچنیان وو چی د قسطنطنیی په اړه به قصی اوریدلی اوبیا مو کله چی دروم د قیصر ، دقسطنطنیی دپادشاه د سازشونو په اړه خبری اوریدی نو زمونږ د زړونو څخه به یوازی یوه خبره را وتله چی کله چی زه سلطان شم نو د کفر دغه ستر مرکز قسطنطنیه به حتما داسلامی سلطنت یوه برخه ګرځوم.» سلطان ددی خبری سره سم دعربی ژبی یو شعر وو ایه چی په کی راغلی وو: ای دقسطنطنیی لوړو دیوالونو ! ته به د لیونیانو په لاره کی خنډ نه شی ،مونږ خو لیونیان یو اودخپل محبوب په عشق کی لیونیان.»

محمود پاشا د سلطانی ذوق ډیره ستاینه وکړه او په خند کی یی ورته وویل: درونده سلطانه ! ستا د احساساتو په کتلوسره ددی وړاند وینی له پاره د هیڅ ډول بصیرت اړتیا نه شته چی ووایو د قسطنطنیی ورځی شمیرل شوی دی او ډیر ژر به دا ښار قسطنطنیه نه بلکه « اسلام بول» وګرځی.

د سلطان د محمود پاشا د خولی څخه د قسطنطنیی نوی نوم واورید . او ډیر زیات یی خوښ شو، سلطان پریکړه وکړه چی هغه به د «رومیلی کلا» او د « اناضول کلا» په لور د خو جهازونو او کشتیو یوه ډله ور استوي. په همدی خاطر یی زوړ عباس د څلورو جهازونو د ډلی مشر وټاکه او هغه ته یی هدایت وکړ چی په ابنای فاسفورس کی ورننوځی او د همدی لاری د « ابنای مارمورا» څخه تیر شی . دڅلورو واړو جهازونو سره یی لس لس کشتۍ هم وتړلی. سلطان زوړ عباس ته هدایت وکړ چی هغه دی دده ترمخه ددی مبارک جهاد دلمړني ډلګی په خیر حرکت وکړي. همغه و چی د زوړ عباس اودهغه د ملګرو دجهازونو دتللو له پاره وخت و ټاکل شو او سلطان بیرته خپل تمځای ته چی هملته د بحیری په غاړه ورته جوړ کړل شوی و راستون شو. نن شپه دسلطان او د بحری بیړۍ د عسکرو له پاره د رڼا ګانو شپه وه ، سلطان تلونکی ډلی ته د جشن د جوړولو لار ښوونه وکړه ، ترکی عسکرو نوی کالی واغوستل ، مشالونه یی روښانه کړل ، او ځای ځای یی په رڼاو ښایسته کړ ، یو شمیر سپاهیانو د جنګ ډول راو خست او په هغی یی خپل وخت خوشحاله تیراوو ، د توری دوهلو مقابلی ، غیږی او کبډی ....د ا ټولی مقابلی روانی وی سلطان ددوی د میلمستیا په خاطر بی شمیره میږی او ګډی حلالی کړی

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه یې په مکمله توګه وریتې کړې. دخوراک ښناک وروسته سلطان په ټولو باندې انعامات وویشل او په دې توګه د عثمانی سلطنت د بحریې لمړنۍ ډلې د خپلو تللو جشن و لمانځه.

بله ورځ سهار دلمر خاته سره سم د عباس جهازونو د توری بحیری ساحل پریښود ، زوړ عباس د خپل جهاز په چت باندی ولاړ و ،په ټولو جهازونو د عثمانی سلطنت بیرغونه رپانده وو. سلطان ، امیرالبحر ، محمود پاشا ، احمد کدک پاشا او اغا حسن ټول ساحل کی ولاړ وو او د عباس بیړۍ ته یې دخدای پامانۍ په خاطر لاسونه خوځول. د ساحل ټول کارکونکي ، ، ټول سپاهیان او ملاحان دخدای پامانۍ په وخت کی حاضر وو. او په دې توګه د توری بحیری لکونو کالو ساحل د ۱۴۵۲ کال په سهار کی د «الله اکبر» په نارو کی را و نغښت. دهغه زاړه په رګونو کی یو ځل بیا وینه را څوانه شوه، په تن کی یې جوش او خروش ډیرښت و مونده او یواځې په څوارلس ورځو کی یې توره بحیره ووهله اوخپل جهازونه یې د فاسفورس د ابنا غاړو ته ورسول.

مصلح الدین اغا د خپلی جوړې شوی کلا په یوه برج باندی ولاړ و او په ابنای فاسفورس کی را ننوتونکی جهازونه یې څارل ، هغه ته دا جهازونه د لرې څخه ډیر کوچني کوچني تر سترګو کیدل ، کله چې دا جهازونه د توری بحیری څخه ووتل او په ابنای فاسفورس کی ور داخل شول نو مصلح الدین داسی وانګیرله چې شونی ده چې دا جهازونه به د قسطنطنیې ته دشمالی اروپا څخه کومکونه راوړی. دمصلح الدین اغا عصابو ځواب ورکاوه. ځکه دا جهازونه اوس د رومیلی دکلا تر څنګ نه تیریدل. مصلح الدین اغا سمدلاسه خپل عسکر سره راټول کړل اوهدایت یې ورته وکړ چې د کلا دروازې بندی کړی. په دې وخت کی مصلح الدین اغا د برج په سر ولاړ و و او ددې جهازونو د راتلو انتظار یې کاوه ، خو کله چې مصلح الدین اغا په جهازونو باندی د عثمانی سلطنت بیرغونه وکتل نود تکبیر په ویلو یې دکلا ټول دیوالونه په لړزه شول ، سمدلاسه یې دکلا ټولې دروازې پرانستې اوخپلو سپاهیانو ته یې حکم وکړ چې مخته ورشي او دعثمانی بحری بیړۍ دغی دلی ته ښه راغلاست ووایي.

دعباس جهاز رومیلی ته د رارسیدو سره سم هملته لنګر واچاوو. مصلح الدین اغا د زاړه کپتان عباس ډیره ښه استقبال وکړ، عباس ورته وویل چې سلطان د بانای فاسفورس د کلابندۍ کولو حکم کړی دی، په حقیقت کی دا زمونږ له اړخه د جنګ پیلامه ده، اوس زمونږ سره څلور ستر جهازونه او څلویښت کوچنۍ کشتۍ د یوی بیړۍ په خیر موجود دی او په ځانته ځان دابنای فاسفور محافظ او ساتونکی یو.

د عثمانی سلطنت بحری ځواکونو دغی ډلې د ابنایې فاسفورس په تر ټولو لویې برخې چې د توری بحیری خوله وه خپله حکمرانی جوړه کړه. په پیل کی څو عیسوی جهازونو دې لورې ته مخه کړی وه خو د عباس بهادرو سپاهیانو هغوی ابنا کی داخلیدو ته نه و پرې ایښې. او داور په اورولو سره یې هغوی بیرته په شا کړی وو. بیا د ګولډن هارن څو کشتۍ هم دې لورې ته راغلی وی خو دعباس شاهین صفته عسکرو هغوی ونیولې او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه کشتۍ يې ضبط کړې. اوس نو عثماني فوځونه په ابنا کې په پوره میړانه ګرزیدل. دغه ابنا چې ددوو سمندرونو د يوځای کیدو ځای او دکشتيو د تلو را تلو لاره وه اوس د جنوب له اړخه د نیمايي څخه زياته د مسلمانانو په ولکه کې راغلې وه. خو د شمال له لوری په ابنا کې داخلیدونکې د دانيال دره تر اوسه پوری پرانستې وه. او دهمدې درې له لارې به د روم د بحيری عیسوی جهازونو په اسانۍ سره قسطنطنيې ته مال او وسايل ور رسول. وینس، اسپين، جينوا، او د روم له اړخه ټول کومکونه دهمدې دانيال ددرې څخه قسطنطنيې ته ور رسيدل.

کله چې د ابنایي فاسفورس د محاصرې خبر شهنشاه ته ورسيد نو دهغه اوسان وار خطا شول، سمدلاسه يې خپل خاص وزير را وباله او په غصه ناکه توګه يې ورڅخه وپوښتل:

خاص وزیره ! د عثماني سلطنت بحری بیړې زمونږ په ابنا کې په سرو سترګو ګرځی راګرځی، او جان حتیناني تر اوسه پوری نه دی رارسيدلی......ايا د جينوا د بحری بیړې د ملاحانو په متو کې د کشتيو د بوتلو زور نه شته ؟ دوی خو د ابنای فاسفورس د خوندي ساتلو له پاره راتولونکي وو. خو اوس د ابنا دا برخه د مسلمانانو په ولکه کې راغلې ده...که چيری په ګولډن هارن او د قسطنطنيې په ساحل باندی زمونږ خپل جهازونه موجود نه وای، نو تر اوسه پوری به د عثماني امپراطورۍ لمړۍ ډله زمونږ تر ديوالونو پوری را رسيدلې وه. خاص وزيره ! زه ډير انديښمن يم، ماته ووايه چې څه وکړو ؟

د شهنشاه دخبرو په اوریدو سره وزير را ټیټ شو او دخاص ادب وروسته يې وويل: « زمونږ قاصد خبر راوړی دی چې د جان حستيماني بحری جهازونه به په يو دوو ورځو کې ددانيا ددرې نه را ووځی او په ابنا کې به ور ننوځی. درونده شهنشاه ! ته انديښنه مه کوه د جان جستيماني بحری جهازونه چې زمونږ دبحری بیړې سره يو ځای شي نو مونږ به و توانيږو چې دعثماني سلطنت بحری ځواکونه د ابنا څخه وشړو.»

خو شهنشاه ډاډمن شوی نه و. هغه سمدلاسه سپه سالار نوټارس ته پيغام ولیږه چې د ښار د ټولو دروازو او ديوالونو مسؤليت دی نيغ په نيغه په خپله ولکه کې واخلي. ورځ يوه په بله پسې تیریده او د قسطنطين په زړه کې ویره زياتيده، هغه ته سمدلاسه خپل خوب په ياد راغی، او د سستر میری تعبير يې هم په ذهن کې انګازې کولې، هغه د کانفرنس په ورځ هغه دسرو سترګو خاوند ديو شاګال ښه پيژندلی و خو شاګال په ټولې غونډې کې داسې يو کار وکړ چې شهنشاه دهغه په مقابل کې هيڅ نه شو کولی. په دی توګه شاګال شهنشاه په خپله پناه کې اخستی و، يا په بل عبارت دشهنشاه خوب پوره شوی و. هغه ته سستر میري ويلي و چې هغه دی د سرو سترګو خاوند ديو بې له ځنډه ووژني خو شهنشاه داسې و نه کړای شول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسطنطين به نن سبا ډير پريشانه وو. دهغه خوب دسترګو څخه الوتی وو. هغه به هره ورځ په يوه نه يوه ځای کی د جنګ په کارونو کی اخته و. خو کله به چی ځانته شو نو شراب به يی څښل.

د جان جستيمانی بحريه چی د څو جهازونو او سلګونو کشتيو څخه جوړه شوی وه ديوه ستر فوځ سره يو ځای د ابنا په شمالی برخه کی را ننوتل. دبحريی په لمړي جهاز باندی د صليبيانو بيرغ رپيده. په جهازونو کی سپاره سپاهيان د جهازونو چتونو ته را وختل او دلری څخه يی دقسطنطنيی ننداره کوله ، قسطنطنيه دهغوی څخه يوازی دری ميله لری واټن کی پرته وه. دقسطنطنيی يوه برخه ګولډن هارن سره نښتی وه ، خو د ابنای فاسفورس بله يعنی جنوبی برخه دمسلمانانو په ولکه کی وه چی دقسطنطنيی څخه يی پنځه ميله واټن درلود. خو عثمانی کشتيو به کله کله ګشت کاوه او ان تر ديوالو پوری به يی ځآنونه را رسول. د جان جستيمانی جهازونه د ديوال تر څنګ تر ګولډن هارن پوری ورسيدل. د ګولډن هارن اوسپنيز زنځير يی خوشی کړ او ډيری کشتۍ او جهازونه دننه ور ننوتل. خو يو شمير نور وجهازونه د ګولډن هارن څخه بيرون د ابنا په ساحل کی لنګر ونه واچول. هغه ځای چی د جستيمانی کشتيو د لنګر اچولو له پاره ټاکلی و هغه په حقيقت کی د ماهی نيونکو ځای ځيګی و. هغوی به د ورځی ماهيان نيول اوبيا به يی خپلی کشتۍ هملته په ساحل کی پريښودی ، دماهی نيونکو کوچنيانو به هلته په هغی کی لوی کولی. کله چی کوچنيانو دا ستری ستر کشتۍ و کتلی نو وويريدل او دخپلو جونپړو په لور يی ورمنډی کړی.

ټآرمن چی د عيسوي بيړۍ ددی برخی قومندان و دخپل جهاز د چت څخه يی د ماهی نيونکو دغه کوچنی کلی کوت. ټارمن د جينوا يو ډير تجربه لورنکی سپاهی او سپه سالار و. په حقيقت کی هغه يو بحری قزاق وو خو جستيمانی د زيات رشوت په مقابل کی دلته ټاکلی و. دهغه د زوند څلويښت کاله دبحر په اويو کی تير شوی و. دهغه په مخ باندی دزخمونو د نښو څخه دا ډاګيزه کيده چی ټارمن څو جنګونه تر شا پری ايښی دی، هغه وخت چی هغه بحری قزاق و نو شهرت يی تر لری لری پوری خپور شوی و. څومره چی ټارمن په خپلی ميړانی او توری وهلو کی مشهور و نو دهغی نه زيات په وحشت او بربريت کی مشهور شوی و ، دهغه تر ټولو ستر بد عادت داو چی ډير زيات شراب به يی څښل او هره ورځ به يی يوه نوی ښايسته پيغله په خپله بستره باندی درلوده. ټارمن د ماهی نيونکو کلی وکوت. نوخپل جهازونه يی هملته لنګرګړل او پخپله يی د ساحل په غاړه خيمی ووهلی.

ددی نه اخوا په څلور ميله واټن کی مسلمانان پراته وو. او دمسلمانانو کشتۍ په د ورځی څو ځلی راتلی او د ماهی نيونکو تر کلی پوری به يی چکر واهه اوبيرته به ستنيدی. نن چی د ټارمن کشتيو دلته لنګر واچاوو. نو په ګشت باندی ماموری د مسلمانانو دوه کشتۍ په ډيره بيړه خپل سالارته د اطلاع ورکولو له پاره ورغلی. داګست مياشت وه. او د روميلی کلا په برجونو باندی د اربان په لاسو ستر توپونه نصب کړل شوی وو. کپتان عباس هملته په روميلی کلا کی موجود وو. کله چی خبر شو چی د جينوا جهازونه هغوی ته نژدی راغلی دی نو دهغوی د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پرمختګ د مخنیوي له پاره یې خپلو جهازونو ته دمخکې تلو حکم وکړ. ترڅنګ یې په کلا باندې د نصب توپونو خولې هم دشمال لورې ته راواړولې ، اوس نو دعباس په شریانو کې جوش او جذبه را پاریدلی وه. عباس خپلو ګشتيِ کشتیو ته حکم وکړچې دعیسویانو دجهازونو په تلو راتلو باندې کلکه څارنه وکړي.

د جستیمانی د استقبال له پاره شهنشاه په خپله تر ګولډن هارن پورې راغلی و ، دجستیمانی دکومک په کتلو سره په بندرګاه کې دموجودو عیسوي فوځیانو حوصلې غښتلې شوې او دخوشحالۍ څخه یې چغې وهل پیل کړل. خوپخپله شهنشاه دومره خوشحاله نه و. جستیمانی خو راغلی و خو دهغه جنګی کومک د شهنشاه دهیلو څخه ډیر کم و. خوبیا هم شهنشاه په ډیره ښه توګه د جینوا د فوځونو استقبال وکړ. اودهغوی دخوشحالیو له پاره یې په شاهی قصر کې د شپې جشن جوړ کړ.

دشپې تر ډیره وخته پورې په شاهی محل کې د شرابو جامونه کړنګیدل ، هلته د ځوانۍ اوکبابو له پاره هم خاص پروګرام جوړ شوی و. د جستیمانی د فوځ په کتلوسره شهنشاه دومره ویرې اخستی و چې په بله ورځ یې د ټولو هیوادونو په لور خپل ګړندی قاصدان و لیږل او د نور کومک غوښتنه یې تر ی وکړه. په دوی کې د اسپین د شمالی ولایت اراګون او فسطله نه علاوه دغربی اروپا نور هیوادونه هم شامل و. دهغه وخته راهیسې چې عثمانی بحریې ځواکونو د توری بحیرې لاره بنده کړې وه نو د شهنشاه اړیکې د شمالی اروپا سره پرې شوې و. په شمالی اروپا کې بلغاریه ، یوکرائن ، چیکوسلواکیه او د جرمنی ځینې سیمې شاملې وې. شهنشاه به ډیر دې فکر ځوراوه چې هسې نه چې قسطنطنیه یې دلاسو څخه ووځي.

هغه خپل ځان د قسطنطنیې د ډیرو بدقسمته شهنشاه ګانو څخه ګانه. هغه په دې ویره کې و چې د یولس سوو کالو راهیسې دهغه دپلرونو او نیکونو دغه جوړ کړل شوی نظام به پای ته ورسیږي. خو نه یې غوښتل قسطنطنیه له لاسه ورکړي.تر اخرې حده یې هڅه کوله د قسطنطنیې څخه دفاع وکړي هغه ته دخپلو نیکونو اوپلرونو تاریخ ډاګیزه و چې په تیرو اوه سوه کلونو کې یې مسلمانان قسطنطنیې ته نژدې هم نه و راپریښې..... شهنشاه د جشن په خوشحالیو کې لږ څه مصروف شو خو نن سبا یې زړه په هیڅ شی نه راټولیده. قسطنطین یوائې په یوه فکر کې ډوب و او هغه دا چې څه ډول به وتوانیږي دخپلو پلرونو جوړ کړل شوی دغه سلطنت دسلطان محمد خان د یرغل څخه خوندي وساتي. هغه د عثمانیانو دهوډ څخه ښه خبر و ، همدا ځوکاله مخته چې هغه د «موریا» په تخت باندې ناست و نو هغه د سلطان محمد خان د پلار سلطان مرادخان دلاسه دعثمانی تورو خوند څکلی و. هغه وخت چې قسطنطین د موریا حکمران و نو دخپلو ولکه شوو سیمو دخوندي ساتلو له پاره یې د « دکورت سیمه» کلابنده کړې وه اوبیا یې دهغه ځایه د ډاډ اخستو وروسته د « تهیس» په ښار چې د عثمانی سلطنت تر څنګ د عثمانیانو په ولکه کې و ناڅاپې حمله وکړه او هغه یې و نیوه. قسطنطین ته دا په یاد وو چې دپیښې د خبریدو سره سم سلطان مراد خان سمدلاسه د «موریا» په لور روان شوی و. خو په لاره کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د «کورتهې» مستحکمه کلا خنډ ګرزيدلی و. اوبيا هغه وخت قسطنطين ډير حيرانه شوی و چی عثماني توپونو په ګوليو ورولو پيل وکړ او دکورتهې دغه مستحکمه کلا يې دخاور سره خاوری کړه. دا د توپونو د استعمال لمړنۍ تجربه و چی عثمانی فوځونو تر سره کړی وه. هغه وخت قسطنطين ته په ټوله «موريا» کی دپناه او پټيدو ځای نه پيدا کيده په دی خاطر قسطنطين او دهغه ورور تهامس د سلطان مراد خان سره سوله وکړه ، په ځان يې باج کيښود او موريا يې هم د عثمانی سلطنت د باج ورکونکو رياستونو څخه وګرځوله. قسطنطين به دا هر څه ډول هير کړی وای. دا خو دهغه خپل برخليک و ، په داسی حال کی چی دهغه دنيکونو برخليک هم تری پټ نه و پاته.

بازينطينی سلطنت چی يو وخت په اروپا کی د «ډينوب د درياب» اوپه اسيا کی د «اناطوليه» او «شام» پوری غځيدلی و ، نن يوائی تر قسطنطنيی پوری را نغاړل شوی و. دا سلطنت د بازنطينيانو له پاره د زوال سبب و ګرزيد. شهنشاه په دی فکر کی و چی دهغه نيکونو پخپله مسلمانانو ته اجازه ورکړی وه چی په اروپا کی ميشت شي، همدا راز هغه ته دا هم څرګنده وه چی په ۱۳۳۸ کال، ددريم شهنشاه «اينډرو نيکس» د مړينی وروسته چی کله دهغه زوی «جان پليولوګس» کوچنی ماشوم پاته شو نو ملکی اينا» خپل ستر چانسلر کنټا کوزين د کوچني شهزاده جان پليولوګس له پاره ساتونکی او دهغه لارښوود ټاکلی و. خو د شهزاده دغه ساتونکی کنټا کوزين ډير زر په لالچ کی راغی او هڅه يې وکړه چی د قسطنطنيی تخت په خپله ولکه کی واخلی او شهزاده د مخی څخه لری کړی. د کنټا کوزين همدا خيانت ددی سبب شو چی مسلمانان اروپا ته راننوځی. کنټا کوزين د ساتونکی اولارښود ټاکل کيدو نه څو کاله وروسته يعنی په ۱۲۴۳ کال کی خپل ځان د شهنشاه په نامه اعلان کړ. په دی وخت کی کنټا کوزين په «نيکوتيکا» کی ميشت و. ملکی ته دا خبره د زغم وړ نه وه او د کنټاکوزين ددی کار مخالفت يې وکړ. پايلی يې دا شوی چی ددواړو ترمنځه نښتی پيل شوی ، دواړو د عثمانی فرمانروا د زوی «اورخان» څخه دمرستی غوښتنه وکړه. ددی نه مخته هم عثمانی فرمانروايانو د قسطنطنيی د تخت تر منځ د جنجال کونکو څخه د يوی نه يوی ډلی سره همکاري کوله ږ

کنټا کوزی د اورخان څخه شپږزره فوځيان وغوښتل او ددی په بدل کی يی خپله لور «تهيوډورا» هغه ته د ژوند د شريکی په څير وړاندی کړه. اورخان هم دا شرط و مانه. اوپه ۱۳۴۵ کی يی شپږزره فوځيان د کنټا کوزين د مرستی له پاره اروپا ته ور وليږل کنټا کوزين دهمدی سپاهيانو په مرسته قسطنطنيه، چی دا وخت دملکی په لاسو کی وه ، کلابنده کړه. ملکه مجبوره شوه سوله وکړی اوسوله هم په دی حيرانونکی خبره وشوه چی کنټا کوزين اوښځه يی اوهمدا راز ملکه اينا او شهزاده جان پليولوګس ....څلور واړه به په يوه وخت دتخت خاوندان اوسي ، همغه و چی دڅلورو واړو د تخت د کيناستو رسم ادا کړل شو. ددی اتحاد د نور ټينګښت له پاره کنټا کوزين خپله کوچنۍ لور شهزاده جان پليولوګس ته واده کړه. په همدی وخت کی اورخان هم د شهزادګۍ تهيوډورا سره واده وکړ. اورخان خپلی نوی ناوی ته په خپل پلرنی مذهب د پاته کيدو اجازه ورکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دا اتحاد تر ډېره پورې پاته نه شو ځکه کنتاکوزین یو ځل بیا د تخت او اقتدار دنیولو له پاره لیونتوب پیل کړ او دعثماني فوځ ځخه یي مرسته وغوښتله . په ۱۳۵۳ کال یي دحکومت ټولي چارې په خپلو لاسو کی واخستی تر دی وخته پورې شهزاده لوکس هم ځوان شوی و ، شهزاده د کنتا کوزین سره مخالفت وکړ او په دی توګه کورنۍ شخړې پیل شوی. په دی وخت کی عثمانی سلطان اورخان دکنتا کوزین د مرستی له پاره شل زره عسکر را واستول ، ددی فوځ له پاره یي خپل زوی سلمان سپه سالار ټاکلی و . کنتاکوزین د اورخان له پاره داځل په اروپایي ساحل کی خپله یوه کلا د معاوضی په توګه وړاندی کړه ، دا همغه ورځ ده چی په اروپا کی دمسلمانانو د ولکی او پښی ایښودو له پاره لمړۍ ورځ ګڼل کیدای شي. کنتا کوزین د عثماني فوځونو په مرسته خپل زوم پلیو لوکس ته ماتی ورکړه او د قسطنطنیي په تخت یي ولکه وکړه . سلیمان پاشا د ترون له مخی د اروپایي ساحل یوه کلا د «زنپ» په نامه په خپله ولکه کی راوړه او هلته یي د عثمانی سلطنت فوځونه میشت کړل. ددی کار ځخه ځو ورځی وروسته په تهریس کی سخته زلزله راغله . او دډیرو ښارونو دیوالونه را پریوتل. په دی کی د «ګیلی پولی» دکلا دیوالونه هم شامل و . دا کلا د دانیال د دری په غربی ساحل کی تر ټولو ستره او مستحکمه کلا ګڼل کیده . دا کلا د زنپ دکلا ځخه په ډیر لږ واټن کی پرته وه ، سلیمان پاشا هغه یو غیبي تائید وګاڼه او سمدلاسه یي په دی کلا هم ولکه وکړه. دکلا یونانی عسکرو دا فکر وکړ چی د خدای تقدیر به همداسی وی په دی خاطر یي د عثمانی فوځونو تر مخه کومه ستونزه پیدا نه کړه.

د ګیلی پولی د سوبی وروسته د ترکانو په تاریخ کی یوه نوی دروازه پرانستل شوه ، ددی پیښو وروسته دکنتاکوزین په خلاف په قسطنطنیه کی سخته کرکه راپیدا شوه، اودی کرکی د بغاوت او انقلاب بڼه خپله کړه . هر وګړی به په کنتاکوزین باندی د غداری ټاپه لګوله اوهمغه یي اروپا ته دترکانو په راوستلو باندی تورن کړ. دعوامو دغه تحریکاتو کنتاکوزین مجبور کړ چی دتخت اوتاجه لاس په سر شي اودخپل ژوند پاته دیرش کاله په یوی خانقاه کی په عبادت تیری کړي ، په دی وخت کی کنتاکوزین دخپلی دوری یو تاریخ ولیکه . اودا همغه کتاب و چی قسطنطین په ډیره ښه توګه لوستی و . کله چی جان پلیولوکس په تخت کیناست نوهغه مجبور شو دمسلمانانو سره سوله وکړی او په اروپایي دغو کلاګانو باندی د اورخان ولکه په رسمیت و پیژنی. په دی توګه بازنطینی سلطنت په یوه ډول د مسلمانانو باج ورکونکی وګرزید. تر څه مودی پورې د قسطنطنیی شهنشاه مسلمانانو ته په پټه خوله باج ورکاوه خو وروسته ورته دا کار د زغم وړ نه ښکاریده. هماغه و چی په ۱۳۶۹ کال شهنشاه په خپله روم ته ولاړ اود پوپ په خدمت کی حاضر شو او دهغه ځخه یي د مسلمانانو پر خلاف د اروپایي حکومتونو کومک وغوښت. هغه د پوپ د ملاتړ د تر لاسه کولو له پاره داسی دذلت اوسپکاوی نه ډکه لاره خپله کړه او خپل ځآن یي د یونانی کلیسا د ټولو هغو عقیدو ځخه منحرف و ښود چی د رومی کلیسا سره یي ټکر درلود. په دی توګه هغه په مذهبی معاملاتو کی دروم دکلیسا علویت و مانه. خو ددی ټولو هڅو سره سره بیا هم هغه خپل مقصد ته و نه رسید. ځکه مسیحی حکومتونو د عثمانی ترکانو په خلاف د جنګ کولو ځخه ډډه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هماغه و چې شهنشاه ناکامه اونامراده بيرته قسطنطنيې ته راستون شو ، دبيرته راستنيدو په وخت کې ، کله چې هغه د وينس ځخه راتيريده نو د «ديان» يو شمير خلکو ، چې روم ته د تللو په وخت کې يې ورته قرض ورکړی و هغه ونيوه . دهغه سره دومره پيسې هم نه وې چې پور کونکو ته يې ورکړي . دهغه مشر زوی ايډرونيکس چې دخپل ځان نه وروسته يې وليعهد ټاکلی و د حکومت او واکمنۍ ځخه دخوند د اخستو وروسته يې د خپل پلار د راخوشې کولو هيله هم ځرګنده نه کړه . او نه يې دخپل پلار د پور د ورکولو هڅه وکړه . خو دهغه کشر زوی مينوئيل خپله شتمنی وپلورله اودخپل پلار پور اخستونکو ته يې دهغوی پورونه ورکړل اوشهنشاه يې ازاد کړ ، قسطنطنيې ته د را رسيدو سره هغه خپل مشر زوی اينډرونيکس د تخت ځخه وشړه . اودهغه په ځای يې مينوئيل خپل وليعهد و ټاکه.

اينډرونيکس هم يو زوی درلود چې دخپل پلار په حق تلفۍ باندې سخت خواشينې شوی و . هغه په يوه ډول د سلطان مراد خان زوی « شهزاده صادو جي » دې خبرې ته تيار کړ چې دواړه به يو ځای شهنشاه او « مرادخان » دتختونو ځخه کيباسي اودهغوي په ځای به پخپله حکمرانان ګرځيږی. په دې وخت کې مراد خان په کوچنۍ اسيا کې و او صادوجي په اروپا کې د ترکی فوځونو سالار و . هغه د مرادخان په غيرحاضرۍ کې بغاوت اعلان کړ ، دبله اړخه د اينډرونيکس زوی هم د بازنطينی ځوانانو د يوې ډلې سره يو ځای دخپل نيکه شهنشاه په خلاف د جنګ له پاره ځانونه تيارول . ددې شهزادګانو ګډ بغاوت حالات ډير کړکيچن کړي وو . مرادخان ددې خبر داوريدو سره سم اروپا ته راورسيد ، شهنشاه هم دخپل لمسي د جرم ځخه د برائت اعلان وکړ او ددې فتنې د له منځه وړلو له پاره يې ځان تيار کړ . هغه د مراد خان دا وړانديز هم ومانه چې د نيولو وروسته به ددواړو شهزادګانو ځخه سترګې ويستل کيږی. د صادو جي فوځ چې کله د خپل پادشاه مراد خان دخولې ځخه دبښنې خبره واوريده نو سمدلاسه يې خپل سپه سالار پريښود. صادو جي ، داينډرونيکس زوی او نور ځوان بازنطينی امراء ټول ونيول شول ، مرادخان تر ټولو اول دخپل زوی شهزاده صادو جي په سترګو کې ويلې شوی سيسه ور واچوله او ړوند يې کړ. اوبيا يې دهغه د وژلو حکم وکړ. دبازنطين امراء هم د « مارتيزا » په درياب کې غرق کړل شول ، خو د اينډرونيکس زوی يې د شهنشاه مخې ته ور وست ، شهنشاه هم د ژمنې مطابق دخپل لمسي په سترګو کې ويلې کړې ګرمه سيسه ور واچوله خو ددې سره هم دهغه د سترګو ليد د ضايع کيدو ځخه خوندي پاته شو .

نن قسطنطين دخپلو پلرونو تاريخ را سپړودی و اودهغوی په کمښتونو باندې يې ژړا کوله. هغه ته دا هم ډاګيزه وه چې د عثمانی سلطان «بايزيد يلدرم» په وخت کې هم شهنشاه ته ګوابن شوی و چې هغه به دهغه مشر زوی اينډرونيکس د توری په زور په تخت کينوی. په دې خاطر پليولوګس د يوه نوي تړون له پاره ځان تيار کړ اوهمدی تړون د بازنطينی سلطنت هغه پاته وقار اوعزت هم دخاورو سره خاوری کړ . جان پليولوګس اودهغه کشر زوی مينوئيل چې په سلطنت کې دخپل پلار سره شريک و ، ژمنه وکړه چې ديرش زره طلايي سکې به هر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کال دخراج په توګه ادا کوي او د شهنشاه له لوری به ددولس زره کسیز فوځ یوه ډله تل دبایزید په خدمت کې حاضره وي، په کوچنۍ اسیا کې د بازینطینی سلطنت په مقبوضاتو کې یوازې یوه کلا د « فلاډلفیا» په نامه پاته شوی وه. خو ددې ترون په وخت کې هغه هم بایزید په خپل نامه ولیکله. خو ددی کلا یونانی افسرانو د شهنشاه دحکم سره سره بیا هم دکلا دخالی کولو څخه ډډه وکړه. همغه و چې د بازنطینی سلطنت د سخت زوال وخت هم راورسید ، ځکه یونانی فوځیانو په خپله په فلادلفیا باندی یرغل ورووست ، هغه یې فتحه کړه او بایزید ته یې ورحواله کړه. همدی کار دقسطنطنیې د پای نښې نښانې ښوولې.

د جان بلیولوګس د مړینې وروسته دهغه کشر زوی مینوئیل په تخت کیناست. اوهغه د شهنشاه له اړخه دبایزید په دربار کې دحاضریدو پابند ګرزیدلی و. په دی توګه هغه تر څارنې لاندی و ، دپلار د وفات نه وروسته هغه د سلطاني دربار څخه و تښتید او قسطنطنیې ته ورسید او په تخت کیناست ، بایزید ته دهغه دا حرکت د زغم وړ ښکاره نه شو. هماغه و چې سمدلاسه یې قسطنطنیه کلابنده کړه ، نژدی اوه میاشتی دا کلابندي روانه وه اوبیا هغه د لسو کالو له پاره یو ژمن لیک لاسلیک کړ او کلابندی یې پای ته ورسوله. ددی کلابندۍ د سولې شرایط هم ډیر سخت وو. د خراج رقم یې د یرش زره طلایی کراون و ټاکل ، په قسطنطنیه کې یې دمسلمانانو له پاره د یوه شرعی عدالت د جوړولو کار ترسره کړ ، بایزید ددی کار له پاره یوترک قاضی و ټاکه او شرق د کلیسا په دی مرکز یعنی قسطنطنیه کې یو ډیر ستر او علیشان جومات جوړ کړ چې د منارو څخه به یې هر وخت د توحید اعلان کیده .(ګبن څلورم ټوک ، ۳۹۲مخ)

د ترون له مخې مینوئیل اوه سوه کورونه مسلمانانو ته ورکړل ، د «غلطی» نیمایی برخه یې بایزید ته ورکړه چې هغه په کې شپږ زره عثماني فوځونه ځای په ځای کړل ، دښار نه بیرون د انګورو باغونه اوفصلونه وو ، ددی پیدا وارو عشر هم عثمانی خزانی ته ورکول کیده،دهمغه وخته راهیسی عثمانیانو قسطنطنیې ته د «اسلام بول» نوم ورکړی و.

د قسطنطین شهنشاه دخپلو دوو ورونو وروسته د ددی هیواد شهنشاه ګرزیدلی و ، دقسطنطین نه مخته جان پلیولوګس نومی شهنشاه تیر شوی و اودهمدی دویم پلیو لوګس د مړینې وروسته دا قسطنطین د دولسم شهنشاه په څیر په دی هیواد واکمن شوی و ، که څه هم قسطنطین دخپلو اسلافو پرخلاف ډیر د میړانی ، بهادرۍ او جنګی تجربو خاوند ګڼل کیده او غوښتل یې ددواړو کلیساګانو تر منځ اتحاد او یووالی راوړی خو دهغه دا ټولې هڅی هسی خوشی تللی. هغه په دی هم پوهیده چې د سلطان محمد مقابله نه شي کولی خو بیا یې هم هوډ کړی چې دخپلې وینې د اخری څاڅکی پوری به د قسطنطین څخه دفاع وکړي.

د جان جستیماني د جشن څخه د خلاصیدو سمدستی شهنشاه دښار د دیوالونو دکتلو له پاره ولاړ او دديوالونو د خرابو شوو برخو د سمدستی جوړښت له پاره یې خلک په کار واچول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که څه هم روم یو ځانګړی ښار و خو مسلمانانو به د پخوانیو اړیکو په اساس د قسطنطنیې شهنشاه ته د روم قیصر ویلی. ددې قیصرانو دغه سلطنت په شوارلسمه پیړۍ کې جوړ شوی و، داسې وخت هم راغلی چې د روم دقیصر واکمنی دشرق او غرب تر لرې لرې ځایو پورې خپره وه. د قسطنطین شهنشاه هم دروم قیصر و .... کیدی شي چې د روم اخرې قیصر به و.

که څه هم قیصر د کلیسا ګانو تر منځ اتحاد راوست خو هغه ډیر ناکامه اتحاد و. درومي او یوناني کلیساګانو تر منځ دومره اختلافات و چې هغه په داسې معمولي اتحادونو له منځه نو شو تللای. دغونډې په ورځ ددواړو کلیساګانو پادریانو په خپلو منځو کې خپرې لګولې وې، سپه سالار نوټاس خو تر دې ځایه ویل چې د کارډینال د خولې په ځای راته د ترکانو لونګۍ او عمامې ښه ښکاري. د غونډې په ورځ پخپله د یوناني کلیسا مذهبي مشران په دوو ډلو باندې ویشل شوي و، یوه ډله یې د شهنشاه خواخوږې و چې د کلیسا ګانو تر منځ یې یووالي غوښت. او هیله یې درلوده چې پوپ ورته مرسته ورکړي. خو بله ډله هغه خلک وو چې په دغسې نازکو حالاتو کې یې هم نه غوښتل چې دکلیساګانو تر منځه اتحاد اویووالي راشي. دا دویمه ډله د لمړۍ ډلې څخه ستره وه په دې اساس ددې ډلې ګرجا ګانو شهنشاه ته خپلې مالي بسپنې و درولې. او ددوی د ډلې څخه چې کومو خلکو غوښتل په جنګ کې ګډون وکړي هغه هم په ډیر لږ شمیر کې یواځې ددیوالونو دخوندي ساتلو له پاره حاضر شول، قسطنطینه د ډیرګڼ شمیر خلکو میشت ځای و خو دمتعصبې یوناني کلیسا له اړخه ورته یواځې شپږزره عسکر، هغه هم په ډیره ناخوالې توګه تیار کړل شوی و. سپه سالار نوټاس هم په همدې ډول خلکو کې ورګډ و. قیصر کتل چې قسطنطنیه یې دلاسو څخه وځي. خو حوصله او همت یې له لاسه نه ورکاوه.

هغه ته ډیر ژر یو ښه خبر تر لاسه شو اوهغه دا چې د سپین او ایټالیا ځواکونه د قسطنطنیې څخه ددفاع له پاره را روان دي. اوبیا چې کومه ورځ د «کټالونیا» او «اراګن» فوځي ډلې دګولډن هارن سره را یوځای شوې نو دروم قیصر ته یې نوې همت ورکړ. دهغه په وجود کې وینه و چلیده او دسلطان محمد خان په خلاف یې د جنګ له پاره پلانونه جوړول پیل کړل. دشرق او غرب عیسوي ځوانان په پوره شوق او ذوق سره د قسطنطنیې د دفاع له پاره په دې ښار کې سره راټول شول خو عیسوي حکومتونو اوپه ځانګړې توګه فرانسې، جرمني، هنګرې او پولینډ د قیصر سره هیڅ ډول کومک ته زړه ښه نه کړ. نه یوازې کومک یې ونه کړ بلکه دداسې بې حسۍ او بې پرواهۍ ځرګندونه یې وکړه چې د مسیحیت تاریخ ورته حیران پاته دی. په حقیقت کې په تیرو څلورو پیړیو کې مسلمانانو د عیسویانو داسې ستر او ځواکمن اتحادونه مات کړي او د جنګ په میدان کې یې ځغلولي و چې اوس دغو اروپایي هیوادونو دمسلمانانو په مقابل کې د بل اتحاد دکولو جرئت له لاسه ورکړی و. د تیرو پنځه شپیتو کالو راهیسې عیسوي اروپایانو داروپا څخه د مسلمانانو د ویستلو له پاره څلور ځلې مذهبي اتحاد کړی و، ،(کسووه ۱۳۸۹، هائکولس ۱۳۹۲، وارنه ۱۴۴۴، او بیا کسووه ۱۴۴۸) خو په دې ټولو اتحادونو کې هغوی ملا ماتونکې ماتې خوړلې وه، هغوی به هر ځل اتحاد وکړ او د ستر لښکر سره به راغلل خو بیرته به د سختې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتې او شکست څخه په تیښته و تښتیدل. په دې اساس اوس نو دغه اروپایي حکومتونه د بل کوم اتحاد له پاره تیار نه و. قیصر د کلیساګانو تر منځ اتحاد هم وکوت خوبیا هم هغه د تیرو وختو په څیر د یوه صلیبي اتحاد په راوستلو کې بریالی نه شو.

وخت په بیړه بیړه تیریده. د **۱۴۵۲** کال د اپریل دمیاشتې **۲۴** مه ورځ وه. رومیلي کلا د **۱۴۵۲** کال د اګست په **۲۸** مه مکمله شوې وه. کله چې د شهنشاه جاسوسانو هغه ته د رومیلي کلا د تکمیلیدو خبر ورکړ نو هغه د مسلمانانو معمارانو دغه ډول ګړندي کار حیران کړی و. اوس نو جنګ پیل شوی و. د «ټارمن » جنګي جهازونه دفاسفورس د ابنا په شمالي برخې کې او عثماني بحري ځواکونه په جنوبي برخو کې ګرزیدل. کله کله به یې یو دبله سره مخامخ ټکر هم کاوه. په یوه بل به یې غشي ورول ، په توپونو به یې یو بل ویشتل. پخپل ټارمن حملته دماهي نیونکو په کلي کې پروت و ، دغه ماهي نیونکي چې پخپله هم یوناني عیسویان و دخپلو لښکرو په خدمت کې یې یوه لحظه هم نه ضایع کوله. «باقو» خو به ټوله ورځ حملته د فوځونو په قومنداني کې پروت و و. دهغه اوږده اوږده ویښتان به تل دهغه په تندي باندي راځړیدلي وو. هغه په پښه ګوډ و خو د رومي سپاهیانو له پاره به یې د ښه شرابو دراپیداکولو دنده تر سره کوله. هغه دټارمن سره هم نږدي دوست ګرزیدلی و و.

دوه میاشتې په همدې توګه تیرې شوې ، کله چې یخنی پیل شوه نو د ټارمن په فوځي کړچار کې کمښت راغی ، دا غرنۍ سیمه وه او دبلقان تیزې هوا به د رومي عسکرو وینه یخوله. دروم په بحیره کې شپه او ورځ اوسیدونکي دغه سپاهیان د توری بحیرې د یخو هوا ګانو سره نا اشنا وو. ټارمن به خپل ډیر وخت همدلته په ساحل کې تیرووو. یو ماښام د لمر پریوتو څخه دمخه په ساحل باندې دتورو وریځو لړۍ راغلې ، اسمان د تورو وریځو څخه ډک شوی و ، کله چې د باران څاڅکي پیل شول نو ټارمن د خپلې خیمې په لور ورغی. نن دهغه له پاره ډیر غوره موسم وو او شراب یې هم په خیمه کې پراته وو. سر یې راپورته کړ او کله یې چې په اسمان کې غوړیدونکي وریځې وکتلې نو په ډیره مکروه توګه یې و خندل اوبیا یې فکر وکړ چې ډیر وخت وشو چې د ځوانۍ څخه یې خوند نه دی اخستی ، خیمې کې پروت د شرابو یو بوتل یې را واخست او ټول یې خولې ته ونیوه. لږه شیبه سخت باران وریدل پیل شول. دټارمن ذهن په پرلپسې توګه د کوم ځوان جسم په لمسولو کې مصروف وو. دهغه یوه عسکر ورته د پسه د پښې وریته کړې غوښه راوړه نو ټارمن ورته وویل :

اوهو......دا باقو ماهي نیونکي چیرې ورک شوې ...... دا وریت کړې ورون همدلته کیږده اوباقو زما مخې ته حاضر کړه.»

ټارمن دشرابیانو په لهجې خبرې کولې ، سپاهي بیرته دخیمې څخه ووت اوپه یوه منډه ولاړ. په دې وخت کې ټارمن هغه وریت کړل شوی وروَن راواخست ، دخولې څخه یې دشرابو څاڅکي را څڅیدل ، بیرون د ژمي سخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوا او د فاسفورس په ابنا کې د سخت باران وریدو دغه چاپیریال ډیر هیبت ناکه ګرځولی و .ځکه شپه پیل شوی وه اودهغو مشالونو نه پرته چې په خیمو کې روښانه کړل شوی وو نوره ټوله سیمه تیاره تیاره وه. باقو هم ډیر ژر بیرته خپل کور ته ستون شوی و خو د ټارمن فوځونو هغه دخپلې تیارې کوټې څخه په دغه سخته یخنۍ کې را وویست اوپه شرابو کې بدمست ټارمن ته یې راوست. باقو د یخنۍ څخه لړزیده ، کله چې ټارمن باقو وکوت نو په خپل څنګ کې بوتل په لور یې اشاره وکړه او ورته یې وویل:

« واخله .... ویې څښه ، او خوند تری واخله . سمدلاسه به دی یخنی ورکه شي خو یاد ساته چې ستا په څیر چټل انسان ته ټارمن خپل بوتل ور وړاندی کوی .ځنډ مه کوه او که نه زه په غضب کیږم.»

د ټارمن ګواښ په خپل ځای و خو د باقو له پاره دداسې شرابو یو بوتل موندل پخپله ستره خزانه ده ، باقو د وړی کارغه په څیر پرې ور پریوت او په جرمنی کې جوړ شوی دغه شراب یې دخپل ستونی څخه تیر کړل ، دسترګو په رپ کې د باقو سترګې درنې شوی ، ټولې اندیښنې یې له یاده ووتلې اودموسم اوهوا څخه یې خوند اخستل پیل کړل. په همدی وخت کې ورته ټارمن ور غږ کړ:

« ایا ستاسې په کلی کې کومه نجلۍ .... نه شته ؟ چې زمونږ په درد وخوري. زمونږ خدمت وکړي ، مونږ ماهیان نه خورو خو ماهی نیونکي پیغلې خورو . ولاړ شه او زمونږ عسکر هم له ځانه سره واخله اودخپل کلی کومه ځوانه له لاسه ونیسه او زمونږ خدمت ته یې راوړه. دومره یخه او اوږده شپه اوبیا دخپله کوره هم لرې پاته کیدل .... ته پخپله پوهیږې .... په هر څه پوهیږې ..... ته اندیښنه مه کوه ، زمونږ په موجودیت کې تا ته هیڅوک هم ستونزه نه شي پیدا کولی. زه د جستیانی دفوځ سالار یم....سپه سالارټارمن......»

د باقو سترګې دشرابو څخه درنې وی او ذهن یې دکاره وتلی و . کله یې چې د شرابو د نشي په مستۍ کې د پیغلې ځوانې نجلۍ خبره واوریدله نو په تن اوبدن کې خوندونو او لذتونو لارې پیدا کړې. یو ناڅاپه یې ذهن د ځوان راهب په محبوبې روزی باندی پریوت. دشیطانت نه په ډکه لهجه یې وویل:

« ستره سالاره ! ته اندیښنه مه کوه زه به د ماهی نیونکی د کلی هغه نیګینه ستا په خدمت کې وړاندی کړم چې په کتلو سره به یې د خپل تیر ژوند ټولې ښایسته او ښکلې نجونې له یاده و کاږې. دورنده سالاره ! هغه زمونږ د کلی دټولو نجونو ښایسته او ښکلې پیغله ده ، او کیدی شی چې ځوانی یې تر اوسه پورې خوندي پاته شوی وی ، ته له ماسره څوکسه عسکر و استوه زه به سمدلاسه هغه ستا حضور کې را حاضره کړم.

بریښنا ټول اسمان نیولی و . او دژمی یخی هوا د ونو د پاڼو بیخ راویسته. چې د جینوا شیطانی عسکر د باقو سره یوځای د روزي په مقدر باندی د برق په څیر د ور پریوتلو له پاره روان و . .... باران د پخوا څخه نور هم زیات شو او کوچنۍ کوچنۍ ویالی د اوبو د شور څخه ډکې روانې شوی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ عباس د روميلي کلا څخه د يوه نوي فوځي ميشن په لور دتللو له پاره ځان تيارووو. دهغه سرتيرو ورته خبر ورکړی و چي نن د عيسايي بحريې سپاهيان د ابنايي فاسفورس څخه غافله شوي دي. او ديخو هوا و نه د پټېدو په خاطر په خپلو خيمو کی ځآی په ځای شوي دي ، که څه هم دهغوی جهازونه په سمندر کی موجود وو خو ټولو لنگرونه اچولي وو . په دی وخت کی د ټارمن د څو جهازونو څخه يی اوه د ترک بحريې تر اور لاندي راتلل. دا جهازونه په خلاص سمندر کی ولاړ و په داسی حال کی چي نور يی په ساحل کی لنگرکړل شوی و و . د ټارمن عسکرو د ځآنو دګرمولو له پاره اورونه بل کړی و او په خبرو اترو کی مصروف و و . د عباس له پاره دا ډير ښه فرصت و او هغه غوښتل دهمدی فرصت څخه ګټه پورته کړی. هغه پريکړه وکړه چي دشپې دپښيدو سره سم به په عيسوی جهازونو حمله کوی او هغه به سوزوي. په دی يخه شپه کی ټارمن او د هغه ملګرو داګمان هم نه کاوه چي دتوحيد پتنګان به د يخو هوا د پروا کولو پرته دهغوی په بحری بيړۍ باندی يرغل راوړي. په همغه وخت کی چي د ټارمن دشيطاني غوښتنو د تر سره کولو له پاره دهغه د ځواکونو يوه ډله د ماهي نيونکو د کلي په لور د شيطاني موخو له پاره ورغلی وه ... د زاړه عباس يوه جهاز او څو بادي کشتيو ... دمسيحی بيړۍ په لور حرکت وکړ. زوړ عباس دهغه عسکرو دهغه دعمر په لحاظ ددی کشتيو سره د تګ څخه منه کړ....خو ...هغه کله ځان زوړ ګڼه. هغه خو اوس ځوان وو.... ځکه چي د هغی جذبه او احساسات ځوان وو. عباس غوښتل چي مسيحی جهازونو زوندی ونيسي تر څو دمسلمانانو په بحری ځواک کی ډيرښت راشي ، خو د جنګ په صورت کی به ورته اور ولګوي. عباس غوښتل دمسحيانو جهازونه په بی خبرۍ کی را ګير کړي ، نژدی يو ساعت وروسته د عباس سرتيرو د مسيحی جهازونو خواو ته ورسيدل. مسيحی ملاحان او عسکر د جهازونو په تاخانو کی په شرابو اوکبابو باندی مست وول ، کله چي دعباس سترګی دمسيحی جهازونو په رڼاو پريوتی. نو سمدلاسه يی خپلو ملګرو ته د تم کيدو اشاره وکړه او حکم يی ورته وکړ چي دجهاز تر څنګ تړل شوی کشتۍ راپرانيزی او په هره کشتۍ کی اوه اوه توره وهونکی سپاهيان سپاره شي او دمسيحی جهازونو په لور دی ورشي ، هغه دا حکم هم وکړ چي په ډير احتياط سره دی د دښمن په جهازونو باندی ولکه وکړل شي، لږه شيبه وروسته د عثمانی بيړۍ شل کشتۍ د عيسوی دښمنانو په لور په حرکت کی راغلی ، سخت طوفان او باد وباران پيل شوی و .په اسمان کی وريځی په تندۍ سره ګرزيدلی او بريښنا او برق په غورس کی راغلی و . خو د عثمانی فوځ سرتيری ددی هر څه د پروا کولو پرته د عيسوی دشمن د کشتيو په لور ور روان وو . زوړ عباس د ځوانو هلکانو په څير هغه او دغه لوری ته منډۍ ترړی وهلی او د کشتيو دغه کوچنی لښکر يی په ډير مهارت سره رهبری کاوه.

ډيره ژر منځنۍ فاصله ختمه شوه او د عباس کشتۍ د عيسوی جهاز سره يو ځای شوی ، د جهاز مسؤلين په پوره بی خبرۍ کی پراته وو ، بادبانونه يی راپريوتی وو او کشتۍ په سمندر کی لنګر اچولی وی، عباس دخپله ځانه سره د پنځه کشتيو سپرو ته په دی جهاز باندی د ورختلو حکم وکړ،پاته کشتۍ د بل مسيحی جهاز په لور ورغلی. هغه بل جهاز دری سوه متره واټن کی ولاړ وو . عباس د کوم مزاحمت پرته ددشمن جهاز ته ور داخل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شول. دوی ټول ۳۵ کسان وو. ټول دباران په اوبو کی د سر نه ترپښو پوری لامده شوی وو. خو ځرمنیزو کالیو دهغوی وجودونه دنم څخه خوندي ساتل. دهغوی په سرونو اهنی خولونه وو او جسمونه یی په زرو باندی پوښل شوی وو. هغوی د کوم شور پیدا کیدو پرته د جهاز په چټ ور وختل اوبیا به خویدو خویدو سره دجهاز لاندی برخی ته ورښکته شول، تر ټولو دمخه عباس و اوبیا ورپسی دهغه نور سرتیری یو په بل پسی د جهاز لاندی برخی ته ورکیوتل. دلته دری غوړیدلی وی اودوه کسه غلامان په کونجونو کی د یخنۍ له لاسه غونج پراته وو. عباس خپل ساتونکی د هغوی په سرونو باندی و درول. اوپخپله د نورو عسکرو سره یو ځای تاخانی ته ورکیوت. خو په دی وخت کی د عباس د سرتیرو د بوټانو ټکار په تاخانی کی په شرابو مست ملاحان اوعسکر متوجه کړی وو. کله چی دعباس ډله لاندی ورغله نو مسیحیان هم په وسله سنبال وو. همغه و چی څو لمحی او سپنه د اوسپنی سره ټکرشوه او ددی شور د بیرونی طوفانی هواو څخه هم زیات و. خو په شرابو کی مستو سپاهیانو دعباس دعسکرو سره مقابله و نه شوه کولای. او د ګاززو اومولیو په خیر لاندی پریوتل. اوس نو په جهاز باندی عثمانی فوځ ولکه کړی وه. عباس سمدلاسه د بادبانونو د دریدو حکم ورکړ او جهاز یی د لنګر څخه پورته کړ، عباس په یوه منډه د جهاز چت ته راغی او په دی کتلو سره یی ډیره خوشحالی احساس کړه چی دهغه سرتیرو ملګرو دمسیحیانو په هغه بل جهاز باندی هم ولکه کړی وه. عباس دخوشحالۍ نه په کالیو کی نه ځایده. هغه اوس د اسمانی برق په رڼا کی غوښتل د مسیحیانو پاته نور پنځه جهازونه هم په نښه کړی. د عباس بحری سرتیری دخپل سالار دحکم منتظر وو. ددواړو نیول شوو جهازونو بادبانونه پرانستل شوی و او تیزو هواو هغه دواړه سره یوه بل ته را نژدی کول. کله چی هغه دواړه جهازونه یو بل ته سره را نژدی شول نو زوړ عباس خپلو سر تیرو ته حکم وکړ چی د مسیحی لښکرو دنظر څخه د خوندي پاته کیدو په خاطر دی یو اوږود چکر ووهی او د ماهی نیونکو دکلی سره دی لنګرونه واچوي. هغه فکر کاوه چی دمسیحیانو پاته پنځه جهازونه به د وچی له لاری په خپله ولکه کی راوړي، هغه په دی ډاډمن و چی د دغو دوو جهازونو د عملی په څیر به د ټارمن نور جهازونه هم په همدی توګه خپله ولکه کی واخلی دعباس ددی فکر لوی علت طوفانی شپه وه. نن اسمان په عثمانیانو باندی رحمت را وراوو خو اسمانی تندر د ټارمن اودهغه د فوځونو په برخه وو.

ولکه شوی جهاز او عثمانی کشتۍ اوس د ماهی نیونکو کلی ته را نژدی شوی وی، دلته د ماهی نیونکو ډیری کشتۍ دپخوا څخه ولاړی وی، یخنی په خپله لوړه کچه وه خو د زوړ عباس وینه ګرمه شوی وه، هغه را ټوپ کړ او دجهاز نه را کیوت، بیا یی خپل دیرش کسه سپاهیان ددی کشتیو او جهازونو دخوندي ساتلو له پاره پریښوول اوپخپله یی د څوکسو ملګروسره یو ځای د عیسوی جهازونو په لور حرکت وکړ. هغه د ساحل تر څنګ روان و. او دخپله ځانه سره یی د ۹۰ کسانو یوه ډله اخستی وه، دوی په سخت باران کی روان وو، ټول لامده او دبرق او تندر په څیر د عیسوی بیړۍ دنیولو له پاره ور روان وو. د زوړ عباس دماغ هم ډیر اغیزمن کار کاوه. هغه د احتیاط هر اړخ په نظر کی درلود. هغه د ساحل تر څنګ په غونډیو او ځنګلونو کی په ډیره پټه توګه ور تیر شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

، شپه دخپلې لمړنۍ برخې په اخرې پړاو کې وه ، دفاسفورس ټوله وادی به توپان اوباد وباران کې راګیر شوی وه خو توره په لاس مجاهدینو په خپلو عقابي سترګو باندې د عیسوي بحري جهازونو په لور مخه کړې وه.

د ټارمن په بحري ډله کې یواځې همدا اوه جهازونه نه و بلکه ددې بحریې نور و جهازونو د ګولډن هارن په سیمه کې لنګرونه اچولي وو ، ټارمن په خپله پا ساحلي غرنیو برخو کې عالیشانه خیمې نصب کړې وې او همدلته د خپلو دوو سوو سپاهیانو سره پروت و. ننۍ سخت باران او توپان د ټارمن جنسي غریضه ډېره راپارولې وه. په همدې خاطر یې باقو دخپلو څو کسو عسکرو سره یو ځای د ماهي نیونکو کلي ته د ښایسته او ښکلې پیغلې روزی د راوړلو له پاره ور استولي و.

په همغه وخت کې چې باقو د څو کسه وحشي عسکرو سره د روزی کور ته ور ننوت. نو د عباس سرتیري دمسیحي جهازونو څنګ ته ور رسیدلي وو. خو پښوا له دې نه چې د ساحل څخه تیر او جهازونو ته ورسیږي په سمندر کې یې کوم څیز وکوت چې دهغوی په لوری په حرکت کې دی. عباس د اسماني بجلۍ په مرسته باندې وکتل چې هغه متحرک شیان دوه کشتۍ دی چې په بیړه د لنګر اچونکو جهازونو په لور ور رواني دي. عباس فکر وکړ چې یا خو دا کشتۍ د هغو ماهي نیونکو دي چې د کورنو تر څنګ یې عثماني جهازونو لنګرونه اچولي دی اویا دنیول شوو جهازونو څخه خوندي پاته شوی خلک دي چې دي لوری ته ځانونه را رسوي. عباس هوډ وکړ چې دهغو جهازونو د راتلو تر مخه به په خپله دهغې مخې ته ورځي خو هغه په خپلې دغې پریکړې باندې عمل و نه کړای شو . ځکه چې مخامخ راتلونکو کشتیو دجهاز عمله خبره کړې وه. هغوی اوبه څیرې کولې او مخامخ کشتیو ته یې خآن ورساوه. هلته په لنګر اچول شوو جهازونو کې هم شور و غوغا تر غوږو کیده ....هغوی ته اوس یوه لاره پاته وه اوهغه دا چې بیرته شاته ولاړ شي او د ماهي نیونکو کلي ته ولاړ شي اوهلته خپل ولکه کړل شوی جهازونه له ځانه سره واخلي اود هغه ځایه یې وکاږي. عباس دهمداسې خطر د احساسولو له پاره خپل دیرش کسه عسکر هلته پریښې وو.... او هغوی ته یې حکم کړې و چې دخطر د احساسولو سره سم دی دغه جهازونه رومیلي کلا ته ورسوي. ځکه چې عباس او دهغه ملګري په ساحل کې وو او هغوی ته دزمکې له لارې بیرته ستنیدل اویا درې څلورمیله فاصله وهل اوبیا د رومي کلا پورې رسیدل دومره ستونزمن کار نه و.

د ښکر د اواز داوریدو سره سم مسیحي جهازونه ټول متحرک شول. خپل لښکر یې راواخست ، بادبانونه یې پرانستل او لنګرونه یې پورته کړل. ټارمن ددې څخه بې خبره و چې د ابنای فاسفورس په دغه دوه درې میله چاپیریال کې څه تیریږي، دهغه غوږونو ته د ښکر اواز ډیر کمزوری ور رسیدلی و. خو هغه هیڅکله هم په دغسې توپاني شپه کې د دشمن د حملې تصور نه کاوه. ترڅنګ یې د یوې ځواني حسینې انتظار دهغه په ذهن باندې سپور و ، هغه به ددې انتظار د کوفت دکمښت له پاره وار په وار دشرابو جامونه په سر را اړول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبیا د ډېر انتظار نه وروسته د ټارمن عسکرو هغه معصومه پیغله .... مظلومه «روزی» را پورته کړه او د ټارمن خیمی ته یی راوسته. روزی په باران کی لمده شوی وه ، او کالی یی په ختو ککړ و ، داسی معلومیده چی دغو وحشی عسکرو دهغی په راوړلو کی هغه په ختو کی را ښکودی وی ،کله چی ټارمن روزی وکتله نو ورنونه یی په رپیدو شول ، ریښتیا هم دا پیغله په لکونو کی یوه وه. حکم یی وکړ چی دی نجلۍ ته په ګرمو اوبو کی غسل ورکړئ او نوی لباس ورته واغوندئ اوبیا یی ددی مخی ته راوړئ. خو روزی کله داسی کول. هغی د ټآرمن د حکم د اوریدو سره سم لیونۍ شوه اوپه زوره زوره یی چغی وهل پیل کړل او ټآرمن او باقو ته یی بد رد ویل پیل کړل ، د عسکرو له پاره دا ستونزمنه شوه چی دغه ناتوانه پیغله کنترول کړي اویا یی د ټارمن دعیاشئ له پاره سینګار کړي ، دعیسوی لښکرو د جنسي اړتیاو د پوره کولو له پاره به ځوانی نجونی دهغوی سره یو ځای راوستل کیدی او دا شونی وه چی د ټارمن په ډلګۍ کی هم دغسی نجونی موجودی وی او هغوی روزی د ټارمن د عیاشۍ له پاره ښایسته کړی وای خو په همدی وخت کی یوه پیښه رامنځته شوه اود ټارمن ټول شیطانی هوس یی په هوا کی والوزاوه. دهغه نشه راښکته شوه ، ټول هر څه یی له یاده وویستل او فوځی لباس یی واغوست.

په همدی وخت کی په ختو ککړ یوځوان د ټآرمن خیمی ته را ننوت دا د هغو جهازونو دعملی څخه یو کس و چی د عباس سرتیرو ملګرو د صلیبیانو څخه ولکه کړی وو. اودا د هماغه سپاهیانو څخه و چی په دی حمله کی ژوندی پاته شوی و او د ابنای فاسفورس یو میل اوږدی اوبه یی په لامبو سره وهلی وی او تری را وتلی و. کله چی دا فوځی د ماهی نیونکو دکلی د ساحل سره را وتلی و نو هلته یی خپل د لاسه ورکړی جهازونه کتلی وو ، دوی ټول شپږ کسان و کله یی چی وکتل چی دمسلمانانو پیاده لښکر د نورو جهازونو دنیولو اوولکه کولو له پاره دساحل په غاړه روان دي نو دوی سمدلاسه د ماهی نیونکو کشتۍ راپټی کړی او دنورو جهازونو دخبرولو له پاره یی هغی لوری ته وروخوځولی. په ختو ککړ پکړ دغه ځوان ټارمن ته وویلی چی د مسلمانان پیدل ډله یی په همدی ساحل کتلی ده چی همدلته چیری په غرنۍ سیمه کی پټه شوی ده ټارمن ته دا ټول خبرونه لړوزونکی وو. دهغه نشه له منځه ولاړه او هغه د خپلو د لاسه تللو جهازونو دبیرته تر لاسه کولو له پاره دمسلمانانو پر خلاف دجنګ له پاره ووت. خو پخوا ددی چی خپلو سپاهیانو ته حکم وکړي یو غریدونکی غشي دهغی په خیمی ولګید او په فرش کی ور ننوت. هلته په خیمی کی موجود ټارمن او ورسره نور عسکر دحیرانتیا نه وازه خوله پاته شول ، د ټارمن رنګ تک ژیړ شوی و، خو د روزی حال بلمنګه وو. هغه دخپل عزت دخوندی پاته کیدو په خوشحالیو کی نه ځایده ، هغه ډاډمنه شوی وه چی دحمله کونکو ډله د ټارمن خیمی ته را رسیدلی ده او ټارمن هم په همدی فکر کی ډوب و. هغه دخیمی څخه د وتلو اراده ترک کړه. اوسپاهیانو ته یی حکم وکړ چی خپل ځانونه په وسله سنبال کړي اود مقابلی له پاره تیار شي ، ټارمن خپله توره دتیکی څخه را وویستله او په خیمی کی دننه د نه لیدونکی دښمن څخه په ویره کی ولاړ وو. د روزی راوړنکی څو کسه سپاهیان اوباقو هم همدلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجود وو. په همدې وخت کې دخيمې نه دباندې ټک و ټوک پيدا شو او دسترګو په رپ کې څو کسه وسلوال سپاهيان دټارمن خيمې ته رانننوتل.

په حقيقت کې هغه وخت چې عباس د عيسوی عسکرو د خبريدو نه وروسته د بيرته په شاتګ اراده کړې وه نوهمغه وخت يې دکومې مظلومې نجلۍ چيغې اوريدلې وې. سمدلاسه يې مخ واړاوه او د اواز لورې يې ځانته معلوم کړ، په همدې وخت کې يې د نارمن خيمه تر سترګو شوه، هغه وکتل چې دا اواز دساحل څخه او هلته د نصب شوو خيمو څخه راپورته کيږي. هغه وکتل چې مسيحي جهازونه د ساحل څخه د فرار او تيښتې په درشل کې دي په دې اساس يې د نارمن په خيمې د حملې کولو هوډ وکړ. تر ټولو دمخه دنارمن خيمې ته ورغی، اوسمدلاسه يې دهغه په سپاهيانو باندې حمله وکړه. ددواړو اړخونو څخه سخت جنګ ونښت ، نارمن پخپله يو توره وهونکی و ، هغه زوړ عباس وکوت نو هغه ورته کمزوری معلوم شو او حمله يې پرې وکړه خو نارمن ته هغه وخت دخپلې غلطۍ احساس وشو چې د عباس تجربه لرونکی دواړ نارمن په سختو ستونزو کې راګير کړ. کله چې مسلمانانو عسکرو خپل سالار د يوه وحشي سره په جنګ کې وکوت نو دهغه دمرستې له پاره مختـه راغلل.

باقو بې وسلې و او د خيمې په يوه کونج کې ولاړ و، حالات يې وکتل اودخيمې څخه د تيښتې له پاره يې د خيمې شاته لاره ونيوله.که د روزی سترګې پرې نه وای لګيدلې نو هغه به دخيمې څخه وتلی وای. روزي چغې کړې او يو مسلمان عسکر يې د هغه لورې ته متوجه کړ.

«هلئ !هغه خو تښتي !.... هغه ګوډ شيطان ، چې زه يې دلته دبدبخته کيدو له پاره راوستې يم. هغه تښتي....»

باقو خپل بخت بيلودی و، که څه هم هغه د ګوډ والې په اساس تښتيدی نه شو ، سمدلاسه را وګرزيد او د خپل ځآن په لور د راتلونکی عسکر په پښو کې پريوت. « د خدای له پاره ما مه وژنئ ،ما هيڅ نه دی کړي دخدای له پاره ما مه وژنئ ، ما هيڅ نه دی کړی..»

اوس نو ديوه مسلمان سپاهي له پاره دا شونې نه وه چې هغه دې يو زاری کونکی ګوډ انسان ووژني. همغه و چې دغه مسلمان عسکر د باقو د وژلو څخه لاس واخست. په همدې وخت کې عباس د جنګ په ميدان باندې برلاسي پيدا کړې وه. نارمن سخت زخمي شوی و اويوی لورې ته په خپلو وينو کې ډوب پروت و.دهغه د خوندی پاته کيدو امکان ډير کم وو. دهغه پاته ملګری هم د تيغه وتلي وو. دنارمن په خيمې خو دعباس يو څو ملګرو حمله کړې وه. په داسې حال کې چې دهغه پاته ملګرو په نورو مسيحي خيمو باندې يرغل وروستی و. په دې ساحل کې د نارمن ددوو سوو څخه زيات عسکر په خيمو کې پراته وو. خو دعباس سره د سلو څخه کم عسکروو. خو په شرابو کې مستو عيسوی عسکرو دمسلمانانو مقابله و نه شوه کړای. همدا علت و چې په ډير لږ وخت کې دعباس

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرتیرو مجاهدینو دنارمن ټول سپاهیان تر خپل ځان لاندی کړی وو. په دی جنګ کی د ۷۰ څخه زیات عیسویان ووژل شول او نورو پاته کسانو د قسطنطنیې په لور تیښته وکړه. مسلمان عسکرو دهغوی څخه دغنیمت مالونه راټول کړل او په بیړه یې دبیرته تللو له پاره ځانونه تیار کړل. اوس نو روزی د زاړه عباس سره یوځای روانه وه. کله چی عباس دماهی نیونکو کلی ته ورسید نو روزي ته یې وویل: «ګوره لوری!... ستاسی کلی را ورسید.... اوس نو ته خپل کور ته تللی شی...»

«کوم کور.... زه خو کور نه لرم.... زه اوس په دی دنیا کی هیڅوک نه لرم.... ما دخپله ځانه سره یوسه. زه به ستا د لور په څیر ستا خدمت کوم...»

د عباس له پاره دروزی ځواب غیر متوقع و. هغه پخپله دکوره لری اود جنګ په محاذ کی مصروف وو. نوځنګه به یې روزی له ځانه سره وړی وی. د بله اړخه روزی عیسوی وه او دمسلمانانو په جنګی محاذ کی دهغی اوسیدل ددفاعی نظره درست نه و. خو عباس مجبور شو چی یوی بی اسری او مظلومی پیغلی ته په خپله لمن کی پناه ورکړی، په دی اساس هغه انکار و نه شو کړای.

د عثمانی بحریه مجاهدین دخپلو عملیاتو ته بریمند راوتلی وو. دهغوی لمړۍ شپنۍ حمله ددښمن له پاره ملاماتونکی ثابته شوه. نارمن هم په اخری وختو کی قسطنطنیې ته رسول شوی و او هلته یې علاج کیده. په دی جنګ کی دعیسویانو د سلو څخه زیات کسان هلاک شوی وو. باقو هم خوندي پاته شوی و. خو روزی بیرته دخپل کلی ته د تللو په ځای د زوړ عباس سره دهغه د لور په څیر د رومیلی کلا په لور ولاړه. په دی شپینۍ حمله کی د عیسویانو هغه پنځه جهازونه هم خوندي پاته شوی و چی هلته په ساحل کی ولاړ وو. خوبیا هم دا حمله سل په سلو کی بریالۍ وه.

دشهنشاه له پاره دا یوه کلکه ضربه ثابته شوه. هغه د جینوی بحری بیړۍ سپه سالار جستیمانی راوباله او د نارمن دغلطیو په اړه یې متوجه کړ، جستیمانی ته یې حکم وکړ چی سمدلاسه دی د عثمانی بحری بیړۍ څخه ددی جنګ بدله واخلی اوکه نه د قسطنطنیې د ښاریانو باور به له لاسه ورکړو. که څه هم شهنشاه جستیمانی ته د مسلمانانو په خلاف د جنګ حکم ورکړ خو په دی باور و چی جستیمانی به دمسلمانانو سره د جنګ توان ونه لري. ددی پیښی وروسته د فاسفورس په ابناء کی د مسلمانانو ولکه نوره هم ټینګه شوی وه. دماهی نیونکو په کلی کی لا تر اوسه پوری باقو همغسی سهی اوسلامت اوسیده. خو پاته ماهی نیونکو دعیسوی فوځیانو سره خپل ملاتړ بند کړی و.

کله چی د مسیحی جهازونو د نیولو خبر هلته «اورنه» ته ورسید نو سلطان دخوشحالۍ څخه په کالیو کی نه ځایده. سلطان محمد خان سمدلاسه دخپلو سپه سالارانو غونډه را وبلله. اوهغوی ته یې وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« د اسلام سرښندونکو مجاهدينو !..... اوس وخت را نژدې شوی چې مونږ د يونوی تاريخ د ليکلو له پاره مخته ولاړ شو .مونږ هيله لرو چې د يخنۍ د موسم د پای ته رسيدو سره سم به خپل ميړنی فوځ له ځانه سره اخلو او د قسطنطنيې په لور به خوزيږو .او هغه ښار به کلابندوو »

دسلطان محمد خان په باوقاره مخ باندی دغرونو په څير عزم تر سترګو کيده ، دينی چری د فوځونو سپه سالار اغاحسن دسلطان خبری ته لبيک ووايه او خپل لښکر يې د قسطنطنۍ په لور دليږد له پاره تيار کړ . د يخنۍ دموسم پای لری نه و. يوازی د څو ورځو خبره وه . همغه وو چې په غونډه کی دراپو په اتفاق دا پريکړه وشوه چې د ۱۴۵۳ کال د جنوري د مياشتی په اخر کی سلطانی لښکر ته دکوچ کولو حکم ورکړل شي.

دروم دقيصر (دولسم قسطنطين) له پاره دا خبر دمرګ زيری ثابت شو . په قسطنطنيه کی يې دعثمانی شاهينو څخه ددفاع له پاره هری لوری ته تياری پيل کړ. اوس نو دقيصر زيات وخت په دفاعی تياريو کی تيريده. ټوله ورځ به په جنګی کارونو او د ديوالونو د استحکام له پاره په منډو ترړو کی مصروف و. اودشپی به يې دخپلو خاصو سلاکارانو او مشرانو غونډی را بللی.

د جنوری په اخر کی شهنشاه د شاوخوا ټولی لښکری هلته په قسطنطنيه کی سره راټولی کړی ، خپل فوځ يې د نوی سره منظم کړ ، ديونان تکړه توره وهونکی يې د پاته فوځ څخه جدا کړل او هغوی ته يې د پنځه پنځه سوو جنګجويانو قومندانی ور وسپارله. او دا يونانی سالاران يې د ديوال جنوبی او غربي سيمو کی و ټاکل. شهنشاه د ټولو فوځونو څخه زر کسه تکړه توره وهونکی را جدا کړل او خپلی ساتونکی ډلی يې هم له سره منظمی کړی. اوس نو دساتونکی ډلی هر سپاهی په خپل ځای يو سالار ګرزيدلی و . په همدی سپاهيانو کی په اطرافو کی ټاکل شوی پخوانی قومندان مقرون هم شامل و . دا همغه مقرون و چې څلور سوه سپاره يې د قاسم بن هشام او مصلح الدين اغا له اړخه د توری څخه تير شوی و ، مقرون ډير بدطينه او خپل سری فوځی و . کله چې په شاهی ډله کی شامل شو نو دبدبه يې نوره هم ډيره شوه.

دنوی کال د پيل سره سم دروم د قيصر په پخوانی قصر کی جنګی فعاليتونه هم زيات شول. دغه شاهی محل د يوی جنګی کلا څخه کم نه و . د سرو مرمری تيږو څخه جوړ شوی ددغه شاهی محل ستره دروازه د زمکی څخه ۲۴ فټه لوړه وه. پراخولی يې اتلس فټه و او د اوسپنی څخه جوړه شوی وه. ددی دروازی ښی اوکيڼ لوری ته د شاهی فصيل دوه ديو شکله برجونه جوړ کړل شوی و چې لوړوالی يې د څلويښت فټو څخه هم زيات و . د لوی دروازی څخه د تيريدو وروسته يو ستر ميدان و چې دنړۍ دمختلفو سيمو ميوه داری اوګلداری ونی په کی کرل شوی وی. په فرش باندی دقالين په څير شنه واښه راشنه شوی و، دفصيل د ستری دروازی څخه د راننوتلو سره سم يو ستر اوږود پوخ سرک جوړ شوی و ، د سړک دواړو اړخونو ته د نکريزو په څير سور ديوال جوړ کړل شوی و ، دمحل داخلی عمارت پخپله د لری څخه د خپل عظمت اعلان کاوه. دا پيړيو پيړيو راهيسی

(c) ketabton.com: The Digital Library

جوړ کړل شوی دشکوه او جلال نه ډک عمارت وو. د شاهی محل په داخلی عمارت باندی د پیتلو یو ستر صلیب را ځړول شوی و اود عمارت په دروازو کی د ببرشیر دوه ستری مجسمی ولاړی وی ، دهغوی خولی وازی وی. دهمدی مجسمو تر څنګ په شاهی لباس کی ملبس نیزه لرونکی پهره داران ولاړ و، دمحل دداخلی عمارت لمړی برخه قسطنطین د جنګی امورو له پاره په دفتر باندی بدله کړی وه ، دلته به اعلی افسران ، او د شاهی ډلو ساتونکی قومندانان اوسالاران را ټولیدل.

دروم دقیصر محل په ډیره پراخه زمکه کی پروت و ، د محل د جنوبی دیوال سره یوځای د شاهی داروغه صدر دفتر پروت و. دمحل خو فته پلن دیوال دزمکی څخه دومره پورته و چی ټوله قسطنطنیه تری لیدل کیدی شوه ، ددی دیوال په سر په ځای ځای کی کوچني کوچنی برجونه جوړ کړل شوی وو. چی هروخت به پری تجربه لرونکی غشي ویشتونکی موجود و. شاهی داروغه د شهنشاهي پولیسو مشر و او دهغه صدر دفتر په څو سترو خونو باندی مشتمل و. په دی دفتر کی به هر وخت تر پنځوسو پوری تکړه سپاهیان موجود وو .او همدی سپاهیانو به د اړتیاو په وخت کی د شاهی ساتونکی ډلی کړچار هم تر سره کاوه.

دهغه ورځی څخه یی چی قاسم د شاهی محل په تاخانی ته راوستی نه و داروغه دپخوا څخه زیات مستعد او چالاکه تر سترګو کیده. هغه ته دا ډاګیزه شوی وه چی بندی جاسوس د سلطان محمد خان دلښکرو خاص سړی دی ، ځکه دی ځای ته د قاسم د راوستلو سره سم همدی داروغه دهغه څخه پوښتنی ګرویزنی کولی ، قاسم هم دپوره پوهی څخه کار واخست او شهنشاهي پولیسو ته یی دسلطان محمد دلښکر ټول حالات بیان کړل ، هغه په دی فکر کی وو چی که چیری د شهنشاه مستنطیقینو ته د سلطان محمد دلښکر ټول حالات وویل شي نو دوی به دهغه د هیبت او ویری لاندی راشي په دی خاطر یی د سلطان لښکر دهغه څه څخه چی و نور هم ډیر ځواکمن او تجربه لرونکی وښوود. قاسم ته ددی هر څه د ویلو دوه ګټې تر لاسه شوی. لمړی خو شهنشاه د هغه څخه د دی هرڅه داوریدو په واسطه دهغه د مرګ سزا و ځنډوله . دویم دا چی قاسم د اذیت ورکونکو د اذیت څخه خوندي پاته شو.

شاهی داروغه په دی پوهیده چی قاسم یو ډیر خطرناکه جاسوس دی ، په دی خاطر به کله چی دهغه څخه دپوښتنو ګرویزنو له پاره راته نو له ځانه سره به یی د لسوکسو خطرناکه سپاهیانو یوه وسلواله ډله هم راوړه. قاسم ته به دهغوی څخه د تیښتی لاری نه تر سترګو کیدی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی ود هغی شاوخوا ټولی اوسپنیزی پنجری وی خو دکومی ورځی څخه یی چی قاسم دلته راوستی و نو هغه دخپل ځان څخه اخوا د بل کوم بندی اواز نه و اوریدلی. په کوم ځای کی چی قاسم بندی و دهغه ځایه تیښته څه اسانه کار نه و.

قاسم په یوی تیاره خونه کی پروت و. دا ځای د شاهی محل تاخانه وه چی د زندان په څیر تری ګټه اخستل کیده. په دی تاخانه کی کومه کړکۍ او یا روشندان نه و. په زمکه باندی وچ وابنه خپاره کړل شوی و ، ددی تاخانی چت

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د قاسم د قد څخه زيات لوړ نه و .که قاسم غوښتلي نو دلاس په اوږيدو سره يې چت مسح کولی شو ، ددی کوچنۍ خونې دروازه د اوسپنيزو سيخانو څخه جوړه شوی وه ، خو يوی وړی کوځی ته پرانستل کيدای شوه ، په دی کوځه کی څو نوری خونې هم وی چی د زندان په توګه استعماليدی. ددی کوځی په اخری برخه کی پاتخی وی ، ددی شميره شلو ته رسيده چی د شاهی محل شاتنۍ برخی ته ور پورته کيدی. په سر کی يې د شاهی داروغه دفتر و . شاهی داروغه به تل دخپلو خطرناکو سپاهيانو سره دلته موجود وو . خو دهغی ورځی څخه چی قاسم په دی ځای کی بندی شوی و نو تل به يې د تيښتی له پاره پلانونه جوړول. د اوسپنی د سيخانو ماتول د هغه د وسه وتلی وو . هغه هڅه وکړه چی د خوراک ښباک راوړونکی غلام سره اړيکی کلک کړی تر څو کوم وخت دهغه سره دهغه د تيښتی په اړه مرسته وکړی. خو دقاسم بدبختی داوه چی دغه غلام په ژبه ګونګی وو . دلته په زندان کی په قاسم باندی يوه يوه ورځ د پيړيو د عمر په څير اوږده تيريده. خوبيا هم قاسم دلته په زندان کي بی شميره ورځی تيری کړی. ان تر دی چی اوس د ژمی موسم هم په تيريدو و.

د جنوری دمياشتی په لمړيو کی ،يوه يخه شپه د زندانی شوی قاسم په ژوند کی ډيره مهمه ثابته شوه. دتياره زندان يواځنی روڼ مشال لکه د يوه لری ستوری په څير په يوه کونج کی ځليده . دتاخانی نوری خونی چی هره ورځ به ورانی ويجاړی پرتی وی په دغه يخه شپه ډکی معلوميدی. يخنی دومره زياته وه چی هلته دورځی ګرزيدونکی مږی او موږکان هم د يخنۍ له لاسه په خپلو سوړو کی پټ شوی وو . پاس عمارت کی هم د چا دپښو ټک و ټوک نه اوريدل کيده ، ټول ساتونکي په خپلو بسترو کی بدمسته پراته وو . د قيصر په ټول شاهی محل کی هری لوری ته خاموشي خپره وه.

خو دلته په تاخانی کی قاسم بيداره ناست و . دهغه چټله او شکيدلی کمبله د دی يخنی له پاره په هيڅ ډول بسنه نه کوله. خو د تاخانی موسم د بيرون په نسبت ښه و. قاسم دخپلی خونی په يوه کونج کی ډه ډه وهلی وه او ناست و او د عثمانی فوځونو د راتلو په اړه يې فکر کاوه . هغه په همدی فکر کی و چی اوس نو دسلطان محمدخان د فاتحانه راتګ په واسطه به هغه د زندان څخه خلاصون مومی. د تاخانی په دهليز کی يو کوچنی مشال روښانه و خو روښنايي د قاسم تر کوټی پوری پوره نه رارسيدله. هغه ديوال ته چی قاسم تکيه کړی وه هغه شاتنی ديوال و اوقاسم دهغه ځايه دخونی دروازه ښارلی شوه. په همدی وخت کی قاسم ته په ناسته ناسته يو عجيب شانته احساس راپيدا شو ، دهغه شپږم حس رابيداره شوی و او هغه ته دا احساس را پيدا شوی و چی دلته په تاخانی کی دهغه نه علاوه يو بل څوک هم شته.ځکه هغه دلته په تاخانی کی يو ډول اواز اوريده. خو د تاخانی هيبتې همغسی په خپل ځای و. معلومه نه ده چی د قاسم په زړه کی دکومه ځايه د پيريانو او جادوګرانو خبری راګرزيدی ، هغه په دی ښه پوهيده چی تاخانه يوازی يوه دروازه لری چی د ټولو خونو څخه د تيريدونکی دهليز په اخری سر کی پرته ده. هرڅوک به چی دی تاخانی ته راننوت نودهماغه دروازی څخه به راته. هغه ګونګی غلام به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې راته نو دهغه دپښو د ټکار نه به قاسم ته معلومیده چې ځوک راغی. خو نن دا دروازه بنده وه. نوبیا قاسم ته ولې داسې ځرګندیده چې زندان ته څوک را ننوتی دی.

هغه سمدلاسه را نیغ شو او کیناست. سترګې یې د خونې په اوسپنیزو سیخانو کې ور ښخې کړې، هغه ته یو ناڅاپه داسې ځرګنده شوه چې د مشال رڼا په خپله بنده شوه. اوبیا دقاسم غوږونو د لمړي ځل له پاره نرې شانته ګړګړار واورید، اوس نو هغه ډاډ من شوی و چې د زندان په دهلیز کې کوم مافوق الفطرت هستی موجوده ده. هغه ددې انتظار کاوه چې اوس به دهغه تر مخه کوم پیری یا دیو را ښکاره کیږي. اوبیا قاسم د خپلې خونې تر مخه دسرو سترګو یو دیو وکوت....دا شاګال و. دهغه پلن وجود او ګنجې سر په دې تیاره دهلیز کې څه ډیر عجیب شانته معلومیده. دقاسم روح تر یوې لحظې پورې و درید، هغه د سونیا په خبرو باندې یقین پیدا کړ چې شاګال پخپله یو پیری دی. خو قاسم سمدلاسه خپل ځان ملامته کړ اوخپل سر ته یې یو ټکان ورکړ ځکه هغه یو بهادر سپاهي و. په دې خاطر ویره او خوف دهغه څخه په کوسو تښتیده. کله چې دهغه د زړه څخه ویره ولاړه نو ځای یې غصې او قهر و نیوه، اوس نو هغه ته ددې پرواه نه وه چې شاګال د کومې لارې تا خانې ته را ننوتی دی خو دا فکر یې ضرور کاوه چې کاش هغه ددې سلاخونو څخه وتلی شوی او په شاګال یې حمله کړې وی.

شاګال ډیر کرار کرار روان و اوکله چې دهغه د زندان کوټې ته ورسید نو ددروازې تر مخه یې و درید، قاسم راپورته شو اوهمدلته کیناست...... دشاګال په ښي لاس کې همغه مخصوصه امصا وه اوپه توره تیاره کې هم دهغه شیشناکه سرو سترګو قاسم په کلکه ځاره. شاګال تر ډیره پورې همهلته ولاړ و. داپخوانۍ تاخانه، د زندان ستر ستر سلاخونه، د مشال په رڼا کې په زمکه باندې پروت د شاګال خطرناکه سیورې ،..... دغو هرڅه د شاګال په هیبت کې نور هم ډیربښت راوست. کله چې شاګال د زندان دې خونې ته ډیر را نژدې شو نو په خپله امصا یې د هغه دخونې اوسپنیزه دروازه ووهله او قاسم ته یې وویل:

« ځوانه! ته پوهیږې چې ستا دغه تکلیف ورکونکې اوستونزمن قید زمونږ په یوې اشارې سره ترسره شوی دی. او اوس زمونږ یوه اشاره ستا دازادۍ له پاره کافي ده. خو دهغې له پاره به ته عظیم شاګال ته دمقدسې نقشې په اړه معلومات ورکوی.»

د شاګال په ستونې کې عجیب شانته غرغرا وه. داسې معلومیده لکه دوه کسان چې په یوه ځل یوه خبره کوی، په حقیقت کې دا ویرونکې اواز و په دې وخت کې دقاسم سترګې د شاګال په امصا باندې ور پریوتې. دا د انسانی قد په اندازه اوږده امصا په حقیقت کې یوه ستره ډنډه وه. قاسم وکتل چې د شاګال امصا دهغه څخه خویه شوی او د یوې لویشت په اندازه ددروازې دننه را غلې ده. معلومه نه ده چې ولې دقاسم ذهن د شاګال په امصا باندې متمرکز شوی و خو قاسم د شاګال د ځواب څخه غافله نه و، هغه د مقدسې نقشې په اړه اوریدلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهغه ته دا ډاډ ور په برخه و چې مقدسه نقشه به د قسطنطنیې اویا د ایاصوفیا په اړه کوم مهم سند وي. اوس نو قاسم غوښتل د شاګال څخه د مقدسې نقشې په اړه نور معلومات هم تر لاسه کړي. نوقاسم تری وپوښتل:

« شاګاله ! ته د یسوع مسیح سهی راهب نه یې. که ریښتیا درته ووایم نو ته یو مکاره جادو ګر یې. ما مقدسه نقشه تر لاسه کړې ده خو تاته یې نه شم درکولی. که په دې لاره کې بندي خانه خو لا پریږده چې روح مې هم له جسده ووځي هم د نقشې د ورکولو له پاره تیار نه یم.

ددې خبرې سره سم قاسم د شاګال په څیرې باندې سترګې ور ښخې کړې ،ځکه هغه غوښتل د شاګال عکس العمل ووینې. د شاګال عکس العمل دهغه دهیلې په مطابق راووت. ځکه چې د شاګال په سترګو کې د تجسس او پلټنې څپې تر سترګو شوې. هغه یو قدم نور هم رامخته شو او د اوسپنیزو سیخانو سره یوځای و درید. قاسم هم خپله کمبله واغوسته او په خپلو کمزورو قدمونو رامخته شو او همله ته ددروازې تر څنګ و درید. خو پخوا تر دې چې قاسم دروازې ته را نژدې شي شاګال خپله امصا ورنیغه کړه او هغه ته یې په خپل ځای د تمکیدو حکم وکړ.

« ځوانه جاسوسه ! همله‌ته و دریږه. یاد ساته چې زه به په هر قیمت له تاڅخه مقدسه نقشه تر لاسه کوم. ځکه چې په هغې مقدسې نقشې کې د ټولې قسطنطنیې ځان پروت دی.»

حقیقت خو دا دی چې قاسم پخپله هم د مقدسې نقشې په اړه هیڅ نه پوهیده. خو د مقدسې نقشې په خبرې سره یې په تیاره کې غشي ویشتلې و. خواوس ورته د مقدسې نقشې د اهمیت په اړه معلومات ور په برخه شوي و.

په همدې وخت کې شاګال یو ځل بیا خپله امصا را پورته کړه. او قاسم ته یې د اخرې ځل له پاره وویل:

« ځوانه ! زه پوهیږم چې تا د سپه سالار نورټاس په واسطه دا مقدسه نقشه تر لاسه کړې ده اوبیا دې دبطریق اعظم سره دکار کولو په وخت کې په کوم ځای کې پټه کړې ده ....که چیرې تا ماته د نقشې په اړه څه و نه ویل نو ژوند به دې د عثمانی لښکر له پاره دعبرت نښه و ګرځوو.»

د شاګال امصا همغسې دهغه په لاسو کې پورته نیول شوې وه. په دې وخت کې دقاسم په ذهن کې یو عجیب ترکیب را پیدا شو ، سمدلاسه یې د شاګال په امصا باندې حمله وکړه ، د قاسم دغه حرکت دهغه مکار بطریق له پاره غیر متوقع و. شاګال هڅه وکړې چې ځان سنبال کړي خو قاسم په دواړو لاسو هغه امصا دخپل ځان په لور راښکوده. شاګال د سلاخونو هغه لورې ته ولاړ و نو دامصا د راکشکیدو سره سم هغه ځان کنترول نه شو کړای اوپه پوره زور سره د سلاخونو هغه لورې ته راپریوت. دقاسم دغه ټکان ډیر اغیزمن و. د شاګال سر اوتندی د اوسپنیزو سلاخونو سره ولګید او زخمي شول. امصا یې دلاسو څخه ازاده شوه. اوس نو دقاسم لاسو ته د شاګال دغه امصا راغلې وه. خوشاګال د تندې اوسر د زخمي کیدو سره سم لکه د پیرې په څیر دهغه ځایه ورک شو. قاسم سمدلاسه ښې او چپ لور ی ته وکتل غوښتل یې شاګال ووینې ، اوغوښتل یې په دې وپوهیږي چې شاګال

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې اخري وخت کې کومې لورې ته ځان غيب کړ. دهغه په لاسو کې د شاګال کلکه امصا وه. په همدې وخت کې هغه د دهليز په چپ لورې کې يو اواز واوريد، اوس نو دقاسم په ذهن کې يو عجيبه فکر را وګرزيد .....ښه ، ډيرښه.... داسې معلومه شوه چې دې لورې ته هم کومه لاره شته. ځکه چې د ديوال د ګړګړا ځخه داسې ځرګنديږي چې د دهليز په چپ اړخ کې په ديوال کې کومه سوړه شته . اوس نو قاسم ته د لمړي ځل له پاره دا احساس راپيدا شو چې که چيرې هغه په کوم ډول ددې سلاخونو دخونې ځخه بيرون شي نو دهمدې پټې لارې په واسطه د تاخانې ځخه تښتيداى شي. قاسم فکر کاوه چې شاګال د همدې پټې لارې ځخه بيرته ستون شوى دى. د قاسم ذهن په چټکۍ سره خپل کار پيل کړ ، هغه داسې فکر کاوه چې شاهي داروغه به ددې لارې ځخ بې خبره وي خو دهغه داخيال غلط و ځکه شاهي داروغه د تاخانې ددې پټې لارې ځخه ښه خبرو.

بيا داسې وشول چې.... د شاګال د تللو وروسته د دهيليز ددروزاى د پرانستلو اواز واوريدل شو...داسې معلوميده چې اوس نو د نيغې لارې ځخه ځوک دلته راځي . دنيغې لارې ځخه يوازې کوم سپاهي راتلاى شو اويا پخپله شاهي داروغه د پوښتنو ګرويزونو له پاره. شونې ده چې د شاګال د راپريوتو اودسلاخونو سره دهغه د سر او تندې د لږيدو ځخه راپورته شوى زوګ به بيرون هم اوريدل شوى و . او دهمدې اواز په اوريدو سره به سپاهي دلته راغلي وي ، ددې اواز داوريدو سره سم قاسم د شاګال اوږده امصا هملته په پرتو وښو کې پټه کړه. د قاسم خيال سهي و ، رينښتيا هم درې کسه سپاهيان توري په لاس د زينو له لارې را کيوتل ، دهغوى په نورو لاسونو کې مشالونه و. سپاهيان په ډير احتياط سره راغلل اودقاسم د خونې مخې ته و دريدل.دهغوى دډلې ځخه يوه يې د راتلو سره سم د قاسم ځخه وپوښتل:

دا اواز دځه شى و؟

«کوم اواز ؟»

« د بم اواز ،چې لږځه دمخه دلته په تاخانې کې و چاوديد.»

د قاسم اوسپاهيانو تر منځه مکالمه روان وه. قاسم ورته وويل:

« په حقيقت کې کوم پيرى دلته تاخانې ته راغلى و.» قاسم دا خبره د طنز په توګه هغه سپاهي ته وکړه.

« پيرى ؟....ته سهي خبره کوى ؟»

داسې معلوميده چې درې واړه سپاهيان توهم پرسته وو . د پيرى د ذکر سره سم يې د ويرى احساس وکړ ،اوس نو قاسم په خوند خوند سره ورته وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو ! پيرى. د سرو سترګو خاوند ديو شکله ګنجى پيرى.... په حقيقت کى هغه يو ديو وو. قاسم په رينبتيا هم دا عسکر وويرول....

اوس نو هغوى درى واړو دلته ځنډيدل نه غوښتل. دهغوى په لاسوکى مشالونه وو. هغوى ته دلته تاخانى ته دشاګال د راتلو يويو ثبوت تر مخه و. خو د پيرى د ذکر سره سم هغوى بيرته شاته ستانه شول اوس نو قاسم پرى اخرى وار هم وکړ او ورته يى وويل:

« بهادرو سپاهيانو ،لږ څه صبر وکړئ ! لمړى خو دا سلاخونه ووينئ....»

قاسم شاګال ته دومره سخته ټيله ورکړى وه چى هغه د دروازى دسلاخونو سره ټکر وکړ او ددى سلاخونه سيخونه يى کاږه کړل. دقاسم دوينا سره سم هغه سپاهيان راغلل او دقاسم دکوټى دروازه يى وکتله خوکله يى چى د سلاخونو دپاسه د وينى قطرى وکتلى نو د ويرى څخه يى پښى په لړزيدو شوى اوس نو هغوى ډاډمن شوى و چى دلته رينبتيا هم کوم پيرى راغلى دى. هغوى دکومى خبرى پرته سمدلاسه بيرته وګرزيدل.

دسپاهيانو د تلو څخه ډيره شيبه وروسته شاهى داروغه تاخانى ته راکيوت ،دهغه په لاس کى مشال و او ورپسى دوه سپاهيان هم را روان وو. داسى معلوميده چى هغو عسکرو دشپى په دى ناوخته وخت کى شاهى داروغه دخوبه راپيدا رکړى او ټوله خبره يى ورته ور رسولى وه. شاهى داروغه توهم پرسته نه و. هغه سمدلاسه تاخانى ته راغى او نيغ د قاسم خونى ته ورغى. په وينه ککړ سلاخونه يى معاينه کړل اوبيا يى د دهليز په فرش باندى دمشال د رڼا په واسطه نښى نښانى وکتلى ، شاهى داروغه ته دلته تاخانى ته د يوچا د راتلو نښى د ورايه ښکاره کيدى. د دهليز د شمال لورى ته وانبه څپاره واره پراته و. او په همدى وښو کى د چا دقدمونو چاپ تر سترګو کيده چى دديوال د شمال لورى ته تللى و. دغه تيرلوړى ديوال ددهليز دغه برخه نوره بندوله.د ا ځاى د تاخانى ترټولو تياره ځاى و او د مارانو اوموږکانو ځاله وه. داروغه ددى ديوال په تيږو باندى ښه نظر وکړ ، غوښتل يى چى وپوهيږ چى څوک خو د پټى لارى نه دلته نه دى را داخل شوى. داروغه ته دا لاره معلومه وه. دا ديوال د يوى پټى خښتى د خوزولو په واسطه دخپله ځايه د ګرګړاسره پرانستل کيږى. شاهى داروغه ته دا ډاګيزه شوه چى کوم څوک دهمدى پټى لارى څخه دلته راغلى دى ، ځکه دا يو سورنګ و چى د شاهى محل څخه بيرون وتلى و.

په حقيقت کى ددى سرنګ د راز څخه د شهنشاه او داروغه څخه بل څوک خبر نه و. شهنشاه هم د داروغه په واسطه ددى سرنګ څخه خبر شوى و په دى اساس شاهى داروغه په دى ډير حيران و چى ووينى چى دا دريم کس چى ددى ځاى د حاله خبر دى هغه څوک دى ؟ هغه ته دا نه وه ډاګيزه چى هغه کس پخپله بطريق شاګال دى. داروغه غوښتل دى سرنګ ته پخپله ور ننوځى نوپه دى خاطر يى له ځانه سره راوړى دواړه عسکر بيرته رخصت کړل ، کله چى عسکر بيرته ستانه شول نو شاهى داروغه بيرته زير خانى ته راکيوت اودهغى دروازه يى بنده کړه ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس نو هیڅوک ددی نیغی لاری څخه زندان ته نه شو را ننوتلی. شاهی داروغه خپله توره را وویستله او په لاس کی یی و نیوله. دقاسم د خوني څخه د تیریدو په وخت کی پښه نیولی شو او ویی ویل:

« اوریدلی می دی چی تا کوم پیری کتلی دی ؟..... دسرو سترګو خاوند دیو ؟»

« هو ! هغه ګنجی هم و .....او د غوایی په څیر پلن او پړسیدلی هم»

دقاسم په لهجی کی دریښتونولۍ په اساس شاهی داروغه په فکر کی پریوت. خو بله لمحه یی په هغه سرنګ کی د ورننوتلو پریکړه عملی کړه. شاهی داروغه ته دا فکر هم راپیدا شوی و چی هسی نه چی قاسم د دی پټی لاری د راز څخه خبر شي ، په دی خاطر یی د ډیر احتیاط څخه کار اخست. هسی هم د دهلیز دا بل سر دقاسم د سترګو نه پټ وو. خو قاسم لا دپخوا څخه دا انګیرلی وه چی دلته بله پټه لاره هم شته.

شاهی داروغه د شمالی دیوال سره و درید اوبیا یی په خپل ښی لاس دخپل سر د پاسه د چت لاندی یوی ښختی ته زور ورکړ. لږه شیبه وروسته د دهلیز په دیوال کی ګړګړاهټ پیدا شو او دیوال دخپله ځایه وخوزید. دا یو تیاره سرنګ و ، کله چی د مشال رڼا سورنګ کی ور ننوتله نو شاهی داروغه دسرنګ دحالاتو په کتلو سره داسی و انګیرله لکه سرنګ چی د پیړیو پیړیو راهیسی همداسی وران ویجاړ پروت وی، ددیوال دپاسه دغنو جالی او نور حشرات په خپلو ځالو کی د رڼا د کتلو سره نا ارامه شول. خو ددی لاری څخه د شاګال د وتلو په وخت کی دغنو په ځالو کی محراب شکله دروازی جوړی شوی وی. د سرنګ په فرش باندی خاوری پرتی وی او د شاګال قدمونه یی په څرګنده توګه ډاګیزه کول.

معلومه نه ده چی ولی به د شاهی داروغه زړه ټکانونه خوړل ، ځکه هغه په پیری او نورو شیانو باندی یقین نه درلوده. خوبیا یی هم زړه د غمونو په ولکه کی پروت و . دشاهی داروغه په لاس کی د مشال رڼا نڅا کوله اوپه سرنګ کی جوړی کړل شوو هیبت ناکه سیورو دبدو روحونو په څیر ټوپونه وهل. سرنګ ډیر اوږود و خو دداروغه په لاس کی د شته مشال رڼا دومره لری نه وررسیده. بلکه لږ څه مخته به رڼا او تیاره دواړه سره داسی را یوځای کیدی چی هرسیوری به په خپله د یو دیو په څیر څرګندیده.

اوس نو د شاهی داروغه په زړه کی هم دهشت او ویره خپره شوی وه. کله چی داروغه څو قدمه مخته کیښودل نو په خپل مخکی یی د سرو سترګو خاوند ،په داسی حال کی چی سترګی یی ددی لوری ته ځلیدی وکوت. دهغه سترګی داسی وی لکه د شپی په تیاره کی چی د توری پیشو سترګی د ورایه ځلیږی. د شاهی داروغه قدمونه و دریدل او پښی یی په لړزیدو شوی ، هغه ډاډمن شوی و چی په سرنګ کی پیری دی ، د لږڅنډ له پاره پری سکته راغله خو ډیر ژر یی ځآن راکنترول کړ ، سمدلاسه بیرته شاته راستون شو ، هغه شاته د کتلو پرته د سرنګ دخولی څخه راووت ، د سرنګ په خوله کی د چت ښخته یی زور کړه او سرنګ یی بند کړ ، خو هغه تر اوسه پوری

LARAWBAR

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویریدلی و ، ساه یې په سختۍ سره اخسته. اوذهن یې په پرلپسی توګه دهغو سرو سترګو د کتلو په کشمکش کې مصروف و. کله چې شاهي داروغه دشمالي دیوال څخه بیرته ستنیده اویو ځل بیا دتلو په وخت کې دقاسم دزندان خونې ته راغی نو قاسم دخپلې لمړۍ او اخرۍ پلان سره یو ځای هلته مستعد ولاړ وو.

قاسم د سلاخونو سره یو ځای ددهلیز سره نژدې په تیاره کې ولاړ و. په لاسو کې یې دشاګال کلکه امصا نیولې وه. کله چې شاهي داروغه د قاسم د خونې څخه تیریده نو د قاسم په لور یې وکتل خو پخوا ددې چې قاسم په دریدو باندی حیرانتیا ښکاره کړی اویا ورته څه ووایي نو د قاسم ډنډې خپل کار کړی و. دا د شاګال همغه امصا وه چې قاسم هلته په وښو کې پټه کړې وه ، قاسم دشاګال امصا په دواړو لاسو کې و نیوله او د شاهي داروغه په سر یې راپریښوده ، د ټپس اواز راغی او شاهي داروغه په زمکه پریوت دهغه سر دوه ټوټې شوی و او ماغزه یې په دیوالونو باندی نښتي و . هغه جهنم ته رسیدلی و .د هغه جسد په خوزیدو خوزیدو سره په دهلیز کې شرقا اوغربا پریوت ، دلاسو څخه یې مشال و لوید او ومړ. قاسم سمدلاسه کیناست ، او د شاهي داروغه جسد یې دخپل ځان په لور راښکود . ددې ټولو پيښو څخه پاس موجود سپاهیان بې خبره وو. قاسم د شاهي داروغه لباس چاڼ کړ او دخپلې زنداني کوټې کونجي یې تری راوویستله. اوس نو دقاسم له پاره ددې ځایه د تیښتې ستونزه حل شوی وه. سمدلاسه را پورته شو او د اوسپنیزې دروازې قلف یې په کونجي پرانست ، د شاګال امصا هم د قاسم په لاسو کې وه ، قاسم ځو میاشتی وروسته دخپل زندان اوسپنیزه دروازه په لغته ووهله او دخوشحالۍ نه مست دهلیز ته راووت.. په دهلیز کې یواځې یو مشال ، هغه هم د پاتخو په لور، روښانه و. قاسم په ډیر احتیاط سره د هغه مشال د رانیولو له پاره ورغی ،مشال یې راواخست او د پټې لارې د لټون پسې دشمال دیوال ته ورغی ، قاسم دغه تیرلوړه دیوال ته د ورسیدو سره سم و درید اوددیوال په څلورو خواو یې لاس وواهه تر څو هغه ښخته پیدا کړی چې ددې لارې د پرانستو له پاره د کونجي حیثیت لري.

دبله اړخه ، کله چې قاسم د پاتخو څخه مشال راواخست نو دپورته منزل عسکرو ته دا ډاګیزه شوه چې مشال یا خو تیاره شوی دی اویا دهغه ځایه لرې کړل شوی دی ، ځکه چې دتاخانې بیرونی دروازه چې پورته منزل کې پرانستل کیده دکوچنیو کوچنیو سوریو په واسطه د تاخانې رڼا بیرون رسوله. خو کله چې سپاهیانو ته په تاخانې کې دغیر معمولي حرکتونو احساس وشو، متوجه شول ، خپلې توری یې را وویستلې خو د پیرې او دیو هیبت هغوی لاندې تاخانې ته دراښکته کیدو څخه منه کول ... یوعسکر جرئت وکړ او خپل شاهي داروغه ته یې اواز وکړ ،خو کوم ځواب یې تر لاسه نه کړای شو ، هغوی دری واړه د پیریانو او دیوانو په ویره کې اخته شوی وو. هغوی خو د ټپس اواز اوریدلی و خو دهغوی په وهم او ګمان کې هم نه و چې دا جاسوس قیدی به ازادیږی ، قاسم لا تر اوسه پورې هم د دهلیز په دیوال کې د سورنګ کونجي لټوله ، هغه د سپاهیانو د چغو اوازونه اوریدل ، دهغه زړه درزیده ، هغه چې هر څه کول باید ډیر ژر یې کړی وی ، دقاسم په ښی لاس کې د شاګال امصا او مشال دواړه وو خو په چپ لاس یې ددیوال ښختې لټولې تر څو هغه ښخته را پیدا کړي چې سورنګ پرې پرانستل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیږي، قاسم د ډیره وخته راهیسی دا ښخته لټوله ،بلاخره هغه په خپل سر باندی دشته چت په ښختو باندی لاس وهل پیل کړل او بیا یې یو ناڅاپه د ګړګړاهټ اواز واورید اودسرنګ دروازه پرانستل شوه.

کله چې قاسم سورنګ ته ور ننوت نه بیا یې خپل وخت د سرنګ د دروازې په بندولو باندی ضایع نه کړ او د مشال په رڼا کی په بیړه مخته ولاړ. دمخکی تلو په وخت کی ورته فکر را پیدا شو چې شونی ده چې مکروه شاګال هم همدلته وی..... اوبیا هغه وخت هم راغی چې شاګال یې مخکی ناست و. په حقیقت کی هغه دوه سترګی وی چې قاسم یې دلری څخه کوت ، همدی دوه سرو سترګو شاهی داروغه تیښتی او شاتګ ته مجبور کړی و ، یعنی شاګال تر اوسه په سورنګ کی موجود و ، د قاسم اعصابو کار ورکړ او د شاهی داروغه هغه توره یې بی تیکی کړه چې دهغه څخه یې راخستی وه. په داسی حال کی چې د قاسم په چپ لاس کی مشال هم و او هغه ډنډه هم. ددی دواړو شیانو په یوه لاس کی نیول قاسم ته ستونزمن شوی و. په همدی خاطر قاسم د ډنډی او مشال څخه د یوه انتخاب وکړ او هغه هم د مشال دنیولو .د شاګال منحوسه ډنډه یې یوی لوری ته خطا کړه ، کله چې قاسم هغه ډنډه و غورځوله نو یو عجیبه پیښه یې وکتله چې په خپله هم ورته حیران پاته و. ویې کتل چې همغه ددوو سرو سترګو خاوند چې سترګی یې لکه د پیشو د سترګو په څیر ځلیدی یو ناڅاپه د ډنډی په لور ور ټوپ کړ، اوبیا قاسم و کتل چې یوه ستره تور رنګه شادو را ټوپ کړ او د شاګال امصا یې واخسته اوبیرته د برق په څیر و تښتیده. په دغه تیاره او تنګ سورنګ کی قاسم ددغسی شادو په کتلو سره نژدی بی هوشه شوی و ، خولی پری راماتی وی ، خو ځان یې کنترول کړ ، توره یې په هوا کی خوځوله او په شادو یې دحملی له پاره ځان تیاروو. خو د زندان د سرنګ دغه د اسرارو ډکه شادو د سترګو په رپ کی ورکه شوه ، قاسم تر ډیره پوری دحملی له پاره مستعد ولاړ وو خو اوس په سورنګ کی پوره پوره خاموشي خپره شوی وه اوهغه سری سترګی اوس دهغه ځایه غیب شوی وی.

قاسم فکر وکړ چې د شاګال په امصا کی کومه خاصه خبره وه. په همدی خاطر دهغی د اسرارو ډکه دغه شادو دلته په سورنګ کی دډنډی د تر لاسه کولو له پاره موجوده وه. تر یوه وخته پوری خو قاسم داسی انګیرله چې پخپله شاګال د شادو شکل اختیار کړی دی خو بیا یې خپل سر ټیټ کړ او خپل ځان یې وپوهاوه چې دا د شاګال پالل شوی شادو وه چې دهغه د امصا د اخستوله پاره دلته موجوده وه ، اوس نو قاسم محسوس کړه چې په سرنګ کی خوک نه شته په دی خاطر په چټکۍ سره دسرنګ څخه بیرون ووت. اوڅو ساعته وروسته هغه ازاد شوی و .

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدسه نقشه

دروم په قیصر دقاسم د تیښتې خبر د تندر په څیر راپریوت. د پخوانی او تجربه لرونکی داروغه مړینی د سلطنت ټولی ستنی سره وخوزولی ، کله چی د تیښتی دقصی حقیقت قیصر ته معلوم شو نوسترګی یی دحیرانتیا څخه پرانستی پاته شوی اوبیا کله چی ساتونکو سپاهیانو ورته دا وویل چی تر ټولو د مخه تاخانی ته د سرو سترګو یو دیو را ننوتی وو نو دروم دقیصر فکر دخپل خوب په لور ولاړ ، مارسی قیصر ته دا تعبیر ویلی و چی تر هغی چی د سرو سترګو دیو شکله انسان دروم قیصر په خپله و نه وژنی د قسطنطنیې نجات ممکن نه د ی. قیصر هم شاګال ته د خپل خوب د دیو په سترګو کتل. دقاسم د نیولو په ورځ په ایا صوفیا کی کله چی قیصر شاګال وکوت نو هغه سمدلاسه د مارسی د ویل شوی تعبیر سره سم دهغه د وژلو له پاره راپورته شو خو دشاګال خطرناکو سترګو هغه ددی کار څخه منه کړ . او نن ورته خبر ورکړل شو چی د قاسم د تیښتی نه لږه شیبه مخته د سرو سترګو دیو شکله انسان د زندان په تاخانه کی کتل شوی دی ، اوس نو قیصر ته دمارسي تعبیر نور هم باوری څرګند شوی و ، ځکه په دی نازکو ورځو کی د قاسم تیښته د روم د قیصر له پاره ښه شګون نه درلود.

دقیصر جاسوسانو اوقاصدانو به د روم قیصر ته د سلطان محمد خان د لښکرو یوه یوه خبره رارسوله ، سلطانی لښکر د « اورنه » څخه را روان شوی و ، دیخنۍ شپې نوری ختمیدونکی وی ،کله چی د اورنه څخه دمسلمانانو لښکر را روانیده نو دهغه ځای خلکو خپل لښکر ته تر لری لری ځایو پوری خدای پامانی ویله. دهغوی محبوب پادشاه سلطان محمد خان د مرادخان ثانی زوی د یوه ستر تاریخی جنګ په لور روان و په دی اساس د سلطان دلښکر هر عسکر خپل ځان ددغی مبارک لښکر یوه برخه ګڼله چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته بهترین لښکر ویلی و . لښکر خپل لمړنی پړاو یوائی په پنځوس کوسه واټن کی کاوه، دسلطان لمړنۍ ډله عسکر چی دینی چری د میړنو ځوانانو څخه جوړه شوی وه په خپلو اسونو سپاره د ټول لښکر دمخه په ډیره عجیبه شان باندی روان وو . د جاګیرلرونکو فوځ که ورسره یو ځای شي نو دسلطان د ټول لښکر شمیره تر سلو زرو پوری رسیده.

د سپروفوځونو تر شا د درنو وسلو او توپونو بګئ او ګاډۍ روانی وی ،دهغوی شاته دپیاده فوځونو او زره پوش فوځونو ډلی روانی وی، دینی چری د لمړۍ دستی سپه سالار « اغاحسن » ښی اړخ کی « احمد کدک» چپ اړخ کی « محمود پاشا » ټول موجود و. د لښکر په قلب کی پخپله سلطان په یوه سپین لوړ قدی اسپ باندی سپور د ټولو فوځونو قومندانی یی کوله. د لښکر شاته په سلګونو غوایی ګاډی ، خرو ګاډی ، داوښانو ګاډی اوبی شمیره نورحیوانات را روان وو . په دی ټولو باندی د لښکر دخوراک څښاک سامانونه بار وو . دزخمیانو دمرهم پټۍ له پاره د « اورنه » دمسلمانو پیغلو او نجونو یوه ستره ډله هم روانه وه . ددی ډلی مشري د بوسنیا دشهزادګۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

...حمیرا په غاړه وه. په دې ستر لښکر کې د ګډون دتبرک څخه د قاسم بن هشام مشر وروړ طاهر بن هشام هم بې برخې نه و. په دې توګه د قاسم ټوله کورنۍ په دې مبارک لښکر کې موجوده وه. د طاهر دواړه زامن عمر او علي اوس ستر ستر ځوانان شوي و او دکوچنیو مجاهدینو په څیر یې دلښکر په خادمانو کې ځانونه ورګډ کړي و. د زاړه عباس لور مریم هم دزخمیانو دتداوۍ په ګروپ کې شامله وه.

په لښکر یک تر ټولو ستر او د ویاړ شی د پیتلو څخه جوړ شوی هغه ځلیدونکی توپ و چې تر څنګ یې په یوه ځای کې دهغه جوړونکی اهنګر «اربان» ناست و. دغه دیوه هیکله توپ به چې دهر ځای څخه تیریده نو سلطان محمد خان د سوبې خبر به یې روکاوه. اسلامی فوځونو به په لړلړ واټن کې پړاو کاوه ودقسطنطنیې په لور مخته ورتلل.

دا همغه لښکر و چې په قسطنطنیه باندې یې پریکنده یرغل وروست. ددې لښکر په اړه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي وو « تاسی به ضرور قسطنطنیه سوبه کوئ ، نو بهترین امیر به ددې لښکر امیر وي او بهترین لښکر به همدا لښکر وي»

دهمدې لښکر یوه برخه دعثماني بحریې ځواک څخه جوړه شوی وه چې امیرالبحریې د سلطان محمد خان له اړخه یو ډیر ستر ملاح «بلوط اغلن» ټاکل شوی و. د سلطان په بحری فوځ کې ډیري بیړۍ نوی جوړکړل شوی وی ، ددې بحری ځواکونو لمړۍ ډلې لا دمخه ابنای فاسفورس کلابنده کړې وه. دعثمانی لښکر دراتلو د اوازو سره په قسطنطنیه کې یو ډول اندیښنی را پیدا شوی وی ، د قسطنطنیې د فوځونو سپه سالار به دخپل غم دغلطولو له پاره شراب یو په بل پسې په سر را اړول ، شهنشاه د نورو هیوداونو دکومک منتظر و ، خو عامو خلکو دخدای تعالی په حضور کی ددې خطر د له منځه وړلو له پاره شپه او ورځ دعاګانی کولی. په ایاصوفیا کی به هم په دې ورځو کی دخلکو ګڼه ګونه زیاته شوی وه ، په ځانګړې توګه به د یکشنبې په ورځ په دې عبادتځای کی دخلکو د کیناستو ځای نه ترسترګو کیده.

او بیا کله چې د یکشنبي په یوه سهار چې د جنګ وریځی دقسطنطنیې په اسمانو کې ګرزیدی نو ایاصوفیاته د عبادتکونکو ګڼه ګونه دومره زیاته وه چې اندازه لګول یې مشکل وو. سونیا هم دخپلې کمرې څخه را ووتله او سالون ته راغله. هغه تر اوسه هم دخپل خدای ترمخه په ژړا وه او دخپل محبوب د راخوشی کیدو دعاوی یې کولی. دهغې زړه مات مات وو.، دهغه وخته چې قاسم نیول شوی د سونیا د زړه دنیا تیاره شوی وه ، خو دا تاریکی یوازې په غم کې تیریده او که نه دقاسم سره د سونیا دکتلو وروسته دسونیا ژوند ته رڼا راغلی وه ، دهغې ورځې نه تر ننه پورې هغې خپل ځان دهیچا د بستری ښایست نه و ګرځولی ، هغه د قاسم پسې لیونۍ وه او ددې ثابتیدو وروسته هم چې قاسم مسلمان جاسوس دی دهغې په لیونتوب کې کوم کمی نه و راغلی. هغې شپه او ورځ د شاهي تاخانو د تورو زندانو څخه دقاسم دخوشې کولو له پاره دځانه سره پلانونه جوړول. خو هغې څه کولی شول ، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یوه معمولی خادمه وه ، دهغی سره یوآځی یوه وسله وه اوهغه وه دهغی ښایسته او ښکلی ځواني ..... خو په خپل زړه کی یې داپریکړه کړی وه چی پس له دی به د هیڅا د هوس له پاره خپل ځان په ګناه کی نه اچوي. دهغه وخته چی سونیا په ښه اوبد پوه شوی وه نو مخی ته یې یو اځی هوس پاله نارینه راتلل خو دقاسم سره دهغه لیدنه دهغی له پاره یوه نوی تجربه وه ، قاسم په هغی کی د یوی نیکی پیغلی خوی را وپاروو .... ددی سره هغه داسی شوه لکه نوي چی رابیداره شوی وی، هغه خو تر اوسه پوری د بدبویه راهبانو دهوسونو وسیله وه ، خو اوس هغی دقاسم نه پرته دبل چا له پاره ژوند نه کاوه. دهغی په ګوته کی دقاسم لخوا ورکړل شوی ګوته وه چی هغی به هروخت دخپلی سینی سره لګوله.

نن یوځل بیا دخپل خدای تر مخه د ژړا او فریاد له پاره هغه د ایاصوفیا سالون ته راغلی وه. ټول سالون د ویریدلو ښاریانو څخه ډک وو. هغوی دا ګمان کاوه چی د ایاصوفیا په شتون کی به هیڅوک هم قسطنطنیه سوبه نه کړای شي ...خلک ډلی ډلی دلته دعبادت له پاره راتلل .په حقیقت کی په خلکو کی دپیریو راهیسی دا خبره مشهوره شوی وه چی یوه راهب ته دالهام په واسطه خدای تعالی ویلی وو چی په قسطنطنیه باندی به ترکان حمله کوي او ترکان به د رومیانو په تعقیب پسی دایا صوفیا دغی ستنی پوری رارسیږی چی د قسطنطین په نامه مشهوره ده. خو دهمدی ځایه به دترکانو په شاتګ او ماتی پیلیږی. نن سبا دهمدی زیری په خاطر په ایا صوفیا کی دمذهبی خلکوتګ راتګ ډیر زیات شوی و.

نن هم چرچ دعبادت کونکو څخه ډک شوی و، سونیا د عبادتځای دخالی چوکیو څخه په یوی سر ټیټ کړ او کیناسته. دهغی زړه مات مات و او سترګی یې دټولی شپی د ژړا په واسطه پړسیدلی وی، سونیا په خپل ښی او چپ اړخه کی ناستو ښځو ته هیڅ هم و نه کتل.....

د چرچ بشپ د چوتری په ممبر و درید او په لوړ اواز یې مناجات وویلی ، ټولو حاضرینو دغه مناجات په ډیر شوق سره اوریدل. هر چا په زړه کی د ترکانو د حملی څخه د خلاصون له پاره دعاوی کولی خو د سونیا دسترګو څخه را څڅیدونکی هری اوښکی د ایرون ایرون چغی وهلی.

د قاسم سره محبت د سونیا ژوند بدل کړی و ، هغه بلکل بدله شوی وه. اوس هغه هغه پخوانۍ سونیا نه وه ، خلکو د سلطان محمد خان د قهر څخه پناه غوښتله ، خو سونیادخپل قاسم دلیدلو له پاره دخداوند به حضور کی په ژړا کی ډوبه وه. هغی قاسم دهمغه ایرون په نامه پیژانده ، هغی ته قاسم د یوه راهب په شکل کی ورغلی و. او دیوه مسلمان په شکل کی تری جدا شوی و. خو دسونیا له پاره یې خپل خواږه یادونه پری ایښی و..... ایرون ، دقاسم جعلی نوم و. چی هغه د ایاصوفیا د جعلی راهبیت له پاره اختیار کړی و . سونیا دایرون د خوشي کیدو له پاره دعاوی کولی ، دهغی دواړه لاسونه مخته غوځیدلی و ، په یوه لاس کی یې د قاسم دلاس ګوته په ګوته د ورایه ځلیده. د سونیا تر څنګ ناستی ښځی تر ډیره پوری د سونیا په ګوته کی ګوتی ته په ډیر زیر زیر سره کتل

(c) ketabton.com: The Digital Library

.دا ښځه «بریتها» وه. د رومیل ښځه، چې هره یکشنبه به چرچ ته دعبادت له پاره را تلله. هغې سونیا مخته هم څو ځلې کتلې وه ، خو نن یې چې کله د سونیا په ګوته کې هغه ګوته وکتله نو حیرانه پاتې شوه. دا خو همغه ګوته وه چې دهغه ویل شوی ورور قاسم بن هشام ورته د «ډیمونان» ددعوت په شپه دی ته ورکړې وه. بریتها به کله ګوتې ته کتل او کله به یې دسونیا د سترګو څخه را څڅیدلو اوښکو ته. په بریتها باندې سر و ګرزید. اوذهن یې په تیزۍ سره کار پیل کړ. هغې سوچ کاوه چې ایا دا همغه پیغله ده چې دقاسم سره یې لمړی محبت کړی و او بیا قاسم دهغې د پیدا کیدو له پاره دلته د ډیمونان پسې راغی ، دبریتها په زړه کې سترو سترو موجونو ټوپونه وهل. سونیا همغسې په عبادت کې مصروفه وه خو بریتها د تجسس اوپلټنې له لاسه عبادت و نه شو کړای. او بیا کله چې بشپ اعظم دعا پای ته ورسوله نو بریتها په ډیره بې صبرۍ سره د سونیا مړوند کلک کړ.

« ای نجلۍ ! ایا ستا نوم سسټر میری دی ؟...تا دا ګوته د کومه کړې ده ؟...ته خو سسټر میری کیدی نه شي.... یوه مقدسه راهبه ګوتې نه په لاسوی ؟ دا ووایه چې دا ګوته دی څنګه تر لاسه کړې ده....؟

بریتها په یوی ساه څو پوښتنې را وورولې. هغه یوه عامه کورنۍ ښځه وه ، هغې ته د ژورو رازونو د ساتلو فن نه و زده . هغې په دیر احساساتی توګه د سونیا مړوند کلک کړی و او دسونیا څخه یې پوښتنې ګرویزنی پیل کړې وی خو سونیا ...... هلته نه موجود نه وه.....هغه چیری ورکه وه.... د سسټر میری معامله څه وه ، اودی ګوتی د سسټر میری سره څه اړیکې درلودل. اوهغې ته دا هم په یاد راغله چې سسټر میری څو ورځې دمخه دسونیا څخه ددې ګوتی دترلاسه کولو هڅې کړې وی ، دهغې په دماغ کې یو توپان را پیدا شو ،اوس نو هغه ته ایرون قصه نوره هم پیچلې شوې وه ، هغه نا ارامه وه..... هغې غوښتل چې ډیره ژر وپوهیږي چې د ایرون لخوا د ورکړل شوی ګوتی شاته کوم رازونه پټ دي...اودا ښځه څوک وه چې په ډکه کلیسا کې یې د هغې لاس ونیوه ....هغې د یوی شیبې له پاره فکر وکړ اوبیا یې په بیړه بریتها له لاسه و نیوه او له ځانه سره یې یوړه ......

سونیا خپلې کمرې ته درسیدو په وخت کې هم بریتها ته دا ونه ویل چې هغه څوک ده خوپخپله یې د بریتها څخه پوښتنې پیل کړې.

« خورې !.... ماته لمړی دا ووایه....چې دا ګوته.....ته د کومه درکه پیژنې.... او ددې ګوتې د سسټر میری سره تعلق دی.؟

سونیا خپله ګوته رامخته کړه او ویې ویل خواسو بریتها په خپلو احساساتو باندې کنترول پیدا کړی و ، دخپل زړه خبره یې پټه کړه او لنډ شانته ځواب یې ورکړ.

« دا د سسټر میری ګوته د ه. ماته ددې نه اخوا نور څه نه دی معلوم. خو ته لمړی ماته دا ووایه چې ته څوک یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سونیا پوه شوی وه چی اوس بریتها سهی حقیقت نه وایی ، په دی خاطر یی یو عجیب پلان جوړ کړ. اوبریتها ته یی وویل:

« خور جانی !... زه په حقیقت کی سستېر میری یم ،زه یوه راهبه یم. او داګوته په د ی خاطر په ګوته کوم چی ددی ګوتی سره زه ډیر جذباتي اړیکی لرم.

بریتها د سونیا په دام کی راګیر شوی وه. دخوشحالۍ نه یی چیغی کړی اوسونیا یی په غیږ کی راکلکه کړه.

« واه زما خوری ! .....مارسي ....بلاخره تاته خپل جداشوی محبت بیرته ترلاسه شوی دی.ما د مقدس ډیمونان څخه ستا تړوله قصه اوریدلی وه ، تا ډیر غم ګاللی دی .... مورګن زما ورور دی ،ماته معلومه ده چی هغه مسلمان دی ماته دا هم معلومه ده چی ته د هغه سره ډیره مینه کوی. ما غوښتل چی له تاسره ووینم. خو دهغه وخته راهیسی چی مورګن ډیمونان وواژه ، نو زه وویریدم او چرچ ته می تګ راتګ کم کړ. شکر دی چی تاته خپل محبت ترلاسه شو. ماخو اوریدلی دی چی مورګن یی دایا صوفیا څخه نیولی دی ، هغه له تاسره کله کتلی و ؟ څه خو راته ووایه !»

بریتها ډیره جذباتي کیدله خو سونیا د تیږی په څیر ګرزیدلی وه ، دهغی په ذهن کی تړولی کړکیځ خلاصی شوی وی ، اوس نو هغی ته داهم معلومه شوی وه چی هغه مسلمان جاسوس په حقیقت کی د سستېر میری محبوب و. دهغی زړه مات شوی و. دیوال ته یی تکیه وکړه او ودریده .....لکه چا چی ورسره دوکه اوفریب کړی وی. یواځی یو ځوک و چی په دی دنیا کی یی دهغی زړه ګټلی و ،....هغه هم دوکه کونکی وخوت. هغه خو دلته دمارسي په چکر کی راغلی و ، دبطریق ډیمونان قتل کونکی مسلمان جاسوس و اوغوښتل یی یوه اوه کلنه عبادکونکی راهبه تر لاسه کړی، ایرون هغه هم استعمال کړی وه.او دیوی لوبی دالی په څیر یی استعمال کړی وه. هغی سونیا ته ګوته په دی خاطر ورکړی وه چی هغه دا ګوته واخلی او سستېر میری ته یی وښئی. اوسستېر میری هم دوکه ورکړی وه ځکه چی اصل حقیقت یی ورته نه و ویلی. دسونیا زړه د غم او درد نه ډک شوی و غوښتل یی په چغو چغو وژاړی خو معلومه نه ده چی ولی یی خپله ژړا په سینه کی پټه کړه ، یواځی اوښکی وی لکه د سیلاب په څیر یی د سترګو څخه را روانی وی ، هغی خو یواځی څو ورځی دمخه دخپل ګناکونکی ژوند لاره بدله کړی وه او دا ټول بدلون یواځی او یواځی دقاسم په خاطر ترسره شوی و ، خو اوس دا څه پیښ شوی و .... دی چی څوک دخپل ځان ګانه هغه دبل چا وخوت. هغی چی چاته خدایه وایه .... هغه د بل چا عبادت کونکی و.... دسونیا له پاره د ټولو غمونو څخه دا غم ستر غم او ټکان و. هغه بی هوشه کیدله . اوبریتهایی تر څنګ ولاړه وه او هره شیبه یی دهغی بدلیدونکی حالت کوت. هغه حیرانیده چی دی نجلۍ ته څه ورپیښ شوی دی ، حقیقت دا و چی سونیا اوس هم دقاسم څخه نفرت نه کاوه. خو په زړه کی یی په خپل حیثیت باندی غور کاوه ، یو بیګانه ځوان د سونیا په زوند کی ور داخل شوی په حقیقت کی هغه د سستېر میری په څیر دیوی پاکی ښځی سره مینه کوله ....په داسی حال کی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې سونیا دستېر میري په مقابله کې خپل ځان یوه بازاري نجلۍ تصور کوله ، هغې ته خپل ځان سپک ښکاریده ، تر ډېره پورې یې د بریټا سره کومه خبره ونه کړه . بلاخره بریټا ورته پخپله وویل :

« سستېر میرې ! څه خبره ده ، ته خو ډېره پریشانه شوې . فکر مه کوه . که مورګن مسلمان دی نو څه وشول . زه په ډاډمن زړه ویلی شم چې کله هم هغه د بندی خانې څخه ازاد شي نو نیغ به ستا خواته راشي ، زه پوهیږم چې مورګن ستا نه پرته ژوند نه شي کولی . هغه ماته ستا او خپل ټوله قصه په پوره تفصیل سره کړې ده .

دسونیا له پاره ددې نه زیاتې خبرې اوریدل د زغم وړ نه وې . سر پرې ګرزیده . د مخ رنګ یې الوتی و او شونډې یې وچې شوې وې ، په بستره باندې کیناسته . نن هغې په خپل ژوند کې تر ټولو سرګردانه اودغم نه ډکه ورځ تیره کړې وه ، دهغې د سترګو تر مخه تیاره خپره وه .

بریټا ترې ولاړه . خو د سونیا له پاره دغمونو نه ډکه دروازه خلاصه شوه . تر څو چې هغه نه پوهیده چې ایرون د سستېر میرې سره مینه کوې نوخپل ځان یې د ایرون په مینه کې ور ستی کړی و . خوکله چې ورته حقیقت معلوم شو نوبیا د شیشې دګیلاس په څیر ټوټې شوه .

اوبیا په همدې شپه « د ایاصوفیا » پورتنې منزل کې د سستېر میري د دروازې مخې ته یو نقاب پوشه وکتل شو . د ایاصوفیا په پورتنی منزل کې دا وخت هیڅوک هم نه و . په فرش باندې دستنې دلویدو اواز هم اوریدل کیدی شو ، دګیلري په دیوالونو باندې دمعمول په مطابق مشالونه روښانه وو . نقاب پوشه دمارسی ددروازې تر څنګ و درید او دمارسی دخونې دروازه یې ور وهله . او دځواب په انتظار شو ، خو دومره منتظر پاته نه شو ځکه مارسي سمدلاسه دخپلې خونې دروازه پرانسته . خو دیوه نقاب پوشه په لیدلو ډېره حیرانه شوه ، یو ناڅاپه تم شوه اوبیا څو قدمه شاته ولاړه ، او دغه نقاب پوش ته یې په برندو برندو سترګو کتل . دا څوک دی چې په نیمه شپه یې نقاب په مخ را خپور کړی او مارسی دخونې دروازه ورټکوي ؟

خو لږه شیبه وروسته دمارسي ذهن ډیر قوی ټکان وخوړ . دهغې تر مخه قاسم ولاړ و .....قاسم بن هشام ...د « اورنه » قاسم بن هشام . دسلطان مرادخان ثاني سراغ رسان ، دسکندربیګ په څیر یوه ماهر توره وهونکی ته په ډک ستېډیوم کې ماتې ورکونکی عرب ځوان چې د حجاز دودي اوسیدونکی دی ....قاسم بن هشام ....دنن څخه اوه کاله مخته ، دچا محبت چې مارسي د عیسویت نه د اسلام په لور راواړوله . همغه قاسم چې مارسی یې په ډول ډول غمونو او ازمیښتونو کې راګیر کړی وه ، نن د کلونو کلونو وروسته دهغې تر مخه ولاړ و . دهغې جدا شوی ملګری ، د چاسره یې چې دژوندانه د سختیو د یوځای تیرولو ژمنه کړې وه ، د قاسم مخ او سر په نقاب کې راپوښل شوی و خوبیا هم هغه مارسي وپیژانده . هغې دخپل غم او غمګساره خوشبویې محسوس کړه ، قاسم یې دسترګو درنګ نه وپیژانده ، هغې د همدې سترګو له پاره خپل ټول ژوند په داو کې ایښی و . دمارسي جسم وچ

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی و او د سکتې په حالت کې وه ، دهغې خوله خلاصه وه او شونډې یې پرانستې پاتې شوې وې ، دمارسي ژبه ګنګه شوې وه اوسترګې یې په پرلپسې توګه په قاسم کې ورننښتې وې.

قاسم په کرار دهغې خونې ته ور ننوت .کمرې ته د ورننوتلو سره سم یې دروازه د دننه څخه بنده کړه ، دې مقدسې حجرې ته نن دلمړي ځل له پاره یو نارینه ور ننوتی و ، مارسي تر اوسه هم د سکتې په حال کې وه ، قاسم منتظر و چې مارسي به څه ووایي. لیکن مارسي .....مارسي د یوې تیږلوږه مجسمې په څیر بې حرکته او ساکته ولاړه وه. داوو کالو جدايي او د پرلپسې مصیبتونو دتیریدو نه وروسته مارسي دحالاتو سره یوځای کیدل زده کړي و. دخبرو څخه یې ځان لرې ساته. خونن حالات بدل شوي و. کله چې قاسم دمارسي حالت وکوت نو دوه قدمه نور هم راوړاندې شو او دمارسي سره نژدې و درید ، لږه شیبه وروسته دهغه دواړه لاسونه دمارسي په اوږو اینښوول شوي و او مارسي یې خوزوله او ورته یې ویل:

« مارسي !.....مارسي !..... په هوش کې راشه.....مارسي ! زه قاسم یم ، ستا قاسم.....قاسم بن هشام.....»

د قاسم غږ ډیر اغیزمن و . دهغه د اواز داوریدو سره سم دمارسي په وجود کې دژوندانه څپې را ولاړې شوې. یودم رابیداره شوه. او په چغو چغو یې وژړل. د اوښکو سیلاب یې دسترګو څخه را روان و. داهغه سیلاب و چې دکلونوکلونو مصیبتونو ورته بندونه اچولي و . خو نن یې د سترګو له لارې دبیرون راوتلو لاره پیدا کړې وه. مارسي د خپل قاسم د سینې سره یوځای شوې وه ، دژړا په واسطه یې ټول وجود نور په لړزه کې راغلی و ، نن مارسي غوښتل د سترګو له لارې دزړه ټول داغونه پریمنځي. خو دقاسم سره ددې خوشحالیو له پاره ډیر وخت نه و. هغه خو دمارسي د ورلو له پاره راغلی و .دخپله ځانه سره د ورلو له پاره. هغه د مارسي اوږې په خپلو ګوتو لږ څه زور کړې او ورته یې وویل:

« مارسي !...زه راغلی یم، زه ستا د بوتلو له پاره راغلی یم ، تا خو ډیرغمونه تیر کړي دي ، خو اوس ستا ټولې دعاګانې قبولې شوې دي..... راځه زما سره یوځای راځه ، زه به هیڅکله هم له تا څخه جدا نه شم.»

مارسي اوس هم د ژړا ډکه وه ، تر اوسه یې په ژبه یوه کلیمه هم نه وه ویلې. د مارسي په خوبصورته جسم کې دزلزلې په څیر کیفیت جاري و. په دې خاطر قاسم هوډ وکړ چې مارسي د سمدستي بوتلو په ځای پریږدي لږ څه په حال کې راشي. مارسي یې له لاسه ونیوله اوخپلې بسترې ته یې راوړه.خو اوس دمارسي حال هم لږ څه راښه شوی و . په بسترې باندې د کیناستو نه مخته یې دقاسم دواړه لاسونه په خپلو لاسو کې ونیول اوبیا قاسم ډیر حیران شو چې مارسي دهغه لاسونه یې په ډیره والهانه توګه ښکلول. هغې د قاسم ګوتې دخپلو لمدو ګوتو سره بیا بیا مښلې ، اوس نو مارسي غوښتل خبرې وکړي. خو الفاظ یې په ستونې کې نښتې و. قاسم د مارسي والهانه محبت او مینه محسوسوله. نو په زړه کې ډیر پښیمانه شو ، ځکه چې هغه خو یو واده هم کړی و او یوه ډیره مینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناکه ښایسته لور یې هم درلوده ... یا الهی ! دا څه حال دی ؟ مارسي خو هغه د زړه له کومې غوښته. خو هغه دخپل زوند ملګرې بل څوک ګرځولی وه ، خو په دې کې قاسم څه قصور درلود . هغه ته خو اوه کاله مخته همدا خبر ورکړ شوی و چې مارسی شهیده شوی ده ، بیا قاسم د بوسنیا دشهزادګۍ سره وکتل ،ریښتیا خو داو چې قاسم اوس هم مارسی همغسې غوښتله.

قاسم د مارسی سره په بستره کیناست. مارسی اوس دلمړی ځل له پاره خبرې پیل کړې « زه ډاډمنه وم چې ته به خامخا زما د بوتلو له پاره دلته راځې ،ما ستا دانتظار له پاره اوه کاله خو پریږده چې اوه پیړۍ هم انتظار کولی شو . . قاسم ! ..... نن ستا په کتلو باندې زه نه پوهیږم چې په ما څه چل کیږي.....زه نه پوهیږم...... ته خو څو میاشتې مخته دلته په ایا صوفیا کې وی او زمونږتر منځه لیدل کتل هم شوی و لیکن .... » دمارسی خبرو دهغې سره ملګرتیا نه کوله. هغې غوښتل هره خبره یوځل وکړي ، په ایا صوفیا کې سکوت و . یوائې دمارسي په کمره کې یو مشال روښانه و . دمارسي رخسار په اوښکو لوند و اودقاسم په شونډو باندې نرۍ شانته خندا و. مارسی ته یې وویل:

« مارسی ! اوس یې هیر کړه ....هغه وخت چې تیرشوی دی په هغې ژړا کول بې ګټې دي. زه راغلی یم ، اوراغلی یم چې تا له ځانه سره یوسم.ماته معلومه ده چې په تا ډیر غمونه تیر شوی دی ، مونږ باید دډیر څه په اړه خبرې وکړو . اویو دبل څخه ډیر څه واورو . خودا ټولې خبرې دلته شونې نه دی ،شاګال زمونږ دښمن دی ، او زما پسې ګرځي. په دا خاطر دا به ډیره مناسبه وی چې مونږ د دې ځایه سمدلاسه ووځو .

خو مارسی د قاسم په خوشبیو کې مسته وه. هغه ته په خپلو غوږونو او سترګو باندې باور نه راته ، هغه دپخوانیو یادونو په هره لحظه کې غوټه کیده ، قاسم یې دخپله ځانه سره نژدې وکوت نو هرڅه یې هیر کړل ، هغه به بیا بیا احساساتی کیدله او د قاسم لاسونه به یې په خپلو لاسو کې نیول اوژړل به یې.

قاسمه ! اوس نو زه له تا نه شم جدا کیدی. ما اوه کاله په سولۍ ځوړند تیر کړی دی. د سکندربیګ دهوس او دهغه د لاس اوړودونی څخه می دلته دراهبې شکل اختیار کړی دی او اوه کاله می په دی بنده خونه کې دزندانۍ په څیر تیر کړی دی. دلته می په خونه کې په پټه لمونځ کاوه ، قاسمه ! زه مسلمانه وم ، او اوس هم مسلمانه یم...»

مارسی یوځل بیا په چغو چغو ژړا پیل کړه ، دمارسی زړه داحساساتو څخه ډک و ، دقاسم په اوږو یې سرکیښودی و او سلګۍ یې وهلې. معلومه نه ده چې په دې وختو کې څه څه وشول ، نړۍ بدله شوی وه ، سلطان مرادخانی ثانی وفات شوی، دقاسم مور و پلار اوس په نړۍ کې نه و. بوسنیایي شهزادګۍ دقاسم سره واده کړی و او مارسي د تیرو اوو کالو راهیسی دیوی عیسوي راهبی په بڼه ، په حقیقت کی شپه او ورځ په اسلامی

(c) ketabton.com: The Digital Library

عباداتو کی مصروفه وه ، دمارسی له پاره دقاسم سره دا لیدنه دمعجزی څخه کمه نه وه. هغی همداسی ژړل او سلګۍ یی وهلې. اوښکی یی بهیدی اوخبری یی کولی ، هغی یوائې خپلې خبری کولی ، اوس نو قاسم هم ارام ناست و ، ټول ګوابنونه یی له یاده ویستلی و ، دمارسی ترخنګ ناست و او د هغی خبری یی اوریدلی. دا لمړۍ ځل و چی مارسی دقاسم بدن مسحه کړ ، هغی نه غوښتل دا پاکیزه لمحی له لاسه ورکړي. هغی قاسم ته وویل:

« ابوجعفر زه په زخمی حالت کی د اورنه څخه البانیا ته راو ستلم. دالبانیه په شاهی محل کی سکندربیګ زمونږ انتظار کاوه ، لمړۍ خو سکندربیګ زما سره ډیره ښه رویه وکړه ،زما دزخمونو علاج یی وکړ اوما ته یی هر ډول اسانتیاوی را کړی ،خو زه پوهیدم چی سکندر بیګ دا هر څه زما د ترلاسه کولو له پاره کوی.هغه زه د کوچینوالی څخه خوښولم خو ما نه غوښتل دهغه منحوس شکل ووینم. زه ابوجعفر د سکندر بیګ له پاره را وتښتولم ، ما د ناروغتیا په ورځو کی را انګیرلی وه چی زما دروغتیا وروسته به سکندر بیګ ما خامخا خپلوی ، که څه هم هغه د زور او تزویر له لاری وی. خوما شپه او ورځ فکر کاوه چی څه ډول دسکندربیګ د لاسو څخه خپل عصمت اوعزت خوندي وساتم. بلاخره یوه ورځ زما په ذهن کی عجیب شانته فکر را پیدا شو ،ما ابوجعفر را وباله او ورته می وویل چی زه غواړم یوه راهبه واوسم. غواړم د عیسوی دین خادمه واوسم ، د ابوجعفر له پاره دا خبره ټکان ورکونکی وه. زما دا حربه ډیره بریالۍ ځکه وه چی یو پادشاه هم راهبه نه شي تر لاسه کولی. هماغه وچی ما دخپلی ابرو او ستا د امانت دخوندي ساتلو په خاطر د عیسوی راهبی ښه اختیار کړه. او ددی پرته ماته بله لار هم نه وه. ابوجعفر چی په حقیقت کی بطریق ډیمونان و زما ددی پریکړی څخه ډیر خوشحاله شو خو دسکندر بیګ له پاره زما پریکړه په هیڅ توګه دمنلو وړ نه وه.کله یی چی زما دراهبه کیدو خبر واورید نو ډیر قهرجن شو ، خوبطریق ډیمونان د ارتوډکس کلیسا ډیر ستر پادری و او زه په دی پوهیدم چی هغه به زما د خوندي کیدو په خاطر دسکندر بیګ سره ټکر ته هم تیار شی ، اوبیا همغسی وشول ،بطریق ډیمونان ګڼ شمیر پادریان له ځانه سره کړل او سکندر بیګ یی په خاموشه کولو مجبور کړ. بطریق ډیمونان زه دخپله ځانه سره دلته قسطنطنیی ته راوستم اوما دیوی راهبی په شکل دلته ژوند پیل کړ. دلته د هر راهب اوپادری سترګی په مالګیدی ، دا چی ما دهغوی دبدو سترګو او هوس څخه خنګه او څه ډول ځان خوندی وساته یوائې زما مالک پری ښه پوهیږی. که څه هم بطریق ډیمونان زه دلته راوستم خو دهغه نیت ماته پخپله خراب و .ما دبطریق ډیمونان دبدو سترګو څخه دخوند ي پاته کیدو په خاطر د بطریق اعظم لمن و نیوله. زوړ بطریق اعظم زما ډیر عزت اوتکریم کاوه ، ماته یی هیڅ ډول زیان و نه رساوه. په اياصوفيا کی هر شخص زما د ښایست اوحسن اخستونکی وو. ما ستا دامانت د خوندی ساتلو په غرض ډیر څه کړی چی اندازه یی نه شی کیدی. ما په دی وختو کی د الله تعالی څخه یوازی یوه دعا غوښتله چی هغه دی تاله ماسره یوځای کړي ، نن ددومره اوږد وخت وروسته زما دعا قبوله شوی ده....قاسمه ! ما هیڅکله هم ځانته مه پریږده. زه ستا نه پرته ژوندۍ نه شم پاته کیدی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمارسي دغم نه ډکې قصې په اوريدو سره قاسم دا هيرکړې وچې هغه يو مفرور قاتل دی.او په ايا صوفيا کې د شاګال په خير تيز دشمن ورپسې نښتې دی ، يو ناڅاپه قاسم ته د ډير زيات وخت دتيريدو احساس و شو . سمدلاسه يې مارسي ته وويل:

« مارسي ! اوس خو مونږ يو دبل سره يو ځای شوی يو . هيڅکله هم يو دبل څخه د نه جدا کيدو له پاره يوځای شوی يو .مونږ به ډير خبرې کوو . دا چې په دې وختو کې په مونږ څه تير شوي اويا موڅه کړي دي ؟ خو اوس بايددې ځايه ووځو ،شپه د نيمايي څخه ډيره تيره شوې ده اومونږ ددښمن په کور کې ناست يو . ما شاهي داروغه وژلي او ترې راتښتيدلي يم ،په ټول ښار کې زما لټون روان دی ، زه غواړم چې د شپې په تيارو کې ددې ځايه ووځم ،مونږ به ددې ځايه نيغ اورنه ته ورځو ، سلطاني لښکر د قسطنطنيې دسوبې له پاره راوتلې دی ،دا لښکر به مونږ ته په لاره کې مخې ته راشي. اوس بايد مونږ ددې ځايه سمدلاسه ووځو .

اوس نو مارسي هم ځان پوره کنترول کې کړې و . دهغې د زړه بړاس دهغه داوښکو سره وتلې و . مارسي د حالاتو نزاکت ښه درک کړی و . سمدلاسه راپورته شوه ، دخپلې خونې څخه يې هيڅ شی را وانه خيست.يوازې دقران کريم هغه نسخه يې له ځانه سره راواخسته چې د تيرو اوو کالو راهيسې يې له ځانه سره درلوده. درهبانيت په ژوند کې مارسي تر ټولو زياته فايده دا ترلاسه کړې وه چې قرانکريم يې ټکي په ټکي ياد کړی و ، اوس نو ددې ستر کتاب ټکي ټکي دهغې په ذهن کې موجود وو. هغه اوس قاريه وه. دوتلو څخه مخته مارسي دقاسم څخه وپوښتل:

قاسمه ! مونږ دکومې لورې څخه وځو .د نيغې لارې څخه خو مونږ ته وتل شونې نه دي ،مونږبايد د عقبې زينو څخه ښکته شو او دباغ له لارې بيرون ولاړ شو . په دې لاره د تيښتې په وخت کې به مونږ د ايا صوفيا شاتنۍ دروازه پرانزو. اويا به دديوال څخه ځان اچوو. خو ديوال ډير پورته اولوړ دی.

قاسم دمارسي خبرې په ډير غور سره اوريدې . هغه پخپله غوښتل د عقبې لار څخه ولاړ شي ...خوکله چې هغه اياصوفيا ته را ننوتې و نو هغه وخت د چرچ دروازې پرانستې وې، قاسم د شپې د لمړۍ برخې پورې په ايا صوفيا کې پټ ناست و او وخت يې تيراوه. خو اوس هغه ته ريښتيا هم د شاتنۍ دروازې اړتيا وه ، قاسم او مارسي خپل مخونه پټ کړل او دهليز ته راغلل. په ډير احتياط سره روان وو ، قاسم په هر قدم کې خيال کاوه چې د شاګال سره به ټکر کوي ،دا د ايا صوفيا مانۍ وه ، دلته د قاسم له پاره په هر قدم کې مرګ منتظر و . او اوس خو دمارسي له پاره هم د بيرته ستنيدو لاره نه وه پاته. ځکه چې هغه د يوه مسلمان جاسوس سره دتيښتې په حال کې وه ، دواړه په ډير احتياط سره عقبې زينو ته ورسيدل ، قاسم به په هره زينه باندې داسې په احتياط قدم ايښوده لکه مار يې چيچي . اوس نو قاسم خپله توره په لاس کې نيولې وه او اعصاب يې په ډيره سخته توګه ستومانه شوی و. په برياليتوب سره د زينو څخه ښکته شول او باغ کې ور داخل شول ، دايا صوفيا تر څنګ يو څو سوه ګزه لوی باغ پروت و . په زمکه باندې شنه واښه لکه دفرش په خير راشنه شوی و و.ګڼې ونې په کتارونو کې ولاړې وې ، ددی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونو په منځ منځ کی یوه پټه لاره تللی وه ، قاسم اومارسی په همدی لاره باندی روان شول ، دوی په بیړه او چټکۍ سره مخته روان و چی قاسم یو ناڅاپه تم شو . ځکه دهغی مخی ته شاګال ولاړ و ....ګنجی بطریق.... دهغه غټ پټ وجود د یوه دیوال په څیر د قاسم اومارسي په لاره کی خنډ ګرزیدلی و . قاسم سمدلاسه مارسي خپل شاته کړه اوپخپله یی توره راواخسته او په شاګال یی ورحمله کړه خو شاګال بی فکره و او مسکی مسکی کیده . دهغه دغه مسکا هم د مکر اوفریب نه ډکه وه . څنګه چی قاسم ورمخته شو نو د شاګال اوازیی دغوږونو سره ټکر وکړ .

« همدلته ودریږه . ته ددی ځایه دغه غداره حسینه له ځانه سره نه شی بوتللی .ددی ځای یوه یوه ذره به ستاسو ترمخ ددیوال په څیر خنډ جوړیږی ، خو که چیری ته غواړی نو خپل ژوند دی خوندي کولی شی. ځکه چی ته باید ماته یواځی دمقدسی نقشی په اړه معلومات راکړی.

اوس نو قاسم ته مقدسه نقشه په یاد راغله .ځکه شاګال تری ددویم ځل له پاره دمقدسی نقشی په اړه پوښتل . هغه به داسی کوم څیز و چی شاګال د قاسم له پاره د هغی دمعلوماتو د ترلاسه کولو وروسته دهغه د ژوند بښنه کوله، د قاسم په زړه کی د مقدسی نقشی د پیدا کولو له پاره ډیر تجسس را پیدا شو . په دی خاطر یی په شاګال دحملی کولو ترمخه یی غوښتل دهغه څخه په دی اړه نور معلومات هم ترلاسه کړي ، هغه د شاګال څخه وپوښتل :

« په مقدسی نقشی کی څه شی دی؟...ایا ته ماته ویلی شی ؟ ځکه چی که له ماسره کومه نقشه وی هم نو زه دهغی په اړه دومره معلومات نه لرم.»

« ته په هر څه پوهیږی ، ته درواغ وایی ، مقدس نقشه هم تاسره ده . اوهمتا نورټاس دمقدسی نقشی د غلاکولو له پاره هڅولی و. مقدسه نقشه اوس په خپل ځای کی نشته .نو څرګنده ده چی هغه به له تاسره وي . نو که چیری ته ماته هغه مقدسه نقشه راکړی نوزه به ستا ټولی ګناوی وبښم .»

دقاسم تجسس نور هم زیات شو . ځکه هر هغه څه چی شاګال ویل دقاسم له پاره نوي وو . قاسم به د سپه سالار نورټاس د غلولو هڅی حتما کړی وی خو قاسم دکومی مقدسی نقشی په اړه څه معلومات نه درلود. قاسم شاګال ته وویل : زما دلاری څخه لری شه . ستا نقشه له ماسره نه شته .که چیری تا زما دلاری دبندیدو هڅه وکړه نو زه به په خوشحالۍ سره تا له لاری لری کړم.

قاسم د دی خبری دکولوسره سم توره پورته کړه او مخکی ورغی ،خو پخوا تر دی چی هغه ورمخته شي دهغه د ښی ، چپ اود شا له لوری دری کوچنۍ ونی په حرکت کی راغلی ، قاسم اومارسی وویریدل ، دا چی د اکوچنۍ ونی ولی پخپله په حرکت کی راغلی ؟...هو ! دا د ارنډ کوچنۍ کوچنۍ ونی وی خو په حقیقت کی ددی ونو شاته د شاګال خپل کسان ناست و ، د شاګال کسانو خپلی توری را وویستی او په قاسم باندی یی یرغل راوست ، دا دری واړه سپاهیانو و چی د راهبانو لباس یی اغوستی و اوپه سرګنجیان وو . دوی دری واړه د توری د ګذار په فن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کی هم پوره پوهیدل. قاسم دری واړه پخپله توره و درول او دهغوی سره په جنګ کی مصروف شو ،قاسم د ځو میاشتو راهیسی دتوری وهلو د تمرین څخه بی برخه پاته شوی و په داسی حال کی چی دا دری واړه ډیر تورزن او پوه ځواکمن کسان وو. قاسم ددری واړو توری له ځانه لری ساتلی خو دهغوی دری واړو سره دمقابلی په وخت کی قاسم ته دلمړي ځل له پاره احساس وشو چی د توری وهلو دا مقابله به ونه ګټی. خوبیا هم قاسم خپل زړه ته تسلی ورکړه اودا فکر یی وکړ چی دا خو ډیر ستر شهادت دی .... په پوره بی پروایی سره یی جنګ پیل کړ. د ډیر اوږود کشمکش نه وروسته قاسم یو حجازی داو وچلوو. سمدلاسه په زمکه کیناست او دیوه سپاهی پښی یی ور وهلی. بله لمحه راپورته شو او ددوو نورو سره یی مقابله پیل کړه ، اوس نودهغه تر مخه دوه دښمنان وو،په دی یخه شپه کی د قاسم وجود دخولو څخه ډک و. په دی وخت کی قاسم داسی محسوس کړه چی شاګال اومارسي په خپلو ځایو کی نه شته. دمارسي نه موجودیت دقاسم قهر او غضب را وپاروو او دلیونی په څیر یی په دواړو توره وهونکو باندی ور حمله کړه اوپه ډیر لږ وخت کی یی ددواړو څټونه ورپری کړل. خومارسی تری بیا ورکه شوی وه.

کله چی قاسم د جنګ نه فارغه شو نو مارسي اوشاګال دواړه ورک وو. یقینا چی شاګال به مارسی له ځانه سره وړی وی ، قاسم په دی فکر کی شو چی دمارسی سره قرانکریم هم شته ، نو اوس خو به دمارسي د تیرو اوو کالو راز را ښکاره شی اوټولو ته به ډاګیزه شی چی دا راهبه نه بلکه مسلمانه جاسوسه وه. قاسم ډیر اندیښمن شو او فکر یی کاوه چی شاګال به دمارسي سره ښه سلوک ونه کړي ،شپه تر نیمایی زیاته تیره شوی وه، ټول مرغان اوخزندی په خپلو خپلو ځالو کی پټ شوی و خو د ایاصوفیا شاته قاسم د خپل تندی خولی وچولی. تر اوسه پوری په دی فکر کی و چی څه وکړی او څه و نه کړي... چی د ایا صوفیا د عمارت څخه د ځو سپاهیانو در اتلو اواز یی تر غوږو شو ،اوس نو دقاسم له پاره دلته پاته کیدل حماقت و. قاسم یو ناڅاپه پریکړه وکړه او د یوه زمری په څیر یی منډه کړه او دایاصوفیا بیرونی دیوال ته یی ځان ورساوه. قاسم دلته هم صبر ونه کړ او د انځر د ونو څخه یوه منتخب کړه او پری وخوت. هغه دمارسي پرته دایا صوفیا څخه په تیښته کی و ، مارسی دهغه سره دیوځای کیدو وروسته یوځل بیا جدا شوی وه. خو اوس ددی ځایه دقاسم تیښته ډیره اړینه وه. لږه شیبه وروسته د ایا صوفیا د چرچ ساتونکو د چرچ کونج کونج و لټاوه خو اوس قاسم بن هشام دهغوی دلاسو څخه وتلی و.خو بله ورځ قاسم د یونانی عسکر په کالیو کی د «رومیل» دکور تر مخه ولاړ و. دلته یی غوښتل دبریتها سره ووینی. هغه د شاهی ډلی لباس په ځان کړی و. چي په اسانۍ سره نه پیژندل کیده. دقاسم په سر باندی یو ستر اوسپنیز خول و چی په غاړو یی اوسپنیز زنځیرونه را ځړول شوی و ، دقاسم ملا صلیب شکله توره را ځوړنده وه، راغی او د بریتها دکور دروازه یی ورووهله. بریتها هم په کور کی موجوده وه ، د ټک ټک نه وروسته یی دروازه پرانسته اودپرنستو سره سم هکه پکه و دریده ، ځکه دهغه ورور اوس دځومیاشتو بندی کیدو وروسته دهغی تر مخه ولاړ و. بریتها چی قاسم وکوت نو په احساساتی توګه یی وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ته !...ته دلته څنګه راغلی یې؟...ته خو په بندی خانه کی وی ؟»

دبریټا په مخ باندی دخوشحالۍ ، ویری او حیرانتیا ګډوډ احساسات اوختل را اوختل. کله یې چې قاسم دسپاهیانو د سپاهیانو په لباس کی وکوت نوپوه شوه چې قاسم خپل ځان بدل کړی دی ،قاسم هم ورته په خند کی وویل:

«بریټا خوری !...ایا خپل ورور ته دی د کور ته در اننوتلو نه وایی ؟»

معلومه نه ده چې د قاسم په لهجه کی څه راز پټ و چې بریټا سمدلاسه دروازه پرانسته او قاسم ته یې دکور دننه د راتلو وویل. په دی وخت کی دبریټا خاوند رومیل په کور کی نه موجود. قاسم لا د پخوا څخه د رومیل د نه موجودیت په اړه خپل ځان ډاډمن کړی و ، کله چې قاسم دننه راغی نوپخوا ددی چې خبره وکړی بریټا ورته په خبرو پیل وکړ.

« وروره ! ته باید دلته نه وی راغلی ، رومیل تاته سخت په قهر دی. که چیری هغه خبرشي چې ته دلته راغلی یې نو سمدلاسه به دی بندی کړی.»

قاسم د بریټا دخبرو په اوریدو سره مسکی شو او ورته یې وویل:« ماته معلومه ده ، په همدی خاطر خو ستا سره د کتلو له پراه په دی وخت کی راغلی یم چې رومیل په کور کی نشته.»

بریټا قاسم ته د مینی او محبت نه په ډکو سترګو کتل ،هغه قاسم ته ورور ویلی و. هغه وخت چې قاسم دهغوی دکوره ووت نو هغی ډیر زیات ژړلی و. خو کله یې چې نن قاسم یو ځل بیا په کور کی وکوت نو سترګی یې د ژړا ډکی شوی خو ډیر ژربیی خپلی اوښکی پټی کړی اوپه خندا یې وویل:

« وروره ! زه پرون ستا دمارسي سره ناسته وم. هغه له تاسره ډیره مینه کوی ، ترهغی چې زه ورسره ناسته وم نو ته یې یادولی او دسترګو څخه یې داوښکو سیلاب راروان وو. ما هغه دهغی ګوتی نه وپیژندله چې یو ورځ تا ماته هم را کړی وه.، وروره ! مارسی دی ډیر زیات غواړی.»

قاسم د بریټا په خبرو باندی حیران پاته شو ، دا څه چل دی ؟ ایا بریټا بل څوک دمارسي په نامه پیژندلی ده؟ ځکه چې د مارسي ګوته خو د چرچ د خادمی سوینا په ګوته وه. هو ! په یقین سره چې بریټا به سونیا کتلی وی و د سسترمیری ګمان به یې پری کړی وی. قاسم د خبری اخر ته رسیدلی و. خو کله یې چې دسونیا په اړه واوریدل نو زړه یې بیا خفه شو. ځکه چې هغه په ناپوهۍ سره د سونیا زړه خپل ځان ته راښکودی وو. نن هغه د همدی مقصد له پاره راغلی و تر څو دبریټا سره په دی اړه خبری وکړی تر څو هغه د مارسي په پیداکیدو کی د هغه سره مرسته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړي. خو دلته معامله څه بلمنګه وه ، بریتها د چرچ خادمه سونیا د سستر میري په نامه پیژندلې وه. په همدې وخت کې د قاسم په ذهن کې یو فکر راغی او بریتها ته یې وویل:

« بریتها خورې ! تا چې د کومې پیغلې سره کتلې دي ،هغه له ما سره هم مخ کړه. ځکه چې زه ایاصوفیا ته نشم تللی بلکه ته تللی شې. زه دلته دهمدې کار له پاره راغلی یم. زه غواړم خپله مارسي تر لاسه کړم ، تا له ما سره تر اوسه پورې دومره ښیګڼه کړې ده نو دا ښیګڼه راسره هم وکړه او دهمدې ګوتې لرونکې پیغلې سره مې یو ځل بیا مخ کړه.

بریتها لا د پخوا څخه دخپل ویل شوي ورور او پخوانی محسن باندې ځان ځاراوه ، په دې خاطر یې سمدلاسه هوکړه وکړه خو د قاسم څخه یې وپوښتل:

« وروره ! ته به دهغې سره چیرې ووینې ؟ په دې ښار کې خو هر ځای ستا له پاره خطرناک دی. ...» قاسم په بیړه د بریتها خبرې غوڅې کړې او ورته یې وویل: « د هغې سره د کتلو ځای ما لا د پخوا څخه په نظر کې نیولی د ی..... ته هغې ته د پخوانیو بازنطینی کنډرو درک ورکړه او ورته ووایه چې دلمر د پریوتو څخه یو ساعت دمخه دې همغه کنډرو ته راشي زه به یې همتله انتظار کوم.»

که څه هم دا کنډرې دښار په منځنۍ برخه کې پرتې وې ، خو هغه لورې ته هیڅوک نه ورته. قاسم په دې خاطر دپخوانیو بازینطینی کنډرو یادونه وکړه چې هغه به هلته د ټولو د نظرونو نه په پټه د سونیا سره ووینې. هغه په زړه کې دا هوډ کړی و چې هغه به سونیا ته هر څه وایي. او د دوی تر منځه د راپیدا شوې غلط فهمۍ په اړه به تری ښښنه غواړي. هغه دا فکر هم کړی و چې د مارسی په اړه به هم دسونیا سره خبره شریکوي. بریتها دخپل ویل شوي ورور قاسم سره ډیره مینه کوله. هغې ددې نه مخته هم د قاسم له پاره خبره کړې وه. دا ځل هم بریتها د قاسم ملاتړ اعلان کړ او سمدلاسه ایاصوفیا ته د تللو له پاره تیاره شوه.

د لمر د پریوتو دمخه د پخوانۍ بازنطینی په کنډرو کې ، د تیاره چتونو لاندې ، دخلکو د نظرونو څخه په پټه قاسم د چرچ دخادمې سونیا سره لیدنه کوله. دسونیا په ګوته د مارسي ګوته وه او په سترګو کې یې د زمردو په څیر د اوښکو سیلاب. هغې نه سلګی وهلی او نه یې ژړا معلومیده ، بس یوائې اوښکی یې دسترګو څخه را روانې وې. هغې دخپل محبوب نه ګیله او شکوه کوله ، ځکه چې هغه دهغې زړه مات کړی و. نن هغه دخپل محبوب تر مخه ناسته وه او اوښکی یې تویولې. قاسم د سونیا څخه دخپلو غلطیو په اړه بیا بیا ښښنه غوښتله. هغه سونیا ته د لمرۍ ورځی څخه تر دې وخته پورې دخپل ژوند ټول داستان ووایه. او په پوره تاکید سره یې ورته وویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«سونیا ! تاته یاد دی چی ما در ته ویلی و چی زه له تاسره روحانی محبت کولی شم. جسمانی محبت درسره نه شم کولی.تا ماته ډیره محبوبه یی او زما په زړه کی تا ته ډیر زیات ځای شته. زه به ستا نه پرته دقسطنطنیی ځخه ولاړ نه شم....خو زه له تاسره واده نه شم کولی. ... که شونی وی نو ما به وبښی....»

سونیاته خو لا دپخوا ځخه د ټولو خبرو په اړه معلومات ترلاسه شوی و. هغی دبریتیا ځخه ټول حقیقت را سپړلی وو. ځومره یی چی د لاسه کیدل وبی ژړل ، خو نن ورته د خوشحالۍ وخت و چی دهغه محبوب په کټلوسره یی زړه یخ شوی و چی په دعاو کی یی غوښته. سونیا په خندا کی دقاسم خبرو ته ځواب ووایه.« زما د جسم او ځان مالکه !....زه له تانه هیڅ ګیله نه لرم. تقدیر زما په اړه دغه ټول هر څه لیکلی دی. ته خو اوس زما محسن یی. زما ژوند دی بدل کړی دی ، اوس زه د چا وینځه نه یم. ستا مینه او دا ګوته زما له پاره د ژوندانه لویه تکیه ده. زه به ستا انتظار کوم. کله چی هم ته په ماپسی راشی نو ما به دخپل ځان له پاره منتظره ومومی.

دسونیا دخبرو ځخه د قاسم زړه ټکان وخوړ . خو هغه نور څه کولای شول ؟ خپلی اوښکی یی بیرته تیری کړی. دسونیا او قاسم تر منځه دا لیدنه ډیره اوږده وه. کله چی سونیا د قاسم دخولی ځخه د سستړ میری د تښتولو خبره واوریده نو حیرانه پاته شوه. سمدلاسه یی وویل چی د سستر میری په اړه به د ولاړو ساتونکو ځخه معلومات تر لاسه کړي ، ډیوډ ته به ،چی ډیر وخت به د شاګال سره یوځای ګرزیده، خامخا په دی اړه څه معلومات وی.قاسم د ډیوډ په اړه لږ څه فکر وکړ اوبیا یی سونیا ته وویل:

«زه نن شپه یوځل بیا ایا صوفیا ته ورځم. نن به زه د ډیوډ سره دکتلو له پاره هملته ورځم. زه به د زوړبطریق دخونی پلټنه هم کوم....سونیا ته له ماسره په دی اړه څه مرسته کولی شی ؟»

دزاړه بطریق دخونی پلټنه ، مګر دڅه له پاره ؟....

زه د یوی نقشی په لټون پسی یم.... د مقدسی نقشي لټون.....

« مقدسه نقشه....لیکن هغه خو دبطریق اعظم سره نه شته. هغه دیوه بل چا سره ده ،.... دنقشی په اړه زه تاته ویلی شم چی هغه د بطریق اعظم سره نه شته.»

د سونیا ځخه د مقدسی نقشی په اړه خبره اوریدل د قاسم د هیلو په خلاف خبره وه. هغه حیران پاته شوی و اوسترګی یی دحیرانتیا ځخه برندی راوتلی وی.« ایا تا ته د مقدسی نقشی په اړه معلومات شته. لیکن ځنګه ؟ ددومره مهم شیز په اړه تا څه ډول معلومات تر لاسه کړی دی ؟

سونیا مسکی مسکی کیده، په مخ یی دغم او مصیبت نښی د ورایه ځلیدی. سونیا په ماته ژبه وویل: « مالکه ! .... زه په ډیرو مهمو خبرو باندی پوهیږم. له ما ځخه په زیاتو پټو خبرو باندی دلته بل څوک نه پوهیږي. ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ما د ټولو مهمو خلکو سره دهغوی په بسترو باندی شپې تیری کړی دی ....ستا سره د کتلو مخته به زما هره شپه دکوم بطریق یا حکومتی افسر سره تیریده. همداسی یوه شپه ما د خپل پلار په څیر دزوړ سپه سالار نورټاس په بستره هم تیره کړی ده ،همغی ماته د مقدسی نقشی په اړه هر څه ویلی دی. هغه ډیر شراب څښلی و او ماته یی د نشی په حال کی وویل چی څه ډول یی د بازنطینی سلطنت مقدسه نقشه د شهنشاه د دربار څخه راوړی ده. سپه سالار نورټاس د قسطنطین مخالف دی ، هغه دغه مقدسه نقشه غلا کړه او د ارتودکس کلیسا پخوانی زوړ روحانی مشر « مقدس بطلیموس» ته ورکړی وه. مقدس بطلیموس اوس د دنیاوی ژوند څخه ګوښه شوی دی. او د تیرو شلو کالو راهیسی د «برج غلاطه» په اتم منزل کی د تجرد ژوند تیروي. سپه سالار نورټاس مقدس بطلیموس د ارتوډکس چرچ ساتونکی او محافظ ګڼی. اوقسطنطین دخپلی ډلی دښمن. همدا علت و چی هغه مقدسه نقشه د شاهی دربار څخه غلا کړه او هلته په برج غلاطه کی یی مقدس بطلیموس ته ور کړه. دا خبره په نړی کی یواځی سپه سالار نورټاس ، بطلیموس او ستا دی خادمی ته معولومه ده. خو ما په دی اړه هیڅ علاقه نه درلوده چی وپوښتم چی دا مقدس نقشه څه شی دی ؟

سونیا په ډیر تفصیل سره قاسم ته دمقدسی نقشی په اړه معلومات ورکړل. قاسم دحیرانتیانه جامد او ساکت ودرید. دهغه زړه دخوشحالۍ نه الوت. اوپه دی فکر کی و چی د چرچ معمولی خادمی سونیا دهغه له پاره څومره ستر او نادر معلومات وړاندی کړی دی. اوس نو هغه ته دشاګال خبره په یاد راغله. شاګال ورته ویلی وو چی مقدسه نقشه سپه سالار نورټاس غلا کړی ده. شاګال په شک کی و چی قاسم به دا نقشه د نورټاس څخه تر لاسه کړی وی. قاسم خپل ځان ډیر د ښه نصیب خاوند ګاڼه چی د شاګال په څیر د چالاکه انسان څخه یی هم مخته د مقدسی نقشی په اړه معلومات تر لاسه کړل. اوس یی نو اراده وکړه چی همدا نن شپه به د ډیویډ او مقدس بطلیموس دواړو سره وینی ، قاسم د لمر د پریوتو سره سم سونیا دهغه ځایه رخصت کړه اوپخپله هم دپخوانیو بازنطینی کنډرو څخه ووت اودقسطنطنیی په بازار کی پیدل روان شو. هغه لا تر اوسه پوری هم د یونانی سپاهی په کالیو کی ملبس و. اوپه ډیره بی پروایی سره روان و. غوښتل یی خپل ځان د راتلونکی مشن له پاره تیار کړی ، په همدی خاطر د قسطنطنیی د یوی پخوانۍ محلی په لور ولاړ ، په دی محله کی دهغه دوست صلاح الدین اوسیده. صلاح الدین د یوه عرب تاجر په لباس کی د « محمد اول» په زمانی کی په قسطنطنیه کی میشت شوی و ، هغه په اصل کی دعثمانی سلطنت خیر غوښتونکی اودهمدی سلطنت جاسوس هم و. قاسم به هم وخت په وخت د شیخ صلاح الدین څخه کار اخست.

قاسم دشیخ صلاح الدین په میلمستون کی ناست و او دهغه د راتلو انتظار یی کاوه کله چی شیخ صلاح الدین راغی اوقاسم یی وکوت نو ډیر په خوشحالۍ سره یی دهغه استقبال وکړ ، هغه دقاسم د نوی مشن له پاره ټول وسایل برابر کړل اودا یی هم ورته وویل چی دهغه په نامه د سلطان محمد خان له اړخه یو پیغام راغلی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

«پیغام» قاسم تری په حیرانتیا سره وپوښتل.

« هو ! .... دا پیغام ماته څو ورځې مخته را رسیدلی دی. خو ماستا درک پیدا نه شو کړی..... د سلطان پیغام دادی چې کله هم درته فرصت پیدا شي دهغه په خدمت کې حاضر شه. »

«بس ، ایا همدومره خبره وه ؟»

هو !....یوائې همدا خبره وه ..... نور ته دلته ډیر مه تم کیږه. ځکه د ښار پولیس په تاپسی ګرځی »

قاسم د شیخ صلاح الدین د کوره ووت او د خپل راتلونکی پلان د عملی کولو له پاره په نامعلومو لارو روان شو .....

******

د ایا صوفیا خادم په خپلې خونې کې ویده و او خراټې یې دلری لری څخه اوریدل کیدی. قاسم د خپلې توری څوکه دهغه په سینه ورکیښوده ، هغه سمدلاسه راپورته شو ، لا تراوسه پوری د شپې لمړني برخه وه چې قاسم د ډیویډ په سر باندی سپور شو ،کله چې ډیویډ قاسم وکوت نو غوښتل یې چغه ووهي خواواز یې په ستونی کی ونښت. ځکه دقاسم دتوری تیزه څوکه دهغه په سینه باندی ایښی وه ،په دی وخت کی قاسم خپلی وینه تویونکی سترګی د ډیویډ په سترګو کی ورونښلولی او ورته یې وویل:

«ښښنه غوارم....ماته دسسټر میري په اړه ووایه. ریښتیا ووایه چې شاګال سسټر میري چیری پټه کړی ده ؟»

د ډیویډ سترګی د ضرورت نه زیاتی خلاصی شوی وی ، دمرګ ویره یې په سر سپره وه ، خوبیا یې هم دمارسي په اړه دڅه ویلو څخه ډډه کوله ....ډیویډ د شاګال خاص سړی واوپه دومره اسانۍ سره دقاسم لاسو ته نه شو راتلای. قاسم د ډیویډ په سینه باندی د خپلې توری څوکه نوره هم ورزور کړه اوبیا یې تری وپوښتل: « ووایه !او که نه په داسی مرګ به دی ووژنم چې نه به مړکیږی اونه به ژوندی. »

ډیویډ د ویری څخه لړزیده. رنګ یې الوتی و . قاسم لږه شیبه کی پریکړه وکړه اوبیا دهغه توره په هوا کی پورته شوه او بیرته د را اخلاصیدو سره سم یې د ډیوید دښی اړخه غوږ پری کړ. د ډیوډ غوږ لاندی پریوت او د توری څوکه بیرته خپل ځای یعنی د ډیویډ په سینی باندی و نښته. پخوا تر دی چې ډیویډ چغی ووهی د قاسم لاسونو دهغه خوله ورټپه کړی وه، دقاسم په سر باندی وینه ختلی وه او دهغه فکر د ډیویډ په مرګ باندی نښتی و. اوس نو قاسم یو ځل بیا د وینه تویونکی زمري په څیر و غرید :

« ژر ووایه ! شاګال سسټرمیری چیری وړی ده ؟ اوکه نه ستا د بدن غړي به یو یو درڅخه پری کړم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم دډیویډ د خولی ځخه لاس لری کړ ،اوس نو د ډیویډ همت ځواب ورکاوه. خپل دواړه لاسونه یې یو ځای کړل اود قاسم نه یې دخپل ژوند غوښتنه کوله.

د خدای له پاره ماته څه مه وایه. زه به درته ووایم.....زه به تاته ټول حقیقت ووایم....چی بطریق شاګال سستړ میری چیری وړی ده.....بطریق شاګال سستړ میری تورجهاز ته وړی ده. ددی جهاز ټول لرګی تور رنګه دي. دا د بطریق شاګال خپل جهاز دی. دبطریق شاګال جهاز به ډیر لری نه وی تللی. هغه به یا د «دردانیال» په اوبو کی وی او یا به د «مارمورا» په ساحل کی ولاړ وي. دبطریق شاګال سپاهیان ډیر خطرناکه دی ، ما به ووژنی.... اوهو ! ما خو تاته راز ووایه اوخپل مرګ می پخپله واخست ....»

ډیویډ دمرګ په اړه عجیبی عجیبی خبری کولی ، قاسم د ډیویډ په خبره ډاډمن نه شو نو دمار په څیر ورته وپرشید او ورته یې وویل:

«ته درواغ وایی ، دا د جهاز مهاز خبره هسی درواغ دی.»

«نه ، د خداوند یسوع مسیح په نامه ، زه رښتیا وایم.... وای له ماسره به څه کیږی ، زه خو له هره اړخه دمرګ سره مخ یم.....»

ډیوید سخت په ویره کی و ، قاسم فکر وکړ چی ولی ډیویډ د ژوند ددی تکلیف څخه نه ازادوي ، همغه و چی قاسم خپله توره یوځل بیا پورته کړه او د ډیویډ سر یې د هغه د تن څخه جدا کړ. اوس نو قاسم ته ددی نه زیات ځنډیدل دعقل خبره نه وه. خپله توره یې په نیام کی کینبوده او د ډیویډ دخونی څخه راووت.نن هغه ایاصوفیا ته د چیتر په څیر ور ننوتی و. دډیویډ دکمری څخه د راوتلو وروسته هغه د دیوال ترڅنګ څنګ روان و، خو دلته په رارسیدو سره یو ځل بیا و درید. سونیا دهغه مخی ته ولاړه وه. خونن قاسم ایاصوفیا ته د سونیا سره دکتلو له پاره نه وراغلی. هغه خو غوښتل ډیویډ ته سزا ورکړی، دهغه سره وخت ډیر کم و. هغه غوښتل چی یوه شپه د غلاطی دبرج کار هم فیصله کړی.دسوینا په کتلو سره هغه پښه نیولی شو او په تیزۍ سره یې ورته وویل:

« سونیا !....ما خو ډیویډ ددی دنیا څخه رخصت کړی دی ،خو ته په دی وخت کی دلته ولی راغلی یې . که چیری څوک دی زما سره ووینی نوبیا به ستا له پاره ژوند ډیر ستونزمن وګرځي.

خو په سونیا دقاسم خبرو هیڅ اغیز ونه کړ . هغه همغسی په خپل ځای ولاړه وه . قاسم مخ ته ورغی او دسونیا تر څنګ ودرید.دهغی سترګو ته یې وکتل او په ډیره نرمه لهجه یې ورته وویل:

سونیا ما له تاسره ژمنه کړی ده ،چی زه به راځم. ته د خپل خدای په دربار کی ماته دعا وکړه .چی ماته په خپل مقصد کی بریا راکړی ، په ما باور وکړه. زه به خامخا راځم....»

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو نن د سونیا په سترګو کې بله کومه خبره وه. داسې ځرګندېده لکه د زمکې او اسمانونو خالق چې دنړۍ ټول حسرتونه او ناهیلۍ دهغې په سترګو کې را ټولې کړې وي. د سونیا په څېره باندې دغمونو انبار پروت وو. سترګې یې وچې شوې وې اوشونډې یې خاموشه. هغې تر ډېره پورې دقاسم په سترګو کې سترګې ور ننویستې وې ، معلومه نه شوه چې په هغوی کې یې څه کتل. اوبیا یو ناڅاپه دلاری څخه لرې شوه اوپه ډېر متانت سره یې قاسم ته وویل:

« ورځه ، ولاړ شه ، ...په تا ناوخته کېږي.. زه به ستا انتظار کوم.. ته چې کله هم راځې نو زما دغه د حسرتونو ډکې سترګې به منتظرې بیاموې... زه هم ورځم.....شاید .... پرما هم ناوخته کېږي....

معلومه نه ده چې د سونیا په لهجې کې کومه داسې خبره وه چې قاسم خپل زړه همدلته پرېښود. خو دقاسم سره په حقیقت کې وخت ډېر کم و. هغه د سونیا د غمناکه حالت دکتلو له پاره ددې نه زیات نه شو تم کېدی. همغه و چې قاسم د سونیا په اوږه باندې نرم شانته لاس کېښود او دچیتر په څېر دهغه ځایه ووت.

اوس خو قاسم ته دمارسي په اړه معلومات تر لاسه شوي و،خو دا یې منلې وه چې اوس مارسي یو ځل بیا دهغه څخه لرې ورل شوې ده. د شاګال تور جهاز به چیرې وي ؟ په سمندر کې د یوه بحري جهاز لټون هم ستونزمن کار و. دبله اړخه قاسم ته دسلطان محمد خان پیغام هم را رسیدلی و . هغه د مارسي څخه ډېر خپل عظیم مقصد ته رسیدل محترم ګڼل. په دې اساس یې هوډ وکړ چې دمقدسې نقشې د ترلاسه کولو سمدلاسه وروسته به دسلطان محمد په دربار کې حاضرې ورکوي.اوس نو قاسم ته دښاره دوتلو لاره د ګولډن هارن په لور د ښار ددیوال تر څنګ ، د ښار دسترې دروازې څخه تېریده. دقاسم سره د شیخ صلاح الدین له اړخه تیار کړل شوي سامان او وسایل هم و ، هغه په اسپ سپور و او د یویونانی فوځې عسکر لباس یې په ځان و. قاسم ته معلومه وه چې دښار په دروازې کې به ترې سخته پوښتنه ګرویزنه کېږي خو په ذهني توګه دهر ډول حالاتو له پاره تیار و. هغه غوښتل ځومره ژر چې شونې وي د سلطان محمد خان لورې ته ځان و رسوي. هغ باید د قسطنطنیې دښاره دشپې په تیاره کې وتلی وای. په همدې وخت کې هغه دښار لوییې دروازې ته ورسید ، دروازه بنده وه ، ددروازې دننه یونانی فوځي ډلګیو خپلو ځانو ته اورونه بل کړي و او شاوخوا ته یې ناست و ، خپلې خبرې یې کولې او ساعت یې تیراوه. ددې سترې ماڼۍ دفترونه هم بند وو ، یوازې دساتونکو دډلې قومندان هملته ددروازې تر څنګ دیوه میز تر شاناست و او په پرلپسې توګه یې شراب څښل ، کله چې قاسم دروازې ته ورنږدې شو نو دهغه د اسپ د سومونو په ټکار ټول سپاهیان متوجه شول ، دساتونکو د ډلې قومندان هم خپل شراب یوې خواته کېښوول او راپورته شو ، که څه هم د شپې په دې وخت کې دیو شاسوار عسکر دې لورې ته راتلل معمولي خبره وه خو بیا هم دساتونکې ډلې ټول پهره داران و دریدل ، د ساتونکو دډلې قومندان دقاسم دکتلو سره دهغه په لور ورغی او دقاسم دخبرو څخه مخته یې په خپله خبرې پیل کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« ستا دلباس څخه خو څرګندیږي چې ته د شاهي ساتونکي ډلې عسکر یې خو په دې وخت کې ستا دلته راتلل زمونږ له پاره د حیرانتیا سبب ګرزېدلی دی»

قاسم لا د پخوا څخه همدا ډول فکر کړی و چې هغه به خپل ځان د شاهي ساتونکې ډلې عسکر څرګندوي ، د هغه لباس او خول هم د شاهي ساتونکو د عسکرو په څیر وو . خو اوس د ساتونکو د ډلې د قومندان پوښتنې پخپله د قاسم کار اسانه کړ. قاسم ورته ځواب ورکړ.

« هو ! زه د شاهي ساتونکې ډلې عسکر یم . او د معظم شهنشاه یو مهم پیغام د برج غلاطه تر اتم منزل پورې ، بطریق بطلیموس ته ور رسول غواړم.

قاسم قصدا په خپلې لهجې کې لږ څه کرلیچ راپیدا کړ. ځکه چې د شاهي ډلې ساتونکې په همدې لهجې باندې خبرې کوې. د ساتونکو قومندا ن د قاسم د خبرو د اوریدو نه وروسته ګیچ شانته شو ، ځکه هغه ته حکم شوی و چې د لمر د پریوتو نه وروسته او یا د لمر در اختو نه مخکې هیڅوک د ښار د دروازې نه بیرون تلو او یارا ننوتلو ته پرې نه ږدې . که څه هم داکس کوم لوی افسر هم وی . خو اوس د شاهي ساتونکې ډلې یو عام عسکر د دروازې د پرانستو خبره کوې. په دې خاطر یې لږ څه په تردد سره قاسم ته وویل:

« ګوره صاحبه ! مونږ د سهار د مخه هیڅا ته دروازه نه شو پرانستلی. د سهاره پورې دوه درې ساعته پاته دي ، ته لږ څه دلته زمونږ سره ځنډ وکړه ، د لمر خاته سره سم به تاته دروازه پرانیزو .

قاسم هم د همداسې خبرې هیله درلوده ، سمدلاسه یې د جیب څخه یوه لفافه را وویستله چې په جعلي توګه یې لیکلې وه ، دا اجازت لیک و ، قاسم په دې ډول کارون کې ډیر ماهر وو . هغه د شیخ صلاح الدین سره یو ځای د خپل د غه سفر له پاره ټولې اړتیاوې تیاری کړې وې..همغه و چې هغه په شاهي مهر مهرشوی اجازت لیک د ساتونکو قومندان ته وښوده .سالار سخت وویرید . ځکه چې ستر ستر افسران هم کله کله همداسې اجازت لیکونه له ځانه سره لري.سالار سمدلاسه عسکرو ته د کړکې د پرانستلو حکم وکړ او پخپله یوې لورې ته ودرید. قاسم هغه شاهي اجازت لیک بیرته په جیب کې کیښود ،په خپل اس باندې ناست و ، سر یې لږ څه ټیټ کړ او د کړکۍ څخه بیرون راووت. اوس نو هغه د قسطنطنیې څخه بیرون راوتلی و او د برج غلاطه په لور ور روان و. د دې برج په لسم منزل کې ستر ستر مشالونه روښانه و. علت یې په سمندر کې په سلګونو میله لرې جهازونو ته لار ښوونه کول وو. برج غلاطه د قسطنطنیې ډیر پخوانی برج و . دا برج په ۵۰۷ کال د رومي حکومت له اړخه د « رڼا د برج» په نامه جوړ کړل شوی و . د دې برج په چاپیریال کې جوړو شوو کورونو ته یې د غلاطې کورنه ویل ، دا ځای قسطنطنیې ته د راتلونکو تجارانو ستر مرکز و. د ې برج لس ستر ستر منزلونه درلودل . د غلاطه کلې خاموشه پراته و. قاسم برج ته د ورسیدو سره سم د خپله آسه راکیوت ، او خپل چاپیریال یې په ژوره توګه تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سترګو تیر کړ ، ددی برج لاندی منزل سره څنګ کی څو خیمی نصب شوی وی خو په دی خیمو کی چی هر څوک و و هغوی په خواږه خوب ویده وو. قاسم ته همغه وخت دقسطنطنیې په ساتونکی باندی حیرانتیا ښکاره شوه چی دهر خطر څخه بی خبره د شرابو په نشه کی مست ویده وو. کله چی قاسم د برج د لمړی منزل دروازی ته ورسید ، نو دروازه بنده وه . خو قاسم اندیښمن نه شو. دروازه یی و ټکوله ، خو دننه پهره دار هم ویده و. قاسم بیا بیا دروازه و ټکوله اوبیا لږه شیبه وروسته ددننه څخه یو څوک د دروازی لوری ته راغی.

په برج غلاطه باندی د ساتونکو شمیره دومره زیاته نه وه. ځکه دا د رڼا ورکولو ځای و. دلته هیڅ ډول وسله نه وه . دابرج د کشتیو اوبیړیو د لارښوونی له پاره جوړ شوی و ، په دی خاطر دلته د دښمن د راتلو هیله هم نه کیده. ددروازی دپرانستلو سره سم دپهره دار سترګی په قاسم ور ونښتی. هغه سمدلاسه خپل درنښت وکړ ، قاسم ورته په تحکمانه ښه وویل: «ایا ته ویده وی ، ایا تاسی همداسی خپلی دندی تر سره کوئ...؟»

چوکیدار ګونګی شانته شو . څیره یی تکه ژیړه شوه . او پښی یی په رپیدا شوی. هغه داسی وپوهیده چی د شاهی ډلی یو افسر بەورته د خپلی دندی په نه ترسره کولو سزا ورکړی ، هغه لاسونه یو ځای کړل او عذر یی وکړ.

«صاحبه !..... په حقیقت کی می هسی سترګی ورغلی وی ، اوکه نه ددی نه مخته ویخ ناست وم..»

د قاسم سره وخت کم و. نو په نرمه لهجه یی ورته وویل:

«پخوا ویخ وی....ډیره ښه... نوبیا سهی ده. ته همدلته کینه ، دروازه بنده کړه اوترهغی چی زه بیرته نه یم راستون شوی هیچاته هم دروازه خلاصه نه کړی.»

د قاسم د کړچار څخه پهره دار ډیر خوشحاله شو اوسمدلاسه یی دهغه دحکم تعمیل وکړ. قاسم هم مخته ولاړ .اوس نو هغه دغه لس منزله مینار ته ور خوت. دهغه تر مخه یوه ستونزمنه او سخته دنده وه. د برج غلاطه دټولو زینو شمیره ۱۹۲ ته رسیده ، دا زینی لکه د مار په څیر تاوی راتاوی شوی وی ، قاسم اوس په دی زینو باندی پاس ورخوت.دشپې دریمه برخه پیل شوی وه ، دلږ څه ورختلو وروسته یی د درنو بوټانو ټک ټک لکه د مشینداری د ټکار په څیر تر غوږو کیده. قاسم نور پوره ستومانه شوی و. ساه یی تله راتله. خو هغه نه غوښتل چی تم شی، هغه د هیڅ شي پروانه کوله. هغه بلاخره د ۱۹۲ زینو د ختلو وروسته اتم منزل ته ور ورسید . هلته دکوټی تر مخه و درید . غوښتل یی همدلته د کمری تر مخه لږ څه ساه سمه کړی خو کله یی چی اخری زینه ووهله نو ویی کتل چی دکمری مخی ته یو سپین ږیری معمر شخص مشال په لاس دهغه انتظار کوی. قاسم ته دا حالت دهغه دهیلو پر خلاف معلومیده. دغه سپین ږیری د قاسم ښه راغلاست وکړ اوپه ډیر حلیم اواز سره یی ورته وویل:

«رازه زویه !....دننه راشه... تا دا زینی په ډیره بیړه سر کړی.... دننه راشه او ساه دی سمه کړه. بیرون هوا یخه ده ...»

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم د يخنی احساس ځکه نه کاوه چی هغه دومره زيني په دومره بيړه سر کړی وی چی ټول وجود يی دخولو څخه لوند شوی و . هغه ددی زاړه سړی خبره هم په حيرانتيا سره واوريده خو باور يی پری ونه کړ .ځکه چی هغه فکر کاوه چی دا به په کوم جال کی د راګيريدو چال وی. قاسم سمدلاسه خپلی توری ته لاس کړ . هغه همدا فکر کاوه چی د زاړه بطليموس ژوند ته به د پای ټکی ږدی او مقدسه نقشه به تری را اخلی . خو دلته حالات بلکل مختلف وو. په اتم منزل کی پروت بطليموس د قاسم څخه دکومی پوښتنی پرته هغه ته خپلی کوټی ته د راننوتلو بلنه ورکړی وه. حال دا چی قاسم ته دشپی په دی تياره کی برج غلاطه ته ور ننوتل پخپله د پوښتنی وړ وو. کله چی زاړه بطليموس وکتل چی قاسم خپله توره راباسی نو مسکی شو او ورته يی وويل:

« نه زويه ! نه ، ددی د راويستلو اړتيا نه شته ....ما خو همستا انتظار کاوه ، يواځی نن نه بلکه د تيرو شلو کالو راهيسی می ستا انتظار کاوه. ما هره شپه همداسی مشال په لاس دروازه پرانستی ، ستا انتظار کاوه. ماته معلومه چی ته به راځی ، يوه ورځ به حتما راځی ...راځه اوس دننه راشه.

قاسم د حيرانتيا نه هک پک و دريد . هغه ته داسی معلومه شوه چی بطليموس پری کوم سحر کړی دی، دقاسم سترګی تياره شوی. ديوال ته يی تکيه وکړه او و دريد. بيا همدلته کيناست. زوړ بطليموس ډير په ويره کی شو ، ژر يی مشال په ديوال کی نصب کړ او قاسم ته يی تکيه ورکړه. کله چی زاړه بطليمو قاسم ددواړو اوږو څخه ونيو او پورته يی کړ نو د قاسم سترګی هم روښانه شوی ، سمدلاسه مستعد شو ، قاسم دبطليموس په تکيه دهغه کوټی ته ورننوت. کوټی کی دننه د تاريک الدنيا بطليموس يوه زړه بستره په يوه کونج کی اينبی وه .دکوټی په يوه بل کونج کی دلرګی يو زوړ صندوق اينبوول شوی و . هلته يی په يوه لوړ ځای رڼا اينبوول شوی وه چی تر څنګ يی مذهبی کتابونه خواره واره پراته وو. بطليموس قاسم ته يو ځل بيا وويل:

« زويه ! ډير ښه شول چی ته راغلی .اوس خو زه ډير زيات کمزوری شوی يم ما ډيره اوږده موده ستا انتظار وکړ ، له ماسره ستا له پاره يو امانت دی. دا په ډير امانت سره خپل امير ته ورسوه ....دا دقسطنطنيی د زرګونو کلونو کونجيګانی دی. ماته يی اوس ساتل ستونزمن شوی و. شکر دی چی ته راغلی ، زه ډاډمن يم چی ستاسی سلطان به قسطنطنيه سوبه کړی ځکه چی ستاسی امير بهترامير دی او ستاسی لښکر تر ټولو غوره او بهتر لښکر دی.

دبطلليموس داخری خبرو د اوريدولو سره دقاسم په سينه کی يو ډول څپی څپانده شوی. دا خو دمبارک حديث الفاظ دی. رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلی وو چی: « تاسی به ضرور قسطنطنيه سوبه کوئ ، او ددی لشکر امير به بهترين امير وی اودا لښکر به بهترين لښکر وی.» ددی خبری داوريدو سره سم په قاسم باندی وجد شانته راغی . هغه ددی زاړه خبری په حيرانتيا سره اوريدلی. د نور په څير د روښانه څيری دا شخص يقينا چی کوم رسيدلی انسان دی ، دقاسم له پاره دا هر څه د يقين وړ نه وو . داسی وو لکه څوک چی خوب وينی. غوښتل يی څه ووايی خو ژبه يی درنه وه. په دی وخت کی ورته زاړه بطليموس وويل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

«زویه فکر مه کوه ....دقسطنطنیې انجام په اسمانو کې لیکل شوی دی ، اوس به په دې ښار باندې خدای تعالی رحمتونه را وورويي. ته خپل امانت له ځانه سره یوسه او په پوره ډاډ سره دخپل مالک لوری ته ورشه.»

قاسم په دې وخت کې دخبرو کولو جرئت وکړ اوویې ویل:

«مقدسه برزګه ! ماته دا هر څه د یقین وړ نه دی. زما زړه خو وایي چې ته د الله تعالی یو غوره شوی شخصیت یې . زه به خپل سلطان ته ستا د امانت په رسولو کې لږ څه ځنډ هم ونه کړم. خو زه دا خبره کول غواړم... »

هو ! زویه ! بې شکه.....ته خپله خبره وکړه.... ته څه ویل غواړي...؟

مقدسه بزرګه ! زه دلته دپخوانیو کونجیګانو پسې نه یم راغلی بلکه د مقدسې نقشې پسې راغلی یم.

دقاسم خبره لا نه وه خلاصه شوې چې هغه زاړه بزرګ ورته په خندا شو او ورته یې وویل:

مقدسه نقشه خو ماته را رسیدلې ده. هغه به هم تاته حواله کړم.. خو ته ډیر ځنډ مه کوه سمدلاسه دبیرته ستنیدو له پاره ځان تیار کړه ، خو د تللو تر مخه دې زه د خپلو څو الفاظو لپاره ګواه جوړوم.

دقاسم له پاره ددې مقدس بزرګ هره خبره حیرانونکې وه .هغه ورته پوره غوږ کیښود او دمقدس بزرګ خبرو اوریدو ته چمتو شو. بطلیموس ورته وویل:

« ای زما پروردګاره !..... زه ګواهي ورکوم چې ستا نه پرته بل څوک بل څوک دعبادت وړ نه ګڼم ، اوګواهي ورکوم چې محمد صلی الله علیه وسلم ستا بنده او ستا استازی دی..»

دقاسم سترګې دحیرانتیا څخه پرانستې پاته شوې ځکه چې بطلیموس د توحید کلیمه ویلې وه. اوهمدا دغه دمسلمانیدو له پاره ثبوت و. مقدس بزرګ دتوحید د کلیمې د لوست نه وروسته په ژبه څه ویل. دهغه مخ د قبلې په لور وو. اوسترګې یې بندې شوې وې. ډیره شیبه تیره شوې وه. قاسم په خپل ځای ناست و اوهغه یې کوت. اوبیا پوره ساعت وروسته مقدس بطلیموس خپلې سترګې پرانستې او د قاسم په کتلو سره یې وخندل. قاسم غوښتل څه ووایي. خومقدس بطلیموس هغه ته په شونډو ګوته کیښوده او دخاموشه پاته کیدو حکم یې ورته وکړ. بیا پورته شو او د لرګې دصندوق لوری ته ورغی او دهغې څخه یو دروند سند را پورته کړ او قاسم ته یې ورکړ.

« دا دقسطنطنیې کونجیګانې دی ، د اوه نیم سوه کالو راهیسې داکونجیګانې دیوه حجازی عرب ځوان دراتلو انتظار کوې. دا په همدې صندوق کې ایښې وې ، دا کونجیګانې د روم هرقل دخپلې مړینې نه مخته دې صندوق کې ایښودې وې ، ټول ددې خبرې څخه بې خبره وو. ان تر دې چې د قسطنطین شهنشاه هم په دې راز باندې ونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوهیده. په دی کی د ښار د پخوانیو دیوالونو نه علاوه د شاهی محل د نوم ورکو تاخانو کونجیگانی هم پرتی دی. په دی ځایو کی د پخوانیو رومیانو ستری ستری خزانی پرتی دی چی اصلی مالکان یی تاسی اوستاسی لښکر دی.

قاسم په پوره خاموشۍ سره د دی زاړه بطلیموس خبری اوریدلی. کله یی چی د روم د قیصر خبره واوریده نو ټکان یی وخوړ. دا د روم همغه پادشاه و چی رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته پخپله مکتوب را استولی و. هرقل د ایران د شهنشاه کسری (خسرو پرویز) په مقابل کی د رسالت د دی مکتوب اودهغه د قاصد ډیر درنښت کړی و. په داسی حال کی چی خسرو پرویز د ډیر خباثت نه کار اخستی و او د رسول الله صلی الله علیه وسلم مکتوب یی په ډیره بی باکۍ سره څیرلی و. زاړه بطلیموس اوس د هر قل خبره کوله. قاسم په پوره وجد سره د هغه خبری اوریدلی. مقدس بطلیموس د زمري په پوستکی باندی جوړه شوی مقدسه نقشه هم قاسم ته ور وسپارله. په دی نقشه کی د قسطنطنیی شاوخوا لاری، کوڅی، داوبو لاری او درکونه ټول په ډیره ښه توگه انځور شوی وو. په دی نقشه کی دهغو برجونو او دروازو په اړه هم معلومات درج وو چی په زرگونو کاله پخوا جوړ شوی وو.

د قسطنطین شهنشاه د دیوالو د مرمت کولو کار په پوره احتیاط سره تر سره کاوه. خو په هغی کی ډیر داسی ځایونه تر سترگو کیدل چی د خرابیدو اویا زړښت اثار هم په کی نه تر سترگو کیدل. او دا همغه ځایونه دی چی د بیرون څخه د درنو تیږو او د دننه څخه دختیو اوخاورو څخه جوړ شوی وو. دوچی لوری ته، په کوم ځای کی چی د «سینټ رومانس» دروازه ولاړه ده، د ښار یو دیوال نه و بلکه یو په بل پسی دری دیوالونه په لړلړ واټن کی جوړ کړل شوی وو. دننه هم دوه ستر ستر دیوالونه جوړ کړل شوی و، په دوی کی، په ۱۷۰ فټه فاصلی باندی یو مضبوط برج جوړ کړل شوی و. ددواړو دیوالونو تر منځه شپیته فټه واټن و. د بیرون له اړخه د دیوالونو تر منځه خندقونه کنل شوی و چی د هر خندق ژوروالی تر سلو فټو پوری رسیده. دداسی خندقونو څخه تیریدل د هیڅ فاتح له پاره شونی نه وو. دغه دریواړه دیوالونه نه سوه کاله مخته لمړي شهنشاه «دویم تیوډوسیس» جوړ کړی و. او تر اوسه پوری یی ددښمن د یوشت کلابندیو څخه قسطنطنیه خوندي ساتلی وه. د ټولی قسطنطنی څخه د سترو دیوالونو فاصله نژدی څوارلس میله جوړیده.

په دی مقدسه نقشه کی پخوانۍ بازنطینی ژبه استعمال شوی وه نو په دی خاطر زاړه بطلیموس قاسم ته دنقشی په اړه ټول معلومات ورکړل. قاسم دا نقشه دخپلی سینی سره وتړله. او دپاسه یی پری فوځی لباس واغوست. دخزانو کونجیگانی یی هم د خپلی ملا سره کلکی وتړلی. اوس نو قاسم د تللو له پاره تیار و. زاړه بطلیموس هغه په ډیره مینه اوشفقت سره رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم په بیړه د غلاطه دبرج څخه راکیوت ،کله چې لاندی منزل ته راغی نو ویې کتل چې سهار راښکاره شوی دی ،کله چې دقاسم اسپ قاسم وکوت نو به شړنهار یی پیل وکړ ، دا سهار و او مرغۍ رابیداری شوی وی اوس نو دقاسم منزل سلطانی لښکر واو دقاسم په لاره کی هیڅ خنډ خنډ نه حسابیده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فاتح یلغار

بلاخره د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه سلطان محمد خان د خپلو بهادرو فوځونو سره یو ځای د وچې له لارې د قسطنطنیې د دیوال سره را ښکاره شو ، په دې وخت کې د ښار ټولې دروازې بندې وې. او د ښار ګڼ شمیر خلک په دیوالونو راپورته شوي وو او د لرې څخه یې د سلطاني لښکر د راتلو ننداره کوله.

قاسم د تیرو پنځلسو ورځو راهیسې د همدې لښکر سره را روان و ،هغه اوس د خپل پخواني دوست سپه سالار حسن اغا سره په فوځ کې ماموریت تر سره کاوه .د قاسم تر لاس لاندې پخوانیو فوځیانو د قاسم په بیرته راتلو باندې ډیره خوشحالي احساسوله. دا ځل د سلطاني لښکر هر عسکر د فتح یا شهادت شعار له ځانه سره درلود ، د اغا حسن په مخ کې د جهاد ولولې د ورایه ښکاریدلې.

کله چې قاسم سلطان ته ور ورسید نو سلطان د قاسم د استقبال له پاره د خپلې خیمې څخه بیرون راووت. او قاسم یې د اسې په غیږ کې و نیولکه د مدو مدو دوستان چې د جدا کیدو وروسته یو بل په غیږ کې نیسی. قاسم سلطان ته خپل ټول فعالیتونه په تفصیل سره بیان کړل او بیا یې ورته د مقدس بطلیموس په اړه راپور ورکړ او مقدسه نقشه یې د هغو کنجیګانو سره یو ځای د هغه تر مخ کیښوده چې مقدس بطلیموس ورته ورکړې وه. سلطان د خوشحالۍ نه یو ځل بیا راپورته شو او قاسم یې په غیږ کې و نیو ، قاسم سلطان ته د نقشې ټول تفصیلات واورول او د څوارلس میله ستر دیوال کمزوري ځایونه یې ورته په ښنه کړل ، په هغه ورځ قاسم د سلطان سره پاته شو ان تر دې چې شپه پرې هم تیره شوه او مؤذن د سهار اذان وواېه. بله ورځ قاسم ولاړ او د خپلې کورنۍ د غړو سره یو ځای شو ، د هغه ښځه بی بی حمیرا درضا کارو ښځو مشري په غاړه درلوده ، قاسم د حمیرا ددې کار څخه ډیر زیات خوشحاله شو. د لښکر کوچنی او د نوي عمر رضاکاران هر یو عمر او علی هم د خپل جدا شوی پلار په لیدو ډیر خوشحاله وو او سمدلاسه راغلل او د خپل پلار څخه را چاپیره شول. کله چې قاسم خپل وریرونه وکتل نو سمدلاسه ورته غزاله هم په یاد راغله ، د حمیرا څخه یې د هغې په اړه وپوښتل « حمیرا جانې ! ....غزاله دې په «اورنه » کې چاته پریښې ده .؟» حمیرا ورته وخندل او په شرارتي توګه یې ورته وویل « ستا څه فکر دی چې زمونږ لور به هلته په « اورنه» کې د چا سره پاته شوې وي ؟»

د حمیرا پلټونکې لهجې قاسم په فکر کې واچوو . هغه حیران پاته و چې اخر هغه شپږ کلنه کوچنۍ نجلۍ به زمونږ پرځای د چا سره ډیره خوشحاله وي... زه به درته ووایم چې غزاله چیرې ده ..؟ .... هغه د غم ځپلې ملکې او د معظم سلطان ددویمې ښځې ملکه سروین په ځانګړې پالنه کې ده...

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قاسم دسینې څخه یو اوږود اوسیلي راووت. اوورته دا یاد شول چې د مرحوم سلطان ځوانې ښځې ملکه سروین چې اوس خو د تتاج خاونده ملکه نه ده خو په سلطاني قصر کې میشت وه ،په ریښتیا هم یوه زړه سوانده او غمځپلې ښځه وه. ځکه چې په همغه ورځ چې سلطان محمد د تاج دپه سرولو وخت و ملکه سروین دخپل تي خوړونکي ماشوم زوی څخه بې برخې شوه ، دهغه زوی یوه ظالم سالار وژلی وو ... قاسم په دې ډېر زیات خوشحاله شو چې دهغې لور دملکې سروین تر روزنې لاندې ده .... هغه ډاډمن شو .قاسم ورغی اودخپل ورور طاهر سره یې وکتل ، بیا دواړو ورونو تر ډیره پورې په خپلو منځو کې د نظریاتوبدلون رابدلون وکړ، د زاړه عباس لور مریم هم چې اوس د طاهر ښځه وه په رضاکارو ښځو کې شامله شوې وه، بیا قاسم ولاړ او د اهنګر «اربان» سره یې وکتل ، دا همغه شخص و چې په اورنه کې یې د ټولو تر مخه د قاسم سره اړیکې ټینګ کړې وو. د تیرو پنځلسو ورځو راهیسې قاسم دلښکر سره یو ځای را روان و. اونن د ۱۴۵۳ کال د اپریل په شپږمه د سلطان دلښکر سره یو ځای قسطنطنیې ته مخامخ را ورسید.

د بله اړخه ، هغه وخت چې دامیرالبحر بلوط اغلن جنګې جهازونه ابنای فاسفورس ته ورسیدل نودهغوی د استقبال له پاره زوړ عباس دخپلو ملګرو او جهازونو سره یو ځای موجود وو. بلوط اغلن د راتلو سره سم د نارمن بحرې جهازونه تر ډیره پورې شاته و تمبول. او په ټوله ابنایې فاسفورس باندې یې ولکه وکړه. اوس نو د ښار په شاتنې سمندری اوبو باندې هم سلطاني بحریې خپله ولکه پوره کړې وه. اروپایې جهازونو ابنای فاسفورس خالی کړ او د مارمورا د بحر په لور و تښتیدل. اوس نو درومیانو له پاره یواځې ددانیال دره پرانستې وه او هغه هم په هغه وخت کې چې دعثماني بحری بیړۍ کشتۍ په اوبو کې لا په ګشت نه وې مصروف شوې. خو په ګولډن هارن کې ستر وسله وړونکې مسیحي جهازونه تر اوسه پورې موجود وو. د رومي بحریې جهازونو به ټوله ورځ د عثماني بحریې د جهازونو سره سپک ټکرونه کول. هغوی به کله کله د مارمورا دبحر څخه ابنا ته داخلیدل او عثماني بحریې ته به یې زیان رساوه او بیا به بیرته تښتیدل.

د ګولډن هارن افسرانو به هم وخت په وخت د عثماني بحریې سره لاس پنجه اچوله. ددې نه داسې معلومیده چې دقسطنطنې په چاپیریال کې د بحریې ځواکونو تر منځ اصولي جنګ پیل شوی و. دقسطنطنیې په دریم اړخ کې چې ګولډن هارن پروت و لا تر اوسه پورې خاموشي وه.

سلطان خپله شاهي خیمه د ښار مخې ته ، بلکل دسینټ رومانس ددروازې مخامخ نصب کړه. سلطان لښکر ته د پړاو کولو حکم وکړ او دقسطنطنیې کلابندی یې پیل کړه. تر څنګ یې سپاهیانو ته د خیمو د نصبولو حکم وکړ اوپه خپله په خپل سپین اس سپور شو او د قسطنطنیې د دیوالونو د جاج اخستو له پاره یې اوږود چکر وواهه. دسلطان سره په دې دوره کې دهغه نوموړي سپه سالاران ښې او چپ لورې ته موجود وو. هغه د کلابندۍ مختلف حالات تر کتنې لاندې راوړل ، هغه خپل میړنې فوځیان په ځای ځای کې و ټاکل اوپخپله یې د دیوال دکمزورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونو په لور دتوپونو دنصبولو حکم وکړ. همدا راز يې د بيل لرونکو سردار را وباله اوهغه ته يې د سرنګونو او لارو د جوړولو حکم وکړ. بيل لرونکو د سلطان دحکم سره سم د انځيرو ونی را وغورځولی او او سرنګونو په جوړولو يې پيل وکړ. دوی يو ډول ساباط هم جوړول چې دهغه شاته به سپاهيان پټيدل اودښار مهمو ځايو ته به يې ځانونه رسول. دغو ساباطونو به سپاهيان د غشو او تيږو د ويشتلو څخه هم خوندی ساتل. سپاهيانو به د همدی په کومک سره د ښار په ديوالونو باندی غشي ويشتل.

سلطانی لښکر خيمی ووهلی ، شپږم اپريل و. دسهار څخه تر ماښامه پوری ټول عيسويان دښار په ديوالونو باندی سپاره و او دعثمانی لښکر حالات يې کتل ، د ښار دننه قسطنطين دخپلو سرتيرو په جنګی تمرينو کی مصروف و ، د جينوا سپه سالار جان جستيمانی او دقسطنطنيی سپه سالار ډيوک نوټارس د ښار د ستری دروازی څخه ووتل اود جنګ په تياريو کی مصروف شول. اوبيا په همدی ورځ د ترکانو او روميانو تر منځ داسمان سترګو دهلال اوصليب د جنګ نظاره پيل کړه ،سلطان د پړاو په وخت کی دخپلی وړتيا ثبوت ورکړ اومحاصرينو په ډيره بيړه خپله دمحاصری کړۍ راتنګه کړه يعنی دديوالونو څنګو ته يې ځانونه ور ورسول. منجنيقان او توپونه يې په مناسبو ځايو کی نصب کړل او د بارودو سره يو ځای يې دتيږو باران پيل کړ.

دقسطنطنيی په داخل کی د پنځم پوپ جان نکلسن نائب کارډينل اسيډرو هم موجود و. دکلابندۍ د پيل کيدو سره سم کارډينل اسيډرو او بطريق اعظم دعيسويانو دمذهبی جذبی د راپاريدو هڅی پيل کړی ، هغوی به خلکو ته د جنګ په لور دترغيب او د شهادت فضايل بيانول ، ټولو سترو سترو پادريانو او بشپانو به وعظونه او نصيحتونه کول. کارډينل اسيډرو په خپله دسپاهيانو لباس وا غوست او د ډيرو ښو عسکرو کمان يې په خپل لاس کی واخست. د ټولو عسکرو او سپه سالارنو څارنه د شهنشاه په لاسو کی وه. د اپريل په اومه د سينټ رومانس ددروازی شاته جان جستيمانی دخپلی اوسپنيزی ډلی دسپرو سره يو ځای ددروازی څخه بيرون راووتلو ته تيار ولاړوو. د لمر د راختو په وخت کی د جنګ دپيلامی له پاره ناکاره عيسوی عسکر دسينټ رومانس دروازه پرانسته او د توپان په خير تری بيرون راووتل. د راوتلو سره سم دهغوی روزل شوو عسکرو خپل ځانونه منظم کړل، او خپل صفونه يې جوړ کړل. دوی په مسلمانانو باندی دحملی کولو له پاره ناکاره و و. دعيسوی لښکرو د راوتلو سره سم د سينټ رومانس دروازه دهغوی تر شا بيرته وتړل شوه اوس نو هغوی د سلطان دلښکرو په مقابل کی په سپين ميدان ولاړ وو. مسلمانانو هم خپل فوځ منظم کړ خو پخوا تر دی چې په يوه بل باندی ورپريوځی ،په فوځونو کی د يني چری د فوځ يو بهادر رامخته شو ، دميدان منځته راغی ، اوعيسويانو ته يې دمبارزی بلنه ورکړه. دهغه دمقابلی له پاره يو عيسوی ځوان ميدان ته راغی ، يو بل ته مخامخ شول ، مسلمان سپاهی عبدالله دخپل دښمن منتظر و. دراتلو سره سم يې خپل مخالف سره ټکر پيل کړ ، د اوسپنو ټکر پيل شو ، دواړو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی ، د عسکرو نه علاوه په ديوالوباندی ناستو خلکو هم د جنګ دا نظاره د ورايه کتله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دواړو ځوانانو یو د بله سره تر ډیره پوری ټکر وکړ خو بلاخره عبدالله د ټکر د پای ته رسولو پریکړه وکړه ،خپلی حملی یی تیزی کړی او رومی عسکر ته یی دخپل ځان څخه دفاع کول ستونزمن کړل په دی اساس هغه وتښتید . دهغه آس د خپل لښکر په لور په منډه ولاړ. دمبارزی دغه لړۍ تر ډیره پوری پاته نه شوه ، ځکه ددواړو خواو عسکرو خپلی خپلی نعری وهلی اویو دبل په خلاف په جنګ کی مصروف شول ، د ښار ددیوالونو څخه دخلکو شور وزوږ راپورته کیده ، عیسوی نجونو به دخپلو فوځونو د ګرمولو له پاره په هغوی اوازونه کول. په همدی وخت کی بهادر جستیمانی پخپله راووت او د مسلمانانو د لښکر په قلب یی حمله وکړه ، هغه دینی چری بهادر فوځیان تتر بتر کړل او د عثمانی بیرغ په لور ور مخته شو. د جستیمانی توره د برق په څیر ځلیده اودهغه یو یو ګذار د عثمانی عسکرو له پاره د هغه میړانه اوبهادری ښووله.سلطان په خپله په یوی غونډۍ ولاړ و او د جستیمانی بهادری یی کتله. دسلطان په مخ باندی د جستیمانی ددی بهادرۍ له پاره د تحسین اوخوښۍ نه ډک جذبات وو.

دقلب په کمزورتیا باندی دنظر پریوتو سره سم اغا حسن خپل خپاره فوځیان بیرته سره را ټول کړل تر څو د جستیمانی په مقابل کی و دریږی. دواړه لښکری تر دوو ساعتو پوری یو دبل سره نښتی وی ، او بیا عیسوی فوځونه د پخوا څخه د جوړ کړل شوی پلان په مطابق شاته و تمبیدل. اودسترګو په رپ کی یی دجنګ میدان خالی کړ. دښار دروازی دخپلو سپاهیانو له پاره پرانستل شوی اوښاریانو دخپلو بهادرو فوځیانو په غاړو کی دګولو هارونه واچول. کله چی ټول عیسوي لښکر ښار ته ننوت نو د سینټ رومانس دروازه بیرته و تړل شوه اورومیان کلابند شول. دقسطنطین قیصر په خپله د دیوال په یوه برج باندی موجود وو. دديوال نه مخته یو اوږود خندق کندل شوی و اوهغه یی د اوبو څخه ډک کړی و.

دسلطان محمدخان فوځونو د اربان په لاسو د جوړو شوو توپونو په واسطه د ښار په دیوالونو باندی دګولیو ویشتل پیل کړل ، داربان ستر توپ چی ددی جنګ دناوی حیثیت یی درلود د سینټ رومانس مخامخ نصب کړل شوی و .ددی توپ هره ګولۍ دیرش انچه قطر درلود. اربان پخپله ددی توپ دویشتلو دنده درلوده. دبله اړخه د سلطان پیاده فوځ د ساباطونو په کومک سره خپل ځانونه دیوالونو ته ور رسول. خو دخندق په موجودیت کی هغوی نه توانیدل دیوالونه ته ور ورسیږی. په دی وخت کی ددیوالونو د پاسه نصب شوی عیسوی توپونو په مسلمانانو باندی دنیا سور اور ګرځولی وه. سلطان محمد خان پخپله ټوله ورځ د فوځ قومندانی کوله ،دسهار نه تر ماښامه پوری د اس په شا ناست و اویوی لوری بلی ته یی ځغلاوه.

دلمر د پریوتو سره سم ددواړو خواو څخه جنګ بند شو ، دټولی ورځ جنګ ستومانه کړی عسکر بیرته خپلو خپلو ځایوته راغلل. خو هغوی دخپلو ځانو څخه د وسلی د لری کولو پرته بسترو ته ځانونه ورسول. په دی ورځ چی مسلمانو سپاهیانو دښار دیوالو ته د ورسیدو څومره هلی ځلی کړی وی ټولی ناکامه وی. په همدی خاطر

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان محمد خان دمشاورت غونډه را وبلله ،اود خندق څخه د تیریدو مشوره یې تری واخسته. بله ورځ سهار وختی مسلمانانو خندق ځای ځای د ډبرو اوخاورو څخه ډک کړ ، دا دښار نه بیرون خندق و اودومره ژورتیا یې نه درلوده. تر غرمی پوری یې خندق په مختلفو ځانو کی وویشه او دتیریدو لاری یې راپیدا کړی ، په دی توګه عثمانی لښکر د ښار تر دیوالونو پوری ورسید. خو ددیوالو دپاسه یې زور نه رسیده. ځکه دپاسه به عیسویانو په غوړو کی مالوچ لمدول اوبیا به یې اور ورته کاوه اوپه مسلمانانو به یې راشیندل. دغی کار ترکانو ته ډیرزیان ور رساوه. په دی خاطر عثمانی فوځونه مجبور شول تر څو د دیوالونو څخه بیرته شاته شي. دا ورځ هم بی نیله اوبی مرامه تیره شوه.

بله ورځ هم په جوش او جذبې باندی ملبس عیسویانو مسلمانان هیڅ کار ته پری نه ښوول.

اوس نو سلطان یو بل پلان جوړ کړ. هغه د لرګیو مضبوطی تختی یوځای کړی او دهغوی څخه یې ستر ستر مینارونه جوړ کړل. ددی لوړوالی د ښار ددیوالو په اندازه و ، د لرګیو ددی مینارونو په سرونو کی یې پاتخی ونښلولی او ورلاندی یې ورته عربی نصب کړی تر څو په اسانۍ سره حرکت وکولی شي. سلطان خپلو بهادرو سپاهیانو ته حکم وکړ چی دا مینارونه دیوالو ته نژدی یوسی اوهلته یې پاتخی د دیوالو سره یوځای کړي په دی توګه به دوی ته د خندق څخه یوپل جوړ کړل شي. ددی ټول کار مسؤلیت اغا حسن په خپله په غاړه واخست ، هغه خپل مینار ان تر دیوال پوری ورساوه او هلته یې د دیوال سره ونښلاوه خو کلابندو عیسوي عسکرو هم پوره وړتیا وښوده ، هغوی دغه مینارونه په سور کی وسځول او په دی توګه عثمانی لښکر د ډیرزیات ځانی او مالی تاوان نه وروسته بیرته شاته راغی. اوپه دی توګه ددی مینارون په واسطه د ښار د نیولو دا ترکیب ناکام شو.

نن د جنګ دپیلامی اوومه ورځ وه ، قاسم بن هشام د څو ورځو راهیسی په لښکر کی نه لیدل کیده. نن چی کله د ټولی ورځی دکاروایی دکتلو وروسته ستړی ستومانه سلطان خپلی خیمی ته بیرته راستون شونو قاسم بن هشام یې منتظر وموند. قاسم هم ډیر ستومانه معلومیده. داسی څرګندیده لکه دکوم ډیر مهم کار څخه چی راستون شوی وی...قاسم ستومانه سلطان ته یو خوشحالونکی خبر ورکړ او ورته یې وویل:

« درونده سلطانه ! زه ستا دحکم په مطابق د تیرو پنځو ورځو څخه په ښار کی وم ، ماته دخپلو سرچینو څخه دا خبر تر لاسه شوی دی چی د نن څخه دوه ورځی وروسته یعنی د اپریل په ۱۵ مه د جینوا نهه ستر جهازونه غله او بارود قسطنطنیی ته را وړي. دوی به د ابنای فاسفورس څخه دجنګ په واسطه را تیریږي او د ګولډن هارن بندګاه ته به ځانونه رسوي.

سلطان دخپل ماهر اوپوه ملګری ددی خبر په اوریدو سره دخوشحالیو نه په کالیو کی نه ځایده. هغه خپل امیر البحر ته سمدلاسه پیغام ولیږه چی هغوی دی هڅه وکړی چی هغه جهازونه سهي او سلامت ونیسي اوبیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځلسم د اپریل همغسې وشول چې قاسم یې اطلاع ورکړې وه ، د جینوا څلور جهازونه د غلې او بارودو نه ډک ابنايي فاسفورس ته راورسیدل. دا جهازونه د عثماني جهازونو په نسبت ډیر غټ او ستر وو. امیر البحر اغلن بلوط هڅه وکړه دا جهازونه تم کړي خو د جینوا دجهازونو ملاحان د شهادت د جذبې نه ډک وو. هغوی د ترکي جهازونو کتار مات کړاو بیرون ترې راووتل. او ګولډن هارن ته ور ننوتل او ښاریانو ته یې دا ارزښتناکه هدیه په بري سره ور ورسوله.

سلطان ته چې کله دامیرالبحر بلوط اغلن دناکامۍ خبر ورغی نو ډیر په غصه شو، دهمدې غصې په حال کې پورته شو او په خپل اس سپور شو او پخپله د سمندر لورې ته ولاړ. په بری سره دجینوا د جهازونو تیریدل او ګولډن هارن ته ور رسیدل د ښاریانو په زړنو کې نوې روح راتازه کړې و. عوامو ته دا خبر هم ورسید چې تر اوسه پورې د جینوا پنځه نور جهازونه هم په مارمورا بحر کې موجود دي چې لړه شیبه وروسته به ابنای فاسفورس ته راننوځي. خلکو ددې جهازونو د لیدلو له پار دديوالونو سرونو ته منډې کړې او ډیره ګڼه ګوڼه هلته سره راټول شول ترڅو د جهازونو دراتیریدو نظاره وکړي ، سلطان په خپل آس سپور و اوخپل امیر البحر ته یې سخت احکام ور لیږل. هغه ورته ولیکل چې دغه پاته پنځه جهازونه په هیڅ قمیت پرې نږدی چې د ابنای فاسفورس څخه ور تیر شي.

په زرګونو سترګې د سمندر په لورمرکوزې وې ،خلکو وکتل چې کله چې دجینوا جهازونه سمندر ته را ننوتل نوعثماني بحريې په ډیر زور وشور سره په هغوی حملې پیل کړې ، دهغوی اوږود قطار یې مات کړ اوهغه ټول په یوه ځای کې مخکې وروسته اویا یو دبل سره یوځای و دریدل. عثماني بحريې دڅلورو خواو څخه دا جهازونه کلابند کړل او اوسپنه او اور یې پرې ور خوشي کړل. کله چې عثماني جهازونو په پوره توګه د جینوا جهازونه تر خپل کنترول لاندې راوستل نوبلوط اغلن خپل جهازونه د مسیحي جهازونو سره یو ځای کړل ، د مسلمانو مجاهدینو دا غوښتنه وه چې هغوی دې په دې جهازونو باندې سپاره شي اودهغوی ملاحان دې یا ووژنې اویا دې یې و نیسي. خو د جینوا جهازونه دومره ستر او لوړ وو چې عثماني سپاهیان دخپلو ټیټواو کمزورو جهازونو په واسطه هغوی ته ور ونه ختلای شول.

په پیل کې ، هغه وخت چې عثماني جهازونو عیسوي بیړۍ په خپلې کلابندۍ کې راوستې نو لیدونکو سترګو ته دا یقین تر لاسه شوی و چې دا ستر پنځه جهازونه به خامخا ونیول شي. خو بیا یو نا څاپه د ښار د دیوالو څخه هغه وخت شور و غوغا راپورته شوه چې کلابند شوو جهازونو د ترکانو محاصره ماته کړه او په ډیره بیړه د ګولډن هارن بندرګاه ته را ورسیدل. سلطان محمد خان دخپلې بحريې دا ناکامۍ په خپلو سترګو کتله. او ډیر غمګین و. کله چې عیسوي جهازونه د ولکې څخه ووتل نو سلطان زغم له لاسه ورکړ اوسمدلاسه یې خپل آس په اوبو کې ور کیوست. ټوله فضا د قسطنطنیې دخلکو خوشحالۍ ډکه کړې وه ، د جینوا د جهازونو دا فتح د اخلاقي اړخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کلابند شوو خلکو باندی ډیر مثبت اغیز درلود. سلطان د ډیری غصی په حال کی خپل امیر البحر را وباله ، او د ډیری غصی څخه یی په هغه لاس پورته کړ. خو په دی کی دامیر البحر کومه گناه نه وه. هغه خو دخپلو کوچنیو جهازونو په واسطه د عیسویانو غول پیکره جهازونه کلابند کړی وو. خو د مسلمانانو له پاره هغو جهازونه ته ورختل شونی نه و. خوبیا هم دسلطان دقهر په واسطه امیر البحر نور هم مستعد شو ، ددی نه وروسته هیڅ جهاز دا جرئت نه کاوه چی د ابنایی فاسفورس څخه تیر شي او دمارمورا په بحیره کی ور داخل شي. په دی جهازونو کی چی کوم کومک را غلی و هغه د قسطنطنیی له پاره اول او اخری کومک و. سلطان دکلابندۍ کار په ډیره ښه توگه تر سره کړ. بیا بیا یی حملی وکړی ، بیا بیا یی ناکامی په برخه شوه اوهر څه بی نتیجی پاته شول. د کلابند شوو حوصلی نوری هم لوړی شوی ، هغوی ته د سامانو نو له پلوه هیڅ تکلیف نه و ،هغوی دکلونو کلونو له پاره دکلابندۍ تابیا کړی وه. هغوی دا هیله درلوده چی د هنگری پادشاه « هونیاډی» به خپله ژمنه ماته کړی او د شمال له لوری به حمله وکړی اود قسطنطنیی کلابندی به پای ته ورسوی.

که په دی حالاتو کی دسلطان محمد خان په ځای بل هر څوک وی نو خامخا به یی دا کلابندي پای ته رسولی وی او په خپله لاره به تللی. خوسلطان په خپله اراده کی کلک او په خپل عزم کی راسخ و.دهغه په عزم او استقلال کی هیڅ کمښت نه و اودهغه ارادی د هری ناکامي وروسته نوری هم کلکیدی.

هغه وخت چی سلطان محمد خان د اورنه څخه سفر پیلاوه. نودخپل ځان سره یی د علماو ، فضلاو اوعابدانو یوه ډله هم راوړی وه ، هغه به دهمدی خلکو د خبرو څخه گټمن کیده. درویش صفته سلطان مرادخان ثانی دخپل ژوند په اخري شپږو کلنو کی سلطان محمد خان د «ایدین » دعلماو محفل ته لیږلی و . دهمدی نیکو خلکو د صحبت څخه دهغه په عزم او استقلال کی لوړوالی راپیدا شوی و. هغه به د محاصری په دوران کی هم ددی خلکوسره مشوری کولی ، دخپلی لمړنۍ بحری ماتی وروسته د کلابندۍ د لا زیاتی سختیدو له پاره یی یوه ورځ داسی تاریخی فکر په سر کی و گرزید چی سلطان محمد خان یی د تل له پاره په «سلطان محمد خان فاتح» باندی بدل کړ.

سلطان محمد خان ته دا ډاگیزه شوی وه چی د ابنای فاسفورس دغی برخی کی ،چیری چی اوبه ډیری ژوری دی ، ترکی بیړه په مشکله توگه په عیسوي بیړۍ باندی بریالۍ کیدی شي. په دی خاطر یی پریکړه وکړه چی یو زیات شمیر کشتۍ او گڼ شمیر بحری جهازونه چی د عیسوی جهازونو څخه کوچنی دی دبندرگاه پاسنۍ برخی ته منتقل کړي. په دی ځآی کی اوبه تنگی دی ، او یونانی ستر جهازونه هم دلته نه دی بریالی شوی ،دبندرگاه پورتنی برخه گولډن هارن پوری رسیږی او گولډن هارن ته هیڅ ډول زیان نه رسیږی. د کلابندۍ ټول زور د وچی په لور مصرفیږی. په ځانگړی توگه د سینټ رومانس د دروازی په لور دکلا د سوبی ټول سامان اووسایل را

(c) ketabton.com: The Digital Library

تولیږي. په دې خاطر دقسطنطنیې خلک دنور خوا و څخه بې فکر اوسي او په همدې یوې لورې خپل دفاعې ځواک مصرفوي.

سلطان فکر وکړ چې که چېرې دګولډن هارن له لورې که په ښار باندې حمله وکړل شي نو دروميې فوځونو توجه به سره وویشل شي او په دې توګه مونږ ته هم ددیوال ماتول او ښار ته ننوتل اسانه شي ،خو دسمندر له لورې حمله هغه وخت شونې ده چې په ګولډ ن هارن کې اوسپنیز زنځیر نه واي ، اوهلته جهازونه ور ننوتلی شواى. په همدې وخت کې سلطان دخپل ذهانت او استقلال څخه کار واخیست اویو نمونه ی هوډ یې وکړ. دسلطان دغه وړاندیز اغاحسن ، احمدکدک پاشاه ، اومحمودپاشا په خیر پوه او تجربه لرونکې سپه سالاران هم حیران پاته کړل. سلطان د یوه ناشونې کار د شونې کولو هڅې کولې.

سلطان وویل چې د ابناى فاسفورس په زورو اوبو کې خپل ټول جهازونه ګولډن هارن ته ور ننباسي. خو دوی ته به په اوبو کې د تللو په ځای د وچې د لارې تلل په کار وي ، ددې کار له پاره هغه یو ډیر عجیب اوغریب وړاندیز وکړ. دغه وړاندیز د نړۍ په تاریخ کې ساری نه لرې. هغه پریکړه وکړه چې ګولډن هارن ته دجهازونو د ورسولو له پاره به لس میله واټن په وچې وهل کیږي. ددې له پاره د ابناى فاسفورس دغربې ساحل څخه جنګې جهازونو وچې ته راوړل کیږي اوبیا به دغه جهازونه د یوې سختې غرنۍ او تیږلوړه لارې نه دګولډن هارن شمالي غاړې ته رسول کیږي او هملته به په ګولډن هارن کې ځای په ځای کیږي. د وچې دا لاره نژدې لس میله واټن درلود. سلطان دروان کال د جمادي الاول څوارلسمه شپه چې په پوره توګه دسپوږمۍ په رڼا باندې روښانه وی و ټاکله. هغه حکم وکړ چې ان تر ګولډن هارن پورې د لرګیو تختې و غوړوی. دا د سلطان یو عجیب وړاندیز اودهغه محیرالعقوله تجربه وه. سلطان ددې کار د پاى ته رسولو له پاره همدا یوه شپه ټاکلې وه ، دهغه دحکم سره سم په دغه لس میله واټن کې دلرګیو تختې و غوړول شوې ، ددې تختیو دپاسه یې غوړې واچول. د دغوړوالې په واسطه دا تختۍ پخپله یو سمندر وګرزید.

دښار ددیوالونو څخه ټوله ورځ سیل کونکو د سلطان عسکر کتل چې د لرګې تختۍ غوړوی او یو ځای کوی یې. خو هغوی حیران و چې اخر مسلمانان ددې څخه څه ډول کار اخستل غواړې؟ دشپې درا ختلو سره سم مسلمانو سپاهیانو خپلې ۸۰ جنګې کشتۍ اوجهازونه را ښکودل او د لرګیو په تختیو یې ور وخیژول ، کله چې ددې اتیاو جهازونو ټرین په تختیو باندې سپور کړل شو نو په زرګونو عسکرو هغوی ټیله کولې. په دې شپه دهوا څپو هم دمسلمانو عسکرو سره پوره مرسته کوله ، په دې اساس د جهازونو ملاحانو بادبانونه پرانستل. د جهازونو ددې ټرین د پر مخ بوتلو له پاره دانسانانو نه علاوه حیواناتو هم خپله دنده تر سره کوله. لاره اوږده او ډیره سخته وه ، دسپوږمۍ رڼا هرې لورې ته خپلې وړانګې غوړولې وی ، په دې سپوږمیزه شپه کې هرې لورې ته شور ماشور ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دخوشحالۍ ناری او فوځې سندرې په دیوالو ناستو عیسوي عسکرو اورېدې. او په دې سوچ اوفکر کې حیران و چې اخر مسلمانانو دکوم کار له پاره ملا تړلې ده.

پخپله قسطنطین هم دیوال ته راغی او دمسلمانانو ددې کار نظاره یې وکړه ، هغه دعثماني فوځ د باجو غږ اورېده. خو ددې نه زیات په نور څه نه پوهېده. خومسلمانانو خوشحالي کوله. ټوله شپه دغو اتیا جهازونو سفر وکړ او دقسطنطنیې عیسویان تر اخري وخته پورې هم هیڅ و نه پوهېدل ، بلاخره د سهار رڼا د دې ستر راز څخه پرده پورته کړه ،په دې وخت کې دسلطان لښکر اتیا جهازونه او درنه توپخانه په ګولډن هارن کې ځای په ځای شوې وه.

کله چې دقسطنطنیې خلکو د سلطان دلښکر اتیا وسلوال جهازونه اودرنه توپخانه په ګولډن هارن کې وکتله نو دښاریانو ساه ګانې و درېدې....دا څه شوي دي ؟...دوی خو یا ناشونې خبره شونې کړې ده.... دقسطنطنیې خلکو په خپلو سترګو باور نه کاوه ، هغوی دا هم وکتل چې عثماني فوځونو د دیوال تر څنګ یو پل هم درولی دی اوخپل توپونه یې په مناسبو ځایو کې نصب کړي او ددیوال دې لورې ته یې د ګولیو د ورولو له پاره هم ځانونه تیار کړي دي. عیسویان ډېر وارخطا شوي و ، د قسطنطین څومره جهازونه چې په ګولډن هارن کې موجود و ، هغوی ټول د زنځیر تر څنګ په یوه لیکه کې ولاړ و ترڅو پردي جهازونه دننه را داخل نه شي. کله چې دقسطنطین جهازونو دعثماني بحري بېړۍ جهازونه په ګولډن هارن کې وکتل نوپرهغوی دحملې کولو له پاره رامخته شول. خو سلطان محمد خان د بندرګاه دواړو غاړو ته خپله توپخانه نصب کړې وه. عثماني توپخانې په عیسوي جهازونو باندې ګوله باري پیل کړه او هر جهاز به چې مخې ته راته نو هغه به یې دهمدې ګولیو په واسطه په اوبو کې غرقاوه. د اربان توپونو سخته ګوله باري کوله اوهر لورې یې ګولۍ ویشتلې. دا د جنګ هغه اساس نقطه وه چې توپونو په کې ډېر بنسټیز اوپریکنده رول و لوبوو. په دې توګه د سمندر له لورې دحملې په واسطه عیسویان محبور شول چې خپل فوځ ځواک سره وویشي. دګولډن هارن اوبه ډېرې ژورې نه وې. په دې اساس عثماني جهازونو په ډېره اسانۍ سره هغه استعمالولې. سلطان په ګولډن هارن باندې دیوه پل د جوړولو حکم وکړ اوپه دې توګه یې دښار شمالي دیوال هم د سختې کلابندۍ لاندې راوست ړ.

اوس نود ۱۴۵۳ کال د مئ دمیاشتې څلور ویشتمه ورځ وه. په همدې ورځ قسطنطین سلطان ته پیغام ولیږه: « ته چې پرما څومره خراج ټاکل غواړې زه یې ورکړې ته تیار یم. ما خپل باجګذار وګرزوه اوقسطنطنیه ماته پرېږده»

خو اوس سلطان په دې ډاډمن شوی و چې هغه به ښار سوبه کوي. په دې خاطر یې قسطنطین ته ځواب ولیږه چې: « که چیرې ته اطاعت قبلوې نوتاته به دیونان جنوبي برخه درکړل شي خو زه به په اسلامي دولت کې دقسطنطنیې د یوځای کیدو پرته بیرته ستون نه شم.»

(c) ketabton.com: The Digital Library

سلطان په دی پوهیده چی ترهغی چی دقسطنطنی عیسوی سلطنت چی دعثمانی سلطنت تر منځ خنډ ګرزیدلی دی ، په خپل ځای پاته وی نو په ګواښونو او خطرونو کی به کوم کمښت نه راځی. هغه دقسطنطین اودهغه څخه د پخوانیو قیصرانو د شرارت څخه پوره خبر و. او بیا خو اوس د قسطنطنیی په سوبه کی ډیر کم وخت پاته و. په دی خاطرد قیصر قاصد د سلطان دخیمی څخه نامراده اوناکام و ګرزید. په دی وختو کی د وچی له لاری هم یو پر بل سختی حملی پیل شوی وی ، خود قسطنطنیی پر هغو دیوالونو چی د زرکالو راهیسی یی دهر ډول دښمن څخه دغه ښار خوندی ساتلی وه د عثمانی حملی کوم اثر نه ښکاریده. عثمانی توپونو د دیوالو په دواړو غاړو باندی په پرلپسی توګه ګوله باری کوله ، بلاخره د اوو ورځو پرلپسی ګوله باری نه وروسته دقسطنطنیی ددیوالونو په دری ځایو کی درزونو راپیدا شول.

هغه دیوالونه چی د پیړیو پیړیو راهیسی یی په پوره ځواک سره دهر دښمن مقابله کړی وه دعثماني توپونو په مقابل کی تم نه شول او په ځای ځای کی وشکیدل.... اوبیا داسی وخت هم راغی چی د سینټ رومانس ددروازی تر څنګ څلور واړه برجونه دتوپونو د ۳۰ انچه ګولیو په مقابل کی تر ډیره و نه دریدل او په ځمکه راپریوتل. اوس نو سلطان محمد خان ته خپل اخری بری تر سترګو کیده (ګبن)

سلطان قسطنطین ته پیغام ولیږه چی که چیری هغه دغه ښار په امنناکه توګه ورته حواله کړی نو دښاریانو ژوند ته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. ددی ترڅنګ به د موریا حکومت هم ده ته ورحواله کړی. خو قسطنطین دا وړاندیز و نه مانه. هماغه و چی سلطان محمدخان په خپل لښکر کی اعلان وکړچی دمئ په ۲۹مه به اخری اوپریکنده حمله کیږی. ددی نه مخته په ۲۸ دمئ سلطان یو ځل بیا خپل فوځ کی اعلان وکړ چی سبا سهار به د هره اړخه په ښار حمله کیږی ، فوځ ته به دښار د تاج او تاخت له پاره اجازه ورکول کیږی. خو سرکاری املاکو ته به څوک زیان نه ور رسوي ، ددی نه علاوه هیڅ عثمانی سپاهی به ، امن غوښتونکو ، وسله غورزونکو ، زړو ، کوچنیانو ، ښځو او ....ته زیان نه ور رسوی. ددی خبر سره سم دمسلمانانو په لښکرو کی دخوشحالۍ څپی خپری شوی او دتکبیر غږونه پورته شول.

دبله اړخه په شاهی قصر کی قسطنطین خپل سپه سالاران ، دحکومت مسؤلین ، قومی مشران ، مذهبی مشران ټول راټول کړل اویوه غونډه یی جوړه کړه ،هغه ته ډاګیزه شوی وه چی سبا سهار مسلمانان یوه هر اړخیزه حمله کوی. په دی خاطر یی ښاریانو ته تر اخری ساعته پوری د جنګیدواو دفاع حکم وکړ. پخپله یی هم په ډکی مجمع کی په خداوند یسوع مسیح باندی سوګند یاد کړ چی دخپلی وینی د اخری قطری پوری به دترکانو په مقابل کی جنګیږی. دغونډی د پای ته رسیدو سره سم ټول سالاران راپورته شو او داخری معرکی له پاره یی ځانونه تیارول پیل کړل. قیصر ددی غونډی د پای ته رسیدو څخه سمدلاسه وروسته ایا صوفیا ته راغی اوپه خپل اخری عبادت کی مصروف شو . په ای صوفیا کی په هر پادری باندی ویره اوخوف سپور شوی و ،قیصر دعبادتځای څخه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغیدو وروسته خپل ځای ته ولاړ، هلته یې دڅو لمحی ارام نه وروسته په آس پښه واړوله اودسینټ رومانس په لور راغی ، دلته دکلابند شوو لخوا سخته حمله شوی وه.

عثمانی فوځ هم ټوله شپه په ذکر و عبادت کی مصروف وو . پخپله سلطان محمد خان دسهار د لمانځه څخه د فاریغیدو وروسته د علماو اوروحانیونو غونډی ته ورغی اودخپلی اخری حملی دبریا له پاره یې تری دعاوغوښته. په دی غونډه کی دسلطان پیر « ایدنی رحمة الله» هم موجود وو. دغه پیر داخری حملی دبری له پاره ددعاکولو په نیت ځانته خیمه درولی وه ، دخیمی بیرون یې یو ساتونکی درولی و تر څو څوک یې مزاحم نه شي . په دی توګه د سلطان مرشد په خپله په دعاو کی مصروف وو. سلطان د لمر دراختو نه مخته د خپلو فوځونو لیکی سمی کړی ، اوهغوی ته یې یو په زړه پوره تقریر وکړ.

« نن به مونږ د ماسپښین لمونځ په ایاصوفیا کی ادا کوو .»

سلطان د خپلی وینا د ختمولو وروسته خپلو سالارانو ته دحملی کولو حکم وکړ. نن د ۱۴۵۳کال د مئ د میاشتی ۲۹ مه ورځ وه ، عثمانی فوځونو د مختلفو اړخونو څخه حمله وکړه ، توپونو او منجنیقونو دښار په دیوالونو ګولۍ ورولی ، دیوالونه ځای په ځای سوری شوی وو . خودحملی ډیر زور دسینټ رومانس ددروازی په لور و . عثمانی فوځونو په ځای کی د خندقونو څخه تیر شول ، هغوی دخندقونو دپاسه پاتخی کیښودی ، کمندونه یې واچول اوپه دی توګه د لمر د راختوسره سم د وینو اواور دا پریکند جنګ پیل شو . دسینټ رومانس دیوالونه لا دپخوا څخه د ترکانو په توپونو سوری سوري شوی و. په دی اساس مسلمانو سپاهیانو ددیوالونو د همغه درزونو څخه ګټه پورته کړه اوښار ته دننوتلو هڅه یې وکړه . خو هر ځل به دهغوی هڅی دسختی مقابلی سره مخامخ کیدی . دعثمانی فوځونو بهادرو څو ځلی د لویدلو برجونو او ددیوالو د درزنو څخه دتیریدو هڅی کولی ، خوهلته دننه د جستیمانی اونورټاس فوځونو، دقسطنطنیی عامو ښاریانو ، ان ښځو اوکوچینانو دخپلو ځانو څخه دفاع کوله ،هری لوری ته همدا حال و .... د سمندر او وچی دواړو څخه په یوه وخت کی سختی حملی روانی وی ،یو عجیب اوحیرانونکی قیامت و . یو اړخ هم د تسلیمۍ له پاره تیار نه و ، قسطنطین په خپله په اس ناست و او د سهاره تر غرمی یې دخه خوړلو څښلو پرته منډی ترړی وهلی ، جان جستیمانی توری کارولو داسی مهارت ښوده چی سلطان محمد ورته په خپله ګوته په خوله و.اوبی اختیاره یې دا خواهش کاوه چی کاشکی دا شخص زما په فوځ کی وای.«عثمانی دولت» ... تر غرمی پوری دعثمانی دولت یوعسکر هم ښار ته ورداخل نه شو . عیسویانو دخپل مرکز د خوندی ساتلو له پاره حیرانونکی شجاعت تر سره کاوو. هر سپاهی به دخپل ځان په قیمت دفاع کوله . هر ځل به یې د ترکانو حملی درولی ، توری د تورو سره جنګیدی ، ترکی عسکر به د عیسوی عسکرو د وژلو اویا پخپله دشهید کیدو ....وروسته ددیوال څخه راغورزیدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو سلطان محمد خان د خپلو لمړنیو ناکامیو څخه ناهیلی شوی نه و . په پوره عزم سره را پورته شو او د ښار ددیوال څنګ ته ورغی ، دوه رکعته لمونځ یې په جمعه وکړ ، دزمکی هغه برخه چې سلطان او دهغه ملګرو په کی لمونځ ادا کړ دتل له پاره د« فاتح د لمانځه ځای» په نامه مشهوره شوه .(جهان دیده) .... بلاخره سلطان د خپل نازولی فوځ ینی چری زرکسیزه ډله له ځانه سره کړه ، ددی ډلی په لمړی لیکه کی اغا حسن ، عبدالرحمن ، اوریاض بیګ په څیر تجربه لرونکی عسکر شامل و . تردی وخته پوری یونانی اورومی عسکر پوره ستومانه شوی وو . په هغوی کی د تازه حملو تاب نه وپاته. ددی تازه مهم د روانیدو نه مخته سلطان خپل پیرته یو قاصد ور ولیږه او ورڅخه یې وغوښتل چې ځانګړی دعا ورته وکړی. ځکه سلطان اندیښمن و چی که نن قسطنطنیه فتحه نه شی نو بیا به هیڅکله هم فتحه نه شي . ځکه چی نن حمله کونکو خپل ټول توان په کار اچولی و . کله چی دسلطان قاصد هلته ورغی نو ساتونکی هغه منه کړ خو عثمانی وزیر ساتونکی ته په قهر شو او ورته یی وویل چی هغه به پیر ته د سلطان پیغام هرومرو ور رسوی.

ددی خبری سره سم هغه خیمی ته ور ننوت ویی کتل چی پیر په سجده پروت دی او دعا کوی. دعثمانی وزیر په کتلو سره یی سر راپورته کړ او ورته یی په خندا کی وویل چی ورځه قسطنطنیه فتحه شوه ...(تاریخ اسلام) .

عثمانی وزیر ته د دی بزرګ په خبرو باندی باور را نه غی او بیرته یی منډی کړی . خو د هغه بزرګ د خیمی څخه د وتلو وروسته یی وکتل چی د ښار په دیوالونو باندی د اسلام بیرغ رپانده دی . په حقیقت کی هغه وخت چی سلطان خپل پیر ته دا قاصد ور لیږه نو هغه وخت ډیر نازکه وه . او بیا په دی وخت کی ددیوال هغه برخه د سلطان تر مخه وه یوناځاپه را پریوته او د راپریوتو سره سم خندق ډک شو او ښار ته د ور ننوتلولاره پرانستل شوه . د بله اړخه بحري فوځ هم په همغه وخت کی په یوه ستر برج باندی ولکه وکړه او سلطانی بیرغ یی پری نصب کړ . ددی بیرغ د پورته کیدو او د دیوال د راپرزیدو وروسته سلطان او دهغه ملګری چی په سر کی یی اغا حسن شامل و ښار ته ور ننوتل. خو عیسویانو تراوسه پوری خپله ماتی نه منله . په همدی وخت کی قسطنطین ته یو ډیر ژور زخم دا راپیدا شو چی دهغه دجنګ نازولی جستیمانی سخت زخمی شو او اوجنګ میدان یی پریښود . سلطان په همدا سی وخت کی حمله کوله چی حستیمانی دخپلو ملګرو سره لاره پری ایښی وه . او په دی توګه یی ښار خپلو دښمنانو ته حواله کړی و. قسطنطین د جستیمانی دتم کولو له پاره ډیری هلی ځلی وکړی و خو هغه د مسلمانانو دتورو څخه ویریدلی و . هغه سمدلاسه د بندرګاه په لور ولاړ . دهغه د تللو سره سم په عیسویانو کی کمزورتیاوی راپیدا شوی ،په دی وخت کی قسطنطین په خپله قومنده په لاسو کی واخسته. خو دیني چری حمله ډیره سخته وه ، عیسویانو یی مقابله ونه شوه کړای.

دینی چری سردار اغاحسن په ډیره میړانه دخپلو ملګرو سره یو ځای په دیوال ور وخوت ....قسطنطین او دهغه ملګرو هڅه وکړه چی اغا حسن شاته و تمبوي. په دی وخت کی ددغو دری مسلمانانو دمقابلی له پاره سل کسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عیسویان راغلل ، خو اغا حسن د پایلونه بی پرواه د قسطنطین په فوځونو کی خپله توره وچلوله. په دی وخت کی داغا حسن وجود زخمی زخمی شو. بلاخره یی دزخمونواوزیاتی وینی له لاسه هملته دشهادت کلیمه ولوسته او ځان یی خالق ته وسپاره ...... په دی جنګ کی دینی چری د دیرشو عسکرو څخه اتلس شهیدان شول. خو دانور بریالی شول ځکه دهغوی شاته نور ترکی فوځونه ور ورسیدل ، اوس نو حمله کونکی دهره اړخه ښار ته ور ننوتی و. هری لوری ته دعیسوی فوځیانو جسدونه پراته وو. اوس دښار په ستر دیوال باندی سور هلالی بیرغ رپانده وو.

قسطنطین چی تر اوسه پوری په پوره زړه ورتیا سره جنګیده دخپلو ډیرو مخلصو ملګرو په دلاسه ورکولوسره یی هیلی له لاسه ورکړی اوپه لوړ اواز یی وویل چی:

« ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی...؟ ایا کوم عیسوی شته چی ماپخپلو لاسو ووژنی؟»

خو کله چی دروم اخری قیصرته کوم ځواب پیدا نه شو نو بیا یی د روم د قیصر لباس د ځانه لری کړ اودعثمانی فوځ په سیلاب کی ورګډ شو او دیو سپاهی په څیر په پوره میړانه و جنګید او ووژل شو.... په دی توګه دهغه دمرګ نه وروسته یولس سوه کلنه بازنطینی پادشاهی هم له منځه ولاړه ....ددی پادشاهی پیل دقسطنطین له خوا شوی و او اخریی هم قسطنطین و. اوددی نه وروسته .....دقیصرلقب یو تاریخی داستان پاته شو. دعالمیانو دسرور دا ارشاد پوره شو چی فرمایلی یی وو ....«اذا هلک قیصرا ، فلاقیصر بعده ...»

څو شیبی وروسته قسطنطنیه د فاتحینو دلښکرو څخه ډکه شوه ، دعیسویانود مدافعت جوش د منځه ولاړ او حالات ارام شول. عثمانی فوځونو خپلی توری په نیامو کی کینبودی ، سلطان محمد خان دخپلو ملګرو سره یوځای په خپل اس سپور د دیوال د لویدلی برخی څخه راتیر اوښار ته راننوت اوځان یی دایا صوفیا چرچ ته ورساوه. دلته هغه ستنی ته چی د ترکانو ماتی یی ورسره تړلی وه په زرګونو عیسویانو پناه اخستی وه ورغی.

کله چی دسلطان آس دی ستنی ته ورسید نو په زرګونو عیسویانو خپل سرونه راپورته کړل اوداسمان په لور یی کتل چی هغه اسمانی فرشته به توره په لاس راکیوزی او ترک سلطان به دخپلو ملګرو سره یوځای ددی ځایه باسی او دماتی سره به یی مخ کوي، خو سلطان محمد خان دهغی ستنی څخه ور تیر شو اود ایا صوفیا دروازی ته ورغی ، په دی وخت کی نه کومه فرشته د اسمانه راښکته شوه او نه درومیانو ماتی په فتحه بدله شوه. په کلیسا کی را ټول شوی خلک په اخری وختوکی دغیبی کومک منتظر وو. ان تر دی چی ددی کلیسا په اړه دغه توهماتی عقیده دسلطان په لاسو د تل له پاره په خاورو بدله شوه.

نن هغه سلطان محمد خان نه و ....بلکه « سلطان محمد خان فاتح» و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاسم بن هشام هم د سلطان سره یوځای د ایاصوفیا تر مخه د خپله اسه کوز شوی و ،هغه ددی نه مخته هم ځو ځلی دلته راغلی و. لا تر اوسه سلطان همدلته د ایاصوفیا په دروازی کی و چی قاسم په ډیره بی صبری سره ایا صوفیا ته ور ننوت. د چرچ په هال کی دهغه پیژندونکی راهبانی او پادریان سره را ټول شوی و. ټول قاسم ته په حیرانتیا سره وکتل او دهغه په فاتحانه راننوتلو سره یی سرونه ټیټ کړل. خو قاسم غوښتل سوینا ته ځان ورسوی. هغه ته سوینا هیچری هم تر سترګو نه شوه. په منډه پاس منزل ته ولاړ. او په بیړه یی ځان د سونیا خونی ته ورساوه.

کله یی چی د سونیا دکوټی دروازه پرانستله نو بی اختیاره یی آه وویل ....ځکه سونیا دخپلی کوټی په منځ کی پرته وه ، دهغی په ګیډه کی یو توره ننویستل شوی وه. د سونیا وینه په فرش باندی بیدله. سونیا په وینو کی لت پت وه خو خپلی سترګی یی د دروازی په لور نیولی وی ،،،

قاسم ورمنډه کړه او سونیا ته یی ځان ور ساوه. خو هغه مړه شوی وه. دهغی سترګی پرانستی وی او هغه د وعدی په مطابق اوس هم دقاسم منتظریوی. قاسم دهغی په سترګو باندی لاس کیښود او په لوړ اواز یی انا لله و انا الیه راجعون وویل. قاسم د حالاتو څخه داسی وانګیرله چی سونیا په خپله خپل ځان نه دی وژلی بلکه هغه وژل شوی ده . دهغه ذهن د شاګال په لور ولاړ او فکر وکړ چی دا دهمدی مکروه انسان کار دی. دقاسم په سترګو کی د شاګال انځور راګرزیده او سترګی یی د وینو نه ډکیدی.

سلطان محمد فاتح دخپلو ملګرو سره وعده کړی وه چی دماسپښین لمونځ به په ایا صوفیا کی کوی .په دی اساس سمدلاسه د ایاصوفیا د هال څخه چوکۍ لری کړل شوی او په ایا صوفیا کی دسلطان محمد د الله اکبر اواز پورته شو . سلطان او دهغه ملګری د الله په دربار کی په سجده پریوتل. په دی وخت کی په ایا صوفیا کی د زرګونو عیسویانو او پادریانو د سترګو څخه اوښکی روانی شوی ، دلمانځه څخه د فاریغیدو وروسته سلطان خپلو جنګیالیو ته حکم وکړ چی ولاړ شي اود قسطنطین لاش ولټوي ،....قسطنطین هلته د سینټ رومانس په دروازه کی د جنګ په جریان کی وژل شوی و. هلته د ډیرو لاشونو تر منځه دقسطنطین لاش وموندل شو چی په جسم یی یوازی دوه زخمونه وو. دسلطان سپاهیانو دقسطنطین سر پری کړ او د سلطان مخی ته یی راوست او په دی توګه د قسطنطنیی فتحه مکمله شوه .... بله ورځ سلطان دقیصرانو شاهی محل ته ورغی ، وبی کتل چی په دی پراخه محل کی هیڅ نوع حرکت نه شته. کله چی سلطان دا ورانی ویجاړی وکتلی نو بی اختیاره یی دا شعر له ځانه سره زمزمه کړ.

پرده داری می کند برقصر کسری عنکبوت

چغد نوبت می زند برګنبد افراسیاب (عثمانی دولت)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې جنګ کې دمسلمانانو په لاسو څلوېښت زره عیسویان وژل شوي و. او شپېته زره عیسوی عسکر په بند کې اچول شوي و . دقیصر دکورني هیڅوک هم و نه نیول شول ځکه هغوی ټول په تیښته بریالي شوي وو . ډیر یې ایټالیې او یو شمیر نورو اروپایي هیوادونو ته تښتیدلي وو. دقیصر یو لمسی څو ورځې وروسته مسلمان شو اوهملته په قسطنطنیه کې واوسید. بلاخره ددې کورنی نوم اونښه ورکه شوه.

د شاهي محل دکتلو وروسته سلطان هلته داس ځغلولو په ستر میدان کې خپل لښکر را ټول کړ اود شکرانې لمونځ یې ادا کړ. (هپوډ روم) یوائې د اس ځغلولو میدان نه وی بلکه دلته به د نوو پادشاهانو دتاج د په سرکولو اعلان هم کیده . همدلته به فاتحو جنرالونو خپله جشنونه جوړول. همدلته به مجرمانو ته سزا ورکول کیده او منحرف عیسویان به په کې سوزول کیده. په تاریخ کې څو ځله دحکومت پر خلاف بغاوتونه دهمدې میدان څخه پیل شوي و . معلومه نه ده چې دامیدان به څو ځله دانسانانو په وینو خړوبه شوی وي،

په هپوډ روم کې درې ستنې نصب شوی وی ، لمړۍ یې دمسیح نه مخته په څلورمه پیړۍ کې بله یې په پنځمه عیسوی پیړۍ کې اودریمه یې په لسمه عیسوي پیړۍ کې. داستنی ددرې بازینطینې شهنشانو له اړخه د یادګار په توګه نصب کړل شوی وی ، سلطان محمد خان فاتح د تر ټولو کوچنۍ ستنی تر څنګ خپل دربار جوړ کړ. په دې ستنې باندې ددریو اژدهاو انځورونه کندل شوی و . کله چې سلطان دا انځورونه وکتل نو دخپله ځایه راپورته شو اودخپلو جنګي غشو په واسطه یې دهغې اژدهاو سرونه ور پرې کړل.

په هپوډ روم کې دسلطان دربار جاري و ، هغه نوی احکامات ورکول ، په دې میدان کې دسلطاني فوځونو اومسلمانانو نه علاوه په زرګونو عیسویان هم موجود وو . نن دقسطنطنیې خلک دخپل نوی پادشاه دکتلو له پاره راغونډ شوی وو. عثماني فوځ د پرون راهیسی په ښار کې امن وامان قایم کړی و ، سلطان اعلان کړی و چې دقسطنطنیې دښاریانو هرڅه په امان او محفوظ دی. همدا علت و چې نن د مفتوح قوم هر کس په ویره ویره تر دې ځایه راغلی و .

قاسم بن هشام دسلطان دربار ته لږ څه ځنډن راغلی و . هغه ټوله ورځ په بندرګاه کې ګرزیده. هغه ته دشاګال د پیدا کیدو له پاره یو تیز بحری جهاز او څوکسه عسکرو ته اړتیا وه. خو تر ماسپښینه پوری قاسم کومه پریکړه نه وه کړې ،په حقیقت کې هغه اوس دقسطنطنیې څخه وتلای هم نه شو. ځکه سلطان هر وخت هغه ته اړتیا درلوده. خواوس قاسم پتیبیلی وه چې د مارسی دپیدا کیدو له پاره به د سلطان سره نیغ په نیغه خبره کوي. اوبیا به په دې مشن باندې دسلطان د اجازې سره سم کار کوي .دقاسم کورنۍ هم همدلته په قسطنطنیه کې مقیم شوی و . دهغه خلک چې خپل کورونه یې پری ایښی و دهغوی په کورونو کې د مسلمانانو کورنۍ ځای په ځای شوی وی. حمیرا هم ورسره همدلته یو ځای وه. خو قاسم غوښتل د مارسي لټون وکړي. قاسم د هپوډروم میدان ته راغی...اونیغ د سلطنت د عمایدینو ټولی ته وررووان شو ، تر اوسه هغه څو قدمه اخستی و چې یو ناڅاپه ودرید. هغه ته یو پیژندل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوی څیره مخته راغله اوهغه مقرون وو . دا هغه یونانی سالار و چی قاسم ورسره د ماهی نیونکو په کلی کی لاس و ګریوان شوی و . ځکه همدی مقرون روزی تښتولی وه او بیا قاسم دروزي دپیدا کولو له پاره په یونانی عسکرو حمله کړی وه . مقرون په عام لباس کی و اودعامو کلیوالو خلکو په څیر یی په سر ټوټه راتاوه کړی وه . هغه ته د مقرون په څیری کی یو ډول تجسس پیدا شو ، داسی معلومیده چی هغه په چا د لټی پسی دی . مقرون دسلطانی غونډی څخه بی پرواه دقسطنطنیی په خلکو کی ګرزیده . هغه د یوه یوه شخص مخ ته کتل . دقاسم شبړم حس رابیداره شو په دی خاطر یی دسلطاني دربار په لور د تللو په ځای دمقرون په لور مخه کړه .

مقرون تر ډیره وخته پوری دچاپلټنه کوله .دحالاتو څخه یی داسی ډاګیزیده چی په بیړه کی دی خوکله یی چی خپل مطلوبه کس پیدا نه کړ نوبیا د غونډی څخه ووت .قاسم یی تر شا شو ، مقرون پیدل روان و اوقاسم په زړه کی دعا کوله چی همداسی پیدل ولاړ شي . ځکه که مقرون په اس باندی سپور شوی وی نوبیا قاسم هغه نه شو تعقیبولی . مقرون د ښار دکوڅو څخه ووت او دشرق په لور روان شو ، دی لوری ته دښار ابادی کمه وه . ځکه چی په دیوال کی کومه ستره دروازه نه وه . دادقسطنطنیی شاتنۍ برخه وه . مقرون د اوږدی فاصلی وروسته دشمال شرق په لوری کنډراتو ولاړ . دقاسم تجسس نور هم زیات شو . په دی پوه شو هرومرو کومه خبره شته ....او خبره هم د راز ده ... قاسم د مقرون اوخپل ځان ترمنځ دومره واټن پریښود چی مقرون د تعقیب احساس ونه کړی.

بلاخره قاسم ته یو مات اووران ویجاړ عمارت تر سترګو شو ، دا دکوم پخوانی چرچ عمارت و . دعمارت په دروازی باندی صلیب نصب کړی شوی ، مقرون همدی کنډر شکله عمارت ته ور ننوت . قاسم چی وکتل مقرون هغه زوړ عمارت ته ور ننوځی نو لږ څه ګرندی شو ، ځکه هغه غوښتل وپوهیږی چی مقرون دلته د چا سره د کتلو اود څه مقصد له پاره ورغلی دی ، قاسم په ډیره منډه ځان د چرچ عمارت ته ورنژدی کړ.

دقسطنطنیی داسیمه د سترو ستر غونډیو د یوی لړۍ څخه جوړه شوی وه . اودا کنډر شکله چرچ په همدی غونډیو کی پروت و. قاسم نیغ چرچ ته د ورننوتلو په ځای د چرچ خواته وګرزید او دشا له لوری چرچ ته راغی .دچرچ شاته هم یوه دروازه وه. خو دا دروازه بنده وه ، قاسم دروازی ته ورنژدی شو او د دروازی د سوریو څخه یی ددننه ځای اندازه واخسته. هغه ته د وچو پاڼو او دغښو دجالو پرته نور څه تر سترګو نه شول.....هغه حیران شو چی مقرون چیری ولاړ. قاسم رامنډه کړه او د نیغی لاری څخه چرچ ته راغی .توره یی را وویسته اودهر ډول حالاتو له پاره یی ځان تیار کړ.

قاسم په ډیر احتیاط سره چرچ ته ورننوت. خودلته هیڅوک هم نه وو. دا ډیر کوچنی چرچ و ، قاسم هلته په وچو پاڼو باندی پښی ایښودی او ددیوال تر څنګ ولاړ خو دغه چرچ دیوی ستری غونډۍ سره نښتی و .....یعنی د چرچ دروازه د غونډۍ لوری ته پرانستل کیده. قاسم په احتیاط سره دروازه پرانسته او هلته یی دیوی حجری په کتلو حیرانتیا احساس کړه خو هغه حجره هم خالی پرته وه. هغه دمقرون پسی ګرزیده خو دمقرون درک نه و

(c) ketabton.com: The Digital Library

معلوم. دا کوچنۍ حجره په حقیقت کی ددی غونډۍ د تراشلو څخه جوړه شوی وه. اودکوم پادری دعبادتځای له پاره استعمالیده. خو اوس دا خونه هم خالی وه . ددی ځای د خالی پیداکیدو سره دقاسم شپږم حس په حرکت راغی اودخطر احساس یی وکړ. ځکه قاسم په خپلو سترګو وکتل چی مقرون چرچ ته را ننوت. خو اوس هغه غائب شوی و.

په همدی وخت کی هغه فکر وکړ چی شونی ده چی ددی حجری دروازه بلی کومی لوری ته وتلی وی، په همدی خاطر یی دیوالونو ته په غور سره وکتل ، دحجری دفرش دپاسه په یوه کونج کی د وښو ډیری لګیدلی و، قاسم سمدلاسه مخته ورغی او هغه واښه او ګیاه یی دهغه ځایه لری کړه .....دلته ریښتیا هم یوه لاره پیدا شوه. ددی دپاسه د لرګیو یوه کلکه تښته ایښوول شوی وه. قاسم دغه تخته لری کړه ، ورلاندی یو سرنګ و خو دفرش نه سرنګ ته باید قاسم اته فټه ټوپ وهلی وی. په سرنګ کی دومره تیاره وه چی قاسم که په کی ورکیوتی وی نو هر څه په کی شونی وو. ځکه هغه نه پوهیده چی مقرون به دسرنګ په کوم ځای کی پټ شوی وی. خو قاسم ددی خطر اخستو ته تیار و. نو هغه سرنګ ته دورټوپ کولو په ځای ځان په سرنګ کی را ځوړند کړ او لږه شیبه وروسته هغه په سرنګ کی وو .لمړۍ قاسم ته څه نه تر سترګو کیدل خو وروسته یی سترګی د تیاری سره عادي شوی اوخپلی مخی ته یی یو اوږود سرنګ کوت. دا سرنګ دشرق په لور ته او نژدی نیم کوس اوږودوالی یی درلود. قاسم داسی و انګیرله چی داسرنګ به ددیوال شرقی برخی لاندی تیریږی ، ددی معنی داشوه چی دا سرنګ به قسطنطنیی څخه تیریږی او بیرون تر پاسفورس پوری په رسیږی، ځکه چی نژدی لږ مخته قاسم ته رڼا تر سترګو شوه. اوس قاسم په سرنګ کی هر څه کتل خو مقرون یی نه کوت. لږ څه وروسته قاسم بیړه وکړه او په منډه دسورنګ څخه ووت ، ځکه هغه نه غوښتل مقرون په کشتۍ کی کیني او ددی ځایه ووځی. هغه پریکړه کړی وه چی مقرون به نیسي او ډیرو شیانو په اړه به تری پوښتنی ګرویزنی کوي.

لږه شیبه وروسته قاسم د سورنګ نه بیرون ووت. دا د قسطنطنیی شاتنۍ برخه وه ، څنګه چی قاسم د سورنګ څخه راووت نو سمدلاسه یی سترګی په فاسفورس ابنا کی په یوی لنګر اچونکی جهاز ور ونښتی. د جهاز بادبانونه پرانستی و او دساحل څخه پنځوس ګزه لری ولاړ و. په دی جهاز باندی دهیڅچا بیرغ نه و. خو د جهازد رنګ د کتلو سره دقاسم تندي وغوړید .ځکه د جهاز ټولی تښتی توری کړل شوی وی ، کیدی شی دشپی په تیارو کی د نه په نښه کیدو په خاطر داکار کړل شوی وي خو دقاسم په ذهن کی د ډیوډ الفاظ راوګرزیدل. ډیوډ ورته ویلی و چی د شاګال جهاز تک توردی ، دقاسم ټول حسونه رابیداره شول. ځکه هغه چی دکوم جهاز پلټنه کول هغه پخپله دهغه مخی ته ولاړ و. په قاسم باندی قدرت مهربانه شوی و. مکروه شاګال مارسي همدی جهاز ته راوړی وه. خو په دی وخت کی قاسم د خپل شاوخوا غونډیو لوری ته متوجه شو اوس نو قاسم مقرون له یاده ویستلی و. اود شاګال په اړه یی فکر کاوه. د غونډیو له اړخه قاسم یو اواز واورید. بلکل همداسی اواز لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثوک چی کوم شي په اوبو کی غورځوی....قاسم یو دم ښی لوری ته منډه کړه ، توره یی راوویسته ، او په لاس کی یی ونیوله. په یوه منډه یی ځآن غونډۍ ته ورساوه.

قاسم د مقرون تر مخه ولاړ و....ددی غونډیو په منځ کی داوبو په غاړه دمقرون کشتۍ ولاړه وه. خوکله چی قاسم ور ورسید نو مقرون په کشتۍ کی سپور شوی و. په یقینی توګه چی مقرون به دشاګال د جهاز په لور ورته. مقرون لا تراوسه پوری قاسم نه و کتلی. ځکه قاسم دمقرون څخه په لوړه ولاړ و او دهغه ځایه یی دجهاز څارنه کوله. قاسم پریکړه کړی وه او د لږ څه ځنډ پرته یی په مقرون باندی ور ټوپ کړ.... دوی دواړه په کشتۍ کی ور پریوتل. دټوپ د وهلو په وخت کی دهغه توره د هغه په لاس کی وه. د راټوپ کولو سره سم دهغه توری د مقرون سر دوه ځایه کړی و. خو مقرون لا تراوسه ژوندی و، قاسم یو ځل بیا خپله توره دهغه په وجود کی ورننویسته. مقرون چغی په ستونی کی وچی شوی ، هغه دمړینی نه مخته قاسم پیژندلی و ....مقرون له منځه ولاړ ، قاسم مقرون دکشتۍ نه لاندی په اوبو کی را پریوست ، او د پاسفورس اوبه یی پری تکی سری کړی.

اوس نو د قاسم کشتۍ د شاګال دجهاز په لور ور روانه وه. قاسم په زړه کی دا ویل چی که همدا جهاز دشاګال جهاز وي نودهغه مارسي به ورته همدلته تر لاسه شي. لمر ښه تیز و او قاسم په پوره بیړه خپله کشتۍ د شاګال د جهاز په لور ورځغلوله

اوبیا لږه شیبه همغه څه وشول چی قاسم ته ورپیښیدل. کوم چا د جهاز د عرشی نه قاسم کتلی و. دا دمقرون په خیر کوم عسکر و چی د قاسم کشتۍ یی د جهاز په لور په حرکت کی لیدله ، هغه په یوه منډه د جهاز د عرشی څخه راکیوت ، لږه شیبه وروسته قاسم وکتل چی ددی سپاهی سره یو ځای دقسطنطنی تر ټولو پراسراره انسان شاګال هم د جهاز عرشی ته را وخوت. قاسم ډیر خوشحاله شو ، او ډاډمن شو چی دا جهاز همغه دشاګال جهاز دی. خواوس دقاسم له پاره تر ټولو ستره خطره پیدا شوی وه. کله چی شاګال وکتل قاسم یی د جهاز په لوری ور روان دی نو هغه کله غوښتل چی قاسم دی دهغه جهاز ته ور وخیژی. خو قاسم هڅه کوله تر مارسي ته ځان ور ورسوی ، هغه دهر ډول خطری ګاللو ته ځان تیار کړی و. هغه لا د شاګال د جهاز نه کافی لری و چی شاګال دخپل جهاز لنګر پورته کړ او جهاز یی په اوبو کی خوشی کړ،شاګال دمقابلی کولو په ځای د تیښتی لاره اختیار کړی وه. که شاګال دخپل جهاز بادبانونه هم پرانستی وی نو دهغه د جهاز رفتار به د قاسم د کشتۍ دوه برابره شوی وی اوقاسم به هیڅکله هم نه وی توانیدلی د شاګال جهاز ته ور ورسیږی. خو قاسم هم خپله کشتۍ ګړندۍ کړه او دهغی رفتار یی دوه هومره زیات کړ او په ډیره چټکۍ سره یی هغی لوری ته ورځغلوله.

کله چی دقاسم دکشتۍ او هغی جهاز تر منځه واټن یوازی شل قدمه پاته شو نو دجهاز بادبانونه په یوه ټکان سره پرانستل شول.او جهاز په سمندر کی ور پریوت. دقاسم له پاره هغه وخت ډیره ستونزمنه شوه چی د جهاز څخه د قاسم په کشتۍ باندی د غشو باران پیل شو ، قاسم هڅه کوله ځان یوی لوری بلی لوری ته کړی ، په دی خاطر به

(c) ketabton.com: The Digital Library

غشي د کشتۍ په لرګیو کې ننبتل. خوپخوا تر دې چې قاسم ځان سنبال کړي دغشو بله حمله پرې راتله.د شاګال کسانو په پوره قوت سره خپل غشي ورول ، پخپله شاګال د جهاز په عرش باندې ولاړ واو ددې کار څارنه یې کوله، په دې وخت کې قاسم یوه عجیبه پریکړه وکړه، هغه یو ناڅاپه د کشتۍ څخه ټوپ کړ او په اوبو کې یې ځان وغورځاوه. اوس نو شاګال اودهغه کسان ډېر وارخطا شول ځکه قاسم په اوبو کې غوپه خوړلې وه او ځان یې غایب کړی و.

اوبیا چې کله هغه را ښکاره شو نوهغه دتور جهاز په یوې څنډې باندې د ورختلو هڅه کوله. قاسم خپله توره په خوله کې نیولې وه. او په دواړو لاسو یې د جهاز جنګلې نیولې وې. دلږ څه کوشش نه وروسته هغه په جهاز کې سپور شوی و، د شاګال کسان هم دهمدې هیلې سره دجهاز خلورو اړخونو ته څغلیدل. ځکه هغوی پوهیدل چې دهغوی دښمن به کوم اړخه څخه جهاز ته را خیژي. خو هغوی ته هغه وخت معلومه شوه چې قاسم توره په لاس دهغوی تر مخه ولاړ و. په دې وخت کې د شاګال دوو کسانو په قاسم حمله را اوړه خو د قاسم په څیر تورزن ته ماتې ورکول څه اسانه کار نه و. ددوی څخه یو کس قاسم له منځه یوړ خو د بل سره دمقابلې په وخت کې د شاګال نور سپاهیان هم رامنځته شول ، خو قاسم زړه کوچنی نه کړ ، هغه په یوه وخت کې دشاګال د اوو کسو سپاهیانو سره جنګیده. قاسم په منځ کې ولاړ و او اوه کسه سپاهیان تر ی شاوخوا . هغه د طاهر ورور او د هشام زوی و. دعربو ډېر تکړه ځوان او د توری وهلو ستر ماهر. د لږ څه وخت مقابلې وروسته اوو واړه سپاهیان ستومانه شول ، ځکه چې قاسم غوښتل هغوی په همدې ډول ستومانه کړي،په دې وخت کې قاسم دداسې یوه داو څخه کار واخست چې دشاګال دوه سپاهیان یوځای دخپلو تورو ښکار شول. په زمکه دهغوی دپریوتو سره سم قاسم د یوه بل کار هم وختم کړ.

دجهاز بادبانونه پرانستي و اوپه چټکۍ سره مخته روان و. په همدې وخت کې دقاسم په زړه کې یو فکر راپیدا شو ، د جنګ ځای یې پریښود او په یوه منډه یې ځان د جهاز هغې برخې ته ورسو چې هلته د جهاز اخري تختۍ لګیدلې وې. پاته پنځه کسه سپاهیانو هم دهغه پسې ور منډې کړې ،هغه د جهاز داخري کونج پورې منډه کړه ، په دې ځای کې د لرګیو کمزوري جنګلې لګیدلې وې ، دقاسم پسې راځغلیدونکي پنځه واړو خپل ځانونه کنترول نه شو کړای او د لرګیو جنګلې یې ماتې کړې اوپه اوبو کې ور پریوتل. اخری دوه کسو سپاهیانو ماتې جنګلې نیولې وې او ځوړند شوي و. اوس نو قاسم ور مخته شو اودهغوی دواړو کاریې هملته ورختم کړ.

جهاز په پوره قوت سره د بحر مارمورا په لور ور روان و. قاسم ویریده چې هسې نه چې هغه دری کسه په سمندر کې لویدلې کسان بیرته جهاز ته را ونه خیژي خو هیڅ پروا یې ونه کړه او بیرته د جهاز دننې برخې ته ورغی. قاسم دخپل ټول جنګ په دوران کې شاګال هیڅ و نه کوت. دلته دری کابینه جوړ کړل شوې و. قاسم دخپلې تورې سره بیل بیل کابین وکوت. خو شاګال یې تر سترګو نه شو. قاسم سمدلاسه د دننې برخې څخه راووت او د جهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

عرشي ته يې ځان ورساوه ، هغه وار خطا و تر څو ووينې چې شاګال خو چيرې نه دى تښتيدلى. هغه په دې فکر کې و چې ايا شاګال به ځان پخپله سمندر ته ور غورځولى وى؟ ..

په دې وخت کې قاسم ته د جهاز د تاخانې په اړه فکر راپيدا شو ، سمدلاسه را ښکته شو او د تاخانې د زينې د پيدا کولو په هڅو کې شو. هلته لاندې هغه د لرګيو څخه جوړه شوى يوه پاټخه وکتله. اوس نو هغه د چيتاپه څير سخت متوجه و. د لاندې کيوتو په وخت کې قاسم هڅه کوله چې دپښو اواز يې څوک وا نه وري ،خو کله چې لاندې منزل ته ور ښکته شو نو يو برچه يې مخته وويشتل شوه. سمدستي په خپل ځاى کيناست. برچه د هغه شاته ديوال باندې ونښته.

دا برچه دهغه سخت دښمن شاګال ويشتلې وه. په همدې وخت کې د قاسم سترګې په شاګال باندې و نښتې. شاګال د جهاز په تاخانې کې موجود و. خو دقاسم نظر دشاګال تر څنګ دهغه شاته په مارسى باندې هم ولګيدى. قاسم شاګال هير کړ او دمارسي په غم کې شو. دمارسى حال ډير خراب و. لرڅه دمخه شاګال د مارسي رسۍ پرانستې وى ، هغه غوښتل مارسى له ځانه سره وتښتوى خو په همدې وخت کې پرى قاسم را ورسيد. شاګال د قاسم دکتلو سره سم په ديوال ځوړند د اوسپنې تبر راواخست. کله چې قاسم د شاګال په لاس کې تبر وکوت نو ورته په خندا شو ،ځکه دى لرګى پريکونکى تبر دقاسم دتورى مقابله نه شوه کولى. اوس نو کله چې قاسم د شاګال په لور دحملې کولو له پاره ورته نو شاګال به سمدلاسه دمارسى شاته ځان پټاوه،دهغې ستونى به يې خفه کاوه او قاسم ته به يې ويل:

« قاسم بن هشامه توره وغورزوه او که نه د محبوبې څټ به دې ورمات کړم.»

کله چې قاسم مارسى ته وکتل نو دهغې سترګې د ډير درد نه بيرون راوتلې وى. دهغې ستونى ددومره فشار لاندې و چې اواز يې هم نه شو ويستلى. قاسم ددې منظر په کتلوسره سمدلاسه خپله توره وغورزوله. د تورى د غورزولو سره سم شاګال مارسى پريښوده او لکه د وږي ليوه په څير يې په قاسم باندې حمله وکړه ، قاسم د شاګال د ګذار څخه دخوندى پاته کيدو له پاره تيار ولاړ و ، شاګال خپل تبر په دواړو لاسو ونيو او د قاسم سر ته يې راخلاص کړ قاسم خپل سر ټيټ کړ اود شاګال تبر په پوره قوت سره د جهاز په لرګى ولګيد او هملته ونښت. دجهاز دلاندې برخې يوه ستره ټوټه ماته شوه. خو شاګال ډير ژر خپل تبر بيرته راوويست او په قاسم باندې يې دبل ګذار له پاره په دوو ثانيو کې ځان تيار کړ. د قاسم له پاره دشاګال ددويم ګذار څخه خوندي پاته کيدل ډير ستونزمن وو ،خوبيا هم د قاسم قسمت دهغه سره يارى وکړه اودشاګال دويم ګذار هم خالي ولاړ. د جهاز د تختو دماتيدو په اساس جهاز کې اوبه را ننوتې او رو رو داوبو نه ډکيده. خو شاګال د قاسم په خيال کې پاګل شوى و. په پرلپسى توګه يې په قاسم باندې حملې کولې او قاسم به هر ځل خپل ځان څنګ ته کاوه. داوبو د زياتوالى په اساس د قاسم پښه هلته وښويده. اوس نو د سمندر اوبه لکه دنلونو په څير په جهاز کې را روانې وى اودجهاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغرقیدو خطر وار په وار زیاتیده. داسی وخت راغی چی قاسم د شاګال د حملو نه شاته ورته. په دی وخت کی مارسي د شاګال د نظر څخه غايبه شوه. مارسی د موقع نه ګټه پورته کړه اوپه اوبو کی ولاړه او قاسم توره یی راواخسته. شاګال د مارسي ددی کار څخه پوره بی خبره و. اوس نو مارسی ته دشاګال د خبریدو پرته بله لاره نه وه. دبله اړخه وخت هم کم و. ځکه جهاز هر وخت ډوبیدی شو. په دی خاطر مارسي دشاګال په لور ور منډه کړه اوددی نه مخته چی شاګال په قاسم باندی اخری ګذار وکړی...ځکه چی قاسم په ډیر بد ځای کی را ګیر شوی و... کله چی شاګال خپل تبر پورته کړ ، نوبیرته یی تبر زمکی ته رانغی ، ځکه چی دمارسي توره د شاګال په ملا کی ور ننوتی وه.او دکوم حلال شوی غوایی په څیررمباړي کړی.

قاسم او مارسي په یوه منډه د تاخانی څخه راووتل او د جهاز سره یوی تړلی کشتۍ ته یی ځانونه راورسول. څنګه چی قاسم او مارسی دجهازه کشتۍ راپرانسته اوپه کی کیناستل په همغه وخت کی دجهاز ټوله برخه په اوبو کی ډوبه شو اوغرق شو. او قاسم اومارسي دواړه د شاګال د جهاز دغرقیدو نه وروسته دپاسفورس په اوبو کی بیرون راوتل.

دبله اړخه د هیوډ روم په غونډه کی سلطان د ټولو عیسویانو له پاره دامن وامان اعلان کړی و. هغوی چی په خپلو کورنو اوشتمنیو باندی پراته دی اوهغوی چی په خوشحالۍ سره یی اطاعت قبول کړی و ، هغوی ته اودهغوی اموالوته به هیڅ ډول زیان نه ور رسیږی. دعیسویانو دنورو کلیساو تر څنګ به ایاصوفیا په همغه شکل اوبڼه پاته وي. بطریق اعظم د سلطان مخی ته راوغوښتل شو او ورته وویل شول چی ته به همغسی بطریق اعظم اوسی.اوستا په مذهبی واکمنی کی به هیڅ ډول مداخله نه کیږي ،سلطان محمد فاتح په خپله د یونانی چرچ پالنه ومنله. اوبطریق اعظم ته یی همغسی واک ورکړ لکه عیسوی سلطنت چی ورکړی و .دکلیسا د اخراجاتو د پوره کولو له پاره یی ستر ستر جاګیرونه وروبښل ، بندی فوځیان چی دجنګ په وخت کی نیول شوی ، سلطان دخپل فوځ څخه په پیسو واخستل اوازاد یی کړل. اوهغوی یی د قسطنطنیی په یوه خاص ځای کی اباد کړل. ددی سوبی نه وروسته سلطان محمد فاتح و کتل چی د قسطنطنی ډیر کورونه وران ویجاړ پراته دي ، دهغوی د ابادیدو له پاره یی مسلمانانو ته د ورتلو بلنه ورکړه او دکوچنۍ اسیا څخه یی د پنځه زرو مسلمانانو کورونه هلته قسطنطنیی ته منتقل کړل. هغه خلک چی دقسطنطنیی څخه تښتیدلی و سلطان هغوی ته دبیرته راستنیدو بلنه ورکړه او هغوی یی دی ته تیار کړل تر څو بیرته خپلو پخوانیو کسبونو او کارونو ته راوګرځي او دښارپه ابادیدو کی برخه واخلی.

د پخوانیو قرنونو د رواجونو په اساس مفتوحین مال او ځان ټول دفاتحینو په ملکیت کی راته .اروپایی سلطنتونو دهمدی رواجونو په پوره کولو کی هیڅ وخت نه ضایع کاوه او په دی لاره کی یی دهیڅ ډول ظلم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیری څخه دریغ نه کاوه خو ددوی په مقابله کی هغه وخت چی ترکان قسطنطنیی ته ور داخل شول هلته یی امن وامان قایم کړاو د مروت داسی بیلګی یی پریښودی چی دوستان اودښمنان یی ټول ځانته حیران پاته کړل.

د فتح په لمړی ورځ سلطان اعلان وکړ چی هر هغه څوک چی سیدنا ایوب انصاري رضی الله تعالی عنه قبر پیدا کړی نو هغه ته به انعامات ورکړل شی. د فتحی په دریمه ورځ یو ډیر زوړ بزرګ دوو مسلمانو عسکرو ته د ابوایوب انصاری مبارک قبر په ګوته کړ، خو بیا هغه زوړ شخص هیڅکله هم تر سترګو نه شو. سلطان محمد خان فاتح د ابو ایوب انصاری دمزار تر څنګ یو جومات جوړ کړ چی په تاریخ کی د «جامعه ابو ایوب» په نامه مشهور شوی دی. سلطان قسطنطنیه خپل دارالسلطنت وګرځاوه اود همدی ښاره یی نور پاته ممالک لکه یونان، سربیا، بوسنیا، موریا، طرابزون، سنیوپ، مجمع الجزایر، کریمیا، والیشیا، البانیا، هزریګونیا، وینس، روډس او اوټرانټو .... سوبه کړل. او په عثمانی سلطنت کی یی راګډ کړل.

قاسم دخپلی کورنۍ سره یوځای هملته په قسطنطنیه کی میشت شو، او په قسطنطنیه کی یی کور د زوړ عباس تر سترګو لاندی شین او سمسور وګرزید. اوس د قاسم دوه ښځی وی، دقاسم ښځی حمیرا د قاسم لمړی ښځه دسر په سترګو و منله، مارسي دقاسم څخه ټول داستان اوریدلی و، اوس نو هغی دقاسم په کور کی خپل ځان اوخپل ژوند د خپل وخت دبهترینو او خوشحاله وختونو څخه شمیرل.

دقسطنطنیی دسوبی نه پنځلس ورځی وروسته یوه عجیبه پیښه رامنځته شوه، قاسم د شپی غذا دخپلی کورنۍ سره وخوړه اوبیا یی خپلی قصی پیل کړی. په دی وخت کی د کور په دروازه باندی ټک ټک وشو. دقاسم وریرونو علی اوعمر ددروازی په لور ورغلل. لږ څه وروسته دهغوی کمری ته یوه محجوبه ښځه را ننوته. زوړ عباس چی دغه په پرده کی ښځه وکتله نو خپلی کورنۍ ته یی وویلی: «ورشي او هغی ته ښه راغلاست ووایی. پوهیږئ چی دا څوک ده، دا هم زما لور ده، عباس دی پرده کونکی ښځی ته وویل «لوری نقاب دی لری کړه. داستا خپل کور دی .... ایا ته ځآنته راغلی یی، عبدالله دی له ځانه سره نه دی راوړی.، عبدالله څه شو ؟ خو تاته زمونږ دکور پته چا درکړه ؟

عباس په پوره جوش سره لګیا و، دکور ټول خلک حیران پاته وو. دعباس لور مریم، مارسی، حمیرا مخته راغلی او دخپلی میلمنی سره یی روغبړ وکړ او هغی ته یی دکیناستو له پاره وویل. هغه ښځی عباس ته وویل چی دهغه خاوند عبدالله هم دهغی سره یو ځای راغلی دی خو بیرون د بګۍ سره ولاړ دی.

عمر او علی دعبدالله پسی ور ووتل. قاسم چی ددی پرده کونکی ښځی اواز واورید نو ټکان یی وخوړ. ځکه هغه ته دا اواز پیژندونکی معلومیده. تر اوسه هغه په همدی فکر کی و چی هغه ښځی دخپل مخ څخه نقاب لری کړ. په همدی وخت کی د زاړه عباس غږ هم تر غوږو شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

« دا زما لور «روزی »ده، دا یوه معصومه ماهی نیونکی وه ، تیر کال په همدی ورځو کی د جان جستېمانی عسکرو په زور راپورته کړی وه، اتفاقا چی په هغه وخت کی مونږ هم هلته ور ورسیدو .... مونږ عیسوی ځواکونو ته درس ورکړ. اوبیا مو روزي له ځانه سره د « روميلی کلا » ته یوړه. روزی هلته په روميلی کلا کی دری څلور میاشتی زمونږ خدمت کاوه ، ددی قصه ډیره دردناکه او د اوریدو لایقه ده.

دقاسم دماغ همداسی خوټیده. وجود یی په لړزان و. دا خو همغه روزي وه چی د ماهی نیونکو په کلی کی یی دقاسم له پاره هر ډول خطره په ځان اخستی وه. هغی هم دسونیا په څیر په قاسم باندی زړه بایلودی و.او دهغه په انتظار کی یی هر شپه دمینی اومحبت خوبونه کتل.

هو ! دا هماغه روزی ده ، د روميلی په کلا کی کله چی زاړه عباس مختلفی قصی بیانولی په دی وخت کی د شهزادګۍ حمیرا نوم هم مخ ته راغلی و ، روزی هم دقاسم په اړه داخبری اوریدلی وی. او په دی پوه شوی وه چی دهغه محبوب چی د یوه رومي پادری په کالیو کی ددی سره یو ځای شوی و دحمیرا خاوند قاسم بن هشام دی. کله یی چی دا واوریدل چی قاسم بن هشام د بل چا شوی دی نوبیا روزی دهغه په اړه خوبونه کتل پرېښودل او د زور عباس د لور په څیر یی په روميلی کلا کی واړول. دری څلور میاشتی وروسته بیا زوړ عباس خپل یو ډیر تکړه سپاهی عبدالله ته په نکاح کړه او دمسلمانیدو وروسته روزی خپل کور اباد کړ.

نن روزي د خپل خاوند سره یو ځای دعباس کتلو ته راغلی وه نو ناڅاپه یی قاسم مخی ته و درید. که څه هم روزی لږ څه وویریده خو قاسم په ډیره بده توګه ټکان خوړلی و. په څو لمحو کی د روزي سترګود قاسم څخه په زرګونو پوښتنی کړی وی چی د قاسم سره یی دیوه ځواب هم نه و.

کله چی حمیرا د عباس د خولی څخه د روزی قصه واوریده نوبه شرارتی توګه یی د خپل میړه په لور وکتل ،ځکه چی هغی دقاسم دخولی څخه د همدی ځوانی ماهی نیونکی داستان لا دپخوا څخه اوریدلی و. د قاسم څخه نور څه جوړ نه شول نو سر یی ټیټ کړ او دخپلی کمری څخه بیرون راووت.

*****

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پای څو ټکي

دسلطان محمد فاتح دوران په ۱۴۸۱ کال کی پای ته ورسید. د ۱۴۵۱ نه تر ۱۴۸۱ پوری ،په دیرشو کالو کی سلطان محمد فاتح په قسطنطنیه باندی حکومت وکړ. د سلطان په وخت کی اسلامی حکومت د اروپا تر لری لری ځایو پوری و غځید.

دسلطان فاتح نه وروسته عثماني حکمران « سلیمان اعظم قانونی » (۱۵۵۰ نه تر ۱۵۲۲) پوری ډیر شهرت وموند . مشهور امیر البحر (خیرالدین باربروسا) دهمدی سلطان په وخت کی مشهور شو ، دخادم الحرمین االشریفین لمړنی لقب تر ټولو دمخه « بایزید» خپل کړی و . خو په عثمانی حکمرانانو کی د خلافت منصب تر ټولو دمخه (لمړی سلیم عثمانی) ته ورکړل شوی و .

اخری عباسی خلیفه « المتوکل» و چی په قاهره کی یی د سلاطین مملوک تر سیوری لاندی ظاهری شان وشوکت درلود خو په حقیقت کی دواکمنۍ څخه بی برخی وو ..... دخلافت پګړۍ (اول سلیم عثمانی) ته په سر اینبول شوی وه . دمقدسو مقاماتو کنجګانی ، د انحضرت صلی الله علیه وسلم مبارکه توره ، علم او څادر د خلافت دسند په توګه « سلیم » ته ورکړل شوی و . دهمدی وروسته د عثمانی خلفاؤ نومونه په خطبه کی اخستل کیدل.

عثماني سلطنت نزدی شپږ سوه کاله دوام وکړ او د عثمانی خلافت اخری بدنصیبه خلیفه « سلطان عبدالحمید خان ثانی » و ، چی حکومت یی د لمړۍ عمومي جنګ پا پایلو کی له منځه ولاړ. دغه خلیفه په ۱۹۱۸ کال د نظربندۍ په دوران کی ساه ورکړه.

پای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد قریب الرحمن سعید نوري پښتو ژباړې:

1. اسلامي سیاست.(مولانا گوهر الرحمن«رح») (چاپ شوی)
2. اسلامي ریاست.(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(د چاپ لاندې)
3. خلافت او ملوکیت..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
4. پرده..(مولانا ابوالاعلي مودودي «رح»)(چاپ شوی)
5. د حدیثو د انکار نه د قران تر انکاره پورې.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوی)
6. دنبوت پائ.(مولانا عبدالسلام رستمي «رح»)(چاپ شوې)
7. دصلاح الدین یوبي ریښتنې پیښې (دایمان پلورونکو داستان) (التمش) (چاپ شوې)
8. د رسول الله(ص) د انقلاب حکمت.(سید اسعد گیلاني «رح»)(چاپ شوی)
9. یو شمیر نورې کوچنۍ رسالې (په اردو او پښتوژبو) چې نومونه یې زما په لیکنو کې کتلائ شئ.
10. د بایزید یلدرم تاریخي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
11. دسلطان علاو الدین خلجیي په زړه پورې ناول.(چاپ شوې)
12. دشیرشاه سورې مشهور ناول(همدا اوس دچاپ لاندې دې)
13. لاسوندونه او وثیقې: د رسول الله ص له وخته تر راشدینو خلفاؤ پورې(ترچاپ لاندې دې)
14. په هیواد کې د سولې د پایښت په اړه زمونږ آند (چاپ شوی دی)
15. (مونږ او توحید) د بشیر احمد لودهي لیکنه (د چاپ لاندې)
16. (دسلطان محمد خان فاتح ، دعثماني سلطنت د ځوان سلطان ، په زړه پوری داستان) د چاپ لاندی

(c) ketabton.com: The Digital Library

17.زيات شمير پښتو مضامين او دانګليسې او د اردو ژبو څخه ژباړل شوې او هم په انګليسي ژبه سياسې شننې ، مقالې او ليکنې چې په پښتو او نګليسي ژبو ورځپاڼو او يو شمير اونيزو او مياشتنيزو کې خپاره شوې دي.(په خواشينۍ سره چې ريکارډ يې له ژباړن سره نشته.)

(c) ketabton.com: The Digital Library

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library